

Efekty kształcenia dla kierunku **Architektura krajobrazu**

1. **Umieszczenie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszarów kształcenia w zakresie: nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych, nauk technicznych, nauk w zakresie sztuki.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia pierwszego stopnia – inżynierskie (7 semestrów).
4. **Absolwent:** posiada wiedzę z zakresu nauk przyrodniczych, rolniczych, technicznych i sztuk pięknych oraz umiejętności wykorzystania jej w pracy zawodowej z zachowaniem zasad prawnych i etycznych. Posiada umiejętności kształtowania obiektów architektury krajobrazu zgodnie z potrzebami użytkowymi, psychicznymi i biologicznymi człowieka. Absolwent jest przygotowany do: wykonywania prac inwentaryzacyjnych obiektów architektury krajobrazu; wykonywania ocen szaty roślinnej obiektów architektury krajobrazu; wykonywania projektów zagospodarowania obiektów architektury krajobrazu, łącznie z obiektami zabytkowymi; budowy i pielęgnowania obiektów architektury krajobrazu i elementów ich wyposażenia; kierowania i nadzoru nad robotami realizacyjnymi i pielęgnacyjnymi w obiektach architektury krajobrazu; zarządzania jednostkami zajmującymi się projektowaniem, budową i pielęgnowaniem obiektów architektury krajobrazu oraz współpracy z innymi specjalistami uczestniczącymi w projektowaniu, budowie i pielęgnowaniu obiektów architektury krajobrazu. Absolwent jest przygotowany do pracy w: jednostkach opracowujących projekty zagospodarowania obiektów architektury krajobrazu; jednostkach realizujących i pielęgnujących obiekty architektury krajobrazu; jednostkach administracji rządowej i samorządowej. Zna język obcy na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy. Absolwent jest przygotowany do podjęcia studiów drugiego stopnia.
5. **Objaśnienie oznaczeń:**
  - a) K (przed podkreślnikiem) – kierunkowe efekty kształcenia
  - b) A – profil ogólnoakademicki
  - c) 1 – studia pierwszego stopnia
  - d) W – kategoria wiedzy
  - e) U – kategoria umiejętności
  - f) K (po podkreślniku) – kategoria kompetencji społecznych
  - g) T1A – efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk technicznych dla studiów pierwszego stopnia
  - h) R1A – efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych dla studiów pierwszego stopnia
  - i) InzA – efekty kształcenia w obszarze kompetencji inżynierskich dla studiów pierwszego stopnia
  - j) 01, 02, 03 i kolejne – numer efektu kształcenia

Symbol efektu kierunkowego	Efekty kształcenia dla kierunku studiów architektura krajobrazu - po ukończeniu studiów pierwszego stopnia absolwent:	Symbol efektów kształcenia w obszarach kształcenia w zakresie: nauk technicznych, nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych, nauk w zakresie sztuki, oraz kompetencji inżynierskich
WIEDZA		
K1A_W01	Ma podstawową wiedzę w zakresie matematyki, biologii i geometrii wykreślnej przydatną do rozumienia i opisu przestrzeni	T1A_W01 R1A_W01
K1A_W02	Opisuje podstawowe elementy budowy rysunku, perspektywy, proporcji i przestrzeni oraz podstawowe metody kształtowania kompozycji	T1A_W03
K1A_W03	Zna podstawowe metody geodezyjne odwzorowania rzeźby terenu i jego pokrycia	T1A_W02 R1A_W05
K1A_W04	Zna podstawowe materiały budowlane oraz ich zastosowanie w budownictwie i architekturze krajobrazu	T1A_W07 R1A_W05 InzA_W02
K1A_W05	Opisuje podstawowe sposoby badania siedlisk glebowych	R1A_W03
K1A_W06	Zna podstawowe zasady projektowania obiektów budowlanych	T1A_W04 T1A_W07 R1A_W05 A1_W15 InzA_W02 InzA_W05
K1A_W07	Zna w zakresie podstawowym współczesne technologie i trendy rozwojowe w projektowaniu i wykonawstwie obiektów architektury krajobrazu	R1A_W05 A1_W12 InzA_W02 InzA_W05
K1A_W08	Zna systematykę i nomenklaturę roślin	R1A_W03
K1A_W09	Charakteryzuje rośliny pod względem ich podstawowych cech budowy, wymagań siedliskowych i możliwości zastosowania w projektowaniu obiektów zieleni	R1A_W03
K1A_W10	Zna zasadnicze uwarunkowania i czynniki, które kształtowały postać miasta i wsi	T1A_W03 InzA_W03
K1A_W11	Zna dawne i współczesne tendencje i konwencje stylowe w kształtowaniu ogrodów, rozumie ich uwarunkowania kulturowe i filozoficzne	A1_W12 InzA_W03
K1A_W12	Posiada znajomość podstawowych praw naturalnych i działań związanych ze środowiskiem i jego ochroną	R1A_W03 R1A_W06
K1A_W13	Ma podstawową wiedzę dotyczącą wykonywania zawodu architekta krajobrazu, w tym zasad przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy	R1A_W02 R1A_W08 InzA_W03 InzA_W04
K1A_W14	Zna metody i techniki studiów i analiz właściwych dla określenia wytycznych do projektu przestrzeni w krajobrazie	T1A_W04 R1A_W05
K1A_W15	Zna podstawowe uwarunkowania prawne dotyczące projektowania różnych kategorii obiektów	T1A_W10 R1A_W02

		InzA_W03
K1A_W16	Zna podstawowe formy i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego oraz metody stosowane w procesie tej ochrony	A1_W12 A1_W15
K1A_W17	Zna urządzenia techniczne stosowane w wykonawstwie i pielęgnacji obiektów architektury krajobrazu	R1A_W05 InzA_W01 InzA_W05
K1A_W18	Zna procedury związane z procesem projektowym i realizacją obiektu architektury krajobrazu	T1A_W08 R1A_W02 A1_W15 InzA_W03 InzA_W04
K1A_W19	Zna podstawowe zasady sporządzania kosztorysów w zakresie obiektów architektury krajobrazu	T1A_W08 R1A_W02 InzA_W03
K1A_W20	Zna i identyfikuje przyczyny degradacji środowiska oraz zasady i sposoby jego zapobiegania	R1A_W03 R1A_W06
K1A_W21	Ma elementarna wiedzę w zakresie rozpoznawania i przeciwdziałania chorobom i szkodnikom roślin	R1A_W03
K1A_W22	Zna zasady inwentaryzacji zieleni	R1A_W03
UMIEJĘTNOŚCI		
K1A_U01	Wykorzystuje rysunek odręczny, rzeźbę i elementy malarstwa dla celów analiz przestrzennych i przekazywania informacji o krajobrazie	A1_U20
K1A_U02	Wykonuje przestrzenne wizualizacje idei i projektów z wykorzystaniem zasad geometrii wykreślnej i technik komputerowych	T1A_U07 InzA_U01
K1A_U03	Dokonyuje analizy i waloryzacji kompozycji form przestrzennych w krajobrazie	T1A_U10 R1A_U07 InzA_U03 InzA_U05
K1A_U04	Wykorzystuje powszechnie znane narzędzia do sporządzania i prezentacji projektów	A1_U24
K1A_U05	Praktycznie stosuje zasady kształtowania form przestrzennych w różnym kontekście i skali	R1A_U07 InzA_U08
K1A_U06	Stosuje podstawowe zasady projektowania przestrzeni o różnej funkcji z zastosowaniem odpowiednich materiałów	T1A_U14 R1A_U06 A1_U18 InzA_U06
K1A_U07	Sporządza uproszczoną dokumentację projektową zgodnie z wymogami formalnymi i przedstawia ją w formie graficznej i opisowej	T1A_U03
K1A_U08	Pozyskuje podstawowe informacje właściwe do zadania projektowego z różnych źródeł	R1A_U01
K1A_U09	Analizuje uwarunkowania sytuacyjne przestrzeni przy użyciu standardowych metod stosowanych w obszarze architektury krajobrazu	InzA_U05 A1_U20
K1A_U10	Umie przeprowadzić wybrane analizy wykraczające poza ramy architektury krajobrazu	T1A_U10 A1_U17 InzA_U03 InzA_U05
K1A_U11	Praktycznie określa potrzeby i wytyczne w zakresie prac projektowych i wykonawczych różnych branż przy obiektach architektury krajobrazu	T1A_U15 R1A_U07 InzA_U07

K1A_U12	Potrafi przy użyciu podstawowych metod badawczych uzyskać różnorodne dane o terenie	R1A_U01 InzA_U01
K1A_U13	Wybiera i stosuje odpowiednie urządzenia techniczne do wykonania i pielęgnacji obiektów architektury krajobrazu	T1A_U16 InzA_U08
K1A_U14	Rozpoznaje i charakteryzuje zbiorowiska roślinne i ich siedliska	T1A_U10 R1A_U06
K1A_U15	Potrafi wykonać inwentaryzację szaty roślinnej	T1A_U10 R1A_U06
K1A_U16	Rozpoznaje, w stopniu podstawowym, charakterystyczne dla różnych okresów historycznych układy urbanistyczne i ruralistyczne oraz ich komponenty, a także wartość kulturową krajobrazu	T1A_U10 InzA_U03
K1A_U17	Stosuje, na bazie znajomości podstawowych metod, podejście metodyczne w rozwiązywaniu zadania projektowego	T1A_U05 T1A_U09 T1A_U14 R1A_U07 InzA_U02 InzA_U06
K1A_U18	Umie stosować prawo w praktyce inżynierskiej w zakresie projektowania i realizacji obiektów architektury krajobrazu	T1A_U10 InzA_U03
K1A_U19	Ma umiejętność w stopniu podstawowym sporządzania kosztorysów do obiektów architektury krajobrazu	T1A_U12 InzA_U04
K1A_U20	Umie określić przynależność systematyczną chorób i szkodników oraz przyczyny ich występowania	T1A_U10
K1A_U21	Posiada umiejętność precyzyjnego porozumiewania się z różnymi podmiotami w formie werbalnej, pisemnej i graficznej	T1A_U02 R1A_U02 R1A_U08 A1_U22
K1A_U22	Ma umiejętności językowe w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla studiowanego kierunku studiów, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu	T1A_U06 R1A_U10 A1_U23
K1A_U23	Zna zasady bezpieczeństwa związane z projektowaniem i wykonywaniem obiektów architektury krajobrazu	R1A_U07
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K1A_K01	Rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie	T1A_K01 R1A_K01 A1_K01
K1A_K02	Ma świadomość potrzeby doksztalcania i samodoskonalenia w zakresie zawodu architekt krajobrazu	R1A_K07
K1A_K03	Potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role	T1A_K03 R1A_K02
K1A_K04	Potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania	T1A_K04 R1A_K03
K1A_K05	Na podstawie twórczej analizy nowych sytuacji i problemów samodzielnie formułuje propozycje ich rozwiązania	T1A_K05 T1A_K06 R1A_K04 InzA_K02
K1A_K06	Ma świadomość potrzeby komunikacji na różnych etapach kształtowania krajobrazu z osobami mającymi wpływ na jego treść, funkcję i formę	T1A_K06 A1_K03

K1A_K07	Potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy	T1A_K06 R1A_K08
K1A_K08	Jest zdolny zauważania związków i zależności występujących w otoczeniu i do twórczego myślenia o przestrzeni, budujących ją bryłach i ich kompozycji	A1_K03
K1A_K09	Ma świadomość znaczenia społecznej, zawodowej i etycznej odpowiedzialności za kształtowanie i stan środowiska naturalnego	T1A_K02 R1A_K06
K1A_K10	Ma przekonanie o ważności pozatechnicznych aspektów kształtowania krajobrazu oraz potrafi ocenić ich wpływ na środowisko	T1A_K02 R1A_K06 InzA_K01
K1A_K11	Ma świadomość potrzeby gromadzenia, analizy i interpretacji informacji o środowisku w celu rozwiązywania zadań projektowych w sposób odpowiedzialny za skutki	T1A_K02 R1A_K06
K1A_K12	Jest zdolny do konstruktywnej krytyki w stosunku do działań innych osób, a także podjęcia refleksji na temat aspektów związanych z własną pracą	R1A_K07
K1A_K13	Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnych i prawa autorskiego	T1A_K06 R1A_K04

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji I stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia pierwszego stopnia, 7 semestrów, liczba punktów ECTS - 210.

III. PRAKTYKA:

Praktyka kierunkowa, poświęcona nabyciu praktycznych umiejętności z zakresu studiowanego kierunku. Student posiędzie także szereg kompetencji społecznych pracując w zespołach ludzkich. Czas trwania praktyki 6 tygodni.

Efekty kształcenia dla kierunku **Bezpieczeństwo narodowe**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszaru kształcenia w zakresie nauk społecznych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia pierwszego stopnia – licencjackie (6 semestrów).
4. **Absolwent:** posiada ogólną wiedzę interdyscyplinarną z zakresu nauk społecznych oraz umiejętności wykorzystania jej w pracy zawodowej i życiu z zachowaniem zasad etycznych. Posiada usystematyzowaną wiedzę teoretyczną i praktyczną z zakresu bezpieczeństwa narodowego oraz umiejętności skutecznego zachowania się w warunkach realnych zagrożeń. Rozumie oraz umie analizować i stosować zasady prawne oraz procedury bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego w skali globalnej, regionalnej, narodowej i lokalnej. Zna istotę bezpieczeństwa oraz jego uwarunkowania. Zna zasady funkcjonowania podmiotów bezpieczeństwa. Umie rozwiązywać problemy zawodowe, gromadzić, przetwarzać oraz udostępniać informacje z wykorzystaniem nowoczesnych technologii nowoczesnych technologii informacyjnych i środków multimedialnych. Nabywa umiejętność negocjacji, podejmowania decyzji w sytuacjach kryzysowych. Zna język obcy na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy oraz umieć posługiwać się językiem specjalistycznym niezbędnym do wykonywania zawodu. Jest przygotowany do pracy w strukturach administracji publicznej, organizacjach zajmujących się bezpieczeństwem obywateli i podmiotów gospodarczych oraz zespołach reagowania kryzysowego. Jest przygotowany do podjęcia studiów drugiego stopnia. Nabywa umiejętności i ma przyswojone zasady postępowania z informacjami niejawnymi oraz sposoby ich zabezpieczenia. Absolwent jest profesjonalnie przygotowany do pracy w gminnych zespołach reagowania, powiatowych i wojewódzkich centrach zarządzania kryzysowego oraz odpowiednich komórkach organizacyjnych zarządzania kryzysowego w przedsiębiorstwach, firmach, instytucjach użyteczności publicznej, jednostkach bezpieczeństwa i porządku publicznego, edukacji z przysposobienia obronnego. W szczególności absolwent jest przygotowany do obejmowania stanowisk przewidzianych dla cywilnych pracowników Sił Zbrojnych, w tym dla instytucji centralnych, gdzie potrzebna jest profesjonalna wiedza i kwalifikacje, a także pracowników pionów dyplomacji w tej części, gdzie potrzebne są kwalifikacje wojskowe oraz administracji specjalnej. Mając usystematyzowaną wiedzę z zakresu bezpieczeństwa narodowego, może zostać pracownikiem administracyjnym wydziału zarządzania kryzysowego urzędu wojewódzkiego, urzędu miasta lub starostwa, koordynatorem działań gminnego centrum zarządzania, ma również możliwość uzyskania uprawnień edukacyjnych z zakresu bezpieczeństwa narodowego (w tym także do pełnienia funkcji pomocnika dyrektora szkoły do spraw bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego).
5. **Objaśnienie oznaczeń:**
  - a) K (przed podkreśnikiem) - kierunkowe efekty kształcenia

- b) A - profil ogólnoakademicki
 c) 1 - studia pierwszego stopnia
 d) W - kategoria wiedzy
 e) U - kategoria umiejętności
 f) K (po podkreślniku) - kategoria kompetencji społecznych
 e) S1A - efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych dla studiów pierwszego stopnia
 f) 01, 02, 03 i kolejne - numer efektu kształcenia

Symbol efektu kierunkowego	Efekty kształcenia dla kierunku studiów bezpieczeństwo narodowe - po ukończeniu studiów pierwszego stopnia absolwent:	Symbol efektów kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych
WIEDZA		
K1_W01	Dysponuje wiedzą historyczną dotyczącą tworzenia i umacniania bezpieczeństwa Polski w ujęciu historycznym	S1A_W02
K1_W02	Ma wiedzę z geografii jako nauki i wiedzy praktycznej o środowisku życia człowieka, interpretacji mapy fizycznej, gospodarczej i politycznej	S1A_W03
K1_W03	Zna podmioty ekonomiczne i warunki ich funkcjonowania na rynkach krajowych i międzynarodowych	S1A_W02 S1A_W03 S1A_W11
K1_W04	Zna koncepcje genezy państwa, a także koncepcje państwa we współczesnej myśli politycznoprawnej	S1A_W04 S1A_W06 S1A_W08
K1_W05	Ma wiedzę o zakresie pojęcia i istoty prawa. Zna związki między prawem krajowym a prawem międzynarodowym w obszarze bezpieczeństwa	S1A_W01 S1A_W03
K1_W06	Zna wybrane modele administracji publicznej na świecie i w Europie oraz zasady i mechanizmy działania organów władzy publicznej, ze szczególnym uwzględnieniem władzy wykonawczej	S1A_W01 S1A_W03
K1_W07	Ma wiedzę z zakresu analizowania i interpretacji problemów organizacji, procesów zarządzania, analizy i planowania strategicznego	S1A_W06 S1A_W07
K1_W08	Zna i rozumie różne koncepcje polityki	S1A_W06 S1A_W07
K1_W09	Ma wiedzę na temat historycznych, ekonomicznych, społecznych i kulturowych uwarunkowań życia politycznego	S1A_W01 S1A_W08
K1_W10	Posiada wiedzę o wymiarze polskim, europejskim i światowym dot. państwa, władzy, polityki, administracji oraz prawa, także o zasadach funkcjonowania systemu politycznego oraz innych organizacji i instytucji społeczno-politycznych	S1A_W02
K1_W11	Zna i rozumie tradycyjne i współczesne pojęcie bezpieczeństwa narodowego, zna ideologiczne, religijne oraz narodowościowe czynniki bezpieczeństwa	S1A_W06
K1_W12	Ma wiedzę na temat zakresu, celu i uwarunkowań polityki, także w ramach światowych i europejskich systemów bezpieczeństwa	S1A_W01
K1_W13	Zna i rozumie znaczenie strategii bezpieczeństwa i metodykę tworzenia strategii (w tym strategii bezpieczeństwa) w dziejach Polski	S1A_W06

K1_W14	Zna zakres oraz podstawowe kategorie międzynarodowych stosunków politycznych oraz czynniki kształtujące międzynarodowe stosunki polityczne	S1A_W02
K1_W15	Zna i rozumie różne koncepcje polityki	S1A_W06 S1A_W07
K1_W16	Zna kierunki badań politologicznych oraz relacje z badaniami w innych naukach społecznych	S1A_W05
K1_W17	Zna i rozumie mechanizmy rządzenia i podejmowania decyzji politycznych	S1A_W07
K1_W18	Ma wiedzę na temat roli mediów w warunkach społeczeństwa informacyjnego	S1A_W07 S1A_W08
	Moduł: Bezpieczeństwo państwa	
K1_W19	Ma wiedzę na temat roli zarządzania kryzysowego miasta i powiatu	S1A_W02
K1_W20	Ma wiedzę na temat roli bezpieczeństwa ekologicznego we współczesnym świecie	S1A_W02 S1A_W03
K1_W21	Ma wiedzę na temat roli, jaką odgrywa zagrożenie terroryzmu dla bezpieczeństwa państwa	S1A_W02
K1_W22	Zna i rozumie mechanizmy działania służb specjalnych	S1A_W02
K1_W23	Zna i rozumie znaczenie etno-kulturowych uwarunkowań bezpieczeństwa Polski	S1A_W03 S1A_W05
K1_W24	Zna i rozumie mechanizmy funkcjonowania obrony cywilnej państwa	S1A_W03
	Moduł: Bezpieczeństwo międzynarodowe i terroryzm	
K1_W25	Zna i rozumie mechanizmy funkcjonowania współczesnego terroryzmu międzynarodowego	S1A_W02
K1_W26	Zna i rozumie mechanizmy zagrożeń, jakie dla bezpieczeństwa narodowego państwa niesie ze sobą terroryzm	S1A_W02
K1_W27	Zna i rozumie mechanizmy funkcjonowania służb specjalnych, szczególnie w sferze walki z terroryzmem	S1A_W02
K1_W28	Ma wiedzę na temat funkcjonowania współczesnego cyberterroryzmu oraz jego rodzajów i form	S1A_W02
K1_W29	Zna i rozumie przyczyny i przebieg konfliktów zbrojnych oraz wojen	S1A_W03 S1A_W09
K1_W30	Zna i rozumie uwarunkowania bezpieczeństwa międzynarodowego na początku XXI wieku	S1A_W09 S1A_W03
UMIEJĘTNOŚCI		
K1_U01	Potrafi interpretować teksty filozoficzne, prowadzić spory i dyskusje z użyciem argumentów zaczerpniętych z nauk filozoficznych	S1A_U01
K1_U02	Potrafi interpretować wiedzę z perspektywy historycznej i współczesnej w wymiarze polskim oraz europejskim i światowym o demokracji, społeczeństwie obywatelskim i kulturze politycznej	S1A_U02
K1_U03	Rozumie istotę i specyfikę geograficznego ujęcia rzeczywistości	S1A_U09
K1_U04	Rozumie kategorie ekonomiczne, potrafi opisać i zinterpretować zjawiska ekonomiczne i procesy gospodarcze	S1A_U03 S1A_U07
K1_U05	Rozumie podstawowe kategorie pojęciowe opisujące państwo i prawo oraz procesy zachodzące w organizacji i funkcjonowaniu współczesnych państw	S1A_U03
K1_U06	Potrafi dokonać interpretacji przepisów prawnych, szczególnie w obszarze bezpieczeństwa narodowego, w tym w sytuacji stanów nadzwyczajnych (istota i zasady konstytucyjne), stanu wojennego, stanu wyjątkowego, stanu klęski żywiołowej	S1A_U06

K1_U07	Potrafi rozpoznać rodzaje administracji na poszczególnych szczeblach organizacji państwa, zanalizować kompetencje i zadania administracji rządowej i samorządowej oraz administracji specjalnej, z uwzględnieniem realizacji zadań na rzecz bezpieczeństwa narodowego	S1A_U01 S1A_U02 S1A_U06
K1_U08	Potrafi dokonać analizy i zinterpretować problemy organizacji i procesy zarządzania oraz zidentyfikować węzłowe problemy funkcjonowania organizacji, znajdować powiązania i wzajemne relacje między wiedzą o bezpieczeństwie narodowym a wiedzą z zakresu organizacji i zarządzania	S1A_U01 S1A_U02 S1A_U06
K1_U09	Potrafi analizować i wyjaśniać zachowania człowieka i grup społecznych w życiu publicznym	S1A_U02 S1A_U06 S1A_U08
K1_U10	Potrafi analizować przyczyny sukcesów i porażek w tworzeniu i umacnianiu państwowości oraz bezpieczeństwa Polski w ujęciu historycznym	S1A_U03
K1_U11	Potrafi dokonać wstępnej prognozy rozwoju bezpieczeństwa w ujęciu uniwersalnym, ogólnoeuropejskim czy euroatlantyckim	S1A_U01 S1A_U03
K1_U12	Potrafi zdefiniować problemy globalne w polityce bezpieczeństwa, problemy polityki bezpieczeństwa w ujęciu ewolucyjnym i prognostycznym	S1A_U04 S1A_U07
K1_U13	Potrafi na podstawie znajomości środków wybrać sposób ich wykorzystania w strategii bezpieczeństwa	S1A_U02
K1_U14	Umie analizować i wyjaśniać mechanizmy funkcjonowania wspólnot lokalnych i organizacji politycznych. Zdaje sobie sprawę z podmiotowej roli człowieka w różnych strukturach społecznych	S1A_U03 S1A_U08
K1_U15	Potrafi badać i wyjaśniać rolę struktur społecznych, ekonomicznych i kulturowych we współczesnym państwie i świecie	S1A_U03 S1A_U10
K1_U16	Umie określić rolę państwa, jego instytucji i polityki w życiu społeczeństwa. Potrafi także wyjaśniać kompetencje instytucji społeczno-politycznych	S1A_U01 S1A_U02
K1_U17	Umie w adekwatnym dla siebie zakresie uczestniczyć w życiu publicznym	S1A_U06
K1_U18	Potrafi wykorzystać metody i techniki badawcze do opisu i analizy zjawisk społeczno-politycznych	S1A_U06 S1A_U10
K1_U19	Potrafi dostrzec i ocenić społeczne oczekiwania dotyczące ewolucji roli instytucji społeczno-politycznych oraz zagrożenia dla porządku prawnego, społecznego i politycznego	S1A_U04 S1A_U08
K1_U20	Posiada umiejętność prognozowania zjawisk politycznych na poziomie ogólnym oraz zagrożeń funkcjonującego porządku prawnego, społecznego i politycznego	S1A_U04 S1A_U10
K1_U21	Umie analizować i oceniać proces rządzenia i podejmowania decyzji oraz dostrzegać ich konsekwencje	S1A_U06 S1A_U07 S1A_U08
K1_U22	Potrafi analizować i oceniać treści przekazu medialnego. Umie wykorzystywać taki przekaz w działalności publicznej	S1A_U06
K1_U23	Potrafi wykryć wady i błędy logiczne wypowiedzi ustnych i pisemnych oraz określa wpływ tych wad i błędów na perswazyjność argumentów	S1A_U03
	Moduł: Bezpieczeństwo państwa	
K1_U24	Potrafi analizować i oceniać zagrożenia dot. bezpieczeństwa ekologicznego	S1A_U02 S1A_U08

K1_U25	Potrafi dostrzec i ocenić zagrożenia ze strony współczesnego terroryzmu	S1A_U02 S1A_U04
K1_U26	Potrafi analizować i oceniać funkcjonowanie służb specjalnych w zakresie walki z terroryzmem	S1A_U03 S1A_U08
K1_U27	Potrafi dostrzec i ocenić etnokulturowe uwarunkowania bezpieczeństwa Polski	S1A_U03 S1A_U04
K1_U28	Potrafi analizować i oceniać zasady funkcjonowania zarządzania kryzysowego miasta i powiatu	S1A_U02 S1A_U07 S1A_U08
K1_U29	Potrafi dostrzec i ocenić zadania obrony cywilnej państwa	S1A_U02
Moduł: Bezpieczeństwo międzynarodowe i terroryzm		
K1_U30	Potrafi dostrzec i ocenić zagrożenie ze strony międzynarodowego terroryzmu	S1A_U02
K1_U31	Potrafi dostrzec i ocenić mechanizmy działań terrorystycznych w kontekście zagrożeń dla bezpieczeństwa narodowego	S1A_U02
K1_U32	Potrafi analizować i oceniać rolę służb specjalnych w zwalczaniu terroryzmu	S1A_U02
K_U33	Potrafi dostrzec i ocenić zagrożenia wynikające z cyberterroryzmu	S1A_U08
K1_U34	Potrafi analizować i oceniać przyczyny i przebieg wojen i konfliktów międzynarodowych	S1A_U03 S1A_U08
K1_U35	Potrafi analizować i oceniać uwarunkowania bezpieczeństwa międzynarodowego na początku XXI wieku	S1A_U03 S1A_U08
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K1_K01	Jest przygotowany do wykonywania funkcji inicjatora i organizatora życia społecznego, kierować małymi zespołami i przedsięwzięciami. Zna techniki negocjacyjne, potrafi pełnić rolę arbitra, mediatora i negocjatora w sytuacji konfliktu i zagrożenia społecznego	S1A_K01 S1A_K07
K1_K02	Jest przygotowany do pracy na podstawowych szczeblach organizacji państwa ze szczególnym uwzględnieniem tych jednostek, które realizują zadania na rzecz bezpieczeństwa narodowego	S1A_K01 S1A_K02 S1A_K06 S1A_K07
K1_K03	Jest przygotowany do prowadzenia samodzielnych poszukiwań sposobów rozwiązywania problemów zarządzania, stosowania podstawowych metod i technik zarządzania organizacjami, w tym będących w sytuacjach kryzysowych	S1A_K01 S1A_K03 S1A_K05
K1_K04	Jest przygotowany do poszukiwania źródeł, interpretacji i stosowania prawa w obszarze bezpieczeństwa, dostrzegania związków i zależności między prawem krajowym a europejskim i międzynarodowym; oceny zgodności prawa polskiego z prawem międzynarodowym w obszarze bezpieczeństwa	S1A_K02 S1A_K04 S1A_K05
K1_K05	Jest przygotowany do aktywnego uczestniczenia w życiu publicznym, także w zespołach realizujących cele społeczne, polityczne i obywatelskie. Potrafi komunikować się z otoczeniem, w tym z osobami nie będącymi specjalistami w danej dziedzinie, przekazywać i bronić swoich poglądów. Posiada umiejętności retoryczne i erystyczne	S1A_K01 S1A_K03 S1A_K06
K1_K06	Jest przygotowany do analizy i oceny przyczynowo-skutkowej procesów zachodzących w obszarze bezpieczeństwa	S1A_K02 S1A_K05
K1_K07	Rozumie potrzebę opisu i interpretacji zjawisk towarzyszących polityce bezpieczeństwa; rozumienia relacji między teorią a praktyką polityki bezpieczeństwa państwa	S1A_K02 S1A_K05
K1_K08	Ma świadomość ważności i znaczenia strategii bezpieczeństwa	S1A_K01

	dla kraju w dziejach Europy i świata	S1A_K02 S1A_K04
K1_K09	Jest przygotowany do uczestnictwa w budowaniu zinstytucjonalizowanych form aktywności obywatelskiej	S1A_K02
K1_K10	Ma świadomość znaczenia zachowania się w sposób profesjonalny i etyczny w pracy zawodowej oraz działalności publicznej	S1A_K06
K1_K11	Umie i szanuje różnice w punktach widzenia, determinowanych odmiennym podłożem politycznym, kulturowym i społecznym	S1A_K02 S1A_K03
K1_K12	Jest przygotowany do monitorowania i stosowania procedur ewaluacyjnych w sferze publicznej	S1A_K01 S1A_K02
K1_K13	Ma potrzebę dalszego uzupełniania wiedzy oraz doskonalenia i poszerzania umiejętności	S1A_K01
K1_K14	Potrafi efektywnie organizować własną pracę i krytycznie oceniać jej stopień zaawansowania	S1A_K02 S1A_K04 S1A_K07
	Moduł: bezpieczeństwo państwa	
K1_K15	Ma potrzebę dalszego uzupełniania wiedzy na temat bezpieczeństwa ekologicznego państwa	S1A_K06
K1_K16	Ma świadomość ważności i znaczenia zagrożeń wynikających z terroryzmu	S1A_K01
K1_K17	Rozumie potrzebę opisu i interpretacji zjawisk towarzyszących działaniu służb specjalnych	S1A_K01
K1_K18	Rozumie potrzebę opisu i interpretacji zjawisk dt. etno-kulturowych uwarunkowań bezpieczeństwa Polski	S1A_K06
K1_K19	Jest przygotowany do uczestnictwa w budowaniu zinstytucjonalizowanych form zarządzania kryzysowego swojej miejscowości	S1A_K05
K1_K20	Ma potrzebę dalszego uzupełniania wiedzy na temat obrony cywilnej	S1A_K05
	Moduł: Bezpieczeństwo międzynarodowe i terroryzm	
K1_K21	Ma świadomość ważności i znaczenia zagrożeń wynikających z międzynarodowego terroryzmu	S1A_K01 S1A_K06
K1_K22	Ma potrzebę dalszego uzupełniania wiedzy na temat terroryzmu	S1A_K01
K1_K23	Rozumie potrzebę opisu i interpretacji zjawisk towarzyszących działaniu służb specjalnych	S1A_K06
K1_K24	Ma świadomość ważności i znaczenia cyberterroryzmu	S1A_K06
K1_K25	Rozumie potrzebę opisu i interpretacji zjawisk towarzyszących wojnom i konfliktom międzynarodowym	S1A_K06
K1_K26	Ma potrzebę dalszego uzupełniania wiedzy na temat bezpieczeństwa międzynarodowego	S1A_K01

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji I stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia pierwszego stopnia, 6 semestrów, liczba punktów ECTS – 180.

III. PRAKTYKA:

Praktyka trwa 4 tygodnie i może przebiegać w instytucjach: wojsko, policja, straż graniczna, służba celna, straż miejska, straż pożarna, służby specjalne, jednostki samorządu terytorialnego – różnych szczebli, instytucje i firmy związane z bezpieczeństwem i obronnością państwa, mass-media zajmujące się bezpieczeństwem i obronnością państwa, biura rzeczników prasowych instytucji odpowiedzialnych za kwestie bezpieczeństwa.

Załącznik 3 do Uchwały Nr 187 Senatu UWM w Olsztynie z dnia 26 marca 2013 roku w sprawie zmiany Uchwały Nr 916 Senatu UWM w Olsztynie z dnia 27 kwietnia 2012 roku w sprawie określenia efektów kształcenia dla poziomów i profili kształcenia na kierunkach prowadzonych w Uniwersytecie

Efekty kształcenia dla kierunku **Bezpieczeństwo wewnętrzne**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszaru kształcenia w zakresie nauk społecznych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia pierwszego stopnia - licencjackie (6 semestrów).
4. **Absolwent:** jest przygotowany do pracy w administracji publicznej z ukierunkowaniem na jednostki organizacyjne służb państwowych i samorządowych odpowiedzialnych za bezpieczeństwo wewnętrzne (Policja, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Straż Graniczna, Biuro Ochrony Rządu, straże miejskie). Absolwent jest przygotowany do podjęcia studiów drugiego stopnia.
5. **Objaśnienie oznaczeń:**
  - a) K (przed podkreślnikiem) – kierunkowe efekty kształcenia
  - b) A – profil ogólnoakademicki
  - c) 1 – studia pierwszego stopnia
  - d) W – kategoria wiedzy
  - e) U – kategoria umiejętności
  - f) K (po podkreślniku) – kategoria kompetencji społecznych
  - g) S1A – efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych dla studiów pierwszego stopnia
  - h) 01, 02, 03 i kolejne – numer efektu kształcenia

Symbol efektu kierunkowego	Kierunkowe efekty kształcenia na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne – po ukończeniu studiów pierwszego stopnia na kierunku absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych
WIEDZA		
K1A_W01	Posiada wiedzę o charakterze nauk o bezpieczeństwie, ich miejscu w systemie nauk i relacjach do innych nauk	S1A_W01 S1A_W06
K1A_W02	Zna podział władzy w państwie oraz zadania i zasady funkcjonowania organów państwa, w tym usytuowanie i rolę administracji publicznej odpowiedzialnej za bezpieczeństwo wewnętrzne	S1A_W02 S1A_W03
K1A_W03	Absolwent: zna regulacje prawne związane z bezpieczeństwem wewnętrznym	S1A_W02 S1A_W07
K1A_W04	Zna zasady funkcjonowania instytucji państwa, zakres zadań administracji publicznej oraz problematykę zarządzania w sytuacjach kryzysowych	S1A_W02 S1A_W03 S1A_W07
K1A_W05	Posiada wiedzę o realnych i potencjalnych zagrożeniach bezpieczeństwa wewnętrznego w ujęciu krajowym i regionalnym	S1A_W05 S1A_W06 S1A_W07
K1A_W06	Zna terminologię, teorię i techniki pozyskiwania danych	S1A_W06

	z zakresu bezpieczeństwa wewnętrznego	
K1A_W07	Posiada wiedzę dotyczącą ochrony własności, osób, mienia, obiektów i obszarów	S1A_W10
K1A_W08	Zna problemy bezpieczeństwa społeczności lokalnej i kształtowania bezpiecznych przestrzeni	S1A_W02 S1A_W04 S1A_W05 S1A_W08
K1A_W09	Ma podstawową wiedzę o terroryzmie	S1A_W09
K1A_W10	Zna historię służb mundurowych i ich działanie na rzecz bezpieczeństwa na przestrzeni dziejów	S1A_W09
K1A_W11	Posiada wiedzę z zakresu zagadnień społecznych i psychologicznych wpływających na bezpieczeństwa wewnętrznego	S1A_W02 S1A_W04
K1A_W12	Zna międzynarodowe i polskie regulacje dotyczące praw człowieka	S1A_W03 S1A_W05
K1A_W13	Ma podstawową wiedzę w zakresie organizacji i zarządzania	S1A_W11
K1A_W14	Zna regulacje prawne i rozwiązania administracyjno - organizacyjne dotyczące bezpieczeństwa wewnętrznego w Unii Europejskiej	S1A_W03 S1A_W07
K1A_W15	Zna międzynarodowe i polskie regulacje w zakresie transportu towarów niebezpiecznych	S1A_W03 S1A_W07
K1A_W16	Ma podstawową wiedzę w zakresie obronności państwa	S1A_W02
K1A_W17	Zna problemy i metody zwalczania przestępczości zorganizowanej, gospodarczej, i w cyberprzestrzeni	S1A_W03 S1A_W06
K1A_W18	Ma podstawową wiedzę w zakresie prawa wyznaniowego i konfliktów na tle wyznaniowym	S1A_W02
K1A_W19	Zna podstawy edukacji dla bezpieczeństwa, formy i metody szkolenia społeczeństwa	S1A_W05 S1A_W07
K1A_W20	Ma podstawową wiedzę w zakresie kryminologii i kryminalistyki	S1A_W06 S1A_W08
UMIEJĘTNOŚCI		
K1A_U01	Umie analizować zjawiska i zagrożenia bezpieczeństwa w skali globalnej, państwowej, regionalnej i lokalnej	S1A_U01 S1A_U02
K1A_U02	Potrafi w warunkach szkoleniowych kierować małym zespołem ludzkim w sytuacjach zagrożeń życia ludzkiego i mienia	S1A_U06 S1A_U07
K1A_U03	Prawidłowo posługuje się konkretnymi normami i regułami (prawnymi, zawodowymi, moralnymi) w celu rozwiązania konkretnego zadania w zakresie bezpieczeństwa	S1A_U03 S1A_U05
K1A_U04	Posiada umiejętność komunikowania się z otoczeniem, zbierania, hierarchizowania, przetwarzania i przekazywania informacji	S1A_U08 S1A_U09 S1A_U10
K1A_U05	Potrafi udzielić pierwszej pomocy przedmedycznej w typowych sytuacjach zagrożeń życia ludzkiego; zna podstawy ratownictwa przedmedycznego	S1A_U06
K1A_U06	Potrafi zastosować technologie informatyczne w realizacji zadań na rzecz bezpieczeństwa	S1A_U06
K1A_U07	Umie określić podstawowe zagrożenia bezpieczeństwa w komunikacji powszechnej i transporcie	S1A_U02 S1A_U03 S1A_U04
K1A_U08	Potrafi wykonywać obowiązki na typowych stanowiskach inspektorskich w zarządzaniu w sytuacjach kryzysowych, w tym na stanowisku dyżurnego centrum zarządzania	S1A_U06 S1A_U07 S1A_U08

	kryzysowego	
K1A_U09	Przygotowuje podstawowe dokumenty planistyczne zarządzania kryzysowego na szczeblu gminy, miasta i powiatu	S1A_U09
K1A_U10	Zna i potrafi zastosować podstawowe techniki interwencji i samoobrony	S1A_U06
K1A_U11	Potrafi opracować koncepcję i plan ochrony osób, mienia, obiektów i obszarów	S1A_U09
K1A_U12	Potrafi zastosować podstawowe metody analizy kryminalnej	S1A_U08
K1A_U13	Analizuje i praktycznie wykorzystuje wiedzę w zakresie ochrony danych osobowych i informacji niejawnych	S1A_U07
K1A_U14	Potrafi przeprowadzić szkolenie z wybranych zagadnień bezpieczeństwa	S1A_U06
K1A_U15	Wykorzystuje zdobytą wiedzę do działania na rzecz ochrony środowiska	S1A_U06
K1A_U16	Posiada umiejętność pracy z osobami niedostosowanymi społecznie	S1A_U08
K1A_U17	Posiada umiejętność pracy w warunkach kryzysu i stresu	S1A_U06 S1A_U08
K1A_U18	Ma umiejętność przygotowania wystąpień w języku polskim i obcym właściwym dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	S1A_U10 S1A_U11
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K1A_K01	Ma poczucie misji i odpowiedzialności za bezpieczeństwo ludzi i mienia	S1A_K04
K1A_K02	Jest przygotowany do pracy w instytucjach administracji publicznej w obszarze bezpieczeństwa wewnętrznego	S1A_K05
K1A_K03	Ma świadomość znaczenia zachowania się w sposób profesjonalny i etyczny	S1A_K07
K1A_K04	Potrafi brać odpowiedzialność za powierzone mu zadania	S1A_K02 S1A_K03
K1A_K05	Dbą o kondycję, sprawność fizyczną i sylwetkę	S1A_K02
K1A_K06	Systematycznie uzupełnia wiedzę i doskonali umiejętności w zakresie bezpieczeństwa	S1A_K01 S1A_K06
K1A_K07	Zna i potrafi stosować zalecenia BHP	S1A_K04
K1A_K08	Identyfikuje się ze społecznością lokalną i poczuwa się do odpowiedzialności za jej bezpieczeństwo	S1A_K05
K1A_K09	Jest przygotowany do realizacji projektów społecznych na rzecz bezpieczeństwa	S1A_K05

I. WYMAGANIA OGÓLNE

Do uzyskania kwalifikacji studiów I stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia pierwszego stopnia, 6 semestrów, liczba punktów ETCS – 180.

III. PRAKTYKI:

Celem praktyk jest przede wszystkim umożliwienie studentom uzyskanie doświadczenia zawodowego i zwiększenia tym swojej atrakcyjności jako przyszłych pracowników. Odbycie praktyk daje studentom możliwość zapoznania się z pracą zawodową. Praktykodawcom praktyki dają możliwość wyboru przyszłych kandydatów do pracy lub stażu.

Praktyki na kierunku mają charakter praktyk obowiązkowych i odbywają się zgodnie z planem studiów – po IV semestrze. Studenci mają obowiązek odbycia praktyk w wymiarze 4 tygodni, co przy zastosowaniu odpowiednich regulacji dotyczących ogólnego czasu pracy, daje 160 h.

Praktyki realizowane są w organach administracji rządowej i samorządowej, w służbach mundurowych i innych podmiotach, których działalność skierowana jest na zapewnienia bezpieczeństwa wewnętrznego. W trakcie praktyk student zapoznaje się z zasadami funkcjonowania praktykodawcy a także bierze udział w realizacji zadań wyznaczonych przez podmiot, u którego odbywa praktyki.

Kontrola odbywania praktyk realizowana jest poprzez wizyty u wybranych podmiotów a także poprzez kontrole dokumentów, jakie sporządza odbywający praktykę wraz z praktykodawcą.

Praktyki zaliczane są na podstawie przedłożonych przez studenta dokumentów:

- dzienniczka praktyk lub innego dokumentu potwierdzającego okres odbywanej praktyki oraz realizację zadań przez studenta,
- opinii opiekuna praktyk z ramienia praktykodawcy.

Załącznik 4 do Uchwały Nr 187 Senatu UWM w Olsztynie z dnia 26 marca 2013 roku w sprawie zmiany Uchwały Nr 916 Senatu UWM w Olsztynie z dnia 27 kwietnia 2012 roku w sprawie określenia efektów kształcenia dla poziomów i profili kształcenia na kierunkach prowadzonych w Uniwersytecie

Efekty kształcenia dla kierunku **Bezpieczeństwo wewnętrzne**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszaru kształcenia w zakresie nauk społecznych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia drugiego stopnia (4 semestry).
4. **Absolwent:** przygotowany jest do pracy na kierowniczych stanowiskach w administracji publicznej, w szczególności w jednostkach organizacyjnych służb państwowych odpowiedzialnych za bezpieczeństwo wewnętrzne. Posiada umiejętności w zakresie wykorzystywania nowoczesnych systemów zarządzania, kierowania organizacją z perspektywy strategicznej uwzględniającej dynamikę zmian otoczenia oraz aspekty polityczno-prawne, ekonomiczne, socjokulturowe i technologiczne, jak również w dziedzinach związanych z ochroną ludności i obrony cywilnej czy zadań i kompetencji administracji publicznej.
5. **Objaśnienie oznaczeń:**
  - a) K (przed podkreślnikiem) – kierunkowe efekty kształcenia
  - b) A – profil ogólnoakademicki
  - c) 2 – studia drugiego stopnia
  - d) W – kategoria wiedzy
  - e) U – kategoria umiejętności
  - f) K (po podkreślniku) – kategoria kompetencji społecznych
  - g) S2A – efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych dla studiów drugiego stopnia
  - h) 01, 02, 03 i kolejne – numer efektu kształcenia

Symbol efektu kierunkowego	Kierunkowe efekty kształcenia na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne po ukończeniu studiów drugiego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych
WIEDZA		
K2A_W01	Posiada rozszerzoną wiedzę o charakterze nauk o bezpieczeństwie, ich miejscu w systemie nauk i metodologii badań	S2A_W01 S2A_W06
K2A_W02	Zna w sposób pogłębiony regulacje prawne związane z bezpieczeństwem wewnętrznym	S2A_W02 S2A_W07
K2A_W03	Ma pogłębioną wiedzę o problemach ochrony ludności i obrony cywilnej, organizacji Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego	S2A_W02 S2A_W03 S2A_W07 S2A_W09
K2A_W04	Posiada rozszerzoną wiedzę o realnych i potencjalnych zagrożeniach bezpieczeństwa wewnętrznego	S2A_W05 S2A_W06 S2A_W07
K2A_W05	Zna terminologię, teorię i zaawansowane techniki	S2A_W06

	pozyskiwania danych z zakresu bezpieczeństwa wewnętrznego	
K2A_W06	Ma pogłębioną wiedzę o terroryzmie i ochronie przed czynnikami masowego rażenia	S2A_W09
K2A_W07	Posiada rozszerzoną wiedzę z zakresu zagadnień filozoficznych, społecznych i psychologicznych wpływających na bezpieczeństwa wewnętrznego	S2A_W02 S2A_W04 S2A_W05
K2A_W08	Zna zasady ochrony własności przemysłowe i praw autorskich, kontroli i audytu, zarządzania jakością w instytucjach bezpieczeństwa wewnętrznego	S2A_W04 S2A_W10
K2A_W09	Ma pogłębioną wiedzę w zakresie organizacji i zarządzania, zna zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości	S2A_W11
K2A_W10	Zna regulacje prawne i rozwiązania administracyjno - organizacyjne dotyczące ochrony granic i wykonywania transportu w Unii Europejskiej	S2A_W03 S2A_W07
K2A_W11	Zna problemy i metody zwalczania przestępczości zorganizowanej, gospodarczej, i w cyberprzestrzeni	S2A_W03 S2A_W06 S2A_W08
K2A_W12	Ma podstawową wiedzę w zakresie metodyki dochodzeniowo- śledczej i operacyjno-rozpoznawczej	S2A_W04 S2A_W06
K2A_W13	Zna formy i metody szkolenia społeczeństwa na rzecz bezpieczeństwa	S2A_W05 S2A_W07
K2A_W14	Ma pogłębioną wiedzę w zakresie kryminologii i kryminalistyki	S2A_W06 S2A_W08
UMIEJĘTNOŚCI		
K2A_U01	Potrafi prawidłowo interpretować zjawiska i zagrożenia bezpieczeństwa w skali globalnej, państwowej i lokalnej	S2A_U01 S2A_U02
K2A_U02	Potrafi w warunkach szkoleniowych komunikować się i kierować zespołem ludzkim w sytuacjach zagrożeń życia ludzkiego i mienia	S2A_U06 S2A_U07
K2A_U03	Prawidłowo posługuje się konkretnymi normami i regułami (prawnymi, zawodowymi, moralnymi) w celu rozwiązania konkretnego zadania w zakresie bezpieczeństwa	S2A_U03 S2A_U05
K2A_U04	Umie określić podstawowe zagrożenia bezpieczeństwa w komunikacji powszechnej oraz instytucje nadzorujące transport	S2A_U02 S2A_U03 S2A_U04
K2A_U05	Potrafi przeprowadzić kontrolę i audyt w zakresie bezpieczeństwa	S2A_U01 S2A_U04
K2A_U06	Potrafi zarządzać jakością w instytucjach nadzorujących bezpieczeństwo	S2A_U05
K2A_U07	Potrafi opracować dokumenty planistyczne i sprawozdawcze w zakresie bezpieczeństwa	S2A_U09
K2A_U08	Potrafi zastosować podstawowe metody analizy kryminalnej, dochodzeniowo-śledcze i operacyjno-rozpoznawcze	S2A_U08
K2A_U09	Analizuje i praktycznie wykorzystuje wiedzę w zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi	S2A_U07
K2A_U10	Potrafi przeprowadzić szkolenie z wybranych zagadnień bezpieczeństwa	S2A_U06
K2A_U11	Posiada umiejętność pracy w warunkach kryzysu i stresu	S2A_U06 S2A_U08

K2A_U12	Ma umiejętność przygotowania wystąpień w języku polskim i obcym właściwym dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	S2A_U10 S2A_U11
K2A_U13	Potrafi zastosować metody przeciwdziałające przestępczości nieletnich i handlu ludźmi	S2A_U02 S2A_U03
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K2A_K01	Jest przygotowany do pracy w instytucjach administracji publicznej w obszarze bezpieczeństwa wewnętrznego	S2A_K05
K2A_K02	Ma świadomość znaczenia zachowania się w sposób profesjonalny i etyczny	S2A_K07 S2A_K04
K2A_K03	Potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonych zadań w sferze bezpieczeństwa wewnętrznego	S2A_K03
K2A_K04	Potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role	S2A_K02
K2A_K05	Systematycznie uzupełnia wiedzę i doskonali umiejętności w zakresie bezpieczeństwa, potrafi inspirować proces uczenia się innych	S2A_K01 S2A_K06
K2A_K06	Identyfikuje się ze społecznością lokalną i poczuwa się do odpowiedzialności za jej bezpieczeństwo	S2A_K05
K2A_K07	Jest przygotowany do realizacji projektów społecznych na rzecz bezpieczeństwa	S2A_K05

I. WYMAGANIA OGÓLNE

Do uzyskania kwalifikacji studiów II stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia drugiego stopnia, 4 semestry, liczba punktów ECTS – 120.

III. PRAKTYKA:

Celem praktyk jest przede wszystkim umożliwienie studentom zwiększenia swojej atrakcyjności jako przyszłych pracowników poprzez uzyskanie doświadczenia zawodowego. Odbycie praktyk daje studentom możliwość zapoznania się z pracą zawodową. Praktykodawcom praktyki dają możliwość wyboru przyszłych kandydatów do pracy lub stażu. Praktyki na studiach drugiego stopnia mają charakter praktyk obowiązkowych i odbywają się zgodnie z planem studiów – po II semestrze. Studenci mają obowiązek odbycia praktyk w wymiarze 4 tygodni, co, przy zastosowaniu odpowiednich regulacji dotyczących ogólnego czasu pracy, daje 160 h.

Praktyki realizowane są w organach administracji rządowej i samorządowej, w służbach mundurowych i innych podmiotach, których działalność skierowana jest na zapewnienia bezpieczeństwa wewnętrznego. W trakcie praktyk student zapoznaje się z zasadami funkcjonowania praktykodawcy a także bierze udział w realizacji zadań wyznaczonych przez podmiot, u którego odbywa praktyki.

Kontrola odbywania praktyk realizowana jest poprzez wizyty u wybranych podmiotów a także poprzez kontrole dokumentów, jakie sporządza odbywający praktykę wraz z praktykodawcą.

Praktyki zaliczane są na podstawie przedłożonych przez studenta dokumentów:

- dzienniczka praktyk lub innego dokumentu potwierdzającego okres odbywanej praktyki oraz realizację zadań przez studenta,
- opinii opiekuna praktyk z ramienia praktykodawcy.

Efekty kształcenia dla kierunku **Bioinżynieria produkcji żywności**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszaru kształcenia w zakresie nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia pierwszego stopnia - inżynierskie (7 semestrów).
4. **Absolwent:** po ukończeniu studiów absolwent posiada wiedzę ogólną z zakresu nauk podstawowych, umożliwiającą interpretowanie zjawisk i procesów zachodzących w przyrodzie oraz towarzyszących produkcji żywności. Wyjaśnia przyczyny i następstwa naturalnych procesów i zjawisk zachodzących w surowcach i produktach żywnościowych. Zna podstawowe metody, narzędzia, techniki i technologie wykorzystywane w produkcji, przetwórstwie i przechowywaniu surowców oraz produktów żywnościowych. Wykorzystuje podstawowe metody, narzędzia, techniki i technologie związane z produkcją, przetwórstwem i przechowywaniem surowców oraz produktów żywnościowych. Ocenia oddziaływanie technologii produkcji, przechowywania i przetwórstwa surowców na jakość żywności. Projektuje metody produkcji, przechowywania i przetwórstwa surowców żywnościowych. Ocenia jakość surowców i produktów żywnościowych. Wykazuje umiejętności wyszukiwania, analizy, zrozumienia i wykorzystywania różnych form informacji w procesie doskonalenia zawodowych umiejętności inżynierskich w zakresie produkcji surowców i produktów żywnościowych. Posługuje się językiem obcym na poziomie B2, umożliwiającym korzystanie z literatury fachowej oraz nawiązywanie bezpośrednich kontaktów zawodowych. Ma świadomość zawodowej i etycznej odpowiedzialności za jakość produkowanej żywności i jej związku ze zdrowiem konsumenta, a także za kształtowanie i stan środowiska naturalnego. Przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz praw własności intelektualnej. Jest zorientowany na ciągłe podnoszenie kwalifikacji zawodowych, umożliwiających aktywne uczestniczenie w życiu gospodarczym i społecznym.
5. **Objaśnienie oznaczeń:**
  - a) K (przed podkreśnikiem) - kierunkowe efekty kształcenia
  - b) A - profil ogólnoakademicki
  - c) 1 - studia pierwszego stopnia
  - d) W - kategoria wiedzy
  - e) U - kategoria umiejętności
  - f) K (po podkreśniku) - kategoria kompetencji społecznych
  - g) R1A - efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych dla studiów pierwszego stopnia
  - h) InzA - efekty kształcenia dla kwalifikacji pierwszego stopnia związane z kompetencjami inżynierskimi
  - i) 01, 02, 03 i kolejne - numer efektu kształcenia

Symbol efektu kierunkowego	Efekty kształcenia dla kierunku studiów bioinżynieria produkcji żywności - po ukończeniu studiów pierwszego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych oraz kompetencji i inżynierskich
WIEDZA		
K1_W01	Zna podstawową terminologię i nomenklaturę oraz pojęcia, teorie i prawa z zakresu chemii ogólnej, analitycznej, organicznej i nieorganicznej	R1A_W01
K1_W02	Zna podstawowe pojęcia, zasady, reguły, teorie i prawa umożliwiające interpretację zjawisk fizycznych oraz procesów fizykochemicznych zachodzących w przyrodzie oraz towarzyszących produkcji żywności	R1A_W01
K1_W03	Zna podstawowe metody badań statystycznych, a także wybrane zagadnienia analizy matematycznej oraz podstawowe pojęcia algebry istotne z punktu widzenia opisu procesów zachodzących w przyrodzie i technice, a szczególnie procesów towarzyszących produkcji żywności	R1A_W01 InzA_W02
K1_W04	Zna biochemiczne podłoże i przebieg procesów życiowych w oparciu o znajomość klasyfikacji, budowy, występowania, funkcji i przemian głównych składników żywego organizmu, a także ich znaczenie w żywieniu oraz w przemianach zachodzących podczas wytwarzania i przechowywania żywności	R1A_W01
K1_W05	Zna podstawowe terminy, kategorie i procesy ekonomiczne w skali mikro oraz makroekonomicznej, a także zasady funkcjonowania rynków i kształtowania się równowagi makroekonomicznej	R1A_W02 InzA_W03
K1_W06	Zna podstawowe formy organizacyjno-prawne przedsiębiorstw oraz zasady prowadzenia działalności gospodarczej uwzględniające pojęcia, metody i dokumenty stosowane w zakresie organizacji i ekonomiki przedsiębiorstwa	R1A_W02 InzA_W03 InzA_W04
K1_W07	Prezentuje elementarną wiedzę z zakresu nauk społecznych	R1A_W02 InzA_W03
K1_W08	Ma wiedzę z zakresu ogólnej charakterystyki towaroznawczej surowców i produktów pochodzenia roślinnego oraz zwierzęcego, rozwijaną w ramach specjalności	R1A_W02 R1A_W03 InzA_W03
K1_W09	Prezentuje wiedzę o naturalnych czynnikach wpływających na rolniczą przestrzeń produkcyjną	R1A_W03
K1_W10	Zna podstawowe rośliny uprawne i roślinność użytków zielonych oraz ich przydatność paszową, wymagania ekologiczne i agrotechniczne	R1A_W03 R1A_W04
K1_W11	Charakteryzuje jakość surowców i produktów spożywczych pod kątem ich wartości odżywczej, właściwości sensorycznych, wartości technologiczno-przerobowej, stanu higieniczno-toksykologicznego oraz zależności między tymi	R1A_W03

	cechami, wykorzystując ukierunkowaną wiedzę zdobytą w ramach specjalności	
K1_W12	Zna podstawowe kryteria systematyki mikroorganizmów oraz ich cechy morfologiczne, fizjologiczne, biochemiczne, a także sposoby rozmnażania i ekologię	R1A_W03 R1A_W04
K1_W13	Ma wiedzę na temat znaczenia mikroorganizmów w produkcji żywności, a także o kryteriach i metodach oceny jakości mikrobiologicznej surowców i produktów żywnościowych oraz stanu higieniczno-sanitarnego zakładu przemysłu spożywczego	R1A_W03 R1A_W04 InzA_W02
K1_W14	Prezentuje podstawową wiedzę z zakresu systematyki i taksonomii roślin oraz zwierząt bezkręgowych i kręgowych w zakresie opisu faktograficznego oraz rekonstrukcji filogenetycznej, a także ich budowy, rozwoju, rozmnażania, występowania oraz znaczenia biologicznego i gospodarczego	R1A_W03 R1A_W04
K1_W15	Zna podstawowe surowce paszowe oraz technologie ich produkcji, konserwowania, uszlachetniania i metody oceny jakości	R1A_W03 R1A_W05 InzA_W02 InzA_W05
K1_W16	Rozpoznaje i opisuje podstawowe gatunki, rasy i typy użytkowe zwierząt gospodarskich oraz technologie ich odchowu i użytkowania, wykorzystując ukierunkowaną wiedzę zdobytą w ramach specjalności	R1A_W03 R1A_W05 InzA_W05
K1_W17	Zna zasady żywienia zwierząt gospodarskich w ujęciu fizjologicznym oraz żywieniowym	R1A_W04 R1A_W05 InzA_W05
K1_W18	Zna mechanizmy podstawowych procesów fizjologicznych roślin i zwierząt na różnych poziomach organizacji biologicznej	R1A_W04
K1_W19	Zna podstawowe mechanizmy funkcjonowania genów i dziedziczenia cech u zwierząt oraz zasady podstawowej pracy hodowlanej	R1A_W04
K1_W20	Ma elementarną wiedzę o potrzebach żywieniowych człowieka i zasadach jego prawidłowego żywienia oraz metodach oceny stanu odżywienia	R1A_W04 InzA_W02
K1_W21	Zna elementy dokumentacji projektowej obejmującej przygotowanie projektu technologicznego oraz ogólne zasady i etapy jej opracowywania	R1A_W04 InzA_W01 InzA_W02 InzA_W05
K1_W22	Zna zasady i etapy opracowywania projektu nowego produktu oraz postępowania przy jego wprowadzaniu na rynek	R1A_W04 InzA_W02
K1_W23	Wykazuje znajomość technologii uprawy roli i roślin pól uprawnych oraz użytków zielonych w aspekcie oraz gospodarczym (uwzględniającym wartość paszową roślin)	R1A_W05 InzA_W02 InzA_W05
K1_W24	Zna budowę i zastosowanie podstawowych przyrządów pomiarowych, maszyn, urządzeń oraz obiektów technicznych wykorzystywanych w technologii produkcji i przetwórstwa surowców roślinnych i zwierzęcych, w tym poznanych w ramach specjalności	R1A_W05 InzA_W01 InzA_W02
K1_W25	Wykazuje znajomość podstawowych zagadnień z zakresu higieny zwierząt, profilaktyki zootechnicznej i dobrostanu zwierząt oraz ich roli w łańcuchu produkcji wysokiej jakości	R1A_W05

	żywności	
K1_W26	Ma wiedzę o najważniejszych operacjach, procesach jednostkowych i technologiach związanych z przetwórstwem, utrwalaniem i przechowywaniem surowców oraz produktów żywnościowych, a także ich potencjalnym wpływie na jakość surowca, produktu i środowisko naturalne, poszerzaną w ramach realizowanej specjalności	R1A_W05 InzA_W01 InzA_W02 InzA_W05
K1_W27	Prezentuje podstawową wiedzę na temat ekologii, form ochrony przyrody oraz wybranych aspektów prawnych ochrony środowiska przyrodniczego	R1A_W06 InzA_W03
K1_W28	Wykazuje ogólną wiedzę na temat czynników wpływających na funkcjonowanie obszarów wiejskich oraz możliwości ich rozwoju	R1A_W07
K1_W29	Ma elementarną wiedzę z zakresu prawa własności intelektualnej i przemysłowej oraz źródeł informacji patentowej	R1A_W08 InzA_W03
K1_W30	Ma podstawową wiedzę z zakresu przedsiębiorczości, organizacji i zarządzania (w tym również zarządzania jakością) oraz marketingu, niezbędną w podejmowaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej, w tym związanej z sektorem rolnym i przetwórstwa rolno-spożywczego	R1A_W09 InzA_W03 InzA_W04
UMIEJĘTNOŚCI		
K1_U01	Korzysta z dostępnych źródeł i form informacji z zachowaniem praw własności intelektualnej, w celu rozwiązania konkretnego problemu lub zadania z zakresu studiowanego kierunku studiów	R1A_U01 InzA_U01 InzA_U07
K1_U02	Prezentuje opracowane materiały, własne stanowisko i poglądy z wykorzystaniem różnych form przekazu, dotyczące studiowanego kierunku studiów	R1A_U02
K1_U03	Korzysta z podstawowych programów komputerowych w zakresie zbierania danych, obliczeń, interpretacji oraz prezentacji wyników	R1A_U03 InzA_U01 InzA_U07
K1_U04	Realizuje pod kierunkiem opiekuna proste zadanie badawcze, projektowe lub eksperyment naukowy z zakresu kierunku studiów, kończące się zinterpretowaniem wyników oraz sformułowaniem poprawnych wniosków.	R1A_U04 InzA_U01 InzA_U02 InzA_U06 InzA_U07 InzA_U08
K1_U05	Posiada umiejętność matematycznego opisu przebiegu analizowanego zjawiska lub procesu oraz analizy i interpretacji modeli matematycznych	R1A_U04 InzA_U01 InzA_U07
K1_U06	Wykorzystuje podstawowe metody i techniki laboratoryjne w analizie jakościowej i ilościowej, w pomiarach podstawowych wielkości fizycznych oraz w badaniach mikroskopowych i mikrobiologicznych	R1A_U05 InzA_U02 InzA_U07
K1_U07	Wykazuje podstawowe zależności między organizacją struktury i procesami fizjologicznymi roślin oraz zwierząt (ssaków i ptaków) na różnych poziomach organizacji biologicznej, a także znaczenie i wykorzystanie tych procesów w produkcji roślinnej i zwierzęcej	R1A_U05
K1_U08	Analizuje podstawowe mechanizmy dziedziczenia cech na poziomie molekularnym i osobniczym	R1A_U05
K1_U09	Potrafi zidentyfikować i zastosować elementarne metody	R1A_U05

	wykorzystywane w pracy hodowlanej	InzA_U07
K1_U10	Potrafi przewidzieć kierunek najważniejszych zmian cech ilościowych i jakościowych surowców i produktów spożywczych w czasie ich pozyskiwania, wytwarzania, przechowywania oraz obrotu, co umożliwia podejmowanie właściwych decyzji na etapie projektowania i kontroli procesu produkcji i dystrybucji żywności	R1A_U05
K1_U11	Potrafi wykorzystać znajomość podstawowych praw ekonomicznych i procesów gospodarczych w celu dokonania elementarnej oceny stanu koniunktury gospodarczej	R1A_U05 InzA_U04
K1_U12	Analizuje działalność przedsiębiorstwa ze szczególnym uwzględnieniem środków produkcji, zasobów ludzkich i finansowych oraz kosztów produkcji	R1A_U05 InzA_U04
K1_U13	Posługuje się podstawowymi przyrządami pomiarowymi, urządzeniami i maszynami stosowanymi w produkcji surowców i artykułów żywnościowych, w tym poznanymi w ramach specjalności	R1A_U06 InzA_U07
K1_U14	Układa dawki pokarmowe dla zwierząt gospodarskich	R1A_U06 InzA_U05 InzA_U06 InzA_U07 InzA_U08
K1_U15	Wskazuje elementarne rozwiązania umożliwiające zwiększenie efektywności produkcji, poprawę jakości surowców oraz produktów żywnościowych pochodzenia roślinnego i zwierzęcego, wykorzystując ukierunkowaną wiedzę i umiejętności zdobyte w ramach specjalności	R1A_U06 InzA_U05 InzA_U06
K1_U16	Ocenia warunki zoohigieniczne środowiska hodowlanego oraz dobrostan zwierząt gospodarskich, traktowane jako elementy profilaktyki zootechnicznej oraz produkcji wysokiej jakości żywności	R1A_U06 InzA_U02 InzA_U03 InzA_U05 InzA_U06 InzA_U07
K1_U17	Identyfikuje i rozwiązuje elementarne problemy projektowo-obliczeniowe związane z przebiegiem procesów jednostkowych w produkcji żywności, wykorzystując ukierunkowaną wiedzę i umiejętności zdobyte w ramach specjalności	R1A_U06 InzA_U06 InzA_U07
K1_U18	Ocenia podstawowe parametry jakości surowców i produktów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego oraz surowców paszowych i pasz, wykorzystując ukierunkowaną wiedzę i umiejętności zdobyte w ramach specjalności	R1A_U06 InzA_U02 InzA_U07
K1_U19	Wykorzystuje odpowiednie metody i techniki, w tym poznane w ramach specjalności, w procesie wprowadzania na rynek nowego produktu, uwzględniające ocenę sytuacji na rynku i potrzeby konsumentów	R1A_U06
K1_U20	Potrafi, w oparciu o posiadaną wiedzę, identyfikować i przeprowadzać/wykonywać podstawowe czynności projektowe związane z przygotowaniem części technologicznej dokumentacji projektowej zakładów branży spożywczej oraz budynków inwentarskich	R1A_U06 InzA_U06 InzA_U07 InzA_U08
K1_U21	Potrafi ocenić stan odżywienia człowieka oraz modyfikować sposób żywienia określonych grup ludzi w celu wyeliminowania błędów żywieniowych oraz problemów	R1A_U06

	zdrowotnych	
K1_U22	Wykorzystuje podstawowe metody monitoringu i oceny stanu środowiska ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z szeroko rozumianą produkcją surowców i produktów żywnościowych	R1A_U06 InzA_U02 InzA_U03 InzA_U07
K1_U23	Wyszukuje wady oraz zalety stosowanych, a także proponowanych rozwiązań o różnym poziomie złożoności (systemy, procesy, technologie), związanych z produkcją, przetwórstwem, utrwalaniem, przechowywaniem i dystrybucją surowców roślinnych i zwierzęcych oraz artykułów żywnościowych, w zakresie ich oddziaływania na efektywność produkcji, jakość produktu i środowisko naturalne	R1A_U07 InzA_U03 InzA_U05
K1_U24	Przygotowuje sprawozdania, prace projektowe, referaty oraz inne typowe prace pisemne, dotyczące szczegółowych zagadnień związanych z realizowanym kierunkiem studiów, w tym również wymagające wykorzystania języka obcego oraz obcojęzycznych źródeł	R1A_U08
K1_U25	Opracowuje pracę dyplomową inżynierską	R1A_U08 InzA_U02 InzA_U03 InzA_U05 InzA_U06 InzA_U07
K1_U26	Przygotowuje wystąpienia i prezentacje ustne dotyczące szczegółowych zagadnień, w tym również z wykorzystaniem języka obcego oraz obcojęzycznych źródeł	R1A_U09
K1_U27	Posługuje się jednym ze współczesnych języków obcych na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy, z wykorzystaniem słownictwa z zakresu kierunku studiów	R1A_U10
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K1_K01	Ma świadomość potrzeby uczenia się przez całe życie	R1A_K01 InzA_K02
K1_K02	Wykazuje gotowość do rzeczowej i merytorycznej dyskusji, umożliwiającej osiągnięcie wspólnego stanowiska	R1A_K02
K1_K03	Jest zdolny do pracy samodzielnej i w zespole oraz kierowania zespołami ludzkimi w zakresie wyznaczania i kontroli zadań realizowanych w ramach zaplanowanych, rutynowych prac	R1A_K02 R1A_K03
K1_K04	Dostrzega i rozstrzyga podstawowe dylematy natury genetycznej, hodowlanej, produkcyjnej, środowiskowej i ekonomicznej związane z organizacją oraz prowadzeniem szeroko rozumianej produkcji żywności	R1A_K04
K1_K05	Rozumie potrzebę przestrzegania podstawowych zasad etyki w zakresie produkcji żywności i wykorzystania zasobów przyrody	R1A_K05 InzA_K01
K1_K06	Prezentuje postawę proekologiczną i odpowiedzialności za otaczający go świat ożywiony na różnych poziomach jego organizacji, wynikającą ze świadomości ryzyka związanego ze stosowaniem czynników chemicznych, fizycznych i biologicznych	R1A_K05 R1A_K06 InzA_K01
K1_K07	Jest w stanie przewidzieć i ocenić najważniejsze rolnicze oraz pozarolnicze skutki działań związanych z produkcją	R1A_K06 InzA_K01

	i przetwórstwem surowców pochodzenia roślinnego i zwierzęcego	
K1_K08	Ma świadomość konieczności przestrzegania zasad higieny i bezpieczeństwa pracy	R1A_K06
K1_K09	Jest zorientowany na ciągłe podnoszenie kwalifikacji zawodowych	R1A_K07 InzA_K02
K1_K10	Prezentuje perspektywiczne i przedsiębiorcze myślenie w kontekście wykorzystania zdobytych informacji i umiejętności w działaniach związanych z przyszłą pracą zawodową	R1A_K08 InzA_K02

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji I stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia pierwszego stopnia, 7 semestrów, liczba punktów ECTS - 210.

III. PRAKTYKA:

Studenci zobowiązani są do odbycia praktyki kierunkowej w łącznym wymiarze 8 tygodni. Studentom studiów stacjonarnych w ramach praktyki kierunkowej rozliczana jest obowiązkowa 5-dniowa praktyka śródsemestralna, realizowana w laboratoriach analitycznych i zwierzęcych Wydziału Bioinżynierii Zwierząt.

Praktyka kierunkowa realizowana jest w okresie wakacyjnym w dwóch etapach. Pierwsze 4 tygodnie realizowane są w gospodarstwie rolno-hodowlanym zajmującym się produkcją zwierzęcą ukierunkowaną na produkcję mleka, mięsa wieprzowego lub wołowego, drobiu, jaj, miodu, skór, wełny i in. Kolejne 4 tygodnie realizowane są w przedsiębiorstwach rolno-spożywczych i innych podmiotach związanych z gospodarką żywnościową:

- zakłady przetwórstwa mięsnego i ubojnie,
- zakłady przetwórstwa mleczarskiego,
- wytwórnie pasz,
- instytucje zajmujące się handlem i obrotem produktów żywnościowych,
- laboratoria analityczne, badawcze, kontroli jakości i certyfikacji, jednostki doradcze i projektowe, ośrodki badawczo-rozwojowe, administracja rządowa i samorządowa.

Celem praktyki zawodowej jest zapoznanie studenta z:

- organizacją i zarządzaniem gospodarstwem rolnym oraz przedsiębiorstwem rolno-spożywczym,
- podstawowymi procesami technologicznymi i ich wpływem na jakość surowców i produktów żywnościowych pochodzenia roślinnego oraz zwierzęcego,
- projektowaniem technologicznym i projektowaniem nowych wyrobów,
- wpływem właściwości surowców pochodzenia roślinnego i zwierzęcego na kształtowanie jakości gotowych produktów żywnościowych,
- sposobami przetwarzania, utrwalania i przechowywania surowców oraz produktów żywnościowych pochodzenia roślinnego i zwierzęcego w celu zachowania ich jakości, przedłużenia trwałości i zmniejszenia strat,
- przepisami normalizacyjnymi i prawnymi regulującymi kwestie jakości produktów żywnościowych wprowadzanych do obrotu,
- systemami zarządzania jakością.

Efekty kształcenia dla kierunku **Dziennikarstwo i komunikacja społeczna**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszarów kształcenia w zakresie: nauk humanistycznych i nauk społecznych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia pierwszego stopnia – licencjackie (6 semestrów).
4. **Absolwent:** jest przygotowany do zawodu dziennikarza prasowego, radiowego i telewizyjnego oraz innych zawodów związanych z komunikacją społeczną. Dysponuje umiejętnościami opisu, diagnozowania i aksjologizacji poszczególnych systemów mediów. Wyposażony jest w aparat wiedzy pozwalający kreślić zasady funkcjonowania i role mediów w społeczeństwie demokratycznym. Posiada dobrą orientację w zakresie mediów regionalnych i ogólnopolskich. Ukończenie studiów ułatwi absolwentowi podjęcie pracy zawodowej w instytucjach edukacyjnych i administracyjnych, w firmach doradczych, w sferze komunikacji masowej, w szczególności w dziennikarstwie międzynarodowym i w public relations, w działalności dyplomatycznej. Absolwent jest przygotowany do podejmowania samodzielnych działań w takich zawodach jak: dziennikarz, redaktor, menadżer Public Relations, specjalista ds. komunikacji zewnętrznej, doradca ds. stosunków międzynarodowych, imagemaker. Struktura kwalifikacji absolwenta uwzględnia specyfikę miejscowego rynku pracy. Absolwent jest wszechstronnie przygotowany do zawodu dziennikarza, a także innych, związanych z szeroko pojętą dziedziną komunikacji społecznej. Potencjalne obszary zatrudnienia absolwentów to: prasa, radio, telewizja i portale internetowe, a także organy użyteczności publicznej, organizacje samorządowe i lokalne, agencje reklamowe, promocyjne i public relations, instytucje prowadzące edukację medialną i działalność informacyjną. Absolwenci będą posiadać umiejętności specjalistyczne, zdobyte podczas zajęć i praktyk w różnych mediach, a także przygotowanie teoretyczne, pozwalające na sprawność opisu i diagnozowania poszczególnych elementów komunikacji. Absolwent jest wyposażony w aparat wiedzy pozwalający analizować i współtworzyć zasady i formy funkcjonowania mediów we współczesnym społeczeństwie informacyjnym. Cechuje go wysoka sprawność językowa, praktyka w posługiwaniu się różnymi gatunkami wypowiedzi dziennikarskiej i szeroko pojęte kompetencje humanistyczne, szczególnie zdobywanie i biegle wykorzystywanie kompetencji komunikacyjnych w różnych obszarach rzeczywistości społecznej. Nabyta wiedza i umiejętności w przyszłości pozwolą im osiągnąć wysoki stopień profesjonalizmu.
5. **Objaśnienie oznaczeń:**
  - a) K (przed podkreślnikiem) – kierunkowe efekty kształcenia
  - b) A – profil ogólnoakademicki
  - c) 1 – studia pierwszego stopnia
  - d) W – kategoria wiedzy
  - e) U – kategoria umiejętności
  - f) K (po podkreślniku) – kategoria kompetencji społecznych

- g) H1A – efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych dla studiów pierwszego stopnia
- h) S1A – efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych dla studiów pierwszego stopnia
- i) 01, 02, 03 i kolejne – numer efektu kształcenia

Symbol efektu kierunkowego	Kierunkowe efekty kształcenia dla kierunku studiów dziennikarstwo i komunikacja społeczna - po ukończeniu studiów pierwszego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych i nauk społecznych
WIEDZA		
K1_W01	Zna i rozumie na poziomie podstawowym rolę mediów i języka polskiego w kształtowaniu życia społecznego i kultury	H1A_W05 S1A_W04
K1_W02	Ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu dziennikarstwa w relacji do innych nauk oraz o specyfice przedmiotowej i metodologicznej nauki o mediach	S1A_W01 H1A_W01
K1_W03	Zna podstawową terminologię związaną z dziennikarstwem i komunikacją społeczną w języku polskim	H1A_W01 H1A_W03
K1_W04	Ma wiedzę o metodach i narzędziach badawczych wykorzystywanych w pracy dziennikarza	S1A_W06
K1_W05	Zna podstawową terminologię medialną, historyczną, literacką i językoznawczą w wybranym języku obcym	H1A_W03
K1_W06	Ma wiedzę o normach i regułach prawnych i etycznych organizujących struktury medialne i społeczne	S1A_W07 H1A_W08
K1_W07	Zna i rozumie główne kierunki rozwoju współczesnych mediów oraz najnowsze stanowiska badawcze w tym zakresie	H1A_W04 S1A_W06
K1_W08	Zna historię rozwoju mediów w Polsce i na świecie	H1A_W06
K1_W09	Zna ogólne zależności pomiędzy systemami medialnymi	H1A_W06
K1_W10	Ma elementarną wiedzę o relacjach zachodzących między strukturami i instytucjami społecznymi	S1A_W03
K1_W11	Zna elementarną terminologię nauk humanistycznych	H1A_W02
K1_W12	Zna elementarną terminologię nauk społecznych	S1A_W01
K1_W13	Zna podstawowe metody badawcze i strategie argumentacyjne właściwe dla dziennikarstwa i komunikacji społecznej.	S1A_W06 H1A_W07
K1_W14	Zna podstawowe metody badawcze i strategie argumentacyjne właściwe dla komunikacji społecznej	S1A_W06 H1A_W07
K1_W15	Zna metody interpretacji tekstów medialnych, historycznych i literackich	H1A_W07
K1_W16	Wykorzystuje narzędzia wyszukiwawcze ukierunkowane na naukę o mediach	H1A_W07 S1A_W07
K1_W17	Zna zasady publikacji tekstu medialnego i ma podstawowe informacje o odbiorcach i użytkownikach mediów	H1A_W05 S1A_W03
K1_W18	Potrafi wyszukiwać, analizować, selekcjonować informacje medialne przy użyciu różnych sposobów,	S1A_W06

	potrafi wykorzystywać przekaz medialny jako źródło wiedzy o świecie	
K1_W19	Posiada elementarne umiejętności badawcze	H1A_W03
UMIEJĘTNOŚCI		
K1_U01	Wyszukuje, analizuje, ocenia, selekcjonuje i wykorzystuje informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych	H1A_U01
K1_U02	Posiada umiejętność integrowania wiedzy z różnych dyscyplin humanistycznych oraz jej zastosowania w typowych sytuacjach profesjonalnych	H1A_U02 S1A_U02
K1_U03	Posiada umiejętność integrowania wiedzy z różnych dyscyplin społecznych oraz jej zastosowania w typowych sytuacjach profesjonalnych	H1A_U03 S1A_U01
K1_U04	Umie formułować i wyrażać własne poglądy i idee w ważnych sprawach społecznych i światopoglądowych	S1A_U03
K1_U05	Posiada umiejętność tworzenia typowych prac pisemnych oraz przygotowania wystąpień ustnych w języku polskim oraz języku uznawanym za podstawowy dla reprezentowanej dyscypliny humanistycznej, dotyczących zagadnień szczegółowych w zakresie studiowanej dyscypliny	S1A_U09
K1_U06	Czyta i interpretuje teksty publicystyczne, literackie, historyczne, medialne i krytyczne	S1A_U07
K1_U07	Samodzielnie zdobywa wiedzę	H1A_U01
K1_U08	Poprawnie stosuje poznaną terminologię medialną, historyczną, politologiczną, literacką i językoznawczą	S1A_U07 S1A_U09
K1_U09	Poprawnie projektuje definicje własnych terminów używanych w swoich wypowiedziach	S1A_U09
K1_U10	Pisze proste teksty (rozprawki, eseje); samodzielnie dobiera literaturę	S1A_U09
K1_U11	Samodzielnie tłumaczy z języka polskiego na wybrany język obcy prosty tekst medialny, historyczny, literacki	S1A_U10 H1A_U08
K1_U12	Prowadzi na poziomie podstawowym pracę badawczą pod kierunkiem opiekuna naukowego lub kierownika zespołu badawczego	H1A_U02 H1A_U03
K1_U13	Konstruuje argumentacje odwołując się do współczesnej przestrzeni medialnej, politologicznej i historycznej	H1A_U06
K1_U14	Posiada umiejętność prezentacji własnych pomysłów.	H1A_U02
K1_U15	Potrafi ocenić przydatność typowych metod interpretacyjnych	H1A_U04
K1_U16	Potrafi pracować w zespole pełniąc różne role; ma elementarne umiejętności organizacyjne pozwalające zapanować nad działaniami profesjonalnymi	H1A_U03
K1_U17	Rozumie różnice pomiędzy funkcjami poszczególnych mediów	H1A_U04 S1A_U04
K1_U18	Potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać i użytkować informacje z różnych źródeł	H1A_U07 H1A_U06
K1_U19	Potrafi porozumiewać się przy użyciu różnych technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie teorii komunikacji, pragmatyki języka, antropologii mediów, teorii kultury, teorii mediów, teorii literatury, historii, politologii	H1A_U07 S1A_U08
K1_U20	Umie formułować i wyrażać własne poglądy i idee w ważnych sprawach społecznych i światopoglądowych	S1A_U02

	(społeczna rola mediów)	
K1_U21	Potrafi korzystać z wiedzy na temat nowych mediów, mediów społecznościowych, mediów cyfrowych, Web 2.0, dziennikarstwa internetowego	H1A_U09
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K1_K01	Potrafi doskonalić wiedzę i umiejętności, zwłaszcza przez lekturę literatury, źródeł historycznych, czasopism branżowych oraz portali internetowych	S1A_K06 H1A_K03
K1_K02	Uznaje samokształcenie za standard i kompetencję niezbędną na rynku pracy	S1A_K01 H1A_K04
K1_K03	Uczestniczy w życiu kulturalnym, społecznym; jest zainteresowany działalnością organizacji branżowych oraz procesami profesjonalizacji	S1A_K05 H1A_K06 S1A_K04
K1_K04	Dostrzega rolę mediów i systemów komunikacyjnych we współczesnym świecie	H1A_K05
K1_K05	Świadomie podchodzi do wytworów kultury popularnej i produkcji kulturalnej	H1A_K02
K1_K06	Potrafi współpracować w grupie	S1A_K02
K1_K07	Ma świadomość znaczenia refleksji humanistycznej dla kształtowania się więzi społecznych	H1A_K05
K1_K08	Samodzielnie podejmuje i inicjuje proste działania badawcze	S1A_K07 H1A_K03
K1_K09	Zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy i umiejętności; rozumie potrzebę doksztalcania się.	S1A_K01 H1A_K01
K1_K10	Jest otwarty na nowe idee i gotów do zmian stanowiska w aspekcie dostępnych argumentów	S1A_K01
K1_K11	Świadomie pielęgnuje własne przekonania i potrafi interpretować je w przestrzeni humanistycznej, społecznej i medialnej	H1A_K06

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji I stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia pierwszego stopnia, 6 semestrów, liczba punktów ECTS – 180.

III. PRAKTYKA:

Studenci zobligowani są do zrealizowania praktyki zawodowej w wymiarze 4 tygodni (160 godzin/ 5 ECTS). Student może przystąpić do odbywania praktyk nie wcześniej niż po ukończeniu I roku studiów. Rozliczenie praktyki musi nastąpić do końca V semestru.

Cele praktyk:

- konfrontowanie wiedzy teoretycznej zdobytej na studiach z umiejętnościami praktycznymi,
- zapoznanie z funkcjonowaniem redakcji: prasowych, radiowych i telewizyjnych, portali internetowych, biur rzeczników prasowych, agencji reklamowych, agencji PR,
- zapoznanie z warsztatem dziennikarza prasowego, radiowego i telewizyjnego,
- nauka pracy w zespole,
- kształtowanie poczucia odpowiedzialności za powierzone zadania.

Warunkiem przystąpienia do realizacji praktyk jest uzgodnienie z kierunkowym opiekunem praktyk miejsca ich realizacji oraz zawarcie umowy pomiędzy wskazaną instytucją, a Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim. Przygotowanie dokumentów należy do kompetencji Ośrodka Kształcenia Metodycznego Wydziału Humanistycznego UWM.

Instytucje, w których praktyki realizują studenci dziennikarstwa i komunikacji społecznej:

- media, biura rzeczników prasowych, agencje reklamowe, agencje Public Relations.

System kontroli.

Praktyki odbywają się pod opieką wskazanego przez Kierownika Zakładu opiekuna praktykanta, który organizuje, obserwuje i ocenia pracę studentów według ustalonych kryteriów. Zaliczenie praktyk odbywa się w trakcie indywidualnego spotkania z Kierunkowym Opiekunem Praktyk, podczas którego dokonywana jest analiza dokumentacji złożonej przez studenta. Dokumentację stanowi prawidłowo wypełniony dziennik praktyk, w którym wybrana przez studenta instytucja potwierdza rozpoczęcie i zakończenie praktyk, a zakładowy opiekun praktyk wystawia pisemną opinię praktykantowi. W dzienniczku student prowadzi tygodniową kartę pracy, w której rozpisuje każdą przepracowaną godzinę. Ostateczne zaliczenie praktyk odbywa się poprzez dokonanie wpisu do dzienniczka, indeksu oraz karty okresowych osiągnięć studenta.

Efekty kształcenia dla kierunku **Dziennikarstwo i komunikacja społeczna**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszarów kształcenia w zakresie: nauk humanistycznych i nauk społecznych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia drugiego stopnia (4 semestry).
4. **Absolwent:** posiada podstawy ogólnej wiedzy humanistycznej z elementami nauk społecznych, medioznawstwa, ekonomiki mediów oraz wiedzę z zakresu środków masowego przekazu i komunikacji społecznej, a także zajęcia warsztatowe. Poprawnie posługuje się słowem mówionym i pisany, lecz także posiada rozszerzenie kompetencje komunikowania się z mediami. Jest przygotowany do wykorzystania zdobytej wiedzy w stosunkach interpersonalnych. Przedmioty z zakresu reklamy, Public Relations, pragmatyki językowej, sztuki dyplomacji, etykiety oraz negocjacji rozszerzają kompetencje zawodowe. Na studiach drugiego stopnia istnieje możliwość wyboru dodatkowej specjalności (oferta wydziałowa): edytorstwo tekstów, wiedza o kulturze, zarządzanie informacją naukową, wiedza o Litwie. Absolwent studiów drugiego stopnia przygotowany jest do podejmowania wyzwań badawczych i do kontynuowania edukacji na studiach trzeciego stopnia (doktoranckich). Absolwent jest wszechstronnie przygotowany do zawodu dziennikarza, a także innych, związanych z szeroko pojętą dziedziną komunikacji społecznej. Potencjalne obszary zatrudnienia absolwentów to: prasa, radio, telewizja i portale internetowe, a także organy użyteczności publicznej, organizacje samorządowe i lokalne, agencje reklamowe, promocyjne i public relations, instytucje prowadzące edukację medialną i działalność informacyjną. Absolwent posiada umiejętności specjalistyczne, zdobyte podczas zajęć i praktyk w różnych mediach, a także przygotowanie teoretyczne, pozwalające na sprawność opisu i diagnozowania poszczególnych elementów komunikacji. Absolwent jest wyposażony w aparat wiedzy pozwalający analizować i współtworzyć zasady i formy funkcjonowania mediów we współczesnym społeczeństwie informacyjnym. Cechować ich będzie wysoka sprawność językowa, praktyka w posługiwaniu się różnymi gatunkami wypowiedzi dziennikarskiej i szeroko pojęte kompetencje humanistyczne, szczególnie zdobywanie i biegłe wykorzystywanie kompetencji komunikacyjnych w różnych obszarach rzeczywistości społecznej. Nabyta wiedza i umiejętności w przyszłości pozwolą im osiągnąć wysoki stopień profesjonalizmu.
5. **Objaśnienie oznaczeń:**
  - a) K (przed podkreślnikiem) – kierunkowe efekty kształcenia
  - b) A – profil ogólnoakademicki
  - c) 2 – studia drugiego stopnia
  - d) W – kategoria wiedzy
  - e) U – kategoria umiejętności
  - f) K (po podkreślniku) – kategoria kompetencji społecznych
  - g) H2A – efekty kształcenia w obszarze kształcenia w

- zakresie nauk humanistycznych dla studiów drugiego stopnia
- h) S2A – efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych dla studiów drugiego stopnia
- i) 01, 02, 03 i kolejne – numer efektu kształcenia

Symbol efektu kierunkowego	Kierunkowe efekty kształcenia dla kierunku studiów- dziennikarstwo i komunikacja społeczna - po ukończeniu studiów drugiego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarach kształcenia w zakresie nauk humanistycznych i nauk społecznych
WIEDZA		
K2_W01	Zna i rozumie na poziomie rozszerzonym rolę mediów w kształtowaniu życia społecznego i kultury	H2A_W05 S2A_W04
K2_W02	Ma wszechstronną wiedzę o miejscu i znaczeniu dziennikarstwa w relacji do innych nauk oraz o specyfice przedmiotowej i metodologicznej nauki o mediach	S2A_W01 H2A_W01
K2_W03	Zna terminologię związaną z dziennikarstwem i komunikacją społeczną w języku polskim.	H2A_W01 H2A_W03
K2_W04	Ma szeroką wiedzę o metodach i narzędziach badawczych wykorzystywanych w pracy dziennikarza.	S2A_W06
K2_W05	Zna terminologię medialną, historyczną, literacką i językoznawczą w wybranym języku obcym	H2A_W03
K2_W06	Ma usystematyzowaną i poszerzoną wiedzę o normach i regułach prawnych i etycznych organizujących struktury medialne i społeczne	S2A_W07 H2A_W08
K2_W07	Wszechstronnie zna i rozumie główne kierunki rozwoju współczesnych mediów oraz najnowsze stanowiska badawcze w tym zakresie	H2A_W04 S2A_W06
K2_W08	Zna i rozumie historię systemów medialnych w Polsce i na świecie	H2A_W06
K2_W09	Zna dokładnie zależności pomiędzy systemami medialnymi	H2A_W06
K2_W10	Ma rozbudowaną wiedzę o relacjach zachodzących między strukturami i instytucjami społecznymi oraz ich elementami	S2A_W03
K2_W11	Zna terminologię nauk humanistycznych	H2A_W02
K2_W12	Zna terminologię nauk społecznych	S2A_W01
K2_W13	Zna gruntownie metody badawcze i strategie argumentacyjne właściwe dla dziennikarstwa i komunikacji społecznej	S2A_W06 H2A_W07
K2_W14	Zna gruntownie metody badawcze i strategie argumentacyjne właściwe dla komunikacji społecznej	S2A_W06 H2A_W07
K2_W15	Zna dokładne metody interpretacji tekstów medialnych, historycznych i literackich	H2A_W07
K2_W16	Wykorzystuje zaawansowane narzędzia wyszukiwawcze ukierunkowane na naukę o mediach	H2A_W07 S2A_W07
K2_W17	Zna zasady publikacji tekstu medialnego i ma pogłębione informacje o odbiorcach i użytkownikach mediów	H2A_W05 S2A_W03
K2_W18	Potrafi wyszukiwać, analizować, selekcjonować informacje medialne przy użyciu różnych sposobów. Potrafi wykorzystywać przekaz medialny jako źródło	S2A_W06

	wiedzy o świecie	
K2_W19	Posiada umiejętności badawcze prowadzące do tworzenia syntetycznych podsumowań	H2A_W03
UMIEJĘTNOŚCI		
K2_U01	Wyszukuje, analizuje, ocenia, selekcjonuje i wykorzystuje informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych	H2A_U01
K2_U02	Posiada umiejętność integrowania wiedzy z różnych dyscyplin humanistycznych oraz jej zastosowania w typowych sytuacjach profesjonalnych	H2A_U02 S2A_U02
K2_U03	Posiada umiejętność integrowania wiedzy z różnych dyscyplin społecznych oraz jej zastosowania w typowych sytuacjach profesjonalnych	H2A_U03 S2A_U01
K2_U04	Umie formułować i wyrażać własne poglądy i idee w ważnych sprawach społecznych i światopoglądowych	S2A_U03
K2_U05	Posiada umiejętność tworzenia prac pisemnych oraz przygotowania wystąpień ustnych w języku polskim oraz języku uznawanym za podstawowy dla reprezentowanej dyscypliny humanistycznej, dotyczących zagadnień szczegółowych w zakresie studiowanej dyscypliny	S2A_U09
K2_U06	Czyta i interpretuje skomplikowane i rozbudowane teksty publicystyczne, literackie, historyczne, medialne i krytyczne	H2A_U09
K2_U07	Samodzielnie zdobywa i poszerza wiedzę	H2A_U01
K2_U08	Poprawnie stosuje poznaną terminologię medialną, historyczną, politologiczną, literacką i językoznawczą	S2A_U07 S2A_U09
K2_U09	Poprawnie projektuje definicje własnych terminów używanych w swoich wypowiedziach	S2A_U09
K2_U10	Pisze rozbudowane teksty na podstawie samodzielnego doboru literatury; tworzy strategie argumentacyjne	S2A_U09
K2_U11	Samodzielnie tłumaczy z języka obcego na wybrany język obcy trudny tekst medialny, historyczny, literacki	S2A_U10 H2A_U08
K2_U12	Prowadzi na poziomie rozszerzonym/zaawansowanym samodzielną pracę badawczą pod kierunkiem opiekuna naukowego lub kierownika zespołu badawczego	H2A_U02 H2A_U03
K2_U13	Konstruuje argumentacje odwołując się do współczesnej przestrzeni medialnej, politologicznej i historycznej	H2A_U06
K2_U14	Posiada umiejętność prezentacji własnych pomysłów	H2A_U02
K2_U15	Potrafi ocenić przydatność większości dostępnych metod interpretacyjnych	H2A_U04
K2_U16	Potrafi pracować w zespole pełniąc różne role, także kierownicze. Ma umiejętności organizacyjne pozwalające zapanować nad działaniami profesjonalnymi	H2A_U03
K2_U17	Rozumie różnice pomiędzy funkcjami poszczególnych mediów. Wykrywa złożone zależności między nimi	H2A_U04 S2A_U04
K2_U18	Potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać i użytkować informacje z różnych źródeł	H2A_U07 H2A_U06
K2_U19	Potrafi porozumiewać się przy użyciu różnych technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie teorii komunikacji, pragmatyki języka, antropologii mediów, teorii kultury, teorii mediów, teorii literatury, historii, politologii	H2A_U07 S2A_U08
K2_U20	Umie precyzyjnie formułować i wyrażać własne poglądy i idee w ważnych sprawach społecznych i światopoglądowych (społeczna rola mediów)	S2A_U02

K2_U21	Potrafi korzystać z szerokiej wiedzy na temat nowych mediów, mediów społecznościowych, mediów cyfrowych, Web 2.0, dziennikarstwa internetowego	H2A_U09
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K2_K01	Potrafi doskonalić wiedzę i umiejętności, zwłaszcza przez lekturę literatury, źródeł historycznych, czasopism branżowych oraz portali internetowych. Inspiruje innych do uczenia i działania	S2A_K06 H2A_K03 S2A_K01
K2_K02	Uznaje samokształcenie za standard oraz kompetencję niezbędną na rynku pracy. Jest przedsiębiorczy i zaangażowany w projekty społeczne	S2A_K01 H2A_K04 S2A_K05
K2_K03	Uczestniczy w życiu kulturalnym, społecznym; jest zainteresowany działalnością organizacji branżowych oraz procesami profesjonalizacji	S2A_K05 H2A_K06 S2A_K04
K2_K04	Dostrzega rolę mediów we współczesnym świecie i poddaje ją świadomej diagnozie	H2A_K05
K2_K05	Świadomie podchodzi do wytworów kultury popularnej i produkcji kulturalnej, dostrzega i formułuje problemy z tym związane	H2A_K02
K2_K06	Potrafi współpracować w grupie; jest odpowiedzialny za współpracowników; jest aktywny	S2A_K02
K2_K07	Ma świadomość znaczenia refleksji humanistycznej dla kształtowania się więzi społecznych	H2A_K05
K2_K08	Samodzielnie podejmuje i inicjuje działania badawcze; kieruje grupą	S2A_K07 H2A_K03
K2_K09	Zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy i umiejętności; rozumie potrzebę doksztalcania się i rozwoju kulturalnego	S2A_K01 H2A_K01
K2_K10	Jest otwarty na nowe idee i gotów do zmian stanowiska w aspekcie dostępnych argumentów	S2A_K01
K2_K11	Świadomie pielęgnuje własne przekonania i potrafi interpretować je w przestrzeni humanistycznej, społecznej i medialnej oraz poddać analizie krytycznej	H2A_K06

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji II stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia drugiego stopnia, 4 semestry, liczba punktów ECTS – 120.

III. PRAKTYKA:

Studenci zobligowani są do zrealizowania praktyki zawodowej w wymiarze 4 tygodni (160 godzin/5 ECTS). Student może przystąpić do odbywania praktyk nie wcześniej niż po ukończeniu I roku studiów. Rozliczenie praktyki musi nastąpić do końca IV semestru.

Cele praktyk:

- konfrontowanie wiedzy teoretycznej zdobytej na studiach z umiejętnościami praktycznymi,
- zapoznanie z funkcjonowaniem redakcji: prasowych, radiowych i telewizyjnych, portali internetowych, biur rzeczników prasowych, agencji reklamowych, agencji PR,
- zapoznanie z warsztatem dziennikarza prasowego, radiowego i telewizyjnego,
- nauka pracy w zespole,
- kształtowanie poczucia odpowiedzialności za powierzone zadania.

Instytucje, w których studenci realizują praktyki: media, biura rzeczników prasowych, agencje reklamowe, agencje Public Relations.

System kontroli.

Praktyki odbywają się pod opieką wskazanego przez Kierownika Zakładu opiekuna praktykanta, który organizuje, obserwuje i ocenia pracę studentów według ustalonych kryteriów. Zaliczenie praktyk odbywa się w trakcie indywidualnego spotkania z Kierunkowym Opiekunem Praktyk, podczas którego dokonywana jest analiza dokumentacji złożonej przez studenta. Dokumentację stanowi prawidłowo wypełniony dziennik praktyk, w którym wybrana przez studenta instytucja potwierdza rozpoczęcie i zakończenie praktyk, a zakładowy opiekun praktyk wystawia pisemną opinię praktykantowi. W dzienniczku student prowadzi tygodniową kartę pracy, w której rozpisuje każdą przepracowaną godzinę. Ostateczne zaliczenie praktyk odbywa się poprzez dokonanie wpisu do dzienniczka, indeksu oraz karty okresowych osiągnięć studenta.

Efekty kształcenia dla kierunku
Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszaru kształcenia w zakresie sztuki.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia drugiego stopnia (4 semestry).
4. **Absolwent:** uzyskuje tytuł zawodowy magistra sztuki. Posiada umiejętności zorganizowania i kierowania zawodowymi lub amatorskimi zespołami muzycznymi: wokalnymi, wokально-instrumentalnymi czy instrumentalnymi, prowadzenia działalności muzycznej w instytucjach kultury i mediach oraz działalności związanej z organizacją festiwali, konkursów i imprez muzycznych oraz animacji kultury muzycznej w społeczeństwie. Jest przygotowany do podjęcia pracy w szkolnictwie po ukończeniu specjalności edukacja muzyczna szkolna. Absolwent jest przygotowany do kierowania zespołami ludzkimi oraz ustawicznego doksztalcania w dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości.
5. **Objaśnienie oznaczeń:**

a) K (przed podkreśnikiem)	-	kierunkowe efekty kształcenia
b) A	-	profil ogólnoakademicki
c) 2	-	studia drugiego stopnia
d) W	-	kategoria wiedzy
e) U	-	kategoria umiejętności
f) K (po podkreśniku)	-	kategoria kompetencji społecznych
g) A2A	-	efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie sztuki dla studiów drugiego stopnia
h) 01, 02, 03 i kolejne	-	numer efektu kształcenia

Symbol efektu kierunkowego	Kierunkowe efekty kształcenia dla kierunku studiów - edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej - po ukończeniu studiów drugiego stopnia na kierunku absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie sztuki
WIEDZA		
Repertuar i materiał muzyczny		
K2A_W01	Zna specyfikę zespołu muzycznego oraz literaturę na te zespoły	A2_W01
K2A_W02	Posiada gruntowną wiedzę dotyczącą poszczególnych epok, stylów i kierunków artystycznych i związane z tym praktyki wykonawcze	A2_W01
K2A_W03	Zna możliwości tworzenia zespołów muzycznych oraz posiada wiedzę dotyczącą zasad instrumentowania na powyższe zespoły	A2_W02
K2A_W04	Potrafi zastosować wiedzę dotyczącą wzorców formalnych i możliwości brzmieniowych instrumentów do wyrażania własnych koncepcji artystycznych	A2_W02

Rozumienie kontekstu sztuki muzycznej		
K2A_W05	Posiada wiedzę pedagogiczną, psychologiczną i metodyczną pozwalającą na rozumienie procesów rozwoju, socjalizacji, wychowania w nauczaniu przedmiotu muzyka na różnym poziomie kształcenia. (dotyczy specjalności edukacja muzyczna szkolna)	A2_W03
K2A_W06	Zna cechy stylistyczne i elementy praktyki wykonawczej różnych okresów historycznych	A2_W03
K2A_W07	Ma widzę dotyczącą przemian zachodzących w muzyce i jej związków z życiem społecznym	A2_W03
K2A_W08	Ma wiedzę dotyczącą związków sztuki z życiem politycznym i społecznym	A2_W03
K2A_W09	Wykorzystuje wiedzę na temat stylów muzycznych i związanych z nimi tradycjami wykonawczymi	A2_W04
K2A_W10	Potrafi tworzyć własne programy artystyczne	A2_W04
K2A_W11	Rozumie relacje dotyczące zastosowania teorii w praktyce przy organizacji imprez	A2_W05
K2A_W12	Zna sposoby wykorzystania w praktyce nowoczesnych technik komunikacji i marketingu oraz stosuje tą wiedzę we własnym rozwoju artystycznym	A2_W05
Wiedza w zakresie improwizacji		
K2A_W13	Umie definiować relacje zachodzące między dźwiękami w muzyce	A2_W06
K2A_W14	Umie wykorzystać wiedzę z zakresu improwizacji w pracy z różnego rodzaju zespołach muzycznych	A2_W06
UMIEJĘTNOŚCI		
Umiejętności ekspresji artystycznej		
K2A_U01	Posiada umiejętność tworzenia i wyrażania własnych koncepcji artystycznych, również w oparciu o nowoczesne technologie	A2_U01
K2A_U02	Realizując własne koncepcje artystyczne wykazuje się umiejętnością świadomego wykorzystania wiedzy dotyczącej elementów dzieła muzycznego i obowiązujących wzorców formalnych	A2_U01
Umiejętności w zakresie repertuaru		
K2A_U03	Umie dobrać repertuar adekwatny do typu i poziomu wykonawczego zespołu i wykorzystać go do stałego rozwijania zespołu oraz własnych kompetencji	A2_U02
Umiejętności interpretacji		
K2A_U04	Potrafi interpretować utwory o różnych stylach muzycznych i jednocześnie doskonali się w wybranym stylu	A2_U03
Umiejętność pracy w zespole		
K2A_U05	Posiada umiejętność kreowania i realizowania projektów artystycznych	A2_U04
K2A_U06	Jest zdolna do kierowania zespołami muzycznymi	A2_U04
K2A_U07	Wykazuje umiejętności do doskonalenia warsztatu pedagogicznego (dotyczy specjalności edukacja muzyczna szkolna)	A2_U04
Umiejętność ćwiczenia i pracy podczas prób		
K2A_U08	Posiada umiejętność głębokiego rozumienia i kontroli struktur muzycznych i słownych do realizowania własnych koncepcji artystycznych	A2_U05
K2A_U09	Rozwija techniki ćwiczenia umożliwiające pogłębianie umiejętności wykonawczych	A2_U05

Umiejętności werbalne		
K2A_U10	Potrafi posługiwać się opracowaniami naukowymi z zakresu historii kultury	A2_U06
K2A_U11	Potrafi analizować i interpretować zagadnienia stylistyczne osadzając je w kontekście kulturowym epoki historycznej	A2_U06
K2A_U12	Posiada umiejętność przygotowania prac pisemnych i ustnych dotyczących zagadnień wynikających z kierunku studiów	A2_U06
K2A_U13	Zna język obcy na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	A2_U07
Umiejętności w zakresie publicznych prezentacji		
K2A_U14	Realizuje występy estradowe i wykazuje umiejętność nawiązania kontaktów z publicznością	A2_U08
K2A_U15	Posiada umiejętność konstruowania publicznej wypowiedzi w odniesieniu do stylistyki dzieła	A2_U08
Umiejętności improwizacji		
K2A_U16	Posiada umiejętność swobodnego kształtowania muzyki w sposób umożliwiający odejście od zapisanego tekstu nutowego	A2_U09
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
Niezależność		
K2A_K01	W sposób świadomy i odpowiedzialny organizuje przedsięwzięcia artystyczne	A2_K01
K2A_K02	Rozumie potrzebę promowania kultury muzycznej w społeczeństwie	A2_K01
K2A_K03	Rozumie potrzebę stałego uczenia się, rozwijania własnych kompetencji muzycznych a także inspiruje proces uczenia się u innych osób	A2_K02
Uwarunkowania psychologiczne		
K2A_K04	Potrafi radzić sobie z trudnymi sytuacjami emocjonalnymi związanymi z prowadzeniem prób i koncertów publicznych	A2_K03
Krytycyzm		
K2A_K05	Potrafi ocenić jakość swojej prezentacji muzycznej a także poddać takiej ocenie inne przedsięwzięcia artystyczne również z dziedzin pokrewnych	A2_K04
Komunikacja społeczna		
K2A_K06	Posiada doświadczenie w komunikacji interpersonalnej w ramach wspólnych działań związanych z organizacją imprez kulturalnych	A2_K05
K2A_K07	Posiada umiejętność negocjacji, którą wykorzystuje w pracy z zespołem	A2_K05
K2A_K08	Potrafi inicjować i organizować działania różnych zespołów muzycznych oraz koordynować rozwijanie wspólnych projektów twórczych	A2_K05
K2A_K09	Jest praktycznie przygotowany do realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych wynikających z roli nauczyciela (dotyczy specjalności: edukacja muzyczna szkolna)	A2_K05
Ochrona własności intelektualnej i prawa autorskiego		
K2A_K10	Potrafi zastosować zasady z zakresu prawa autorskiego	A2_K06

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji II stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia drugiego stopnia, 4 semestry, liczba punktów ECTS - 120.

III. **PRAKTYKA:**

Na specjalności edukacja muzyczna szkolna praktyka przedmiotowo-metodyczna odbywa się w formie śródrocznych praktyk pedagogicznych. Śródroczna praktyka pedagogiczna ma formę systematycznych cotygodniowych zajęć realizowanych w specjalnie dobranych do tego celu szkołach ćwiczeń. Praktyka pedagogiczna podlega merytorycznemu wsparciu, ocenie i kontroli. Głównym jej zadaniem jest zapewnienie wszystkim studentom możliwie pełnego kontaktu z realnymi zjawiskami i procesami zachodzącymi w szkole oraz uwarunkowaniami rzeczywistości dydaktyczno-wychowawczej a także zapewnienie niezbędnego doświadczenia, na bazie którego dokonywać się będzie ich dalszy rozwój zawodowy. Celem praktyki przedmiotowo-metodycznej jest skorelowanie treści realizowanych w ramach bloku przedmiotów kształcenia nauczycielskiego z praktyką edukacyjną. Ponadto studenci zobowiązani są w każdym semestrze odbywania praktyki do zaprojektowania i grupowej realizacji wartościowej estetycznie interakcyjnej imprezy muzycznej w wybranych placówkach oświatowych, opiekuńczo-wychowawczych lub instytucjach kultury realizujących zadania edukacyjne. Głównym celem praktyki pedagogicznej jest wprowadzenie studentów w tok pracy nauczyciela przedmiotu „muzyka”, uruchomienie procesu samodzielnego przygotowywania i prowadzenia lekcji muzyki a także pozalekcyjnych zajęć muzycznych.

Na specjalności muzyka estradowa praktyka zawodowa odbywa się w instytucjach prowadzących działalność muzyczną, kulturalną, jak: domy kultury, ośrodki kultury, studia nagrań, filharmonia, radio, telewizja itp. W trakcie praktyki student zapoznaje się z zasadami funkcjonowania instytucji, jej strukturą oraz profilem działalności. Głównym założeniem jest jednak praktyczne zapoznanie się z metodyką prowadzenia działających w tych instytucjach różnych zespołów muzycznych oraz zapoznanie się z technikami realizacji nagrań dźwięku, różnych produkcji muzycznych. Praktyka powyższa podlega merytorycznemu wsparciu, kontroli i ocenie.

Efekty kształcenia dla kierunku **Edukacja techniczno – informatyczna**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszarów w zakresie: nauk technicznych, nauk społecznych oraz nauk humanistycznych (w zakresie specjalności nauczycielskiej).
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia pierwszego stopnia – inżynierskie (7 semestrów).
4. **Absolwent:** posiada wiedzę z przedmiotów kształcenia ogólnego (język obcy, przedmioty humanizujące, technologia informatyczna), podstawowego (matematyka, fizyka, chemia organizacja pracy, zarządzanie, ergonomia), kierunkowego technicznego (nauka o materiałach, inżynieria wytwarzania, mechanika, elektrotechnika, elektronika) oraz informatycznego (programowanie, techniki multimedialne, sieci komputerowe i aplikacje sieciowe, systemy ekspertowe i sztuczna inteligencja). Legitymuje się zdolnościami z podstaw konstruowania z drewna, metalu oraz nowoczesnych materiałów kompozytowych, których nabywa podczas zajęć w pracowniach: konstruktorskich, elektrycznych, elektronicznych i komputerowych umożliwiając zdobywanie dodatkowych umiejętności.

W trakcie studiów student może wybrać specjalności:

- nauczycielską - nauczanie techniki i informatyki jest specjalnością obejmującą wiele dyscyplin zarówno technicznych, jak i pedagogicznych, społecznych związanych nie tylko ze szkolnictwem, ale także z ochroną pracy i zarządzaniem środowiskiem. Absolwent specjalności nauczycielskiej otrzymuje gruntowną wiedzę pedagogiczną, dydaktyczną, psychologiczną, techniczną i informatyczną, co daje im możliwość zatrudnienia jako nauczycieli przedmiotów technicznych oraz informatycznych w szkołach podstawowych i gimnazjach. Może znaleźć zatrudnienie w pracy twórczej i zarządzaniu zasobami ludzkimi w różnych gałęziach przemysłu, administracji gospodarczej,
- nowoczesne metody projektowania i wytwarzania pozwala studentowi na uzyskanie ogólnie inżynierskiej wiedzy z szeroko rozumianej techniki, a także wiedzy szczegółowej w dziedzinie komputerowego wspomaganie prac inżynierskich i w dziedzinie inżynierii materiałowej połączonej z przygotowaniem w zakresie zarządzania zasobami ludzkimi w przemyśle i administracji gospodarczej. Absolwent posiada znajomość metodyki badawczej oraz zarządzania zespołami ludzkimi w środowiskach przemysłowych. Podczas studiów uzyskuje wiedzę z projektowania procesów technologicznych, umiejętności podejmowania twórczych inicjatyw i decyzji, samodzielnego prowadzenia działalności gospodarczej, a także działalności w małych i średnich przedsiębiorstwach. Może znaleźć zatrudnienie jako inżynier przygotowany do pracy twórczej i zarządzania zasobami ludzkimi w różnych gałęziach przemysłu, w szczególności w biurach konstrukcyjnych i technologicznych.

Absolwent jest przygotowany do kontynuacji nauki na studiach drugiego stopnia.

5. **Objaśnienie oznaczeń:**

- a) K (przed podkreślnikiem) - kierunkowe efekty kształcenia
- b) A - profil ogólnoakademicki
- c) I - studia pierwszego stopnia
- d) W - kategoria wiedzy
- e) U - kategoria umiejętności
- f) K (po podkreślniku) - kategoria kompetencji społecznych
- g) T1A - efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk technicznych dla studiów pierwszego stopnia
- h) H1A - efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych dla studiów pierwszego stopnia
- i) S1A - efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych dla studiów pierwszego stopnia
- j) N - efekty kształcenia związane z uzyskaniem kompetencji nauczycielskich dla studiów pierwszego stopnia
- k) 01, 02, 03 i kolejne - numer efektu kształcenia

Tabela 1

Symbol efektu kierunkowego	Kierunkowe efekty kształcenia dla kierunku studiów - edukacja techniczno - informatyczna - po ukończeniu studiów pierwszego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk technicznych
WIEDZA		
K1A_W01	Ma wiedzę z zakresu matematyki, fizyki i chemii	T1A_W01
K1A_W02	Ma wiedzę z zakresu nauki o materiałach i inżynierii wytwarzania	T1A_W01 T1A_W03 T1A_W04
K1A_W03	Ma wiedzę z zakresu mechaniki, wytrzymałości materiałów, grafiki inżynierskiej i podstaw konstrukcji maszyn	T1A_W01 T1A_W03 T1A_W04
K1A_W04	Ma wiedzę z zakresu algorytmiki, metod numerycznych i metod programowania	T1A_W01 T1A_W03
K1A_W05	Ma wiedzę z zakresu zasad funkcjonowania, użytkowania, administracji i bezpieczeństwa systemów informatycznych	T1A_W01 T1A_W03 T1A_W04
K1A_W06	Ma podstawową wiedzę w zakresie elektrotechniki, elektroniki, mechatroniki i robotyki	T1A_W02
K1A_W07	Ma podstawową wiedzę w zakresie termodynamiki oraz gospodarki energią z uwzględnieniem odnawialnych źródeł energii	T1A_W02
K1A_W08	Ma podstawową wiedzę w zakresie metod pomiarowych, oraz metod pozyskiwania, przetwarzania i analizy danych	T1A_W02 T1A_W07
K1A_W09	Ma podstawową wiedzę o cyklu życia urządzeń, obiektów i systemów technicznych oraz metod modelowania matematycznego, symulacji i optymalizacji systemów z uwzględnieniem modelowania procesów decyzyjnych	T1A_W06

K1A_W10	Ma podstawową wiedzę o trendach rozwojowych z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla kierunku edukacja techniczno-informatyczna	T1A_W05
K1A_W11	Zna podstawowe metody, techniki, narzędzia i materiały stosowane przy rozwiązywaniu prostych zadań inżynierskich z zakresu kierunku edukacja techniczno-informatyczna	T1A_W07
K1A_W12	Ma podstawową wiedzę niezbędną do rozumienia społecznych, ekonomicznych, prawnych i innych pozatechnicznych uwarunkowań działalności inżynierskiej	T1A_W08
K1A_W13	Ma podstawową wiedzę dotyczącą zarządzania, w tym zarządzania jakością, i prowadzenia działalności gospodarczej	T1A_W09
K1A_W14	Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego, potrafi korzystać z zasobów informacji patentowej	T1A_W10
K1A_W15	Zna ogólne zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości	T1A_W11
K1A_W16	Wykazuje znajomość podstawowych terminów w języku obcym w zakresie edukacji, techniki i informatyki	T1A_W03
K1A_W20	Ma wiedzę w zakresie modelowania i symulacji procesów dynamicznych, komputerowych metod analizy trwałości i optymalizacji konstrukcji, zastosowania systemów informatycznych w projektowaniu i wytwarzaniu	T1A_W04
K1A_W21	Ma wiedzę o nowoczesnych materiałach i technologiach, wykazuje znajomość mechaniki manipulatorów oraz laserowych technik wytwarzania	T1A_W04
UMIEJĘTNOŚCI		
K1A_U01	Korzysta na poziomie podstawowym z literatury w języku obcym, integruje uzyskane informacje, wyciąga wnioski, formułuje i uzasadnia opinie	T1A_U01 T1A_U06
K1A_U02	Posługuje się programami informatycznymi w projektowaniu inżynierskim	T1A_U01
K1A_U03	Korzysta z podstawowych technologii informatycznych do pozyskiwania i przetwarzania informacji	T1A_U02 T1A_U07
K1A_U04	Umie analizować i przedstawiać koncepcje i projekty w zakresie edukacji techniczno-informatycznej, przygotowywać dobrze udokumentowane opracowania problemowe w języku polskim i języku obcym	T1A_U03
K1A_U05	Potrafi przygotować i przedstawić prezentacje w zakresie edukacji techniczno-informatycznej	T1A_U04
K1A_U06	Posiada umiejętność samokształcenia	T1A_U05
K1A_U07	Wykonuje samodzielnie lub w zespole proste zadania badawcze z zastosowaniem planowania eksperymentu, pomiarów i symulacji komputerowej, interpretuje uzyskane wyniki i wyciąga wnioski	T1A_U08
K1A_U08	Dokonuje pomiarów, korzysta z metod analitycznych i wyznacza wartości oraz ocenia wiarygodność podstawowych wielkości matematycznych, fizycznych, chemicznych	T1A_U09

K1A_U09	Wykorzystuje podstawowe prawodawstwo i dostrzega aspekty systemowe i pozatechniczne w zakresie technologii techniczno-informatycznych	T1A_U10
K1A_U10	Umie stosować zasady pracy w środowisku przemysłowym oraz wykorzystywać prawo związane z bezpieczeństwem pracy	T1A_U11
K1A_U11	Umie zastosować wiedzę z zakresu ekonomii do oceny działań inżynierskich	T1A_U12
K1A_U12	Umie wykorzystać wiedzę z zakresu elementów konstrukcyjnych i technologii techniczno-informatycznej do oceny rozwiązań technicznych (urządzeń, obiektów, systemów, usług)	T1A_U13
K1A_U13	Potrafi dokonać identyfikacji i sformułować specyfikację prostych zadań inżynierskich o charakterze praktycznym, charakterystycznym dla kierunku	T1A_U14 T1A_U16
K1A_U14	Potrafi ocenić przydatność zaawansowanych metod komputerowych do rozwiązywania zadań inżynierskich o charakterze praktycznym z zakresu projektowania i wytwarzania	T1A_U15
K1A_U15	Potrafi posługiwać się technikami informacyjno-komunikacyjnymi właściwymi do realizacji zadań typowych dla działalności inżynierskiej	T1A_U07
K1A_U16	Posiada umiejętność wykorzystania sformalizowanych metod w analizie, badaniu i rozwiązywaniu złożonych problemów	T1A_U02 T1A_U07 T1A_U08
K1A_U17	Posiada umiejętność analizy złożonych systemów, modelowania i projektowania nowych systemów oraz ich optymalizacji	T1A_U02 T1A_U05
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K1A_K01	Rozumie potrzeby dokształcania się i podnoszenia umiejętności w zakresie technik i technologii stosowanych w inżynierii projektowania i wytwarzania	T1A_K01
K1A_K02	Jest odpowiedzialny za bezpieczeństwo pracy własnej i innych, ma świadomość ważności pozatechnicznych aspektów działalności inżynierskiej	T1A_K02
K1A_K03	Pracuje samodzielnie i w zespole	T1A_K03
K1A_K04	Może przekazywać informacje i opinie w sposób powszechnie zrozumiały, potrafi określić priorytety służące realizacji określonego zadania	T1A_K04
K1A_K05	Dostrzega konieczność stosowania technologii projektowania i wytwarzania w celu zachowania zasobów naturalnych i poprawy jakości życia człowieka	T1A_K05
K1A_K06	Potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy	T1A_K06
K1A_K07	Przejawia wrażliwość i poszanowanie dla umiejętności wiedzy nabytej	T1A_K07
K1A_K08	Potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego zadania oraz wykorzystać odpowiednie metody służące ich poprawnej realizacji	T1A_K04
K1A_K09	Potrafi prawidłowo zidentyfikować i rozstrzygnąć dylematy związane z rozwiązywaniem problemem (nakład pracy a efektywność)	T1A_K05
K1A_K10	Posiada zdolność myślenia systemowego, charakteryzującego się holistycznym podejściem do	T1A_K01 T1A_K02

	złożonych systemów	T1A_K04
K1A_K11	Posiada przygotowanie teoretyczne i praktyczne w zakresie podstaw modelowania fragmentów otaczającego świata z wykorzystaniem technik i technologii informatycznych	T1A_K01

Tabela 2

Symbol efektu kierunkowego	Kierunkowe efekty kształcenia na kierunku edukacja techniczno - informatyczna (specjalność: nauczanie techniki i informatyki) po ukończeniu studiów pierwszego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarach kształcenia w zakresie nauk humanistycznych i nauk społecznych
WIEDZA		
K1A_WN01	Zna współczesne teorie dotyczące wychowania, uczenia się i nauczania oraz środowiskowe uwarunkowania tych procesów	H1_W03
K1A_WN02	Poznaje struktury i funkcję systemu edukacji - cele, podstawy prawne, organizację i funkcjonowanie instytucji edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych	H1_W04
K1A_WN03	Projektuje ścieżkę własnego rozwoju i awansu zawodowego	H1_W06
K1A_WN04	Opisuje i wyjaśnia koncepcje psychologiczne procesów rozwoju, socjalizacji, wychowania, nauczania i uczenia się	H1_W03
K1A_WN05	Potrafi przedstawić elementy procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego	H1_W02
K1A_WN06	Zna podstawowe zasady zdrowej emisji głosu	H1_W04
K1A_WN07	Ma uporządkowaną wiedzę ogólną oraz definiuje cele dydaktyczne w zakresie edukacji technicznej i informatycznej	H1_W03
K1A_WN08	Posiada wiedzę na temat prawnych i etycznych aspektach zawodu nauczyciela	S1_W06
K1A_WN09	Ma podstawową wiedzę o kierunkach rozwoju kształcenia technicznego i informatycznego oraz najważniejszych nowych osiągnięciach w/w zakresie	S1_W06
K1A_WN10	Ma podstawową wiedzę na temat stosowania narzędzi informatycznych do wspomagania procesu dydaktycznego	H1_W03
K1A_WN11	Ma szeroką wiedzę w zakresie podstawowych dziedzin współczesnej techniki i informatyki oraz kierunków ich rozwoju	H1_W06
K1A_WN12	Ma uporządkowaną wiedzę ogólną oraz definiuje ogólne cele dydaktyczne	H1_W03
K1A_WN13	Dysponuje podstawową wiedzą o kierunkach rozwoju ogólnego kształcenia oraz najważniejszych nowych osiągnięciach w tym zakresie	H1_W06
K1A_WN14	Ma uporządkowaną wiedzę ogólną oraz definiuje ogólne cele nauczania na odległość	H1_W03
K1A_WN15	Dysponuje podstawową wiedzą o kierunkach rozwoju nauczania na odległość oraz najważniejszych nowych osiągnięciach w tym zakresie	H1_W06

UMIEJĘTNOŚCI		
K1A_UN01	Wykorzystuje wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki do analizowania i interpretowania określonego rodzaju sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, a także motywów i wzorów zachowań uczestników tych sytuacji,	H1_UO2
K1A_UN02	Zdobywa samodzielnie wiedzę i rozwija swoje profesjonalne umiejętności związane z działalnością pedagogiczną korzystając z różnych źródeł	H1_UO4
K1A_UN03	Dobiera i wykorzystuje dostępne materiały, środki i metody pracy w celu projektowania i efektywnego realizowania działań pedagogicznych	H1_UO3
K1A_UN04	Wybiera wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii do analizowania i interpretowania sytuacji i zdarzeń pedagogicznych	H1_UO2
K1A_UN05	Wybiera style kompetencji komunikacyjnej podczas interakcji dydaktyczno-pedagogicznych	H1_UO2
K1A_UN06	Umie posługiwać się prawidłową emisją głosu	H1_UO1
K1A_UN07	Potrafi dobierać odpowiednie metody aktywizujące, środki dydaktyczne, oraz formy organizacji pracy w projektowaniu jednostek metodycznych	H1_U03
K1A_UN08	Umie analizować i przedstawiać koncepcje i projekty w zakresie edukacji techniczno-informatycznej oraz je realizować prowadząc lekcje w szkole	H1_U09
K1A_UN09	Posiada umiejętność realizacji procesu dydaktycznego przy użyciu nowoczesnych metod i narzędzi informatycznych	H1_U02 S1_U06
K1A_UN10	Potrafi wykorzystać aplikacje wspomagające organizację pracy nauczyciela i szkoły do podejmowania zadań wynikających z pełnienia funkcji w oświacie	H1_U01
K1A_UN11	Potrafi dobierać odpowiednie metody aktywizujące, środki dydaktyczne oraz formy organizacji pracy w projektowaniu jednostek metodycznych	H1_U03
K1A_UN12	Umie analizować i przedstawić koncepcje i projekty w zakresie podstaw dydaktyki	H1_U09
K1A_UN13	Potrafi dobierać odpowiednie metody nauczania na odległość, środki dydaktyczne oraz formy organizacji pracy w projektowaniu jednostek metodycznych	H1_U03
K1A_UN14	Umie analizować i przedstawić koncepcje i projekty w zakresie nauczania na odległość	H1_U09
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K1A_KN01	Jest zorientowany na potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego	H1_KO1
K1A_KN02	Akceptuje autoweryfikację poziomu swojej wiedzy i umiejętności w procesach uczenia się i nauczania	H1_KO3
K1A_KN03	Utrwała poczucie wartości i piękna języka polskiego	H1_KO2
K1A_KN04	Rozumie potrzebę ciągłego dokształcania i samokształcenia dostosowując się do dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości technicznej, informatycznej i dydaktycznej	H1_K01 S1_K05
K1A_KN05	Jest przygotowany do pracy w szkole oraz w innych placówkach publicznych	S1_K04
K1A_KN06	Ma świadomość samokształcenia i adaptacji do	H1_K01

	dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości technicznej, informatycznej i dydaktycznej	S1_K05
--	--	--------

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji I stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia pierwszego stopnia, 7 semestrów, liczba punktów ECTS – 210.

III. PRAKTYKA:

Specjalność: Nowoczesne metody projektowania i wytwarzania

Student zobowiązany jest do odbycia praktyki zawodowej – minimum 4 tygodnie - po 6. semestrze studiów. Minimalny wymiar praktyki - to 160 godzin roboczych. Tygodniowy wymiar czasu pracy nie może przekroczyć 40 godzin. Dzienny wymiar czasu pracy nie może przekroczyć 8 godzin. Podczas realizacji praktyki zawodowej wymaga się wykonywania prac na stanowiskach zapewniających zapoznanie się z: technologiami stosowanymi przy remontach maszyn, systemami eksploatacji i naprawy urządzeń technicznych, technologiami regeneracji części maszyn, organizacją procesów produkcyjnych, obowiązującymi przepisami BHP w utrzymaniu ruchu, projektowaniem procesów regeneracji części maszyn, technikami diagnozowania stanu technicznego maszyn, projektowaniem systemów informatycznych i technicznych. Praktykę można odbywać w dowolnym przedsiębiorstwie prowadzącym udokumentowane prace zgodne z kierunkiem studiów.

Specjalność: Nauczanie techniki i informatyki

Student zobowiązany jest do odbycia praktyki pedagogiczno-psychologicznej (30 godz.) i praktyki dydaktycznej (120 godz.). Minimalny łączny wymiar obu praktyki to 160 godzin roboczych. Ze względu na to, że obie praktyki powinny się odbyć w trakcie roku szkolnego zakłada się iż student może rozpocząć ich realizację w 6-tym semestrze, a zakończyć nie później niż z końcem semestru 7-go.

Cele i treści praktyki dydaktycznej:

- zapoznanie studentów z warunkami pracy, w szczególności sprzętem komputerowym w szkole i przygotowanie do nauczania techniki, informatyki,
- zapoznanie z realizacją treści z zakresu techniki i informatyki,
- udział w przygotowaniu środków dydaktycznych do lekcji ,
- przygotowanie konspektów do lekcji pod kierunkiem nauczyciela prowadzącego przedmiot w szkole,
- prowadzenie lekcji próbnych według przygotowanego konspektu,
- hospitowanie i omawianie lekcji prowadzonych przez nauczyciela oraz lekcji próbnych kolegów,
- zapoznanie z dokumentacją szkolną (dzienniki lekcyjne, zeszyty przedmiotowe, arkusze ocen, itp.),
- udział w pracach pozalekcyjnych i pozaszkolnych z młodzieżą,
- udział w zebraniach rady pedagogicznej i zebraniach z rodzicami.

Załącznik 10 do Uchwały Nr 187 Senatu UWM w Olsztynie z dnia 26 marca 2013 roku w sprawie zmiany Uchwały Nr 916 Senatu UWM w Olsztynie z dnia 27 kwietnia 2012 roku w sprawie określenia efektów kształcenia dla poziomów i profili kształcenia na kierunkach prowadzonych w Uniwersytecie

Efekty kształcenia dla kierunku **Ekonomia**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszaru kształcenia w zakresie nauk społecznych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia pierwszego stopnia – licencjackie (6 semestrów).
4. **Absolwent:** posiada wszechstronną wiedzę z zakresu teorii ekonomii oraz istoty, uwarunkowań i praw procesu gospodarowania, zna zasady gospodarowania zasobami finansowymi, ludzkimi, materialnymi. Jest przygotowywany do prowadzenia analiz ekonomicznych, formułowania opinii dotyczących problemów gospodarczych w skali mikro-, mezo- i makroekonomicznej oraz podejmowania racjonalnych decyzji gospodarczych. Absolwent posiada niezbędną wiedzę i umiejętności do prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Nauka języków obcych pozwala absolwentowi na swobodne funkcjonowanie w europejskiej (globalnej) przestrzeni społeczno-gospodarczej. W trakcie studiów kształtowana jest etyczna i społeczna odpowiedzialność zawodowa. Absolwent jest przygotowany do kontynuacji kształcenia na różnych specjalnościach studiów drugiego stopnia. Absolwent posiada kwalifikacje do realizacji działań na stanowiskach kierowniczych, analitycznych i operacyjnych w przedsiębiorstwach, instytucjach finansowych i jednostkach administracji gospodarczej, może prowadzić samodzielną działalność gospodarczą oraz świadczyć usługi doradcze i konsultingowe.
5. **Objaśnienie oznaczeń:**
  - a) K (przed podkreśnikiem) - kierunkowe efekty kształcenia
  - b) A - profil ogólnoakademicki
  - c) I - studia pierwszego stopnia
  - d) W - kategoria wiedzy
  - e) U - kategoria umiejętności
  - f) K (po podkreśniku) - kategoria kompetencji społecznych
  - g) S1A - efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych dla studiów pierwszego stopnia
  - h) 01, 02, 03 i kolejne - numer efektu kształcenia

Symbol efektu kierunkowego	Kierunkowe efekty kształcenia dla kierunku studiów - ekonomia po ukończeniu studiów pierwszego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych
WIEDZA		
K1A_W01	Ma podstawową wiedzę w zakresie teorii ekonomii oraz istoty, uwarunkowań i praw procesu gospodarowania	S1A_W01
K1A_W02	Ma podstawową wiedzę o miejscu i roli nauk ekonomicznych w systemie nauk oraz ich powiązaniach z innymi obszarami	S1A_W01

	nauki	
K1A_W03	Ma uporządkowaną wiedzę dotyczącą kluczowych pojęć i mechanizmów ekonomicznych na poziomie mikro-, mezo- i makroekonomii	S1A_W01
K1A_W04	Ma podstawową wiedzę dotyczącą funkcjonowania przedsiębiorstw, ich roli w gospodarce oraz zarządzania biznesem	S1A_W01
K1A_W05	Zna podstawowe zasady racjonalnego gospodarowania zasobami ludzkimi, naturalnymi i kapitałowymi	S1A_W01
K1A_W06	Ma elementarną wiedzę z zakresu teorii pieniądza, finansów prywatnych, publicznych i międzynarodowych	S1A_W01
K1A_W07	Zna różne rodzaje instytucji finansowych w sektorze finansów publicznych i na rynku finansowym	S1A_W02
K1A_W08	Zna rolę i cele państwa, instytucji publicznych i prywatnych oraz instytucji międzynarodowych w kreowaniu warunków, zasad i możliwości rozwoju gospodarki (w tym podmiotów gospodarczych) w wymiarze regionalnym, krajowym i międzynarodowym	S1A_W02
K1A_W09	Ma podstawową wiedzę o roli państwa w gospodarce oraz możliwościach wykorzystania polityki gospodarczej w różnych obszarach gospodarki	S1A_W02
K1A_W10	Ma elementarną wiedzę z zakresu mechanizmu rynkowego i teorii cen	S1A_W02 S1A_W07
K1A_W11	Ma wiedzę na temat funkcjonowania instytucji i organizacji społeczno-ekonomicznych w gospodarce oraz zależności między nimi a otoczeniem w skali regionalnej, krajowej i międzynarodowej	S1A_W03
K1A_W12	Ma podstawową wiedzę o wzajemnych relacjach między podmiotami gospodarczymi, państwem oraz instytucjami publicznymi	S1A_W03
K1A_W13	Ma elementarną wiedzę o konsumencie i jego zachowaniach rynkowych we współczesnej gospodarce	S1A_W04
K1A_W14	Zna główne formy i kierunki ludzkiej aktywności (umysłowej i fizycznej) oraz rolę kapitału ludzkiego w procesie gospodarowania w warunkach konkurencji i postępu cywilizacyjnego	S1A_W05
K1A_W15	Zna podstawowe metody z zakresu matematyki wyższej, statystyki opisowej, ekonometrii oraz teorii gier i decyzji, wykorzystywane w badaniu i prognozowaniu zjawisk społeczno-ekonomicznych	S1A_W06
K1A_W16	Ma wiedzę z zakresu analizy ekonomicznej i planowania gospodarczego oraz zasad rachunkowości i ewidencji zdarzeń gospodarczych	S1A_W06
K1A_W17	Zna podstawowe normy i reguły prawne, organizacyjne i finansowe dotyczące funkcjonowania podmiotów gospodarczych w warunkach gospodarki rynkowej	S1A_W07
K1A_W18	Ma podstawową wiedzę na temat wzrostu i rozwoju gospodarki	S1A_W08
K1A_W19	Zna rolę integracji europejskiej w funkcjonowaniu państw członkowskich oraz ich podmiotów gospodarczych i konsumentów	S1A_W08
K1A_W20	Ma podstawową wiedzę o przyczynach, charakterystyce i przebiegu etapów cykli koniunkturalnych	S1A_W08
K1A_W21	Ma elementarną wiedzę o podstawowych nurtach teoretycznych w ekonomii i ich historycznej ewolucji	S1A_W09

K1A_W22	Zna podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej, prawa autorskiego oraz norm etycznych	S1A_W10
K1A_W23	Zna podstawowe formy i metody prowadzenia własnej działalności gospodarczej	S1A_W11
UMIEJĘTNOŚCI		
K1A_U01	Interpretuje mechanizmy funkcjonowania gospodarki oraz jej podmiotów	S1A_U01
K1A_U02	Potrafi pozyskiwać, analizować i interpretować dane ilościowe i jakościowe w celu oceny procesów gospodarczych	S1A_U02
K1A_U03	Analizuje podstawowe zjawiska przyczynowo-skutkowe w gospodarce i różnych obszarach życia społecznego	S1A_U03
K1A_U04	Wykorzystuje standardowe narzędzia analizy ilościowej i jakościowej do prognozowania zjawisk gospodarczych	S1A_U04
K1A_U05	Prawidłowo posługuje się odpowiednimi normami i regułami prawnymi, zawodowymi i moralnymi w celu rozwiązania konkretnych problemów gospodarczych	S1A_U05
K1A_U06	Umie przyjmować i wyznaczać zadania w zespole, ma elementarne umiejętności organizacyjne pozwalające na realizację celów związanych z projektowaniem i podejmowaniem działań profesjonalnych	S1A_U05
K1A_U07	Wykorzystuje zdobytą wiedzę do rozstrzygania dylematów pojawiających się w pracy zawodowej ekonomisty	S1A_U06
K1A_U08	Potrafi analizować rozwiązania konkretnych problemów natury ekonomicznej i proponuje w tym zakresie odpowiednie rozwiązania	S1A_U07
K1A_U09	Posiada umiejętność racjonalnego myślenia i wnioskowania oraz analizowania zjawisk społecznych i gospodarczych	S1A_U08
K1A_U10	Posiada umiejętność przygotowania opracowań pisemnych o tematyce ekonomicznej	S1A_U09
K1A_U11	Posiada umiejętność przygotowania elementów opracowania naukowego w języku obcym	S1A_U09
K1A_U12	Potrafi przygotować wystąpienia ustne w zakresie nauk ekonomicznych	S1A_U10
K1A_U13	Ma umiejętności językowe w zakresie nauk ekonomicznych, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	S1A_U11
K1A_U14	Posiada elementarne umiejętności badawcze pozwalające na analizowanie przykładów badań oraz konstruowanie i prowadzenie prostych badań ekonomicznych	S1A_U01 S1A_U02
K1A_U15	Potrafi dokonać analizy własnych działań i wskazać ewentualne obszary wymagające modyfikacji w przyszłym działaniu	S1A_U06
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K1A_K01	Rozumie potrzebę systematycznego śledzenia sytuacji na rynku pracy i podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych	S1A_K01
K1A_K02	Ma świadomość dynamicznych zmian w gospodarce krajowej i globalnej, wobec czego rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie	S1A_K01
K1A_K03	Potrafi aktywnie uczestniczyć w grupie opracowującej projekty gospodarcze i społeczne, jest zdolny do porozumiewania się z osobami będącymi i niebędącymi specjalistami w dziedzinie ekonomii	S1A_K02
K1A_K04	W sposób sprawny i skuteczny planuje, organizuje, koordynuje i kontroluje określone zadania i projekty o charakterze ekonomicznym	S1A_K03

K1A_K05	Prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z ograniczonością zasobów i skłonnością do ryzyka, które są podstawą decyzji ekonomicznych	S1A_K04
K1A_K06	Potrafi uczestniczyć w przygotowaniu projektów gospodarczych uwzględniając aspekty ekonomiczne, prawne i polityczne	S1A_K05
K1A_K07	W oparciu o uzyskaną wiedzę i umiejętności w obszarze gromadzenia i analizy danych, potrafi doskonalić i uzupełniać swoje dotychczasowe kompetencje	S1A_K06
K1A_K08	Potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy	S1A_K07
K1A_K09	Jest świadomy istnienia etycznego wymiaru w badaniach naukowych i praktyce gospodarczej	S1A_K04
K1A_K10	Odpowiedzialnie i kompleksowo przygotowuje się do pracy, projektuje i wykonuje działania ekonomisty	S1A_K03 S1A_K05

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji I stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia pierwszego stopnia, 6 semestrów, liczba punktów ECTS - 180.

III. PRAKTYKA:

1. Wymiar praktyki: praktyka kierunkowa - 20 dni roboczych.
2. Okres realizacji: po III semestrze, przed rozpoczęciem III roku studiów.
3. Cele praktyki kierunkowej:
  - rozszerzenie wiedzy oraz kształtowanie umiejętności jej praktycznego wykorzystania,
  - kształtowanie umiejętności analitycznych, organizacyjnych, interpersonalnych, negocjacyjnych, umiejętności pracy zespołowej itp.,
  - kształtowanie samodzielności i odpowiedzialności w zakresie powierzonych zadań,
  - poznanie praktycznych warunków prowadzenia działalności gospodarczej,
  - nabycie umiejętności dokumentowania działań przedsiębiorstwa (instytucji), w tym umiejętności dokumentowania czasu pracy i jego rozliczania,
  - pozyskanie materiałów do prac dyplomowych i zajęć projektowych (jeśli istnieje taka możliwość),
  - rozpoznanie własnych szans na rynku pracy,
  - aktywizacja zawodowa studentów - zainicjowanie lub rozszerzenie kontaktów zawodowych.
4. Treści kształcenia:
  - zapoznanie się z organizacją firmy (instytucji), w której realizowana jest praktyka,
  - zapoznanie się ze specyfiką działalności firmy (instytucji), jej sytuacją finansową oraz otoczeniem ekonomicznym,
  - poznanie działalności operacyjnej firmy: działów produkcyjnych i usługowych, gospodarki zapasami oraz zarządzania jakością,
  - poznanie prowadzonego w firmie (instytucji) systemu rachunkowości oraz jego przydatności do celów decyzyjnych i fiskalnych,
  - poznanie organizacji procesów produkcyjnych, organizacji pracy wykonawczej i kierowniczej występującej w firmie (instytucji),
  - zapoznanie się z metodami i zasadami zarządzania firmą (instytucją).

Efekty kształcenia dla kierunku **Ekonomia**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszaru kształcenia w zakresie nauk społecznych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia drugiego stopnia (4 semestry).
4. **Absolwent:** posiada wszechstronną rozszerzoną wiedzę z zakresu teorii ekonomii oraz istoty, uwarunkowań i praw procesu gospodarowania, zna zasady gospodarowania zasobami finansowymi, ludzkimi, materialnymi, jest przygotowywany do prowadzenia analiz ekonomicznych, formułowania opinii dotyczących problemów gospodarczych w skali mikro-, mezo- i makroekonomicznej oraz podejmowania racjonalnych decyzji gospodarczych. Absolwent posiada rozszerzoną wiedzę specjalistyczną. Absolwent posiada niezbędną wiedzę i umiejętności do prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Nauka języków obcych pozwala absolwentowi na swobodne funkcjonowanie w europejskiej (globalnej) przestrzeni społeczno-gospodarczej. W trakcie studiów kształtowana jest etyczna i społeczna odpowiedzialność zawodowa. Absolwent jest przygotowany do pracy naukowo-badawczej oraz do kontynuacji kształcenia w różnych formach, w tym na studiach doktoranckich. Absolwent posiada kwalifikacje do realizacji działań na stanowiskach kierowniczych, analitycznych i operacyjnych w przedsiębiorstwach, instytucjach finansowych i jednostkach administracji gospodarczej, może prowadzić samodzielną działalność gospodarczą oraz świadczyć usługi doradcze i konsultingowe.
5. **Objaśnienie oznaczeń:**
  - a) K (przed podkreśnikiem) - kierunkowe efekty kształcenia
  - b) A - profil ogólnoakademicki
  - c) 2 - studia drugiego stopnia
  - d) W - kategoria wiedzy
  - e) U - kategoria umiejętności
  - f) K (po podkreśniku) - kategoria kompetencji społecznych
  - g) S2A - efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych dla studiów drugiego stopnia
  - h) 01, 02, 03 i kolejne - numer efektu kształcenia

Symbol efektu kierunkowego	Kierunkowe efekty kształcenia dla kierunku studiów ekonomia - po ukończeniu studiów drugiego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych
WIEDZA		
K2A_W01	Ma rozszerzoną wiedzę w zakresie teorii ekonomii oraz istoty, uwarunkowań i praw procesu gospodarowania	S2A_W01
K2A_W02	Ma rozszerzoną wiedzę o miejscu i roli nauk ekonomicznych w systemie nauk oraz ich powiązaniach z innymi obszarami nauki	S2A_W01

K2A_W03	Ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę dotyczącą kluczowych pojęć i mechanizmów ekonomicznych na poziomie mikro-, mezo- i makroekonomii	S2A_W01
K2A_W04	Ma rozszerzoną wiedzę dotyczącą funkcjonowania przedsiębiorstw, ich roli w gospodarce oraz zarządzania biznesem	S2A_W01
K2A_W05	Zna zasady racjonalnego gospodarowania zasobami ludzkimi, naturalnymi i kapitałowymi	S2A_W01
K2A_W06	Ma pogłębioną wiedzę z zakresu teorii pieniądza, finansów prywatnych, publicznych i międzynarodowych	S2A_W01
K2A_W07	Zna różne rodzaje instytucji finansowych w sektorze finansów publicznych i na rynku finansowym	S2A_W02
K2A_W08	Zna rolę i cele państwa, instytucji publicznych i prywatnych oraz instytucji międzynarodowych w kreowaniu warunków, zasad i możliwości rozwoju gospodarki (w tym podmiotów gospodarczych) w wymiarze regionalnym, krajowym i międzynarodowym	S2A_W02
K2A_W09	Ma rozszerzoną wiedzę o roli państwa w gospodarce oraz możliwościach wykorzystania polityki gospodarczej w różnych obszarach gospodarki	S2A_W02
K2A_W10	Ma rozszerzoną wiedzę z zakresu mechanizmu rynkowego i teorii cen	S2A_W02 S2A_W07
K2A_W11	Ma pogłębioną wiedzę na temat funkcjonowania instytucji i organizacji społeczno-ekonomicznych w gospodarce oraz zależności między nimi a otoczeniem w skali regionalnej, krajowej i międzynarodowej	S2A_W03
K2A_W12	Ma rozszerzoną wiedzę o wzajemnych relacjach między podmiotami gospodarczymi, państwem oraz instytucjami publicznymi	S2A_W03
K2A_W13	Ma rozszerzoną wiedzę o konsumencie i jego zachowaniach rynkowych we współczesnej gospodarce	S2A_W04
K2A_W14	Zna w sposób pogłębiony główne formy i kierunki ludzkiej aktywności (umysłowej i fizycznej) oraz rolę kapitału ludzkiego w procesie gospodarowania w warunkach konkurencji i postępu cywilizacyjnego	S2A_W05
K2A_W15	Zna metody z zakresu matematyki wyższej, statystyki opisowej, ekonometrii oraz teorii gier i decyzji, wykorzystywane w badaniu i prognozowaniu zjawisk społeczno-ekonomicznych	S2A_W06
K2A_W16	Ma pogłębioną wiedzę z zakresu analizy ekonomicznej i planowania gospodarczego oraz stosowania zasad rachunkowości	S2A_W06
K2A_W17	Zna normy i reguły prawne, organizacyjne i finansowe dotyczące funkcjonowania podmiotów gospodarczych w warunkach gospodarki rynkowej	S2A_W07
K2A_W18	Ma pogłębioną wiedzę na temat wzrostu i rozwoju gospodarki	S2A_W08
K2A_W19	Ma rozszerzoną wiedzę na temat roli integracji europejskiej w funkcjonowaniu państw członkowskich oraz ich podmiotów gospodarczych i konsumentów	S2A_W08
K2A_W20	Ma pogłębioną wiedzę o przyczynach, charakterystyce i przebiegu etapów cykli koniunkturalnych	S2A_W08
K2A_W21	Ma rozszerzoną wiedzę o podstawowych nurtach teoretycznych w ekonomii i ich historycznej ewolucji	S2A_W09
K2A_W22	Zna pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej, prawa autorskiego oraz norm etycznych	S2A_W10
K2A_W23	Zna formy i metody prowadzenia własnej działalności gospodarczej	S2A_W11

K2A_W24	Ma rozszerzoną wiedzę ekonomiczną w zakresie studiowanej specjalności	S2A_W03 S2A_W05
UMIEJĘTNOŚCI		
K2A_U01	Prawidłowo interpretuje mechanizmy funkcjonowania gospodarki oraz jej podmiotów	S2A_U01
K2A_U02	Potrafi pozyskiwać i dobierać krytycznie dane i metody analiz, analizować i interpretować dane ilościowe i jakościowe w celu oceny procesów gospodarczych oraz formułować własne opinie w tym zakresie	S2A_U02
K2A_U03	Analizuje zjawiska przyczynowo - skutkowe w gospodarce i różnych obszarach życia społecznego, potrafi formułować własne opinie w tym zakresie oraz stawiać poste hipotezy badawcze i je weryfikować	S2A_U03
K2A_U04	Wykorzystuje zaawansowane narzędzia analizy ilościowej i jakościowej do prognozowania i modelowania zjawisk gospodarczych	S2A_U04
K2A_U05	Sprawnie posługuje się odpowiednimi normami i regułami prawnymi, zawodowymi i moralnymi w celu rozwiązania konkretnych problemów gospodarczych	S2A_U05
K2A_U06	Umie przyjmować i wyznaczać zadania w zespole, ma umiejętności organizacyjne pozwalające na realizację celów związanych z projektowaniem i podejmowaniem działań profesjonalnych	S2A_U05
K2A_U07	Wykorzystuje zdobytą wiedzę do rozstrzygnięcia dylematów pojawiających się w pracy zawodowej ekonomisty, krytycznie analizuje skuteczność i przydatność stosowanej wiedzy	S2A_U06
K2A_U08	Potrafi analizować rozwiązania konkretnych problemów natury ekonomicznej i proponuje w tym zakresie odpowiednie rozwiązania	S2A_U07
K2A_U09	Posiada umiejętność rozumienia i analizowania zjawisk społecznych i gospodarczych z uwzględnieniem pogłębionych teoretycznie ocen wybranych obszarów z zastosowaniem metody badawczej	S2A_U08
K2A_U10	Posiada pogłębioną umiejętność przygotowania opracowań pisemnych o tematyce ekonomicznej	S2A_U09
K2A_U11	Posiada pogłębioną umiejętność przygotowania elementów opracowania naukowego w języku obcym	S2A_U09
K2A_U12	Posiada pogłębioną umiejętność przygotowana wystąpień ustnych w zakresie nauk ekonomicznych	S2A_U10
K2A_U13	Ma umiejętności językowe w zakresie nauk ekonomicznych, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	S2A_U11
K2A_U14	Posiada umiejętności badawcze pozwalające na analizowanie przykładów badań oraz konstruowanie i prowadzenie badań ekonomicznych	S2A_U01 S2A_U02 S2A_U08
K2A_U15	Potrafi dokonać pogłębionej analizy własnych działań i wskazać ewentualne obszary wymagające modyfikacji w przyszłym działaniu	S2A_U06
K2A_U16	Ma umiejętność doskonalenia się w zakresie studiowanej specjalności	S2A_U06 S2A_U07
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K2A_K01	Rozumie potrzebę systematycznego śledzenia sytuacji na rynku pracy i podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych	S2A_K01
K2A_K02	Ma świadomość dynamicznych zmian w gospodarce krajowej	S2A_K01

	i globalnej, wobec czego rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie oraz potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób	
K2A_K03	Potrafi aktywnie uczestniczyć w grupie opracowującej projekty gospodarcze i społeczne, jest zdolny do porozumiewania się z osobami będącymi i niebędącymi specjalistami w dziedzinie ekonomii	S2A_K02
K2A_K04	W sposób sprawny i skuteczny planuje, organizuje, koordynuje i kontroluje określone zadania i projekty o charakterze ekonomicznym	S2A_K03
K2A_K05	Prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z ograniczonością zasobów i skłonnością do ryzyka, które są podstawą decyzji ekonomicznych	S2A_K04
K2A_K06	Potrafi uczestniczyć w przygotowaniu projektów gospodarczych uwzględniając aspekty ekonomiczne, prawne i polityczne, potrafi przewidywać skutki swojej działalności	S2A_K05
K2A_K07	W oparciu o uzyskaną wiedzę i umiejętności w obszarze gromadzenia i analizy danych potrafi doskonalić i uzupełniać swoje dotychczasowe kompetencje rozszerzone o wymiar interdyscyplinarny	S2A_K06
K2A_K08	Potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy	S2A_K07
K2A_K09	Jest świadomy istnienia etycznego wymiaru w badaniach naukowych i praktyce gospodarczej	S2A_K04
K2A_K10	Odpowiedzialnie i kompleksowo przygotowuje się do pracy, szczegółowo projektuje i wykonuje działania ekonomisty	S2A_K03 S2A_K05

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji II stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia drugiego stopnia, 4 semestry, liczba punktów ECTS - 120.

III. PRAKTYKA:

1. Wymiar praktyki: praktyka dyplomowa - 20 dni roboczych.
2. Okres realizacji: po I semestrze, przed rozpoczęciem II roku studiów.
3. Cele praktyki dyplomowej:
  - rozszerzenie wiedzy oraz kształtowanie umiejętności jej praktycznego wykorzystania,
  - kształtowanie umiejętności analitycznych, organizacyjnych, interpersonalnych, negocjacyjnych, umiejętności pracy zespołowej itp.,
  - kształtowanie samodzielności i odpowiedzialności w zakresie powierzonych zadań,
  - doskonalenie metod pracy naukowej,
  - realizacja badań własnych dyplomanta,
  - zestawienie i analiza wyników badań,
  - doskonalenie umiejętności dyskusji naukowej,
  - aktywizacja naukowa i zawodowa studentów - zainicjowanie lub rozszerzenie kontaktów naukowych i zawodowych.
4. Treści kształcenia:
  - metody badań naukowych w zakresie ekonomii,
  - szczegółowe treści kształcenia wyznacza opiekun praktyki - opiekun pracy dyplomowej.

Efekty kształcenia dla kierunku **Energetyka**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszaru kształcenia w zakresie nauk technicznych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia pierwszego stopnia – inżynierskie (7 semestrów).
4. **Absolwent:** posiada podstawową wiedzę z zakresu problematyki energetycznej, techniki cieplnej oraz nauk technicznych. Zna zagadnienia związane z ekologicznym wytwarzaniem, przesyłem i dystrybucją energii. Może podjąć pracę w przedsiębiorstwach zajmujących się projektowaniem, eksploatacją, diagnostyką oraz problematyką bezpieczeństwa i niezawodności urządzeń i systemów energetycznych, w zakładach związanych z wytwarzaniem, przetwarzaniem, przesyłaniem i dystrybucją energii. Rozumie strukturę, zasady działania i eksploatacji w zakresie elektrowni i sieci energetycznych, urządzeń elektrycznych i maszyn elektrycznych, automatyki, układów zabezpieczeń. Jest specjalistą w zakresie problemów energetyki w jednostkach samorządowych, ze znajomością krajowych i europejskich regulacji prawnych oraz norm w zakresie energetyki, krajowego i europejskiego systemu kompetencji i uprawnień zawodowych. Zna język obcy na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy oraz posiada umiejętność posługiwania się językiem specjalistycznym z zakresu kierunku kształcenia. Absolwent jest przygotowany do podjęcia studiów drugiego stopnia.
5. **Objaśnienie oznaczeń:**
  - a) K (przed podkreśnikiem) - kierunkowe efekty kształcenia
  - b) A - profil ogólnoakademicki
  - c) 1 - studia pierwszego stopnia
  - d) W - kategoria wiedzy
  - e) U - kategoria umiejętności
  - f) K (po podkreśniku) - kategoria kompetencji społecznych
  - g) T1A - efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk technicznych dla studiów pierwszego stopnia
  - h) 01, 02, 03 i kolejne - numer efektu kształcenia

Symbol efektu kierunkowego	Kierunkowe efekty kształcenia dla kierunku studiów energetyka - po ukończeniu studiów pierwszego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk technicznych
WIEDZA		
K1A_W01	Zna ogólny opis matematyczny przebiegu procesów fizycznych i chemicznych, rozumie zjawiska i procesy fizyczne w	T1A_W01 T1A_W02

	przyrodzie związane z techniką i życiem codziennym	T1A_W03
K1A_W02	Zna metody i procedury numeryczne oraz zagadnienia programowania oraz możliwości obliczeń komputerowych	T1A_W02 T1A_W03 T1A_W07
K1A_W03	Zna rozumie zjawiska i procesy fizyczne w przyrodzie oraz zna prawa fizyczne związane z techniką i życiem codziennym	T1A_W04 T1A_W03
K1A_W04	Zna podstawy analizy wytrzymałościowej konstrukcji mechanicznych	T1A_W02 T1A_W04 T1A_W07
K1A_W05	Zna zasady grafiki inżynierskiej umożliwiającej rozwiązywanie problemów technicznych z zakresu energetyki	T1A_W02 T1A_W04 T1A_W07
K1A_W06	Rozumie zagadnienia z zakresu elektrotechniki i działania maszyn elektrycznych	T1A_W02 T1A_W03 T1A_W07
K1A_W07	Zna metody określania podstawowych parametrów funkcjonalnych urządzeń elektrycznych oraz wielkości nieelektrycznych mierzonych metodami elektrycznymi	T1A_W02 T1A_W04 T1A_W07
K1A_W08	Zna metody analizy liniowych układów dynamicznych i rozumie podstawowe struktury układów sterowania	T1A_W02 T1A_W03 T1A_W07
K1A_W09	Zna zasady rysunku technicznego oraz narzędzia stosowane w przygotowywaniu rysunków i opracowaniu dokumentacji projektowej	T1A_W02 T1A_W03 T1A_W07
K1A_W10	Zna zasady eksploatacji maszyn oraz doboru materiałów konstrukcyjnych i eksploatacyjnych zwłaszcza dla maszyn i urządzeń energetycznych	T1A_W02 T1A_W03 T1A_W06
K1A_W11	Rozumie zasady doboru maszyn elektrycznych na potrzeby instalacji energetycznych	T1A_W02 T1A_W03 T1A_W06
K1A_W12	Zna zasady obowiązujące w przesyłaniu i dystrybucji energii elektrycznej	T1A_W02 T1A_W03 T1A_W07
K1A_W13	Zna podstawowe prawa mechaniki płynów w szczególności znajdujące zastosowanie maszynach i urządzeniach energetycznych	T1A_W03 T1A_W04
K1A_W14	Zna obowiązujące zasady stosowane technologie ochrony środowiska związane z technologiami stosowanymi w energetyce	T1A_W06 T1A_W08 T1A_W09
K1A_W15	Rozumie zasady działania rynku energii oraz przedsiębiorstw branży energetycznej	T1A_W08 T1A_W10 T1A_W11
K1A_W16	Zna budowę podstawowych urządzeń energetyki konwencjonalnej –kotły parowe, turbiny gazowe i parowe, sprężarki i wentylatory, zwłaszcza w zakresie urządzeń stosowanych w przemyśle	T1A_W02 T1A_W03 T1A_W06 T1A_W07
K1A_W17	Zna podstawy energetyki skojarzonej , zwłaszcza w zakresie skojarzonego wytwarzania energii elektrycznej i ciepła	T1A_W02 T1A_W03 T1A_W07
K1A_W18	Zna podstawy przetwarzania energii szczególnie w zakresie energetyki odnawialnej –energetyka słoneczna, wiatrowa, wodna, energetyka wodorowa, ogniwa paliwowe, geotermia i biomasa	T1A_W02 T1A_W04 T1A_W05 T1A_W07
K1A_W19	Zna ogólne zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości, wykorzystującej wiedzę z zakresu energetyki	T1A_W11

K1A_W20	Ma podstawową wiedzę humanistyczną, społeczną, prawną i ekonomiczną umożliwiającą rozumienie zjawisk i procesów społecznych, ekonomicznych, prawnych, ekologicznych i innych poza technicznych uwarunkowań działalności inżynierskiej	T1A_W08
K1A_W21	Zna podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego, potrafi korzystać z zasobów informacji patentowej	T1A_W08 T1A_W10
UMIEJĘTNOŚCI		
K1A_U01	Potrafi pozyskiwać informacje z literatury, baz danych i innych źródeł, także w języku angielskim lub innym języku obcym; potrafi integrować uzyskane informacje, dokonywać ich interpretacji, a także wyciągać wnioski oraz formułować i uzasadniać opinie	T1A_U01
K1A_U02	Potrafi porozumiewać się przy użyciu różnych technik w środowisku zawodowym oraz w innych środowiskach	T1A_U02
K1A_U03	Potrafi przygotować w języku polskim i języku obcym opracowanie problemów z zakresu podstawowych zagadnień inżynierskich	T1A_U03 T1A_U04
K1A_U04	Ma umiejętność samokształcenia się	T1A_U04
K1A_U05	Ma umiejętności językowe w obszarze nauk technicznych, ze szczególnym uwzględnieniem mechaniki i budowy maszyn, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	T1A_U06
K1A_U06	Potrafi rozwiązywać zagadnienia opisane metodami matematycznymi, stosując metody analityczne i numeryczne rozwiązywania prostych, występujących w praktyce problemów energetycznych	T1A_U07 T1A_U09
K1A_U07	Potrafi modelować proste układy mechaniczne, prowadząc analizę ich pracy i stosując praktyczne narzędzia grafiki inżynierskiej	T1A_U07 T1A_U09
K1A_U08	Potrafi planować i przeprowadzać eksperymenty, w tym pomiary i symulacje komputerowe, interpretować uzyskane wyniki i wyciągać wnioski oraz rozwiązywać proste zagadnienia z zakresu elektroenergetyki	T1A_U08 T1A_U11
K1A_U09	Ma przygotowanie niezbędne do pracy w środowisku przemysłowym oraz zna zasady bezpieczeństwa związane z tą pracą	T1A_U11
K1A_U10	Potrafi posługiwać się technikami informacyjno-komunikacyjnymi właściwymi do realizacji zadań typowych dla działalności inżynierskiej	T1A_U07
K1A_U11	Potrafi planować i przeprowadzać eksperymenty, w tym pomiary i symulacje komputerowe, interpretować uzyskane wyniki i wyciągać wnioski	T1A_U08
K1A_U12	Potrafi wykorzystać do formułowania i rozwiązywania zadań inżynierskich metody analityczne, symulacyjne oraz eksperymentalne	T1A_U09
K1A_U13	Potrafi – przy formułowaniu i rozwiązywaniu zadań inżynierskich – dostrzegać ich aspekty systemowe i pozatechniczne	T1A_U10
K1A_U14	Ma przygotowanie niezbędne do pracy w środowisku przemysłowym oraz zna zasady bezpieczeństwa związane z tą pracą	T1A_U11
K1A_U15	Potrafi dokonać wstępnej analizy ekonomicznej oraz ocenić	T1A_U12

	przyczyny i skutki procesów społecznych i ekonomicznych w podejmowanych działaniach inżynierskich	
K1A_U16	Potrafi dokonać krytycznej analizy sposobu funkcjonowania i ocenić – zwłaszcza w energetyce – istniejące rozwiązania techniczne, w szczególności urządzenia, obiekty, systemy, procesy, usługi	T1A_U13
K1A_U17	Potrafi dokonać identyfikacji i sformułować specyfikację prostych zadań inżynierskich o charakterze praktycznym, charakterystycznym dla energetyki	T1A_U14
K1A_U18	Potrafi ocenić przydatność rutynowych metod i narzędzi służących do rozwiązania prostego zadania inżynierskiego o charakterze praktycznym, charakterystycznego dla energetyki oraz wybrać i zastosować właściwą metodę i narzędzia	T1A_U15
K1A_U19	Potrafi – zgodnie z zadaną specyfikacją – zaprojektować oraz zrealizować proste urządzenie, obiekt, system lub proces, typowe dla energetyki, używając właściwych metod, technik i narzędzi	T1A_U16
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K1A_K01	Rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie; potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób	T1A_K01
K1A_K02	Ma świadomość ważności i rozumie pozatechniczne aspekty i skutków działalności inżynierskiej, w tym jej wpływu na środowisko, i związanej z tym odpowiedzialności za podejmowane decyzje	T1A_K02
K1A_K03	Potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role	T1A_K03
K1A_K04	Potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania	T1A_K04
K1A_K05	Prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu	T1A_K05
K1A_K06	Potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy	T1A_K06
K1A_K07	Ma świadomość roli społecznej absolwenta uczelni technicznej, a zwłaszcza rozumie potrzebę formułowania i przekazywania społeczeństwu, w szczególności poprzez środki masowego przekazu, informacji i opinii dotyczących osiągnięć techniki i innych aspektów działalności inżynierskiej; podejmuje starania, aby przekazać takie informacje i opinie w sposób powszechnie zrozumiały	T1A_K07

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji I stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia pierwszego stopnia, 7 semestrów, liczba punktów ECTS - 210.

III. PRAKTYKA:

Praktyka warsztatowa, 4 tygodnie, po I roku studiów.

Cele i treści kształcenia:

Celem praktyki jest zdobycie doświadczenia w zakresie działalności przedsiębiorstwa w zakresie gospodarki i wykorzystania nośników energii zarówno w procesie produkcji jak i celów bytowych. Treści obejmują wiadomości dotyczące pozyskiwania, przetwarzania i wykorzystania nośników energii, wykorzystania technik pomiaru nośników energii oraz kontroli ich przepływów i zużycia.

Praktyka zawodowa, 4 tygodnie, po II roku studiów.

Cele i treści kształcenia:

Celem praktyki jest zdobycie ogólnotechnicznego doświadczenia przemysłowego w zakresie konstrukcji i budowy urządzeń energetycznych oraz poznania możliwości praktycznego ich wykorzystania w różnych dziedzinach przemysłu. Treści obejmują zapoznanie się z metodami i technologią produkcji, technikami wytwarzania i sterowania, zagadnieniami projektowo-konstrukcyjnymi oraz warunkami eksploatacji urządzeń energetycznych, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień diagnostyki, sterowania, i eksploatacji.

Efekty kształcenia dla kierunku **Filologia** specjalność: **filologia angielska**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszaru kształcenia w zakresie nauk humanistycznych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia pierwszego stopnia – licencjackie (6 semestrów).
4. **Absolwent:**
  - 4.1. Cele kształcenia na kierunku filologia, specjalność filologia angielska
Zasadniczym celem kształcenia jest:
    - wykształcenie umiejętności językowych do poziomu co najmniej B2+/C1 znajomości języka angielskiego według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego,
    - przekazanie podstawowej wiedzy o literaturze, kulturze i historii krajów angielskiego obszaru językowego,
    - przekazanie podstawowej wiedzy z zakresu językoznawstwa angielskiego,
    - przekazanie podstawowej wiedzy o strukturze języka angielskiego,
    - wykształcenie podstawowych umiejętności filologicznych w zakresie analizy i interpretacji tekstu, tworzenia tekstu pisanego i mówionego, prezentacji zdobytej wiedzy w języku angielskim,
    - wykształcenie umiejętności krytycznego myślenia, analizowania i wiązania ze sobą faktów oraz wyciągania wniosków z posiadanych informacji,
    - wykształcenie postawy otwartości wobec innych kultur i języków oraz kompetencji interkulturowych,
    - wykształcenie podstawowych umiejętności translatorskich.
  - 4.2. Specjalność nauczycielska w zakresie języka angielskiego
Oprócz kompetencji merytorycznych studia na filologii angielskiej dodatkowo umożliwiają uzyskanie wiedzy, umiejętności i uprawnień pedagogicznych niezbędnych do prowadzenia zajęć z języka angielskiego w szkołach podstawowych (I i II etap edukacyjny). Szczegółowe cele kształcenia w tym zakresie przewidują realizację zajęć w zakresie:
    - przekazania wiedzy z zakresu dydaktyki i metodyki nauczania języka angielskiego,
    - wykształcenia umiejętności psychopedagogicznych i dydaktycznych w odniesieniu do pracy z uczniem na I i II etapie edukacyjnym,
    - przygotowanie studenta do realizacji zadań zawodowych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) wynikających z roli nauczyciela.
  - 4.3. Możliwości zatrudnienia i kontynuacji kształcenia
Absolwent studiów pierwszego stopnia specjalności **filologia angielska** otrzymuje tytuł zawodowy licencjata, który uprawnia go do kontynuowania kształcenia na studiach drugiego stopnia w tej samej lub pokrewnej specjalności oraz kształcenia w ramach studiów podyplomowych. Może także kontynuować kształcenie na studiach

magisterskich w krajach anglojęzycznych, w których obowiązuje dwustopniowy system kształcenia uniwersyteckiego.

Studia na specjalności **filologia angielska** pozwalają na rozpoczęcie pracy zawodowej w dziedzinach i instytucjach wymagających aktywnej znajomości języka angielskiego oraz orientacji w kulturze, realiach i stosunkach polityczno-społecznych krajów obszaru anglojęzycznego. Absolwent może pracować w biurach tłumaczeń, w wydawnictwach, w redakcjach prasowych, radiowych i telewizyjnych, w różnych instytucjach kultury, oraz wszędzie tam, gdzie należy wykazać się umiejętnością posługiwania się językiem angielskim w mowie i piśmie. Nabyte umiejętności pozwalają również na pracę w turystyce i sektorze usług.

Ukończenie **specjalności nauczycielskiej w zakresie języka angielskiego** umożliwia podjęcie pracy nauczyciela języka angielskiego w przedszkolach i szkołach podstawowych.

5. **Objaśnienie oznaczeń:**

- a) K (przed pokreślnikiem) – kierunkowe efekty kształcenia
- b) F – symbol kierunku filologia
- c) A – profil ogólnoakademicki
- d) 1 – studia pierwszego stopnia
- e) W – kategoria wiedzy
- f) U – kategoria umiejętności
- g) K (po podkreślniku) – kategoria kompetencji społecznych
- h) H1A – efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych dla studiów pierwszego stopnia
- i) 01, 02, 03 i kolejne – numer efektu kształcenia

Tabela 1

Symbol efektu kierunkowego	Efekty kształcenia dla kierunku studiów filologia- po ukończeniu studiów pierwszego stopnia na kierunku studiów absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych
WIEDZA		
KF1_W01	Ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu filologii w systemie nauk oraz o jej przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami naukowymi (filozofia, historia)	H1A_W01 H1A_W03 H1A_W05
KF1_W02	Zna podstawową terminologię używaną w naukach filologicznych (językoznawstwie, literaturoznawstwie, kulturoznawstwie i przekładoznawstwie) oraz rozumie jej zastosowania w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych	H1A_W02 H1A_W03
KF1_W03	Ma uporządkowaną wiedzę ogólną, obejmującą terminologię teorii i metodologię z zakresu nauk filologicznych: językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa i przekładoznawstwa	H1A_W03
KF1_W04	Wie, zgodnie ze współczesnym stanem wiedzy, jak przebiega proces akwizycji języka ojczystego i języka specjalności	H1A_W04
KF1_W05	Ma uporządkowaną wiedzę o strukturze współczesnego języka specjalności oraz podstawowe informacje z zakresu jego historii	H1A_W04
KF1_W06	Ma podstawową wiedzę dotyczącą artykulacji dźwięków w języku specjalności	H1A_W09
KF1_W07	Ma podstawową wiedzę dotyczącą segmentalnych	H1A_W09

	i suprasegmentalnych jednostek języka, ze szczególnym naciskiem na różnice między językiem polskim a językiem specjalności	
KF1_W08	Ma podstawową wiedzę o powiązaniach językoznawstwa z literaturoznawstwem, kulturoznawstwem i translatoryką, o powiązaniach literatury z historią danego obszaru językowego i historią kultury europejskiej	H1A-W05
KF1_W09	Ma podstawową wiedzę o głównych kierunkach rozwoju i najważniejszych nowych osiągnięciach w zakresie językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa i translatoryki danego obszaru językowego	H1A-W06
KF1_W10	Zna i rozumie podstawowe metody analizy i interpretacji wytworów kultury pod względem językowym, językoznawczym, literackim, kulturoznawczym i przekładoznawczym właściwym dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych filologii	H1A_W07
KF1_W11	Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego	H1A_W08
KF1_W12	Ma świadomość i elementarną wiedzę na temat kompleksowej natury języka, także języka specjalności oraz złożoności i historycznej zmienności jego znaczeń	H1A_W09
KF1_W13	Ma podstawową wiedzę o instytucjach kultury obszaru językowego specjalności, i orientuje się we współczesnym życiu kulturalnym Polski oraz krajów obszaru języka specjalności	H1A_W10
UMIEJĘTNOŚCI		
KF1_U01	Rozumie potrzebę nieustannego uaktualniania swojej wiedzy i umiejętności	H1A_U01
KF1_U02	Ma elementarne umiejętności badawcze (formułowanie i analiza problemów, dobór metod i narzędzi, opracowanie i prezentacja wyników) pozwalające na rozwiązywanie problemów w obrębie dyscypliny wybranej specjalizacji dyplomowej (językoznawstwie, literaturoznawstwie, kulturoznawstwie, translatoryce)	H1A_U02
KF1_U03	Umie samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze kierując się wskazówkami opiekuna naukowego	H1A_U03
KF1_U04	Posiada podstawową umiejętność posługiwania się pojęciami i paradygmatami badawczymi z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa i translatoryki w typowych sytuacjach profesjonalnych	H1A_U02 H1A_U04
KF1_U05	Potrafi rozpoznać różne rodzaje wytworów kultury właściwych dla studiowanej dyscypliny w zakresie nauk filologicznych (językoznawstwo, literaturoznawstwo, kulturoznawstwo, translatoryka) oraz przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację z zastosowaniem typowych metod w celu określenia ich znaczeń, funkcji, ewolucji, oddziaływania w procesie komunikacji językowej i literackiej oraz miejsca w procesie historyczno-kulturowym	H1A_U05
KF1_U06	Potrafi przeprowadzić analizę tekstu pisanego i usłyszanego z zastosowaniem podstawowych metod, uwzględniając przy tym kontekst społeczny i kulturowy	H1A_U05
KF1_U07	Potrafi uporządkować tekst przeczytany lub usłyszany, zrozumieć w nim główną myśl, znaleźć potrzebne informacje, stwierdzić prawdziwość lub fałsz niektórych stwierdzeń oraz	H1A_U05

	określić charakter i formę tekstu	
KF1_U08	Ma umiejętność dyskusji, merytorycznej argumentacji dotyczących omawianych tekstów pisanych lub wysłuchanych, a także umie formułować wnioski w języku specjalności	H1A_U06 H1A_U10
KF1_U09	Potrafi porozumiewać się z wykorzystaniem różnych technik komunikacyjnych ze specjalistami i niespecjalistami w zakresie wybranej specjalizacji w języku specjalności	H1A_U07 H1A_U10
KF1_U10	Posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych na tematy życia codziennego i tematy popularnonaukowe w języku specjalności z wykorzystaniem różnych źródeł	H1A_U09 H1A_U10
KF1_U11	Posiada umiejętność tworzenia typowych prac pisemnych w języku specjalności oraz typowych prac pisemnych w zakresie dyscyplin filologicznych a także pisemną analizę problemów przekładowych z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych i korzystając z literatury przedmiotu	H1A_U08 H1A_U10
KF1_U12	Posiada umiejętność przygotowania wyczerpujących wystąpień ustnych na tematy dotyczące zagadnień szczegółowych wybranej specjalizacji dyplomowej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych i korzystając z literatury przedmiotu	H1A_U09 H1A_U10
KF1_U13	Ma podstawowe umiejętności w zakresie tłumaczeń ustnych i przekładów pisemnych z języka polskiego na język specjalności oraz z języka specjalności na język polski	H1A_U10
KF1_U14	Ma zbliżoną do rodzimej znajomość języka na poziomie B2+/C1 wg Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	H1A_U10
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
KF1_K01	Rozumie potrzebę nieustannego uaktualniania wiedzy i umiejętności w zakresie języka specjalności	H1A_K01 H1A_K04
KF1_K02	Potrafi pracować w grupie, przyjmując różne w niej role	H1A_K02
KF1_K03	Potrafi kierować małym zespołem, przyjmując odpowiedzialność za efekty jego pracy	H1A_K02
KF1_K04	Potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonych zadań, jest kreatywny i potrafi dokonywać samooceny swoich działań	H1A_K03 H1A_K05
KF1_K05	Prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu (np. tłumacza, nauczyciela)	H1A_K04
KF1_K06	Ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego własnego regionu i Polski, będąc jednocześnie otwartym na odmienności kulturowe krajów obszaru językowego specjalności	H1A_K05
KF1_K07	Uczestniczy w życiu kulturalnym, korzystając z różnych mediów i różnych form, śledząc szczególnie wydarzenia zachodzące w krajach obszaru języka specjalności	H1A_K06
KF1_K08	Obserwuje nowe zjawiska językowe, literackie i kulturalne i ich relacje z innymi dziedzinami sztuki, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów językowych specjalności	H1A_K01 H1A_K06

6. Objaśnienie oznaczeń:

a) K (przed podkreślnikiem)	– kierunkowe efekty kształcenia
b) F	– symbol kierunku filologia
c) FA1	– symbol specjalności: filologia angielska
d) A	– profil ogólnoakademicki
e) 1	– studia pierwszego stopnia
f) W	– kategoria wiedzy

- g) U – kategoria umiejętności
h) K (po podkreślniku) – kategoria kompetencji społecznych
i) H1A – efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych dla studiów pierwszego stopnia
j) 01, 02, 03 i kolejne – numer efektu kształcenia

Tabela 2

Symbol efektu kierunkowego	Efekty kształcenia dla kierunku studiów filologia specjalność filologia angielska - po ukończeniu studiów pierwszego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych
WIEDZA		
KF-FA1_W01	Ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu filologii angielskiej w naukach humanistycznych i jej specyfice przedmiotowej i metodologicznej	H1A_W01
KF-FA1_W02	Zna podstawową terminologię w języku angielskim z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa i przekładoznawstwa	H1A_W02
KF-FA1_W03	Ma uporządkowaną wiedzę ogólną, obejmującą terminologię, teorię i metodologię z zakresu językoznawstwa angielskiego, literaturoznawstwa, historii Anglii i USA, kulturoznawstwa krajów angielskiego obszaru językowego oraz przekładoznawstwa	H1A_W03 H1A_W05 H1A_W06
KF-FA1_W04	Ma podstawową wiedzę na temat historii teorii językoznawczych, literaturoznawczych, kulturoznawczych i przekładoznawczych, zna ich najważniejszych przedstawicieli, główne kierunki rozwoju oraz najważniejsze nowe osiągnięcia w zakresie tych dyscyplin filologicznych	H1A_W02 H1A_W03 H1A_W06
KF-FA1_W05	Ma uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu językoznawstwa angielskiego, zna klasyfikację i opis artykulacji dźwięków języka angielskiego, jego segmentalnych i suprasegmentalnych jednostek (sylaba, akcent, rytm, intonacja), morfologię, składnię i semantykę, a także zna różnice zachodzące między językiem angielskim i polskim z punktu widzenia językoznawstwa	H1A_W04 H1A_W09
KF-FA1_W06	Zna podstawowe metody analizy językoznawczej reprezentacyjne dla określonych gałęzi językoznawstwa	H1A_W07
KF-FA1_W07	Ma świadomość złożoności języka i jego struktury ze szczególnym uwzględnieniem systemu dźwięków, składni i morfologii w całym systemie języka oraz opisuje kontrasty występujące między językami polskim i angielskim w tych aspektach	H1A_W05 H1A_W09
KF-FA1_W08	Ma uporządkowaną wiedzę ogólną, obejmującą terminologię, teorię i metodologię przekładu (objaśnia operacje przekładowe; definiuje i opisuje proces przekładu; rozróżnia rodzaje znaczeń i wskazuje procedury przekładowe pomocne w rekonstrukcji odnośnych znaczeń)	H1A_W02 H1A_W03 H1A_W04
KF-FA1_W09	Ma podstawową wiedzę o powiązaniach translatoryki z badaniami językoznawczymi, literaturoznawczymi i kulturoznawczymi	H1A_W05
KF-FA1_W10	Ma świadomość kompleksowej natury języka angielskiego oraz jego złożoności i historycznej zmienności jego znaczeń	H1A_W09
KF-FA1_W11	Ma uporządkowaną wiedzę ogólną, obejmującą terminologię,	H1A_W03

	teorię i metodologię adekwatną do omawianych zagadnień literaturoznawczych w zakresie rodzajów, gatunków, konwencji, tropów stylistycznych, zabiegów literackich, zilustrowaną odpowiednimi przykładami (np. cytaty, fragmenty lub całe teksty literackie), zna i rozumie podstawowe metody analizy i interpretacji dzieł literackich należących do różnych gatunków i konwencji	H1A_W07
KF-FA1_W12	Ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w zakresie historii literatury angielskiej i amerykańskiej, zna najważniejszych przedstawicieli literatury angielskiej i amerykańskiej i ich wybrane dzieła	H1A_W04
KF-FA1_W13	Ma podstawową wiedzę o powiązaniach historii literatury angielskiej i amerykańskiej z historią Anglii i USA oraz historią kultury europejskiej	H1A_W05
KF-FA1_W14	Ma uporządkowaną wiedzę ogólną dotyczącą historycznych uwarunkowań kultury krajów anglojęzycznych	H1A_W03
KF-FA1_W15	Ma uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu kultury i instytucji życia publicznego i orientację we współczesnym życiu kulturalnym wybranych krajów angielskiego obszaru językowego	H1A_W04 H1A_W05 H1A_W10
KF-FA1_W16	Zna i rozumie podstawowe metody analizy i interpretacji wydarzeń politycznych, społecznych i kulturalnych zachodzących w Anglii i USA	H1A_W07
KF-FA1_W17	Ma uporządkowaną, podstawową terminologię konieczną do opisu różnych aspektów gramatyki języka angielskiego, typów wypowiedzi ustnych i pisemnych	H1A_W02
KF-FA1_W18	Zna podstawową terminologię obejmującą opracowywanie, porządkowanie, analizowanie i interpretowanie tekstów przeczytanych i usłyszanych w języku angielskim	H1A_W02 H1A_W07
KF-FA1_W19	Ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu ustnego dyskursu nieformalnego, semi-formalnego i formalnego w systemie komunikacji w języku angielskim oraz jego specyfice systemowej i językowej	H1A_W01 H1A_W04
KF-FA1_W20	Ma uporządkowaną wiedzę z zakresu konstruowania paragrafu angielskiego i różnego rodzaju esejów; zna podstawową terminologię obejmującą typy wypowiedzi pisemnych w języku angielskim; zna zasady interpunkcji angielskiej i struktury organizacyjnej wypowiedzi pisemnych, oraz stylistykę języka angielskiego zna zasady pisowni i interpunkcji w języku angielskim	H1A_W03 H1A_W04 H1A_W09
KF-FA1_W21	Ma podstawową wiedzę dotyczącą różnych strategii używanych podczas czytania i słuchania tekstów w języku angielskim	H1A_W06
KF-FA1_W22	Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony dóbr intelektualnych i prawa autorskiego, zna zasady cytowania, techniki sporządzania bibliografii i przypisów	H1A_W08
UMIEJĘTNOSCI		
KF-FA1_U01	Potrafi odnieść zdobytą wiedzę do swojego doświadczenia z językiem ojczystym i angielskim jako językiem obcym, a także potrafi porównać języki angielski i polski pod względem fonetycznym, morfologicznym, składniowym, semantycznym, pragmatycznym i socjolingwistycznym	H1A_U01 H1A_U02
KF-FA1_U02	Potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać i selekcjonować zjawiska językowe, literackie, kulturowo-historyczne i przekładoznawcze i użytkować te informacje	H1A_U01 H1A_U02

	z wykorzystaniem różnych źródeł i sposobów	
KF-FA1_U03	Posiada podstawowe umiejętności badawcze (formułowanie problemów badawczych, dobór narzędzi badawczych, prezentację wyników), które pozwalają na rozwiązywanie problemów w zakresie językoznawstwa angielskiego, a także potrafi wymienić najważniejszych przedstawicieli różnych szkół językoznawczych	H1A_U02 H1A_U04
KF-FA1_U04	Posiada umiejętność dyskusji i merytorycznego argumentowania na temat obserwowanych zjawisk językowych, literackich, kulturalnych i przekładowych, z wykorzystaniem poglądów innych autorów oraz formułowania własnych wniosków	H1A_U06
KF-FA1_U05	Samodzielnie rozwija umiejętności badawcze w zakresie językoznawstwa angielskiego, literatury angielskiej i amerykańskiej, kulturoznawstwa angielskiego i przekładoznawstwa, kierując się wskazówkami prowadzącego przedmiot (opiekuna naukowego)	H1A_U03
KF-FA1_U06	Posługuje się podstawowymi ujęciami teoretycznymi w analizie przekładu, nazywa określone procedury translatoryczne; planuje pracę nad tekstem w zależności od typu tekstu i zakładanych efektów (adaptacja, nacechowanie obcością)	H1A_U04
KF-FA1_U07	Posiada podstawowe umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych w tekstach literackich; umie również identyfikować, analizować, porównywać, oceniać, selekcjonować i opisywać cechy dystynktywne z różnych źródeł literackich	H1A_U02
KF-FA1_U08	Potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretyczno-literackimi, paradygmatami badawczymi i pojęciami z zakresu historii literatury w odniesieniu do badanego tekstu literackiego, umie rozpoznawać cechy gatunkowe utworów literackich, konwencje i zabiegi literackie, przeprowadzić ich krytyczną analizę porównawczą i interpretację, jak również potrafi wymienić najważniejszych przedstawicieli literatury angielskiej i amerykańskiej	H1A_U04 H1A_U05
KF-FA1_U09	Posiada umiejętność przygotowania typowych prac pisemnych (prace zaliczeniowe, semestralne) w języku angielskim, tj. w języku tekstów źródłowych omawianych na zajęciach i właściwym dla kierunku studiów, dotyczących zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	H1A_U08
KF-FA1_U10	Potrafi rozpoznać różne rodzaje praktyk kulturowych charakterystycznych dla krajów angielskiego obszaru językowego i przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację z zastosowaniem typowych metod, w celu określenia ich znaczeń, oddziaływania społecznego, miejsca w procesie historyczno-kulturowym; potrafi wymienić głównych przedstawicieli życia politycznego i kulturalnego krajów anglojęzycznych	H1A_U05
KF-FA1_U11	Posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych (prezentacji) w języku angielskim, dotyczących zagadnień szczegółowych z zakresu językoznawstwa, literatury angielskiej i amerykańskiej, kulturoznawstwa oraz przekładoznawstwa, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	H1A_U09
KF-FA1_U12	Potrafi porozumiewać się w języku angielskim	H1A_U07

	z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych, z użytkownikami tego języka oraz ze specjalistami w zakresie językoznawstwa, literaturoznawstwa i kulturoznawstwa	
KF-FA1_U13	Potrafi wyszukać i użytkować słownictwo angielskie dotyczące życia codziennego oraz obejmujące język specjalistyczny wykorzystując różne źródła i sposoby (słowniki, internet, itp.)	H1A_U01
KF-FA1_U14	Potrafi słuchać i czytać ze zrozumieniem różnorodne teksty w języku angielskim, definiować i charakteryzować podstawowe strategie czytelnicze i strategie stosowane przy słuchaniu	H1A_U09
KF-FA1_U15	Potrafi zrozumieć strukturę organizacyjną tekstu napisanego i usłyszanego; potrafi uporządkować tekst pisany, zanalizować go, znaleźć w nim potrzebne informacje, dopasować, skorygować je i zinterpretować, a w tekście usłyszanym znaleźć potrzebne informacje i stwierdzić ich prawdziwość	H1A_U02 H1A_U05
KF-FA1_U16	Potrafi samodzielnie zdobyć potrzebne informacje, aby poprawnie wypowiadać się w mowie i piśmie w języku angielskim na typowe tematy, stosując poprawną wymowę/ortografię, adekwatne do tematu słownictwo i różnorodność struktur gramatycznych	H1A_U02 H1A_U03 H1A_U08 H1A_U10
KF-FA1_U17	Potrafi posługiwać się zdobytą wiedzą teoretyczną przy samodzielnym rozwijaniu swoich umiejętności językowych: poprawności wymowy dźwięków angielskich, stosowania właściwego słownictwa i właściwych rejestrów wypowiedzi ustnych i pisemnych umożliwiających skuteczną komunikację	H1A_U03 H1A_U04 H1A_U10
KF-FA1_U18	Ma umiejętności językowe w zakresie dyscyplin naukowych, właściwych dla filologii angielskiej, zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+/C1 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	H1A_U10
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
KF-FA1_K01	Rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie, ustawicznego doskonalenia wymowy, wzbogacania słownictwa i struktur gramatycznych języka angielskiego poprzez czytanie i słuchanie różnych tekstów (w tym literackich) w języku angielskim	H1A_K01
KF-FA1_K02	Rozumie potrzebę nieustannego uaktualniania wiedzy zawodowej (tłumacza, nauczyciela)	H1A_K01
KF-FA1_K03	Potrafi współdziałać i pracować w grupie, potrafi krótko zreferować omawiane zagadnienia oraz przygotować się do odpowiedzi na pytania jego dotyczące, a także angażuje się w dyskusje, w których potrafi wykazać się kreatywnością i otwartością na opinie innych	H1A_K02
KF-FA1_K04	Potrafi określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania; potrafi formułować pytania dotyczące trudniejszych partii materiału	H1A_K03
KF-FA1_K05	Prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu	H1A_K04
KF-FA1_K06	Dostrzega wzajemny wpływ języka na jego użytkowników i wpływ użytkowników na język, oraz rolę języka, a w szczególności języka angielskiego, w życiu społecznym	H1A_K05
KF-FA1_K07	Jest świadomy bogactwa języków oraz faktu, iż struktury znane mu z języków polskiego i angielskiego nie są uniwersalne dla języków świata	H1A_K05
KF-FA1_K08	Ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego angielskiego obszaru językowego wykonując	H1A_K05

	zawody, w których język angielski odgrywa zasadniczą rolę	
KF-FA1_K09	Ma świadomość znaczenia języka w kształtowaniu tożsamości jednostkowej i grupowej, znaczenia języka w procesach myślowych, wpływu języka na ludzi	H1A_K06
KF-FA1_K10	Uczestniczy w życiu kulturalnym kształtowanym przez dziedzictwo literatury, korzystając z różnych mediów i form, a także interesuje się nowymi zjawiskami w życiu codziennym, literaturze i kulturze krajów anglojęzycznych oraz ich relacji z innymi dziedzinami sztuki	H1A_K06

Efekty kształcenia dla specjalności nauczycielskiej w zakresie języka angielskiego

Efekty kształcenia na studiach pierwszego stopnia na kierunku **filologia, specjalność nauczycielska w zakresie języka angielskiego** mieszczą się w zakresie efektów kształcenia obszaru nauk humanistycznych, profil ogólnoakademicki.

7. Objaśnienie oznaczeń:

- a) K (przed podkreślnikiem) – kierunkowe efekty kształcenia
- b) F – symbol kierunku filologia
- c) FA1-N – symbol specjalności nauczycielskiej w zakresie języka angielskiego
- d) A – profil ogólnoakademicki
- e) 1 – studia pierwszego stopnia
- f) W – kategoria wiedzy
- g) U – kategoria umiejętności
- h) K (po podkreślniku) – kategoria kompetencji społecznych
- i) H1A – efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych dla studiów pierwszego stopnia
- j) 01, 02, 03 i kolejne – numer efektu kształcenia

Tabela 3

Symbol efektu kierunkowego	Po ukończeniu studiów pierwszego stopnia na kierunku filologia, specjalność nauczycielska w zakresie języka angielskiego absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych
WIEDZA		
KF-FA1-N_W01	Ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu języka angielskiego we współczesnym świecie i jego specyfice przedmiotowej i metodologicznej	H1A_W01
KF-FA1-N_W02	Zna podstawową terminologię w języku angielskim z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa oraz metodyki nauczania języka angielskiego	H1A_W02
KF-FA1-N_W03	Wie, zgodnie ze współczesnym stanem wiedzy, jak przebiega proces akwizycji języka ojczystego i obcego	H1A_W04
KF-FA1-N_W04	Ma uporządkowaną wiedzę ogólną, obejmującą terminologię, teorię i metodologię z zakresu językoznawstwa angielskiego, literaturoznawstwa, historii Anglii i USA, oraz kulturoznawstwa krajów angielskiego obszaru językowego	H1A_W03 H1A_W05 H1A_W06
KF-FA1-N_W05	Ma podstawową wiedzę na temat teorii językoznawczych, literaturoznawczych i kulturoznawczych, zna ich	H1A_W02 H1A_W03

	najważniejszych przedstawicieli, główne kierunki rozwoju oraz najważniejsze nowe osiągnięcia w zakresie tych dyscyplin filologicznych	H1A_W06
KF-FA1-N_W06	Ma świadomość złożoności języka i jego struktury ze szczególnym uwzględnieniem systemu dźwięków, składni i morfologii w całym systemie języka oraz opisuje kontrasty występujące między językami polskim i angielskim w tych aspektach	H1A_W05 H1A_W09
KF-FA1-N_W07	Ma uporządkowaną wiedzę ogólną, obejmującą terminologię, teorię i metodologię adekwatną do omawianych zagadnień literaturoznawczych w zakresie rodzajów, gatunków, konwencji, tropów stylistycznych, zabiegów literackich, zilustrowaną odpowiednimi przykładami (np. cytaty, fragmenty lub całe teksty literackie), zna i rozumie podstawowe metody analizy i interpretacji dzieł literackich należących do różnych gatunków i konwencji	H1A_W03 H1A_W07
KF-FA1-N_W08	Ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w zakresie historii literatury angielskiej i amerykańskiej, zna najważniejszych przedstawicieli literatury angielskiej i amerykańskiej i ich wybrane dzieła	H1A_W04
KF-FA1-N_W09	Ma podstawową wiedzę o powiązaniach historii literatury angielskiej i amerykańskiej z historią Anglii i USA oraz historią kultury europejskiej	H1A_W05
KF-FA1-N_W10	Ma uporządkowaną wiedzę ogólną dotyczącą historycznych uwarunkowań kultury krajów anglojęzycznych	H1A_W03
KF-FA1-N_W11	Ma uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu kultury i instytucji życia publicznego i orientację we współczesnym życiu kulturalnym, społecznym i politycznym wybranych krajów angielskiego obszaru językowego	H1A_W04 H1A_W05 H1A_W07 H1A_W10
KF-FA1-N_W12	Posiada wiedzę na temat współczesnych teorii dotyczących wychowania, uczenia się i nauczania oraz różnorodnych uwarunkowań tych procesów; zna metodykę wykonywania zadań w wybranym obszarze działalności pedagogicznej (nauczania języka angielskiego w przedszkolach i szkołach podstawowych)	H1A_W03
KF-FA1-N_W13	Posiada wiedzę na temat procesów komunikowania się interpersonalnego i społecznego w działalności pedagogicznej oraz ich prawidłowości i zakłóceń	H1A_W04
KF-FA1-N_W14	Posiada wiedzę na temat podmiotów działalności pedagogicznej (dzieci, uczniów, rodziców i nauczycieli) i partnerów szkolnej edukacji (np. instruktorów harcerskich)	H1A_W05
KF-FA1-N_W15	Posiada wiedzę na temat struktury i funkcji systemu edukacji – celów, podstaw prawnych, organizacji i funkcjonowania instytucji edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych	H1A_W10
KF-FA1-N_W16	Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony dóbr intelektualnych i prawa autorskiego, zna zasady cytowania, techniki sporządzania bibliografii i przypisów	H1A_W08
KF-FA1-N_W17	Ma świadomość kompleksowej natury języka angielskiego oraz jego złożoności i historycznej zmienności jego znaczeń	H1A_W09
UMIEJĘTNOŚCI		
KF-FA1-N_U01	Potrafi odnieść zdobytą wiedzę do swojego doświadczenia z językiem ojczystym i angielskim jako językiem obcym, a także potrafi porównać języki angielski i polski pod względem fonetycznym, morfologicznym, składniowym,	H1A_U01 H1A_U02

	semantycznym, pragmatycznym i socjolingwistycznym	
KF-FA1-N_U02	Potrafi wyjaśnić sposób artykułowania dźwięków angielskich oraz reguł gramatycznych języka angielskiego	H1A_U01 H1A_U02
KF-FA1-N_U03	Potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać i selekcjonować zjawiska językowe, literackie i kulturowo-historyczne i dydaktyczne oraz użytkować te informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i sposobów	H1A_U01 H1A_U02
KF-FA1-N_U04	Potrafi wyszukiwać, wyjaśniać i użytkować słownictwo angielskie dotyczące życia codziennego oraz obejmujące język specjalistyczny wykorzystując różne źródła i sposoby (słowniki, Internet, itp.)	H1A_U01
KF-FA1-N_U05	Potrafi dobierać i wykorzystywać dostępne materiały, środki i metody pracy w celu efektywnego realizowania działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) oraz wykorzystywać nowoczesne technologie do pracy dydaktycznej	H1A_U01
KF-FA1-N_U06	Posiada podstawowe umiejętności badawcze (formułowanie problemów badawczych, dobór narzędzi badawczych, prezentację wyników), które pozwalają na rozwiązywanie problemów w zakresie językoznawstwa angielskiego, a także potrafi wymienić najważniejszych przedstawicieli różnych szkół językoznawczych	H1A_U02 H1A_U04
KF-FA1-N_U07	Posiada umiejętność dyskusji i merytorycznego argumentowania na temat obserwowanych zjawisk językowych, literackich, kulturalnych i dydaktycznych z wykorzystaniem poglądów innych autorów, oraz formułowania własnych wniosków	H1A_U06
KF-FA1-N_U08	Samodzielnie rozwija umiejętności badawcze w zakresie językoznawstwa angielskiego, literatury angielskiej i amerykańskiej i kulturoznawstwa angielskiego oraz metodyki nauczania języka angielskiego kierując się wskazówkami opiekuna naukowego	H1A_U03
KF-FA1-N_U09	Posiada podstawowe umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych w tekstach literackich; umie również identyfikować, analizować, porównywać, oceniać, selekcjonować i opisywać cechy dystynktywne z różnych źródeł literackich	H1A_U02
KF-FA1-N_U10	Potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretyczno-literackimi, paradygmatami badawczymi i pojęciami z zakresu historii literatury w odniesieniu do badanego tekstu literackiego, umie rozpoznawać cechy gatunkowe utworów literackich, konwencje i zabiegi literackie, przeprowadzić ich krytyczną analizę porównawczą i interpretację, jak również potrafi wymienić najważniejszych przedstawicieli literatury angielskiej i amerykańskiej	H1A_U04 H1A_U05
KF-FA1-N_U11	Potrafi kierować procesami kształcenia i wychowania, posiada umiejętność pracy z grupą (zespołem wychowawczym, klasowym)	H1A_U05
KF-FA1-N_U12	Posiada umiejętność przygotowania typowych prac pisemnych (prace zaliczeniowe, semestralne) w języku angielskim, tj. w języku tekstów źródłowych omawianych na zajęciach i właściwym dla kierunku studiów, dotyczących zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	H1A_U08

KF-FA1-N_U13	Potrafi rozpoznać różne rodzaje praktyk kulturowych charakterystycznych dla krajów angielskiego obszaru językowego i przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację z zastosowaniem typowych metod, w celu określenia ich znaczeń, oddziaływania społecznego, miejsca w procesie historyczno-kulturowym; potrafi wymienić głównych przedstawicieli życia politycznego i kulturalnego krajów anglojęzycznych	H1A_U05
KF-FA1-N_U14	Potrafi zrozumieć i wyjaśnić strukturę organizacyjną tekstu napisanego i usłyszanego; potrafi uporządkować tekst pisany, zanalizować go, znaleźć w nim potrzebne informacje, dopasować, skorygować je i zinterpretować, a w tekście usłyszanym znaleźć potrzebne informacje i stwierdzić ich prawdziwość	H1A_U02 H1A_U05
KF-FA1-N_U15	Posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych (prezentacji) oraz przygotowania typowych prac pisemnych (prace zaliczeniowe, semestralne) w języku angielskim, dotyczących zagadnień szczegółowych z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	H1A_U08 H1A_U09
KF-FA1-N_U16	Potrafi słuchać i czytać ze zrozumieniem różnorodne teksty w języku angielskim, definiować i charakteryzować podstawowe strategie czytelnicze i strategie stosowane przy słuchaniu	H1A_U09
KF-FA1-N_U17	Potrafi samodzielnie zdobyć potrzebne informacje, aby poprawnie wypowiadać się w mowie i piśmie w języku angielskim na typowe tematy, stosując poprawną wymowę/ortografię, adekwatne do tematu słownictwo i różnorodność struktur gramatycznych	H1A_U02 H1A_U03 H1A_U08 H1A_U10
KF-FA1-N_U18	Potrafi porozumiewać się w języku angielskim z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych, z użytkownikami tego języka na tematy z życia codziennego oraz ze specjalistami w zakresie językoznawstwa, literaturoznawstwa i kulturoznawstwa	H1A_U07
KF-FA1-N_U19	Potrafi posługiwać się zdobytą wiedzą teoretyczną przy samodzielnym rozwijaniu swoich umiejętności językowych: poprawności wymowy dźwięków angielskich, stosowania właściwego słownictwa i właściwych rejestrów wypowiedzi ustnych i pisemnych umożliwiających skuteczną komunikację	H1A_U03 H1A_U04 H1A_U10
KF-FA1-N_U20	Potrafi zastosować opis i klasyfikację dźwięków języka angielskiego, właściwe słownictwo i struktury gramatyczne w pracy zawodowej nauczyciela języka angielskiego	H1A_U04 H1A_U10
KF-FA1-N_U21	Ma umiejętności językowe w zakresie dyscyplin naukowych, właściwych dla filologii angielskiej, zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+/C1 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	H1A_U10
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
KF-FA1-N_K01	Rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie, ustawicznego doskonalenia zawodowego i rozwoju osobistego	H1A_K01
KF-FA1-N_K02	Potrafi współdziałać w zespole, pełniąc różne role; posiada elementarne umiejętności organizacyjne; umie podejmować i wyznaczać zadania	H1A_K02
KF-FA1-N_K03	Jest gotowy do podejmowanie wyzwań zawodowych, wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się	H1A_K03

	wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych zadań zawodowych wynikających z roli nauczyciela	
KF-FA1-N_K04	Prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela języka angielskiego; w sposób etyczny diagnozuje i ocenia uczniów	H1A_K04
KF-FA1-N_K05	Ma świadomość roli prawidłowej wymowy w przyszłej pracy zawodowej nauczyciela języka angielskiego, jak również doboru właściwej metody opisu i analizy przy wyjaśnianiu uczniom zjawisk zachodzących w języku angielskim	H1A_K04
KF-FA1-N_K06	Odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy i jest gotowy podejmować działania na rzecz podnoszenia jakości pracy szkoły	H1A_K04
KF-FA1-N_K07	Ma świadomość odpowiedzialności spoczywającej na nauczycielu języka angielskiego w zakresie zachowania dziedzictwa kulturowego angielskiego obszaru językowego	H1A_K05
KF-FA1-N_K08	Ma świadomość znaczenia języka w kształtowaniu tożsamości jednostkowej i grupowej, znaczenia języka w procesach myślowych, wpływu języka na ludzi	H1A_K06
KF-FA1-N_K09	Uczestniczy w życiu kulturalnym kształtowanym przez dziedzictwo literatury, korzystając z różnych mediów i form, a także interesuje się nowymi zjawiskami w życiu codziennym, literaturze i kulturze krajów anglojęzycznych oraz ich relacji z innymi dziedzinami sztuki	H1A_K06

Zakładane efekty kształcenia specjalności nauczycielskiej pokrywają wszystkie efekty kształcenia określone rozporządzeniem ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji I stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia pierwszego stopnia, 6 semestrów, liczba punktów ECTS – 180.

III. PRAKTYKA:

Praktyka zawodowa dla specjalności filologia angielska

Zgodnie z rozporządzeniem ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela studenci zobowiązani są do odbycia praktyki zawodowej. W II semestrze studiów studenci odbywają praktykę pedagogiczno-psychologiczną w wymiarze 30 godzin, a od semestru III praktykę przedmiotowo-metodyczną śródroczną i ciągłą w wymiarze 120 godzin. Za zaliczenie praktyki pedagogiczno-psychologicznej student otrzymuje 2 punkty ECTS, za zaliczenie praktyki ciągłej 5 punktów ECTS.

Praktyki odbywają się w przedszkolach i szkołach podstawowych (I i II etap kształcenia). Studenta obowiązuje 30-godzinny tydzień pracy, na który składają się: godziny hospitowane, godziny asystowania oraz samodzielne prowadzenie zajęć.

Praktyka zawodowa powinna odbyć się w instytucjach, w których posługiwanie się językiem obcym wynika z codziennych zadań danej instytucji, w szczególności - w biurze tłumaczeń, biurze podróży, biurze tłumacza przysięgłego, w wydawnictwie naukowym. Podczas trwania praktyki student powinien wykazać się sprawnością tłumaczeniową w formie pisemnej i ustnej w zależności od specyfiki instytucji, w której jest odbywana praktyka. Pomiędzy obydwoma typami umiejętności translatorskich (tłumaczenie ustne, tłumaczenie pisemne) nie powinno być rażącej dysproporcji czasowych.

W ramach zadań szczegółowych student powinien poznać specyfikę danej instytucji i fakt ten udokumentować w dzienniku praktyk, tj.:

- rodzaj prowadzonej przez instytucję dokumentacji związanej z działalnością tłumaczeniową,
- rozkład dnia instytucji z uwzględnieniem obowiązków tłumacza,
- oprzyrządowanie techniczne tłumacza w danej instytucji,
- księgozbiory translatorskie,
- zasoby komputerowego wspomaganie pracy tłumacza (programy do przekładu mechanicznego, elektroniczne słowniki translatorskie, strony internetowe dla specjalistów itp.),
- preferowane strategie i techniki dokonywania tłumaczeń w danej instytucji,
- podstawy prawne cennika usług translatorskich stosowanego w danej instytucji.

Praktyka podlega obowiązkowemu zaliczeniu.

Po odbyciu praktyki student składa dokumentację dotyczącą przebiegu praktyk, tj.:

- dziennik praktyk z dokładnie rozpisanyim każdym dniem praktyki i pisemną opinią zakładowego opiekuna praktyk.
- teczkę prac.

Cele praktyki:

- wyrobienie podstawowych umiejętności składających się na kwalifikacje zawodowe przyszłego tłumacza,
- kształtowanie odpowiedniego stosunku do zawodu i obowiązków z nim związanych.
- konfrontowanie wiedzy teoretycznej z zakresu specjalności zawodowej z rzeczywistością.

Praktyka zawodowa dla specjalności nauczycielskiej w zakresie języka angielskiego.

Zgodnie z rozporządzeniem ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, kształcenie na studiach pierwszego stopnia w ramach specjalności nauczycielskiej w zakresie języka angielskiego obejmuje odbycie obowiązkowej praktyki w przedszkolach i szkołach podstawowych. W II semestrze studiów student odbywa praktykę pedagogiczno-psychologiczną w wymiarze 30 godzin, zaś w IV semestrze studiów, we wrześniu, praktykę ciągłą w wymiarze 120 godzin. Za zaliczenie praktyki pedagogiczno-psychologicznej student otrzymuje 2 punkty ECTS, za zaliczenie praktyki ciągłej 6 punktów ECTS.

Praktyki odbywają się w przedszkolach i szkołach podstawowych – w miarę możliwości przynajmniej przez tydzień w każdej z wymienionych placówek, przy czym w szkole podstawowej student odbywa praktykę w klasach I-III (pierwszy etap edukacyjny) oraz w klasach IV-VI (drugi etap edukacyjny). Studenta obowiązuje 30-godzinny tydzień pracy, na który składają się: godziny hospitowane, godziny asystowania oraz samodzielne prowadzenie zajęć poprzedzone przygotowaniem scenariuszy lekcji i niezbędnych materiałów dydaktycznych.

W trakcie praktyki następuje kształtowanie kompetencji dydaktycznych przez:

- 1) zapoznanie się ze specyfiką szkoły lub placówki, w której praktyka jest odbywana, w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań dydaktycznych, sposobu funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji;
- 2) obserwowanie:
  - a) czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk podczas prowadzonych przez niego lekcji oraz aktywności uczniów,
  - b) toku metodycznego lekcji, stosowanych przez nauczyciela metod i form pracy oraz używanych pomocy dydaktycznych,
  - c) interakcji dorosły (nauczyciel, wychowawca) – dziecko oraz interakcji między dziećmi lub uczniami podczas lekcji,

- d) procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w klasie, ich prawidłowości i zakłóceń,
  - e) sposobów aktywizowania i dyscyplinowania uczniów oraz różnicowania poziomu aktywności poszczególnych uczniów,
  - f) sposobu oceniania uczniów,
  - g) sposobu zadawania i kontrolowania pracy domowej,
  - h) dynamiki i klimatu społecznego klasy, ról pełnionych przez uczniów, zachowania i postaw uczniów,
  - i) funkcjonowania i aktywności w czasie lekcji poszczególnych uczniów, z uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych,
  - j) działań podejmowanych przez opiekuna praktyk na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny,
  - k) organizacji przestrzeni w klasie, sposobu jej zagospodarowania;
- 3) współdziałanie z opiekunem praktyk w:
- a) planowaniu i przeprowadzaniu lekcji,
  - b) organizowaniu pracy w grupach,
  - c) przygotowywaniu pomocy dydaktycznych,
  - d) wykorzystywaniu środków multimedialnych i technologii informacyjnej w pracy dydaktycznej,
  - e) kontrolowaniu i ocenianiu uczniów,
  - f) podejmowaniu działań na rzecz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych,
  - g) organizowaniu przestrzeni klasy,
  - h) podejmowaniu działań w zakresie projektowania i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- 4) pełnienie roli nauczyciela, w szczególności:
- a) planowanie lekcji, formułowanie celów, dobór metod i form pracy oraz środków dydaktycznych,
  - b) dostosowywanie metod i form pracy do realizowanych treści i etapu edukacyjnego,
  - c) organizację i prowadzenie lekcji w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze,
  - d) wykorzystywanie w toku lekcji środków multimedialnych i technologii informacyjnej,
  - e) dostosowywanie sposobu komunikacji w toku lekcji do poziomu uczniów,
  - f) animowanie aktywności poznawczej i współdziałania uczniów, rozwijanie umiejętności samodzielnego zdobywania wiedzy z wykorzystaniem technologii informacyjnej,
  - g) organizację pracy uczniów w grupach zadaniowych,
  - h) dostosowywanie podejmowanych działań do możliwości i ograniczeń uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
  - i) diagnozowanie poziomu wiedzy i umiejętności uczniów,
  - j) podejmowanie indywidualnej pracy dydaktycznej z uczniami (w tym uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi),
  - k) podejmowanie działań wychowawczych w toku pracy dydaktycznej, w miarę pojawiających się problemów, w sytuacjach: zagrożenia bezpieczeństwa, naruszania praw innych, nieprzestrzegania ustalonych zasad,
- 5) podejmowanie współpracy z innymi nauczycielami, wychowawcą klasy, pedagogiem szkolnym, psychologiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami;
- 6) analizę i interpretację zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, w tym:

- a) prowadzenie dokumentacji praktyki,
- b) konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką,
- c) ocenę własnego funkcjonowania w toku wypełniania roli nauczyciela (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron),
- d) ocenę przebiegu prowadzonych lekcji oraz realizacji zamierzonych celów,
- e) konsultacje z opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych i prowadzonych lekcji,
- f) omawianie zgromadzonych doświadczeń w grupie studentów (słuchaczy).

Forma zaliczenia praktyk:

Zaliczenie praktyk odbywa się na podstawie przedłożonej pełnej dokumentacji praktyki (konspekty oraz uzupełniony i opieczętowany dzienniczek praktyk), na podstawie udokumentowania przepracowania odpowiedniej ilości godzin oraz pozytywnej opinii wystawionej przez szkolnego opiekuna praktyk. Praktyka podlega obowiązkowemu zaliczeniu.

Efekty kształcenia dla kierunku **Filologia**
specjalność: filologia angielska

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszaru kształcenia w zakresie nauk humanistycznych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia drugiego stopnia (4 semestry).
4. **Absolwent:**

4.1. Cele kształcenia na kierunku filologia, specjalności: filologia angielska oraz nauczycielska w zakresie języka angielskiego.

Zasadniczym celem kształcenia na studiach filologii angielskiej jest:

- wykształcenie umiejętności językowych w zakresie języka angielskiego do poziomu C2 według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego,
- przekazanie pogłębionej, specjalistycznej wiedzy z zakresu językoznawstwa, literatury, kultury i historii krajów angielskiego obszaru językowego,
- wykształcenie specjalistycznych umiejętności filologicznych w zakresie analizy i interpretacji tekstu, tworzenia tekstu pisanego i mówionego,
- wykształcenie umiejętności krytycznego myślenia, wiązania ze sobą faktów oraz wyciągania wniosków z posiadanych informacji,
- wykształcenie nawyku ustawicznego kształcenia i gotowości do stałego rozwoju zawodowego.

Dodatkowo w przypadku wyboru specjalności **filologia angielska:**

- specjalistycznych umiejętności w zakresie dokonywania przekładów z języka angielskiego na język polski i z języka polskiego na język angielski.

Dodatkowo w przypadku **specjalności nauczycielskiej w zakresie języka angielskiego:**

- przekazanie wiedzy z zakresu dydaktyki i metodyki nauczania języka angielskiego,
- wykształcenie umiejętności psychopedagogicznych i dydaktycznych w odniesieniu do pracy z uczniem we wszystkich typach szkół i rodzajach placówek,
- przygotowanie studenta do realizacji zadań zawodowych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) wynikających z roli nauczyciela we wszystkich typach szkół.

4.2. **Możliwości zatrudnienia i kontynuacji kształcenia**

Absolwent: studiów drugiego stopnia specjalności **filologia angielska** lub **specjalności nauczycielskiej w zakresie języka angielskiego** otrzymuje tytuł zawodowy magistra, który uprawnia go do kontynuowania kształcenia na studiach trzeciego stopnia oraz dalszego kształcenia w ramach studiów podyplomowych. Absolwent jest wysoko wykwalifikowanym specjalistą - posiada bardzo dobrą znajomość języka angielskiego w mowie i w piśmie, odpowiadającą poziomowi C2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy. Jest znawcą kultury i cywilizacji angielskiego obszaru językowego, ma pogłębioną, specjalistyczną wiedzę z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa,

kulturoznawstwa oraz historii krajów angielskiego obszaru językowego. Dodatkowo absolwent specjalności **filologia angielska** ma specjalistyczną wiedzę na temat warsztatu translatorskiego oraz umiejętności w zakresie przekładów z języka angielskiego na język polski i z języka polskiego na język angielski.

Studia na specjalności **filologia angielska** lub **specjalności nauczycielskiej w zakresie języka angielskiego** pozwalają na rozpoczęcie działalności zawodowej w dziedzinach wymagających bardzo dobrej znajomości języka angielskiego oraz orientacji w kulturze, realiach i stosunkach polityczno-społecznych krajów angielskiego obszaru językowego. Absolwent może pracować w biurach tłumaczeń, w redakcjach prasowych, radiowych i telewizyjnych, w wydawnictwach, w innych instytucjach kultury, wszędzie tam, gdzie należy wykazać się umiejętnością formułowania tekstu pisanego i mówionego, redakcji tekstu i jego interpretacji na specjalistycznym poziomie. Nabyte umiejętności umożliwią pracę w turystyce i sektorze usług, wszelkich instytucjach krajowych i międzynarodowych, wymagających zaawansowanej znajomości języka angielskiego oraz specjalistycznej wiedzy z zakresu kultury krajów obszaru anglojęzycznego i komunikacji interkulturowej.

Ukończenie **specjalności nauczycielskiej w zakresie języka angielskiego** umożliwia dodatkowo podjęcie pracy jako nauczyciel języka angielskiego we wszystkich typach szkół.

5. Objaśnienie oznaczeń:

a) K (przed podkreślnikiem)	– kierunkowe efekty kształcenia
b) F	– symbol kierunku filologia
c) A	– profil ogólnoakademicki
d) 2	– studia drugiego stopnia
e) W	– kategoria wiedzy
f) U	– kategoria umiejętności
g) K (po podkreślniku)	– kategoria kompetencji społecznych
h) H2A	– efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych dla studiów drugiego stopnia
i) 01, 02, 03 i kolejne	– numer efektu kształcenia

Tabela 1

Symbol efektu kierunkowego	Efekty kształcenia dla kierunku studiów filologia - po ukończeniu studiów drugiego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych
WIEDZA		
KF2_W01	Ma pogłębioną wiedzę o specyfice przedmiotowej i metodologicznej filologii w systemie nauk humanistycznych, którą jest w stanie rozwijać i twórczo stosować w działalności profesjonalnej	H2A_W01
KF2_W02	Zna terminologię używaną w dziedzinie filologii i jej dyscyplinach: językoznawstwie, literaturoznawstwie i kulturoznawstwie na poziomie rozszerzonym	H2A_W02
KF2_W03	Ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę obejmującą terminologię, teorie i metodologię z zakresu dyscyplin filologicznych: językoznawstwa, literaturoznawstwa	H2A_W03

	i kulturoznawstwa	
KF2_W04	Ma uporządkowaną, pogłębioną, prowadząca do specjalizacji wiedzę z zakresu badań językoznawczych, literaturoznawczych i kulturoznawczych właściwych dla obszaru językowego specjalności	H2A_W04
KF2_W05	Ma pogłębioną wiedzę o powiązaniach językoznawstwa z literaturoznawstwem i kulturoznawstwem, pozwalającą na integrowanie perspektyw właściwych dla kilku dyscyplin	H2A_W03 H2A_W05
KF2_W06	Ma szczegółową wiedzę o współczesnych dokonaniach, ośrodkach i szkołach badawczych w zakresie językoznawstwa, literaturoznawstwa i kulturoznawstwa	H2A_W06
KF2_W07	Zna i rozumie zaawansowane metody analizy, interpretacji, wartościowania różnych wytworów kultury pod względem językowym, językoznawczym, literackim i kulturoznawczym właściwym dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla filologii	H2A_W07
KF2_W08	Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego oraz konieczność zarządzania zasobami własności intelektualnej	H2A_W08
KF2_W09	Ma pogłębioną wiedzę o kompleksowej naturze języka w ogóle, a także języka specjalności oraz złożoności i historycznej zmienności jego znaczeń	H2A_W09
KF2_W10	Zna gramatykę języka specjalności w stopniu zaawansowanym, zbliżonym do rodzimej	H2A_W09
KF2_W11	Posiada bogaty zasób słownictwa w języku specjalności	H2A_W09
KF2_W12	Posiada rozwiniętą wrażliwość na zmienność języka oraz jego kulturowe i społeczne determinanty	H2A_W09
KF2_W13	Ma rozległą wiedzę o instytucjach kultury danego obszaru językowego i orientuje się we współczesnym życiu kulturalnym Polski oraz krajów obszaru językowego specjalności	H2A_W10
UMIEJĘTNOŚCI		
KF2_U01	Potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i integrować informacje z różnych źródeł oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy	H2A_U01
KF2_U02	Potrafi porządkować zasoby bibliograficzne i dokonuje ich selekcji na potrzeby pracy dyplomowej	H2A_U01
KF2_U03	Potrafi samodzielnie, korzystając z różnych źródeł, poszerzać i wzbogacać słownictwo w języku specjalności i stosować je w wypowiedziach ustnych i pisemnych	H2A_U03
KF2_U04	Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i poszerzać swoje umiejętności badawcze obejmujące analizę prac innych autorów, syntezę różnych idei i poglądów, dobór metod i konstruowanie narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie złożonych problemów w obrębie dyscypliny wybranej specjalizacji dyplomowej (językoznawstwie, literaturoznawstwie, kulturoznawstwie)	H2A_U02 H2A_U03 H2A_U05 H2A_U07
KF2_U05	Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i poszerzać umiejętności badawcze oraz podejmować autonomiczne działania zmierzające do rozwijania własnych zdolności	H2A_U02 H2A_U03
KF2_U06	Jest w stanie świadomie i twórczo stosować zdobytą wiedzę (z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa)	H2A_U05 H2A_U07

	i kulturoznawstwa) w praktyce zawodowej oraz w samodzielnej interpretacji i ocenie różnych wytworów kultury	
KF2_U07	Posiada umiejętność integrowania wiedzy z różnych dyscyplin w zakresie filologii (językoznawstwa, literaturoznawstwa i kulturoznawstwa) i twórczego stosowania jej w nietypowych sytuacjach profesjonalnych	H2A_U02 H2A_U04
KF2_U08	Potrafi przeprowadzić krytyczną analizę i interpretację różnych rodzajów wytworów kultury właściwych dla studiowanej dyscypliny w zakresie nauk filologicznych (językoznawstwo, literaturoznawstwo, kulturoznawstwo) oraz zastosować oryginalne podejścia, uwzględniające nowe osiągnięcia filologii, w celu określenia ich znaczeń, oddziaływania społecznego w procesie komunikacji i miejsca w procesie historyczno-kulturowym	H2A_U05
KF2_U09	Posiada umiejętność merytorycznego argumentowania na podstawie zdobytej wiedzy oraz własnych obserwacji szeroko pojętego procesu komunikacyjnego, formułując wnioski i tworząc syntetyczne podsumowania w języku specjalności	H2A_U06 H2A_U10
KF2_U10	Ma umiejętność formułowania opinii krytycznych o wytworach kultury na podstawie wiedzy naukowej i doświadczenia oraz umiejętność prezentacji opracowań krytycznych w różnych formach	H2A_U07
KF2_U11	Potrafi porozumiewać się z wykorzystaniem różnych technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla filologii (językoznawstwo, literaturoznawstwo, kulturoznawstwo) oraz niespecjalistami w języku specjalności	H2A_U08 H2A_U10
KF2_U12	Posiada pogłębioną umiejętność tworzenia różnych prac pisemnych z zakresu dyscyplin filologicznych (językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa) w języku specjalności	H2A_U09 H2A_U10
KF2_U13	Posiada pogłębioną umiejętność przygotowania wyczerpujących wystąpień ustnych w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla filologii w języku specjalności z wykorzystaniem różnych źródeł	H2A_U08 H2A_U10
KF2_U14	Posługuje się bogatym w struktury gramatyczne i słownictwo językiem specjalności	H2A_U10
KF2_U15	Potrafi uwzględnić różnice kulturowe w procesie nauczania języka specjalności	H2A_U09
KF2_U16	Ma zbliżoną do rodzimej znajomość języka specjalności na poziomie C1/C2 wg Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	H2A_U10 H2A_U11
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
KF2_K01	Rozumie potrzebę nieustannego uaktualniania wiedzy i umiejętności w zakresie języka specjalności i potrafi organizować proces uczenia się innych osób	H2A_K01
KF2_K02	Rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego	H2A_K01
KF2_K03	Potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując różne w niej role	H2A_K02
KF2_K04	Współpracuje w zespole, wykazując wrażliwość na sądy innych a jednocześnie determinację, by obronić własne stanowisko, stosując zasady konstruktywnej dyskusji; współpracuje z opiekunem pracy w zakresie opracowywania	H2A_K02

	materiału empirycznego, jest otwarty na sugestie i propozycje	
KF2_K05	Jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych, wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w podejmowaniu indywidualnych i zespołowych działań	H2A_K02
KF2_K06	Potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonych zadań, jest kreatywny, samodzielnie planuje i organizuje swoją pracę i potrafi dokonywać samooceny swoich działań	H2A_K03
KF2_K07	Systematycznie śledzi zmiany zachodzące w języku specjalności i stosuje je w komunikowaniu się w mowie i piśmie	H2A_K06
KF2_K08	Prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu (np. tłumacza, nauczyciela)	H2A_K04
KF2_K09	Aktywnie uczestniczy w działaniach na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego regionu i kraju, korzystając z różnych mediów i różnych form oraz propagując wśród innych osób zainteresowania związane z literaturą i kulturą oraz z nauką języka specjalności	H2A_K05
KF2_K10	Systematycznie uczestniczy w życiu kulturalnym, interesuje się aktualnymi wydarzeniami kulturalnymi, nowatorskimi formami wyrazu artystycznego, nowymi zjawiskami w sztuce, szczególnie w krajach obszarów językowych specjalności	H2A_K06
KF2_K11	Aktywnie uczestniczy w krzewieniu i zachowaniu poprawności językowej w nauce języka specjalności przy jednoczesnym poszanowaniu odrębności kulturowych	H2A_K05

6. Objaśnienie oznaczeń:

a) K (przed podkreślnikiem)	– kierunkowe efekty kształcenia
b) F	– symbol kierunku filologia
c) FA2	– symbol specjalności: filologia angielska
d) A	– profil ogólnoakademicki
e) 2	– studia drugiego stopnia
f) W	– kategoria wiedzy
g) U	– kategoria umiejętności
h) K (po podkreślniku)	– kategoria kompetencji społecznych
i) H2A	– efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych dla studiów drugiego stopnia
j) 01, 02, 03 i kolejne	– numer efektu kształcenia

Tabela 2

Symbol efektu kierunkowego	Efekty kształcenia dla kierunku studiów filologia specjalność: filologia angielska - po ukończeniu studiów drugiego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych
WIEDZA		
KF-FA2_W01	Ma pogłębioną wiedzę o specyfice przedmiotowej i metodologicznej filologii, w szczególności jej dyscyplin: językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa angielskiego i amerykańskiego, przekładoznawstwa i mediologii, którą jest w stanie rozwijać i twórczo stosować	H2A_W01

KF-FA2_W02	Zna terminologię stosowaną w językoznawstwie, literaturoznawstwie, kulturoznawstwie i przekładoznawstwie, a także w wybranych aspektach komunikacji, mediologii i kultury wizualnej na poziomie rozszerzonym	H2A_W02
KF-FA2_W03	Ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę, obejmującą terminologię, teorie i metodologię z zakresu językoznawstwa angielskiego ze szczególnym uwzględnieniem aspektów komunikacji interpersonalnej i międzykulturowej	H2A_W03 H2A_W05
KF-FA2_W04	Ma uporządkowaną, pogłębioną, prowadzącą do specjalizacji wiedzę z zakresu językoznawstwa angielskiego, zna teorie dotyczące badań nad pochodzeniem i rozwojem języka	H2A_W04
KF-FA2_W05	Zna stan badań nad wpływem nowych technologii na komunikację językową, oraz zna wpływ czynników takich jak płeć uczestników komunikacji oraz czynników kulturowych na jej przebieg i charakter	H2A_W04 H2A_W09
KF-FA2_W06	Zna teorie przekładoznawcze, paradygmaty i koncepcje translatoryczne odnoszące się do badań nad przekładem, w tym przekładem literackim	H2A_W03 H2A_W06
KF-FA2_W07	Zna stan badań dotyczących wybranych zagadnień teorii przekładu; ma uporządkowaną, pogłębioną, prowadzącą do specjalizacji wiedzę z zakresu współczesnych teorii przekładoznawczych i badań nad przekładem	H2A_W04 H2A_W06
KF-FA2_W08	Ma pogłębioną wiedzę o powiązaniach teorii przekładu z językoznawstwem, literaturoznawstwem, kulturoznawstwem i mediologią	H2A_W05
KF-FA2_W09	Rozumie metody analizy tekstu oryginału i przekładu, w tym przekładu literackiego, w odniesieniu do teorii przekładoznawczych	H2A_W07
KF-FA2_W10	Ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę, obejmującą terminologię, teorie i metodologię adekwatną do omawianego okresu literackiego	H2A_W03
KF-FA2_W11	Ma uporządkowaną, pogłębioną, prowadzącą do specjalizacji wiedzę z zakresu literaturoznawstwa angielskiego, zna teorie dotyczące badań nad rodzajami, gatunkami, konwencjami i zabiegami stylistycznymi omawianych epok literackich i reprezentatywnych autorów	H2A_W04
KF-FA2_W12	Ma szczegółową wiedzę o współczesnych dokonaniach, ośrodkach i szkołach językoznawczych, literaturoznawczych i kulturoznawczych w krajach anglojęzycznych	H2A_W06
KF-FA2_W13	Ma uporządkowaną, pogłębioną, prowadzącą do specjalizacji wiedzę z zakresu wybranych zagadnień historii literatury angielskiej i amerykańskiej, zna czołowych twórców i ich dzieła	H2A_W04
KF-FA2_W14	Zna i rozumie zaawansowane metody analizy, interpretacji, wartościowania i problematyzowania różnych utworów literackich właściwe dla omawianej epoki literatury angielskiej i amerykańskiej	H2A_W07
KF-FA2_W15	Ma pogłębioną wiedzę o wybranych aspektach historii i kultury Anglii i USA	H2A_W01
KF-FA2_W16	Ma uporządkowaną pogłębioną wiedzę dotyczącą historycznych uwarunkowań kultury krajów anglojęzycznych	H2A_W03
KF-FA2_W17	Zna i rozumie zaawansowane metody analizy i interpretacji wydarzeń politycznych, społecznych i kulturalnych zachodzących w krajach angielskiego obszaru językowego na podstawie literatury oraz różnych wytworów kultury wizualnej	H2A_W07

	i dyskursów medialnych	
KF-FA2_W18	Ma podstawową wiedzę o instytucjach kultury i orientację we współczesnym życiu kulturalnym krajów angielskiego obszaru językowego	H2A_W10
KF-FA2_W19	Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony wartości intelektualnych i prawa autorskiego	H2A_W08
KF-FA2_W20	Zna na poziomie zaawansowanym gramatykę języka angielskiego, posiada bogaty zasób słów i zna terminologię angielską obejmującą różne tematy, także specjalistyczne	H2A_W02 H2A_W09
KF-FA2_W21	Ma pogłębioną wiedzę o kompleksowej naturze języka angielskiego i historycznej zmienności jego znaczeń	H2A_W09
UMIEJĘTNOSCI		
KF-FA2_U01	Potrafi wyszukiwać, oceniać, selekcjonować i integrować informacje z różnych źródeł oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy w zakresie dyscyplin językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa angielskiego oraz przekładoznawstwa	H2A_U01
KF-FA2_U02	Posiada pogłębione umiejętności badawcze, obejmujące analizę prac innych autorów, syntezę różnych idei i poglądów, dobór metod i konstruowanie narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników pozwalające na rozwiązywanie złożonych problemów z zakresu wybranych dyscyplin (językoznawstwo, literaturoznawstwo, kulturoznawstwo, przekładoznawstwo, mediologia)	H2A_U02
KF-FA2_U03	Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i poszerzać swoje umiejętności badawcze w zakresie analizy i interpretacji różnych typów dyskursu jako wytworów kultury	H2A_U02 H2A_U03
KF-FA2_U04	Potrafi krytycznie interpretować oraz twórczo podchodzić do różnych sytuacji komunikacyjnych oraz dostrzega rolę komunikacji interpersonalnej i międzykulturowej w budowaniu relacji międzyludzkich	H2A_U05 H2A_U07
KF-FA2_U05	Porządkuje zasoby bibliograficzne i dokonuje ich selekcji na potrzeby pracy dyplomowej; interpretuje i poddaje krytycznej ocenie informacje dotyczące teorii i zagadnień w zakresie wybranych dyscyplin (językoznawstwo, literaturoznawstwo, kulturoznawstwo, przekładoznawstwo) czerpane z różnych źródeł	H2A_U02
KF-FA2_U06	Posiada umiejętność integrowania wiedzy z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa i kulturoznawstwa angielskiego i twórczego zastosowania własnych obserwacji w nietypowych sytuacjach profesjonalnych	H2A_U04
KF-FA2_U07	Potrafi integrować wiedzę z zakresu językoznawstwa i literaturoznawstwa formułując sądy dotyczące elementów inwariantnych w danym tekście i dominant semantycznych oraz wykorzystując znajomość wiedzy literaturoznawczej i językoznawczej do analizy i krytyki przekładu, w tym przekładu literackiego; tworzy syntetyczne podsumowanie sądów innych autorów i własnych	H2A_U04 H2A_U06
KF-FA2_U08	Umie samodzielnie zdobywać wiedzę z zakresu literaturoznawstwa i poszerzać umiejętności badawcze i czytelnicze, a także potrafi podejmować autonomiczne działania zmierzające do rozwijania własnych zdolności	H2A_U03
KF-FA2_U09	Potrafi przeprowadzić krytyczną analizę i interpretację różnych wytworów kultury i potrafi zastosować oryginalne podejście	H2A_U05

	uwzględniające nowe osiągnięcia literaturoznawstwa, przekładoznawstwa, mediologii i kultury wizualnej w celu określenia ich znaczeń, oddziaływania społecznego w procesie komunikacji literackiej, medialnej i wizualnej oraz ich miejsca w procesie historyczno-kulturowym	
KF-FA2_U10	Posiada umiejętność merytorycznej argumentacji w zakresie omawianych tekstów literackich i innych wytworów kultury, w których wykorzystuje poglądy własne oraz poglądy innych autorów, a także umie formułować wnioski i tworzyć syntetyczne podsumowania	H2A_U06
KF-FA2_U11	Posiada umiejętność formułowania opinii krytycznych o czytanej literaturze i innych wytworach kultury na podstawie wiedzy naukowej i własnego doświadczenia	H2A_U07
KF-FA2_U12	Potrafi porozumiewać się w języku angielskim z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych, ze specjalistami w zakresie dyscyplin naukowych (językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa i przekładoznawstwa) oraz niespecjalistami	H2A_U08
KF-FA2_U13	Potrafi samodzielnie opracować pisemnie wybrane zagadnienie teoretyczne z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa lub przekładu, także literackiego	H2A_U09
KF-FA2_U14	Przedstawia w formie ustnej wyniki badań własnych na podstawie zebranego materiału empirycznego i opracowanie badań innych autorów dotyczące wybranych aspektów językoznawczych, literaturoznawczych, kulturoznawczych i przekładu, w tym przekładu literackiego	H2A_U10
KF-FA2_U15	Potrafi biegle wypowiadać się na różne tematy w mowie i piśmie w języku angielskim stosując rozbudowane struktury gramatyczne, poprawne i bogate słownictwo, a także stosując odpowiednie style komunikatu, logikę wypowiedzi oraz zasady wymowy w ustnych wypowiedziach i interpunkcji w pracach pisemnych	H2A_U08 H2A_U10 H2A_U11
KF-FA2_U16	Ma umiejętności językowe w zakresie języka angielskiego niezbędne do prowadzenia badań w zakresie językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa i przekładoznawstwa, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu C1/C2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	H2A_U11
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
KF-FA2_K01	Rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie i nieustannego uaktualniania swojej wiedzy i umiejętności, dokonuje samooceny własnych kompetencji i wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	H2A_K01
KF-FA2_K02	Systematycznie śledzi zmiany zachodzące w języku angielskim, pojawianie się nowego słownictwa i nowych znaczeń i włącza je do swojego zasobu słownictwa aktywnego	H2A_K01 H2A_K06
KF-FA2_K03	Potrafi współpracować w zespole wykazując wrażliwość na sądy innych, a jednocześnie determinację, by obronić własne stanowisko, stosując zasady konstruktywnej dyskusji	H2A_K02
KF-FA2_K04	Samodzielnie organizuje własną pracę, dokonuje selekcji dostępnego materiału literaturowego oraz odpowiednio planuje czas w celu zrealizowania określonego zadania badawczego, porównawczego, analitycznego lub zawodowego	H2A_K03
KF-FA2_K05	Dostrzega, identyfikuje i formułuje problemy etyczne związane z własną pracą badawczą i publikacyjną; charakteryzuje się	H2A_K04

	odpowiedzialnością przed współpracownikami; prawidłowo rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu	
KF-FA2_K06	Jest świadomy w jaki sposób czynniki personalne i kulturowe wpływają na tworzenie i interpretację komunikatu oraz na strategię wykorzystywane w komunikacji interpersonalnej i międzykulturowej	H2A_K04
KF-FA2_K07	Aktywnie uczestniczy w krzewieniu i zachowaniu poprawności językowej w wypowiedziach ustnych i pisemnych w języku angielskim przy jednoczesnym poszanowaniu odrębności kulturowych	H2A_K01, H2A_K05
KF-FA2_K08	Aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym kształtowanym przez dziedzictwo literacko-kulturalne, korzystając z różnych mediów; interesuje się nowymi zjawiskami w literaturze angielskiej i amerykańskiej oraz kulturze krajów angielskiego obszaru językowego; interesuje się nowatorskimi formami wyrazu artystycznego, nowymi zjawiskami w sztuce	H2A_K01, H2A_K06

Efekty kształcenia dla specjalności nauczycielskiej w zakresie języka angielskiego

Efekty kształcenia na studiach drugiego stopnia na kierunku **filologia, specjalność nauczycielska w zakresie języka angielskiego** mieszczą się w zakresie efektów kształcenia obszaru nauk humanistycznych, profil ogólnoakademicki.

7. **Objaśnienie oznaczeń:**

a) K (przed pokreślnikiem)	– kierunkowe efekty kształcenia
b) F	– symbol kierunku filologia
c) FA2-N	– symbol specjalności nauczycielskiej w zakresie języka angielskiego
d) A	– profil ogólnoakademicki
e) 2	– studia drugiego stopnia
f) W	– kategoria wiedzy
g) U	– kategoria umiejętności
h) K (po podkreślniku)	– kategoria kompetencji społecznych
i) H2A	– efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych dla studiów drugiego stopnia
j) 01, 02, 03 i kolejne	– numer efektu kształcenia

Tabela 3

Symbol efektu kierunkowego	Efekty kształcenia dla kierunku studiów filologia, specjalność nauczycielska w zakresie języka angielskiego - po ukończeniu studiów drugiego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych
WIEDZA		
KF-FA2-N_W01	Ma pogłębioną wiedzę o specyfice przedmiotowej i metodologicznej filologii, w szczególności jej dyscyplin: językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa angielskiego i amerykańskiego, mediologii, oraz metodyki nauczania języka angielskiego, którą jest w stanie rozwijać i twórczo stosować.	H2A_W01
KF-FA2-N_W02	Zna terminologię stosowaną w językoznawstwie, literaturoznawstwie i kulturoznawstwie, a także	H2A_W02

	w wybranych aspektach komunikacji, mediologii i kultury wizualnej, oraz metodyki nauczania języka angielskiego, na poziomie rozszerzonym	
KF-FA2-N_W03	Ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę, obejmującą terminologię, teorie i metodologię z zakresu językoznawstwa angielskiego ze szczególnym uwzględnieniem aspektów komunikacji interpersonalnej i międzykulturowej	H2A_W03 H2A_W05
KF-FA2-N_W04	Ma uporządkowaną, pogłębioną, prowadzącą do specjalizacji wiedzę z zakresu językoznawstwa angielskiego, zna teorie dotyczące badań nad pochodzeniem i rozwojem języka	H2A_W04
KF-FA2-N_W05	Zna stan badań nad wpływem nowych technologii na komunikację językową, oraz zna wpływ czynników takich jak płeć uczestników komunikacji oraz czynników kulturowych na jej przebieg i charakter	H2A_W04 H2A_W09
KF-FA2-N_W06	Zna współczesne teorie dotyczące wychowania, uczenia się, nauczania oraz różnorodnych uwarunkowań tych procesów	H2A_W03 H2A_W06
KF-FA2-N_W07	Zna stan badań dotyczących głównych środowisk wychowawczych; ich specyfiki i procesów w nich zachodzących	H2A_W04 H2A_W06
KF-FA2-N_W08	Ma pogłębioną wiedzę o powiązaniach nauczania języka angielskiego z językoznawstwem, literaturoznawstwem, kulturoznawstwem i mediologią	H2A_W05
KF-FA2-N_W09	Rozumie metody wykonywania zadań – norm, procedur i dobrych praktyk stosowanych w wybranym obszarze działalności pedagogicznej (np. w szkołach)	H2A_W07
KF-FA2-N_W10	Ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę, obejmującą terminologię, teorie i metodologię adekwatną do omawianego okresu literackiego	H2A_W03
KF-FA-N_W11	Ma uporządkowaną, pogłębioną, prowadzącą do specjalizacji wiedzę z zakresu literaturoznawstwa angielskiego, zna teorie dotyczące badań nad rodzajami, gatunkami, konwencjami i zabiegami stylistycznymi omawianych epok literackich i reprezentatywnych autorów	H2A_W04
KF-FA2-N_W12	Ma szczegółową wiedzę o współczesnych dokonaniach, ośrodkach i szkołach językoznawczych, literaturoznawczych i kulturoznawczych w krajach anglojęzycznych	H2A_W06
KF-FA2-N_W13	Ma uporządkowaną, pogłębioną, prowadzącą do specjalizacji wiedzę z zakresu wybranych zagadnień historii literatury angielskiej i amerykańskiej, zna czołowych twórców i ich dzieła	H2A_W04
KF-FA2-N_W14	Zna i rozumie zaawansowane metody analizy, interpretacji, wartościowania i problematyzowania różnych utworów literackich właściwe dla omawianej epoki literatury angielskiej i amerykańskiej	H2A_W07
KF-FA2-N_W15	Ma pogłębioną wiedzę o wybranych aspektach historii i kultury Anglii i USA	H2A_W01
KF-FA2-N_W16	Ma uporządkowaną pogłębioną wiedzę dotyczącą historycznych uwarunkowań kultury krajów anglojęzycznych	H2A_W03

KF-FA2-N_W17	Zna i rozumie zaawansowane metody analizy i interpretacji wydarzeń politycznych, społecznych i kulturalnych zachodzących w krajach angielskiego obszaru językowego na podstawie literatury oraz różnych wytworów kultury wizualnej i dyskursów medialnych	H2A_W07
KF-FA2-N_W18	Ma podstawową wiedzę o instytucjach kultury i orientację we współczesnym życiu kulturalnym krajów angielskiego obszaru językowego	H2A_W10
KF-FA2-N_W19	Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony wartości intelektualnych i prawa autorskiego	H2A_W08
KF-FA2-N_W20	Zna na poziomie zaawansowanym gramatykę języka angielskiego, posiada bogaty zasób słów i zna terminologię angielską obejmującą różne tematy, także specjalistyczne	H2A_W02 H2A_W09
KF-FA2-N_W21	Ma pogłębioną wiedzę o kompleksowej naturze języka angielskiego i historycznej zmienności jego znaczeń	H2A_W09
UMIĘJĘTNOŚCI		
KF-FA2-N_U01	Potrafi wyszukiwać, oceniać, selekcjonować i integrować informacje z różnych źródeł oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy w zakresie dyscyplin językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa angielskiego oraz metodyki nauczania języka angielskiego	H2A_U01
KF-FA2-N_U02	Posiada pogłębione umiejętności badawcze, obejmujące analizę prac innych autorów, syntezę różnych idei i poglądów, dobór metod i konstruowanie narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników pozwalające na rozwiązywanie złożonych problemów z zakresu wybranych dyscyplin (językoznawstwo, literaturoznawstwo, kulturoznawstwo, metodyki nauczania języka angielskiego, mediologia)	H2A_U02
KF-FA2-N_U03	Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i poszerzać swoje umiejętności badawcze w zakresie analizy i interpretacji różnych typów dyskursu jako wytworów kultury	H2A_U02 H2A_U03
KF-FA2-N_U04	Potrafi krytycznie interpretować oraz twórczo podchodzić do różnych sytuacji komunikacyjnych oraz dostrzega rolę komunikacji interpersonalnej i międzykulturowej w budowaniu relacji międzyludzkich	H2A_U05 H2A_U07
KF-FA2-N_U05	Porządkuje zasoby bibliograficzne i dokonuje ich selekcji na potrzeby pracy dyplomowej; interpretuje i poddaje krytycznej ocenie informacje dotyczące teorii i zagadnień w zakresie wybranych dyscyplin (językoznawstwo, literaturoznawstwo, kulturoznawstwo) czerpane z różnych źródeł	H2A_U02
KF-FA2-N_U06	Posiada umiejętność integrowania wiedzy z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa i kulturoznawstwa angielskiego i twórczego zastosowania własnych obserwacji w nietypowych sytuacjach profesjonalnych	H2A_U04
KF-FA2-N_U07	Potrafi integrować wiedzę z zakresu językoznawstwa i literaturoznawstwa formułując sądy dotyczące elementów inwariantnych w danym tekście i dominant semantycznych oraz wykorzystując znajomość wiedzy literaturoznawczej i językoznawczej do analizy i krytyki przekładu, w tym przekładu literackiego; tworzy syntetyczne podsumowanie sądów innych autorów	H2A_U04 H2A_U06

	i własnych	
KF-FA2-N_U08	Umie samodzielnie zdobywać wiedzę z zakresu literaturoznawstwa i poszerzać umiejętności badawcze i czytelnicze, a także potrafi podejmować autonomiczne działania zmierzające do rozwijania własnych zdolności	H2A_U03
KF-FA2-N_U09	Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności związane z działalnością pedagogiczną	H2A_U03
KF-FA2-N_U10	Potrafi ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań dydaktycznych	H2A_U07
KF-FA2-N_U11	Potrafi dobierać i wykorzystywać dostępne materiały, środki i metody pracy w celu realizowania działań pedagogicznych oraz wykorzystywać nowoczesne technologie do pracy dydaktycznej	H2A_U04
KF-FA2-N_U12	Potrafi przeprowadzić krytyczną analizę i interpretację różnych wytworów kultury i potrafi zastosować oryginalne podejście uwzględniające nowe osiągnięcia literaturoznawstwa, mediologii i kultury wizualnej w celu określenia ich znaczeń, oddziaływania społecznego w procesie komunikacji literackiej, medialnej i wizualnej oraz ich miejsca w procesie historyczno-kulturowym	H2A_U05
KF-FA2-N_U13	Posiada umiejętność merytorycznej argumentacji w zakresie omawianych tekstów literackich i innych wytworów kultury, w których wykorzystuje poglądy własne oraz poglądy innych autorów, a także umie formułować wnioski i tworzyć syntetyczne podsumowania	H2A_U06
KF-FA2-N_U14	Posiada umiejętność formułowania opinii krytycznych o czytanej literaturze i innych wytworach kultury na podstawie wiedzy naukowej i własnego doświadczenia	H2A_U07
KF-FA2-N_U15	Potrafi porozumiewać się w języku angielskim z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych, ze specjalistami w zakresie dyscyplin naukowych (językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa i metodyki nauczania języka angielskiego) oraz niespecjalistami	H2A_U08
KF-FA2-N_U16	Potrafi samodzielnie opracować pisemnie wybrane zagadnienie teoretyczne z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa	H2A_U09
KF-FA2-N_U17	Przedstawia w formie ustnej wyniki badań własnych na podstawie zebranego materiału empirycznego i opracowanie badań innych autorów dotyczące wybranych aspektów językoznawczych, literaturoznawczych, kulturoznawczych i przekładu, w tym przekładu literackiego	H2A_U10
KF-FA2-N_U18	Potrafi biegle wypowiadać się na różne tematy w mowie i piśmie w języku angielskim stosując rozbudowane struktury gramatyczne, poprawne i bogate słownictwo, a także stosując odpowiednie style komunikatu, logikę wypowiedzi oraz zasady wymowy w ustnych wypowiedziach i interpunkcji w pracach pisemnych	H2A_U08 H2A_U10 H2A_U11
KF-FA2-N_U19	Ma umiejętności językowe w zakresie języka angielskiego niezbędne do prowadzenia badań w zakresie językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa,	H2A_U11

	zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu C1/C2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
KF-FA2-N_K01	Rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie i nieustannego uaktualniania swojej wiedzy i umiejętności, dokonuje samooceny własnych kompetencji i wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	H2A_K01
KF-FA2-N_K02	Systematycznie śledzi zmiany zachodzące w języku angielskim, pojawiające się nowe słownictwo i nowych znaczeń i włącza je do swojego zasobu słownictwa aktywnego	H2A_K01 H2A_K06
KF-FA2-N_K03	Potrafi współpracować w zespole wykazując wrażliwość na sądy innych, a jednocześnie determinację, by obronić własne stanowisko, stosując zasady konstruktywnej dyskusji	H2A_K02
KF-FA2-N_K04	Samodzielnie organizuje własną pracę, dokonuje selekcji dostępnego materiału literaturowego oraz odpowiednio planuje czas w celu zrealizowania określonych zadań pedagogicznych	H2A_K03
KF-FA2-N_K05	Dostrzega, identyfikuje i formułuje problemy etyczne związane z własną pracą pedagogiczną i dydaktyczną; charakteryzuje się odpowiedzialnością przed współpracownikami, uczniami i ich rodzicami; prawidłowo rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu	H2A_K04
KF-FA2-N_K06	Jest świadomy w jaki sposób czynniki personalne i kulturowe wpływają na tworzenie i interpretację komunikatu oraz na strategie wykorzystywane w komunikacji interpersonalnej i międzykulturowej	H2A_K04
KF-FA2-N_K07	Aktywnie uczestniczy w krzewieniu i zachowaniu poprawności językowej w wypowiedziach ustnych i pisemnych w języku angielskim przy jednoczesnym poszanowaniu odrębności kulturowych	H2A_K01 H2A_K05
KF-F2A-N_K08	Aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym kształtowanym przez dziedzictwo literacko-kulturalne, korzystając z różnych mediów; interesuje się nowymi zjawiskami w literaturze angielskiej i amerykańskiej oraz kulturze krajów angielskiego obszaru językowego; interesuje się nowatorskimi formami wyrazu artystycznego, nowymi zjawiskami w sztuce	H2A_K01 H2A_K06

Zakładane efekty kształcenia specjalności nauczycielskiej pokrywają wszystkie efekty kształcenia określone rozporządzeniem ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji II stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia drugiego stopnia, 4 semestry, liczba punktów ECTS – 120.

III. PRAKTYKA:

Praktyka zawodowa dla specjalności filologia angielska

Zgodnie z planem studiów student studiów drugiego stopnia zobowiązani są do odbycia praktyki zawodowej w II semestrze studiów, we wrześniu. Praktyki powinny być

zrealizowane i rozliczone do końca IV semestru studiów, przy czym czas ich realizacji nie może kolidować z zajęciami dydaktycznymi. Student powinien zrealizować minimum 160 godzin praktyki, obowiązuje go nie dłuższy niż 8-godzinny dzień pracy. Za zaliczenie praktyki student otrzymuje 5 punktów ECTS. Praktyka zawodowa powinna odbyć się w instytucjach, w których posługiwanie się językiem obcym wynika z codziennych zadań danej instytucji, w szczególności - w biurze tłumaczeń, biurze podróży, biurze tłumacza przysięgłego, w wydawnictwie naukowym.

Podczas trwania praktyki student powinien wykazać się biegłą znajomością języka angielskiego w formie pisemnej i ustnej w zależności od specyfiki instytucji, w której jest odbywana praktyka. W ramach zadań szczegółowych student powinien poznać specyfikę danej instytucji i fakt ten udokumentować w „dzienniku praktyk”, tj.:

- rodzaj prowadzonej przez instytucję dokumentacji związanej z jej działalnością,
- rozkład dnia instytucji z uwzględnieniem obowiązków pracowników,
- oprzyrządowanie techniczne instytucji,
- zasoby komputerowego wspomaganie pracy (w tym np. programy do przekładu mechanicznego, elektroniczne słowniki translatorskie, strony internetowe dla specjalistów itp.),
- preferowane strategie i techniki pracy w danej instytucji.

Cele praktyki:

- kształtowanie odpowiedniego stosunku do zawodu i obowiązków z nim związanych.
- konfrontowanie wiedzy teoretycznej z zakresu specjalności zawodowej z rzeczywistością.

Praktyka zawodowa dla specjalności nauczycielskiej w zakresie języka angielskiego

Zgodnie z rozporządzeniem ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, kształcenie na studiach drugiego stopnia w ramach specjalności nauczycielskiej w zakresie języka angielskiego może być podejmowane jako kontynuacja studiów pierwszego stopnia specjalności nauczycielskiej, umożliwiającą uzyskanie przygotowania do nauczania na III i IV etapie edukacyjnym.

Za zaliczenie praktyki pedagogiczno-psychologicznej student otrzymuje 1 punkt ECTS, za zaliczenie praktyki przedmiotowo-metodycznej student otrzymuje 6 punktów ECTS.

Kształcenie w ramach studiów drugiego stopnia obejmuje odbycie w I semestrze studiów praktyki pedagogiczno-psychologicznej w wymiarze 30 godzin oraz w II semestrze studiów praktyki ciągłej w wymiarze 120 godzin w szkołach realizujących III i IV etap edukacyjny (gimnazjum, szkoła ponadgimnazjalna, kształcenie w zawodzie). Praktyki odbywają się w szkołach gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych – po 2 tygodnie w każdej z wymienionych placówek. Studenta obowiązuje 30-godzinny tydzień pracy, na który składają się: godziny hospitowane, godziny asystowania oraz samodzielne prowadzenie zajęć poprzedzone przygotowaniem scenariuszy lekcji i niezbędnych materiałów dydaktycznych.

Praktyka podlega obowiązkowemu zaliczeniu. Po odbyciu praktyki student składa pełną dokumentację dotyczącą przebiegu praktyk, tj. „dziennik praktyk” z dokładnie rozpisanyim każdym dniem praktyki i pisemną opinią zakładowego opiekuna praktyk.

Efekty kształcenia dla kierunku **Filologia
specjalność: filologia germańska**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszaru kształcenia w zakresie nauk humanistycznych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia pierwszego stopnia – licencjackie (6 semestrów).
4. **Absolwent:**

4.1. Cele kształcenia na kierunku filologia, specjalność: filologia germańska

Zasadnicze cele kształcenia na studiach filologii germańskiej to:

- wykształcenie umiejętności językowych w zakresie języka niemieckiego do poziomu min. C1 według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego,
- wykształcenie umiejętności językowych w zakresie drugiego języka obcego do poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego,
- przekazanie podstawowej wiedzy o literaturze, kulturze i historii krajów niemieckiego obszaru językowego,
- przekazanie podstawowej wiedzy z zakresu językoznawstwa germańskiego,
- przekazanie podstawowej wiedzy o strukturze języka niemieckiego,
- wykształcenie podstawowych umiejętności filologicznych w zakresie analizy i interpretacji tekstu, tworzenia tekstu pisanego i mówionego,
- wykształcenie umiejętności krytycznego myślenia, analizowania i wiązania ze sobą faktów oraz wyciągania wniosków z posiadanych informacji,
- wykształcenie postawy otwartości wobec innych kultur i języków oraz kompetencji interkulturowych,
- wykształcenie podstawowych umiejętności translatorskich.

Dodatkowo w przypadku **specjalności nauczycielskiej w zakresie języka niemieckiego:**

Szczegółowe cele kształcenia w tym zakresie przewidują realizację zajęć w zakresie:

- przekazania wiedzy z zakresu dydaktyki i metodyki nauczania języka niemieckiego,
- wykształcenia umiejętności psychopedagogicznych i dydaktycznych w odniesieniu do pracy z uczniem na I i II etapie edukacyjnym,
- przygotowanie studenta do realizacji zadań zawodowych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) wynikających z roli nauczyciela.

4.2. Możliwości zatrudnienia i kontynuacji kształcenia

Absolwent: studiów pierwszego stopnia specjalności **filologia germańska lub specjalności nauczycielskiej w zakresie języka niemieckiego** otrzymuje tytuł zawodowy licencjata, który uprawnia go do kontynuowania kształcenia na studiach drugiego stopnia w tej samej lub pokrewnej specjalności oraz kształcenia w ramach studiów podyplomowych. Może także kontynuować kształcenie na studiach magisterskich w krajach, w których obowiązuje dwustopniowy system kształcenia uniwersyteckiego, w szczególności w krajach niemieckojęzycznych.

Studia na specjalności **filologia germańska lub specjalności nauczycielskiej w zakresie języka niemieckiego** pozwalają na rozpoczęcie działalności zawodowej w dziedzinach wymagających aktywnej znajomości języka niemieckiego oraz orientacji w kulturze, realiach i stosunkach polityczno-społecznych krajów obszaru niemieckojęzycznego. Absolwent może pracować w biurach tłumaczeń, w redakcjach prasowych, radiowych i telewizyjnych, w wydawnictwach, w innych instytucjach kultury, wszędzie tam, gdzie należy wykazać się umiejętnością formułowania tekstu pisanego i mówionego, redakcji tekstu i jego interpretacji.

Nabyte umiejętności umożliwią także pracę w turystyce i sektorze usług.

Ukończenie **specjalności nauczycielskiej w zakresie języka niemieckiego** umożliwia dodatkowo podjęcie pracy jako nauczyciel języka niemieckiego w przedszkolach i szkołach podstawowych.

5. Objaśnienie oznaczeń:

- a) K (przed podkreślnikiem) – kierunkowe efekty kształcenia
  - b) F – symbol kierunku filologia
  - c) A – profil ogólnoakademicki
  - d) 1 – studia pierwszego stopnia
  - e) W – kategoria wiedzy
  - f)U – kategoria umiejętności
  - g) K (po podkreślniku) – kategoria kompetencji społecznych
  - h) H1A – efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych dla studiów pierwszego stopnia
- i)01, 02, 03 i kolejne – numer efektu kształcenia

Tabela 1

Symbol efektu kierunkowego	Efekty kształcenia dla kierunku studiów filologia- po ukończeniu studiów pierwszego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych
WIEDZA		
KF1_W01	Ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu filologii w systemie nauk oraz o jej przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami naukowymi (filozofia, historia)	H1A_W01 H1A_W03 H1A_W05
KF1_W02	Zna podstawową terminologię używaną w naukach filologicznych (językoznawstwie, literaturoznawstwie, kulturoznawstwie i przekładoznawstwie) oraz rozumie jej zastosowania w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych	H1A_W02 H1A_W03
KF1_W03	Ma uporządkowaną wiedzę ogólną, obejmującą terminologię teorie i metodologię z zakresu nauk filologicznych: językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa i przekładoznawstwa	H1A_W03
KF1_W04	Wie, zgodnie ze współczesnym stanem wiedzy, jak przebiega proces akwizycji języka ojczystego i języka specjalności	H1A_W04
KF1_W05	Ma uporządkowaną wiedzę o strukturze współczesnego języka specjalności oraz podstawowe informacje z zakresu jego historii	H1A_W04
KF1_W06	Ma podstawową wiedzę dotyczącą artykulacji dźwięków w języku specjalności	H1A_W09
KF1_W07	Ma podstawową wiedzę dotyczącą segmentalnych i suprasegmentalnych jednostek języka, ze szczególnym	H1A_W09

	naciskiem na różnice między językiem polskim a językiem specjalności	
KF1_W08	Ma podstawową wiedzę o powiązaniach językoznawstwa z literaturoznawstwem, kulturoznawstwem i translatoryką, o powiązaniach literatury z historią danego obszaru językowego i historią kultury europejskiej	H1A-W05
KF1_W09	Ma podstawową wiedzę o głównych kierunkach rozwoju i najważniejszych nowych osiągnięciach w zakresie językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa i translatoryki danego obszaru językowego	H1A-W06
KF1_W10	Zna i rozumie podstawowe metody analizy i interpretacji wytworów kultury pod względem językowym, językoznawczym, literackim, kulturoznawczym i przekładoznawczym właściwym dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych filologii	H1A_W07
KF1_W11	Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego	H1A_W08
KF1_W12	Ma świadomość i elementarną wiedzę na temat kompleksowej natury języka, także języka specjalności oraz złożoności i historycznej zmienności jego znaczeń	H1A_W09
KF1_W13	Ma podstawową wiedzę o instytucjach kultury danego obszaru językowego i orientuje się we współczesnym życiu kulturalnym Polski oraz krajów obszarów języka specjalności	H1A_W10
UMIEJĘTNOŚCI		
KF1_U01	Rozumie potrzebę nieustannego uaktualniania swojej wiedzy i umiejętności	H1A_U01
KF1_U02	Ma elementarne umiejętności badawcze (formułowanie i analiza problemów, dobór metod i narzędzi, opracowanie i prezentacja wyników) pozwalające na rozwiązywanie problemów w obrębie dyscypliny wybranej specjalizacji dyplomowej (językoznawstwie, literaturoznawstwie, kulturoznawstwie, translatoryce)	H1A_U02
KF1_U03	Umie samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze kierując się wskazówkami opiekuna naukowego	H1A_U03
KF1_U04	Posiada podstawową umiejętność posługiwania się pojęciami i paradygmatami badawczymi z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa i translatoryki w typowych sytuacjach profesjonalnych	H1A_U02 H1A_U04
KF1_U05	Potrafi rozpoznać różne rodzaje wytworów kultury właściwych dla studiowanej dyscypliny w zakresie nauk filologicznych (językoznawstwo, literaturoznawstwo, kulturoznawstwo, translatoryka) oraz przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację z zastosowaniem typowych metod w celu określenia ich znaczeń, funkcji, ewolucji, oddziaływania w procesie komunikacji językowej i literackiej oraz miejsca w procesie historyczno-kulturowym	H1A_U05
KF1_U06	Potrafi przeprowadzić analizę tekstu pisanego i usłyszanego z zastosowaniem podstawowych metod, uwzględniając przy tym kontekst społeczny i kulturowy	H1A_U05
KF1_U07	Potrafi uporządkować tekst przeczytany lub usłyszany, zrozumieć w nim główną myśl, znaleźć potrzebne informacje, stwierdzić prawdziwość lub fałsz niektórych stwierdzeń oraz określić charakter i formę tekstu	H1A_U05

KF1_U08	Ma umiejętność dyskusji, merytorycznej argumentacji dotyczących omawianych tekstów pisanych lub wysłuchanych, a także umie formułować wnioski w języku specjalności	H1A_U06 H1A_U10
KF1_U09	Potrafi porozumiewać się z wykorzystaniem różnych technik komunikacyjnych ze specjalistami i niespecjalistami w zakresie wybranej specjalizacji w języku specjalności	H1A_U07 H1A_U10
KF1_U10	Posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych na tematy życia codziennego i tematy popularnonaukowe w języku specjalności z wykorzystaniem różnych źródeł	H1A_U09 H1A_U10
KF1_U11	Posiada umiejętność tworzenia typowych prac pisemnych w języku specjalności oraz typowych prac pisemnych w zakresie dyscyplin filologicznych a także pisemną analizę problemów przekładowych z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych i korzystając z literatury przedmiotu	H1A_U08 H1A_U10
KF1_U12	Posiada umiejętność przygotowania wyczerpujących wystąpień ustnych na tematy dotyczące zagadnień szczegółowych wybranej specjalizacji dyplomowej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych i korzystając z literatury przedmiotu	H1A_U09 H1A_U10
KF1_U13	Ma zbliżoną do rodzimej znajomość języka na poziomie B2+/C1 wg Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	H1A_U10
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
KF1_K01	Rozumie potrzebę nieustannego uaktualniania wiedzy i umiejętności w zakresie języka specjalności	H1A_K01 H1A_K04
KF1_K02	Potrafi pracować w grupie, przyjmując różne w niej role	H1A_K02
KF1_K03	Potrafi kierować małym zespołem, przyjmując odpowiedzialność za efekty jego pracy	H1A_K02
KF1_K04	Potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonych zadań, jest kreatywny i potrafi dokonywać samooceny swoich działań	H1A_K03 H1A_K05
KF1_K05	Prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu (np. tłumacza, nauczyciela)	H1A_K04
KF1_K06	Ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego własnego regionu i Polski, będąc jednocześnie otwartym na odmienności kulturowe krajów obszaru językowego specjalności	H1A_K05
KF1_K07	Uczestniczy w życiu kulturalnym, korzystając z różnych mediów i różnych form, śledząc szczególnie wydarzenia zachodzące w krajach obszaru języka specjalności	H1A_K06
KF1_K08	Obserwuje nowe zjawiska językowe, literackie i kulturalne i ich relacje z innymi dziedzinami sztuki, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów językowych specjalności	H1A_K01 H1A_K06

Efekty kształcenia dla specjalności filologia germańska

6. Objaśnienie oznaczeń:

- a) K (przed podkreślnikiem) – kierunkowe efekty kształcenia
- b) F – symbol kierunku filologia
- c) FG1 – symbol specjalności: filologia germańska
- d) A – profil ogólnoakademicki
- e) 1 – studia pierwszego stopnia
- f) W – kategoria wiedzy
- g) U – kategoria umiejętności

- h) K (po podkreślniku) – kategoria kompetencji społecznych
 i) H1A – efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych dla studiów pierwszego stopnia
 j) 01, 02, 03 i kolejne – numer efektu kształcenia

Tabela 2

Symbol efektu kierunkowego	Efekty kształcenia dla kierunku studiów filologia , specjalność filologia germańska - po ukończeniu studiów pierwszego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych
WIEDZA		
KF-FG1_W01	Zna elementarną terminologię używaną w językoznawstwie germańskim i rozumie jej źródła oraz zastosowania w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych	H1A_W02 H1A_W03
KF-FG1_W02	Ma elementarną wiedzę o miejscu językoznawstwa germańskiego w systemie nauk oraz jego przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami naukowymi	H1A_W03 H1A_W05
KF-FG1_W03	Ma elementarną i uporządkowaną wiedzę na temat różnych subdyscyplin językoznawstwa germańskiego, obejmującą ich teorię, terminologię i metodologię	H1A_W03 H1A_W04
KF-FG1_W04	Ma elementarną wiedzę o prowadzeniu badań w językoznawstwie germańskim, a w szczególności o problemach badawczych, metodach, technikach i narzędziach badawczych, zna podstawowe tradycje paradygmatyczne, z których wywodzą się poszczególne metody	H1A_W02 H1A_W03
KF-FG1_W05	Zna najważniejsze tradycyjne i współczesne nurty w językoznawstwie germańskim, rozumie ich historyczne i interdyscyplinarne uwarunkowania	H1A_W01 H1A_W03
KF-FG1_W06	Ma elementarną wiedzę o zastosowaniu wyników badań językoznawstwa germańskiego stosowanego oraz ich przyczynku do rozwoju innych dziedzin i rozwoju cywilizacyjnego	H1A_W06
KF-FG1_W07	Ma elementarną wiedzę dotyczącą procesów komunikowania na płaszczyźnie lingwistycznej	H1A_W02 H1A_W03
KF-FG1_W08	Ma elementarną wiedzę o istocie, rozwoju i historii języka niemieckiego, rozumie wybrane paradygmaty, koncepcje i teorie języka	H1A_W02 H1A_W03 H1A_W04 H1A_W09
KF-FG1_W09	Ma uporządkowaną wiedzę o strukturze współczesnego języka niemieckiego i jego opisie gramatycznym, rozumie różnice pomiędzy językiem mówionym a pisanym	H1A_W02 H1A_W03 H1A_W04 H1A_W09
KF-FG1_W10	Ma podstawową wiedzę dotyczącą artykulacji dźwięków w języku niemieckim, akcentowania wyrazów oraz intonacji zdaniowej, zna bazę artykulacyjną, rozumie proces powstawania oraz zasady poprawnej realizacji dźwięków	H1A_W04 H1A_W09
KF-FG1_W11	Ma świadomość kompleksowości języka niemieckiego w zakresie struktur i kategorii gramatycznych oraz podstawową wiedzę na temat subsystemów języka (gramatyka, słownictwo, wymowa)	H1A_W04 H1A_W09
KF-FG1_W12	Ma elementarną wiedzę na temat przebiegu procesów akwizycji języka ojczystego i języka niemieckiego ze	H1A_W03 H1A_W04

	szczególnym uwzględnieniem różnic pomiędzy tymi procesami, zna podstawowe teorie dotyczące akwizycji i uczenia się języków, rozumie wpływ czynników indywidualnych, czynników zewnętrznych oraz języka pierwszego na akwizycję języka drugiego / obcego	H1A_W09
KF-FG1_W13	Ma podstawową wiedzę o specyfice przedmiotowej historii literatury niemieckiego obszaru językowego, jej powiązaniach z innymi dziedzinami nauki oraz kierunkach rozwoju	H1A_W01 H1A_W05 H1A_W06
KF-FG1_W14	Ma uporządkowaną wiedzę ogólną na temat periodyzacji procesu historyczno-literackiego, różnych zjawisk w dziedzinie literatury, komparatystyki, ewolucji postaw czytelniczych, problemów i motywów literackich	H1A_W04 H1A_W10
KF-FG1_W15	Ma wiedzę na temat omawianych epok literackich, zna tło historyczno-kulturowe dzieł reprezentatywnych dla danej epoki, zna czołowych przedstawicieli, orientuje się w kierunkach i formach literackich	H1A_W01 H1A_W03 H1A_W04
KF-FG1_W16	Zna i rozumie podstawowe metody analizy i interpretacji tekstów literackich	H1A_W07
KF-FG1_W17	Ma świadomość kompleksowości literatury i języka, zjawisk kulturowych i estetycznych, powiązań literatury ze sztuką, filozofią i innymi dziedzinami nauk	H1A_W09
KF-FG1_W18	Zna elementarną terminologię używaną w zakresie historii literatury języka niemieckiego i rozumie jej źródła oraz zastosowania w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych	H1A_W02 H1A_W03 H1A_W05
KF-FG1_W19	Ma uporządkowaną wiedzę ogólną na temat literatury niemieckiej: nazywa tendencje i kierunki literackie, wymienia przykłady utworów charakterystycznych dla danego kierunku literackiego, rozróżnia gatunki i konwencje literackie omawianych dzieł, identyfikuje zjawiska kulturowe będące tłem omawianych lektur, wyjaśnia zależności, rozpoznaje motywy	H1A_W03 H1A_W05 H1A_W10
KF-FG1_W20	Ma podstawową wiedzę z zakresu historii kultury oraz historii krajów niemieckiego obszaru językowego, obejmującą podstawową terminologię, zna instytucje oraz przedstawicieli kultury krajów niemieckiego obszaru językowego, orientuje się we współczesnym życiu kulturalnym Polski oraz krajów niemieckojęzycznych	H1A_W01 H1A_W02 H1A_W10
KF-FG1_W21	Ma elementarną wiedzę o uwarunkowaniach społeczno-historycznych mających wpływ na tworzenie się istotnych nurtów kulturowych	H1A_W01 H1A_W03
KF-FG1_W22	Ma uporządkowaną wiedzę ogólną na temat rozwoju procesów historyczno-kulturowych krajów niemieckiego obszaru językowego, najistotniejszych wydarzeń historycznych	H1A_W03 H1A_W04 H1A_W05
KF-FG1_W23	Zna różne kierunki badań historycznych w wymiarze politycznym, społecznym, gospodarczym, kulturowym; rozumie, że badania i debata historyczna są procesem trwałym, który niesie ze sobą nieustanne zmiany i rozwój poglądów	H1A_W03 H1A_W07
KF-FG1_W24	Ma elementarną, uporządkowaną wiedzę o specyfice translacji ustnej i pisemnej w różnorodnych sytuacjach komunikacyjnych, obejmującą podstawową terminologię wynikającą z teorii przekładu, techniki translacji oraz metody interpretacji tłumaczonego tekstu, ze szczególnym uwzględnieniem tekstów literackich	H1A_W02 H1A_W04 H1A_W07
KF-FG1_W25	Ma świadomość komplementarnej natury procesu translacji	H1A_W07

	ustnej i pisemnej oraz różnic kulturowych i systemowych wpływających na proces przekładu	H1A_W09
KF-FG1_W26	Ma uporządkowaną wiedzę na temat podstawowych pojęć i zasad z zakresu ochrony własności intelektualnej oraz prawa autorskiego, zna zasady cytowania, techniki sporządzania bibliografii i przypisów	H1A_W08
UMIEJĘTNOŚCI		
KF-FG1_U01	Potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z zakresu językoznawstwa germańskiego, literatury, kultury i historii obszaru niemieckojęzycznego z wykorzystaniem różnych źródeł i sposobów, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego	H1A_U01 H1A_U03
KF-FG1_U02	Posiada podstawowe umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie problemów w obrębie dyscypliny wybranej specjalizacji dyplomowej: językoznawstwa, literaturoznawstwa lub kulturoznawstwa	H1A_U02
KF-FG1_U03	Potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa i translatoryki w typowych sytuacjach profesjonalnych	H1A_U02 H1A_U04
KF-FG1_U04	Potrafi w sposób precyzyjny i spójny wypowiadać się w mowie i piśmie na tematy dotyczące wybranych zagadnień językoznawczych, z wykorzystaniem różnych ujęć teoretycznych; korzystając zarówno z dorobku językoznawstwa jak i innych dyscyplin	H1A_U08 H1A_U09
KF-FG1_U05	Potrafi wykorzystywać podstawową wiedzę teoretyczną z zakresu językoznawstwa germańskiego oraz powiązanych z nim dyscyplin w celu analizowania i interpretowania zagadnień związanych z akwizycją języka pierwszego i następnych	H1A_U06 H1A_U09
KF-FG1_U06	Ma rozwinięte umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej, potrafi używać języka specjalistycznego i porozumiewać się w sposób precyzyjny i spójny przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych zarówno ze specjalistami w zakresie językoznawstwa germańskiego, literatury oraz kultury obszaru niemieckojęzycznego, jak i z odbiorcami spoza grona specjalistów	H1A_U06 H1A_U07 H1A_U10
KF-FG1_U07	Ma umiejętność dyskusji, merytorycznej argumentacji, prezentowania własnych pomysłów, wątpliwości i sugestii dotyczących omawianych zagadnień z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa i kulturoznawstwa oraz umiejętność formułowania wniosków w języku niemieckim	H1A_U06 H1A_U10
KF-FG1_U08	Potrafi w spójny sposób konstruować wypowiedź ustną i pisemną w języku niemieckim na tematy z zakresu językoznawstwa, historii literatury niemieckiego obszaru językowego i literatury współczesnej, kulturoznawstwa, historii niemieckiego obszaru językowego, stosując pojęcia właściwe dla danej dyscypliny, wykorzystując podstawowe ujęcia teoretyczne i korzystając z literatury przedmiotu	H1A_U04 H1A_U06 H1A_U08 H1A_U09 H1A_U10
KF-FG1_U09	Potrafi wyszczególnić główne zjawiska i procesy kulturowe charakterystyczne dla kulturowego rozwoju krajów niemieckiego obszaru językowego; rozpoznaje istotne nurty	H1A_U05

	w architekturze i sztuce oraz różne rodzaje wytworów kultury krajów niemieckojęzycznych	
KF-FG1_U10	Ma podstawowe umiejętności w zakresie tłumaczeń ustnych i przekładów pisemnych z języka polskiego na język niemiecki oraz z języka niemieckiego na język polski z wykorzystaniem w procesie przekładu podstawowych ujęć teoretycznych i źródeł	H1A_U10
KF-FG1_U11	Samodzielnie wyszukuje informacje na interesujący go temat, korzystając przy tym z różnych materiałów źródłowych i technik komunikacyjnych; stosuje słowniki jedno- i dwujęzyczne, by wyszukać i określić właściwe kategorie gramatyczne, znaleźć potrzebne jednostki leksykalne i struktury gramatyczne	H1A_U04
KF-FG1_U12	Posiada umiejętność przygotowania i prezentowania wystąpień ustnych na tematy życia codziennego i tematy popularnonaukowe, wyraża w komunikacji ustnej wszystkie intencje językowe na poziomie C1 wg Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego; w przypadku luk w zasobach językowych stosuje odpowiednie strategie kompensacyjne	H1A_U06 H1A_U09 H1A_U10
KF-FG1_U13	Posiada umiejętność przygotowania prac pisemnych na tematy z życia codziennego i tematy popularnonaukowe (sprawozdania, rozprawki, streszczenia, opisy, relacje z własnych przeżyć i doświadczeń, recenzje, listy), wyraża w komunikacji pisemnej wszystkie intencje językowe na poziomie C1 wg Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	H1A_U06 H1A_U08 H1A_U10
KF-FG1_U14	Ma zbliżoną do rodzimej znajomość języka niemieckiego na poziomie C1 wg Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	H1A_U10
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
KF-FG1_K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności w zakresie poszczególnych dyscyplin filologii germańskiej, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności w tym zakresie, wyznacza kierunek własnego rozwoju i kształcenia	H1A_K01
KF-FG1_K02	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności w zakresie językowej kompetencji komunikacyjnej, rozumie potrzebę jej ciągłego doskonalenia	H1A_K01
KF-FG1_K03	Ma przekonanie o konieczności zachowania się w sposób profesjonalny i przestrzegania zasad etyki zawodowej (np. jako tłumacz), dostrzega i formułuje problemy moralne i dylematy etyczne związane z własną i cudzą pracą	H1A_K04
KF-FG1_K04	Ma świadomość różnorodności kulturowej, odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowo-językowego, wspierania komunikacji interkulturowej i porozumienia polsko-niemieckiego; konfrontując się z zagadnieniem tożsamości kulturowej występującej w tekstach literackich, umacnia w sobie poczucie odpowiedzialności za zachowanie i przekaz dziedzictwa kulturowego	H1A_K05
KF-FG1_K05	Potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji projektu badawczego w zakresie dyscypliny wybranej specjalizacji dyplomowej (literaturoznawstwa, językoznawstwa lub kulturoznawstwa); wykazuje kreatywność, samodzielność	H1A_K03

	i angażuje się w proces jego powstawania, przestrzega ustalonych terminów i poczynionych ustaleń	
KF-FG1_K06	Potrafi współdziałać i pracować w grupie, w której przyjmuje różne role, nad identyfikowaniem i porządkowaniem wiedzy z zakresu poszczególnych dyscyplin filologii germańskiej, reprezentując postawę otwartą wobec odmiennych zjawisk, przekonań i sądów	H1A_K02
KF-FG1_K07	Uczestniczy w życiu kulturalnym, korzystając z różnych mediów i różnych form, szczególnie śledząc wydarzenia zachodzące w krajach obszaru niemieckojęzycznego	H1A_K06

Efekty kształcenia dla specjalności nauczycielskiej w zakresie języka niemieckiego

Efekty kształcenia na studiach pierwszego stopnia na kierunku **filologia, specjalność nauczycielska w zakresie języka niemieckiego** mieszczą się w zakresie efektów kształcenia obszaru nauk humanistycznych, profil ogólnoakademicki.

7. Objaśnienie oznaczeń:

- a) K (przed podkreślnikiem) – kierunkowe efekty kształcenia
- b) F – symbol kierunku filologia
- c) FG1-N – symbol specjalności nauczycielskiej w zakresie języka niemieckiego
- d) A – profil ogólnoakademicki
- e) I – studia pierwszego stopnia
- f) W – kategoria wiedzy
- g) U – kategoria umiejętności
- h) K (po podkreślniku) – kategoria kompetencji społecznych
- i) H1A – efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych dla studiów pierwszego stopnia
- j) 01, 02, 03 i kolejne – numer efektu kształcenia

Tabela 3

Symbol efektu kierunkowego	Efekty kształcenia dla kierunku studiów filologia, specjalność nauczycielska w zakresie języka niemieckiego - po ukończeniu studiów pierwszego stopnia na kierunku absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych
WIEDZA		
KF-FG1-N_W01	Zna elementarną terminologię używaną w językoznawstwie germańskim i rozumie jej źródła oraz zastosowania w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych	H1A_W02 H1A_W03
KF-FG1-N_W02	Ma elementarną wiedzę o miejscu językoznawstwa germańskiego w systemie nauk oraz jego przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami naukowymi	H1A_W03 H1A_W05
KF-FG1-N_W03	Ma elementarną i uporządkowaną wiedzę na temat różnych subdyscyplin językoznawstwa germańskiego, obejmującą ich teorię, terminologię i metodologię	H1A_W03 H1A_W04
KF-FG1-N_W04	Ma elementarną wiedzę o prowadzeniu badań w językoznawstwie germańskim, a w szczególności	H1A_W02 H1A_W03

	o problemach badawczych, metodach, technikach i narzędziach badawczych, zna podstawowe tradycje paradygmatyczne, z których wywodzą się poszczególne metody	
KF-FG1-N_W05	Zna najważniejsze tradycyjne i współczesne nurty w językoznawstwie germańskim, rozumie ich historyczne i interdyscyplinarne uwarunkowania	H1A_W01 H1A_W03
KF-FG1-N_W06	Ma elementarną wiedzę o zastosowaniu wyników badań językoznawstwa germańskiego stosowanego oraz ich przyczynku do rozwoju innych dziedzin i rozwoju cywilizacyjnego	H1A_W06
KF-FG1-N_W07	Ma elementarną wiedzę dotyczącą procesów komunikowania na płaszczyźnie lingwistycznej	H1A_W02 H1A_W03
KF-FG1-N_W08	Ma elementarną wiedzę o istocie, rozwoju i historii języka niemieckiego, rozumie wybrane paradygmaty, koncepcje i teorie języka	H1A_W02 H1A_W03 H1A_W04 H1A_W09
KF-FG1-N_W09	Ma uporządkowaną wiedzę o strukturze współczesnego języka niemieckiego i jego opisie gramatycznym, rozumie różnice pomiędzy językiem mówionym a pisanym	H1A_W02 H1A_W03 H1A_W04 H1A_W09
KF-FG1-N_W10	Ma podstawową wiedzę dotyczącą artykulacji dźwięków w języku niemieckim, akcentowania wyrazów oraz intonacji zdaniowej, zna bazę artykulacyjną, rozumie proces powstawania oraz zasady poprawnej realizacji dźwięków	H1A_W04 H1A_W09
KF-FG1-N_W11	Ma świadomość kompleksowości języka niemieckiego w zakresie struktur i kategorii gramatycznych oraz podstawową wiedzę na temat subsystemów języka (gramatyka, słownictwo, wymowa)	H1A_W04 H1A_W09
KF-FG1-N_W12	Ma elementarną wiedzę na temat przebiegu procesów akwizycji języka ojczystego i języka niemieckiego ze szczególnym uwzględnieniem różnic pomiędzy tymi procesami, zna podstawowe teorie dotyczące akwizycji i uczenia się języków, rozumie wpływ czynników indywidualnych, czynników zewnętrznych oraz języka pierwszego na akwizycję języka drugiego / obcego	H1A_W03 H1A_W04 H1A_W09
KF-FG1-N_W13	Ma podstawową wiedzę o specyfice przedmiotowej historii literatury niemieckiego obszaru językowego, jej powiązaniach z innymi dziedzinami nauki oraz kierunkach rozwoju	H1A_W01 H1A_W05 H1A_W06
KF-FG1-N_W14	Ma uporządkowaną wiedzę ogólną na temat periodyzacji procesu historyczno-literackiego, różnych zjawisk w dziedzinie literatury, komparatystyki, ewolucji postaw czytelniczych, problemów i motywów literackich	H1A_W04 H1A_W10
KF-FG1-N_W15	Ma wiedzę na temat omawianych epok literackich, zna tło historyczno-kulturowe dzieł reprezentatywnych dla danej epoki, zna czołowych przedstawicieli, orientuje się w kierunkach i formach literackich	H1A_W01 H1A_W03 H1A_W04
KF-FG1-N_W16	Zna i rozumie podstawowe metody analizy i interpretacji tekstów literackich	H1A_W07
KF-FG1-N_W17	Ma świadomość kompleksowości literatury i języka, zjawisk kulturowych i estetycznych, powiązań literatury ze sztuką, filozofią i innymi dziedzinami nauk	H1A_W09

KF-FG1-N_W18	Zna elementarną terminologię używaną w zakresie historii literatury języka niemieckiego i rozumie jej źródła oraz zastosowania w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych	H1A_W02 H1A_W03 H1A_W05
KF-FG1-N_W19	Ma uporządkowaną wiedzę ogólną na temat literatury niemieckiej: nazywa tendencje i kierunki literackie, wymienia przykłady utworów charakterystycznych dla danego kierunku literackiego, rozróżnia gatunki i konwencje literackie omawianych dzieł, identyfikuje zjawiska kulturowe będące tłem omawianych lektur, wyjaśnia zależności, rozpoznaje motywy	H1A_W03 H1A_W05 H1A_W10
KF-FG1-N_W20	Ma podstawową wiedzę z zakresu historii kultury oraz historii krajów niemieckiego obszaru językowego, obejmującą podstawową terminologię; zna instytucje oraz przedstawicieli kultury krajów niemieckiego obszaru językowego, orientuje się we współczesnym życiu kulturalnym Polski oraz krajów niemieckojęzycznych	H1A_W01 H1A_W02 H1A_W10
KF-FG1-N_W21	Ma elementarną wiedzę o uwarunkowaniach społeczno-historycznych mających wpływ na tworzenie się istotnych nurtów kulturowych	H1A_W01 H1A_W03
KF-FG1-N_W22	Ma uporządkowaną wiedzę ogólną na temat rozwoju procesów historyczno-kulturowych krajów niemieckiego obszaru językowego, najistotniejszych wydarzeń historycznych	H1A_W03 H1A_W04 H1A_W05
KF-FG1-N_W23	Zna różne kierunki badań historycznych w wymiarze politycznym, społecznym, gospodarczym, kulturowym; rozumie, że badania i debata historyczna są procesem trwałym, który niesie ze sobą nieustanne zmiany i rozwój poglądów	H1A_W03 H1A_W07
KF-FG1-N_W24	Ma podstawową wiedzę z zakresu psychologii, pedagogiki oraz dydaktyki i metodyki nauczania języka niemieckiego; zna struktury i funkcje systemu edukacji – cele, podstawy prawne, i funkcjonowanie instytucji edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych	H1A_W02 H1A_W04 H1A_W05
KF-FG1-N_W25	Ma wiedzę na temat podmiotów działalności pedagogicznej (dzieci, uczniów, rodziców i nauczycieli) i partnerów szkolnej edukacji oraz specyfiki funkcjonowania dzieci i młodzieży w kontekście prawidłowości i nieprawidłowości rozwojowych; zna sposoby postępowania w przypadku problemów dydaktycznych i wychowawczych	H1A_W02 H1A_W04 H1A_W05
KF-FG1-N_W26	Ma uporządkowaną wiedzę na temat podstawowych pojęć i zasad z zakresu ochrony własności intelektualnej oraz prawa autorskiego, zna zasady cytowania, techniki sporządzania bibliografii i przypisów	H1A_W08
UMIĘTNOŚCI		
KF-FG1-N_U01	Potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z zakresu językoznawstwa germańskiego, literatury, kultury i historii obszaru niemieckojęzycznego z wykorzystaniem różnych źródeł i sposobów, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego	H1A_U01 H1A_U03
KF-FG1-N_U02	Posiada podstawowe umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację	H1A_U02

	wyników, pozwalające na rozwiązywanie problemów w obrębie dyscypliny wybranej specjalizacji dyplomowej: językoznawstwa, literaturoznawstwa lub kulturoznawstwa	
KF-FG1-N_U03	Potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa, i kulturoznawstwa w typowych sytuacjach profesjonalnych	H1A_U02 H1A_U04
KF-FG1-N_U04	Potrafi w sposób precyzyjny i spójny wypowiadać się w mowie i piśmie na tematy dotyczące wybranych zagadnień językoznawczych, z wykorzystaniem różnych ujęć teoretycznych; korzystając zarówno z dorobku językoznawstwa jak i innych dyscyplin	H1A_U08 H1A_U09
KF-FG1-N_U05	Potrafi wykorzystywać podstawową wiedzę teoretyczną z zakresu językoznawstwa germańskiego oraz powiązanych z nim dyscyplin w celu analizowania i interpretowania zagadnień związanych z akwizycją języka pierwszego i następnych	H1A_U06 H1A_U09
KF-FG1-N_U06	Ma rozwinięte umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej, potrafi używać języka specjalistycznego i porozumiewać się w sposób precyzyjny i spójny przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych zarówno ze specjalistami w zakresie językoznawstwa germańskiego, literatury oraz kultury obszaru niemieckojęzycznego, jak i z odbiorcami spoza grona specjalistów	H1A_U06 H1A_U07 H1A_U10
KF-FG1-N_U07	Ma umiejętność dyskusji, merytorycznej argumentacji, prezentowania własnych pomysłów, wątpliwości i sugestii dotyczących omawianych zagadnień z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa i glottodydaktyki oraz umiejętność formułowania wniosków w języku niemieckim	H1A_U06 H1A_U10
KF-FG1-N_U08	Potrafi w spójny sposób konstruować wypowiedź ustną i pisemną w języku niemieckim na tematy z zakresu językoznawstwa, historii literatury niemieckiego obszaru językowego i literatury współczesnej, kulturoznawstwa, historii niemieckiego obszaru językowego, glottodydaktyki, stosując pojęcia właściwe dla danej dyscypliny, wykorzystując podstawowe ujęcia teoretyczne i korzystając z literatury przedmiotu	H1A_U04 H1A_U06 H1A_U08 H1A_U09 H1A_U10
KF-FG1-N_U09	Potrafi wyszczególnić główne zjawiska i procesy kulturowe charakterystyczne dla kulturowego rozwoju krajów niemieckiego obszaru językowego; rozpoznaje istotne nurty w architekturze i sztuce oraz różne rodzaje wytworów kultury krajów niemieckojęzycznych	H1A_U05
KF-FG1-N_U10	Potrafi posługiwać się wiedzą teoretyczną z zakresu pedagogiki, psychologii oraz dydaktyki i metodyki szczegółowej w celu diagnozowania, analizowania i prognozowania sytuacji pedagogicznych oraz dobierania strategii realizowania działań praktycznych na poszczególnych etapach edukacyjnych	H1A_U04 H1A_U01
KF-FG1-N_U11	Samodzielnie wyszukuje informacje na interesujący go temat, korzystając przy tym z różnych materiałów źródłowych i technik komunikacyjnych; stosuje słowniki jedno- i dwujęzyczne, by wyszukać i określić właściwe	H1A_U04

	kategorie gramatyczne, znaleźć potrzebne jednostki leksykalne i struktury gramatyczne – także przygotowując scenariusze / konspekty zajęć	
KF-FG1-N_U12	Posiada umiejętność przygotowania i prezentowania wystąpień ustnych na tematy życia codziennego i tematy popularnonaukowe, wyraża w komunikacji ustnej wszystkie intencje językowe na poziomie C1 wg Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego; w przypadku luk w zasobach językowych stosuje odpowiednie strategie kompensacyjne	H1A_U06 H1A_U09 H1A_U10
KF-FG1-N_U13	Posiada umiejętność przygotowania prac pisemnych na tematy z życia codziennego i tematy popularnonaukowe (sprawozdania, rozprawki, streszczenia, opisy, relacje z własnych przeżyć i doświadczeń, recenzje, listy), wyraża w komunikacji pisemnej wszystkie intencje językowe na poziomie C1 wg Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	H1A_U06 H1A_U08 H1A_U10
KF-FG1-N_U14	Ma zblizoną do rodzimej znajomość języka niemieckiego na poziomie C1 wg Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	H1A_U10
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
KF-FG1-N_K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności w zakresie poszczególnych dyscyplin filologii germańskiej, pedagogiki, psychologii oraz dydaktyki i metodyki szczegółowej, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności w tym zakresie, wyznacza kierunek własnego rozwoju i kształcenia	H1A_K01
KF-FG1-N_K02	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności w zakresie językowej kompetencji komunikacyjnej, rozumie potrzebę jej ciągłego doskonalenia – także w kontekście ciągłego doskonalenia się nauczyciela	H1A_K01
KF-FG1-N_K03	Ma przekonanie o konieczności zachowania się w sposób profesjonalny i przestrzegania zasad etyki zawodowej (np. Jako nauczyciel), dostrzega i formułuje problemy moralne i dylematy etyczne związane z własną i cudzą pracą	H1A_K04
KF-FG1-N_K04	Ma świadomość różnorodności kulturowej, odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowo-językowego, wspierania komunikacji interkulturowej i porozumienia polsko-niemieckiego; konfrontując się z zagadnieniem tożsamości kulturowej występującej w tekstach literackich, umacnia w sobie poczucie odpowiedzialności za zachowanie i przekaz dziedzictwa kulturowego	H1A_K05
KF-FG1-N_K05	Potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji projektu badawczego w zakresie dyscypliny wybranej specjalizacji dyplomowej (literaturoznawstwa, językoznawstwa lub kulturoznawstwa); wykazuje kreatywność, samodzielność i angażuje się w proces jego powstawania, przestrzega ustalonych terminów i poczynionych ustaleń	H1A_K03
KF-FG1-N_K06	Potrafi współdziałać i pracować w grupie, w której przyjmuje różne role, nad identyfikowaniem	H1A_K02

	i porządkowaniem wiedzy z zakresu poszczególnych dyscyplin filologii germańskiej, reprezentując postawę otwartą wobec odmiennych zjawisk, przekonań i sądów	
KF-FG1-N_K07	Uczestniczy w życiu kulturalnym, korzystając z różnych mediów i różnych form, szczególnie śledząc wydarzenia zachodzące w krajach obszaru niemieckojęzycznego	H1A_K06

Zakładane efekty kształcenia specjalności nauczycielskiej pokrywają wszystkie efekty kształcenia określone rozporządzeniem ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji I stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia pierwszego stopnia, 6 semestrów, liczba punktów ECTS – 180.

III. PRAKTYKA:

Praktyka zawodowa dla specjalności filologia germańska

Zgodnie z planem studiów student studiów pierwszego stopnia zobowiązany jest do odbycia praktyki zawodowej w IV semestrze studiów, we wrześniu. Praktyki powinny być zrealizowane i rozliczone do końca V semestru studiów, przy czym czas ich realizacji nie może kolidować z zajęciami dydaktycznymi. Student ma do zrealizowania minimum 120 godzin praktyki, obowiązuje go nie dłuższy niż 8-godzinny dzień pracy. Za zaliczenie praktyki student otrzymuje 5 punktów ECTS.

Praktyka zawodowa powinna odbyć się w instytucjach, w których posługiwanie się językiem obcym wynika z codziennych zadań danej instytucji, w szczególności w biurze tłumaczeń, biurze podróży, biurze tłumacza przysięgłego, w wydawnictwie naukowym.

Podczas trwania praktyki student powinien wykazać się sprawnością tłumaczeniową w formie pisemnej i ustnej w zależności od specyfiki instytucji, w której jest odbywana praktyka. Pomędzy obydwoma typami umiejętności translatorskich (tłumaczenie ustne, tłumaczenie pisemne) nie powinno być rażącej dysproporcji czasowych. W ramach zadań szczegółowych student powinien poznać specyfikę danej instytucji i fakt ten udokumentować w dzienniku praktyk, tj.:

- rodzaj prowadzonej przez instytucję dokumentacji związanej z działalnością tłumaczeniową,
- rozkład dnia instytucji z uwzględnieniem obowiązków tłumacza,
- oprzyrządowanie techniczne tłumacza w danej instytucji,
- księgozbiory translatorskie,
- zasoby komputerowego wspomagania pracy tłumacza (programy do przekładu mechanicznego, elektroniczne słowniki translatorskie, strony internetowe dla specjalistów itp.),
- preferowane strategie i techniki dokonywania tłumaczeń w danej instytucji,
- podstawy prawne cennika usług translatorskich stosowanego w danej instytucji.

Cele praktyki:

- wyrobienie podstawowych umiejętności składających się na kwalifikacje zawodowe przyszłego tłumacza,
- kształtowanie odpowiedniego stosunku do zawodu i obowiązków z nim związanych,
- konfrontowanie wiedzy teoretycznej z zakresu specjalności zawodowej z rzeczywistością.

Praktyka podlega obowiązkowemu zaliczeniu.

Po odbyciu praktyki student składa pełną dokumentację dotyczącą przebiegu praktyk, tj.:

- dziennik praktyk z dokładnie rozpisanyim każdym dniem praktyki i pisemną opinią zakładowego opiekuna praktyk,
- teczkę prac.

Praktyka zawodowa dla specjalności nauczycielskiej w zakresie języka niemieckiego
Kształcenie na studiach pierwszego stopnia w ramach specjalności nauczycielskiej w zakresie języka niemieckiego obejmuje odbycie obowiązkowej praktyki w przedszkolach i szkołach podstawowych. W II semestrze studiów student odbywa praktykę pedagogiczno-psychologiczną w wymiarze 30 godzin, zaś w IV semestrze studiów, we wrześniu, praktykę ciągłą w wymiarze 120 godzin. Za zaliczenie praktyki pedagogiczno-psychologicznej student otrzymuje 2 punkty ECTS, za zaliczenie praktyki ciągłej 6 punktów ECTS.

Praktyki odbywają się w przedszkolach i szkołach podstawowych – w miarę możliwości przynajmniej przez tydzień w każdej z wymienionych placówek, przy czym w szkole podstawowej student odbywa praktykę w klasach I-III (pierwszy etap kształcenia) oraz w klasach IV-VI (drugi etap kształcenia). Studenta obowiązuje 30-godzinny tydzień pracy, na który składają się: godziny hospitowane, godziny asystowania oraz samodzielne prowadzenie zajęć.

W trakcie praktyki następuje kształtowanie kompetencji dydaktycznych przez:

- 1) zapoznanie się ze specyfiką szkoły lub placówki, w której praktyka jest odbywana, w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań dydaktycznych, sposobu funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji;
- 2) obserwowanie:
  - a) czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk podczas prowadzonych przez niego lekcji oraz aktywności uczniów,
  - b) toku metodycznego lekcji, stosowanych przez nauczyciela metod i form pracy oraz używanych pomocy dydaktycznych,
  - c) interakcji dorosły (nauczyciel, wychowawca) – dziecko oraz interakcji między dziećmi lub uczniami podczas lekcji,
  - d) procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w klasie, ich prawidłowości i zakłóceń,
  - e) sposobów aktywizowania i dyscyplinowania uczniów oraz różnicowania poziomu aktywności poszczególnych uczniów,
  - f) sposobu oceniania uczniów,
  - g) sposobu zadawania i kontrolowania pracy domowej,
  - h) dynamiki i klimatu społecznego klasy, ról pełnionych przez uczniów, zachowania i postaw uczniów,
  - i) funkcjonowania i aktywności w czasie lekcji poszczególnych uczniów, z uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych,
  - j) działań podejmowanych przez opiekuna praktyk na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny,
  - k) organizacji przestrzeni w klasie, sposobu jej zagospodarowania;
- 3) współdziałanie z opiekunem praktyk w:
  - a) planowaniu i przeprowadzaniu lekcji,
  - b) organizowaniu pracy w grupach,
  - c) przygotowywaniu pomocy dydaktycznych,
  - d) wykorzystywaniu środków multimedialnych i technologii informacyjnej w pracy dydaktycznej,

- e) kontrolowaniu i ocenianiu uczniów,
  - f) podejmowaniu działań na rzecz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych,
  - g) organizowaniu przestrzeni klasy,
  - h) podejmowaniu działań w zakresie projektowania i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- 4) pełnienie roli nauczyciela, w szczególności:
- a) planowanie lekcji, formułowanie celów, dobór metod i form pracy oraz środków dydaktycznych,
  - b) dostosowywanie metod i form pracy do realizowanych treści i etapu edukacyjnego,
  - c) organizację i prowadzenie lekcji w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze,
  - d) wykorzystywanie w toku lekcji środków multimedialnych i technologii informacyjnej,
  - e) dostosowywanie sposobu komunikacji w toku lekcji do poziomu uczniów,
  - f) animowanie aktywności poznawczej i współdziałania uczniów, rozwijanie umiejętności samodzielnego zdobywania wiedzy z wykorzystaniem technologii informacyjnej,
  - g) organizację pracy uczniów w grupach zadaniowych,
  - h) dostosowywanie podejmowanych działań do możliwości i ograniczeń uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
  - i) diagnozowanie poziomu wiedzy i umiejętności uczniów,
  - j) podejmowanie indywidualnej pracy dydaktycznej z uczniami (w tym uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi),
  - k) podejmowanie działań wychowawczych w toku pracy dydaktycznej, w miarę pojawiających się problemów, w sytuacjach: zagrożenia bezpieczeństwa, naruszania praw innych, nieprzestrzegania ustalonych zasad,
  - l) podejmowanie współpracy z innymi nauczycielami, wychowawcą klasy, pedagogiem szkolnym, psychologiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami;
- 5) analizę i interpretację zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, w tym:
- a) prowadzenie dokumentacji praktyki,
  - b) konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką,
  - c) ocenę własnego funkcjonowania w toku wypełniania roli nauczyciela (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron),
  - d) ocenę przebiegu prowadzonych lekcji oraz realizacji zamierzonych celów,
  - e) konsultacje z opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych i prowadzonych lekcji,
  - f) omawianie zgromadzonych doświadczeń w grupie studentów (słuchaczy).

Forma zaliczenia praktyk:

Zaliczenie praktyk odbywa się na podstawie przedłożonej pełnej dokumentacji praktyki (konspekty oraz uzupełniony i opieczętowany dzienniczek praktyk), na podstawie udokumentowania przepracowania odpowiedniej ilości godzin oraz pozytywnej opinii wystawionej przez szkolnego opiekuna praktyk. Praktyka podlega obowiązkowemu zaliczeniu.

Efekty kształcenia dla kierunku **Filologia**
specjalność: filologia germańska

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszaru kształcenia w zakresie nauk humanistycznych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia drugiego stopnia (4 semestry).
4. **Absolwent:**
  - 4.1. Cele kształcenia na kierunku filologia, specjalności: filologia germańska oraz nauczycielska w zakresie języka niemieckiego
Zasadniczym celem kształcenia na studiach filologii germańskiej jest:
    - wykształcenie umiejętności językowych w zakresie języka niemieckiego do poziomu C2 według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego,
    - wykształcenie umiejętności językowych w zakresie drugiego języka obcego do poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego,
    - przekazanie pogłębionej, specjalistycznej wiedzy z zakresu językoznawstwa, literatury, kultury i historii krajów angielskiego obszaru językowego,
    - wykształcenie specjalistycznych umiejętności filologicznych w zakresie analizy i interpretacji tekstu, tworzenia tekstu pisanego i mówionego,
    - wykształcenie umiejętności krytycznego myślenia, wiązania ze sobą faktów oraz wyciągania wniosków z posiadanych informacji,
    - wykształcenie nawyku ustawicznego kształcenia i gotowości do stałego rozwoju zawodowego.Dodatkowo w przypadku wyboru specjalności **filologia germańska:**
    - specjalistycznych umiejętności w zakresie dokonywania przekładów z języka niemieckiego na język polski i z języka polskiego na język niemiecki.Dodatkowo w przypadku **specjalności nauczycielskiej w zakresie języka niemieckiego:**
    - przekazanie wiedzy z zakresu dydaktyki i metodyki nauczania języka niemieckiego,
    - wykształcenie umiejętności psychopedagogicznych i dydaktycznych w odniesieniu do pracy z uczniem we wszystkich typach szkół i rodzajach placówek,
    - przygotowanie studenta do realizacji zadań zawodowych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) wynikających z roli nauczyciela we wszystkich typach szkół.
  - 4.2. Możliwości zatrudnienia i kontynuacji kształcenia
Absolwent studiów drugiego stopnia specjalności **filologia germańska** lub **specjalności nauczycielskiej w zakresie języka niemieckiego** otrzymuje tytuł zawodowy magistra, który uprawnia go do kontynuowania kształcenia na studiach trzeciego stopnia oraz dalszego kształcenia w ramach studiów podyplomowych.
Absolwent studiów drugiego stopnia jest wysoko wykwalifikowanym specjalistą - posiada bardzo dobrą znajomość języka niemieckiego w mowie i w piśmie,

odpowiadającą poziomowi C2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy. Jest znawcą kultury i cywilizacji niemieckiego obszaru językowego, ma pogłębioną, specjalistyczną wiedzę z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa oraz historii krajów niemieckiego obszaru językowego. Dodatkowo absolwent specjalności **filologia germańska** ma specjalistyczną wiedzę na temat warsztatu translatorskiego oraz umiejętności w zakresie przekładów z języka niemieckiego na język polski i z języka polskiego na język niemiecki.

Studia na specjalności **filologia germańska** lub **specjalności nauczycielskiej w zakresie języka niemieckiego** pozwalają na rozpoczęcie działalności zawodowej w dziedzinach wymagających bardzo dobrej znajomości języka niemieckiego oraz orientacji w kulturze, realiach i stosunkach polityczno-społecznych krajów obszaru niemieckojęzycznego. Absolwent może pracować w biurach tłumaczeń, w redakcjach prasowych, radiowych i telewizyjnych, w wydawnictwach, w innych instytucjach kultury, wszędzie tam, gdzie należy wykazać się umiejętnością formułowania tekstu pisanego i mówionego, redakcji tekstu i jego interpretacji na specjalistycznym poziomie. Nabyte umiejętności umożliwią pracę w turystyce i sektorze usług, wszelkich instytucjach krajowych i międzynarodowych, wymagających zaawansowanej znajomości języka niemieckiego oraz specjalistycznej wiedzy z zakresu kultury krajów obszaru niemieckojęzycznego i komunikacji interkulturowej.

Ukończenie **specjalności nauczycielskiej w zakresie języka niemieckiego** umożliwia dodatkowo podjęcie pracy jako nauczyciel języka niemieckiego we wszystkich typach szkół.

5. Objaśnienie oznaczeń:

a) K (przed podkreślnikiem)	– kierunkowe efekty kształcenia
b) F	– symbol kierunku filologia
c) A	– profil ogólnoakademicki
d) 2	– studia drugiego stopnia
e) W	– kategoria wiedzy
f) U	– kategoria umiejętności
g) K (po podkreślniku)	– kategoria kompetencji społecznych
h) H2A	– efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych dla studiów drugiego stopnia
i) 01, 02, 03 i kolejne	– numer efektu kształcenia

Tabela 1

Symbol efektu kierunkowego	Efekty kształcenia dla kierunku studiów filologia - po ukończeniu studiów drugiego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych
WIEDZA		
KF2_W01	Ma pogłębioną wiedzę o specyfice przedmiotowej i metodologicznej filologii w systemie nauk humanistycznych, którą jest w stanie rozwijać i twórczo stosować w działalności profesjonalnej	H2A_W01
KF2_W02	Zna terminologię używaną w dziedzinie filologii i jej dyscyplinach: językoznawstwie, literaturoznawstwie i kulturoznawstwie na poziomie rozszerzonym	H2A_W02
KF2_W03	Ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę obejmującą	H2A_W03

	terminologię, teorie i metodologię z zakresu dyscyplin filologicznych: językoznawstwa, literaturoznawstwa i kulturoznawstwa	
KF2_W04	Ma uporządkowaną, pogłębioną, prowadząca do specjalizacji wiedzę z zakresu badań językoznawczych, literaturoznawczych i kulturoznawczych właściwych dla obszaru językowego specjalności	H2A_W04
KF2_W05	Ma pogłębioną wiedzę o powiązaniach językoznawstwa z literaturoznawstwem i kulturoznawstwem, pozwalającą na integrowanie perspektyw właściwych dla kilku dyscyplin	H2A_W03 H2A_W05
KF2_W06	Ma szczegółową wiedzę o współczesnych dokonaniach, ośrodkach i szkołach badawczych w zakresie językoznawstwa, literaturoznawstwa i kulturoznawstwa	H2A_W06
KF2_W07	Zna i rozumie zaawansowane metody analizy, interpretacji, wartościowania różnych wytworów kultury pod względem językowym, językoznawczym, literackim i kulturoznawczym właściwym dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla filologii	H2A_W07
KF2_W08	Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego oraz konieczność zarządzania zasobami własności intelektualnej	H2A_W08
KF2_W09	Ma pogłębioną wiedzę o kompleksowej naturze języka w ogóle, a także języka specjalności oraz złożoności i historycznej zmienności jego znaczeń	H2A_W09
KF2_W10	Zna gramatykę języka specjalności w stopniu zaawansowanym, zbliżonym do rodzimej	H2A_W09
KF2_W11	Posiada bogaty zasób słownictwa w języku specjalności	H2A_W09
KF2_W12	Posiada rozwiniętą wrażliwość na zmienność języka oraz jego kulturowe i społeczne determinanty	H2A_W09
KF2_W13	Ma rozległą wiedzę o instytucjach kultury danego obszaru językowego i orientuje się we współczesnym życiu kulturalnym Polski oraz krajów obszaru specjalności	H2A_W10
UMIEJĘTNOŚCI		
KF2_U01	Potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i integrować informacje z różnych źródeł oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy	H2A_U01
KF2_U02	Potrafi porządkować zasoby bibliograficzne i dokonuje ich selekcji na potrzeby pracy dyplomowej	H2A_U01
KF2_U03	Potrafi samodzielnie, korzystając z różnych źródeł, poszerzać i wzbogacać słownictwo w języku specjalności i stosować je w wypowiedziach ustnych i pisemnych	H2A_U03
KF2_U04	Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i poszerzać swoje umiejętności badawcze obejmujące analizę prac innych autorów, syntezę różnych idei i poglądów, dobór metod i konstruowanie narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie złożonych problemów w obrębie dyscypliny wybranej specjalizacji dyplomowej (językoznawstwie, literaturoznawstwie, kulturoznawstwie)	H2A_U02 H2A_U03 H2A_U05 H2A_U07
KF2_U05	Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i poszerzać umiejętności badawcze oraz podejmować autonomiczne działania zmierzające do rozwijania własnych zdolności	H2A_U02 H2A_U03
KF2_U06	Jest w stanie świadomie i twórczo stosować zdobytą wiedzę (z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa	H2A_U05 H2A_U07

	i kulturoznawstwa) w praktyce zawodowej oraz w samodzielnej interpretacji i ocenie różnych wytworów kultury	
KF2_U07	Posiada umiejętność integrowania wiedzy z różnych dyscyplin w zakresie filologii (językoznawstwa, literaturoznawstwa i kulturoznawstwa) i twórczego stosowania jej w nietypowych sytuacjach profesjonalnych	H2A_U02 H2A_U04
KF2_U08	Potrafi przeprowadzić krytyczną analizę i interpretację różnych rodzajów wytworów kultury właściwych dla studiowanej dyscypliny w zakresie nauk filologicznych (językoznawstwo, literaturoznawstwo, kulturoznawstwo) oraz zastosować oryginalne podejścia, uwzględniające nowe osiągnięcia filologii, w celu określenia ich znaczeń, oddziaływania społecznego w procesie komunikacji i miejsca w procesie historyczno-kulturowym	H2A_U05
KF2_U09	Posiada umiejętność merytorycznego argumentowania na podstawie zdobytej wiedzy oraz własnych obserwacji szeroko pojętego procesu komunikacyjnego, formułując wnioski i tworząc syntetyczne podsumowania w języku specjalności	H2A_U06 H2A_U10
KF2_U10	Ma umiejętność formułowania opinii krytycznych o wytworach kultury na podstawie wiedzy naukowej i doświadczenia oraz umiejętność prezentacji opracowań krytycznych w różnych formach	H2A_U07
KF2_U11	Potrafi porozumiewać się z wykorzystaniem różnych technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla filologii (językoznawstwo, literaturoznawstwo, kulturoznawstwo) oraz niespecjalistami w języku specjalności	H2A_U08 H2A_U10
KF2_U12	Posiada pogłębioną umiejętność tworzenia różnych prac pisemnych z zakresu dyscyplin filologicznych (językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa) w języku specjalności	H2A_U09 H2A_U10
KF2_U13	Posiada pogłębioną umiejętność przygotowania wyczerpujących wystąpień ustnych w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla filologii w języku specjalności z wykorzystaniem różnych źródeł	H2A_U08 H2A_U10
KF2_U14	Posługuje się bogatym w struktury gramatyczne i słownictwo językiem specjalności	H2A_U10
KF2_U15	Potrafi uwzględnić różnice kulturowe w procesie nauczania języka specjalności	H2A_U09
KF2_U16	Ma zbliżoną do rodzimej znajomość języka specjalności na poziomie C1/C2 wg Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	H2A_U10 H2A_U11
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
KF2_K01	Rozumie potrzebę nieustannego uaktualniania wiedzy i umiejętności w zakresie języka specjalności i potrafi organizować proces uczenia się innych osób	H2A_K01
KF2_K02	Rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego	H2A_K01
KF2_K03	Potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując różne w niej role	H2A_K02
KF2_K04	Współpracuje w zespole, wykazując wrażliwość na sądy innych a jednocześnie determinację, by obronić własne stanowisko, stosując zasady konstruktywnej dyskusji; współpracuje z opiekunem pracy w zakresie opracowywania materiału empirycznego, jest otwarty na sugestie i propozycje	H2A_K02
KF2_K05	Jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych, wykazuje	H2A_K02

	aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w podejmowaniu indywidualnych i zespołowych działań	
KF2_K06	Potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonych zadań, jest kreatywny, samodzielnie planuje i organizuje swoją pracę i potrafi dokonywać samooceny swoich działań	H2A_K03
KF2_K07	Systematycznie śledzi zmiany zachodzące w języku specjalności i stosuje je w komunikowaniu się w mowie i piśmie	H2A_K06
KF2_K08	Prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu (np. tłumacza, nauczyciela)	H2A_K04
KF2_K09	Aktywnie uczestniczy w działaniach na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego regionu i kraju, korzystając z różnych mediów i różnych form oraz propagując wśród innych osób zainteresowania związane z literaturą i kulturą oraz z nauką języka specjalności	H2A_K05
KF2_K10	Systematycznie uczestniczy w życiu kulturalnym, interesuje się aktualnymi wydarzeniami kulturalnymi, nowatorskimi formami wyrazu artystycznego, nowymi zjawiskami w sztuce, szczególnie w krajach obszarów językowych specjalności	H2A_K06
KF2_K11	Aktywnie uczestniczy w krzewieniu i zachowaniu poprawności językowej w nauce języka specjalności przy jednoczesnym poszanowaniu odrębności kulturowych	H2A_K05

Efekty kształcenia dla specjalności filologia germańska

6. Objaśnienie oznaczeń:

a) K (przed podkreślnikiem)	– kierunkowe efekty kształcenia
b) F	– symbol kierunku filologia
c) FG2	– symbol specjalności: filologia germańska
d) A	– profil ogólnoakademicki
e) 2	– studia drugiego stopnia
f) W	– kategoria wiedzy
g) U	– kategoria umiejętności
h) K (po podkreślniku)	– kategoria kompetencji społecznych
i) H2A	– efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych dla studiów drugiego stopnia
j) 01, 02, 03 i kolejne	– numer efektu kształcenia

Tabela 2

Symbol efektu kierunkowego	Efekty kształcenia dla kierunku studiów filologia specjalność: filologia germańska - po ukończeniu studiów drugiego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych
WIEDZA		
KF-FG2_W01	Zna terminologię używaną w językoznawstwie germańskim na poziomie rozszerzonym i rozumie jej źródła oraz zastosowania w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych	H2A_W02 H2A_W03
KF-FG2_W02	Ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę o miejscu językoznawstwa germańskiego w systemie nauk oraz jego przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami naukowymi	H2A_W03 H2A_W05
KF-FG2_W03	Ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę na temat różnych	H2A_W01

	subdyscyplin językoznawstwa, obejmującą teorię, terminologię i metodykę	H2A_W03 H2A_W04
KF-FG2_W04	Ma pogłębioną wiedzę o prowadzeniu badań w obrębie dyscypliny wybranej specjalizacji dyplomowej (językoznawstwo, literaturoznawstwo, kulturoznawstwo), a w szczególności o problemach badawczych, metodach, technikach i narzędziach badawczych	H2A_W03 H2A_W04 H2A_W07
KF-FG2_W05	Zna tradycyjne i współczesne nurty w językoznawstwie germańskim, rozumie ich historyczne i interdyscyplinarne uwarunkowania; zna współczesne kierunki rozwoju tej dyscypliny	H2A_W01 H2A_W03 H2A_W05
KF-FG2_W06	Ma pogłębioną i rozszerzoną wiedzę o zastosowaniu wyników badań językoznawstwa germańskiego stosowanego oraz ich przyczynku do rozwoju innych dziedzin (np. Glottodydaktyki) i rozwoju cywilizacyjnego	H2A_W05 H2A_W06
KF-FG2_W07	Ma pogłębioną i rozszerzoną wiedzę dotyczącą procesów komunikowania na płaszczyźnie lingwistycznej	H2A_W03
KF-FG2_W08	Ma pogłębioną wiedzę o istocie, budowie, rozwoju i historii języka niemieckiego, obejmującą koncepcje i teorie języka	H2A_W02 H2A_W03 H2A_W07 H2A_W09
KF-FG2_W09	Ma pogłębioną, rozszerzoną wiedzę na temat opisu gramatycznego języka niemieckiego, ma świadomość kompleksowej natury języka oraz jego złożoności	H2A_W03 H2A_W09
KF-FG2_W10	Ma pogłębioną, rozszerzoną wiedzę z zakresu wybranych zagadnień akwizycji i uczenia się języków	H2A_W03 H2A_W09
KF-FG2_W11	Ma pogłębioną wiedzę o specyfice interpretacji wszelkich tekstów literackich, którą jest w stanie rozwijać i twórczo stosować podczas pracy z różnymi tekstami; dobrze orientuje się we współczesnych dokonaniach dotyczących różnych koncepcji analizy tekstu literackiego	H2A_W01 H2A_W04 H2A_W07
KF-FG2_W12	Zna terminologię z zakresu interpretacji tekstu literackiego na poziomie rozszerzonym, definiuje różne modele komunikacji literackiej, ma uporządkowaną wiedzę obejmującą teorie i metodologię literaturoznawcze	H2A_W03 H2A_W04
KF-FG2_W13	Ma pogłębioną wiedzę o powiązaniach literatury i innymi dziedzinami życia, kultury i nauki, wie jak zastosować tę wiedzę w konkretnych projektach badawczych nad tekstami literackimi	H2A_W03 H2A_W05
KF-FG2_W14	Ma pogłębioną wiedzę o teorii i praktyce przekładu literackiego; zna rozszerzoną terminologię z zakresu przekładoznawstwa literackiego, interpretuje i ocenia przekłady literackie zgodnie z założeniami merytorycznymi, prawidłowo stosuje wiedzę metodologiczną	H2A_W03 H2A_W07 H2A_W09
KF-FG2_W15	Ma pogłębioną wiedzę na temat powiązań antropologicznych w literaturze, zna terminologię z tego zakresu, syntetyzuje wiedzę z zakresu historii i teorii antropologii literatury i wyciąga samodzielne wnioski, interpretuje i ocenia utwory literackie zgodnie z założeniami merytorycznymi	H2A_W04 H2A_W06 H2A_W09
KF-FG2_W16	Ma pogłębioną, uporządkowaną wiedzę na temat wybranych istotnych zagadnień związanych z kulturą i historią krajów niemieckojęzycznych, zna instytucje oraz przedstawicieli kultury niemieckiego obszaru językowego, dobrze orientuje się we współczesnym życiu kulturalnym Polski oraz krajów niemieckojęzycznych	H2A_W01 H2A_W02 H2A_W04 H2A_W10

KF-FG2_W17	Ma pogłębioną, rozszerzoną wiedzę o specyfice działań translatorskich oraz współczesnych dokonaniach translatorskich tłumaczy; wie, jak stworzyć warsztat pracy tłumacza oraz jak powiązać swoją wiedzę z tego zakresu z innymi dziedzinami nauki; rozumie podstawowe metody analizy tłumaczonego tekstu	H2A_W03 H2A_W06 H2A_W07
KF-FG2_W18	Zna i rozumie pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i praw autorskich; wie, jak zarządzać zasobami własności intelektualnej	H2A_W08
KF-FG2_W19	Ma pogłębioną wiedzę o kompleksowej naturze języka w ogóle i języka niemieckiego oraz złożoności i historycznej zmienności jego znaczeń	H2A_W09
KF-FG2_W20	Zna gramatykę języka niemieckiego oraz słownictwo (język specjalistyczny, wyrażenia z mowy potocznej, wyrażenia idiomatyczne) na poziomie zaawansowanym, identyfikuje i rozróżnia fenomeny leksykalno-gramatyczne umożliwiające skuteczną produkcję tekstów, definiuje autora, odbiorcę, intencje oraz strukturę tekstu	H2A_W09
UMIEJĘTNOŚCI		
KF-FG2_U01	Potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i integrować informacje z zakresu językoznawstwa germańskiego, literatury i kultury obszaru niemieckojęzycznego z wykorzystaniem różnych źródeł oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy	H2A_U01
KF-FG2_U02	Posiada pogłębione umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie problemów badawczych z zakresu wybranej dyscypliny (językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa)	H2A_U02 H2A_U03 H2A_U05 H2A_U07
KF-FG2_U03	Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze w obrębie dyscypliny wybranej specjalizacji dyplomowej (językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa) oraz podejmować autonomiczne działania zmierzające do rozwijania zdolności i kierowania własną karierą zawodową	H2A_U03
KF-FG2_U04	Posiada pogłębioną umiejętność integrowania wiedzy z zakresu różnych dyscyplin filologii germańskiej (językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa, translatoryki) oraz jej zastosowania w nietypowych sytuacjach profesjonalnych	H2A_U02 H2A_U04
KF-FG2_U05	Ma rozwinięte umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej, posługując się specjalistycznym językiem niemieckim, porozumiewa się w sposób precyzyjny i spójny przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie wybranej dyscypliny, jak i z odbiorcami spoza grona specjalistów	H2A_U06 H2A_U07 H2A_U08
KF-FG2_U06	Potrafi w sposób precyzyjny i spójny wypowiadać się w mowie i piśmie na tematy dotyczące wybranych zagadnień językoznawstwa germańskiego, z wykorzystaniem różnych ujęć teoretycznych oraz korzystając zarówno z dorobku językoznawstwa jak i innych dyscyplin	H2A_U04 H2A_U09 H2A_U10
KF-FG2_U07	Potrafi przeprowadzić krytyczną analizę i interpretację różnych rodzajów wytworów kultury właściwych dla danej dyscypliny filologii germańskiej (literaturoznawstwa, kulturoznawstwa,	H2A_U01 H2A_U05 H2A_U06

	translatoryki) oraz zastosować oryginalne podejścia, uwzględniające nowe osiągnięcia filologii, w celu określenia ich znaczeń, oddziaływania społecznego w procesie komunikacji i miejsca w procesie historyczno-kulturowym	
KF-FG2_U08	Posiada umiejętność formułowania opinii krytycznych o różnych rodzajach wytworów kultury właściwych dla danej dyscypliny filologii germańskiej (literaturoznawstwa, kulturoznawstwa, translatoryki) na podstawie zdobytej wiedzy i doświadczenia oraz umiejętność prezentacji opracowań krytycznych w różnych formach	H2A_U07
KF-FG2_U09	Posiada umiejętność merytorycznego argumentowania w kontekście wybranych perspektyw teoretycznych, krytycznie ustosunkowując się do poglądów innych autorów oraz opierając się na wynikach własnych badań	H2A_U06
KF-FG2_U10	Posiada pogłębioną umiejętność przygotowania w języku niemieckim prac pisemnych z zakresu wybranych zagadnień właściwych dla dyscyplin filologii germańskiej z wykorzystaniem różnych źródeł	H2A_U09
KF-FG2_U11	Posiada pogłębioną umiejętność przygotowania wyczerpujących wystąpień ustnych w języku niemieckim w zakresie wybranych zagadnień właściwych dla dyscyplin filologii germańskiej z wykorzystaniem różnych źródeł	H2A_U10
KF-FG2_U12	Ma zbliżoną do rodzimej znajomość języka niemieckiego na poziomie C2 wg Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	H2A_U10 H2A_U11
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
KF-FG2_K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności w zakresie poszczególnych dyscyplin filologii germańskiej, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonalenia umiejętności, wyznacza kierunek własnego rozwoju i kształcenia, inspiruje proces uczenia się innych osób	H2A_K01
KF-FG2_K02	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności w zakresie językowej kompetencji komunikacyjnej, rozumie potrzebę jej ciągłego doskonalenia	H2A_K01
KF-FG2_K03	Ma przekonanie o konieczności zachowania się w sposób profesjonalny i przestrzegania zasad etyki zawodowej (np. jako tłumacz), dostrzega i formułuje problemy moralne i dylematy etyczne związane z własną i cudzą pracą	H2A_K04
KF-FG2_K04	Ma świadomość różnorodności kulturowej, odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowo-językowego, wspierania komunikacji interkulturowej i porozumienia polsko-niemieckiego; konfrontując się z zagadnieniem tożsamości kulturowej występującej w tekstach literackich, umacnia w sobie poczucie odpowiedzialności za zachowanie i przekaz dziedzictwa kulturowego	H2A_K05
KF-FG2_K05	Potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji projektu badawczego w obrębie dyscypliny wybranej specjalizacji dyplomowej (literaturoznawstwa, językoznawstwa lub kulturoznawstwa); wykazuje kreatywność, samodzielność i angażuje się w proces jego powstawania, przestrzega ustalonych terminów i poczynionych ustaleń; jest świadomy istnienia wymiaru etycznego w badaniach naukowych	H2A_K03

KF-FG2_K06	Potrafi współdziałać i pracować w grupie, w której przyjmuje różne role, nad identyfikowaniem i porządkowaniem wiedzy z zakresu poszczególnych dyscyplin filologii germańskiej, reprezentując postawę otwartą wobec odmiennych zjawisk, przekonań i sądów	H2A_K02
KF-FG2_K07	Systematycznie uczestniczy w życiu kulturalnym, korzystając z różnych mediów i różnych form, interesuje się aktualnymi wydarzeniami kulturalnymi, nowymi zjawiskami w kulturze, szczególnie śledząc wydarzenia zachodzące w krajach obszaru niemieckojęzycznego	H2A_K06

Efekty kształcenia dla specjalności nauczycielskiej w zakresie języka niemieckiego

Efekty kształcenia na studiach drugiego stopnia na kierunku **filologia, specjalność nauczycielska w zakresie języka niemieckiego** mieszczą się w zakresie efektów kształcenia obszaru nauk humanistycznych, profil ogólnoakademicki.

7. **Objaśnienie oznaczeń:**

a) K (przed podkreślnikiem)	– kierunkowe efekty kształcenia
b) F	– symbol kierunku filologia
c) FG2-N	– symbol specjalności nauczycielskiej w zakresie języka niemieckiego
d) A	– profil ogólnoakademicki
e) 2	– studia drugiego stopnia
f) W	– kategoria wiedzy
g) U	– kategoria umiejętności
h) K (po podkreślniku)	– kategoria kompetencji społecznych
i) H2A	– efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych dla studiów drugiego stopnia
j) 01, 02, 03 i kolejne	– numer efektu kształcenia

Tabela 3

Symbol efektu kierunkowego	Efekty kształcenia dla kierunku studiów filologia, specjalność nauczycielska w zakresie języka niemieckiego – po ukończeniu studiów drugiego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych
WIEDZA		
KF-FG2-N_W01	Zna terminologię używaną w językoznawstwie germańskim na poziomie rozszerzonym i rozumie jej źródła oraz zastosowania w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych	H2A_W02 H2A_W03
KF-FG2-N_W02	Ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę o miejscu językoznawstwa germańskiego w systemie nauk oraz jego przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami naukowymi	H2A_W03 H2A_W05
KF-FG2-N_W03	Ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę na temat różnych subdyscyplin językoznawstwa, obejmującą teorię, terminologię i metodykę	H2A_W01 H2A_W03 H2A_W04
KF-FG2-N_W04	Ma pogłębioną wiedzę o prowadzeniu badań w obrębie dyscypliny wybranej specjalizacji dyplomowej (językoznawstwo, literaturoznawstwo, kulturoznawstwo), a w szczególności o problemach badawczych, metodach,	H2A_W03 H2A_W04 H2A_W07

	technikach i narzędziach badawczych	
KF-FG2-N_W05	Zna tradycyjne i współczesne nurty w językoznawstwie germańskim, rozumie ich historyczne i interdyscyplinarne uwarunkowania; zna współczesne kierunki rozwoju tej dyscypliny	H2A_W01 H2A_W03 H2A_W05
KF-FG2-N_W06	Ma pogłębioną i rozszerzoną wiedzę o zastosowaniu wyników badań językoznawstwa germańskiego stosowanego oraz ich przyczynku do rozwoju innych dziedzin (np. glottodydaktyki) i rozwoju cywilizacyjnego	H2A_W05 H2A_W06
KF-FG2-N_W07	Ma pogłębioną i rozszerzoną wiedzę dotyczącą procesów komunikowania na płaszczyźnie lingwistycznej	H2A_W03
KF-FG2-N_W08	Ma pogłębioną wiedzę o istocie, budowie, rozwoju i historii języka niemieckiego, obejmującą koncepcje i teorie języka	H2A_W02 H2A_W03 H2A_W07 H2A_W09
KF-FG2-N_W09	Ma pogłębioną, rozszerzoną wiedzę na temat opisu gramatycznego języka niemieckiego, ma świadomość kompleksowej natury języka oraz jego złożoności	H2A_W03 H2A_W09
KF-FG2-N_W10	Ma pogłębioną, rozszerzoną wiedzę z zakresu wybranych zagadnień akwizycji i uczenia się języków	H2A_W03 H2A_W09
KF-FA-N_W11	Ma pogłębioną wiedzę o specyfice interpretacji wszelkich tekstów literackich, którą jest w stanie rozwijać i twórczo stosować podczas pracy z różnymi tekstami; dobrze orientuje się we współczesnych dokonaniach dotyczących różnych koncepcji analizy tekstu literackiego	H2A_W01 H2A_W04 H2A_W07
KF-FG2-N_W12	Zna terminologię z zakresu interpretacji tekstu literackiego na poziomie rozszerzonym, definiuje różne modele komunikacji literackiej, ma uporządkowaną wiedzę obejmującą teorie i metodologie literaturoznawcze	H2A_W03 H2A_W04
KF-FG2-N_W13	Ma pogłębioną wiedzę o powiązaniach literatury z innymi dziedzinami życia, kultury i nauki, wie jak zastosować tę wiedzę w konkretnych projektach badawczych nad tekstami literackimi	H2A_W03 H2A_W05
KF-FG2-N_W14	Ma podstawową wiedzę z zakresu psychologii, pedagogiki oraz dydaktyki i metodyki nauczania języka niemieckiego na danym etapie edukacyjnym; zna struktury i funkcje systemu edukacji – cele, podstawy prawne, i funkcjonowanie instytucji edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych	H2A_W02 H2A_W04 H2A_W05
KF-FG2-N_W15	Ma pogłębioną wiedzę na temat powiązań antropologicznych w literaturze, zna terminologię z tego zakresu, syntetyzuje wiedzę z zakresu historii i teorii antropologii literatury i wyciąga samodzielne wnioski, interpretuje i ocenia utwory literackie zgodnie z założeniami merytorycznymi	H2A_W04 H2A_W06 H2A_W09
KF-FG2-N_W16	Ma pogłębioną, uporządkowaną wiedzę na temat wybranych istotnych zagadnień związanych z kulturą i historią krajów niemieckojęzycznych, zna instytucje oraz przedstawicieli kultury niemieckiego obszaru językowego, dobrze orientuje się we współczesnym życiu kulturalnym Polski oraz krajów niemieckojęzycznych	H2A_W01 H2A_W02 H2A_W04 H2A_W10
KF-FG2-N_W17	Ma wiedzę na temat podmiotów działalności pedagogicznej (dzieci, uczniów, rodziców i nauczycieli) i partnerów szkolnej edukacji oraz specyfiki funkcjonowania dzieci i młodzieży w kontekście prawidłowości i nieprawidłowości rozwojowych w odniesieniu do danego etapu edukacyjnego; zna sposoby	H2A_W02 H2A_W04 H2A_W05

	postępowania w przypadku problemów dydaktycznych i wychowawczych	
KF-FG2-N_W18	Zna i rozumie pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i praw autorskich; wie, jak zarządzać zasobami własności intelektualnej	H2A_W08
KF-FG2-N_W19	Ma pogłębioną wiedzę o kompleksowej naturze języka w ogóle i języka niemieckiego oraz złożoności i historycznej zmienności jego znaczeń	H2A_W09
KF-FG2-N_W20	Zna gramatykę języka niemieckiego oraz słownictwo (język specjalistyczny, wyrażenia z mowy potocznej, wyrażenia idiomatyczne) na poziomie zaawansowanym, identyfikuje i rozróżnia fenomeny leksykalno-gramatyczne umożliwiające skuteczną produkcję tekstów, definiuje autora, odbiorcę, intencje oraz strukturę tekstu	H2A_W09
UMIEJĘTNOŚCI		
KF-FG2-N_U01	Potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i integrować informacje z zakresu językoznawstwa germańskiego, literatury i kultury obszaru niemieckojęzycznego z wykorzystaniem różnych źródeł oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy	H2A_U01
KF-FG2-N_U02	Posiada pogłębione umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie problemów badawczych w obrębie dyscypliny wybranej specjalizacji dyplomowej (językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa)	H2A_U02 H2A_U03 H2A_U05 H2A_U07
KF-FG2-N_U03	Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze w obrębie dyscypliny wybranej specjalizacji dyplomowej (językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa) oraz podejmować autonomiczne działania zmierzające do rozwijania zdolności i kierowania własną karierą zawodową	H2A_U03
KF-FG2-N_U04	Posiada pogłębioną umiejętność integrowania wiedzy z zakresu różnych dyscyplin filologii germańskiej (językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa) oraz jej zastosowania w nietypowych sytuacjach profesjonalnych	H2A_U02 H2A_U04
KF-FG2-N_U05	Ma rozwinięte umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej, posługując się specjalistycznym językiem niemieckim, porozumiewa się w sposób precyzyjny i spójny przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie wybranej dyscypliny, jak i z odbiorcami spoza grona specjalistów	H2A_U06 H2A_U07 H2A_U08
KF-FG2-N_U06	Potrafi w sposób precyzyjny i spójny wypowiadać się w mowie i piśmie na tematy dotyczące wybranych zagadnień językoznawstwa germańskiego, z wykorzystaniem różnych ujęć teoretycznych oraz korzystając zarówno z dorobku językoznawstwa jak i innych dyscyplin	H2A_U04 H2A_U09 H2A_U10
KF-FG2-N_U07	Potrafi przeprowadzić krytyczną analizę i interpretację różnych rodzajów wytworów kultury właściwych dla danej dyscypliny filologii germańskiej (literaturoznawstwa, kulturoznawstwa, translatoryki) oraz zastosować oryginalne podejścia, uwzględniające nowe osiągnięcia filologii, w celu określenia ich znaczeń, oddziaływania społecznego w procesie komunikacji i miejsca w procesie historyczno-kulturowym	H2A_U01 H2A_U05 H2A_U06

KF-FG2-N_U08	Posiada umiejętność formułowania opinii krytycznych o różnych rodzajach wytworów kultury właściwych dla danej dyscypliny filologii germańskiej (literaturoznawstwa, kulturoznawstwa, translatoryki) na podstawie zdobytej wiedzy i doświadczenia oraz umiejętność prezentacji opracowań krytycznych w różnych formach	H2A_U07
KF-FG2-N_U09	Posiada umiejętność merytorycznego argumentowania w kontekście wybranych perspektyw teoretycznych, krytycznie ustosunkowując się do poglądów innych autorów oraz opierając się na wynikach własnych badań	H2A_U06
KF-FG2-N_U10	Posiada pogłębioną umiejętność przygotowania w języku niemieckim prac pisemnych z zakresu wybranych zagadnień właściwych dla dyscyplin filologii germańskiej z wykorzystaniem różnych źródeł	H2A_U09
KF-FG2-N_U11	Posiada pogłębioną umiejętność przygotowania wyczerpujących wystąpień ustnych w języku niemieckim w zakresie wybranych zagadnień właściwych dla dyscyplin filologii germańskiej z wykorzystaniem różnych źródeł	H2A_U10
KF-FG2-N_U12	Ma zbliżoną do rodzimej znajomość języka niemieckiego na poziomie C2 wg Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	H2A_U10 H2A_U11
KF-FG2-N_U13	Potrafi posługiwać się wiedzą teoretyczną z zakresu pedagogiki, psychologii oraz dydaktyki i metodyki szczegółowej w celu diagnozowania, analizowania i prognozowania sytuacji pedagogicznych oraz dobierania strategii realizowania działań praktycznych na poszczególnych etapach edukacyjnych	H2A_U04 H2A_U01
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
KF-FG2-N_K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności w zakresie poszczególnych dyscyplin filologii germańskiej, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunek własnego rozwoju i kształcenia, inspiruje proces uczenia się innych osób	H2A_K01
KF-FG2-N_K02	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności w zakresie językowej kompetencji komunikacyjnej, rozumie potrzebę jej ciągłego doskonalenia	H2A_K01
KF-FG2-N_K03	Ma przekonanie o konieczności zachowania się w sposób profesjonalny i przestrzegania zasad etyki zawodowej (np. jako nauczyciel), dostrzega i formułuje problemy moralne i dylematy etyczne związane z własną i cudzą pracą	H2A_K04
KF-FG2-N_K04	Ma świadomość różnorodności kulturowej, odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowo-językowego, wspierania komunikacji interkulturowej i porozumienia polsko-niemieckiego; konfrontując się z zagadnieniem tożsamości kulturowej występującej w tekstach literackich, umacnia w sobie poczucie odpowiedzialności za zachowanie i przekaz dziedzictwa kulturowego	H2A_K05
KF-FG2-N_K05	Potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji projektu badawczego w obrębie dyscypliny wybranej specjalizacji dyplomowej (literaturoznawstwa, językoznawstwa lub kulturoznawstwa); wykazuje kreatywność, samodzielność	H2A_K03

	i angażuje się w proces jego powstawania, przestrzega ustalonych terminów i poczynionych ustaleń; jest świadomy istnienia wymiaru etycznego w badaniach naukowych	
KF-FG2-N_K06	Potrafi współdziałać i pracować w grupie, w której przyjmuje różne role, nad identyfikowaniem i porządkowaniem wiedzy z zakresu poszczególnych dyscyplin filologii germańskiej, reprezentując postawę otwartą wobec odmiennych zjawisk, przekonań i sądów	H2A_K02
KF-FG2-N_K07	Systematycznie uczestniczy w życiu kulturalnym, korzystając z różnych mediów i różnych form, interesuje się aktualnymi wydarzeniami kulturalnymi, nowymi zjawiskami w kulturze, szczególnie śledząc wydarzenia zachodzące w krajach obszaru niemieckojęzycznego	H2A_K06

Zakładane efekty kształcenia specjalności nauczycielskiej pokrywają wszystkie efekty kształcenia określone rozporządzeniem ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji II stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia drugiego stopnia, 4 semestry, liczba punktów ECTS – 120.

Realizując plan studiów **specjalności nauczycielskiej w zakresie języka niemieckiego (bez kontynuacji)** student uzyskuje łącznie 133 punkty ECTS, a zatem 13 punktów więcej niż maksymalna wielkość nakładu pracy, związanego z uzyskaniem kwalifikacji na poziomie II. Różnica ta wynika z faktu, iż w ramach studiów II stopnia student równocześnie zdobywa uprawnienia nauczycielskie, obejmujące I i II etap edukacyjny.

III. PRAKTYKA:

Praktyka zawodowa dla specjalności filologia germańska

Zgodnie z planem studiów student studiów drugiego stopnia zobowiązany jest do odbycia praktyki zawodowej w II semestrze studiów, we wrześniu. Praktyki powinny być zrealizowane i rozliczone do końca IV semestru studiów, przy czym czas ich realizacji nie może kolidować z zajęciami dydaktycznymi. Student ma do zrealizowania minimum 160 godzin praktyki, obowiązuje go nie dłuższy niż 8-godzinny dzień pracy. Za zaliczenie praktyki student otrzymuje 5 punktów ECTS.

Praktyka zawodowa powinna odbyć się w instytucjach, w których posługiwanie się językiem obcym wynika z codziennych zadań danej instytucji, w szczególności - w biurze tłumaczeń, biurze podróży, biurze tłumacza przysięgłego, w wydawnictwie naukowym.

Podczas trwania praktyki student powinien wykazać się biegłą znajomością języka angielskiego w formie pisemnej i ustnej w zależności od specyfiki instytucji, w której jest odbywana praktyka. W ramach zadań szczegółowych student powinien poznać specyfikę danej instytucji i fakt ten udokumentować w dzienniku praktyk, tj.:

- rodzaj prowadzonej przez instytucję dokumentacji związanej z jej działalnością,
- rozkład dnia instytucji z uwzględnieniem obowiązków pracowników,
- oprzyrządowanie techniczne instytucji,
- zasoby komputerowego wspomaganie pracy (w tym np. programy do przekładu mechanicznego, elektroniczne słowniki translatorskie, strony internetowe dla specjalistów itp.),
- preferowane strategie i techniki pracy w danej instytucji,

Cele praktyki:

- wyrobienie specjalistycznych umiejętności składających się na kwalifikacje zawodowe przyszłego tłumacza.
- kształtowanie odpowiedniego stosunku do zawodu i obowiązków z nim związanych.
- konfrontowanie wiedzy teoretycznej z zakresu specjalności zawodowej z rzeczywistością.

Praktyka podlega obowiązkowemu zaliczeniu.

Po odbyciu praktyki student składa pełną dokumentację dotyczącą przebiegu praktyk, tj.:

- dziennik praktyk z dokładnie rozpisanyim każdym dniem praktyki i pisemną opinią zakładowego opiekuna praktyk.
- teczkę prac, tj. wykonane tłumaczenia z języka polskiego na język niemiecki oraz z języka niemieckiego na język polski.

Praktyka zawodowa dla specjalności nauczycielskiej w zakresie języka niemieckiego:

1) Praktyka – kontynuacja specjalności nauczycielskiej

Kształcenie w ramach studiów drugiego stopnia obejmuje odbycie w I semestrze studiów praktyki pedagogiczno-psychologicznej w wymiarze 30 godzin oraz w II semestrze studiów praktyki ciągłej w wymiarze 120 godzin w szkołach realizujących III i IV etap edukacyjny (gimnazjum, szkoła ponadgimnazjalna, kształcenie w zawodzie). Praktyki odbywają się w szkołach gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych – po 2 tygodnie w każdej z wymienionych placówek. Studenta obowiązuje 30-godzinny tydzień praktyk, na który składają się: godziny hospitowane, godziny asystowania oraz samodzielnie przeprowadzanie zajęć. Za zaliczenie praktyki pedagogiczno-psychologicznej student otrzymuje 1 punkt ECTS, za zaliczenie praktyki ciągłej – 6 pkt. ECTS.

2) Praktyka – rozpoczęcie specjalności nauczycielskiej na studiach drugiego stopnia

Kształcenie w ramach studiów drugiego stopnia obejmuje odbycie w I semestrze studiów praktyki pedagogiczno-psychologicznej w wymiarze 30 godzin oraz w II semestrze studiów praktyki ciągłej w wymiarze 180 godzin w szkołach realizujących I, II, III i IV etap edukacyjny. Praktyki odbywają się w szkołach podstawowych, szkołach gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych – po 2 tygodnie w każdej z wymienionych placówek. Studenta obowiązuje 30-godzinny tydzień praktyk, na który składają się: godziny hospitowane, godziny asystowania oraz samodzielnie przeprowadzanie zajęć.

Za zaliczenie praktyki pedagogiczno-psychologicznej student otrzymuje 1 punkt ECTS, za zaliczenie praktyki ciągłej 6 punktów ECTS.

W trakcie praktyki - zarówno w przypadku kontynuacji specjalności nauczycielskiej jak i jej rozpoczęcia - następuje kształtowanie kompetencji dydaktycznych przez:

1. zapoznanie się ze specyfiką szkoły lub placówki, w której praktyka jest odbywana, w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań dydaktycznych, sposobu funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji;
2. obserwowanie:
  - a) czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk w toku prowadzonych przez niego lekcji oraz aktywności uczniów,
  - b) toku metodycznego lekcji, stosowanych przez nauczyciela metod i form pracy oraz wykorzystywanych pomocy dydaktycznych,
  - c) interakcji dorosły (nauczyciel, wychowawca) – dziecko oraz interakcji między dziećmi lub młodzieżą w toku lekcji ,
  - d) procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w klasie, ich prawidłowości i zakłóceń,
  - e) sposobów aktywizowania i dyscyplinowania uczniów oraz różnicowania poziomu aktywności poszczególnych uczniów,

- f) sposobu oceniania uczniów,
  - g) sposobu zadawania i kontrolowania pracy domowej,
  - h) dynamiki i klimatu społecznego klasy, ról pełnionych przez uczniów, zachowania i postaw uczniów,
  - i) funkcjonowania i aktywności w czasie lekcji poszczególnych uczniów, z uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych,
  - j) działań podejmowanych przez opiekuna praktyk na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny,
  - k) organizacji przestrzeni w klasie, sposobu jej zagospodarowania;
3. współdziałanie z opiekunem praktyk w:
- a) planowaniu i przeprowadzaniu lekcji,
  - b) organizowaniu pracy w grupach,
  - c) przygotowywaniu pomocy dydaktycznych,
  - d) wykorzystywaniu środków multimedialnych i technologii informacyjnej w pracy dydaktycznej,
  - e) kontrolowaniu i ocenianiu uczniów,
  - f) podejmowaniu działań na rzecz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych,
  - g) organizowaniu przestrzeni klasy,
  - h) podejmowaniu działań w zakresie projektowania i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
4. pełnienie roli nauczyciela, w szczególności:
- a) planowanie lekcji, formułowanie celów, dobór metod i form pracy oraz środków dydaktycznych,
  - b) dostosowywanie metod i form pracy do realizowanych treści, etapu edukacyjnego oraz dynamiki grupy uczniowskiej,
  - c) organizację i prowadzenie lekcji w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze,
  - d) wykorzystywanie w toku lekcji środków multimedialnych i technologii informacyjnej,
  - e) dostosowywanie sposobu komunikacji w toku lekcji do poziomu rozwoju uczniów,
  - f) animowanie aktywności poznawczej i współdziałania uczniów, rozwijanie umiejętności samodzielnego zdobywania wiedzy z wykorzystaniem technologii informacyjnej,
  - g) organizację pracy uczniów w grupach zadaniowych,
  - h) dostosowywanie podejmowanych działań do możliwości i ograniczeń uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
  - i) diagnozowanie poziomu wiedzy i umiejętności uczniów,
  - j) podejmowanie indywidualnej pracy dydaktycznej z uczniami (w tym uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi),
  - k) podejmowanie działań wychowawczych w toku pracy dydaktycznej, w miarę pojawiających się problemów, w sytuacjach: zagrożenia bezpieczeństwa, naruszania praw innych, nieprzestrzegania ustalonych zasad,
  - l) podejmowanie współpracy z innymi nauczycielami, wychowawcą klasy, pedagogiem szkolnym, psychologiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami;
5. analizę i interpretację zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, w tym:

- a) prowadzenie dokumentacji praktyki,
- b) konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką,
- c) ocenę własnego funkcjonowania w toku wypełniania roli nauczyciela (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron),
- d) ocenę przebiegu prowadzonych lekcji oraz realizacji zamierzonych celów,
- e) konsultacje z opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych i prowadzonych lekcji,
- f) omawianie zgromadzonych doświadczeń w grupie studentów (słuchaczy).

Forma zaliczenia praktyki:

Zaliczenie praktyk odbywa się na podstawie przedłożonej pełnej dokumentacji praktyki (konspekty oraz uzupełniony i opieczętowany dzienniczek praktyk), na podstawie udokumentowania przepracowania odpowiedniej ilości godzin oraz pozytywnej opinii wystawionej przez szkolnego opiekuna praktyk.

Efekty kształcenia dla kierunku **Filologia
specjalność: filologia rosyjska**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszaru kształcenia w zakresie nauk humanistycznych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia pierwszego stopnia – licencjackie (6 semestrów).
4. **Absolwent:**

4.1. Cele kształcenia na kierunku filologia, wspólne dla specjalności: filologia rosyjska, filologia rosyjska z językiem angielskim oraz specjalności nauczycielskiej w zakresie języka rosyjskiego i języka angielskiego:

- wykształcenie umiejętności językowych do poziomu min. C1 znajomości języka rosyjskiego według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego,
- przekazanie usystematyzowanej wiedzy o literaturze, kulturze i historii rosyjskiej,
- przekazanie usystematyzowanej wiedzy z zakresu językoznawstwa rosyjskiego,
- przekazanie usystematyzowanej wiedzy o strukturze języka rosyjskiego,
- wykształcenie podstawowych umiejętności filologicznych w zakresie analizy i interpretacji tekstu, tworzenia tekstu pisanego i mówionego,
- wykształcenie umiejętności krytycznego myślenia, wiązania ze sobą faktów oraz wyciągania wniosków z posiadanych informacji,
- wykształcenie postawy otwartości wobec innych kultur i języków oraz kompetencji interkulturowych,
- wykształcenie podstawowych umiejętności translatorskich.

Dodatkowo w przypadku **specjalności nauczycielskiej w zakresie języka rosyjskiego i języka angielskiego** - szczegółowe cele kształcenia w tym zakresie przewidują realizację zajęć w zakresie:

- przekazania wiedzy z zakresu dydaktyki i metodyki nauczania języka rosyjskiego i angielskiego,
- wykształcenia umiejętności psychopedagogicznych i dydaktycznych w odniesieniu do pracy z uczniem na I i II etapie edukacyjnym,
- przygotowanie studenta do realizacji zadań zawodowych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) wynikających z roli nauczyciela.

Dodatkowo w przypadku wyboru specjalności **filologia rosyjska z językiem angielskim:**

- wykształcenie umiejętności językowych z zakresu języka angielskiego na poziomie C1 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego,
- przekazanie podstawowej wiedzy o literaturze, kulturze i historii krajów anglojęzycznych,
- przekazanie podstawowej wiedzy o strukturze języka angielskiego.

Ponadto w przypadku wyboru **opcji specjalizacyjnej translatorskiej:**

- przekazanie wiedzy z obszaru translatoologii oraz technik tłumaczeniowych,
- wykształcenie podstawowych umiejętności translatorskich.

Ponadto w przypadku wyboru **opcji specjalizacyjnej roszoznawczej:**

- przekazanie wszechstronnej wiedzy na temat Rosji,
- zapoznanie z problemami społecznymi, ekonomicznymi, politycznymi Rosji, a także najważniejszymi zjawiskami z zakresu filozofii i współczesnej literatury rosyjskiej.

4.2. Możliwości zatrudnienia i kontynuacji kształcenia

Absolwent studiów pierwszego stopnia specjalności **filologia rosyjska, filologia rosyjska z językiem angielskim lub specjalności nauczycielskiej w zakresie języka rosyjskiego i angielskiego** otrzymuje tytuł zawodowy licencjata, który uprawnia go do kontynuowania kształcenia na studiach drugiego stopnia w tej samej lub pokrewnej specjalności oraz kształcenia w ramach studiów podyplomowych. Może także kontynuować kształcenie na studiach magisterskich w krajach, w których obowiązuje dwustopniowy system kształcenia uniwersyteckiego.

Studia na specjalności **filologia rosyjska lub specjalności nauczycielskiej w zakresie języka rosyjskiego i angielskiego** pozwalają na rozpoczęcie działalności zawodowej w dziedzinach wymagających aktywnej znajomości języka rosyjskiego oraz orientacji w kulturze, realiach i stosunkach polityczno-społecznych Rosji. Absolwent może pracować w biurach tłumaczeń, w redakcjach prasowych, radiowych i telewizyjnych, w wydawnictwach, w innych instytucjach kultury, wszędzie tam, gdzie należy wykazać się umiejętnością formułowania tekstu pisanego i mówionego, redakcji tekstu i jego interpretacji. Nabyte umiejętności umożliwią także pracę w administracji, turystyce i sektorze usług.

Ukończenie **specjalności nauczycielskiej w zakresie języka rosyjskiego i angielskiego** umożliwia dodatkowo podjęcie pracy w charakterze nauczyciela języka rosyjskiego i angielskiego w przedszkolach i szkołach podstawowych.

5. Objasnienie oznaczeń:

a) K (przed podkreślnikiem)	– kierunkowe efekty kształcenia
b) F	– symbol kierunku filologia
c) A	– profil ogólnoakademicki
d) 1	– studia pierwszego stopnia
e) W	– kategoria wiedzy
f) U	– kategoria umiejętności
g) K (po podkreślniku)	– kategoria kompetencji społecznych
h) H1A	– efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych dla studiów pierwszego stopnia
i) 01, 02, 03 i kolejne	– numer efektu kształcenia

Tabela 1

Symbol efektu kierunkowego	Efekty kształcenia dla kierunku studiów filologia - po ukończeniu studiów pierwszego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych
WIEDZA		
KF1_W01	Ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu filologii w systemie nauk oraz o jej przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami naukowymi (filozofia, historia)	H1A_W01 H1A_W03 H1A_W05
KF1_W02	Zna podstawową terminologię używaną w naukach filologicznych (językoznawstwie, literaturoznawstwie,	H1A_W02 H1A_W03

	kulturoznawstwie i przekładoznawstwie) oraz rozumie jej zastosowania w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych	
KF1_W03	Ma uporządkowaną wiedzę ogólną, obejmującą terminologię teorie i metodologię z zakresu nauk filologicznych: językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa i przekładoznawstwa	H1A_W03
KF1_W04	Wie, zgodnie ze współczesnym stanem wiedzy, jak przebiega proces akwizycji języka ojczystego i języka specjalności	H1A_W04
KF1_W05	Ma uporządkowaną wiedzę o strukturze współczesnego języka specjalności oraz podstawowe informacje z zakresu jego historii	H1A_W04
KF1_W06	Ma podstawową wiedzę dotyczącą artykulacji dźwięków w języku specjalności	H1A_W09
KF1_W07	Ma podstawową wiedzę dotyczącą segmentalnych i suprasegmentalnych jednostek języka, ze szczególnym naciskiem na różnice między językiem polskim a językiem specjalności	H1A_W09
KF1_W08	Ma podstawową wiedzę o powiązaniach językoznawstwa z literaturoznawstwem, kulturoznawstwem i translatoryką, o powiązaniach literatury z historią danego obszaru językowego i historią kultury europejskiej	H1A_W05
KF1_W09	Ma podstawową wiedzę o głównych kierunkach rozwoju i najważniejszych nowych osiągnięciach w zakresie językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa i translatoryki danego obszaru językowego	H1A_W06
KF1_W10	Zna i rozumie podstawowe metody analizy i interpretacji wytworów kultury pod względem językowym, językoznawczym, literackim, kulturoznawczym i przekładoznawczym właściwym dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych filologii	H1A_W07
KF1_W11	Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego	H1A_W08
KF1_W12	Ma świadomość i elementarną wiedzę na temat kompleksowej natury języka, także języka specjalności oraz złożoności i historycznej zmienności jego znaczeń	H1A_W09
KF1_W13	Ma podstawową wiedzę o instytucjach kultury danego obszaru językowego, i orientuje się we współczesnym życiu kulturalnym Polski oraz krajów obszarów języka specjalności	H1A_W10
UMIEJĘTNOŚCI		
KF1_U01	Rozumie potrzebę nieustannego uaktualniania swojej wiedzy i umiejętności	H1A_U01
KF1_U02	Ma elementarne umiejętności badawcze (formułowanie i analiza problemów, dobór metod i narzędzi, opracowanie i prezentacja wyników) pozwalające na rozwiązywanie problemów w obrębie dyscypliny wybranej specjalizacji dyplomowej (językoznawstwie, literaturoznawstwie, kulturoznawstwie, translatoryce)	H1A_U02
KF1_U03	Umie samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze kierując się wskazówkami opiekuna naukowego	H1A_U03
KF1_U04	Posiada podstawową umiejętność posługiwania się pojęciami i paradygmatami badawczymi z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa i translatoryki w typowych sytuacjach profesjonalnych	H1A_U02 H1A_U04

KF1_U05	Potrafi rozpoznać różne rodzaje wytworów kultury właściwych dla studiowanej dyscypliny w zakresie nauk filologicznych (językoznawstwo, literaturoznawstwo, kulturoznawstwo, translatoryka) oraz przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację z zastosowaniem typowych metod w celu określenia ich znaczeń, funkcji, ewolucji, oddziaływania w procesie komunikacji językowej i literackiej oraz miejsca w procesie historyczno-kulturowym	H1A_U05
KF1_U06	Potrafi przeprowadzić analizę tekstu pisanego i usłyszanego z zastosowaniem podstawowych metod, uwzględniając przy tym kontekst społeczny i kulturowy	H1A_U05
KF1_U07	Potrafi uporządkować tekst przeczytany lub usłyszany, zrozumieć w nim główną myśl, znaleźć potrzebne informacje, stwierdzić prawdziwość lub fałsz niektórych stwierdzeń oraz określić charakter i formę tekstu	H1A_U05
KF1_U08	Ma umiejętność dyskusji, merytorycznej argumentacji dotyczących omawianych tekstów pisanych lub wysłuchanych, a także umie formułować wnioski w języku specjalności	H1A_U06 H1A_U10
KF1_U09	Potrafi porozumiewać się z wykorzystaniem różnych technik komunikacyjnych ze specjalistami i niespecjalistami w zakresie wybranej specjalizacji w języku specjalności	H1A_U07 H1A_U10
KF1_U10	Posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych na tematy życia codziennego i tematy popularnonaukowe w języku specjalności z wykorzystaniem różnych źródeł	H1A_U09, H1A_U10
KF1_U11	Posiada umiejętność tworzenia typowych prac pisemnych w języku specjalności oraz typowych prac pisemnych w zakresie dyscyplin filologicznych a także pisemną analizę problemów przekładowych z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych i korzystając z literatury przedmiotu	H1A_U08 H1A_U10
KF1_U12	Posiada umiejętność przygotowania wyczerpujących wystąpień ustnych na tematy dotyczące zagadnień szczegółowych wybranej specjalizacji dyplomowej, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych i korzystając z literatury przedmiotu	H1A_U09 H1A_U10
KF1_U13	Ma zblizoną do rodzimej znajomość języka specjalności na poziomie B2+/C1 wg Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	H1A_U10
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
KF1_K01	Rozumie potrzebę nieustannego uaktualniania wiedzy i umiejętności w zakresie języka specjalności	H1A_K01 H1A_K04
KF1_K02	Potrafi pracować w grupie, przyjmując różne w niej role	H1A_K02
KF1_K03	Potrafi kierować małym zespołem, przyjmując odpowiedzialność za efekty jego pracy	H1A_K02
KF1_K04	Potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonych zadań, jest kreatywny i potrafi dokonywać samooceny swoich działań	H1A_K03 H1A_K05
KF1_K05	Prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu (np. tłumacza, nauczyciela)	H1A_K04
KF1_K06	Ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego własnego regionu i Polski, będąc jednocześnie otwartym na odmienności kulturowe krajów obszaru językowego specjalności	H1A_K05
KF1_K07	Uczestniczy w życiu kulturalnym, korzystając z różnych	H1A_K06

	mediów i różnych form, śledząc szczególnie wydarzenia zachodzące w krajach obszaru języka specjalności	
KF1_K08	Obserwuje nowe zjawiska językowe, literackie i kulturalne i ich relacje z innymi dziedzinami sztuki, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów językowych specjalności	H1A_K01 H1A_K06

Efekty kształcenia dla specjalności filologia rosyjska

6. Objaśnienie oznaczeń:

a) K (przed podkreślnikiem)	– kierunkowe efekty kształcenia
b) F	– symbol kierunku filologia
c) FR1	– symbol specjalności: filologia rosyjska
d) A	– profil ogólnoakademicki
e) 1	– studia pierwszego stopnia
f) W	– kategoria wiedzy
g) U	– kategoria umiejętności
h) K (po podkreślniku)	– kategoria kompetencji społecznych
i) H1A	– efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych dla studiów pierwszego stopnia
j) 01, 02, 03 i kolejne	– numer efektu kształcenia

Tabela 2

Symbol efektu kierunkowego	Efekty kształcenia dla kierunku studiów filologia, specjalność filologia rosyjska - po ukończeniu studiów pierwszego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych
WIEDZA		
KF-FR1_W01	Zna elementarną terminologię używaną w językoznawstwie i rozumie jej źródła oraz zastosowania w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych	H1A_W02 H1A_W03
KF-FR1_W02	Ma elementarną wiedzę o miejscu językoznawstwa w systemie nauk oraz jego przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami naukowymi	H1A_W03 H1A_W05
KF-FR1_W03	Ma elementarną i uporządkowaną wiedzę na temat różnych subdyscyplin językoznawstwa, obejmującą ich teorię, terminologię i metodologię	H1A_W03 H1A_W04
KF-FR1_W04	Ma elementarną wiedzę o prowadzeniu badań w językoznawstwie, a w szczególności o problemach badawczych, metodach, technikach i narzędziach badawczych, zna podstawowe tradycje paradygmatyczne, z których wywodzą się poszczególne metody	H1A_W02 H1A_W03
KF-FR1_W05	Zna najważniejsze tradycyjne i współczesne nurty w językoznawstwie, rozumie ich historyczne i interdyscyplinarne uwarunkowania	H1A_W01 H1A_W03
KF-FR1_W06	Ma elementarną wiedzę o zastosowaniu wyników badań językoznawstwa stosowanego oraz ich przyczynku do rozwoju innych dziedzin i rozwoju cywilizacyjnego	H1A_W06
KF-FR1_W07	Ma elementarną wiedzę dotyczącą procesów komunikowania na płaszczyźnie lingwistycznej	H1A_W02 H1A_W03
KF-FR1_W08	Ma elementarną wiedzę o istocie, rozwoju i historii języka	H1A_W02

	specjalności, rozumie wybrane paradygmaty, koncepcje i teorie języka	H1A_W03 H1A_W04 H1A_W09
KF-FR1_W09	Ma uporządkowaną wiedzę o strukturze współczesnego języka studiowanej specjalności i jego opisie gramatycznym, rozumie różnice pomiędzy językiem mówionym a pisanym	H1A_W02 H1A_W03 H1A_W04 H1A_W09
KF-FR1_W10	Ma podstawową wiedzę dotyczącą artykulacji dźwięków w języku specjalności, akcentowania wyrazów oraz intonacji zdaniowej, zna bazę artykulacyjną, rozumie proces powstawania oraz zasady poprawnej realizacji dźwięków	H1A_W04 H1A_W09
KF-FR1_W11	Ma świadomość kompleksowości języka specjalności w zakresie struktur i kategorii gramatycznych oraz podstawową wiedzę na temat subsystemów języka (gramatyka, słownictwo, wymowa)	H1A_W04 H1A_W09
KF-FR1_W12	Ma elementarną wiedzę na temat przebiegu procesów akwizycji języka ojczystego i języka studiowanej specjalności ze szczególnym uwzględnieniem różnic pomiędzy tymi procesami, zna podstawowe teorie dotyczące akwizycji i uczenia się języków, rozumie wpływ czynników indywidualnych, czynników zewnętrznych oraz języka pierwszego na akwizycję języka drugiego/obcego	H1A_W03 H1A_W04 H1A_W09
KF-FR1_W13	Ma podstawową wiedzę o specyfice przedmiotowej historii literatury studiowanego obszaru językowego, jej powiązaniach z innymi dziedzinami nauki oraz kierunkach rozwoju	H1A_W01 H1A_W05 H1A_W06
KF-FR1_W14	Ma uporządkowaną wiedzę ogólną na temat periodyzacji procesu historyczno-literackiego, różnych zjawisk w dziedzinie literatury, komparatystyki, ewolucji postaw czytelniczych, problemów i motywów literackich	H1A_W04 H1A_W10
KF-FR1_W15	Ma wiedzę na temat omawianych epok literackich, zna tło historyczno-kulturowe dzieł reprezentatywnych dla danej epoki, zna czołowych przedstawicieli, orientuje się w kierunkach i formach literackich	H1A_W01 H1A_W03 H1A_W04
KF-FR1_W16	Zna i rozumie podstawowe metody analizy i interpretacji tekstów literackich	H1A_W07
KF-FR1_W17	Ma świadomość kompleksowości literatury i języka, zjawisk kulturowych i estetycznych, powiązań literatury ze sztuką, filozofią i innymi dziedzinami nauk	H1A_W09
KF-FR1_W18	Zna elementarną terminologię używaną w zakresie historii literatury studiowanej specjalności i rozumie jej źródła oraz zastosowania w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych	H1A_W02 H1A_W03 H1A_W05
KF-FR1_W19	Ma uporządkowaną wiedzę ogólną na temat literatury specjalności: nazywa tendencje i kierunki literackie, wymienia przykłady utworów charakterystycznych dla danego kierunku literackiego, rozróżnia gatunki i konwencje literackie omawianych dzieł, identyfikuje zjawiska kulturowe będące tłem omawianych lektur, wyjaśnia zależności, rozpoznaje motywy	H1A_W03 H1A_W05 H1A_W10
KF-FR1_W20	Ma podstawową wiedzę z zakresu historii kultury oraz historii krajów studiowanego obszaru językowego, obejmującą podstawową terminologię; zna instytucje oraz przedstawicieli kultury, orientuje się we współczesnym życiu kulturalnym Polski oraz kraju studiowanej specjalności	H1A_W01 H1A_W02 H1A_W10
KF-FR1_W21	Ma elementarną wiedzę o uwarunkowaniach społeczno-historycznych mających wpływ na tworzenie się istotnych	H1A_W01 H1A_W03

	nurtów kulturowych	
KF-FR1_W22	Ma uporządkowaną wiedzę ogólną na temat rozwoju procesów historyczno-kulturowych kraju studiowanej specjalności, najistotniejszych wydarzeń historycznych	H1A_W03 H1A_W04 H1A_W05
KF-FR1_W23	Zna różne kierunki badań historycznych w wymiarze politycznym, społecznym, gospodarczym, kulturowym; rozumie, że badania i debata historyczna są procesem trwałym, który niesie ze sobą nieustanne zmiany i rozwój poglądów	H1A_W03 H1A_W07
KF-FR1_W24	Ma elementarną, uporządkowaną wiedzę o specyfice translacji ustnej i pisemnej w różnorodnych sytuacjach komunikacyjnych, obejmującą podstawową terminologię wynikającą z teorii przekładu, techniki translacji oraz metody interpretacji tłumaczonego tekstu, ze szczególnym uwzględnieniem tekstów literackich	H1A_W02 H1A_W04 H1A_W07
KF-FR1_W25	Ma świadomość komplementarnej natury procesu translacji ustnej i pisemnej oraz różnic kulturowych i systemowych wpływających na proces przekładu	H1A_W07 H1A_W09
KF-FR1_W26	Ma uporządkowaną wiedzę na temat podstawowych pojęć i zasad z zakresu ochrony własności intelektualnej oraz prawa autorskiego, zna zasady cytowania, techniki sporządzania bibliografii i przypisów	H1A_W08
UMIEJĘTNOŚCI		
KF-FR1_U01	Potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z zakresu językoznawstwa, literatury, kultury i historii kraju studiowanej specjalności z wykorzystaniem różnych źródeł i sposobów, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego	H1A_U01 H1A_U03
KF-FR1_U02	Posiada podstawowe umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie problemów w obrębie dyscypliny wybranej specjalizacji dyplomowej: językoznawstwa, literaturoznawstwa lub kulturoznawstwa	H1A_U02
KF-FR1_U03	Potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa i translatoryki w typowych sytuacjach profesjonalnych	H1A_U02 H1A_U04
KF-FR1_U04	Potrafi w sposób precyzyjny i spójny wypowiadać się w mowie i piśmie na tematy dotyczące wybranych zagadnień językoznawczych, literaturoznawczych i kulturoznawstwa z wykorzystaniem różnych ujęć teoretycznych; korzystając zarówno z dorobku językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa jak i innych dyscyplin	H1A_U08 H1A_U09
KF-FR1_U05	Potrafi wykorzystywać podstawową wiedzę teoretyczną z zakresu językoznawstwa oraz powiązanych z nim dyscyplin w celu analizowania i interpretowania zagadnień związanych z akwizycją języka pierwszego i następnych	H1A_U06 H1A_U09
KF-FR1_U06	Ma rozwinięte umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej, potrafi używać języka specjalistycznego i porozumiewać się w sposób precyzyjny i spójny przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych zarówno ze specjalistami w zakresie językoznawstwa, literatury oraz kultury kraju studiowanej specjalności, jak i z odbiorcami spoza grona specjalistów	H1A_U06 H1A_U07 H1A_U10

KF-FR1_U07	Ma umiejętność dyskusji, merytorycznej argumentacji, prezentowania własnych pomysłów, wątpliwości i sugestii dotyczących omawianych zagadnień z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa i kulturoznawstwa oraz umiejętność formułowania wniosków w języku specjalności	H1A_U06 H1A_U10
KF-FR1_U08	Potrafi w spójny sposób konstruować wypowiedź ustną i pisemną w języku specjalności na tematy z zakresu językoznawstwa, historii literatury studiowanego obszaru językowego i literatury współczesnej, kulturoznawstwa, historii kraju studiowanej specjalności, stosując pojęcia właściwe dla danej dyscypliny, wykorzystując podstawowe ujęcia teoretyczne i korzystając z literatury przedmiotu	H1A_U04 H1A_U06 H1A_U08 H1A_U09 H1A_U10
KF-FR1_U09	Potrafi wyszczególnić główne zjawiska i procesy kulturowe charakterystyczne dla kulturowego rozwoju kraju studiowanej specjalności; rozpoznaje istotne nurty w architekturze i sztuce oraz różne rodzaje wytworów jej kultury	H1A_U05
KF-FR1_U10	Ma podstawowe umiejętności w zakresie tłumaczeń ustnych i przekładów pisemnych z języka polskiego na język studiowanej specjalności oraz z tego języka na język polski z wykorzystaniem w procesie przekładu podstawowych ujęć teoretycznych i źródeł	H1A_U10
KF-FR1_U11	Samodzielnie wyszukuje informacje na interesujący go temat, korzystając przy tym z różnych materiałów źródłowych i technik komunikacyjnych; stosuje słowniki jedno- i dwujęzyczne, by wyszukać i określić właściwe kategorie gramatyczne, znaleźć potrzebne jednostki leksykalne i struktury gramatyczne	H1A_U04
KF-FR1_U12	Posiada umiejętność przygotowania i prezentowania wystąpień ustnych na tematy życia codziennego i tematy popularnonaukowe, wyraża w komunikacji ustnej wszystkie intencje językowe na poziomie C1 wg Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego; w przypadku luk w zasobach językowych stosuje odpowiednie strategie kompensacyjne	H1A_U06 H1A_U09 H1A_U10
KF-FR1_U13	Posiada umiejętność przygotowania prac pisemnych na tematy z życia codziennego i tematy popularnonaukowe (sprawozdania, rozprawki, streszczenia, opisy, relacje z własnych przeżyć i doświadczeń, recenzje, listy), wyraża w komunikacji pisemnej wszystkie intencje językowe na poziomie C1 wg Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	H1A_U06 H1A_U08 H1A_U10
KF-FR1_U14	Ma zbliżoną do rodzimej znajomość języka specjalności na poziomie C1 wg Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	H1A_U10
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
KF-FR1_K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności w zakresie poszczególnych dyscyplin filologii, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności w tym zakresie, wyznacza kierunek własnego rozwoju i kształcenia	H1A_K01
KF-FR1_K02	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności w zakresie językowej kompetencji komunikacyjnej, rozumie potrzebę jej ciągłego doskonalenia	H1A_K01
KF-FR1_K03	Ma przekonanie o konieczności zachowania się w sposób profesjonalny i przestrzegania zasad etyki zawodowej (np.	H1A_K04

	tłumacza), dostrzega i formułuje problemy moralne i dylematy etyczne związane z własną i cudzą pracą	
KF-FR1_K04	Ma świadomość różnorodności kulturowej, odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowo-językowego, wspierania komunikacji interkulturowej i porozumienia międzynarodowego; konfrontując się z zagadnieniem tożsamości kulturowej występującej w tekstach literackich, umacnia w sobie poczucie odpowiedzialności za zachowanie i przekaz dziedzictwa kulturowego	H1A_K05
KF-FR1_K05	Potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji projektu badawczego w zakresie dyscypliny wybranej specjalizacji dyplomowej (literaturoznawstwa, językoznawstwa, kulturoznawstwa, translatoryki); wykazuje kreatywność, samodzielność i angażuje się w proces jego powstawania, przestrzega ustalonych terminów i poczynionych ustaleń	H1A_K03
KF-FR1_K06	Potrafi współdziałać i pracować w grupie, w której przyjmuje różne role, nad identyfikowaniem i porządkowaniem wiedzy z zakresu poszczególnych dyscyplin filologii, reprezentując postawę otwartą wobec odmiennych zjawisk, przekonań i sądów	H1A_K02
KF-FR1_K07	Uczestniczy w życiu kulturalnym, korzystając z różnych mediów i różnych form, szczególnie śledząc wydarzenia zachodzące w kraju studiowanej specjalności	H1A_K06

Efekty kształcenia dla specjalności filologia rosyjska z językiem angielskim

7. Objasnienie oznaczeń:

a) K (przed podkreślnikiem)	– kierunkowe efekty kształcenia
b) F	– symbol kierunku filologia
c) FRA	– symbol specjalności filologia rosyjska z językiem angielskim
d) A	– profil ogólnoakademicki
e) 1	– studia pierwszego stopnia
f) W	– kategoria wiedzy
g) U	– kategoria umiejętności
h) K (po podkreślniku)	– kategoria kompetencji społecznych
i) H1A	– efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych dla studiów pierwszego stopnia
j) 01, 02, 03 i kolejne	– numer efektu kształcenia

Tabela 3

Symbol efektu kierunkowego	Efekty kształcenia dla kierunku studiów filologia specjalność filologia rosyjska z językiem angielskim - po ukończeniu studiów pierwszego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych
WIEDZA		
KF-FRA1_W01	Ma świadomość wielości i różnorodności stanowisk metodologicznych, teorii i szkół naukowych w literaturoznawstwie, językoznawstwie i kulturoznawstwie, umie je wymienić oraz scharakteryzować	H1A_W01
KF-FRA1_W02	Zna podstawową terminologię nauk humanistycznych	H1A_W02 H1A_W01

KF-FRA1_W03	Ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturologii, translatoryki w systemie nauk humanistycznych oraz ich specyfice przedmiotowej i metodologicznej	H1A_W03 H1A_W01
KF-FRA1_W04	Zna i definiuje w języku polskim oraz językach studiowanej specjalności podstawowe pojęcia z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturologii oraz translatoryki	H1A_W03 H1A_W01 H1A_W02 H1A_W04
KF-FRA1_W05	Definiuje jednostki systemu stylistycznego języka polskiego i języków studiowanych specjalności; określa kryteria wyróżnienia stylów mowy, definiuje poszczególne style w języku; nazywa cechy charakterystyczne dla poszczególnych stylów języka	H1A_W04 H1A_W02 H1A_W03
KF-FRA1_W06	Zna poetykę i podstawy teorii dzieła literackiego, metody literaturoznawczej analizy i interpretacji dzieł z różnych epok, objaśnia mechanizmy ewolucji procesu literackiego	H1A_W04 H1A_W03
KF-FRA1_W07	Ma wiedzę o literackich i pozaliterackich (historycznych, filozoficznych, społecznych, ideologicznych, kulturowych) kontekstach literatur i kultur specjalności kształtujących procesy ich tworzenia i odbioru	H1A_W04 H1A_W02 H1A_W03
KF-FRA1_W08	Ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę z zakresu historii krajów studiowanej specjalności, zna relacje pomiędzy przeszłością a aktualnymi wydarzeniami w nich zachodzącymi	H1A_W04
KF-FRA1_W09	Ma wiedzę faktograficzną na temat krajów studiowanych specjalności, dotyczącą zagadnień geograficznych, demograficznych, ekonomicznych, politycznych, socjokulturowych	H1A_W04
KF-FRA1_W10	Ma wiedzę na temat osiągnięć w dziedzinie kultury i sztuki, o instytucjach kultury i orientację we współczesnym życiu kulturalnym krajów studiowanej specjalności	H1A_W04
KF-FRA1_W11	Ma dobrą znajomość szerokiego zasobu leksykalnego, znajomość wyrażeń idiomatycznych i potocznych, zna i stosuje gramatyczne środki językowe, zna układ tekstu pisanego, stosuje podział na akapity, zna zasady interpunkcyjne i ortograficzne	H1A_W04
KF-FRA1_W12	Zna podstawowe zagadnienia z zakresu historii, filozofii i kultur krajów studiowanych specjalności w kontekście kultury europejskiej, rozumie naturę ich powiązań	H1A_W05 H1A_W02 H1A_W03
KF-FRA1_W13	Zna najnowsze materiały dotyczące wskazanych problemów z zakresu teorii i historii literatury, językoznawstwa, kulturoznawstwa i translatoryki krajów studiowanych specjalności, ich głównych kierunkach rozwoju i najważniejszych nowych osiągnięciach	H1A_W06 H1A_W03 H1A_W04
KF-FRA1_W14	Identyfikuje i charakteryzuje najważniejsze teorie językoznawcze, literaturoznawcze, kulturoznawcze, translatologiczne, ich założenia i wzajemne powiązania	H1A_W06 H1A_W01 H1A_W03 H1A_W07
KF-FRA1_W15	Ma świadomość wielości i różnorodności stanowisk metodologicznych, teorii i szkół naukowych w literaturoznawstwie, językoznawstwie, kulturoznawstwie, translatoryce oraz zna i rozumie podstawowe metody analizy i interpretacji różnych wytworów kultury	H1A_W07 H1A_W01 H1A_W02 H1A_W03
KF-FRA1_W16	Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego	H1A_W08

KF-FRA1_W17	Ma świadomość kompleksowej natury języka i jego złożoności, historycznej zmienności	H1A_W09 H1A_W04
KF-FRA1_W18	Ma wiedzę o historii, strukturze i odmianach języków specjalności oraz ich procesach rozwojowych od początków po czasy współczesne	H1A_W09 H1A_W04
KF-FRA1_W19	Zna gramatykę opisową języków specjalności, wybrane zagadnienia z leksykografii, leksykologii, pragmalingwistyki i lingwistyki tekstu, zna współczesną stylistykę	H1A_W09 H1A_W02 H1A_W04
KF-FRA1_W20	Ma podstawową wiedzę o instytucjach kultury i rozumie problemy kultury popularnej oraz jej relacje z kulturą wysoką	H1A_W10 H1A_W04
KF-FRA1_W21	Ma orientację we współczesnym życiu kulturalnym kraju specjalności	H1A_W10
UMIEJĘTNOŚCI		
KF-FRA1_U1	Wyszukuje, analizuje, ocenia, selekcjonuje i użytkuje potrzebną informację z wykorzystaniem słowników i literatury przedmiotu	H1A_U01
KF-FRA1_U2	Ma podstawowe umiejętności badawcze, używa odpowiednich narzędzi badawczych i metod do opisanego poszczególnych zagadnień z historii, języka, kultury, literatury krajów specjalności, samodzielnie wyciąga wnioski	H1A_U02
KF-FRA1_U3	Nakreśla zakres realizowanego przez siebie zadania, analizuje je stosując poznane metody badawcze	H1A_U02
KF-FRA1_U4	Ma umiejętności opracowania i prezentacji wyników swojej pracy: zdaje relację z samodzielnie wykonanych prac pisemnych, tłumaczy i ilustruje wyniki badań, zgodnie z przyjętymi zasadami sporządza bibliografię zebranej literatury krytycznej	H1A_U02
KF-FRA1_U5	Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i poszerzać swoje umiejętności w oparciu o wskazówki opiekuna naukowego oraz podejmować autonomiczne działania zmierzające do pogłębiania swojej wiedzy	H1A_U03
KF-FRA1_U6	Wyszukuje, porządkuje, weryfikuje i opracowuje materiały krytyczne i ocenia ich przydatność	H1A_U03 H1A_U01
KF-FRA1_U7	Potrafi posługiwać się podstawową wiedzą teoretyczną do opisu i analizy procesów oraz zjawisk z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa, kultury i historii krajów specjalności	H1A_U04
KF-FRA1_U8	Rozumie i interpretuje zjawiska kultury w zakresie omawianej problematyki, postrzega i określa ich specyfikę na tle dziedzictwa kulturowego Europy	H1A_U05 H1A_U04
KF-FRA1_U9	Potrafi analizować, interpretować i oceniać różne rodzaje wytworów kultury w celu określenia ich znaczeń, oddziaływania społecznego, miejsca w procesie historyczno-kulturowym	H1A_U05 H1A_U01 H1A_U04
KF-FRA1_U10	Potrafi merytorycznie argumentować i formułować wnioski z zakresu historii, kultury, językoznawstwa literaturoznawstwa, translatoryki z wykorzystaniem poglądów innych autorów	H1A_U06 H1A_U01 H1A_U04
KF-FRA1_U11	Formułuje tezy do dyskusji lub pracy pisemnej (semestralnej, rocznej, dyplomowej), dobiera materiały do samodzielnej analizy	H1A_U06 H1A_U01
KF-FRA1_U12	Potrafi porozumiewać się przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie studiowanej specjalizacji oraz niespecjalistami w języku	H1A_U07 H1A_U04

	rodzimy i studiowanej specjalności	
KF-FRA1_U13	Inicjuje i prowadzi dyskusje na temat wybranych zjawisk w literaturze, kulturze kraju studiowanych specjalności, bierze udział w dyskusjach prowadzonych przez inne osoby	H1A_U07 H1A_U09
KF-FRA1_U14	Ma umiejętność przygotowania pracy pisemnej w języku polskim i językach specjalności z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych i różnych źródeł, wykonuje ją przy użyciu środków multimedialnych i programów komputerowych (Word, Excel, Power Point)	H1A_U08 H1A_U01
KF-FRA1_U15	Potrafi przygotować i przekazać ustnie klarowną wypowiedź w języku polskim oraz specjalności na złożony temat z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł, rozwijając i podtrzymując własne poglądy, a także popierając je dodatkowymi argumentami i przykładami	H1A_U09 H1A_U01
KF-FRA1_U16	Potrafi merytorycznie reagować na pytania słuchaczy lub ich zastrzeżenia	H1A_U09
KF-FRA1_U17	Potrafi zrozumieć skomplikowane informacje, szczegółowo jasno i precyzyjnie opisywać złożone zagadnienia, tworzyć staranne opisy lub narracje w wypowiedzi monologicznej, w dyskusjach, umie uzasadnić własne stanowisko i reagować na kontrargumenty	H1A_U10
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
KF-FRA1_K1	Świadomie kształtuje i rozwija swoje zainteresowania w zakresie kultury, literatury, języka i historii kraju specjalności	H1A_K01
KF-FRA1_K2	Rozumie potrzebę samodzielnego, permanentnego poszerzania wiedzy i umiejętności z zakresu dziedziny studiów i dziedzin pokrewnych	H1A_K01
KF-FRA1_K3	Umie pracować samodzielnie i w grupie przyjmując w niej różne role i współpracując z partnerami z grupy i nauczycielem, Jest zdolny do zmiany roli w grupie, wykonuje różne zadania	H1A_K02
KF-FRA1_K4	Potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania	H1A_K03 H1A_K02
KF-FRA1_K5	W badaniach wykazuje dbałość o rzetelność i profesjonalizm, szanuje odmiennosć poglądów i teorii w ramach badań naukowych i dyskusji publicznej	H1A_K04
KF-FRA1_K6	Dąży do obiektywizmu w podejściu do przekazu historycznego i oceny poszczególnych procesów dziejowych	H1A_K04
KF-FRA1_K7	Neguje narzucanie innym światopoglądu, religii i systemu wartości i rozumie potrzebę kompromisu	H1A_K04
KF-FRA1_K8	Jest przygotowany do przekazywania posiadanej wiedzy, jest kreatywny, otwarty na nowe rozwiązania, metody i narzędzia badawcze	H1A_K04
KF-FRA1_K9	Postrzega przedsięwzięcia związane ze współpracą międzynarodową (polityczne, społeczne, gospodarcze, medialne, kulturalne, naukowe), jako pole do aktywizacji zawodowej	H1A_K04
KF-FRA1_K10	Ma świadomość różnorodności kulturowej oraz społeczno-historycznej w zakresie stosunków międzyludzkich	H1A_K05
KF-FRA1_K11	Postrzega środowisko komunikacji językowej jako zjawisko tradycyjnej kultury, tworzonej przez wiele pokoleń, która powinna być kultywowana i chroniona jako dziedzictwo	H1A_K05

	narodowe	
KF-FRA1_K12	Uczestniczy w życiu kulturalnym, korzystając z różnych mediów i różnych jego form	H1A_K06

**Efekty kształcenia dla specjalności nauczycielskiej
w zakresie języka rosyjskiego i języka angielskiego**

Efekty kształcenia na studiach pierwszego stopnia na kierunku **filologia, specjalność nauczycielska w zakresie języka rosyjskiego i języka angielskiego** mieszczą się w zakresie efektów kształcenia obszaru nauk humanistycznych, profil ogólnoakademicki.

8. Objaśnienie oznaczeń:

a) K (przed podkreślnikiem)	– kierunkowe efekty kształcenia
b) F	– symbol kierunku filologia
c) FRA1-N	– symbol specjalności nauczycielskiej w zakresie języka rosyjskiego i języka angielskiego
d) A	– profil ogólnoakademicki
e) 1	– studia pierwszego stopnia
f) W	– kategoria wiedzy
g) U	– kategoria umiejętności
h) K (po podkreślniku)	– kategoria kompetencji społecznych
i) H1A	– efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych dla studiów pierwszego stopnia
j) 01, 02, 03 i kolejne	– numer efektu kształcenia

Tabela 4

Symbol efektu kierunkowego	Efekty kształcenia dla kierunku studiów filologia, specjalność nauczycielska w zakresie języka rosyjskiego i języka angielskiego - po ukończeniu studiów pierwszego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych
WIEDZA		
KF-FRA1-N_W01	Zna elementarną terminologię używaną w językoznawstwie, literaturoznawstwie, kulturoznawstwie, glottodydaktyce specjalności i rozumie jej źródła oraz zastosowania w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych	H1A_W02 H1A_W03
KF-FRA1-N_W02	Ma elementarną wiedzę o miejscu językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa, glottodydaktyki studiowanej specjalności w systemie nauk oraz ich przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami naukowymi	H1A_W03 H1A_W05
KF-FRA1-N_W03	Ma elementarną i uporządkowaną wiedzę na temat różnych subdyscyplin językoznawstwa literaturoznawstwa, kulturoznawstwa oraz glottodydaktyki studiowanych specjalności, obejmującą ich teorię, terminologię i metodologię	H1A_W03 H1A_W04
KF-FRA1-N_W04	Ma elementarną wiedzę o prowadzeniu badań w językoznawstwie, literaturoznawstwie,	H1A_W02 H1A_W03

	kulturoznawstwie, glottodydaktyce specjalności, a w szczególności o problemach badawczych, metodach, technikach i narzędziach badawczych, zna podstawowe tradycje paradygmatyczne, z których wywodzą się poszczególne metody	
KF-FRA1-N_W05	Zna najważniejsze tradycyjne i współczesne nurty w językoznawstwie, literaturoznawstwie, kulturoznawstwie, glottodydaktyce specjalności, rozumie ich historyczne i interdyscyplinarne uwarunkowania	H1A_W01 H1A_W03
KF-FRA1-N_W06	Ma elementarną wiedzę o zastosowaniu wyników badań językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa, glottodydaktyki oraz ich przyczynku do rozwoju innych dziedzin i rozwoju cywilizacyjnego	H1A_W06
KF-FRA1-N_W07	Ma elementarną wiedzę dotyczącą procesów komunikowania na płaszczyźnie lingwistycznej	H1A_W02 H1A_W03
KF-FRA1-N_W08	Ma elementarną wiedzę o istocie, rozwoju i historii języków specjalności, rozumie wybrane paradygmaty, koncepcje i teorie języka	H1A_W02 H1A_W03 H1A_W04 H1A_W09
KF-FRA1-N_W09	Ma uporządkowaną wiedzę o strukturze współczesnego języka specjalności, i jego opisie gramatycznym, rozumie różnice pomiędzy językiem mówionym a pisany	H1A_W02 H1A_W03 H1A_W04 H1A_W09
KF-FRA1-N_W10	Ma podstawową wiedzę dotyczącą artykulacji dźwięków w języku specjalności, akcentowania wyrazów oraz intonacji zdaniowej, zna bazę artykulacyjną, rozumie proces powstawania oraz zasady poprawnej realizacji dźwięków	H1A_W04 H1A_W09
KF-FRA1-N_W11	Ma świadomość kompleksowości języka specjalności w zakresie struktur i kategorii gramatycznych oraz podstawową wiedzę na temat subsystemów języka (gramatyka, słownictwo, wymowa)	H1A_W04 H1A_W09
KF-FRA1-N_W12	Ma elementarną wiedzę na temat przebiegu procesów akwizycji języka ojczystego i języka specjalności ze szczególnym uwzględnieniem różnic pomiędzy tymi procesami, zna podstawowe teorie dotyczące akwizycji i uczenia się języków, rozumie wpływ czynników indywidualnych, czynników zewnętrznych oraz języka pierwszego na akwizycję języka drugiego/obcego	H1A_W03 H1A_W04 H1A_W09
KF-FRA1-N_W13	Ma podstawową wiedzę o specyfice przedmiotowej językoznawstwa, historii literatury, kultury, glottodydaktyki specjalności, ich powiązaniach z innymi dziedzinami nauki oraz kierunkach rozwoju	H1A_W01 H1A_W05 H1A_W06
KF-FRA1-N_W14	Ma uporządkowaną wiedzę ogólną na temat periodyzacji procesu historyczno-literackiego, różnych zjawisk w dziedzinie literatury, komparatystyki, ewolucji postaw czytelniczych, problemów i motywów literackich	H1A_W04 H1A_W10
KF-FRA1-N_W15	Ma wiedzę na temat omawianych epok literackich, zna tło historyczno-kulturowe dzieł reprezentatywnych dla danej epoki, zna czołowych przedstawicieli, orientuje się w kierunkach i formach literackich	H1A_W01 H1A_W03 H1A_W04
KF-FR1-N_W16	Zna i rozumie podstawowe metody analizy i interpretacji tekstów literackich	H1A_W07
KF-FRA1-N_W17	Ma świadomość kompleksowości literatury i języka,	H1A_W09

	zjawisk kulturowych i estetycznych, powiązań literatury ze sztuką, filozofią i innymi dziedzinami nauk	
KF-FRA1-N_W18	Zna elementarną terminologię używaną w zakresie historii literatury języka specjalności, i rozumie jej źródła oraz zastosowania w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych	H1A_W02 H1A_W03 H1A_W05
KF-FRA1-N_W19	Ma uporządkowaną wiedzę ogólną na temat literatury specjalności: nazywa tendencje i kierunki literackie, wymienia przykłady utworów charakterystycznych dla danego kierunku literackiego, rozróżnia gatunki i konwencje literackie omawianych dzieł, identyfikuje zjawiska kulturowe będące tłem omawianych lektur, wyjaśnia zależności, rozpoznaje motywy	H1A_W03 H1A_W05 H1A_W10
KF-FRA1-N_W20	Ma podstawową wiedzę z zakresu historii kultury oraz historii krajów specjalności, obejmującą podstawową terminologię; zna instytucje oraz przedstawicieli kultury krajów specjalności, orientuje się we współczesnym życiu kulturalnym Polski oraz krajów specjalności	H1A_W01 H1A_W02 H1A_W10
KF-FRA1-N_W21	Ma elementarną wiedzę o uwarunkowaniach społeczno-historycznych mających wpływ na tworzenie się istotnych nurtów kulturowych	H1A_W01 H1A_W03
KF-FRA1-N_W22	Ma uporządkowaną wiedzę ogólną na temat rozwoju procesów historyczno-kulturowych krajów specjalności, najistotniejszych wydarzeń historycznych	H1A_W03 H1A_W04 H1A_W05
KF-FRA1-N_W23	Zna różne kierunki badań historycznych w wymiarze politycznym, społecznym, gospodarczym, kulturowym; rozumie, że badania i debata historyczna są procesem trwałym, który niesie ze sobą nieustanne zmiany i rozwój poglądów	H1A_W03 H1A_W07
KF-FRA1-N_W24	Ma uporządkowaną wiedzę na temat podstawowych pojęć i zasad z zakresu ochrony własności intelektualnej oraz prawa autorskiego, zna zasady cytowania, techniki sporządzania bibliografii i przypisów	H1A_W08
UMIEJĘTNOŚCI		
KF-FRA1-N_U01	Potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z zakresu językoznawstwa, literatury, kultury i historii, glottodydaktyki obszaru specjalności z wykorzystaniem różnych źródeł i sposobów, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego	H1A_U01 H1A_U03
KF-FRA1-N_U02	Posiada podstawowe umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie problemów w obrębie dyscypliny wybranej specjalizacji dyplomowej: językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa, glottodydaktyki	H1A_U02
KF-FRA1-N_U03	Potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa, glottodydaktyki w typowych sytuacjach profesjonalnych	H1A_U02 H1A_U04
KF-FRA1-N_U04	Potrafi w sposób precyzyjny i spójny wypowiadać się w mowie i piśmie na tematy dotyczące wybranych zagadnień językoznawczych, literaturoznawczych,	H1A_U08 H1A_U09

	kulturoznawczych, glottodydaktycznych z wykorzystaniem różnych ujęć teoretycznych; korzystając zarówno z dorobku tych, jak i innych dyscyplin	
KF-FRA1-N_U05	Potrafi wykorzystywać podstawową wiedzę teoretyczną z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa, glottodydaktyki oraz powiązanych z nim dyscyplin w celu analizowania i interpretowania zagadnień związanych z akwizycją języka pierwszego i następnych	H1A_U06 H1A_U09
KF-FRA1-N_U06	Ma rozwinięte umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej, potrafi używać języka specjalistycznego i porozumiewać się w sposób precyzyjny i spójny przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych zarówno ze specjalistami w zakresie językoznawstwa, literatury, kultury, glottodydaktyki specjalności, jak i z odbiorcami spoza grona specjalistów	H1A_U06 H1A_U07 H1A_U10
KF-FRA1-N_U07	Ma umiejętność dyskusji, merytorycznej argumentacji, prezentowania własnych pomysłów, wątpliwości i sugestii dotyczących omawianych zagadnień z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa, glottodydaktyki oraz umiejętność formułowania wniosków w języku specjalności	H1A_U06 H1A_U10
KF-FRA1-N_U08	Potrafi w spójny sposób konstruować wypowiedź ustną i pisemną w języku specjalności na tematy z zakresu językoznawstwa, historii literatury i literatury współczesnej, kulturoznawstwa, historii, glottodydaktyki specjalności, stosując pojęcia właściwe dla danej dyscypliny, wykorzystując podstawowe ujęcia teoretyczne i korzystając z literatury przedmiotu	H1A_U04 H1A_U06 H1A_U08 H1A_U09 H1A_U10
KF-FRA1-N_U09	Potrafi wyszczególnić główne zjawiska i procesy kulturowe charakterystyczne dla kulturowego rozwoju krajów specjalności; rozpoznaje istotne nurty w architekturze i sztuce oraz różne rodzaje wytworów ich kultury	H1A_U05
KF-FRA1-N_U10	Potrafi posługiwać się wiedzą teoretyczną z zakresu pedagogiki, psychologii oraz dydaktyki i metodyki szczegółowej w celu diagnozowania, analizowania i prognozowania sytuacji pedagogicznych oraz dobierania strategii realizowania działań praktycznych na poszczególnych etapach edukacyjnych	H1A_U01 H1A_U04
KF-FRA1-N_U11	Samodzielnie wyszukuje informacje na interesujący go temat, korzystając przy tym z różnych materiałów źródłowych i technik komunikacyjnych; stosuje słowniki jedno- i dwujęzyczne, by wyszukać i określić właściwe kategorie gramatyczne, znaleźć potrzebne jednostki leksykalne i struktury gramatyczne	H1A_U04
KF-FRA1-N_U12	Posiada umiejętność przygotowania i prezentowania wystąpień ustnych na tematy życia codziennego i tematy popularnonaukowe, wyraża w komunikacji ustnej wszystkie intencje językowe na poziomie C1 wg Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego; w przypadku luk w zasobach językowych stosuje odpowiednie strategie kompensacyjne	H1A_U06 H1A_U09 H1A_U10
KF-FRA1-N_U13	Posiada umiejętność przygotowania prac pisemnych na tematy z życia codziennego i tematy popularnonaukowe	H1A_U06 H1A_U08

	(sprawozdania, rozprawki, streszczenia, opisy, relacje z własnych przeżyć i doświadczeń, recenzje, listy), wyraża w komunikacji pisemnej wszystkie intencje językowe na poziomie C1 wg Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	H1A_U10
KF-FRA1-N_U14	Ma zbliżoną do rodzimej znajomość języka specjalności na poziomie C1 wg Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	H1A_U10
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
KF-FRA1-N_K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności w zakresie poszczególnych dyscyplin filologii specjalności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności w tym zakresie, wyznacza kierunek własnego rozwoju i kształcenia	H1A_K01
KF-FRA1-N_K02	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności w zakresie językowej kompetencji komunikacyjnej, rozumie potrzebę jej ciągłego doskonalenia	H1A_K01
KF-FRA1-N_K03	Ma przekonanie o konieczności zachowania się w sposób profesjonalny i przestrzegania zasad etyki zawodowej (np. nauczyciela), dostrzega i formułuje problemy moralne i dylematy etyczne związane z własną i cudzą pracą	H1A_K04
KF-FRA1-N_K04	Ma świadomość różnorodności kulturowej, odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowo-językowego, wspierania komunikacji interkulturowej i porozumienia międzykulturowego; konfrontując się z zagadnieniem tożsamości kulturowej występującej w tekstach literackich, umacnia w sobie poczucie odpowiedzialności za zachowanie i przekaz dziedzictwa kulturowego	H1A_K05
KF-FRA1-N_K05	Potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji projektu badawczego w zakresie dyscypliny wybranej specjalizacji dyplomowej (literaturoznawstwa, językoznawstwa lub kulturoznawstwa); wykazuje kreatywność, samodzielność i angażuje się w proces jego powstawania, przestrzega ustalonych terminów i poczynionych ustaleń	H1A_K03
KF-FRA1-N_K06	Potrafi współdziałać i pracować w grupie, w której przyjmuje różne role, nad identyfikowaniem i porządkowaniem wiedzy z zakresu poszczególnych dyscyplin filologii specjalności, reprezentując postawę otwartą wobec odmiennych zjawisk, przekonań i sądów	H1A_K02
KF-FRA1-N_K07	Uczestniczy w życiu kulturalnym, korzystając z różnych mediów i różnych form, szczególnie śledząc wydarzenia zachodzące w krajach języka specjalności	H1A_K06

Zakładane efekty kształcenia specjalności nauczycielskiej pokrywają wszystkie efekty kształcenia określone rozporządzeniem ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji I stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia pierwszego stopnia, 6 semestrów, liczba punktów ECTS – 180.

III. PRAKTYKA:

Praktyka zawodowa dla specjalności filologia rosyjska

Zgodnie z planem studiów student zobowiązany jest do odbycia praktyki zawodowej do końca V semestru studiów, przy czym czas ich realizacji nie może kolidować z zajęciami dydaktycznymi. Student powinien zrealizować praktyki w wymiarze określonym w obowiązujących aktach prawnych, obowiązuje go nie dłuższy niż 8-godzinny dzień pracy. Za zaliczenie praktyki student otrzymuje 5 punktów ECTS.

Praktyka zawodowa powinna odbyć się w instytucjach, w których posługiwanie się językiem obcym wynika z codziennych zadań danej instytucji, w szczególności — w biurze tłumaczeń, biurze podróży, biurze tłumacza przysięgłego, w wydawnictwie naukowym.

Podczas trwania praktyki student powinien wykazać się sprawnością tłumaczeniową w formie pisemnej i ustnej w zależności od specyfiki instytucji, w której jest odbywana praktyka. Pomiędzy obydwoma typami umiejętności translatorskich (tłumaczenie ustne, tłumaczenie pisemne) nie powinno być rażącej dysproporcji czasowych. W ramach zadań szczegółowych student powinien poznać specyfikę danej instytucji i fakt ten udokumentować w dzienniku praktyk, tj.:

- rodzaj prowadzonej przez instytucję dokumentacji związanej z działalnością tłumaczeniową,
- rozkład dnia instytucji z uwzględnieniem obowiązków tłumacza,
- oprzyrządowanie techniczne tłumacza w danej instytucji,
- księgozbiory translatorskie,
- zasoby komputerowego wspomaganie pracy tłumacza (programy do przekładu mechanicznego, elektroniczne słowniki translatorskie, strony internetowe dla specjalistów itp.),
- preferowane strategie i techniki dokonywania tłumaczeń w danej instytucji,
- podstawy prawne cennika usług translatorskich stosowanego w danej instytucji.

Cele praktyki:

- wyrobienie podstawowych umiejętności składających się na kwalifikacje zawodowe przyszłego tłumacza,
- kształtowanie odpowiedniego stosunku do zawodu i obowiązków z nim związanych,
- konfrontowanie wiedzy teoretycznej z zakresu specjalności zawodowej z rzeczywistością.

Praktyka podlega obowiązkowemu zaliczeniu.

Po odbyciu praktyki student składa u koordynatora praktyk zawodowych pełną dokumentację dotyczącą przebiegu praktyk, tj.:

- dziennik praktyk z dokładnie rozpisany każdym dniem praktyki i pisemną opinią zakładowego opiekuna praktyk,
- teczkę prac.

Praktyka zawodowa dla specjalności nauczycielskiej w zakresie języka rosyjskiego i języka angielskiego.

Kształcenie na studiach pierwszego stopnia w ramach **specjalności nauczycielskiej w zakresie języka rosyjskiego i języka angielskiego** obejmuje odbycie obowiązkowej praktyki w przedszkolach i szkołach podstawowych. Student odbywa praktykę pedagogiczno-psychologiczną oraz praktykę ciągłą w wymiarze określonym w obowiązujących aktach prawnych. Za zaliczenie praktyki pedagogiczno-psychologicznej student otrzymuje 2 punkty ECTS, za zaliczenie praktyki ciągłej 6 punktów ECTS.

Praktyki odbywają się w przedszkolach i szkołach podstawowych – przynajmniej przez tydzień w każdej z wymienionych placówek, przy czym w szkole podstawowej student odbywa praktykę w klasach I-III (pierwszy etap kształcenia) oraz w klasach IV-VI (drugi etap

kształcenia). Studenta obowiązuje 30-godzinny tydzień pracy, na który składają się: godziny hospitowane, godziny asystowania oraz samodzielne powadzenie zajęć.

W trakcie praktyki następuje kształtowanie kompetencji dydaktycznych przez:

1. zapoznanie się ze specyfiką szkoły lub placówki, w której praktyka jest odbywana, w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań dydaktycznych, sposobu funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji;
2. obserwowanie:
  - a) czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk w toku prowadzonych przez niego lekcji oraz aktywności uczniów,
  - b) toku metodycznego lekcji, stosowanych przez nauczyciela metod i form pracy oraz wykorzystywanych pomocy dydaktycznych,
  - c) interakcji dorosły (nauczyciel, wychowawca) – dziecko oraz interakcji między dziećmi lub młodzieżą w toku lekcji,
  - d) procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w klasie, ich prawidłowości i zakłóceń,
  - e) sposobów aktywizowania i dyscyplinowania uczniów oraz różnicowania poziomu aktywności poszczególnych uczniów,
  - f) sposobu oceniania uczniów,
  - g) sposobu zadawania i kontrolowania pracy domowej,
  - h) dynamiki i klimatu społecznego klasy, ról pełnionych przez uczniów, zachowania i postaw uczniów,
  - i) funkcjonowania i aktywności w czasie lekcji poszczególnych uczniów, z uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych,
  - j) działań podejmowanych przez opiekuna praktyk na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny,
  - k) organizacji przestrzeni w klasie, sposobu jej zagospodarowania;
3. współdziałanie z opiekunem praktyk w:
  - a) planowaniu i przeprowadzaniu lekcji,
  - b) organizowaniu pracy w grupach,
  - c) przygotowywaniu pomocy dydaktycznych,
  - d) wykorzystywaniu środków multimedialnych i technologii informacyjnej w pracy dydaktycznej,
  - e) kontrolowaniu i ocenianiu uczniów,
  - f) podejmowaniu działań na rzecz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych,
  - g) organizowaniu przestrzeni klasy,
  - h) podejmowaniu działań w zakresie projektowania i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
4. pełnienie roli nauczyciela, w szczególności:
  - a) planowanie lekcji, formułowanie celów, dobór metod i form pracy oraz środków dydaktycznych,
  - b) dostosowywanie metod i form pracy do realizowanych treści, etapu edukacyjnego oraz dynamiki grupy uczniowskiej,
  - c) organizację i prowadzenie lekcji w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze,
  - d) wykorzystywanie w toku lekcji środków multimedialnych i technologii informacyjnej,
  - e) dostosowywanie sposobu komunikacji w toku lekcji do poziomu rozwoju uczniów,

- f) animowanie aktywności poznawczej i współdziałania uczniów, rozwijanie umiejętności samodzielnego zdobywania wiedzy z wykorzystaniem technologii informacyjnej,
  - g) organizację pracy uczniów w grupach zadaniowych,
  - h) dostosowywanie podejmowanych działań do możliwości i ograniczeń uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
  - i) diagnozowanie poziomu wiedzy i umiejętności uczniów,
  - j) podejmowanie indywidualnej pracy dydaktycznej z uczniami (w tym uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi),
  - k) podejmowanie działań wychowawczych w toku pracy dydaktycznej, w miarę pojawiających się problemów, w sytuacjach: zagrożenia bezpieczeństwa, naruszania praw innych, nieprzestrzegania ustalonych zasad,
  - l) podejmowanie współpracy z innymi nauczycielami, wychowawcą klasy, pedagogiem szkolnym, psychologiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami;
- 5) analizę i interpretację zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, w tym:
- a) prowadzenie dokumentacji praktyki,
  - b) konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką,
  - c) ocenę własnego funkcjonowania w toku wypełniania roli nauczyciela (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron),
  - d) ocenę przebiegu prowadzonych lekcji oraz realizacji zamierzonych celów,
  - e) konsultacje z opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych i prowadzonych lekcji,
  - f) omawianie zgromadzonych doświadczeń w grupie studentów (słuchaczy).

Forma zaliczenia praktyk:

Zaliczenie praktyk odbywa się na podstawie przedłożonej pełnej dokumentacji praktyki (konspekty oraz uzupełniony i opieczetowany dziennik praktyk), na podstawie udokumentowania przepracowania odpowiedniej ilości godzin oraz pozytywnej opinii wystawionej przez szkolnego opiekuna praktyk.

Efekty kształcenia dla kierunku **Filologia**
specjalność: filologia rosyjska

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszaru kształcenia w zakresie nauk humanistycznych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia drugiego stopnia (4 semestry).
4. **Absolwent:**

4.1. Cele kształcenia na kierunku filologia, wspólne dla specjalności filologia rosyjska oraz specjalności nauczycielskiej w zakresie języka rosyjskiego:

- wykształcenie umiejętności językowych do poziomu C2 znajomości języka rosyjskiego według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego,
- wykształcenie umiejętności językowych w zakresie drugiego języka obcego do poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego,
- przekazanie pogłębionej, specjalistycznej wiedzy z zakresu językoznawstwa, literatury, kultury i historii Rosji,
- wykształcenie specjalistycznych umiejętności filologicznych w zakresie analizy i interpretacji tekstu, tworzenia tekstu pisanego i mówionego,
- wykształcenie umiejętności krytycznego myślenia, wiązania ze sobą faktów oraz wyciągania wniosków z posiadanych informacji,
- wykształcenie nawyku ustawicznego kształcenia i gotowości do stałego rozwoju zawodowego.

Dodatkowo w przypadku **specjalności nauczycielskiej w zakresie języka rosyjskiego** - szczegółowe cele kształcenia w tym zakresie przewidują realizację zajęć w zakresie:

- przekazania wiedzy z zakresu dydaktyki i metodyki nauczania języka rosyjskiego,
- wykształcenia umiejętności psychopedagogicznych i dydaktycznych w odniesieniu do pracy z uczniem we wszystkich typach szkół i rodzajach placówek,
- przygotowanie studenta do realizacji zadań zawodowych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) wynikających z roli nauczyciela we wszystkich typach szkół.

Dodatkowo w przypadku wyboru specjalności **filologia rosyjska**:

- wykształcenie specjalistycznych umiejętności w zakresie dokonywania przekładów z języka rosyjskiego na język polski i z języka polskiego na język rosyjski.

4.2. Możliwości zatrudnienia i kontynuacji kształcenia

Absolwent: studiów drugiego stopnia specjalności **filologia rosyjska lub specjalności nauczycielskiej w zakresie języka rosyjskiego** otrzymuje tytuł zawodowy magistra, który uprawnia go do kontynuowania kształcenia na studiach trzeciego stopnia – doktoranckich oraz dalszego kształcenia w ramach studiów podyplomowych.

Absolwent jest wysoko wykwalifikowanym specjalistą – posiada bardzo dobrą znajomość języka rosyjskiego w mowie i w piśmie, odpowiadającą poziomowi C2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy oraz dodatkowo

dobrą znajomość drugiego języka obcego na poziomie B2+. Jest znawcą kultury i cywilizacji rosyjskiego obszaru językowego, ma pogłębioną, specjalistyczną wiedzę z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa oraz historii Rosji. Dodatkowo absolwent specjalności **filologia rosyjska** ma specjalistyczną wiedzę na temat warsztatu translatorskiego oraz umiejętności w zakresie przekładów z języka rosyjskiego na język polski i z języka polskiego na język rosyjski.

Studia na specjalności **filologia rosyjska lub specjalności nauczycielskiej w zakresie języka rosyjskiego** pozwalają na rozpoczęcie działalności zawodowej w dziedzinach wymagających bardzo dobrej znajomości języka rosyjskiego oraz orientacji w kulturze, realiach i stosunkach polityczno-społecznych Rosji. Absolwent może pracować w biurach tłumaczeń, w redakcjach prasowych, radiowych i telewizyjnych, w wydawnictwach, w innych instytucjach kultury, wszędzie tam, gdzie należy wykazać się umiejętnością formułowania tekstu pisanego i mówionego, redakcji tekstu i jego interpretacji na specjalistycznym poziomie. Nabyte umiejętności umożliwią pracę w turystyce i sektorze usług, wszelkich instytucjach krajowych i międzynarodowych, wymagających zaawansowanej znajomości języka rosyjskiego oraz specjalistycznej wiedzy z zakresu kultury Rosji i komunikacji interkulturowej.

Ukończenie **specjalności nauczycielskiej w zakresie języka rosyjskiego** umożliwia dodatkowo podjęcie pracy jako nauczyciel języka rosyjskiego we wszystkich typach szkół.

5. **Objaśnienie oznaczeń:**

a) K (przed podkreślnikiem)	– kierunkowe efekty kształcenia
b) F	– symbol kierunku filologia
c) A	– profil ogólnoakademicki
d) 2	– studia drugiego stopnia
e) W	– kategoria wiedzy
f) U	– kategoria umiejętności
g) K (po podkreślniku)	– kategoria kompetencji społecznych
h) H2A	– efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych dla studiów drugiego stopnia
i) 01, 02, 03 i kolejne	– numer efektu kształcenia

Tabela 1

Symbol efektu kierunkowego	Efekty kształcenia dla kierunku studiów filologia - po ukończeniu studiów drugiego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych
WIEDZA		
KF2_W01	Ma pogłębioną wiedzę o specyfice przedmiotowej i metodologicznej filologii w systemie nauk humanistycznych, którą jest w stanie rozwijać i twórczo stosować w działalności profesjonalnej	H2A_W01
KF2_W02	Zna terminologię używaną w dziedzinie filologii i jej dyscyplinach: językoznawstwie, literaturoznawstwie i kulturoznawstwie na poziomie rozszerzonym	H2A_W02
KF2_W03	Ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę obejmującą terminologię, teorie i metodologię z zakresu dyscyplin	H2A_W03

	filologicznych: językoznawstwa, literaturoznawstwa i kulturoznawstwa	
KF2_W04	Ma uporządkowaną, pogłębioną, prowadząca do specjalizacji wiedzę z zakresu badań językoznawczych, literaturoznawczych i kulturoznawczych właściwych dla obszaru językowego specjalności	H2A_W04
KF2_W05	Ma pogłębioną wiedzę o powiązaniach językoznawstwa z literaturoznawstwem i kulturoznawstwem, pozwalającą na integrowanie perspektyw właściwych dla kilku dyscyplin	H2A_W03 H2A_W05
KF2_W06	Ma szczegółową wiedzę o współczesnych dokonaniach, ośrodkach i szkołach badawczych w zakresie językoznawstwa, literaturoznawstwa i kulturoznawstwa	H2A_W06
KF2_W07	Zna i rozumie zaawansowane metody analizy, interpretacji, wartościowania różnych wytworów kultury pod względem językowym, językoznawczym, literackim i kulturoznawczym właściwym dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla filologii	H2A_W07
KF2_W08	Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego oraz konieczność zarządzania zasobami własności intelektualnej	H2A_W08
KF2_W09	Ma pogłębioną wiedzę o kompleksowej naturze języka w ogóle, a także języka specjalności oraz złożoności i historycznej zmienności jego znaczeń	H2A_W09
KF2_W10	Zna gramatykę języka specjalności w stopniu zaawansowanym, zbliżonym do rodzimej	H2A_W09
KF2_W11	Posiada bogaty zasób słownictwa w języku specjalności	H2A_W09
KF2_W12	Posiada rozwiniętą wrażliwość na zmienność języka oraz jego kulturowe i społeczne determinanty	H2A_W09
KF2_W13	Ma rozległą wiedzę o instytucjach kultury obszaru specjalności i orientuje się we współczesnym życiu kulturalnym Polski oraz krajów obszaru specjalności	H2A_W10
UMIEJĘTNOŚCI		
KF2_U01	Potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i integrować informacje z różnych źródeł oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy	H2A_U01
KF2_U02	Potrafi porządkować zasoby bibliograficzne i dokonuje ich selekcji na potrzeby pracy dyplomowej	H2A_U01
KF2_U03	Potrafi samodzielnie, korzystając z różnych źródeł, poszerzać i wzbogacać słownictwo w języku specjalności i stosować je w wypowiedziach ustnych i pisemnych	H2A_U03
KF2_U04	Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i poszerzać swoje umiejętności badawcze obejmujące analizę prac innych autorów, syntezę różnych idei i poglądów, dobór metod i konstruowanie narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie złożonych problemów w obrębie dyscypliny wybranej specjalizacji dyplomowej	H2A_U02 H2A_U03 H2A_U05 H2A_U07
KF2_U05	Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i poszerzać umiejętności badawcze oraz podejmować autonomiczne działania zmierzające do rozwijania własnych zdolności	H2A_U02 H2A_U03
KF2_U06	Jest w stanie świadomie i twórczo stosować zdobytą wiedzę (z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa i kulturoznawstwa) w praktyce zawodowej oraz w samodzielnej interpretacji i ocenie różnych wytworów kultury	H2A_U05 H2A_U07

KF2_U07	Posiada umiejętność integrowania wiedzy z różnych dyscyplin w zakresie filologii (językoznawstwa, literaturoznawstwa i kulturoznawstwa) i twórczego stosowania jej w nietypowych sytuacjach profesjonalnych	H2A_U02 H2A_U04
KF2_U08	Potrafi przeprowadzić krytyczną analizę i interpretację różnych rodzajów wytworów kultury właściwych dla studiowanej dyscypliny w zakresie nauk filologicznych (językoznawstwo, literaturoznawstwo, kulturoznawstwo) oraz zastosować oryginalne podejścia, uwzględniające nowe osiągnięcia filologii, w celu określenia ich znaczeń, oddziaływania społecznego w procesie komunikacji i miejsca w procesie historyczno-kulturowym	H2A_U05
KF2_U09	Posiada umiejętność merytorycznego argumentowania na podstawie zdobytej wiedzy oraz własnych obserwacji szeroko pojętego procesu komunikacyjnego, formułując wnioski i tworząc syntetyczne podsumowania w języku specjalności	H2A_U06 H2A_U10
KF2_U10	Ma umiejętność formułowania opinii krytycznych o wytworach kultury na podstawie wiedzy naukowej i doświadczenia oraz umiejętność prezentacji opracowań krytycznych w różnych formach	H2A_U07
KF2_U11	Potrafi porozumiewać się z wykorzystaniem różnych technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla filologii (językoznawstwo, literaturoznawstwo, kulturoznawstwo) oraz niespecjalistami w języku specjalności	H2A_U08 H2A_U10
KF2_U12	Posiada pogłębioną umiejętność tworzenia różnych prac pisemnych z zakresu dyscyplin filologicznych (językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa) w języku specjalności	H2A_U09 H2A_U10
KF2_U13	Posiada pogłębioną umiejętność przygotowania wyczerpujących wystąpień ustnych w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla filologii w języku specjalności z wykorzystaniem różnych źródeł	H2A_U08 H2A_U10
KF2_U14	Posługuje się bogatym w struktury gramatyczne i słownictwo językiem specjalności	H2A_U10
KF2_U15	Potrafi uwzględnić różnice kulturowe w procesie nauczania języka specjalności	H2A_U09
KF2_U16	Ma zbliżoną do rodzimej znajomość języka specjalności na poziomie C2 wg Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	H2A_U10 H2A_U11
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
KF2_K01	Rozumie potrzebę nieustannego uaktualniania wiedzy i umiejętności w zakresie języka specjalności i potrafi organizować proces uczenia się innych osób	H2A_K01
KF2_K02	Rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego	H2A_K01
KF2_K03	Potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując różne w niej role	H2A_K02
KF2_K04	Współpracuje w zespole, wykazując wrażliwość na sądy innych a jednocześnie determinację, by obronić własne stanowisko, stosując zasady konstruktywnej dyskusji; współpracuje z opiekunem pracy w zakresie opracowywania materiału empirycznego, jest otwarty na sugestie i propozycje	H2A_K02
KF2_K05	Jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych, wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w podejmowaniu indywidualnych i zespołowych działań	H2A_K02

KF2_K06	Potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonych zadań, jest kreatywny, samodzielnie planuje i organizuje swoją pracę i potrafi dokonywać samooceny swoich działań	H2A_K03
KF2_K07	Systematycznie śledzi zmiany zachodzące w języku specjalności i stosuje je w komunikowaniu się w mowie i piśmie	H2A_K06
KF2_K08	Prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu (np. tłumacza, nauczyciela)	H2A_K04
KF2_K09	Aktywnie uczestniczy w działaniach na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego regionu i kraju, korzystając z różnych mediów i różnych form oraz propagując wśród innych osób zainteresowania związane z literaturą i kulturą oraz z nauką języka specjalności	H2A_K05
KF2_K10	Systematycznie uczestniczy w życiu kulturalnym, interesuje się aktualnymi wydarzeniami kulturalnymi, nowatorskimi formami wyrazu artystycznego, nowymi zjawiskami w sztuce, szczególnie w krajach obszarów językowych specjalności	H2A_K06
KF2_K11	Aktywnie uczestniczy w krzewieniu i zachowaniu poprawności językowej w nauce języka specjalności przy jednoczesnym poszanowaniu odrębności kulturowych	H2A_K05

Efekty kształcenia dla specjalności filologia rosyjska

6. Objaśnienie oznaczeń:

- a) K (przed podkreślnikiem) – kierunkowe efekty kształcenia
- b) F – symbol kierunku filologia
- c) FR2 – symbol specjalności: filologia rosyjska
- d) A – profil ogólnoakademicki
- e) 2 – studia drugiego stopnia
- f) W – kategoria wiedzy
- g) U – kategoria umiejętności
- h) K (po podkreślniku) – kategoria kompetencji społecznych
- i) H2A – efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych dla studiów drugiego stopnia
- j) 01, 02, 03 i kolejne – numer efektu kształcenia

Tabela 2

Symbol efektu kierunkowego	Efekty kształcenia dla kierunku studiów - filologia, specjalność filologia rosyjska - po ukończeniu studiów drugiego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych
WIEDZA		
KF-FR2_W01	Ma pogłębioną wiedzę o specyfice przedmiotowej i metodologicznej filologii, w szczególności językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa, komunikacji międzykulturowej, przekładoznawstwa, którą jest w stanie rozwijać i twórczo stosować	H2A_W01
KF-FR2_W02	Zna terminologię stosowaną w naukach filologicznych, w tym: językoznawstwie, literaturoznawstwie, kulturoznawstwie i przekładoznawstwie na poziomie rozszerzonym, definiuje poszczególne pojęcia i posługuje się nimi	H2A_W01 H2A_W02
KF-FR2_W03	Ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę, obejmującą terminologię, teorie i metodologię z zakresu językoznawstwa,	H2A_W01 H2A_W02

	literaturoznawstwa, historii, kultury, komunikacji międzykulturowej	H2A_W03
KF-FR2_W04	Opisuje i wyjaśnia teoretyczne i praktyczne założenia językoznawstwa, literaturoznawstwa, historii, kultury, komunikacji międzykulturowej, przekładoznawstwa	H2A_W01 H2A_W03
KF-FR2_W05	Rozróżnia, charakteryzuje i samodzielnie dobiera właściwe metody i narzędzia do analizy i przekładu tekstu literackiego	H2A_W03
KF-FR2_W06	Ma uporządkowaną, pogłębioną, prowadzącą do specjalizacji, szczegółową wiedzę z zakresu studiowanych dyscyplin	H2A_W02 H2A_W04
KF-FR2_W07	Opisuje sposoby recepcji i interpretacji świata przez człowieka żyjącego w określonej kulturze oraz prezentuje ich odzwierciedlenie w kulturze	H2A_W04
KF-FR2_W08	Identyfikuje i określa cechy i zasady funkcjonowania społeczeństwa wielokulturowego oraz odzwierciedlenia wielokulturowości w kulturze	H2A_W04
KF-FR2_W09	Ma pogłębioną wiedzę o powiązaniach między językoznawstwem, literaturoznawstwem, kulturoznawstwem i przekładoznawstwem, pozwalającą na integrowanie perspektyw właściwych dla kilku dyscyplin	H2A_W03 H2A_W04 H2A_W05
KF-FR2_W10	Opisuje miejsce poszczególnych dyscyplin wśród innych nauk humanistycznych, charakteryzuje ich specyfikę metodologiczną i ich wzajemne powiązania	H2A_W04 H2A_W05
KF-FR2_W11	Ma wiedzę o najważniejszych współczesnych dokonaniach, ośrodkach i szkołach badawczych obszaru studiowanej specjalności, potrafi wymienić ich przedstawicieli i omówić wkład we współczesną naukę	H2A_W01 H2A_W03 H2A_W06
KF-FR2_W12	Charakteryzuje bazę metodologiczną i główne metody wiodących szkół językoznawczych, literaturoznawczych, kulturoznawczych, przekładoznawczych studiowanej specjalności	H2A_W02 H2A_W03 H2A_W04 H2A_W06
KF-FR2_W13	Objaśnia i tłumaczy zależności między rozwojem specjalnościowej i europejskiej myśli naukowej, wskazuje i podsumowuje różnice między kształtowaniem się poszczególnych zjawisk w kraju specjalności i Europie	H2A_W04 H2A_W05 H2A_W06
KF-FR2_W14	Zna i rozumie zaawansowane metody analizy, interpretacji, wartościowania różnych wytworów kultury pod względem językowym, językoznawczym, literackim, kulturoznawczym i translatorskim właściwym dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych filologii	H2A_W02 H2A_W03 H2A_W04 H2A_W05 H2A_W07
KF-FR2_W15	Zna podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony prawa autorskiego oraz rozumie konieczność zarządzania zasobami własności intelektualnej	H2A_W08
KF-FR2_W16	Ma pogłębioną i rozszerzoną wiedzę o złożoności natury języka, jego roli społecznej i historycznej zmienności	H2A_W03 H2A_W09
KF-FR2_W17	Rozumie konieczność kompleksowego podejścia do opisu wytworów kultury, potrafi zdefiniować i opisać ich cechy	H2A_W05 H2A_W09
KF-FR2_W18	Ma rozległą wiedzę o instytucjach kultury studiowanego obszaru językowego i dobrze orientuje się we współczesnym życiu kulturalnym krajów obszaru specjalności	H2A_W04 H2A_W05 H2A_W10
UMIĘJĘTNOŚCI		
KF-FR2_U01	Wyszukuje, analizuje, ocenia, selekcjonuje i integruje informację z wykorzystaniem różnych źródeł oraz formułuje na tej podstawie krytyczne sądy w zakresie językoznawstwa,	H2A_U01 H2A_U05

	literaturoznawstwa, kulturoznawstwa, komunikacji międzykulturowej, przekładoznawstwa	
KF-FR2_U02	Umie analizować prace innych autorów, syntezować różne idee i poglądy, dobierać metody i narzędzia badawcze, opracowywać i prezentować wyniki, pozwalające na oryginalne rozwiązywanie złożonych problemów	H2A_U01 H2A_U02 H2A_U05
KF-FR2_U03	Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę: wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować potrzebną informację z wykorzystaniem słowników, literatury przedmiotu i źródeł elektronicznych	H2A_U01 H2A_U02 H2A_U03
KF-FR2_U04	Planuje wykonanie i nakreśla zakres powierzonego mu zadania badawczego wykorzystując wszelkie źródła informacji naukowej i najnowsze metody badawcze	H2A_U02 H2A_U03 H2A_U05
KF-FR2_U05	Samodzielnie formułuje tezy do dyskusji lub pracy pisemnej, decyduje o wyborze tekstów literackich do analizy, wyciąga i formułuje wnioski	H2A_U01 H2A_U02 H2A_U03
KF-FR2_U06	Potrafi przeprowadzić krytyczną analizę i interpretację różnych rodzajów wytworów kultury właściwych dla studiowanej dyscypliny w zakresie nauk filologicznych (językoznawstwo, literaturoznawstwo, kulturoznawstwo, translatoryka) oraz zastosować oryginalne podejścia, uwzględniające nowe osiągnięcia filologii, w celu określenia ich znaczeń, oddziaływania społecznego w procesie komunikacji i miejsca w procesie historyczno-kulturowym	H2A_U01 H2A_U02 H2A_U03 H2A_U05
KF-FR2_U07	Umiejętnie integruje wiedzę z różnych dyscyplin w zakresie nauk humanistycznych oraz stosuje posiadaną wiedzę w nietypowych sytuacjach profesjonalnych	H2A_U01 H2A_U02 H2A_U04
KF-FR2_U08	Rozróżnia odmiany języka literackiego oraz typy języków etnicznych według ich struktury oraz odmiany języka etycznego według ich funkcji społecznych	H2A_U05
KF-FR2_U09	Posiada umiejętność merytorycznego argumentowania na podstawie zdobytej wiedzy oraz własnych obserwacji szeroko pojętego procesu komunikacyjnego, formułuje wnioski i tworzy syntetyczne podsumowania w języku specjalności	H2A_U04 H2A_U06
KF-FR2_U10	Uzasadnia wybór metody zastosowanej w rozwiązywaniu postawionych zadań, prezentuje wyniki swojej pracy w grupie, zdaje relacje z samodzielnie wykonanych prac pisemnych, tłumaczy i ilustruje wyniki analizy	H2A_U02 H2A_U03 H2A_U06 H2A_U08
KF-FR2_U11	Posiada umiejętność formułowania opinii krytycznych o wytworach kultury na podstawie wiedzy naukowej i doświadczenia oraz umiejętność prezentacji opracowań krytycznych w różnych formach i w różnych mediach	H2A_U01 H2A_U02 H2A_U07 H2A_U08
KF-FR2_U12	Prowadzi przygotowaną i spontaniczną dyskusję z użyciem argumentów, zaczerpniętych z tekstów specjalistycznych	H2A_U02 H2A_U04 H2A_U08
KF-FR2_U13	Posiada pogłębioną umiejętność przygotowania różnych prac pisemnych w języku specjalności	H2A_U04 H2A_U09
KF-FR2_U14	Rozwija umiejętność recepcji tekstu specjalistycznego w formie pisemnej w języku specjalności	H2A_U09
KF-FR2_U15	Tworzy własne materiały, teksty naukowe i popularno-naukowe	H2A_U03 H2A_U04 H2A_U08 H2A_U09
KF-FR2_U16	Wykorzystuje nowatorskie środki multimedialne w celu	H2A_U08

	opracowania wyników badań	H2A_U10
KF- FR2_U17	Posługuje się bogatym w struktury gramatyczne i słownictwo językiem specjalności	H2A_U08 H2A_U09 H2A_U10 H2A_U11
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
KF- FR2_K1	Docenia konieczność ciągłego samokształcenia filologów, jest otwarty na różne formy przyswajania wiedzy, zdobywania i generowania informacji	H2A_K01
KF- FR2_K2	Gromadzi, systematyzuje i opisuje informacje z określonej dziedziny wiedzy i życia społecznego dla własnych potrzeb oraz w celu udostępnienia innym użytkownikom	H2A_K01
KF- FR2_K3	Posiada umiejętność pracy w zespole oraz przekazywania zespołowi zdobytej wiedzy.	H2A_K01 H2A_K02
KF- FR2_K4	Odpowiedzialnie formułuje swoje sądy i merytorycznie ocenia postawy innych	H2A_K02
KF- FR2_K5	Wykazuje szczególną dbałość o uczciwość i profesjonalizm, jest zdeterminowany by dociekać i bronić prawdy w badaniach naukowych	H2A_K02 H2A_K04
KF- FR2_K6	Potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonych zadań, jest kreatywny, samodzielnie planuje i organizuje swoją pracę i potrafi dokonywać samooceny swoich działań	H2A_K01 H2A_K02 H2A_K03
KF- FR2_K7	Przy korzystaniu z różnych źródeł postępuje odpowiedzialnie, zawsze zgodnie z zasadami etyki i prawa autorskiego	H2A_K03 H2A_K04
KF- FR2_K8	Jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych, wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w podejmowaniu indywidualnych i zespołowych działań	H2A_K01 H2A_K02 H2A_K04
KF- FR2_K9	Akceptuje przejawy wielokulturowości oraz globalizacji w świecie współczesnym, docenia i akceptuje ich pozytywny wpływ na język oraz kulturę społeczeństwa, zachowuje krytycyzm wobec ich negatywnych przejawów	H2A_K04 H2A_K05
KF- FR2_K10	Zna aktualne zjawiska kulturalne, literackie i artystyczne, szczególnie w krajach obszaru języka specjalności	H2A_K06
KF- FR2_K11	Systematycznie uczestniczy w życiu kulturalnym	H2A_K06

Efekty kształcenia dla specjalności nauczycielskiej w zakresie języka rosyjskiego

Efekty kształcenia na studiach drugiego stopnia na kierunku **filologia, specjalność nauczycielska w zakresie języka rosyjskiego** mieszczą się w zakresie efektów kształcenia obszaru nauk humanistycznych, profil ogólnoakademicki.

7. Objaśnienie oznaczeń:

a) K (przed podkreślnikiem)	– kierunkowe efekty kształcenia
b) F	– symbol kierunku filologia
c) FR2-N	– symbol specjalności nauczycielskiej w zakresie języka rosyjskiego
d) A	– profil ogólnoakademicki
e) 2	– studia drugiego stopnia
f) W	– kategoria wiedzy
g) U	– kategoria umiejętności
h) K (po podkreślniku)	– kategoria kompetencji społecznych
i) H2A	– efekty kształcenia w obszarze

kształcenia w zakresie nauk
humanistycznych dla studiów drugiego
stopnia

j) 01, 02, 03 i kolejne

– numer efektu kształcenia

Tabela 3

Symbol efektu kierunkowego	Efekty kształcenia dla kierunku studiów - filologia, specjalność nauczycielska w zakresie języka rosyjskiego - po ukończeniu studiów drugiego stopnia na kierunku studiów absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych
WIEDZA		
KF-FR2-N_W01	Ma pogłębioną wiedzę o specyfice przedmiotowej i metodologicznej filologii, w szczególności językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa, komunikacji międzykulturowej, pedagogiki, psychologii, dydaktyki, którą jest w stanie rozwijać i twórczo stosować	H2A_W01
KF- FR2-N_W02	Zna terminologię stosowaną w naukach filologicznych, w tym: językoznawstwie, literaturoznawstwie, kulturoznawstwie, pedagogice, psychologii, dydaktyce na poziomie rozszerzonym, definiuje poszczególne pojęcia i posługuje się nimi	H2A_W01 H2A_W02
KF- FR2-N_W03	Ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę, obejmującą terminologię, teorie i metodologię z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa, historii, kultury, komunikacji międzykulturowej, pedagogiki, psychologii, dydaktyki	H2A_W01 H2A_W02 H2A_W03
KF- FR2-N_W04	Opisuje i wyjaśnia teoretyczne i praktyczne założenia językoznawstwa, literaturoznawstwa, historii, kultury, komunikacji międzykulturowej, pedagogiki, psychologii, dydaktyki	H2A_W01 H2A_W03
KF- FR2-N_W05	Rozróżnia, charakteryzuje i samodzielnie dobiera właściwe metody i narzędzia do analizy i przekładu tekstu literackiego	H2A_W03
KF- FR2-N_W06	Ma uporządkowaną, pogłębioną, prowadzącą do specjalizacji, szczegółową wiedzę z zakresu studiowanych dyscyplin	H2A_W02 H2A_W04
KF- FR2-N_W07	Opisuje sposoby recepcji i interpretacji świata przez człowieka żyjącego w określonej kulturze oraz prezentuje ich odzwierciedlenie w kulturze	H2A_W04
KF- FR2-N_W08	Identyfikuje i określa cechy i zasady funkcjonowania społeczeństwa wielokulturowego oraz odzwierciedlenia wielokulturowości w kulturze	H2A_W04
KF- FR2-N_W09	Ma pogłębioną wiedzę o powiązaniach między językoznawstwem, literaturoznawstwem, kulturoznawstwem oraz pedagogiką, psychologią, dydaktyką, pozwalającą na integrowanie perspektyw właściwych dla kilku dyscyplin	H2A_W03 H2A_W04 H2A_W05
KF- FR2-N_W10	Opisuje miejsce poszczególnych dyscyplin wśród innych nauk humanistycznych, charakteryzuje ich specyfikę metodologiczną i ich wzajemne powiązania	H2A_W04 H2A_W05
KF- FR2-N_W11	Ma wiedzę o najważniejszych współczesnych dokonaniach, ośrodkach i szkołach badawczych krajów specjalności, potrafi wymienić ich przedstawicieli i omówić wkład we współczesną naukę	H2A_W01 H2A_W03 H2A_W06

KF- FR2-N_W12	Charakteryzuje bazę metodologiczną i główne metody wiodących szkół językoznawczych, literaturoznawczych, kulturoznawczych oraz z zakresu pedagogiki, psychologii, dydaktyki	H2A_W02 H2A_W03 H2A_W04 H2A_W06
KF- FR2-N_W13	Objasnia i tłumaczy zależności między rozwojem specjalnościowej i europejskiej myśli naukowej, wskazuje i podsumowuje różnice między kształtowaniem się poszczególnych zjawisk w kraju specjalności i Europie	H2A_W04 H2A_W05 H2A_W06
KF- FR2-N_W14	Zna i rozumie zaawansowane metody analizy, interpretacji, wartościowania różnych wytworów kultury pod względem językowym, językoznawczym, literackim i kulturoznawczym właściwym dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych filologii	H2A_W02 H2A_W03 H2A_W04 H2A_W05 H2A_W07
KF- FR2-N_W15	Zna podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony prawa autorskiego oraz rozumie konieczność zarządzania zasobami własności intelektualnej	H2A_W08
KF- FR2-N_W16	Ma pogłębioną i rozszerzoną wiedzę o złożoności natury języka, jego roli społecznej i historycznej zmienności	H2A_W03 H2A_W09
KF- FR2-N_W17	Rozumie konieczność kompleksowego podejścia do opisu wytworów kultury, potrafi zdefiniować i opisać ich cechy	H2A_W05 H2A_W09
KF- FR2-N_W18	Ma rozległą wiedzę o instytucjach kultury obszaru specjalności i dobrze orientuje się we współczesnym życiu kulturalnym krajów specjalności	H2A_W04 H2A_W05 H2A_W10
UMIĘTNOŚCI		
KF- FR2-N_U01	Wyszukuje, analizuje, ocenia, selekcjonuje i integruje informację z wykorzystaniem różnych źródeł oraz formułuje na tej podstawie krytyczne sądy w zakresie językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa, komunikacji międzykulturowej, pedagogiki, psychologii, dydaktyki	H2A_U01 H2A_U05
KF- FR2-N_U02	Umie analizować prace innych autorów, syntezować różne idee i poglądy, dobierać metody i narzędzia badawcze, opracowywać i prezentować wyniki, pozwalające na oryginalne rozwiązywanie złożonych problemów	H2A_U01 H2A_U02 H2A_U05
KF- FR2-N_U03	Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę: wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować potrzebną informację z wykorzystaniem słowników, literatury przedmiotu i źródeł elektronicznych	H2A_U01 H2A_U02 H2A_U03
KF- FR2-N_U04	Planuje wykonanie i nakreśla zakres powierzonego mu zadania badawczego wykorzystując wszelkie źródła informacji naukowej i najnowsze metody badawcze	H2A_U02 H2A_U03 H2A_U05
KF- FR2-N_U05	Samodzielnie formułuje tezy do dyskusji lub pracy pisemnej, decyduje o wyborze tekstów literackich do analizy, wyciąga i formułuje wnioski	H2A_U01 H2A_U02 H2A_U03
KF- FR2-N_U06	Potrafi przeprowadzić krytyczną analizę i interpretację różnych rodzajów wytworów kultury właściwych dla studiowanej dyscypliny w zakresie nauk filologicznych (językoznawstwo, literaturoznawstwo, kulturoznawstwo) i pedagogicznych (pedagogika, psychologia, dydaktyka) oraz zastosować oryginalne podejścia, uwzględniające nowe osiągnięcia badawcze, w celu określenia ich znaczeń, oddziaływania społecznego w procesie komunikacji i miejsca w procesie historyczno-kulturowym oraz glottodydaktyki	H2A_U01 H2A_U02 H2A_U03 H2A_U05
KF- FR2-N_U07	Umiejętnie integruje wiedzę z różnych dyscyplin w zakresie	H2A_U01

	nauk humanistycznych oraz pedagogicznych i stosuje posiadaną wiedzę w nietypowych sytuacjach profesjonalnych	H2A_U02 H2A_U04
KF- FR2-N_U08	Rozróżnia odmiany języka literackiego oraz typy języków etnicznych według ich struktury oraz odmiany języka etnicznego według ich funkcji społecznych	H2A_U05
KF- FR2-N_U09	Posiada umiejętność merytorycznego argumentowania na podstawie zdobytej wiedzy oraz własnych obserwacji szeroko pojętego procesu komunikacyjnego, formułuje wnioski i tworzy syntetyczne podsumowania w języku specjalności	H2A_U04 H2A_U06
KF- FR2-N_U10	Uzasadnia wybór metody zastosowanej w rozwiązywaniu postawionych zadań, prezentuje wyniki swojej pracy w grupie, zdaje relacje z samodzielnie wykonanych prac pisemnych, tłumaczy i ilustruje wyniki analizy	H2A_U02 H2A_U03 H2A_U06 H2A_U08
KF- FR2-N_U11	Posiada umiejętność formułowania opinii krytycznych o wytworach kultury na podstawie wiedzy naukowej i doświadczenia oraz umiejętność prezentacji opracowań krytycznych w różnych formach i w różnych mediach	H2A_U01 H2A_U02 H2A_U07 H2A_U08
KF- FR2-N_U12	Prowadzi przygotowaną i spontaniczną dyskusję z użyciem argumentów, zaczerpniętych z tekstów specjalistycznych	H2A_U02 H2A_U04 H2A_U08
KF- FR2-N_U13	Posiada pogłębioną umiejętność przygotowania różnych prac pisemnych w języku specjalności	H2A_U04 H2A_U09
KF- FR2-N_U14	Rozwija umiejętność recepcji tekstu specjalistycznego w formie pisemnej w języku specjalności	H2A_U09
KF- FR2-N_U15	Tworzy własne materiały, teksty naukowe i popularno-naukowe	H2A_U03 H2A_U04 H2A_U08 H2A_U09
KF- FR2-N_U16	Wykorzystuje nowatorskie środki multimedialne w celu opracowania wyników badań	H2A_U08 H2A_U10
KF- FR2-N_U17	Posługuje się bogatym w struktury gramatyczne i słownictwo językiem specjalności	H2A_U08 H2A_U09 H2A_U10 H2A_U11
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
KF- FR2-N_K1	Docenia konieczność ciągłego samokształcenia filologów oraz pedagogów, jest otwarty na różne formy przyswajania wiedzy, zdobywania i generowania informacji	H2A_K01
KF- FR2-N_K2	Gromadzi, systematyzuje i opisuje informacje z określonej dziedziny wiedzy i życia społecznego dla własnych potrzeb oraz w celu udostępnienia innym użytkownikom	H2A_K01
KF- FR2-N_K3	Posiada umiejętność pracy w zespole oraz przekazywania zespołowi zdobytej wiedzy	H2A_K01 H2A_K02
KF- FR2-N_K4	Odpowiedzialnie formułuje swoje sądy i merytorycznie ocenia postawy innych	H2A_K02
KF- FR2-N_K5	Wykazuje szczególną dbałość o uczciwość i profesjonalizm, jest zdeterminowany by dociekać i bronić prawdy w badaniach naukowych	H2A_K02 H2A_K04
KF- FR2-N_K6	Potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonych zadań, jest kreatywny, samodzielnie planuje i organizuje swoją pracę i potrafi dokonywać samooceny swoich działań	H2A_K01 H2A_K02 H2A_K03
KF- FR2-N_K7	Przy korzystaniu z różnych źródeł postępuje odpowiedzialnie, zawsze zgodnie z zasadami etyki i prawa autorskiego	H2A_K03 H2A_K04

KF- FR2-N_K8	Jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych, wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w podejmowaniu indywidualnych i zespołowych działań	H2A_K01 H2A_K02 H2A_K04
KF- FR2-N_K9	Akceptuje przejawy wielokulturowości oraz globalizacji w świecie współczesnym, docenia i akceptuje ich pozytywny wpływ na język oraz kulturę społeczeństwa, zachowuje krytycyzm wobec ich negatywnych przejawów, propaguje właściwe postawy w pracy zawodowej, w tym pedagogicznej	H2A_K04 H2A_K05
KF- FR2-N_K10	Zna aktualne zjawiska kulturalne, literackie i artystyczne, szczególnie w krajach obszaru języka specjalności	H2A_K06
KF- FR2-N_K11	Systematycznie uczestniczy w życiu kulturalnym	H2A_K06

Zakładane efekty kształcenia specjalności nauczycielskiej pokrywają wszystkie efekty kształcenia określone rozporządzeniem ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji II stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia drugiego stopnia, 4 semestry, liczba punktów ECTS – 120.

III. PRAKTYKA:

Praktyka zawodowa dla specjalności: filologia rosyjska

Zgodnie z planem studiów student zobowiązany jest do odbycia praktyki zawodowej w II semestrze studiów, we wrześniu. Praktyki powinny być zrealizowane i rozliczone do końca IV semestru studiów, przy czym czas ich realizacji nie może kolidować z zajęciami dydaktycznymi. Student powinien zrealizować praktyki w wymiarze określonym w odpowiednich aktach prawnych, obowiązuje go nie dłuższy niż 8-godzinny dzień pracy. Za zaliczenie praktyki student otrzymuje 5 punktów ECTS.

Praktyka zawodowa powinna odbyć się w instytucjach, w których posługiwanie się językiem obcym wynika z codziennych zadań danej instytucji, w szczególności – w biurze tłumaczeń, biurze podróży, biurze tłumacza przysięgłego, w wydawnictwie naukowym.

Podczas trwania praktyki student powinien wykazać się sprawnością tłumaczeniową w formie pisemnej i ustnej w zależności od specyfiki instytucji, w której jest odbywana praktyka. Pomiędzy obydwoma typami umiejętności translatorskich (tłumaczenie ustne, tłumaczenie pisemne) nie powinno być rażącej dysproporcji czasowych. W ramach zadań szczegółowych student powinien poznać specyfikę danej instytucji i fakt ten udokumentować w dzienniku praktyk, tj.:

- rodzaj prowadzonej przez instytucję dokumentacji związanej z działalnością tłumaczeniową,
- rozkład dnia instytucji z uwzględnieniem obowiązków tłumacza,
- oprzyrządowanie techniczne tłumacza w danej instytucji,
- księgozbiory translatorskie,
- zasoby komputerowego wspomaganie pracy tłumacza (programy do przekładu mechanicznego, elektroniczne słowniki translatorskie, strony internetowe dla specjalistów itp.),
- preferowane strategie i techniki dokonywania tłumaczeń w danej instytucji,
- podstawy prawne cennika usług translatorskich stosowanego w danej instytucji.

Cele praktyki:

- wyrobienie specjalistycznych umiejętności składających się na kwalifikacje zawodowe przyszłego tłumacza,
- kształtowanie odpowiedniego stosunku do zawodu i obowiązków z nim związanych,
- konfrontowanie wiedzy teoretycznej z zakresu specjalności zawodowej z rzeczywistością.

Praktyka podlega obowiązkowemu zaliczeniu.

Po odbyciu praktyki student składa pełną dokumentację dotyczącą przebiegu praktyk, tj.:

- dziennik praktyk z dokładnie rozpisany każdym dniem praktyki i pisemną opinią zakładowego opiekuna praktyk,
- teczkę prac - wykonane tłumaczenia z języka polskiego na język rosyjski oraz z języka rosyjskiego na język polski.

Praktyka zawodowa dla specjalności nauczycielskiej w zakresie języka rosyjskiego

1) Praktyka – kontynuacja specjalności nauczycielskiej

Kształcenie w ramach studiów drugiego stopnia obejmuje odbycie w I semestrze studiów praktyki pedagogiczno-psychologicznej oraz praktyki ciągłej w wymiarze określonym w odpowiednich aktach prawnych w szkołach realizujących III i IV etap edukacyjny (gimnazjum, szkoła ponadgimnazjalna, kształcenie w zawodzie). Praktyki odbywają się w szkołach gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych – po 2 tygodnie w każdej z wymienionych placówek. Studenta obowiązuje 30-godzinny tydzień praktyk, na który składają się: godziny hospitowane, godziny asystowania oraz samodzielnie przeprowadzanie zajęć. Za zaliczenie praktyki pedagogiczno-psychologicznej student otrzymuje 1 punkt ECTS, za zaliczenie praktyki ciągłej – 6 punktów ECTS.

2) Praktyka – rozpoczęcie specjalności nauczycielskiej na studiach drugiego stopnia

Kształcenie w ramach studiów drugiego stopnia obejmuje odbycie w I semestrze studiów praktyki pedagogiczno-psychologicznej oraz praktyki ciągłej w wymiarze określonym w odpowiednich aktach prawnych w szkołach realizujących I, II, III i IV etap edukacyjny. Praktyki odbywają się w szkołach podstawowych, szkołach gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych – po 2 tygodnie w każdej z wymienionych placówek. Studenta obowiązuje 30-godzinny tydzień praktyk, na który składają się: godziny hospitowane, godziny asystowania oraz samodzielnie przeprowadzanie zajęć. Za zaliczenie praktyki pedagogiczno-psychologicznej student otrzymuje 1 punkt ECTS, za zaliczenie praktyki ciągłej – 6 pkt. ECTS.

W trakcie praktyki - zarówno w przypadku kontynuacji specjalności nauczycielskiej jak i jej rozpoczęcia - następuje kształtowanie kompetencji dydaktycznych przez:

- 1) zapoznanie się ze specyfiką szkoły lub placówki, w której praktyka jest odbywana, w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań dydaktycznych, sposobu funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji;
- 2) obserwowanie:
  - a) czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk w toku prowadzonych przez niego lekcji oraz aktywności uczniów,
  - b) toku metodycznego lekcji, stosowanych przez nauczyciela metod i form pracy oraz wykorzystywanych pomocy dydaktycznych,
  - c) interakcji dorosły (nauczyciel, wychowawca) – dziecko oraz interakcji między dziećmi lub młodzieżą w toku lekcji,
  - d) procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w klasie, ich prawidłowości i zakłóceń,
  - e) sposobów aktywizowania i dyscyplinowania uczniów oraz różnicowania poziomu aktywności poszczególnych uczniów,
  - f) sposobu oceniania uczniów,
  - g) sposobu zadawania i kontrolowania pracy domowej,

- h) dynamiki i klimatu społecznego klasy, ról pełnionych przez uczniów, zachowania i postaw uczniów,
  - i) funkcjonowania i aktywności w czasie lekcji poszczególnych uczniów, z uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych,
  - j) działań podejmowanych przez opiekuna praktyk na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny,
  - k) organizacji przestrzeni w klasie, sposobu jej zagospodarowania;
- 3) współdziałanie z opiekunem praktyk w:
- a) planowaniu i przeprowadzaniu lekcji,
  - b) organizowaniu pracy w grupach,
  - c) przygotowywaniu pomocy dydaktycznych,
  - d) wykorzystywaniu środków multimedialnych i technologii informacyjnej w pracy dydaktycznej,
  - e) kontrolowaniu i ocenianiu uczniów,
  - f) podejmowaniu działań na rzecz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych,
  - g) organizowaniu przestrzeni klasy,
  - h) podejmowaniu działań w zakresie projektowania i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- 4) pełnienie roli nauczyciela, w szczególności:
- a) planowanie lekcji, formułowanie celów, dobór metod i form pracy oraz środków dydaktycznych,
  - b) dostosowywanie metod i form pracy do realizowanych treści, etapu edukacyjnego oraz dynamiki grupy uczniowskiej,
  - c) organizację i prowadzenie lekcji w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze,
  - d) wykorzystywanie w toku lekcji środków multimedialnych i technologii informacyjnej,
  - e) dostosowywanie sposobu komunikacji w toku lekcji do poziomu rozwoju uczniów,
  - f) animowanie aktywności poznawczej i współdziałania uczniów, rozwijanie umiejętności samodzielnego zdobywania wiedzy z wykorzystaniem technologii informacyjnej,
  - g) organizację pracy uczniów w grupach zadaniowych,
  - h) dostosowywanie podejmowanych działań do możliwości i ograniczeń uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
  - i) diagnozowanie poziomu wiedzy i umiejętności uczniów,
  - j) podejmowanie indywidualnej pracy dydaktycznej z uczniami (w tym uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi),
  - k) podejmowanie działań wychowawczych w toku pracy dydaktycznej, w miarę pojawiających się problemów, w sytuacjach: zagrożenia bezpieczeństwa, naruszania praw innych, nieprzestrzegania ustalonych zasad,
  - l) podejmowanie współpracy z innymi nauczycielami, wychowawcą klasy, pedagogiem szkolnym, psychologiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami;
- 5) analizę i interpretację zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, w tym:
- a) prowadzenie dokumentacji praktyki,
  - b) konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką,
  - c) ocenę własnego funkcjonowania w toku wypełniania roli nauczyciela (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron),
  - d) ocenę przebiegu prowadzonych lekcji oraz realizacji zamierzonych celów,

- e) konsultacje z opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych i prowadzonych lekcji,
- f) omawianie zgromadzonych doświadczeń w grupie studentów (słuchaczy).

Forma zaliczenia praktyki:

Zaliczenie praktyk odbywa się na podstawie przedłożonej pełnej dokumentacji praktyki (konspekty oraz uzupełniony i opieczętowany dzienniczek praktyk), na podstawie udokumentowania przepracowania odpowiedniej ilości godzin oraz pozytywnej opinii wystawionej przez szkolnego opiekuna praktyk.

Efekty kształcenia dla kierunku **Filologia polska**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszaru kształcenia w zakresie nauk humanistycznych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia pierwszego stopnia – licencjackie (6 semestrów).
4. **Absolwent:** podczas studiów zdobywa wiedzę i umiejętności w zakresie przedmiotów kształcenia ogólnego i przedmiotów stanowiących fundament wykształcenia humanistycznego oraz podstawową wiedzę z zakresu filologii polskiej – nauki o języku i o literaturze. Rozumie i umie analizować zjawiska i procesy literackie, językowe i kulturowe przeszłości oraz współczesności. Umie posługiwać się językiem specjalistycznym z zakresu literaturoznawstwa i językoznawstwa. Potrafi gromadzić i przetwarzać informacje, samodzielnie poszerzać swoją wiedzę oraz rozwiązywać problemy zawodowe. Zna język obcy na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy. Po ukończeniu specjalności nauczycielskiej w zakresie nauczania języka polskiego i specjalności nauczycielskiej w zakresie nauczania języka polskiego i wiedzy o kulturze absolwent jest przygotowany do pracy w szkole, zgodnie ze standardami kształcenia przygotowującego go do wykonywania zawodu nauczyciela. Studia dają możliwość pracy w szkołach i ośrodkach wychowawczych (po ukończeniu specjalności nauczycielskiej), redakcjach czasopism i środkach masowego przekazu, instytucjach oświatowych oraz kulturalnych, bibliotekach, wydawnictwach, działach personalnych i szkoleniowych wszystkich zakładów pracy. Absolwent studiów pierwszego stopnia jest przygotowany do podjęcia studiów drugiego stopnia.
5. **Objaśnienie oznaczeń:**
  - a) K (przed pokreślnikiem) – kierunkowe efekty kierunkowego
  - b) A – profil ogólnoakademicki
  - c) I – studia pierwszego stopnia
  - d) W – kategoria wiedzy
  - e) U – kategoria umiejętności
  - f) K (po podkreślniku) – kategoria kompetencji społecznych
  - g) H1A – efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych dla studiów pierwszego stopnia
  - h) 01, 02, 03 i kolejne – numer efektu kształcenia

Tabela 1

Symbol efektu kierunkowego	Kierunkowe efekty kształcenia dla kierunku studiów filologia polska - - po ukończeniu studiów pierwszego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych
WIEDZA		

K1_W01	Zna poetykę i podstawy teorii dzieła literackiego, metody analizy i interpretacji wytworów kultury literackiej, filmowej, teatralnej, plastycznej i medialnej	H1A_W03
K1_W02	Opanował podstawową terminologię literaturoznawczą, językoznawczą, kulturoznawczą oraz bibliotekoznawczą, bibliologiczną, informatologiczną lub z zakresu nauk o komunikowaniu w języku polskim	H1A_W01, H1A_W02
K1_W03	Posiada wiedzę o literaturze, obejmującą znaczącą liczbę ważnych autorów, fundamentalnych tekstów i zjawisk z historii literatury polskiej od jej początków po czasy współczesne, o literackich i pozaliterackich (historycznych, filozoficznych, społecznych, ideologicznych, kulturowych) kontekstach literatury polskiej, kształtujących procesy jej tworzenia i odbioru; o jej periodyzacji i głównych tendencjach rozwojowych (także literatury najnowszej), związkach z literaturą powszechną oraz innymi mediami (film, prasa, telewizja)	H1A_W04
K1_W04	Ma wiedzę o podstawowych wyznacznikach rodzajów i gatunków literackich oraz o charakterystycznych cechach tekstów nieliterackich i innych komunikatów językowych	H1A_W04
K1_W05	Ma świadomość roli tradycji krytycznoliterackiej w kształtowaniu historii literatury, zna podstawową terminologię krytyczną	H1A_W04
K1_W06	Odnacza się wiedzą o ważnych zjawiskach i ośrodkach życia literackiego i kulturalnego, rozumie różnice pomiędzy Internetem a klasycznymi formami komunikowania masowego	H1A_W04
K1_W07	Zapoznaje się z podstawową terminologią literaturoznawczą, językoznawczą oraz kulturoznawczą lub z zakresu nauk o komunikowaniu w wybranym języku obcym	H1A_W02
K1_W08	Zna wybrane zagadnienia z historii Polski i historii powszechnej, jak również historii filozofii aż po czasy współczesne	H1A_W05
K1_W09	Wykazuje się znajomością historii kultury europejskiej, najważniejszych zjawisk i tendencji rozwojowych kultury współczesnej oraz głównych zagadnień antropologii kultury	H1A_W05
K1_W10	Posiada wiedzę o ważnych zjawiskach i ośrodkach życia literackiego i kulturalnego oraz orientacjach metodologicznych (szkołach badawczych)	H1A_W06
K1_W11	Posiada wiedzę o historii, strukturze, odmianach i zróżnicowaniu stylistycznym języka polskiego oraz jego procesach rozwojowych od początków po czasy współczesne	H1A_W09
K1_W12	Odnacza się znajomością gramatyki opisowej języka polskiego, zagadnień stylistyki współczesnej, głównych problemów kultury języka polskiego, sposobach, formach, typach komunikowania	H1A_W09
K1_W13	Zna wybrane zagadnienia z leksykografii, pragmatolingwistyki, lingwistyki tekstu oraz z zakresu nauk o komunikowaniu	H1A_W09
K1_W14	Odnacza się znajomością problemów kultury popularnej oraz jej relacji z kulturą wysoką, a także zjawisk i zagadnień kultury masowej, roli środków masowego przekazu w kształtowaniu kultury współczesnej, sposobów funkcjonowania kultury w mediach	H1A_W10
K1_W15	Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony	H1A_W08

	własności intelektualnej, prawa autorskiego, bibliotecznego; zna kulturowe kryteria definiowania wytworu kultury	
UMIEJĘTNOŚCI		
K1_U01	Wyszukuje, analizuje, ocenia, selekcjonuje i wykorzystuje informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych	H1A_U01
K1_U02	Samodzielnie zdobywa wiedzę	H1A_U03
K1_U03	Czyta i interpretuje tekst literacki, językoznawczy, kulturoznawczy, filozoficzny, dzieło teatralne, komunikaty niewerbalne	H1A_U03 H1A_U05
K1_U04	Potrafi gromadzić informacje bibliograficzne, sporządza opisy bibliograficzne i bibliografie załącznikowe	H1A_U01
K1_U05	Posługuje się kompendiami i słownikami (tradycyjnymi i elektronicznymi)	H1A_U01
K1_U06	Pozyskuje i selekcjonuje informacje z zasobów Internetu i baz danych	H1A_U01
K1_U07	Poprawnie posługuje się poznaną terminologią z zakresu literaturoznawstwa, językoznawstwa, kulturoznawstwa, z zakresu nauk o komunikowaniu, informacji naukowej	H1A_U07
K1_U08	Posiada umiejętność komunikowania się w różnych typach sytuacji komunikacyjnej od nieoficjalnej po naukową, z wykorzystaniem odpowiedniej nomenklatury badawczej	H1A_U04, H1A_U09
K1_U09	Analizuje teksty literaturoznawcze, językoznawcze, kulturoznawcze, wskazuje ich kluczowe założenia, tezy i argumenty	H1A_U05
K1_U10	Zna dzieje gospodarczo-społeczne, ustrojowe i kulturalne Polski oraz ich przyczyny; poznał proces dziejowy oraz jego wpływ na ewolucję życia kulturalnego; umie samodzielnie rozpoznawać podłoże kulturowe w zjawiskach społecznych kultury europejskiej; rozumie funkcje społeczne książki i bibliotek	H1A_U02
K1_U11	Poznał istotę procesu historycznoliterackiego oraz kulturowego	H1A_U05
K1_U12	Posługuje się wybranymi metodami analizy i interpretacji literaturoznawczej, językoznawczej i kulturoznawczej; wykorzystuje i analizuje zebrane informacje w celu opracowania i prezentacji wyników kwerendy	H1A_U05, H1A_U06
K1_U13	Uzasadnia i krytykuje uogólnienia w świetle dostępnej wiedzy empirycznej	H1A_U06
K1_U14	Potrafi analizować i interpretować wytwory kultury z różnych epok, konwencji i kategorii estetycznych; stosuje odpowiednie do dzieła metody interpretacji	H1A_U06
K1_U15	Wykrywa podstawowe związki między rozwojem idei literackich a procesami społecznymi i kulturowymi	H1A_U05
K1_U16	Wypowiada się i pisze na tematy literaturoznawcze, językoznawcze, kulturoznawcze; wygłasza własne poglądy w sprawach społecznych i światopoglądowych, dobierając samodzielnie odpowiednią literaturę teoretyczną; przygotowuje wystąpienia z zachowaniem reguł poprawnego komunikowania i autoprezentacji	H1A_U06, H1A_U07, H1A_U09
K1_U17	Potrafi zestawiać różne stanowiska, dotyczące określonego problemu teoretycznego	H1A_U08
K1_U18	Potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną w badaniach historycznoliterackich, językoznawczych, kulturoznawczych;	H1A_U09

	poznane typy argumentacji stosuje w praktyce, potrafi bronić się przed najczęstszymi chwytami erystycznymi w dyskursie publicznym	
K1_U19	Pisze prace zaliczeniowe na podstawie samodzielnie dobranej literatury	H1A_U01, H1A_U08
K1_U20	Potrafi stosować analizę historycznojęzykową w odniesieniu do tekstów dawnych	H1A_U01
K1_U21	Analizuje teksty pochodzące z różnych odmian współczesnej polszczyzny z perspektywy gramatycznej i leksykalnej; potrafi krytycznie odnieść się do prezentowanych treści w zależności od formy i dominującej struktury przekazu	H1A_U04, H1A_U05
K1_U22	Interpretuje zjawiska i tendencje charakterystyczne dla polszczyzny przełomu XX i XXI wieku; odczytuje relatywność typów i form komunikowania w powiązaniu z założeniami komunikowania międzykulturowego; analizuje tekst z perspektywy językoznawczej w powiązaniu z założeniami danej teorii lingwistycznej	H1A_U02, H1A_U06
K1_U23	Prowadzi na poziomie podstawowym pracę badawczą pod kierunkiem opiekuna naukowego	H1A_U04, H1A_U09
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K1_K01	Zna zakres posiadanej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego doształcania się i rozwoju zawodowego	H1A_K01 H1A_K06
K1_K02	Jest otwarty na nowe idee i na zmianę ukształtowanych opinii, wynikającą z nowej wiedzy i jej uzasadnienia	H1A_K01
K1_K03	Na podstawie twórczej analizy nowych sytuacji i problemów samodzielnie formułuje propozycje ich rozwiązania	H1A_K03
K1_K04	Samodzielnie podejmuje i inicjuje proste działania badawcze; jest świadomym użytkownikiem mediów	H1A_K03 H1A_K06
K1_K05	Stara się efektywnie organizować własną pracę i krytycznie ocenia jej postęp; potrafi pracować w grupie, przyjmując w niej różne role; poprawnie i skutecznie komunikuje się na poziomie interpersonalnym, grupowym, instytucjonalnym; sprawnie przełącza się na odpowiedni dla danej sytuacji społecznej kod komunikacyjny	H1A_K02, H1A_K06
K1_K06	Potrafi wykorzystać w odpowiedniej sytuacji językowej opanowaną w trakcie zajęć terminologię specjalistyczną	H1A_K06
K1_K07	Rozumie etyczne następstwa wynikające z wymogu rzetelnego przekazywania wiedzy, uczciwości w nauce; dba o merytoryczny i etyczny poziom podejmowanych zachowań komunikacyjnych; buduje więzi społeczne z wykorzystaniem nowych technologii komunikacyjnych	H1A_K04, H1A_K06
K1_K08	Wykazuje postawę zaangażowania w sprawy społeczne; działa na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego regionu zamieszkania, kraju, europy oraz wykorzystywania go w rozumieniu wydarzeń społecznych i kulturalnych; jest aktywnym uczestnikiem przestrzeni komunikacyjnej oferowanej przez nowe media	H1A_K05, H1A_K06
K1_K09	Ma świadomość znaczenia europejskiego dziedzictwa literackiego i kulturowego dla rozumienia aktualnych wydarzeń społecznych i kulturalnych	H1A_K04
K1_K10	Ma świadomość znaczenia refleksji humanistycznej dla kształtowania się i jakości więzi społecznych	H1A_K03
K1_K11	Uczestniczy w życiu kulturalnym, interesuje się nowymi zjawiskami w kulturze i sztuce, propaguje czytelnictwo	H1A_K06

Efekty kształcenia na studiach pierwszego stopnia na kierunku filologia polska, specjalność nauczycielska w zakresie nauczania języka polskiego mieszczą się w zakresie efektów kształcenia dwu obszarów: nauk humanistycznych i nauk społecznych o profilach ogólnoakademickich. Efekty kształcenia specjalności nauczycielskiej pokrywają wszystkie wymagane efekty kształcenia określone rozporządzeniem ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela na dowolnym poziomie kształcenia.

6. Objasnienie oznaczeń:

- a) K (przed podkreślnikiem) – kierunkowe efekty kształcenia
- b) N – efekty kształcenia specjalności nauczycielskiej
- c) A – profil ogólnoakademicki
- d) I – studia pierwszego stopnia
- e) W – kategoria wiedzy
- f) U – kategoria umiejętności
- g) K (po podkreślniku) – kategoria kompetencji społecznych
- h) H1A – efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych dla studiów pierwszego stopnia
- i) S1A – efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych dla studiów pierwszego stopnia
- j) 01, 02, 03 i kolejne – numer efektu kształcenia

Tabela 2

Symbol efektu kierunkowego	Kierunkowe efekty kształcenia na kierunku studiów filologia polska, specjalności nauczycielskiej po ukończeniu studiów pierwszego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia dla obszaru kształcenia w zakresie nauk humanistycznych
WIEDZA		
KN1_W01	Zna elementarną terminologię używaną w językoznawstwie polskim i rozumie jej źródła oraz zastosowania w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych	H1A_W02 H1A_W03
KN1_W02	Ma elementarną wiedzę o miejscu językoznawstwa polskiego w systemie nauk oraz jego przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami naukowymi	H1A_W03 H1A_W05
KN1_W03	Ma elementarną i uporządkowaną wiedzę na temat różnych subdyscyplin językoznawstwa polskiego, obejmującą ich teorię, terminologię i metodologię	H1A_W03 H1A_W04
KN1_W04	Ma elementarną wiedzę o prowadzeniu badań w językoznawstwie polskim, a w szczególności o problemach badawczych, metodach, technikach i narzędziach badawczych, zna podstawowe tradycje paradygmatyczne, z których wywodzą się poszczególne metody	H1A_W02 H1A_W03
KN1_W05	Zna najważniejsze tradycyjne i współczesne nurty w językoznawstwie polskim, rozumie ich historyczne i interdyscyplinarne uwarunkowania	H1A_W01 H1A_W03
KN1_W06	Ma elementarną wiedzę dotyczącą procesów komunikowania się	H1A_W02 H1A_W03
KN1_W07	Odznacza się znajomością gramatyki opisowej języka polskiego oraz wybranych zagadnień z leksykografii,	H1A_W04 H1A_W09

	leksykologii, pragmalingwistyki i lingwistyki tekstu	
KN1_W08	Zna zagadnienia stylistyki współczesnej oraz główne problemy kultury języka polskiego;	H1A_W04 H1A_W09
KN1_W09	Ma elementarną wiedzę na temat przebiegu procesów akwizycji języka ojczystego, zna podstawowe teorie dotyczące akwizycji języka,	H1A_W03 H1A_W04 H1A_W09
KN1_W10	Ma uporządkowaną wiedzę ogólną na temat periodyzacji procesu historyczno-literackiego, różnych zjawisk w dziedzinie literatury, komparatystyki, ewolucji postaw czytelniczych, problemów i motywów literackich	H1A_W04 H1A_W10
KN1_W11	Posiada wiedzę o literaturze, obejmującą znaczącą liczbę ważnych autorów, fundamentalnych tekstów i zjawisk z historii literatury polskiej od jej początków po czasy współczesne, o literackich i pozaliterackich (historycznych, filozoficznych, społecznych, ideologicznych, kulturowych) kontekstach literatury polskiej, kształtujących procesy jej tworzenia i odbioru; o jej periodyzacji i głównych tendencjach rozwojowych (także literatury najnowszej), związkach z literaturą powszechną oraz innymi mediami (film, prasa, telewizja)	H1A_W04
KN1_W12	Zna poetykę i podstawy teorii dzieła literackiego, metody analizy literaturoznawczej i interpretacji dzieł z różnych epok	H1A_W07
KN1_W13	Ma świadomość kompleksowości literatury i języka, zjawisk kulturowych i estetycznych, powiązań literatury ze sztuką, filozofią i innymi dziedzinami nauk	H1A_W09
KN1_W14	Ma uporządkowaną wiedzę ogólną na temat rozwoju procesów historyczno-kulturowych, najistotniejszych wydarzeń historycznych	H1A_W03 H1A_W04 H1A_W05
KN1_W15	Odznacza się znajomością problemów kultury popularnej oraz jej relacji z kulturą wysoką, a także zjawisk i zagadnień kultury masowej, roli środków masowego przekazu w kształtowaniu kultury współczesnej, sposobów funkcjonowania kultury w mediach	H1A_W10
KN1_W16	Ma uporządkowaną wiedzę na temat podstawowych pojęć i zasad z zakresu ochrony własności intelektualnej oraz prawa autorskiego, zna zasady cytowania, techniki sporządzania bibliografii i przypisów	H1A_W08
KN1_W17	Ma podstawową wiedzę z zakresu psychologii i pedagogiki	S1A_W01 S1A_W04
KN1_W18	Ma podstawową wiedzę na temat struktury lekcji, jej faz, organizowania działań dydaktycznych oraz na temat motywowania uczniów do pracy na lekcji	S1A_W06
KN1_W19	Ma uporządkowaną wiedzę na temat współczesnych teorii uczenia się i nauczania oraz różnorodnych uwarunkowań tych procesów	S1A_W05
KN1_W20	Zna struktury i funkcje systemu edukacji – cele, podstawy prawne, i funkcjonowanie instytucji edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych	S1A_W05
KN1_W21	Ma wiedzę na temat podmiotów działalności pedagogicznej (dzieci, uczniów, rodziców i nauczycieli) i partnerów szkolnej edukacji oraz specyfiki funkcjonowania dzieci i młodzieży w kontekście prawidłowości i nieprawidłowości rozwojowych	S1A_W03 S1A_W05

KN1_W22	Ma podstawową wiedzę na temat metodyki wykonywania zadań – norm, procedur i dobrych praktyk stosowanych w wybranym obszarze działalności pedagogicznej	S1A_W06
KN1_W23	Zna podstawowe zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach edukacyjnych i wychowawczych, do pracy w których uzyskuje przygotowanie	S1A_W07
KN1_W24	Ma wiedzę na temat etyki zawodu nauczyciela	S1A_W01
UMIEJĘTNOŚCI		
KN1_U01	Wyszukuje, analizuje, ocenia, selekcjonuje i wykorzystuje informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych, samodzielnie zdobywa wiedzę	H1A_U01 H1A_U03
KN1_U02	Posiada podstawowe umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie problemów w związku z zadaniami nauczania	H1A_U02 S1A_U02
KN1_U03	Potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa, i kulturoznawstwa w typowych sytuacjach profesjonalnych	H1A_U02 H1A_U04
KN1_U04	Poprawnie posługuje się poznaną terminologią z zakresu literaturoznawstwa, językoznawstwa, kulturoznawstwa	H1A_U07
KN1_U05	Analizuje teksty literaturoznawcze, językoznawcze, kulturoznawcze, wskazuje ich kluczowe założenia, tezy i argumenty	H1A_U05
KN1_U06	Ma rozwinięte umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej, potrafi używać języka specjalistycznego i porozumiewać się w sposób precyzyjny i spójny przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych	H1A_U07
KN1_U07	Ma umiejętność dyskusji, merytorycznej argumentacji, prezentowania własnych pomysłów, wątpliwości i sugestii dotyczących omawianych zagadnień z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa, a także dydaktyki i psychologii	H1A_U06 H1A_U10 S1A_U03
KN1_U08	Umiejętnie, poprawnie i samodzielnie posługuje się językiem potocznym	H1A_U04 H1A_U09
KN1_U09	Pisze prace zaliczeniowe na podstawie samodzielnie dobranej literatury	H1A_U01 H1A_U08
KN1_U10	Rozumie relatywność postrzegania i oceny zjawisk społecznych w zależności od odmiennych kultur i środowisk	H1A_U15 S1A_U01
KN1_U11	Potrafi samodzielnie zaplanować i przeprowadzić lekcję, rozpoznaje problemy (dydaktyczne, wychowawcze) na lekcji i odpowiednio na nie reaguje	S1A_U03
KN1_U12	Samodzielnie zdobywa nową potrzebną mu wiedzę, wykazuje samodzielność w przygotowaniu zajęć, sprawdzianów, testów osiągnięć	H1A_U02 S1A_U02
KN1_U13	Dokonuje adaptacji gotowych materiałów dydaktycznych do potrzeb i specyfiki poszczególnych klas i uczniów	H1A_U03
KN1_U14	Potrafi wykorzystywać wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki oraz psychologii do analizowania i interpretowania określonego rodzaju sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, a także motywów i wzorów zachowań uczestników tych sytuacji,	S1A_U02 H1A_U07
KN1_U15	Potrafi posługiwać się wiedzą teoretyczną z zakresu pedagogiki, psychologii oraz dydaktyki i metodyki	S1A_U06 H1A_U05

	szczegółowej w celu diagnozowania, analizowania i prognozowania sytuacji pedagogicznych oraz dobierania strategii realizowania działań praktycznych na poszczególnych etapach edukacyjnych	
KN1_U16	Potrafi dobierać i wykorzystywać dostępne materiały, środki i metody pracy w celu projektowania i efektywnego realizowania działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) oraz wykorzystywać nowoczesne technologie do pracy dydaktycznej	S1A_U10 H1A_U07
KN1_U17	Potrafi posługiwać się zasadami i normami etycznymi w wykonywanej działalności	S1A_U05
KN1_U18	Potrafi analizować własne działania pedagogiczne (dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze) i wskazywać obszary wymagające modyfikacji, potrafi eksperymentować i wdrażać działania innowacyjne	S1A_U03 H1A_U07
KN1_U19	Potrafi kierować procesami kształcenia i wychowania, posiada umiejętność pracy z grupą (zespołem wychowawczym, klasowym)	S1A_U03
KN1_U20	Potrafi animować prace nad rozwojem uczestników procesów pedagogicznych, wspierać ich samodzielność w zdobywaniu wiedzy oraz inspirować do działań na rzecz uczenia się przez całe życie	H1A_U04
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
KN1_K01	Jest otwarty na nowe idee i na zmianę ukształtowanych opinii, wynikającą z nowej wiedzy i jej uzasadnienia	H1A_K01
KN1_K02	Potrafi pracować w zespole, pełniąc różne role; umie podejmować i wyznaczać zadania; posiada elementarne umiejętności organizacyjne pozwalające na realizację działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych), posiada umiejętność współpracy z innymi nauczycielami, pedagogami i rodzicami uczniów	H1A_K01 H1A_K04 S1A_K02
KN1_K03	Ma przekonanie o konieczności zachowania się w sposób profesjonalny i przestrzegania zasad etyki zawodowej (np. jako nauczyciel), dostrzega i formułuje problemy moralne i dylematy etyczne związane z własną i cudzą pracą	H1A_K04 S1A_K04
KN1_K04	Ma świadomość różnorodności kulturowej, odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowo-językowego, konfrontując się z zagadnieniem tożsamości kulturowej występującej w tekstach literackich, umacnia w sobie poczucie odpowiedzialności za zachowanie i przekaz dziedzictwa kulturowego	H1A_K05
KN1_K05	Potrafi współdziałać i pracować w grupie, w której przyjmuje różne role, nad identyfikowaniem i porządkowaniem wiedzy z zakresu poszczególnych dyscyplin filologii polskiej, reprezentując postawę otwartą wobec odmiennych zjawisk, przekonań i sądów	H1A_K02 H1A_K05 S1A_K07
KN1_K06	Dokonyuje ewaluacji swojej pracy oraz pracy ucznia, potrafi wyciągnąć z niej wnioski dla dalszej pracy dydaktycznej	S1A_K02
KN1_K07	Jest przekonany o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych w środowisku społecznym; jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych; wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych zadań zawodowych wynikających z roli nauczyciela	H1A_K02 S1A_K03

KN1_K08	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności; rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego; dokonuje oceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności w trakcie realizowania działań Pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych)	H1A_K05
KN1_K09	Ma świadomość znaczenia profesjonalizmu, refleksji na tematy etyczne i przestrzegania zasad etyki zawodowej; wykazuje cechy refleksyjnego praktyka	H1A_K04 S1A_K03
KN1_K10	Ma świadomość konieczności prowadzenia zindywidualizowanych działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) w stosunku do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	S1A_K03 H1A_K04
KN1_K11	Ma świadomość istnienia etycznego wymiaru diagnozowania i oceniania uczniów	S1A_K04 S1A_K03
KN1_K12	Jest gotowy do podejmowania indywidualnych i zespołowych działań na rzecz podnoszenia jakości pracy szkoły	S1A_K05
KN1_K13	Odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy, projektuje i wykonuje działania pedagogiczne (dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze)	S1A_K04 H1A_K04

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji I stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia pierwszego stopnia, 6 semestrów, liczba punktów ECTS – 180.

III. PRAKTYKA:

Zgodnie z planem studiów i programem kształcenia praktyka zawodowa realizowana jest po zakończeniu IV semestru zajęć, w czasie przerwy wakacyjnej określonej ramową organizacją roku akademickiego. Możliwa jest realizacja praktyki w trakcie roku akademickiego za zgodą opiekuna praktyki.

1. Cele praktyki:

- kształcenie umiejętności wykorzystania wiedzy zdobytej na studiach,
- poznanie organizacji, struktur i sposobu funkcjonowania instytucji, przedsiębiorstw, organizacji pozarządowych,
- kształtowanie odpowiedniego stosunku do zawodu i obowiązków z nim związanych,
- wdrożenie do pracy w zespole oraz odpowiedzialności za powierzone zadania,
- pobudzenie aktywności studentów.

2. Czas trwania praktyki:

Praktyka zawodowa trwa nie mniej niż 4 tygodnie (czyli nie mniej niż 160 godzin). Studenta obowiązuje ośmiogodzinny dzień pracy.

3. Przykładowe miejsca odbywania praktyk:

- państwowe instytucje kulturalne, zajmujące się animacją i upowszechnianiem kultury: teatry, muzea, archiwa, domy i ośrodki kultury, izby pamięci, izby regionalne, ośrodki informacji kulturalnej, jak również fundacje i organizacje pożytku publicznego,
- wydawnictwa i środki masowego przekazu oraz inne jednostki zajmujące się działalnością zarówno komercyjną, jak i prowadzonych niekomercyjnie działania z zakresu animacji i popularyzacji kultury.

4. Zaliczenie praktyki:

Praktyka stanowi nieodłączną część procesu dydaktycznego studenta i podlega obowiązkowemu zaliczeniu. Zaliczenie praktyki jest warunkiem ukończenia studiów.

Po odbyciu praktyki student składa pełną dokumentację z realizacji praktyki u opiekuna praktyki. W dokumentacji powinny znaleźć się:

- dziennik praktyk z wypełnionymi rubrykami i dokładnie opisanymi dniami przeprowadzonych praktyk;
- informacja o przebiegu praktyki, w której opiekun praktyki reprezentujący instytucję, w której realizowano praktykę, opisuje jej przebieg i ocenia pracę studenta.

Student jest zobowiązany rozliczyć praktykę do końca V semestru.

Praktyka zawodowa dla specjalności nauczycielskiej w zakresie nauczania języka polskiego.

Kształcenie na studiach pierwszego stopnia w ramach specjalności nauczycielskiej w zakresie nauczania języka polskiego obejmuje odbycie obowiązkowej praktyki w przedszkolach i szkołach podstawowych. W II semestrze studiów student odbywa praktykę pedagogiczno-psychologiczną w wymiarze 30 godzin, zaś w IV semestrze studiów, praktykę ciągłą w wymiarze 120 godzin. Za zaliczenie praktyki pedagogiczno-psychologicznej student otrzymuje 2 punkty ECTS, za zaliczenie praktyki ciągłej 6 punktów ECTS.

Praktyki pedagogiczno-psychologiczne (30 godzin) odbywają się w przedszkolach i szkołach podstawowych - przynajmniej przez tydzień w każdej z wymienionych placówek. Praktyka przedmiotowo metodyczna w wymiarze 120 godzin w zakresie nauczania języka polskiego w szkole podstawowej – drugi etap edukacyjny, czyli klasy IV-VI. Studenta obowiązuje 30-godzinny tydzień pracy, na który składają się: godziny hospitowane, godziny asystowania, samodzielne powadzenie zajęć, przygotowanie zajęć lekcyjnych, udział w pracach zespołu przedmiotowego, zespołu wychowawczego i rady pedagogicznej, zapoznanie z dokumentacją szkoły (dokumenty stanowiące podstawę prawną funkcjonowania placówki oświatowej), a także inne zadanie wyznaczone przez dyrektora szkoły i opiekuna praktyki.

W trakcie praktyki następuje kształtowanie kompetencji dydaktycznych przez:

- 1) zapoznanie się ze specyfiką szkoły lub placówki, w której praktyka jest odbywana, w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań dydaktycznych, sposobu funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji;
- 2) obserwowanie:
  - a) czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk w toku prowadzonych przez niego lekcji oraz aktywności uczniów,
  - b) toku metodycznego lekcji, stosowanych przez nauczyciela metod i form pracy oraz wykorzystywanych pomocy dydaktycznych,
  - c) interakcji dorosły (nauczyciel, wychowawca) – dziecko oraz interakcji między dziećmi lub młodzieżą w toku lekcji ,
  - d) procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w klasie, ich prawidłowości i zakłóceń,
  - e) sposobów aktywizowania i dyscyplinowania uczniów oraz różnicowania poziomu aktywności poszczególnych uczniów,
  - f) sposobu oceniania uczniów,
  - g) sposobu zadawania i kontrolowania pracy domowej,

- h) dynamiki i klimatu społecznego klasy, ról pełnionych przez uczniów, zachowania i postaw uczniów,
  - i) funkcjonowania i aktywności w czasie lekcji poszczególnych uczniów, z uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych,
  - j) działań podejmowanych przez opiekuna praktyk na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny,
  - k) organizacji przestrzeni w klasie, sposobu jej zagospodarowania;
- 3) współdziałanie z opiekunem praktyk w:
- a) planowaniu i przeprowadzaniu lekcji,
  - b) organizowaniu pracy w grupach,
  - c) przygotowywaniu pomocy dydaktycznych,
  - d) wykorzystywaniu środków multimedialnych i technologii informacyjnej w pracy dydaktycznej,
  - e) kontrolowaniu i ocenianiu uczniów,
  - f) podejmowaniu działań na rzecz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych,
  - g) organizowaniu przestrzeni klasy,
  - h) podejmowaniu działań w zakresie projektowania i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- 4) pełnienie roli nauczyciela, w szczególności:
- a) planowanie lekcji, formułowanie celów, dobór metod i form pracy oraz środków dydaktycznych,
  - b) dostosowywanie metod i form pracy do realizowanych treści, etapu edukacyjnego oraz dynamiki grupy uczniowskiej,
  - c) organizację i prowadzenie lekcji w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze,
  - d) wykorzystywanie w toku lekcji środków multimedialnych i technologii informacyjnej,
  - e) dostosowywanie sposobu komunikacji w toku lekcji do poziomu rozwoju uczniów,
  - f) animowanie aktywności poznawczej i współdziałania uczniów, rozwijanie umiejętności samodzielnego zdobywania wiedzy z wykorzystaniem technologii informacyjnej,
  - g) organizację pracy uczniów w grupach zadaniowych,
  - h) dostosowywanie podejmowanych działań do możliwości i ograniczeń uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
  - i) diagnozowanie poziomu wiedzy i umiejętności uczniów,
  - j) podejmowanie indywidualnej pracy dydaktycznej z uczniami (w tym uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi),
  - k) podejmowanie działań wychowawczych w toku pracy dydaktycznej, w miarę pojawiających się problemów, w sytuacjach: zagrożenia bezpieczeństwa, naruszania praw innych, nieprzestrzegania ustalonych zasad,
  - l) podejmowanie współpracy z innymi nauczycielami, wychowawcą klasy, pedagogiem szkolnym, psychologiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami;
- 5) analizę i interpretację zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, w tym:
- a) prowadzenie dokumentacji praktyki,
  - b) konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką,

- c) ocenę własnego funkcjonowania w toku wypełniania roli nauczyciela (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron),
- d) ocenę przebiegu prowadzonych lekcji oraz realizacji zamierzonych celów,
- e) konsultacje z opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych i prowadzonych lekcji,
- f) omawianie zgromadzonych doświadczeń w grupie studentów (słuchaczy).

Forma zaliczenia praktyk:

Zaliczenie praktyk odbywa się na podstawie przedłożonej pełnej dokumentacji praktyki (konspekty oraz uzupełniony i opieczętowany dzienniczek praktyk), na podstawie udokumentowania przepracowania odpowiedniej ilości godzin oraz pozytywnej opinii wystawionej przez szkolnego opiekuna praktyk.

Efekty kształcenia dla kierunku **Filologia polska**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszaru kształcenia w zakresie nauk humanistycznych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia drugiego stopnia (4 semestry).
4. **Absolwent:** posiada wszechstronne wykształcenie humanistyczne i gruntowną wiedzę z zakresu filologii polskiej pozwalające rozumieć oraz badać zjawiska i procesy literackie, językowe i kulturowe przeszłości, a także współczesności. Ma wiedzę i umiejętności pozwalające na samodzielne rozwiązywanie problemów zawodowych. Studenta filologii polskiej na drugim stopniu obowiązuje blok przedmiotów należących do modułów treści ogólnych, literaturoznawczych i językoznawczych. Wybiera także jedną z dwu opcji: literaturoznawczą lub językoznawczą, która poszerza wybraną dziedzinę wiedzy i kierunkuje na określone seminarium magisterskie (językoznawcze lub literaturoznawcze). Specjalność nauczycielska w zakresie nauczania języka polskiego przygotowuje do pracy nauczyciela języka polskiego we wszystkich rodzajach szkół. Student nabywa uprawnień do nauczania języka polskiego na II (szkoła podstawowa klasy IV-VI), III (gimnazjum) i IV (szkolnictwo ponadgimnazjalne) etapie edukacji powszechnej. Specjalność nauczycielska w zakresie nauczania języka polskiego i wiedzy o kulturze jest przeznaczona dla słuchacza, który podejmuje specjalizację nie poprzedzoną na wcześniejszym etapie studiów przygotowaniem do nauczania w szkole. Przygotowuje to pracy nauczyciela języka polskiego we wszystkich rodzajach szkół. Student nabywa uprawnień do nauczania języka polskiego na II (szkoła podstawowa klasy IV-VI), III (gimnazjum) i IV (szkolnictwo ponadgimnazjalne) etapie edukacji powszechnej, a także nauczania przedmiotu szkolnego wiedza o kulturze na IV etapie edukacyjnym. Absolwent jest dobrze przygotowany do pracy w placówkach oświatowych, kulturalnych i samorządu lokalnego, w wydawnictwach, w czasopiśmie oraz w mediach elektronicznych, a także do pracy w szkole. Uzyskane umiejętności, sprawności i wiedza pozwalają absolwentowi pełnić rolę animatora badań literaturoznawczych i językoznawczych oraz popularyzacji tradycji i dziedzictwa kulturowego. Specjalność nauczanie języka polskiego jako obcego przygotowuje słuchaczy do nauczania języka polskiego jako obcego w kraju i za granicą. Ukończenie specjalności zarządzanie informacją naukową ułatwi absolwentowi podjęcie pracy w przedsiębiorstwach zarządzających bazami danych, firmach infobrokerskich, bibliotekach naukowych i ośrodkach informacji. Absolwent specjalności wiedza o Litwie, w połączeniu z głównym kierunkiem studiów jest przygotowany do podejmowania samodzielnych działań w zawodach wymagających podstawowej znajomości języka litewskiego. Absolwent studiów drugiego stopnia jest również przygotowany do podejmowania wyzwań badawczych i kontynuowania edukacji na studiach trzeciego stopnia (doktoranckich).
5. **Objaśnienie oznaczeń:**
  - a) K (przed podkreślnikiem) – kierunkowe efekty kształcenia
  - b) A – profil ogólnoakademicki

- c) 2 – studia drugiego stopnia
d) W – kategoria wiedzy
e) U – kategoria umiejętności
f) K (po podkreślniku) – kategoria kompetencji społecznych
g) H2A – efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych dla studiów drugiego stopnia
h) 01, 02, 03 i kolejne – numer efektu kształcenia

Tabela 1

Symbol efektu kierunkowego	Kierunkowe efekty kształcenia dla kierunku studiów filologia polska - po ukończeniu studiów drugiego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych
WIEDZA		
K2_W01	Wszechstronnie zna i pojmuje związki między refleksją literaturoznawczą i językoznawczą a różnorodnymi zjawiskami kulturowymi oraz wybranymi zjawiskami historycznymi	H2A_W01
K2_W02	Zna współczesne modele przemian kulturowych. Ma wiedzę o instytucjach kultury i orientację we współczesnym życiu kulturalnym	H2A_W01
K2_W03	Ma świadomość wielości i różnorodności stanowisk metodologicznych, teorii i szkół naukowych w literaturoznawstwie, językoznawstwie i kulturoznawstwie oraz zna najważniejsze z nich	H2A_W05 H2A_W07
K2_W04	Zna literaturę polską na szerokim tle kulturowym, z uwzględnieniem perspektywy komparatystycznej, filozoficznej i antropologicznej	H2A_W01
K2_W05	Zna i rozumie zależności między literaturą i naukami na poziomie umożliwiającym pracę multi- i interdyscyplinarną	H2A_W05
K2_W06	Zna dzieje krytyki literackiej i refleksji literaturoznawczej na tle europejskiej i światowej myśli filozoficznej, estetycznej, antropologicznej i dyskursów humanistyki	H2A_W02
K2_W07	Zna terminologię literaturoznawczą, językoznawczą i kulturoznawczą na poziomie rozszerzonym oraz terminologię, teorię i metodologię z zakresu wybranej specjalności	H2A_W03
K2_W08	Zna i charakteryzuje wybrane stanowiska metodologiczne w zakresie badań literackich oraz badań nad językiem – od czasów najdawniejszych po czasy współczesne, zna dokonania i poglądy wybitnych badaczy literatury i języka, zna główne teorie i szkoły językoznawcze w obrębie językoznawstwa polonistycznego i ogólnego	H2A_W06 H2A_W07
K2_W09	Posiada wiedzę z zakresu rozwoju teorii literatury – od starożytności po czasy współczesne – oraz jej związków z innymi dziedzinami wiedzy: filozofią, psychologią, językoznawstwem, semiotyką i socjologią	H2A_W05 S2A_W06
K2_W10	Zna historię języka polskiego (system fonologiczny, gramatyczny, leksykalny), zna funkcjonalno-stylistyczne i regionalne zróżnicowanie polszczyzny w ujęciu diachronicznym	H2A_W01 H2A_W09
K2_W11	Ma wiedzę z zakresu współczesnej dialektologii, socjolingwistyki i etnolingwistyki	H2A_W09

K2_W12	Zna systemy semiotyczne, zna i rozumie związki między semantyką i aksjologią. Zna podziały i klasyfikacje kultur.	H2A_W03 H2A_W04 H2A_W09
K2_W13	Zna typologię odmian współczesnego języka polskiego	H2A_W03
K2_W14	Zna i rozumie zagadnienia komunikacji językowej – interpersonalnej i interkulturowej	H2A_W04 H2A_W09
K2_W15	Dysponuje podstawową wiedzą o instytucjach kultury i orientacją we współczesnym życiu kulturalnym	H2A_W10
K2_W16	Zna zaawansowane narzędzia wyszukiwawcze ukierunkowane na wiedzę i źródła filologiczne	H2A_W07
K2_W17	Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i intelektualnej	H2A_W08
UMIEJĘTNOŚCI		
K2_U01	Wszechstronnie i swobodnie operuje informacjami ze źródeł pisanych i elektronicznych; pozyskuje i selekcjonuje informacje z zasobów Internetu i baz danych; potrafi gromadzić informacje bibliograficzne; sporządza opisy bibliograficzne i bibliografie załącznikowe.	H2A_U01 H2A_U04 H2A_U08
K2_U02	Samodzielnie zdobywa wiedzę, poszerza umiejętności badawcze oraz planuje projekty badawcze	H2A_U03 H2A_U04
K2_U03	Twórczo wykorzystuje wiedzę literaturoznawczą, językoznawczą i metodologiczną w formułowaniu hipotez i konstruowaniu krytycznych argumentacji	H2A_U06 H2A_U10
K2_U04	Wykorzystując zdobytą wiedzę, kompetencje i doświadczenia badawcze, formułuje w sposób krytyczny i uzasadnia własne opinie dotyczące ważnych zagadnień w obszarze studiowanego kierunku oraz specjalności; argumentuje i uzasadnia swoje stanowisko w dyskusji naukowej	H2A_U05 H2A_U06
K2_U05	Samodzielnie analizuje i interpretuje tekst literacki, konfrontuje oraz komentuje tezy pochodzące z różnych tekstów; potrafi integrować wiedzę z różnych dyscyplin i kanałów informacji	H2A_U01 H2A_U02 H2A_U06 H2A_U07
K2_U06	Analizuje i porównuje złożone stanowiska metodologiczne w zakresie badań literatury oraz badań nad językiem, wskazuje zawarte w nich założenia, tezy i argumenty	H2A_U06 H2A_U04 H2A_U03
K2_U07	Potrafi dokonać wyboru stanowiska metodologicznego w pracy naukowo-badawczej	H2A_U02
K2_U08	Określa znaczenie i wartość stawianych tez dla badanego problemu lub sposobu argumentacji; umie różnicować stopień szczegółowości objaśnianego problemu	H2A_U02
K2_U09	Wykrywa złożone zależności między refleksją literaturoznawczą i językoznawczą a procesami społecznymi i kulturowymi	H2A_U05
K2_U10	Rozpoznaje typowe sposoby argumentacji w wypowiedziach ustnych i pisemnych	H2A_U08
K2_U11	Formułuje w mowie i na piśmie problemy literackie i językowe, stawia tezy i krytycznie je komentuje w formie eseju i rozprawy; porozumiewa się z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych	H2A_U02 H2A_U03 H2A_U09 H2A_U10
K2_U12	Rozróżnia style, konwencje, poetyki i typy estetyki literackiej; umie charakteryzować literaturę i kulturę polską na tle innych	H2A_U02 H2A_U04 H2A_U07
K2_U13	Samodzielnie dokonuje oceny wartości artystycznej	H2A_U07

	i poznawczej dzieła literackiego	
K2_U14	W oparciu o metodę monograficzną przygotowuje i pisze opracowania na podstawie samodzielnie dobranej literatury, stosując oryginalne podejścia i uwzględniając klasyczne i nowe osiągnięcia w zakresie literaturoznawstwa i językoznawstwa; potrafi stosować w praktyce wiedzę dotyczącą poprawnego składania spisów treści, indeksów, tabel, wykazów; potrafi poprawnie edytować tekst	H2A_U01 H2A_U07 H2A_U08 H2A_U09
K2_U15	Samodzielnie analizuje i interpretuje teksty artystyczne, publicystyczne i użytkowe z różnych epok zarówno z perspektywy diachronicznej, jak i synchronicznej	H2A_U02 H2A_U07
K2_U16	Potrafi tworzyć i redagować teksty należące do różnych odmian języka; rozpoznaje błędy językowe w tekście i potrafi je poprawić zgodnie z normą językową	H2A_U09 H2A_U10 H2A_U11
K2_U17	Rozpoznaje sytuacje komunikacyjne i swoją wypowiedzią osiąga zamierzony cel komunikacyjny	H2A_U09 H2A_U10
K2_U18	Posługuje się terminologią literaturoznawczą i językoznawczą w wybranym języku obcym	H2A_U09 H2A_U11
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K2_K01	Zna zakres posiadanej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia się i rozwoju zawodowego	H2A_K01
K2_K02	Samodzielnie podejmuje i inicjuje działania zawodowe; planuje i organizuje ich przebieg	H2A_K01 H2A_K03
K2_K03	Prowadzi samodzielną i zespołową pracę badawczą umożliwiającą rozwój naukowy i podnoszenie kwalifikacji zawodowych	H2A_K02 H2A_K03
K2_K04	Dostrzega i rozumie etyczne wymagania związane z wykonywaną pracą badawczą i publikacyjną, odpowiedzialnie je spełnia	H2A_K04
K2_K05	Jest uczestnikiem życia społecznego i kulturalnego	H2A_K06
K2_K06	Współtworzy rzeczywistość humanistyczną własnego środowiska	H2A_K05
K2_K07	Odbiera i interpretuje różnorodne symbole kultury; ma świadomość znaczenia piśmienniczego i kulturowego dziedzictwa Zachodu	H2A_K05 H2A_K06
K2_K08	Uczestniczy w działaniach na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy; jest gotów do podejmowania działań na rzecz promowania polskiej kultury	H2A_K05 H2A_K06
K2_K09	Rozumie znaczenie refleksji humanistycznej dla formowania się i jakości relacji społecznych	H2A_K03

Efekty kształcenia na studiach drugiego stopnia na kierunku filologia polska, specjalność nauczycielska w zakresie nauczania języka polskiego mieszczą się w zakresie efektów kształcenia dwu obszarów: nauk humanistycznych i nauk społecznych o profilach ogólnoakademickich. Efekty kształcenia specjalności nauczycielskiej pokrywają wszystkie wymagane efekty kształcenia określone rozporządzeniem ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela na dowolnym poziomie kształcenia.

Przedstawione efekty kształcenia dotyczą toku zajęć przeznaczonych dla słuchacza, który podejmuje specjalizację nie poprzedzoną na wcześniejszym etapie studiów przygotowaniem do nauczania w szkole. Student nabywa uprawnień do nauczania języka polskiego na II (szkoła podstawowa klasy IV-VI), III (gimnazjum) i IV (szkolnictwo ponadgimnazjalne) etapie edukacji powszechnej.

6. Objąsnienie oznaczeń:

- a) K (przed podkreślnikiem) – kierunkowe efekty kształcenia
- b) N – efekty kształcenia specjalności nauczycielskiej w zakresie języka polskiego
- c) A – profil ogólnoakademicki
- d) 2 – studia drugiego stopnia
- e) W – kategoria wiedzy
- f) U – kategoria umiejętności
- g) K – kategoria kompetencji społecznych
- h) H2A – efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych na studiach drugiego stopnia
- i) S2A – efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych na studiach drugiego stopnia
- j) 01, 02, 03 i kolejne – numer efektu kształcenia

Tabela 2

Symbol efektu kierunkowego	Efekty kształcenia dla kierunku studiów filologia polska, specjalności nauczycielskiej w zakresie języka polskiego - po ukończeniu studiów drugiego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia dla obszarów w zakresie nauk humanistycznych i nauk społecznych
WIEDZA		
K2_N_W01	Wszelchstronnie zna i rozumie związki między refleksją literaturoznawczą i językoznawczą a różnorodnymi zjawiskami kulturowymi	H2A_W01
K2_N_W02	Zna literaturę polską na szerokim tle kulturowym, z uwzględnieniem perspektywy komparatystycznej, filozoficznej i antropologicznej	H2A_W01
K2_N_W03	Posiada wiedzę z zakresu rozwoju teorii literatury – od starożytności po czasy współczesne – oraz jej związków z innymi dziedzinami wiedzy: filozofią, psychologią, językoznawstwem, semiotyką, socjologią	H2A_W05 H2A_W06
K2_N_W04	Ma elementarną wiedzę na temat przebiegu procesów akwizycji języka ojczystego, zna podstawowe teorie dotyczące akwizycji języka	H2A_W03 H2A_W04 H2A_W09
K2_N_W05	Zna poglądy i dokonania wybitnych badaczy literatury i języka	H2A_W06
K2_N_W06	Zna i rozumie zagadnienia komunikacji językowej – interpersonalnej i interkulturowej	H2A_W02 H2A_W03
K2_N_W07	Ma uporządkowaną wiedzę ogólną na temat periodyzacji procesu historyczno-literackiego, różnych zjawisk w dziedzinie literatury, komparatystyki, ewolucji postaw czytelniczych, problemów i motywów literackich	H2A_W04
K2_N_W08	Ma świadomość kompleksowości literatury i języka, zjawisk kulturowych i estetycznych, powiązań literatury ze sztuką, filozofią i innymi dziedzinami nauk	H2A_W09
K2_N_W09	Ma uporządkowaną wiedzę ogólną na temat rozwoju procesów historyczno-kulturowych, najistotniejszych wydarzeń historycznych	H2A_W03 H2A_W04 H2A_W05

K2_N_W10	Ma uporządkowaną wiedzę na temat podstawowych pojęć i zasad z zakresu ochrony własności intelektualnej oraz prawa autorskiego, zna zasady cytowania, techniki sporządzania bibliografii i przypisów	H2A_W08
K2_N_W11	Ma wiedzę z zakresu psychologii i pedagogiki	S2A_W01 S2A_W04
K2_N_W12	Ma wiedzę na temat struktury lekcji, jej faz, organizowania działań dydaktycznych oraz na temat motywowania uczniów do pracy na lekcji	H2A_W05 S2A_W06
K2_N_W13	Ma uporządkowaną wiedzę na temat współczesnych teorii uczenia się i nauczania oraz różnorodnych uwarunkowań tych procesów	S2A_W05
K2_N_W14	Zna struktury i funkcje systemu edukacji – cele, podstawy prawne, i funkcjonowanie instytucji edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych	S2A_W05
K2_N_W15	Ma wiedzę na temat podmiotów działalności pedagogicznej (dzieci, uczniów, rodziców i nauczycieli) i partnerów szkolnej edukacji oraz specyfiki funkcjonowania dzieci i młodzieży w kontekście prawidłowości i nieprawidłowości rozwojowych	S2A_W03 S2A_W04 S2A_W05
K2_N_W16	Ma wiedzę na temat metodyki wykonywania zadań – norm, procedur i dobrych praktyk stosowanych w wybranym obszarze działalności pedagogicznej	S2A_W06
FP2_N_W17	Zna podstawowe zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach edukacyjnych i wychowawczych, do pracy w których uzyskuje przygotowanie	S2A_W07
K2_N_W18	Ma wiedzę na temat etyki zawodu nauczyciela	S2A_W01
UMIEJĘTNOŚCI		
K2_N_U01	Samodzielnie wyszukuje, analizuje, ocenia, selekcjonuje i wykorzystuje informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych, samodzielnie zdobywa wiedzę	H2A_U01 H2A_U03
K2_N_U02	Posiada podstawowe umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie problemów w związku z zadaniami nauczania	H2A_U02 S2A_U02
K2_N_U03	Potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa, i kulturoznawstwa w sytuacjach lekcyjnych	H2A_U02 H2A_U04
K2_N_U04	Analizuje teksty literaturoznawcze, językoznawcze, kulturoznawcze, wskazuje ich kluczowe założenia, tezy i argumenty, prowadzi uczniów w procesie samodzielnego dochodzenia do wiedzy	H2A_U05
K2_N_U05	Ma rozwinięte umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej, potrafi używać języka specjalistycznego i porozumiewać się w sposób precyzyjny i spójny przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych	H2A_U08
K2_N_U06	Ma umiejętność dyskusji, merytorycznej argumentacji, prezentowania własnych pomysłów, wątpliwości i sugestii dotyczących omawianych zagadnień z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa, a także dydaktyki i psychologii	H2A_U06 H2A_U10 S2A_U03

K2_N_U07	Pisze prace zaliczeniowe na podstawie samodzielnie dobranej literatury	H2A_U01 H2A_U08
K2_N_U08	Rozumie relatywność postrzegania i oceny zjawisk społecznych w zależności od odmiennych kultur i środowisk	H2A_U03 S2A_U01
K2_N_U09	Potrafi samodzielnie zaplanować i przeprowadzić lekcję, rozpoznaje problemy (dydaktyczne, wychowawcze) na lekcji i odpowiednio na nie reaguje	S2A_U03
K2_N_U10	Samodzielnie zdobywa nową potrzebną mu wiedzę, wykazuje samodzielność w przygotowaniu zajęć, sprawdzianów, testów osiągnięć	H2A_U02 S2A_U02
K2_N_U11	Dokonuje adaptacji gotowych materiałów dydaktycznych do potrzeb i specyfiki poszczególnych klas i uczniów	H2A_U03
K2_N_U12	Potrafi wykorzystywać wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki oraz psychologii do analizowania i interpretowania określonego rodzaju sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, a także motywów i wzorów zachowań uczestników tych sytuacji	S2A_U02 H2A_U07
K2_N_U13	Potrafi posługiwać się wiedzą teoretyczną z zakresu pedagogiki, psychologii oraz dydaktyki i metodyki szczegółowej w celu diagnozowania, analizowania i prognozowania sytuacji pedagogicznych oraz dobierania strategii realizowania działań praktycznych na poszczególnych etapach edukacyjnych	S2A_U06 H2A_U04 H2A_U07
K2_N_U14	Potrafi dobierać i wykorzystywać dostępne materiały, środki i metody pracy w celu projektowania i efektywnego realizowania działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) oraz wykorzystywać nowoczesne technologie do pracy dydaktycznej	S2A_U10 H2A_U07
K2_N_U15	Potrafi posługiwać się zasadami i normami etycznymi w wykonywanej działalności	S2A_U05
K2_N_U16	Potrafi analizować własne działania pedagogiczne (dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze) i wskazywać obszary wymagające modyfikacji, potrafi eksperymentować i wdrażać działania innowacyjne	S2A_U03 H2A_U06
K2_N_U17	Potrafi kierować procesami kształcenia i wychowania, posiada umiejętność pracy z grupą (zespołem wychowawczym, klasowym)	S2A_U03
K2_N_U18	Potrafi animować prace nad rozwojem uczestników procesów pedagogicznych, wspierać ich samodzielność w zdobywaniu wiedzy oraz inspirować do działań na rzecz uczenia się przez całe życie	H2A_U04
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K2_N_K01	Jest otwarty na nowe idee i na zmianę ukształtowanych opinii, wynikającą z nowej wiedzy i jej uzasadnienia	H2A_K01
K2_N_K02	Potrafi pracować w zespole, pełniąc różne role; umie podejmować i wyznaczać zadania; posiada elementarne umiejętności organizacyjne pozwalające na realizację działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych), posiada umiejętność współpracy z innymi nauczycielami, pedagogami i rodzicami uczniów	H2A_K01 H2A_K04 S2A_K02
K2_N_K03	Ma przekonanie o konieczności zachowania się w sposób	H2A_K04

	profesjonalny i przestrzegania zasad etyki zawodowej (jako nauczyciel), dostrzega i formułuje problemy moralne i dylematy etyczne związane z własną i cudzą pracą	S2A_K04
K2_N_K04	Ma świadomość różnorodności kulturowej, odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowo-językowego, konfrontując się z zagadnieniem tożsamości kulturowej występującej w tekstach literackich, umacnia w sobie poczucie odpowiedzialności za zachowanie i przekaz dziedzictwa kulturowego	H2A_K05
K2_N_K05	Potrafi współdziałać i pracować w grupie, w której przyjmuje różne role, nad identyfikowaniem i porządkowaniem wiedzy z zakresu poszczególnych dyscyplin filologii polskiej, reprezentując postawę otwartą wobec odmiennych zjawisk, przekonań i sądów	H2A_K02 H2A_K05 S2A_K07
K2_N_K06	Dokonuje ewaluacji swojej pracy oraz pracy ucznia, potrafi wyciągnąć z niej wnioski dla dalszej pracy dydaktycznej	S2A_K02
K2_N_K07	Jest przekonany o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych w środowisku społecznym; jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych; wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych zadań zawodowych wynikających z roli nauczyciela	H2A_K02 S2A_K03
K2_N_K08	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności; rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia się zawodowego i rozwoju osobistego; dokonuje oceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności w trakcie realizowania działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych)	H2A_K01 S2A_K01
K2_N_K09	Ma świadomość znaczenia profesjonalizmu, refleksji na tematy etyczne i przestrzegania zasad etyki zawodowej, wykazuje cechy refleksyjnego praktyka	H2A_K04 S2A_K04
K2_N_K10	Ma świadomość konieczności prowadzenia zindywidualizowanych działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) w stosunku do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	S2A_K03 H2A_K04 S2A_K07
K2_N_K11	Ma świadomość istnienia etycznego wymiaru diagnozowania i oceniania uczniów	S2A_K04 S2A_K03
K2_N_K12	Jest gotowy do podejmowania indywidualnych i zespołowych działań na rzecz podnoszenia jakości pracy szkoły	S2A_K05
K2_N_K13	Odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy, projektuje i wykonuje działania pedagogiczne (dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze)	S2A_K04 H2A_K04

Efekty kształcenia na studiach drugiego stopnia na kierunku filologia polska, specjalność nauczycielska w zakresie nauczania języka polskiego i wiedzy o kulturze mieszczą się w zakresie efektów kształcenia dwu obszarów: nauk humanistycznych i nauk społecznych o profilach ogólniakademickich. Efekty kształcenia specjalności nauczycielskiej pokrywają wszystkie wymagane efekty kształcenia określone rozporządzeniem ministra właściwego

ds. szkolnictwa wyższego w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela na dowolnym poziomie kształcenia.

Przedstawione efekty kształcenia dotyczą toku zajęć przeznaczonych dla słuchacza, który podejmuje specjalizację nie poprzedzoną na wcześniejszym etapie studiów przygotowaniem do nauczania w szkole. Student nabywa praw nauczania języka polskiego na II (szkoła podstawowa klasy IV-VI), III (gimnazjum) i IV (szkolnictwo ponadgimnazjalne) etapie edukacji powszechnej, a także nauczania przedmiotu szkolnego wiedza o kulturze na IV etapie edukacyjnym.

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji II stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia drugiego stopnia, 4 semestry, liczba punktów ECTS – 120.

III. PRAKTYKA:

Zgodnie z planem studiów student zobowiązany jest do odbycia praktyki zawodowej po ukończeniu II semestru studiów. Praktyki powinny być zrealizowane i rozliczone po zakończeniu III semestru studiów, przy czym czas ich realizacji nie może kolidować z zajęciami dydaktycznymi. Student ma do zrealizowania 160 godzin praktyki (4 tygodnie), obowiązuje go nie dłuższy niż 8-godzinny dzień pracy. Za zaliczenie praktyki student otrzymuje 5 punktów ECTS.

Praktyki mogą się odbywać w:

- instytucjach opartych na wolontariacie,
- instytucjach edukacyjnych i kulturalnych,
- wydawnictwach i środkach masowego przekazu,
- organizacjach pożytku publicznego,
- instytucjach pracujących nad pozyskiwaniem funduszy unijnych i administrujących programami unijnymi,
- instytucjach i organizacjach o zasięgu krajowym i międzynarodowym.

Podczas trwania praktyki student powinien wykazać się wiedzą i umiejętnościami odpowiednimi do powierzonego stanowiska i zadań. W ramach zadań szczegółowych student powinien poznać specyfikę instytucji, w której odbywa się praktyka i fakt ten udokumentować w dzienniku praktyk.

Cele praktyki:

1. wyrobienie podstawowych nawyków i umiejętności związanych z wykonywaną pracą i powierzonymi zadaniami,
2. kształtowanie odpowiedniego stosunku do zawodu i obowiązków z nim związanych,
3. konfrontowanie wiedzy teoretycznej z zakresu specjalności zawodowej z rzeczywistością.

Praktyka studencka podlega obowiązkowemu zaliczeniu. Student może uzyskać zaliczenie praktyki na podstawie zawartej umowy o pracę, której czas nie jest krótszy niż wymagany czas trwania praktyki zawodowej oraz charakter wykonywanej pracy odpowiada regulaminowi praktyk.

Praktyka zawodowa dla studentów specjalności nauczycielskiej w zakresie nauczania języka polskiego.

Kształcenie na studiach drugiego stopnia w ramach specjalności nauczycielskiej w zakresie nauczania języka polskiego obejmuje odbycie obowiązkowej praktyki w przedszkolach i szkołach podstawowych. W I semestrze studiów student odbywa praktykę pedagogiczno-psychologiczną w wymiarze 30 godzin, zaś w II semestrze

studiów, praktykę ciągłą w wymiarze 120 godzin. Za zaliczenie praktyki pedagogiczno-psychologicznej student otrzymuje 1 punkty ECTS, za zaliczenie praktyki ciągłej 5 punktów ECTS.

Praktyki pedagogiczno-psychologiczne (30 godzin) odbywają się w przedszkolach i szkołach podstawowych - przynajmniej przez tydzień w każdej z wymienionych placówek. Praktyka przedmiotowo metodyczna w wymiarze 120 godzin w zakresie nauczania języka polskiego zostaje podzielona na trzy stopnie. W szkole podstawowej 40 godzin – drugi etap edukacyjny, czyli klasy IV-VI, następnie 40 godzin na trzecim etapie edukacyjnym, czyli klasy I-III gimnazjum oraz 40 godzin w klasach I-III liceum ogólnokształcącego lub innym typie szkoły ponadgimnazjalnej. Studenta obowiązuje 30-godzinny tydzień pracy, na który składają się: godziny hospitowane, godziny asystowania, samodzielne powadzenie zajęć, przygotowanie zajęć lekcyjnych, udział w pracach zespołu przedmiotowego, zespołu wychowawczego i rady pedagogicznej, zapoznanie z dokumentacją szkoły (dokumenty stanowiące podstawę prawną funkcjonowania placówki oświatowej), a także inne zadanie wyznaczone przez dyrektora szkoły i opiekuna praktyki.

W trakcie praktyki następuje kształtowanie kompetencji dydaktycznych przez:

1. zapoznanie się ze specyfiką szkoły lub placówki, w której praktyka jest odbywana, w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań dydaktycznych, sposobu funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji;
2. obserwowanie:
  - a) czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk w toku prowadzonych przez niego lekcji oraz aktywności uczniów,
  - b) toku metodycznego lekcji, stosowanych przez nauczyciela metod i form pracy oraz wykorzystywanych pomocy dydaktycznych,
  - c) interakcji dorosły (nauczyciel, wychowawca) – dziecko oraz interakcji między dziećmi lub młodzieżą w toku lekcji ,
  - d) procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w klasie, ich prawidłowości i zakłóceń,
  - e) sposobów aktywizowania i dyscyplinowania uczniów oraz różnicowania poziomu aktywności poszczególnych uczniów,
  - f) sposobu oceniania uczniów,
  - g) sposobu zadawania i kontrolowania pracy domowej,
  - h) dynamiki i klimatu społecznego klasy, ról pełnionych przez uczniów, zachowania i postaw uczniów,
  - i) funkcjonowania i aktywności w czasie lekcji poszczególnych uczniów, z uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych,
  - j) działań podejmowanych przez opiekuna praktyk na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny,
  - k) organizacji przestrzeni w klasie, sposobu jej zagospodarowania;
3. współdziałanie z opiekunem praktyk w:
  - a) planowaniu i przeprowadzaniu lekcji,
  - b) organizowaniu pracy w grupach,
  - c) przygotowywaniu pomocy dydaktycznych,
  - d) wykorzystywaniu środków multimedialnych i technologii informacyjnej w pracy dydaktycznej,
  - e) kontrolowaniu i ocenianiu uczniów,

- f) podejmowaniu działań na rzecz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych,
  - g) organizowaniu przestrzeni klasy,
  - h) podejmowaniu działań w zakresie projektowania i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
4. pełnienie roli nauczyciela, w szczególności:
- a) planowanie lekcji, formułowanie celów, dobór metod i form pracy oraz środków dydaktycznych,
  - b) dostosowywanie metod i form pracy do realizowanych treści, etapu edukacyjnego oraz dynamiki grupy uczniowskiej,
  - c) organizację i prowadzenie lekcji w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze,
  - d) wykorzystywanie w toku lekcji środków multimedialnych i technologii informacyjnej,
  - e) dostosowywanie sposobu komunikacji w toku lekcji do poziomu rozwoju uczniów,
  - f) animowanie aktywności poznawczej i współdziałania uczniów, rozwijanie umiejętności samodzielnego zdobywania wiedzy z wykorzystaniem technologii informacyjnej,
  - g) organizację pracy uczniów w grupach zadaniowych,
  - h) dostosowywanie podejmowanych działań do możliwości i ograniczeń uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
  - i) diagnozowanie poziomu wiedzy i umiejętności uczniów,
  - j) podejmowanie indywidualnej pracy dydaktycznej z uczniami (w tym uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi),
  - k) podejmowanie działań wychowawczych w toku pracy dydaktycznej, w miarę pojawiających się problemów, w sytuacjach: zagrożenia bezpieczeństwa, naruszania praw innych, nieprzestrzegania ustalonych zasad,
  - l) podejmowanie współpracy z innymi nauczycielami, wychowawcą klasy, pedagogiem szkolnym, psychologiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami;
5. analizę i interpretację zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, w tym:
- a) prowadzenie dokumentacji praktyki,
  - b) konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką,
  - c) ocenę własnego funkcjonowania w toku wypełniania roli nauczyciela (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron),
  - d) ocenę przebiegu prowadzonych lekcji oraz realizacji zamierzonych celów,
  - e) konsultacje z opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych i prowadzonych lekcji,
  - f) omawianie zgromadzonych doświadczeń w grupie studentów (słuchaczy).

Forma zaliczenia praktyk:

Zaliczenie praktyk odbywa się na podstawie przedłożonej pełnej dokumentacji praktyki (konspekty oraz uzupełniony i opieczętowany dzienniczek praktyk), na podstawie udokumentowania przepracowania odpowiedniej liczby godzin oraz pozytywnej opinii wystawionej przez szkolnego opiekuna praktyk.

Efekty kształcenia dla kierunku **Filozofia**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszarów kształcenia w zakresie: nauk humanistycznych i nauk społecznych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia pierwszego stopnia – licencjackie (6 semestrów).
4. **Absolwent:** przygotowany jest do podejmowania różnorodnych zawodów i ról społecznych wymagających ogólnych kwalifikacji i umiejętności dynamicznego dostosowywania się do odmiennych zadań zawodowych. Absolwent posiada podstawową wiedzę w zakresie m.in.: podstaw warsztatu naukowego, historii filozofii europejskiej, podstawowych działów i dyscyplin filozoficznych oraz nauk pokrewnych, takich jak: ontologia, gnoseologia, antropologia filozoficzna, etyka i estetyka, logika, psychologii, sztuki argumentacji i negocjacji. Studia umożliwiają wybór jednej z dwóch specjalności: etyczno-epistemologicznej (a także fakultatywne zdobycie uprawnień pedagogicznych w zakresie nauczania filozofii i etyki) oraz interakcje społeczne i kooperacja. Dodatkowo celem stworzonego programu studiów jest kształcenie podstawowych umiejętności w zakresie technologii informacyjnych, podstaw przedsiębiorczości oraz zdobycie kompetencji językowych na poziomie B2 według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Uzupełnieniem programu kształcenia jest blok przedmiotów do wyboru w formie wykładów ogólnouniversyteckich, wykładów wydziałowych oraz wykładów monograficznych, których tematyczna różnorodność pozwala studentowi na planowanie ścieżki własnego rozwoju intelektualnego oraz poszerzanie zainteresowań. Studia filozoficzne umożliwiają uzyskanie wiedzy, umiejętności i uprawnień pedagogicznych niezbędnych do prowadzenia zajęć z filozofii w szkołach podstawowych (I i II etap edukacyjny). Szczegółowe cele kształcenia w tym zakresie przewidują realizację zajęć w zakresie: psychologii ogólnej i psychologii rozwoju, pedagogiki, dydaktyki, szczegółowej dydaktyki/metodyki nauczania filozofii. Dodatkowo po ukończeniu studiów w zakresie fakultatywnej drugiej specjalności nauczycielskiej student uzyskuje możliwość prowadzenia zajęć z etyki na poziomie szkół podstawowych (I i II etap edukacyjny). Absolwent studiów pierwszego stopnia otrzymuje tytuł zawodowy licencjata. Ukończenie studiów daje możliwości zatrudnienia w instytucjach kultury, urzędach państwowych, fundacjach, bankach i instytucjach oświatowych, redakcjach mediów wszystkich rodzajów, wydawnictwach, przedsiębiorstwach branży reklamowej, PR, instytucjach usługowych oraz wszędzie tam, gdzie wymagana jest od pracownika sprawność w kontaktach interpersonalnych, umiejętność analitycznego i kreatywnego myślenia w rozwiązywaniu problemów zawodowych, łatwość dostosowywania się do nowych sytuacji i ról zawodowych, umiejętność argumentacji, przekonywania, negocjowania, itp. Absolwent może również podejmować samodzielną działalność gospodarczą i prowadzić ją w wybranej przez siebie dziedzinie. Absolwent studiów pierwszego stopnia posiada możliwość kontynuowania nauki na studiach drugiego stopnia oraz na studiach podyplomowych.

Absolwent kierunku filozofia ze specjalnością nauczycielską studiów pierwszego stopnia ma możliwość kontynuowania nauki i uzyskania wiedzy, umiejętności i uprawnień do nauczania filozofii w szkołach średnich (III i IV etap edukacyjny), a po poszerzeniu kwalifikacji o przedmioty fakultatywnej specjalności etycznej – do nauczania przedmiotu etyka na tym samym poziomie edukacji.

5. **Objaśnienie oznaczeń:**

- a) K (przed podkreślnikiem) – kierunkowe efekty kształcenia
- b) KN1 – symbol kierunkowego efektu kształcenia, specjalność nauczycielska
- c) A – profil ogólnoakademicki
- d) 1 – studia pierwszego stopnia
- e) W – kategoria wiedzy
- f) U – kategoria umiejętności
- g) K (po podkreślniku) – kategoria kompetencji społecznych
- h) H1A – efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych dla studiów pierwszego stopnia
- i) S1A – efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych dla studiów pierwszego stopnia
- j) 01, 02, 03 i kolejne – numer efektu kształcenia

Tabela 1

Symbol efektu kierunkowego	Efekty kształcenia dla kierunku studiów filozofia - po ukończeniu studiów pierwszego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarach kształcenia w zakresie nauk humanistycznych i społecznych
WIEDZA		
K1_W01	Zna i rozumie w zakresie podstawowym związek między refleksją filozoficzną a zjawiskami kulturowymi oraz jej rolę w kształtowaniu się teorii społecznych i idei kooperacji	H1A_W05
K1_W02	Ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu filozofii w relacji do nauk oraz o przedmiotach i metodach myślenia filozoficznego, a także o głównych dyscyplinach nauk społecznych i humanistycznych	H1A_W01
K1_W03	Opanował podstawową terminologię filozoficzną w języku polskim	H1A_W02
K1_W04	Zna źródła, istotę, sposób funkcjonowania norm określających ludzkie zachowania oraz istnienie struktur i działanie instytucji społecznych, a także ma podstawową wiedzę o poglądach na struktury i instytucje społeczne oraz o rodzajach więzi społecznych	H1A_W05 S1A_W06
K1_W05	Zna podstawową terminologię filozoficzną w wybranym języku obcym	H1A_W02
K1_W06	Zna źródła myślenia filozoficznego, jego przedmiot oraz relacje między działami i dyscyplinami filozofii	H1A_W04
K1_W07	Zna i rozumie zagadnienia, poglądy oraz stanowiska w zakresie: 1) historii filozofii, logiki, ontologii, epistemologii, antropologii filozoficznej i aksjologii oraz 2) etyki (normatywnej, opisowej, metaetyki)	H1A_W03 H1A_W04

	3) klasycznej i współczesnej problematyki teoriopoznawczej, lingwistycznej, koncepcji człowieka, społeczeństwa i kultury, stanowiące teoretyczne podstawy interakcji społecznych i kooperacji	
K1_W08	Zna i rozumie główne kierunki i stanowiska współczesnej filozofii oraz ma podstawową wiedzę na temat rozwoju i działania człowieka w aspekcie psychologicznym, społecznym i kulturowym	H1A_W06
K1_W09	Zna dzieje filozofii europejskiej i rozumie jej wpływ na współczesną filozofię i kulturę	H1A_W07 H1A_W09
K1_W10	Zna poglądy i ich uzasadnienie wybranych klasycznych filozofów na podstawie samodzielnej lektury ich pism	H1A_W04
K1_W11	Zna ogólne zależności między kształtowaniem się idei filozoficznych a zmianami w kulturze i w społeczeństwie; ma uporządkowaną wiedzę w zakresie funkcjonowania demokracji, historycznego rozwoju społeczeństwa obywatelskiego o raz aktualnych problemów i zjawisk społecznych, kulturowych i cywilizacyjnych	H1A_W09 S1A_W04
K1_W12	Ma elementarną wiedzę o instytucjach społecznych, ich strukturach oraz o zachodzących między nimi relacjach,	S1A_W02
K1_W13	Ma elementarną wiedzę o rodzajach i prawidłowościach więzi społecznych; zna podstawowe teorie dotyczące uczenia się, zdobywania i wykorzystywania informacji; ma podstawową wiedzę w zakresie komunikacji, rozwiązywania konfliktów i kooperacji; ma podstawową wiedzę w zakresie teorii rozwoju, innowacji i kreatywności	S1A_W03
K1_W14	Ma elementarną wiedzę o poglądach na struktury i instytucje społeczne	S1A_W09
K1_W15	Zna podstawowe metody myślenia i strategie argumentacyjne właściwe dla: 1)logiki, ontologii, epistemologii, antropologii filozoficznej, aksjologii oraz 2) etyki i jej dziedzin, 3)klasycznych i współczesnych stanowisk i rozstrzygnięć teoriopoznawczych, 4)komunikacji społecznej i kulturowej	H1A_W07
K1_W16	Ma podstawową wiedzę o obecności idei filozoficznych w dziełach polskiej kultury i o zaangażowaniu filozofów w życie kulturalne kraju	H1A_W09
K1_W17	Zna podstawowe metody interpretacji tekstu filozoficznego oraz kulturowego i najważniejsze formy wypowiedzi filozoficznych; zna podstawowe metody myślenia i zasady pracy z tekstem kulturowym	H1A_W07
K1_W18	Zna i wykorzystuje narzędzia wyszukiwawcze pod kątem wiedzy filozoficznej i pokrewnej; zna podstawowe teorie dotyczące uczenia się oraz dokonywania zmiany zachowań i przekonań, rozumie różnorodne uwarunkowania tych procesów	H1A_W02
K1_W19	Zna zasady publikacji tekstu filozoficznego i ma podstawowe informacje o odbiorcach literatury filozoficznej	H1A_W08

UMIEJĘTNOŚCI		
K1_U01	Wyszukuje, analizuje, ocenia, selekcjonuje i wykorzystuje informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych oraz potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych i kulturowych; analizuje powiązania zdobywanych informacji z różnymi obszarami działalności indywidualnej, społecznej i kulturalnej	H1A_U02
K1_U02	Samodzielnie zdobywa wiedzę, a także potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania motywów i wzorów ludzkich zachowań, diagnozowania i prognozowania sytuacji oraz analizowania strategii działań praktycznych	H1A_U03
K1_U03	Czyta i interpretuje tekst filozoficzny oraz tekst kulturowy, a także, posiada zdolność krytycznego myślenia oraz poszukiwania własnych rozwiązań	H1A_U03 H1A_U05
K1_U04	Słucha ze zrozumieniem ustnej prezentacji idei i argumentów filozoficznych, a także ma podstawowe umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej; potrafi porozumiewać się w sposób precyzyjny, spójny i skuteczny	H1A_U04
K1_U05	Poprawnie posługuje się poznaną terminologią filozoficzną	H1A_U04
K1_U06	Umiejętnie, poprawnie i samodzielnie posługuje się językiem potocznym	H1A_U04
K1_U07	Analizuje poglądy filozoficzne, wskazuje ich kluczowe założenia, tezy i argumenty oraz potrafi ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań związanych z różnymi sferami działalności indywidualnej, społecznej i kulturalnej	H1A_U05 H1A_U03
K1_U08	Wykrywa i wskazuje związki między tezami zawartymi w tekstach filozoficznych i w ustnych wypowiedziach o charakterze filozoficznym	H1A_U02
K1_U09	Potrafi zastosować w praktyce poznane podstawowe zasady myślenia logicznego oraz typowe strategie argumentacyjne; skutecznie unika praktyk erystycznych	H1A_U05
K1_U10	Uzasadnia i krytykuje uogólnienia w świetle dostępnej wiedzy empirycznej	H1A_U06
K1_U11	Przytacza główne tezy analizowanych wypowiedzi filozoficznych stosownie do ich istotności	H1A_U06
K1_U12	Wykrywa podstawowe związki między rozwojem idei filozoficznych a procesami społecznymi i kulturowymi	H1A_U06
K1_U13	Wypowiada się i pisze na tematy filozoficzne, wygłasza własne poglądy w sprawach społecznych i światopoglądowych	H1A_U07 H1A_U08 H1A_U09
K1_U14	Pisze proste rozprawki na podstawie samodzielnie dobranej literatury	H1A_U01 H1A_U08
K1_U15	Samodzielnie przekłada z języka polskiego na wybrany język obcy proste teksty filozoficzne	H1A_U01 H1A_U10
K1_U16	Samodzielnie tłumaczy z wybranego języka obcego na język polski średnio trudny tekst filozoficzny	H1A_U01 H1A_U10
K1_U17	Odróżnia formy argumentacji, na poziomie elementarnym wygłasza argumenty krytyczne i odpowiada na krytykę; posiada umiejętność	H1A_U06 H1A_U07

	dyskusowania oraz identyfikuje kluczowe tezy, założenia, argumenty i wnioski	
K1_U18	Identyfikuje normatywne ugruntowanie różnych instytucji społecznych oraz normatywne uwarunkowania różnych zjawisk społecznych	S1A_U05
K1_U19	Prowadzi na poziomie podstawowym pracę badawczą pod kierunkiem opiekuna naukowego	H1A_U04 H1A_U05
K1_U20	Rozumie relatywność postrzegania i oceny zjawisk społecznych w zależności od odmiennych kultur i środowisk	H1A_U07
K1_U21	Rekonstruuje i konstruuje różnego rodzaju argumentacje, odwołując się do podstawowych norm określonego stanowiska lub do założeń światopoglądowych bądź wyobrażeń kulturowych	H1A_U06 H1A_U09
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K1_K01	Zna zakres posiadanej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego	H1A_K01 H1A_K06
K1_K02	Jest otwarty na nowe idee i na zmianę ukształtowanych opinii, wynikającą z nowej wiedzy i jej uzasadnienia	H1A_K01
K1_K03	Na podstawie twórczej analizy nowych sytuacji i problemów samodzielnie formułuje propozycje ich rozwiązania	H1A_K03
K1_K04	Samodzielnie podejmuje i inicjuje proste działania badawcze	H1A_K03
K1_K05	Stara się efektywnie organizować własną pracę i krytycznie ocenia jej postęp	H1A_K02
K1_K06	Rozumie etyczne następstwa wynikające z wymogu rzetelnego przekazywania wiedzy, uczciwości w nauce oraz w prowadzonych sporach filozoficznych	H1A_K04
K1_K07	Wykazuje postawę zaangażowania w sprawy społeczne	H1A_K05
K1_K08	Ma świadomość znaczenia europejskiego dziedzictwa filozoficznego dla rozumienia wydarzeń społecznych i kulturalnych	H1A_K04
K1_K09	Ma świadomość znaczenia refleksji humanistycznej dla kształtowania się i jakości więzi społecznych	H1A_K03

Kierunkowe efekty kształcenia specjalności nauczycielskiej w zakresie przygotowania psychologicznego i pedagogicznego

Tabela 2

Symbol efektu kierunkowego	Efekty kształcenia dla specjalności nauczycielskiej na kierunku studiów filozofia - po ukończeniu studiów pierwszego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych
WIEDZA		
KN1_W01	Ma podstawową wiedzę z zakresu psychologii i pedagogiki	S1A_W01
KN1_W02	Ma podstawową wiedzę na temat struktury lekcji, jej faz, organizowania działań dydaktycznych oraz na temat motywowania uczniów do pracy na lekcji	S1A_W02
KN1_W03	Ma wiedzę dotyczącą postępowania w przypadku	S1A_W05

	problemów dydaktycznych i wychowawczych	
KN1_W04	Ma uporządkowaną wiedzę na temat współczesnych teorii uczenia się i nauczania oraz różnorodnych uwarunkowań tych procesów	S1A_W04 S1A_W05
KN1_W05	Zna struktury i funkcje systemu edukacji – cele, podstawy prawne, i funkcjonowanie instytucji edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych	S1A_W03 S1A_W09
KN1_W06	Ma wiedzę na temat podmiotów działalności pedagogicznej (dzieci, uczniów, rodziców i nauczycieli) i partnerów szkolnej edukacji oraz specyfiki funkcjonowania dzieci i młodzieży w kontekście prawidłowości i nieprawidłowości rozwojowych	S1A_W04 S1A_W07
KN1_W07	Ma podstawową wiedzę na temat metodyki wykonywania zadań – norm, procedur i dobrych praktyk stosowanych w wybranym obszarze działalności pedagogicznej	S1A_W06 S1A_W07 S1A_W08 S1A_W10
KN1_W08	Zna podstawowe zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach edukacyjnych i wychowawczych, do pracy w których uzyskuje przygotowanie	S1A_W07
KN1_W09	Ma wiedzę na temat etyki zawodu nauczyciela	S1A_W07
UMIEJĘTNOŚCI		
KN1_U01	Potrafi samodzielnie zaplanować i przeprowadzić lekcję, rozpoznaje problemy (dydaktyczne, wychowawcze) na lekcji i odpowiednio na nie reaguje	S1A_U01 S1A_U02
KN1_U02	Samodzielnie zdobywa nową potrzebną mu wiedzę, wykazuje samodzielność w przygotowaniu zajęć, sprawdzianów, testów osiągnięć	S1A_U01 S1A_U02 S1A_U03
KN1_U03	Dokonuje adaptacji gotowych materiałów dydaktycznych i autentycznych do potrzeb i specyfiki poszczególnych klas i uczniów	S1A_U06 S1A_U07
KN1_U04	Potrafi wykorzystywać wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki oraz psychologii do analizowania i interpretowania określonego rodzaju sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, a także motywów i wzorów zachowań uczestników tych sytuacji	S1A_U02 S1A_U03 S1A_U04
KN1_U05	Potrafi posługiwać się wiedzą teoretyczną z zakresu pedagogiki, psychologii oraz dydaktyki i metodyki szczegółowej w celu diagnozowania, analizowania i prognozowania sytuacji pedagogicznych oraz dobierania strategii realizowania działań praktycznych na poszczególnych etapach edukacyjnych	S1A_U06 S1A_U07 S1A_U08
KN1_U06	Posiada rozwinięte kompetencje komunikacyjne: potrafi porozumiewać się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk, będącymi w różnej kondycji emocjonalnej, dialogowo rozwiązywać konflikty i konstruować dobrą atmosferę dla komunikacji w klasie szkolnej	S1A_U08 S1A_U09 S1A_U10
KN1_U07	Potrafi ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych związanych z odpowiednimi etapami edukacyjnymi	S1A_U06 S1A_U07 S1A_U08
KN1_U08	Potrafi dobierać i wykorzystywać dostępne materiały, środki i metody pracy w celu projektowania i efektywnego realizowania działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) oraz	S1A_U03 S1A_U04 S1A_U06 S1A_U07

	wykorzystywać nowoczesne technologie do pracy dydaktycznej	
KN1_U09	Potrafi pracować w zespole, pełniąc różne role; umie podejmować i wyznaczać zadania; posiada elementarne umiejętności organizacyjne pozwalające na realizację działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych), posiada umiejętność współpracy z innymi nauczycielami, pedagogami i rodzicami uczniów	S1A_U02 S1A_U05 S1A_U06 S1A_U07
KN1_U10	Potrafi posługiwać się zasadami i normami etycznymi w wykonywanej działalności	S1A_U05
KN1_U11	Potrafi analizować własne działania pedagogiczne (dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze) i wskazywać obszary wymagające modyfikacji, potrafi eksperymentować i wdrażać działania innowacyjne	S1A_U04 S1A_U06 S1A_U07
KN1_U12	Potrafi kierować procesami kształcenia i wychowania, posiada umiejętność pracy z grupą (zespołem wychowawczym, klasowym)	S1A_U05 S1A_U06 S1A_U07
KN1_U13	Potrafi animować prace nad rozwojem uczestników procesów pedagogicznych, wspierać ich samodzielność w zdobywaniu wiedzy oraz inspirować do działań na rzecz uczenia się przez całe życie	S1A_U07 S1A_U08
KN1_U14	Kształtowanie umiejętności uczenia się i doskonalenia swojej wiedzy, umiejętności i kompetencji pedagogicznych z wykorzystaniem nowoczesnych środków i metod pozyskiwania, organizowania i przetwarzania informacji i materiałów	S1A_U09 S1A_U10 S1A_U11
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
KN1_K01	Wchodzi we właściwe relacje z uczniami, pracuje z całym zespołem klasowym	S1A_K01
KN1_K02	Dokonuje ewaluacji swojej pracy oraz pracy ucznia, potrafi wyciągnąć z niej wnioski dla dalszej pracy dydaktycznej	S1A_K01 S1A_K02
KN1_K03	Wykazuje otwartość na potrzeby ucznia	S1A_K03 S1A_K04
KN1_K04	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności; rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego; dokonuje oceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności w trakcie realizowania działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych)	S1A_K05 S1A_K06
KN1_K05	Ma świadomość znaczenia profesjonalizmu, refleksji na tematy etyczne i przestrzegania zasad etyki zawodowej; wykazuje cechy refleksyjnego praktyka	S1A_K04
KN1_K06	Ma świadomość konieczności prowadzenia zindywidualizowanych działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) w stosunku do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	S1A_K03 S1A_K04
KN1_K07	Ma świadomość istnienia etycznego wymiaru diagnozowania i oceniania uczniów	S1A_K04
KN1_K08	Jest gotowy do podejmowania indywidualnych i zespołowych działań na rzecz podnoszenia jakości pracy szkoły	S1A_K07

KN1_K09	Odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy, projektuje i wykonuje działania pedagogiczne (dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze)	S1A_K06 S1A_K07
KN1_K10	Jest przekonany o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych w środowisku społecznym; jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych; wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych zadań zawodowych wynikających z roli nauczyciela	S1A_K05 S1A_K06

Zakładane efekty kształcenia specjalności nauczycielskiej pokrywają wszystkie wymagane efekty kształcenia wynikające z rozporządzenia ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji I stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia pierwszego stopnia, 6 semestrów, liczba punktów ECTS – 180.

III. PRAKTYKA:

Zgodnie z planem studiów student zobowiązany jest do odbycia praktyki zawodowej po ukończeniu IV semestru studiów. Praktyki powinny być zrealizowane i rozliczone po zakończeniu V semestru studiów, przy czym czas ich realizacji nie może kolidować z zajęciami dydaktycznymi. Student ma do zrealizowania 160 godzin praktyki, obowiązuje go nie dłuższy niż 8-godzinny dzień pracy. Za zaliczenie praktyki student otrzymuje 5 punktów ECTS.

Praktyki mogą się odbywać w:

- instytucjach opartych na wolontariacie,
- instytucjach edukacyjnych i kulturalnych,
- wydawnictwach i środkach masowego przekazu,
- organizacjach pożytku publicznego,
- instytucjach pracujących nad pozyskiwaniem funduszy unijnych i administrujących programami unijnymi,
- instytucjach i organizacjach o zasięgu krajowym i międzynarodowym.

Podczas trwania praktyki student powinien wykazać się wiedzą i umiejętnościami odpowiednimi do powierzonego stanowiska i zadań. W ramach zadań szczegółowych student powinien poznać specyfikę instytucji, w której odbywa się praktyka i fakt ten udokumentować w „dzienniku praktyk”.

Cele praktyki:

- wyrobienie podstawowych nawyków i umiejętności związanych z wykonywaną pracą i powierzonymi zadaniami,
- kształtowanie odpowiedniego stosunku do zawodu i obowiązków z nim związanych,
- konfrontowanie wiedzy teoretycznej z zakresem specjalności zawodowej z rzeczywistością.

Praktyka studencka podlega obowiązkowemu zaliczeniu. Student może uzyskać zaliczenie praktyki na podstawie zawartej umowy o pracę, której czas nie jest krótszy niż wymagany czas trwania praktyki zawodowej oraz charakter wykonywanej pracy odpowiada regulaminowi praktyk.

Praktyka dla specjalności nauczycielskiej.

Zgodnie z planem studiów i wymaganiami rozporządzenia ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do

wykonywania zawodu nauczyciela, studenci studiów pierwszego stopnia są zobowiązani do odbycia praktyki przedmiotowo-metodycznej. Praktyki powinny być zrealizowane i rozliczone po zakończeniu V semestru studiów, przy czym czas ich realizacji nie może kolidować z zajęciami dydaktycznymi. Za zaliczenie praktyki student otrzymuje 6 punktów ECTS.

Cele praktyki:

- 1) poznanie specyfiki szkoły, w której praktyka jest odbywana, w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań dydaktycznych, sposobu funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji,
- 2) poznanie specyfiki zajęć prowadzonych przez opiekuna praktyk oraz aktywności uczniów,
- 3) poznanie toku metodycznego lekcji, stosowanych przez nauczyciela metod i form pracy oraz wykorzystywanych pomocy dydaktycznych,
- 4) poznanie sposobów aktywizowania i dyscyplinowania uczniów oraz różnicowania poziomu aktywności poszczególnych uczniów oraz sposobów oceniania uczniów,
- 5) poznanie dynamiki i klimatu społecznego klasy, ról pełnionych przez uczniów, zachowania i postaw uczniów, funkcjonowania i aktywności w czasie lekcji,
- 6) współdziałanie z opiekunem praktyk w planowaniu i przeprowadzaniu lekcji,
- 7) pełnienie roli nauczyciela, w szczególności planowanie, przygotowywanie i prowadzenie lekcji w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze,
- 8) analiza i interpretacja własnych doświadczeń pedagogicznych:
  - prowadzenie dokumentacji praktyki,
  - konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką,
  - ocenę własnego funkcjonowania w toku wypełniania roli nauczyciela (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron),
  - ocenę przebiegu prowadzonych lekcji (zajęć) oraz realizacji zamierzonych celów,
  - konsultacje z opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych i prowadzonych lekcji (zajęć),
  - omawianie zgromadzonych doświadczeń w grupie studentów (słuchaczy).

Efekty kształcenia dla kierunku **Filozofia**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszarów kształcenia w zakresie: nauk humanistycznych i nauk społecznych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia drugiego stopnia (4 semestry).
4. **Absolwent:** jest przygotowany do podejmowania różnorodnych zawodów i ról społecznych wymagających ogólnych kwalifikacji i umiejętności dynamicznego dostosowywania się do odmiennych zadań zawodowych. Absolwent posiada rozszerzoną wiedzę w zakresie m.in.: szczegółowych dziedzin filozofii współczesnej (filozofii przyrody, filozofii kultury, filozofii polityki, filozofii umysłu, kognitywistyki, filozofii religii), współczesnych logik wielowartościowych, podstaw socjologii i antropologii kulturowej umiejętności translatorskich w zakresie tekstów filozoficznych, psychologicznych podstaw komunikacji, zastosowania technologii informacyjnych w filozofii. Program studiów przewiduje osiągnięcie przez absolwenta kompetencji językowych na poziomie B2+ według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Obok kompetencji merytorycznych studia filozoficzne dodatkowo umożliwiają uzyskanie wiedzy, umiejętności i uprawnień pedagogicznych niezbędnych do prowadzenia zajęć z filozofii w szkołach ponadgimnazjalnych. Szczegółowe cele kształcenia w tym zakresie przewidują uzupełnienie realizacji zajęć w zakresie: psychologii i pedagogiki, szczegółowej dydaktyki/metodyki nauczania filozofii w szkołach średnich. Dodatkowo po ukończeniu studiów w zakresie fakultatywnej drugiej specjalności nauczycielskiej student uzyskuje możliwość prowadzenia zajęć z etyki na poziomie szkół średnich. Absolwent studiów drugiego stopnia otrzymuje tytuł magistra. Ukończenie studiów daje możliwości zatrudnienia w instytucjach kultury, urzędach państwowych, fundacjach, bankach i instytucjach oświatowych, redakcjach mediów wszystkich rodzajów, wydawnictwach, przedsiębiorstwach branży reklamowej, PR, instytucjach usługowych oraz wszędzie tam, gdzie wymagana jest od pracownika sprawność w kontaktach interpersonalnych, umiejętność analitycznego i kreatywnego myślenia w rozwiązywaniu problemów zawodowych, łatwość dostosowywania się do nowych sytuacji i ról zawodowych, umiejętność argumentacji, przekonywania, negocjowania, itp. Absolwent może również podejmować samodzielną działalność gospodarczą i prowadzić ją w wybranej przez siebie dziedzinie. Absolwent studiów drugiego stopnia ma możliwość kontynuowania nauki na studiach trzeciego stopnia oraz na studiach podyplomowych.
5. **Objaśnienie oznaczeń:**
  - a) K (przed podkreślnikiem) – kierunkowe efekty kształcenia
  - b) KN2 – symbol kierunku filozofia, specjalność nauczycielska
  - c) A – profil ogólnoakademicki
  - d) 2 – studia drugiego stopnia
  - e) W – kategoria wiedzy
  - f) U – kategoria umiejętności

- g) K (po podkreślniku) – kategoria kompetencji społecznych
h) H2A – efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych dla studiów drugiego stopnia
i) S2A – efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych dla studiów drugiego stopnia
j) 01, 02, 03 i kolejne – numer efektu kształcenia

Tabela 1

Symbol efektu kierunkowego	Efekty kształcenia dla kierunku studiów filozofia - po ukończeniu studiów drugiego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarach kształcenia w zakresie nauk humanistycznych i społecznych
WIEDZA		
K2_W01	Wszelkstronnie zna i rozumie związki między refleksją filozoficzną a różnorodnymi zjawiskami kulturowymi stanowiącymi przedmiot studiów kierunkowych oraz jednej z fakultatywnych specjalności	H2A_W05
K2_W02	Ma rozszerzoną wiedzę o miejscu i znaczeniu filozofii w relacji do nauk oraz o przedmiotach i metodach myślenia filozoficznego	H2A_W01
K2_W03	Zna i rozumie zależności między filozofią i naukami na poziomie umożliwiającym pracę multi-, inter oraz transdyscyplinarną	H2A_W05
K2_W04	Zna terminologię filozoficzną klasycznych dziedzin oraz współczesnych dyscyplin filozoficznych i nauk pokrewnych w zakresie wybieranej ścieżki studiów; zna terminologię w zakresie fakultatywnej specjalności	H2A_W02
K2_W05	Ma rozszerzoną wiedzę źródeł, istocie, sposobie funkcjonowania norm określających ludzkie zachowania oraz determinujących struktury i instytucje społeczne	H2A_W05 S2A_W06
K2_W06	Rozumie wpływ różnorodnych norm na jednostkę i społeczeństwo	S2A_W06
K2_W07	Zna terminologię jednej z dyscyplin filozoficznych w wybranym języku obcym	H2A_W02
K2_W08	Zna i rozumie związki między poszczególnymi dyscyplinami filozoficznymi	H2A_W04
K2_W09	Ma usystematyzowaną wiedzę o kierunkach i ich wzajemnych relacjach w obrębie podstawowych dyscyplin filozoficznych i studiowanych innych dziedzin nauki	H2A_W03, H2A_W04
K2_W10	Wszelkstronnie zna i rozumie wybrane kierunki i stanowiska współczesnej filozofii i dziedzin pokrewnych w zakresie: 1) logiki, filozofii przyrody, filozofii umysłu i kognitywistyki lub 2) metodologii nauk społecznych i humanistycznych, filozofii społecznej, socjologii lub 3) aksjologii, filozofii kultury, antropologii kulturowej lub 4) filozofii polityki, filozofii polskiej, filozofii religii	H2A_W06 H2A_W07
K2_W11	Wszelkstronnie zna i rozumie poglądy wybranego wiodącego autora filozoficznego lub bieżący stan badań w zakresie wybranej problematyki filozoficznej albo problematyki	H2A_W04

	pogranicza nauki i filozofii	
K2_W12	Zna historyczny rozwój wielu wiodących idei filozoficznych na poziomie umożliwiającym specjalizację w obrębie filozofii, nauk humanistycznych lub nauk społecznych	H2A_W07 H2A_W09
K2_W13	Ma szeroką znajomość idei filozoficznych i rozumie ich związek z przemianami kulturowymi i społecznymi	H2A_W09 H2A_W10 S2A_W04
K2_W14	Ma poszerzoną wiedzę o poglądach na struktury i instytucje społeczne oraz o rodzajach więzi społecznych	S2A_W02
K2_W15	Ma wiedzę o rodzajach więzi społecznych (rodzinnych, towarzyskich, kulturowych, zawodowych, organizacyjnych, terytorialnych, ekonomicznych, politycznych, prawnych) i o ich prawidłowościach	S2A_W04
K2_W16	Ma pogłębioną wiedzę o poglądach na struktury i instytucje społeczne oraz o rodzajach więzi społecznych w odniesieniu do wybranych aspektów życia społecznego	S2A_W09
K2_W17	Zna metody myślenia rozpowszechnione w wybranej dyscyplinie filozoficznej lub pokrewnych naukach humanistycznych i społecznych	H2A_W07
K2_W18	Zna różnorodne metody interpretacji tekstu filozoficznego i kulturowego; zna podstawowe metody pracy obowiązujące w dziedzinach wiedzy fakultatywnej specjalności	H2A_W07
K2_W19	Zna zaawansowane narzędzia wyszukiwawcze ukierunkowane na wiedzę i źródła filozoficzne oraz w zakresie nauk humanistycznych i społecznych	H2A_W08
K2_W20	Zna i rozumie filozoficzne podstawy kultury oraz zna i rozumie fundamentalną rolę, jaką idee filozoficzne odgrywają w powstawaniu dzieł i instytucji kultury	H2A_W09
UMIEJĘTNOŚCI		
K2_U01	Wszechstronnie i swobodnie zdobywa informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych oraz operuje nimi	H2A_U01
K2_U02	Samodzielnie zdobywa wiedzę, poszerza umiejętności badawcze oraz planuje projekty badawcze	H2A_U03
K2_U03	Twórczo wykorzystuje wiedzę filozoficzną i metodologiczną w formułowaniu hipotez i konstruowaniu krytycznych argumentacji	H2A_U01 H2A_U06
K2_U04	Samodzielnie interpretuje tekst filozoficzny i kulturowy, konfrontuje i komentuje tezy pochodzące z różnych rodzajów tekstów	H2A_U02 H2A_U06
K2_U05	Analizuje i porównuje złożone stanowiska filozoficzne, wskazuje zawarte w nich założenia, tezy i argumenty	H2A_U06 H2A_U04
K2_U06	Określa znaczenie i wartość stawianych tez dla badanego problemu lub sposobu argumentacji	H2A_U02
K2_U07	Wykrywa złożone zależności między kształtowaniem się idei filozoficznych a procesami społecznymi i kulturowymi	H2A_U05
K2_U08	Rozpoznaje typowe sposoby argumentacji w wypowiedziach ustnych i pisemnych	H2A_U08
K2_U09	Dostrzega wady i błędy logiczne w wypowiedziach ustnych i pisemnych oraz określa wpływ tych wad i błędów na wartość poglądów i ich uzasadnienia	H2A_U08
K2_U10	Formułuje w mowie i na piśmie problemy filozoficzne, stawia tezy i krytycznie je komentuje	H2A_U09 H2A_U10
K2_U11	W oparciu o metodę monograficzną przygotowuje i pisze	H2A_U01

	opracowania na podstawie samodzielnie dobranej literatury, stosując oryginalne podejścia i uwzględniając klasyczne i nowe osiągnięcia w zakresie filozofii i nauk pokrewnych	H2A_U07 H2A_U09 H2A_U11
K2_U12	Potrafi samodzielnie przełożyć z języka polskiego na wybrany język obcy własny tekst filozoficzny	H2A_U01 H2A_U11
K2_U13	Samodzielnie przekłada z wybranego języka obcego na język polski tekst filozoficzny o zróżnicowanym stopniu trudności	H2A_U01 H2A_U11
K2_U14	Umiejętnie argumentuje i uzasadnia własne tezy, formułuje rozwiniętą krytykę, samodzielnie odpowiada na krytykę	H2A_U02 H2A_U06 H2A_U10
K2_U15	Formułuje i analizuje hipotezy na temat sposobów funkcjonowania różnorodnych instytucji społecznych oraz uwarunkowań różnych zjawisk społecznych	H2A_U05
K2_U16	Prowadzi samodzielną i zespołową pracę badawczą umożliwiającą rozwój naukowy i podnoszenie kwalifikacji zawodowych	H2A_U04 H2A_U08
K2_U17	Rekonstruuje i konstruuje argumentacje z perspektywy różnych stanowisk filozoficznych, uwzględniając właściwe każdemu z nich typy argumentacji i dostrzegając zachodzące między nimi zbieżności i różnice	H2A_U10 H2A_U08 H2A_U11
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K2_K01	Zna zakres posiadanej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego	H2A_K01 H2A_K06
K2_K02	Samodzielnie podejmuje i inicjuje działania zawodowe; planuje i organizuje ich przebieg, rozumie konieczność wykazania się w nich elastycznością i operatywnością	H2A_K01 H2A_K02
K2_K03	Dostrzega i rozumie etyczne wymagania związane z wykonywaną pracą zawodową, badawczą i publikacyjną, odpowiedzialnie je spełnia	H2A_K04
K2_K04	Jest uczestnikiem życia społecznego i kulturalnego, interesuje się nowatorskimi koncepcjami filozoficznymi w powiązaniu z innymi częściami życia kulturalnego i społecznego	H2A_K05
K2_K05	Działa na rzecz zachowania dziedzictwa filozoficznego i wykorzystywania go w rozumieniu wydarzeń społecznych i kulturalnych	H2A_K06
K2_K06	Rozumie znaczenie refleksji humanistycznej dla formowania się i jakości relacji społecznych	H2A_K04

Kierunkowe efekty kształcenia specjalności nauczycielskiej w zakresie przygotowania psychologicznego i pedagogicznego

Tabela 2

Symbol efektu kierunkowego	Efekty kształcenia dla specjalności nauczycielskiej na kierunku studiów filozofia - po ukończeniu studiów drugiego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych
WIEDZA		
KN2_W01	Ma poszerzoną wiedzę z zakresu psychologii i pedagogiki	S2A_W01
KN2_W02	Ma wiedzę na temat struktury lekcji, jej faz, organizowania działań dydaktycznych oraz na temat motywowania uczniów do pracy na	S2A_W01

	lekcji	S2A_W02
KN2_W03	Ma wiedzę dotyczącą postępowania w przypadku problemów dydaktycznych i wychowawczych	S2A_W03
KN2_W04	Ma uporządkowaną wiedzę na temat współczesnych teorii uczenia się i nauczania oraz różnorodnych uwarunkowań tych procesów	S2A_W04 S2A_W05
KN2_W05	Zna struktury i funkcje systemu edukacji – cele, podstawy prawne, i funkcjonowanie instytucji edukacyjnych, wychowawczych oraz opiekuńczych	S2A_W06 S2A_W07
KN2_W06	Ma wiedzę na temat podmiotów działalności pedagogicznej (dzieci, uczniów, rodziców i nauczycieli) i partnerów szkolnej edukacji oraz specyfiki funkcjonowania dzieci i młodzieży w kontekście prawidłowości i nieprawidłowości rozwojowych	S2A_W07 S2A_W08
KN2_W07	Ma podstawową wiedzę na temat metodyki wykonywania zadań – norm, procedur i dobrych praktyk stosowanych w wybranym obszarze działalności pedagogicznej	S2A_W08 S2A_W09 S2A_W10
KN2_W08	Zna podstawowe zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach edukacyjnych i wychowawczych, do pracy w których uzyskuje przygotowanie	S2A_W06 S2A_W07
KN2_W09	Ma wiedzę na temat etyki zawodu nauczyciela	S2A_W07
UMIĘJĘTNOŚCI		
KN2_U01	Potrafi samodzielnie zaplanować i przeprowadzić lekcję, rozpoznaje problemy (dydaktyczne, wychowawcze) na lekcji i odpowiednio na nie reaguje	S2A_U01 S2A_U02
KN2_U02	Samodzielnie zdobywa nową potrzebną mu wiedzę, wykazuje samodzielność w przygotowaniu zajęć, sprawdzianów, testów osiągnięć	S2A_U02 S2A_U03
KN2_U03	Dokonuje adaptacji gotowych materiałów dydaktycznych i autentycznych do potrzeb i specyfiki poszczególnych klas i uczniów	S2A_U03 S2A_U04
KN2_U04	Potrafi wykorzystywać wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki oraz psychologii do analizowania i interpretowania określonego rodzaju sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, a także motywów i wzorów zachowań uczestników tych sytuacji	S2A_U05 S2A_U06 S2A_U07
KN2_U05	Potrafi posługiwać się wiedzą teoretyczną z zakresu pedagogiki, psychologii oraz dydaktyki i metodyki szczegółowej w celu diagnozowania, analizowania i prognozowania sytuacji pedagogicznych oraz dobierania strategii realizowania działań praktycznych na poszczególnych etapach edukacyjnych	S2A_U05 S2A_U06 S2A_U07
KN2_U06	Posiada rozwinięte kompetencje komunikacyjne: potrafi porozumiewać się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk, będącymi w różnej kondycji emocjonalnej, dialogowo rozwiązywać konflikty i konstruować dobrą atmosferę dla komunikacji w klasie szkolnej	S2A_U07 S2A_U08 S2A_U09 S2A_U10 S2A_U11
KN2_U07	Potrafi ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych związanych z odpowiednimi etapami edukacyjnymi	S2A_U05 S2A_U06
KN2_U08	Potrafi dobierać i wykorzystywać dostępne materiały, środki i metody pracy w celu projektowania i efektywnego realizowania działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) oraz wykorzystywać nowoczesne technologie do pracy dydaktycznej	S2A_U06 S2A_U07 S2A_U08
KN2_U09	Potrafi pracować w zespole, pełniąc różne role; umie podejmować	S2A_U08

	i wyznaczać zadania; posiada umiejętności organizacyjne pozwalające na realizację działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych), posiada umiejętność współpracy z innymi nauczycielami, pedagogami i rodzicami uczniów	S2A_U09 S2A_U10
KN2_U10	Potrafi posługiwać się zasadami i normami etycznymi w wykonywanej działalności	S2A_U05
KN2_U11	Potrafi analizować własne działania pedagogiczne (dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze) i wskazywać obszary wymagające modyfikacji, potrafi eksperymentować i wdrażać działania innowacyjne	S2A_U07 S2A_U08
KN2_U12	Potrafi kierować procesami kształcenia i wychowania, posiada umiejętność pracy z grupą (zespołem wychowawczym, klasowym)	S2A_U06 S2A_U07
KN2_U13	Potrafi animować prace nad rozwojem uczestników procesów pedagogicznych, wspierać ich samodzielność w zdobywaniu wiedzy oraz inspirować do działań na rzecz uczenia się przez całe życie	S2A_U06 S2A_U07
KN2_U14	Kształtowanie umiejętności uczenia się i doskonalenia swojej wiedzy, umiejętności i kompetencji pedagogicznych z wykorzystaniem nowoczesnych środków i metod pozyskiwania, organizowania i przetwarzania informacji i materiałów	S2A_U02 S2A_U04
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
KN2_K01	Wchodzi we właściwe relacje z uczniami, pracuje z całym zespołem klasowym	S2A_K01 S2A_K02
KN2_K02	Dokonuje ewaluacji swojej pracy oraz pracy ucznia, potrafi wyciągnąć z niej wnioski dla dalszej pracy dydaktycznej	S2A_K02 S2A_K06 S2A_K07
KN2_K03	Wykazuje otwartość na potrzeby ucznia	S2A_K03
KN2_K04	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności; rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego; dokonuje oceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności w trakcie realizowania działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych)	S2A_K03 S2A_K04 S2A_K05
KN2_K05	Ma świadomość znaczenia profesjonalizmu, refleksji na tematy etyczne i przestrzegania zasad etyki zawodowej; wykazuje cechy refleksyjnego praktyka	S2A_K04 S2A_K06
KN2_K06	Ma świadomość konieczności prowadzenia zindywidualizowanych działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) w stosunku do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	S2A_K04 S2A_K05
KN2_K07	Ma świadomość istnienia etycznego wymiaru diagnozowania i oceniania uczniów	S2A_K01 S2A_K02
KN2_K08	Jest gotowy do podejmowania indywidualnych i zespołowych działań na rzecz podnoszenia jakości pracy szkoły	S2A_K05 S2A_K07
KN2_K09	Odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy, projektuje i wykonuje działania pedagogiczne (dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze)	S2A_K03 S2A_K04
KN2_K10	Jest przekonany o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych w środowisku społecznym; jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych; wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych zadań zawodowych wynikających z roli nauczyciela	S2A_K04

Zakładane efekty kształcenia specjalności nauczycielskiej pokrywają wszystkie wymagane efekty kształcenia wynikające z rozporządzenia ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela na dowolnym poziomie kształcenia.

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji II stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia drugiego stopnia, 4 semestry, liczba punktów ECTS – 120.

III. PRAKTYKA:

Zgodnie z planem studiów student zobowiązany jest do odbycia praktyki zawodowej po ukończeniu II semestru studiów. Praktyki powinny być zrealizowane i rozliczone po zakończeniu III semestru studiów, przy czym czas ich realizacji nie może kolidować z zajęciami dydaktycznymi. Student ma do zrealizowania 160 godzin praktyki (4 tygodnie), obowiązuje go nie dłuższy niż 8-godzinny dzień pracy. Za zaliczenie praktyki student otrzymuje 5 punktów ECTS.

Praktyki mogą się odbywać w:

- instytucjach opartych na wolontariacie,
- instytucjach edukacyjnych i kulturalnych,
- wydawnictwach i środkach masowego przekazu,
- organizacjach pożytku publicznego,
- instytucjach pracujących nad pozyskiwaniem funduszy unijnych i administrujących programami unijnymi,
- instytucjach i organizacjach o zasięgu krajowym i międzynarodowym.

Podczas trwania praktyki student powinien wykazać się wiedzą i umiejętnościami odpowiednimi do powierzonego stanowiska i zadań. W ramach zadań szczegółowych student powinien poznać specyfikę instytucji, w której odbywa się praktyka i fakt ten udokumentować w „dzienniku praktyk”.

Cele praktyki:

- wyrobienie podstawowych nawyków i umiejętności związanych z wykonywaną pracą i powierzonymi zadaniami,
- kształtowanie odpowiedniego stosunku do zawodu i obowiązków z nim związanych,
- konfrontowanie wiedzy teoretycznej z zakresem specjalności zawodowej z rzeczywistością.

Praktyka studencka podlega obowiązkowemu zaliczeniu.

Student może uzyskać zaliczenie praktyki na podstawie zawartej umowy o pracę, której czas nie jest krótszy niż wymagany czas trwania praktyki zawodowej oraz charakter wykonywanej pracy odpowiada regulaminowi praktyk.

Praktyka dla specjalności nauczycielskiej oraz specjalności dodatkowej (fakultatywnej) - w zakresie etyki.

Zgodnie z planem studiów i wymaganiami określonymi rozporządzeniem ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, studenci studiów drugiego stopnia zobowiązani do odbycia praktyki przedmiotowo-metodycznej. Praktyki powinny być zrealizowane i rozliczone po zakończeniu III semestru studiów, przy czym czas ich realizacji nie może kolidować z zajęciami dydaktycznymi. Za zaliczenie praktyki student otrzymuje 6 punktów ECTS. Studenci, którzy na studiach pierwszego stopnia rozpoczęli fakultatywną specjalność nauczycielską w zakresie drugiego

przedmiotu - etyki, na studiach mogą ją kontynuować. Praktyka liczy 60 godzin i jest realizowana w szkołach ponadgimnazjalnych.

Cele praktyki:

- 1) poznanie specyfiki szkoły, w której praktyka jest odbywana, w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań dydaktycznych, sposobu funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji,
- 2) poznanie specyfiki zajęć prowadzonych przez opiekuna praktyk oraz aktywności uczniów,
- 3) poznanie toku metodycznego lekcji, stosowanych przez nauczyciela metod i form pracy oraz wykorzystywanych pomocy dydaktycznych,
- 4) poznanie sposobów aktywizowania i dyscyplinowania uczniów oraz różnicowania poziomu aktywności poszczególnych uczniów oraz sposobów oceniania uczniów,
- 5) poznanie dynamiki i klimatu społecznego klasy, ról pełnionych przez uczniów, zachowania i postaw uczniów, funkcjonowania i aktywności w czasie lekcji,
- 6) współdziałanie z opiekunem praktyk w planowaniu i przeprowadzaniu lekcji,
- 7) pełnienie roli nauczyciela, w szczególności planowanie, przygotowywanie i prowadzenie lekcji w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze,
- 8) analiza i interpretacja własnych doświadczeń pedagogicznych:
  - prowadzenie dokumentacji praktyki,
  - konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką,
  - ocenę własnego funkcjonowania w toku wypełniania roli nauczyciela (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron),
  - ocenę przebiegu prowadzonych lekcji (zajęć) oraz realizacji zamierzonych celów,
  - konsultacje z opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych i prowadzonych lekcji (zajęć),
  - omawianie zgromadzonych doświadczeń w grupie studentów (słuchaczy).

Efekty kształcenia dla kierunku **Fizyka techniczna**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszarów kształcenia w zakresie: nauk ścisłych i nauk technicznych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia pierwszego stopnia – inżynierskie (7semestrów).
4. **Absolwent:** posiada wiedzę z zakresu matematyki i fizyki. Przygotowanie specjalistyczne obejmuje także podstawową wiedzę z chemii i biochemii, biofizyki, anatomii człowieka, nauk medycznych oraz oddziaływania promieniowania jonizującego na organizmy żywe i szeroko rozumianych metod fizycznych stosowanych w medycynie, tomografii rentgenowskiej, tomografii rezonansu magnetycznego i tomografii pozytonowej. Po ukończeniu studiów absolwent otrzymuje tytuł zawodowy inżyniera.
5. **Objaśnienia oznaczeń:**
  - a) X - obszar kształcenia w zakresie nauk ścisłych
  - b) T - obszar kształcenia w zakresie nauk technicznych
  - c) InzA - efekty kształcenia prowadzące do uzyskania kompetencji inżynierskich dla studiów pierwszego stopnia
  - d) K_(przed podkreślnikiem) - kierunkowe efekty kształcenia
  - e) A - profil ogólnoakademicki
  - f) 1 - studia pierwszego stopnia
  - g) W - kategoria wiedzy
  - h) U - kategoria umiejętności
  - i) K - kategoria kompetencji społecznych
  - j) 01,02,03 i kolejne - numer efektu kształcenia

Symbol efektu kierunkowego	Kierunkowe efekty kształcenia dla kierunku studiów fizyka techniczna- po ukończeniu studiów pierwszego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarach kształcenia w zakresie nauk ścisłych, nauk technicznych i kompetencji inżynierskich
WIEDZA		
K1_W01	Ma wiedzę w zakresie matematyki obejmującą algebrę, analizę, probabilistykę oraz elementy matematyki dyskretnej i stosowanej, w tym metody matematyczne fizyki i metody numeryczne niezbędne do: 1) opisu i analizy zjawisk fizycznych, 2) opisu i analizy działania systemów inżynierii biomedycznej, 3) opisu i analizy algorytmów przetwarzania sygnałów, w tym sygnałów dźwięku i obrazu	X1A_W02 X1A_W03 T1A_W01
K1_W02	Zna podstawowe twierdzenia z poznanych działów matematyki	X1A_W02
K1_W03	Zna podstawy technik obliczeniowych i programowania, wspomagających pracę inżyniera	X1A_W04 T1A_W04

	i rozumie ich ograniczenia	
K1_W04	Ma wiedzę w zakresie podstaw fizyki obejmującą mechanikę, termodynamikę elektryczność i magnetyzm, optykę, fizykę atomu i jądra atomowego oraz biofizyki niezbędną do opisu i zrozumienia zjawisk fizycznych	X1A_W01
K1_W05	Ma wiedzę w zakresie fizyki technicznej obejmującą wiedzę w zakresie termodynamiki technicznej, optyki, fizyki jądrowej, fizyki środowiska oraz niezbędnej aparatury fizycznej	X1A_W01
K1_W06	Ma wiedzę w zakresie mechaniki technicznej i wytrzymałości materiałów	T1A_W01
K1_W07	Ma elementarną wiedzę w zakresie materiałów stosowanych w inżynierii biomedycznej	T1A_W07 T1A_W02
K1_W08	Ma uporządkowaną wiedzę w zakresie fizyki teoretycznej w tym wiedzę obejmującą mechanikę klasyczną i relatywistyczną, fizykę statystyczną i elektrodynamikę oraz fizykę kwantową	X1A_W01
K1_W09	Ma uporządkowaną wiedzę w zakresie metodyki i technik programowania	X1A_W02 T1A_W04
K1_W10	Ma elementarną wiedzę w zakresie podstaw sterowania i automatyki	T1A_W02
K1_W11	Ma elementarną wiedzę w zakresie teorii obwodów elektrycznych oraz w zakresie teorii sygnałów i metod ich przetwarzania i wykorzystania	T1A_W03 T1A_W04
K1_W12	Ma elementarną wiedzę z anatomii i fizjologii człowieka niezbędną w inżynierii biomedycznej	T1A_W01
K1_W13	Ma elementarną wiedzę medyczną niezbędną w inżynierii biomedycznej	T1A_W01
K1_W14	Ma uporządkowaną wiedzę w zakresie działania elementów elektronicznych oraz prostych systemów elektronicznych oraz podstawową wiedzę w zakresie metrologii	T1A_W04 InzA_W02
K1_W15	Zna i rozumie procesy konstruowania i wytwarzania prostych urządzeń biomedycznych	T1A_W04 T1A_W07
K1_W16	Zna podstawy budowy i działania aparatury naukowej z zakresu fizyki	X1A_W05
K1_W17	Orientuje się w obecnym stanie oraz najnowszych trendach inżynierii biomedycznej	T1A_W05
K1_W18	Ma elementarną wiedzę z chemii i biochemii niezbędną w inżynierii biomedycznej	X1A_W01 T1A_W01
K1_W19	Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony prawa autorskiego i informacji patentowej	X1A_W08
K1_W20	Ma podstawową wiedzę na temat prawnych i etycznych uwarunkowań działalności naukowej i dydaktycznej	X1A_W07
K1_W21	Ma elementarną wiedzę w zakresie zarządzania jakością i prowadzenia działalności gospodarczej	InzA_W04 T1A_W09
K1_W22	Ma elementarną wiedzę na temat cyklu życia urządzeń i systemów biomedycznych	T1A_W06 InzA_W01
K1_W23	Zna co najmniej jeden język obcy na poziomie średniozaawansowanym (B2)	X1A_W10
K1_W24	Zna podstawowe zasady bezpieczeństwa i higieny pracy	X1A_W06

UMIEJĘTNOŚCI		
K1_U01	Potrafi analizować problemy oraz znajdować ich rozwiązania	X1A_U01
K1_U02	Potrafi wykonywać analizy ilościowe i wyciągać na ich podstawie wnioski jakościowe	X1A_U02
K1_U03	Potrafi pozyskiwać informację z literatury, baz danych i innych źródeł, potrafi integrować pozyskane informacje, dokonywać ich interpretacji, a także wyciągać wnioski oraz formułować i uzasadniać opinie	X1A_U03 T1A_U03
K1_U04	Potrafi planować i wykonywać proste badania doświadczalne lub obserwacje i analizować ich wyniki	X1A_U03
K1_U05	Potrafi w sposób przystępny przedstawić podstawowe fakty w ramach studiowanych dziedzin i dyscyplin	X1A_U06 T1A_U05
K1_U06	Potrafi pracować indywidualnie i w zespole; umie oszacować czas potrzebny na realizację zleconego zadania, potrafi opracować i zrealizować harmonogram prac zapewniający dotrzymanie terminów	T1A_U06 X1A_U06
K1_U07	Potrafi opracować dokumentację dotyczącą realizacji zadania inżynierskiego i przygotować tekst zawierający omówienie wyników realizacji tego zadania	T1A_U07 InzA_U07
K1_U08	Potrafi stosować metody numeryczne do rozwiązania problemów i posiada umiejętność stosowania podstawowych pakietów oprogramowania oraz wybranych języków	X1A_U08 T1A_U08
K1_U09	Potrafi interpretować i wyjaśniać zależności funkcyjne przedstawione w postaci wzorów tabel i wykresów	X1A_U09
K1_U10	Potrafi skompilować, uruchomić i przetestować samodzielnie napisany program komputerowy	X1A_U10 InzA_U08
K1_U11	Potrafi zaplanować proces realizacji prostego zadania	T1A_U11
K1_U12	Potrafi dokonać samodzielnie pomiarów podstawowych wielkości fizycznych	X1A_U02
K1_U13	Potrafi dokonać analizy sygnałów w dziedzinie czasu i częstotliwości	T1A_U03
K1_U14	Potrafi uczyć się samodzielnie	T1A_U14
K1_U15	Potrafi zaprojektować proces testowania układów i prostych systemów biomedycznych i w przypadku wykrycia błędów postawić diagnozę	T1A_U15
K1_U16	Potrafi, uruchomić i przetestować układ lub system biomedyczny	T1A_U16
K1_U17	Potrafi zbudować, uruchomić i przetestować badany układ lub system	T1A_U16
K1_U18	Stosuje zasady bezpieczeństwa i higieny pracy	T1A_U16
K1_U19	Posiada umiejętność przygotowywania wystąpień ustnych, w języku polskim, w języku obcym dotyczące zagadnień szczegółowych a wykorzystaniem podstawowych pojęć teoretycznych, a także innych źródeł	X1A_U09 T1A_U09
K1_U20	Ma umiejętności językowe w zakresie dziedzin i dyscyplin właściwych dla studiowanego kierunku zgodnie wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	X1A_U10 T1A_U10
K1_U21	Potrafi dokonać wstępnej analizy ekonomicznej	InzA_U04

	podjętych działań	
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K1_K01	Rozumie potrzebę i zna możliwość ciągłego doksztalcania na studiach kolejnych stopni	X1A_K01 T1A_K01
K1_K02	Potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie zadania	X1A_K03
K1_K03	Ma świadomość ważności i rozumie pozatechniczne skutki działania inżyniera w tym wpływ na środowisko i odpowiedzialność za podejmowane decyzje	T1A_K02
K1_K04	Potrafi współdziałać w grupie przyjmując w niej różne role	X1A_K02
K1_K05	Potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy	T1A_K06
K1_K06	Rozumie społeczne aspekty zdobytej i stosowanej wiedzy	X1A_K06 T1A_K06
K1_K07	Potrafi formułować opinię na temat podstawowych zagadnień matematycznych i fizycznych	X1A_K06

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji I stopnia wymagane są prawie wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia pierwszego stopnia, 7 semestrów, liczba punktów ECTS – 210.

III. PRAKTYKA:

Praktyka w wymiarze 4 tygodni do realizacji po 6 semestrze studiów w szpitalach lub jednostkach obsługi leczenia . Wiedza zdobyta podczas praktyki może być wykorzystana w udoskonalaniu produkcji i obsługi: sprzętu medycznego, urządzeń diagnostycznych, oprzyrządowania obrazującego oraz wyposażenia laboratoryjnego.

Efekty kształcenia dla kierunku **Gastronomia-sztuka kulinarna**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze:** kierunek należy do obszaru kształcenia w zakresie nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia pierwszego stopnia – inżynierskie (7 semestrów).
4. **Absolwent:** cechuje go uniwersalność i różnorodność posiadanej wiedzy, umiejętności oraz kwalifikacji społecznych. Umiejscowienie kierunku w obszarze nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych oraz dodatkowo „nakładka inżynierska” sprawiają, że absolwenci studiów pierwszego stopnia – inżynierskich uzyskują wiedzę o charakterze typowo praktyczno – aplikacyjnym, nie tylko w zakresie gastronomii, ale także nauk humanistycznych i ekonomicznych. Absolwent posiada wiedzę, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne, które pozwolą na podjęcie działalności umożliwiającej poprawę jakości działalności gastronomicznej z uwzględnieniem możliwości pozyskiwania surowców roślinnych i zwierzęcych o odpowiedniej jakości i przydatności technologicznej. Jest przygotowany do oceny towaroznawczej surowców, umiejętnego sporządzania potraw ze szczególnym uwzględnieniem dań regionalnych, wyboru odpowiednich operacji jednostkowych w procesie sporządzania potraw, prowadzenia zakładu gastronomicznego zarówno od strony technologicznej, ekonomicznej i organizacyjno-prawnej, kształcenia i doskonalenia personelu, planowania racjonalnego żywienia dla różnych grup ludności, rozpoznania czynników ryzyka chorób dieto-zależnych i zapobiegania tym chorobom, oceny stanu odżywienia, prowadzenia edukacji żywieniowej. Aplikacyjny charakter studiów wynika również z efektów kształcenia osiągniętych w ramach zajęć prowadzonych w laboratoriach i specjalistycznych pracowniach technologicznych, a także w trakcie odbywanych zajęć terenowych oraz praktyk zawodowych zarówno krajowych jak i zagranicznych.
5. **Objaśnienie oznaczeń:**
  - a) K (przed podkreślnikiem) - kierunkowe efekty kształcenia
  - b) A - profil ogólnoakademicki
  - c) I - studia pierwszego stopnia
  - d) W - kategoria wiedzy
  - e) U - kategoria umiejętności
  - f) K (po podkreślniku) - kategoria kompetencji społecznych
  - g) R1A - efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych dla studiów pierwszego stopnia
  - h) 01, 02, 03 i kolejne - numer efektu kształcenia

Symbol efektu kierunkowego	Efekty kształcenia dla kierunku studiów gastronomia sztuka kulinarna - po ukończeniu studiów pierwszego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych
WIEDZA		
K1_W01	Zna podstawy matematyki finansowej i statystyki	R1A_W01

	potrzebne do planowania i funkcjonowania zakładów gastronomicznych	
K1_W02	Zna podstawowe zjawiska fizyczne przydatne do interpretacji procesów i zmian podczas przechowywania surowców oraz produkcji żywności i potraw	
K1_W03	Ma wiedzę z zakresu chemii ogólnej, biochemii i chemii żywności niezbędną do zrozumienia i opisu budowy materii oraz objaśnienia jej wpływu na właściwości chemiczne, biochemiczne, fizykochemiczne i interakcje składników surowców i żywności	
K1_W04	Ma ogólną wiedzę z zakresu geografii, zwłaszcza turystycznych rejonów Polski i świata	
K1_W05	Zna język obcy oraz ma wiedzę pozwalającą na właściwe zachowanie się i funkcjonowanie w życiu zawodowym, prywatnym i społecznym	R1A_W02 R1A_W05 InzA_W03
K1_W06	Przedstawia wiedzę towaroznawczą nt. podstawowych surowców i produktów pochodzenia roślinnego, zwierzęcego, napojów alkoholowych i bezalkoholowych oraz metod ich oceny	
K1_W07	Zna historyczne kultury żywieniowe, style kulinarne, najważniejsze dzieła i motywy kulinarne w sztuce oraz postaci najsłynniejszych kucharzy w aspekcie kuchni naturalnej, regionalnej i tradycyjnej	
K1_W08	Zna dzieje sztuki na przestrzeni wieków, m.in. style i gatunki muzyczne od średniowiecza do współczesności	
K1_W09	Zna systemy i metody obsługi gości oraz zasady dekorowania stołów i potraw (m. in. carving)	R1A_W02 InzA_W03
K1_W10	Wyjaśnia istotę procesu planowania w przedsiębiorstwie gastronomicznym oraz zastosowanie wybranych metod i technik organizatorskich	
K1_W11	Zna narzędzia informatyczne pomocne w zarządzaniu lokalem gastronomicznym	
K1_W12	Zna poszczególne rodzaje usług cateringowych oraz ich zagrożenia w postaci możliwych zatruc pokarmowych	
K1_W13	Opisuje podstawowe pojęcia z zakresu hotelarstwa i turystyki	
K1_W14	Zna rolę drobnoustrójów w technologii żywności i żywieniu oraz pozytywne i negatywne oddziaływanie na składniki żywności	R1A_W03
K1_W15	Zna podstawowe metody i narzędzia stosowane do analizy i monitorowania zmian jakości żywności	
K1_W16	Charakteryzuje zagrożenia biologiczne, chemiczne i fizyczne w poszczególnych procesach gastronomicznych w aspekcie prawa żywnościowego, dobrych praktyk rolniczych (GAP), laboratoryjnych (GLP) oraz produkcyjnych i higienicznych (GMP/GHP) oraz zasady i etapy wdrażania HACCP w gastronomii	R1A_W02 R1A_W03 InzA_W04

K1_W17	Zna podstawowe pojęcia z zakresu żywienia człowieka i diety oraz metody określania wartości energetycznej żywności	R1A_W04 InzA_W01
K1_W18	Ma elementarną wiedzę nt. metod hodowli i uprawy w celu pozyskiwania surowców do produkcji żywności	R1A_W04
K1_W19	Charakteryzuje wpływ przechowywania i procesów technologicznych na jakość żywności i potraw	R1A_W05 InzA_W02 InzA_W05
K1_W20	Zna podstawy inżynierii procesów jednostkowych w gastronomii	R1A_W04 InzA_W01 InzA_W05
K1_W21	Zna technologie produkcji i serwowania wybranych potraw, ciast i deserów oraz napojów alkoholowych i bezalkoholowych	R1A_W05 InzA_W02
K1_W22	Zna zasady projektowania ciągów technologicznych w gastronomii	R1A_W05 InzA_W02 InzA_W05
K1_W23	Uzasadnia znaczenie różnorodności gatunkowej dla funkcjonowania ekosystemów	R1A_W06 R1A_W07
K1_W24	Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz konieczność zarządzania zasobami własności intelektualnej; potrafi korzystać z zasobów informacji patentowej	R1A_W08
K1_W25	Zna ogólne zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości w gastronomii	R1A_W09
K1_W26	Objasnia zastosowanie podstawowych technik i narzędzi związanych z zakładaniem i prowadzeniem działalności gospodarczej oraz sposoby budowania strategii marketingowej przedsiębiorstw gastronomicznych	
UMIEJĘTNOŚCI		
K1_U01	Potrafi samodzielnie wyszukiwać informacje na temat zjawisk i procesów w gastronomii oraz jej otoczenia kulturowego oraz twórczo je interpretować	R1A_U01
K1_U02	Zachowuje zasady etyki i <i>savoir vivre</i> w relacjach interpersonalnych różnego typu	R1A_U02
K1_U03	Posiada umiejętność przygotowania prac pisemnych oraz wystąpień ustnych w języku polskim i języku obcym	R1A_U08 R1A_U09
K1_U04	Dokonuje statystycznej analizy danych doświadczalnych	R1A_U02
K1_U05	Stosuje technologie informatyczne w zakresie pozyskiwania i przetwarzania informacji oraz wspomagania organizacji pracy w gastronomii	R1A_U03
K1_U06	Wykonuje podstawowe pomiary i eksperymenty z zastosowaniem odpowiednich metod i narzędzi badawczych	R1A_U04 InzA_U01
K1_U07	Przewiduje zmiany cech fizykochemicznych składników, surowców i żywności oraz jej trwałości i bezpieczeństwa pod wpływem podstawowych procesów technologicznych	R1A_U05 InzA_U02

K1_U08	Ocenia sposoby żywienia człowieka i jadłospisy oraz układu diety lecznicze	R1A_U05 InzA_U02
K1_U09	Przeprowadza ocenę sensoryczną i fizykochemiczną żywności i potraw	R1A_U05 InzA_U02
K1_U10	Potrafi odczytywać i prawidłowo interpretować informacje i oświadczenia żywieniowe i zdrowotne na opakowaniach żywności	R1A_U05 InzA_U02
K1_U11	Proponuje metody hodowli nowych odmian roślin o korzystnym wpływie na zdrowie ludzi	R1A_U06 InzA_U03 InzA_U04
K1_U12	Potrafi wykorzystać nowoczesne technologie i techniki wytwarzania potraw na potrzeby gastronomii	R1A_U06 InzA_U03 InzA_U04
K1_U13	Posługuje się współczesnymi wzorcami posiłków w ich planowaniu, organizacji i kalkulacji kosztów	R1A_U06 InzA_U03 InzA_U04
K1_U14	Wykonuje wybrane potrawy pochodzące z różnych regionów świata oraz dokonuje ich oceny przy użyciu metod analizy sensorycznej, wykonuje, dekoruje i serwuje wykonane potrawy; dobiera szkło, przygotowuje i serwuje napoje alkoholowe i bezalkoholowe	R1A_U06 InzA_U03 InzA_U04
K1_U15	Ocenia jakość surowców i produktów żywnościowych wykorzystywanych w gastronomii	R1A_U05 InzA_U05
K1_U16	Ocenia wpływ wybranych operacji oraz procesów jednostkowych na jakość żywności i potraw	R1A_U05 InzA_U05
K1_U17	Ocenia nowe trendy w produkcji żywności i ruchu żywieniowe	R1A_U05 InzA_U05
K1_U18	Weryfikuje poglądy i opinie nt. wybranych niekonwencjonalnych grup żywności	R1A_U07 InzA_U06 InzA_U07
K1_U19	Ocenia środowisko przyrodnicze w aspekcie organizacji gastronomii i turystyki	R1A_U07 InzA_U06 InzA_U07
K1_U20	Wykorzystuje znajomość prawa żywnościowego do określania bezpieczeństwa żywności oraz jej wpływu na zdrowie	R1A_U07 InzA_U06 InzA_U07
K1_U21	Projektuje strategie marketingowe i działalność przedsiębiorstw gastronomicznych	R1A_U07 InzA_U08
K1_U22	Potrafi zaaranżować wystrój zakładu gastronomicznego oraz zająć się obsługą gości	R1A_U07 InzA_U08
K1_U23	Potrafi zaprojektować wyposażenie zakładu gastronomicznego i jego menu	R1A_U07 InzA_U08
K1_U24	Posługuje się jednym ze współczesnych języków obcych na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy, z wykorzystaniem słownictwa z zakresu kierunku studiów	R1A_U10
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K1_K01	Ma świadomość potrzeby doksztalcenia i samodoskonalenia się w zakresie wykonywanego zawodu	R1A_K01 R1A_K07
K1_K02	Potrafi kierować zespołem i ocenić wkład jego członków w realizację zadań	R1A_K02

K1_K03	Podporządkowuje się regułom pracy zespołowej	R1A_K02
K1_K04	Jest komunikatywny, również w obszarze komunikacji elektronicznej	R1A_K02
K1_K05	Dbą o zachowanie zasad etyki, estetyki, etykiety, <i>savoir vivre</i> oraz BHP w wykonywanej pracy i kontaktach interpersonalnych	R1A_K03
K1_K06	Postrzega gastronomię jako twórczość, zwłaszcza w aspekcie promocji żywności tradycyjnej i regionalnej	R1A_K04
K1_K07	Ma świadomość odpowiedzialności zawodowej za standardy jakościowe i zdrowotne produkowanych potraw	R1A_K05 InzA_K01
K1_K08	Ma świadomość znaczenia stanu środowiska przyrodniczego dla zachowania bioróżnorodności oraz zdrowia człowieka	R1A_K05 InzA_K01
K1_K09	Wykazuje kreatywność w zakresie doboru technik i technologii produkcji uwzględniając rodzaj usługi i odbiorcy	R1A_K06 R1A_K08 InzA_K02
K1_K10	Jest świadomy ryzyka działań przedsiębiorczych i inwestycyjnych w gastronomii	R1A_K06 R1A_K08 InzA_K02

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji I stopnia wymagane są prawie wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia pierwszego stopnia, 7 semestrów, liczba punktów ECTS – 210.

III. PRAKTYKA:

Wymiar praktyki: 4 tygodnie (160 godzin).

Cele kształcenia: poznanie i krytyczna analiza zasobów technicznych zakładu produkcyjnego (stan wyposażenia, jego innowacyjność). Poznanie i krytyczna analiza linii technologicznej w zakładzie przemysłowym (charakterystyka surowców i produktów, ich bilanse, systemy kontroli produkcji i produktów). Poznanie i krytyczna analiza uwarunkowań ekonomicznych działalności zakładu przemysłowego oraz społecznych aspektów produkcji w zakładzie przemysłowym (gospodarka odpadami, ściekami, ochrona środowiska).

Treści kształcenia: charakterystyka surowców, półproduktów, wyrobów gotowych, odpadów i ich bilanse. Zasoby techniczne zakładu (linie produkcyjne, maszyny i urządzenia, wyposażenie). Procesy i operacje jednostkowe mające miejsce podczas produkcji żywności. Systemy zarządzania jakością i bezpieczeństwem żywności w zakładzie, stosowane normy i standardy. Uwarunkowania ekonomiczne działalności zakładu przemysłowego (rentowność i obroty branży, koszty działalności, możliwość zwiększenia zysku w zakładzie). Społeczne aspekty produkcji w zakładzie przemysłowym (gospodarka odpadami, ściekami, ochrona środowiska).

Efekty kształcenia dla kierunku **Historia**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszarów kształcenia w zakresie: nauk humanistycznych i nauk społecznych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia pierwszego stopnia – licencjackie (6 semestrów).
4. **Absolwent:** jest przygotowany do podejmowania różnorodnych zawodów i ról społecznych wymagających ogólnych kwalifikacji i umiejętności dynamicznego dostosowywania się do odmiennych zadań zawodowych. Studia historyczne w swym założeniu mają u absolwenta wyrobić krytyczny stosunek do literatury naukowej, do poznawanych faktów oraz wyzwolić umiejętność poprawnego rozumienia i odtwarzania dziejów m.in. poprzez opanowanie warsztatu pracy historyka. Dzięki studiom historycznym studenci wyrabiają u siebie określone umiejętności, np.: wyszukiwania informacji, panowania nad dużą ilością danych, samodzielności pracy, pisania, dyscypliny, krytycyzmu czy też wrażliwości na odmienności kulturowe. Studia historyczne wdrażają studenta do samodzielnego przygotowywania prac naukowych. Absolwent posiada ogólne wykształcenie humanistyczne oraz wszechstronną wiedzę w zakresie historii Polski i historii powszechnej. Rozumie oraz umie analizować zjawiska i procesy historyczne w skali globalnej, regionalnej, państwowej i lokalnej. Program studiów przewiduje osiągnięcie przez absolwenta kompetencji językowych zgodnie z kryteriami Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Specjalność nauczycielska w zakresie historii jest realizowana zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. Specjalność turystyka historyczna daje dodatkowe przygotowanie do pracy w branży turystycznej, ale też w odpowiednich wydziałach administracji samorządowej, państwowej czy organizacjach pozarządowych. Absolwent studiów pierwszego stopnia otrzymuje tytuł zawodowy licencjata. Jest przygotowany do pracy w placówkach muzealnych, oświatowych, kulturalnych, w obsłudze ruchu turystycznego w skali krajowej oraz w państwach UE i Europy Wschodniej, w organizacjach administracji samorządowej, państwowej i organizacjach pozarządowych, a także – po ukończeniu specjalności nauczycielskiej – w szkolnictwie. Może zdobywać węższe kwalifikacje praktyczne w toku pracy w instytucjach kultury, wydawnictwach, redakcjach czasopism, środkach masowego przekazu. Ukończenie studiów daje możliwości zatrudnienia wszędzie tam, gdzie wymagana jest od pracownika sprawność w kontaktach interpersonalnych, umiejętność analitycznego i kreatywnego myślenia w rozwiązywaniu problemów zawodowych, łatwość dostosowywania się do nowych sytuacji i ról zawodowych, umiejętność argumentacji, przekonywania, negocjowania, itp. Absolwent może również podejmować samodzielną działalność gospodarczą i prowadzić ją w wybranej przez siebie dziedzinie. Absolwent po uzyskaniu tytułu zawodowego licencjata ma możliwość kontynuowania nauki na studiach drugiego stopnia oraz na studiach podyplomowych.

5. **Objaśnienie oznaczeń:**

- a) K (przed podkreślnikiem) – kierunkowe efekty kształcenia
- b) A – profil ogólnoakademicki
- c) I – studia pierwszego stopnia
- d) W – kategoria wiedzy
- e) U – kategoria umiejętności
- f) K (po podkreślniku) – kategoria kompetencji społecznych
- g) H1A – efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych dla studiów pierwszego stopnia
- h) S1A – efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych dla studiów pierwszego stopnia
- i) 01, 02, 03 i kolejne – numer efektu kształcenia

Symbol efektu kierunkowego	Kierunkowe efekty kształcenia dla kierunku studiów historia - po ukończeniu studiów pierwszego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarach kształcenia w zakresie nauk humanistycznych i nauk społecznych
WIEDZA		
K1_W01	Zna różne kierunki badań historycznych uwzględniających kryterium chronologiczne, merytoryczne oraz specjalistyczne; ma wiedzę o poszczególnych epokach dziejów człowieka, tworzonych przez niego cywilizacji z uwzględnieniem historii społeczno-gospodarczej i politycznej, a także o wytworach tych cywilizacji w obszarze dziedzictwa kulturowego; ma wiedzę o rozwoju człowieka w aspekcie biologicznym, psychologicznym, społecznym w odniesieniu do odpowiednich etapów edukacyjnych, ma wiedzę w zakresie podstaw prawnych i organizacyjnych instytucji kulturalnych; ma podstawową wiedzę na temat procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego, w tym w obszarze działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych), wiedzę na temat podmiotów działalności pedagogicznej, współczesnych teorii dotyczących wychowania, uczenia się i nauczania	H1A_W01
K1_W02	Opanował fachową terminologię z zakresu nauk historycznych oraz nauk studiowanych specjalności, jak też podstawową terminologię nauk humanistycznych i społecznych	H1A_W02 S1A_W01
K1_W03	Ma podstawową, uporządkowaną chronologicznie i tematycznie wiedzę o geografii i historii dawnej i współczesnej Polski, państw europejskich i pozaeuropejskich	H1A_W03
K1_W04	Zna wybrane zagadnienia historii powszechnej (w zakresie pięciu głównych epok historycznych) w ujęciu merytorycznym i specjalistycznym	H1A_W04
K1_W05	Wykazuje znajomość historii porównawczej Europy w obszarze politycznym, ekonomicznym oraz dziedzictwa	H1A_W04

	kulturowego	
K1_W06	Kojarzy powiązania historii integracji europejskiej z aktualnymi problemami społecznymi, gospodarczymi i politycznymi; wykazuje znajomość i rozumienie różnych koncepcji polityki gospodarczej, społecznej i ekonomicznej, wykazuje znajomość i rozumienie głównych procesów politycznych (integracyjnych, decyzyjnych)	H1A_W05 S1A_W02
K1_W07	Rozumie rozwój zjawisk i procesów dziejowych w czasie oraz metodę ich diachronicznego ujmowania	H1A_W06 H1A_W07
K1_W08	Rozpoznaje relacje i zależności pomiędzy przeszłością a aktualnymi wydarzeniami także w aspekcie upowszechniania wiedzy historycznej oraz wiedzy z zakresu studiowanych specjalności	H1A_W08 H1A_W10
K1_W09	Ma podstawową wiedzę o specyfice przedmiotowej i metodologicznej nauk historycznych oraz nauk w obszarze studiowanych specjalności	H1A_W01 H1A_W02
K1_W10	Zna podstawowe metody badawcze i narzędzia warsztatu naukowego oraz podstawowe metody upowszechniania wiedzy historycznej oraz wiedzy z zakresu studiowanych specjalności. Ma wiedzę na temat projektowania i prowadzenia badań w praktyce pedagogicznej, na temat metodyki wykonywania zadań w wybranym obszarze działalności pedagogicznej	H1A_W07 H1A_W08
K1_W11	Posiada podstawową wiedzę pozwalającą na krytykę, analizę i interpretację źródeł historycznych oraz innych wytworów cywilizacji przydatnych do poznania obszarów studiowanego kierunku	H1A_W07
K1_W12	Zdaje sobie sprawę z różnorodności źródeł informacji. Rozumie ich przydatność w badaniach historycznych, działaniach pedagogicznych oraz upowszechnianiu wiedzy studiowanego kierunku	H1A_W07
K1_W13	Rozumie i objaśnia miejsce i znaczenie nauk historycznych oraz nauk z zakresu studiowanych specjalności w obszarze nauk humanistycznych i społecznych	H1A_W01 H1A_W05
K1_W14	Kojarzy powiązania interdyscyplinarne historii oraz nauk pokrewnych z innymi naukami i obszarami nauk. Dostrzega i rozumie obecność elementów innych dyscyplin naukowych w pracy historyka	H1A_W05 S1A_W01
K1_W15	Ma podstawową wiedzę na temat dorobku historiografii i dorobku w zakresie studiowanych specjalności, rozpoznaje i zna różnice w ujęciach w różnych okresach czasu i kontekstach	H1A_W06
K1_W16	Wie, że badania i debata historyczna są procesem stałym, który niesie ze sobą nieustanne zmiany i rozwój poglądów	H1A_W06
K1_W17	Wie o istnieniu w naukach historycznych i pokrewnych różnych punktów widzenia, determinowanych podłożem narodowym i kulturowym	H1A_W05 S1A_W07
K1_W18	Zna na poziomie podstawowym główne kierunki rozwoju badań historycznych oraz badań w zakresie studiowanych specjalności, a zwłaszcza najnowsze osiągnięcia w tych dziedzinach	H1A_W06
K1_W19	Tłumaczy podstawową terminologię fachową nauk	H1A_W07

	historycznych oraz nauk z zakresu studiowanych specjalności w przynajmniej jednym języku nowożytnym	H1A_W09
K1_W20	Tłumaczy podstawowe pojęcia w języku starożytnym i/lub dawnym występujące w źródłach	H1A_W07 H1A_W09
K1_W21	Orientuje się w działalności i aktualnej ofercie współcześnie działających instytucji kultury, a zwłaszcza ośrodków upowszechniających i popularyzujących wiedzę historyczną oraz wiedzę z zakresu studiowanych specjalności	H1A_W10
UMIEJĘTNOŚCI		
K1_U01	Samodzielnie zdobywa i utrwała wiedzę w sposób uporządkowany i systematyczny przy zastosowaniu nowoczesnych technik pozyskiwania, klasyfikowania i analizowania informacji; rozwija i pogłębia umiejętności i kompetencje profesjonalne z zakresu studiowanych specjalności, wykazuje umiejętność w samodzielnym podejmowaniu profesjonalnych działań zawodowych	H1A_U01 H1A_U03
K1_U02	Potrafi wskazać, udowodnić i omówić wzajemne relacje różnych kierunków badań historycznych, uwzględniających kryterium chronologiczne, merytoryczne oraz specjalistyczne	H1A_U01 H1A_U02
K1_U03	Opanował, stosuje i rozwija podstawowe umiejętności badawcze w zakresie nauk historycznych oraz fachowe w zakresie studiowanych specjalności, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego	H1A_U03
K1_U04	Potrafi posłużyć się w stopniu podstawowym teoriami i paradygmatami badawczymi w zakresie nauk historycznych oraz w zakresie nauk studiowanych specjalności	H1A_U04 H1A_U06
K1_U05	Analizuje, interpretuje i stosuje poprawnie podstawowe terminy fachowe właściwe dla nauk historycznych i pokrewnych, a także studiowanych specjalności zarówno w pracy nad wybranymi tematami, jak też w popularyzacji nauk historycznych oraz nauk z zakresu studiowanych specjalności	H1A_U04
K1_U06	Analizuje, interpretuje i wykorzystuje teksty historiograficzne, teksty źródłowe oraz inne wytwory cywilizacji przydatne w pracy i warsztacie historyka oraz w działaniach w obszarze studiowanych specjalności. Streszcza, zapisuje i kataloguje uzyskane tą drogą informacje	H1A_U05
K1_U07	Stosuje podstawowe elementy warsztatu badań historyka dobierając metody i narzędzia właściwe dla wybranego problemu; stosuje podstawowe elementy warsztatu naukowego właściwe do badań w obszarze studiowanych specjalności, posiada umiejętność oceny przydatności typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych na danym etapie edukacyjnym	H1A_U01 H1A_U05
K1_U08	Prowadzi krytyczną analizę źródeł historycznych oraz źródeł w zakresie studiowanych specjalności	H1A_U05
K1_U09	Wyszukuje i systematyzuje informacje dotyczące nauk historycznych oraz pokrewnych, korzystając z bibliografii, pomocy archiwalnych, baz danych itp.	H1A_U01 H1A_U02

K1_U10	Systematyzuje i opracowuje wyniki kwerendy	H1A_U01
K1_U11	Prezentuje efekty swojej pracy w przejrzystej, usystematyzowanej i przemyślanej formie z zastosowaniem różnorodnych, nowoczesnych metod i technik, dostosowanych do odpowiedniej dziedziny nauk historycznych oraz w obszarze studiowanych specjalności	H1A_U02 H1A_U07 H1A_U08
K1_U12	Pracuje w zespole, rozwiązuje proste problemy z zakresu badań historycznych oraz działań w obszarze studiowanych specjalności, potrafi analizować własne działania, prezentuje wyniki stosując opracowane dla zespołu instrukcje i procedury; potrafi animować prace nad rozwojem uczestników procesów pedagogicznych, potrafi kierować procesami kształcenia i wychowania	H1A_U07
K1_U13	Wykorzystując zdobytą w toku studiów historycznych wiedzę teoretyczną oraz kompetencje formułuje w sposób krytyczny i obiektywny własne opinie dotyczące ważnych zagadnień społecznych, politycznych, kulturowych, itp.	H1A_U06
K1_U14	Formułuje tezy i argumentuje je z wykorzystaniem poglądów różnych autorów w zakresie znanej mu literatury fachowej	H1A_U02 H1A_U06
K1_U15	Posiada umiejętność pisania w języku ojczystym z poprawnym zastosowaniem różnorodnych form pisarstwa historycznego oraz właściwych dla studiowanych specjalności	H1A_U08
K1_U16	Poprawnie redaguje, komentuje i opatruje aparatem krytycznym teksty, zgodnie z kanonami przyjętymi w różnych dziedzinach nauk historycznych oraz studiowanych specjalności	H1A_U08
K1_U17	Komunikuje się w języku ojczystym z zastosowaniem profesjonalnej terminologii właściwej dla nauk historycznych oraz pokrewnych, a także profesjonalnej terminologii dla studiowanych specjalności	H1A_U07 H1A_U09
K1_U18	Komunikuje się w wybranym języku nowożytnym z zastosowaniem profesjonalnej terminologii właściwej dla nauk historycznych oraz pokrewnych, a także profesjonalnej terminologii w obszarze studiowanych specjalności	H1A_U07 H1A_U09 H1A_U10
K1_U19	Tłumaczy i objaśnia proste teksty źródłowe w jednym języku starożytnym lub/i dawnym	H1A_U09 H1A_U10
K1_U20	Korzysta z technologii informacyjnej, multimediów i zasobów Internetu, potrafi oceniać i opracowywać potrzebne materiały w obszarze studiowanego kierunku	H1A_U07
K1_U21	Posiada podstawowe umiejętności z zakresu metod upowszechniania wiedzy historycznej oraz wiedzy z zakresu studiowanych specjalności	H1A_U09
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K1_K01	Rozumie konieczność przestrzegania zasad i norm etycznych w pracy historyka oraz w pracy w obszarze studiowanych specjalności, a także w popularyzacji wiedzy historycznej oraz wiedzy z zakresu studiowanych specjalności	H1A_K04 H1A_K06
K1_K02	Uznaje i szanuje różnice punktów widzenia determinowane podłożem narodowym i kulturowym	H1A_K04
K1_K03	Wykazuje odpowiedzialność i odwagę cywilną	H1A_K03

	w prezentowaniu zgodnego z aktualnym stanem wiedzy historycznej obrazu dziejów dawnych i współczesnych, sprzeciwia się instrumentalizacji historii przez grupy narodowe, społeczne, religijne i polityczne	H1A_K06
K1_K04	Docenia rolę nauk studiowanego kierunku oraz pokrewnych dla kształtowania więzi społecznych na poziomie lokalnym i ponadlokalnym	H1A_K06
K1_K05	Ma świadomość zakresu swojej wiedzy oraz umiejętności warsztatowych w obszarze studiowanego kierunku i rozumie potrzebę dalszego, ciągłego rozwoju kompetencji personalnych, społecznych i fachowych	H1A_K01 H1A_K02
K1_K06	Docenia i szanuje, jak też jest gotów promować tradycje oraz dziedzictwo kulturowe swojego regionu, Polski oraz Europy	H1A_K05 H1A_K06
K1_K07	Podejmuje próby uczestnictwa w dyskusjach historycznych i przekazywania informacji osobom zainteresowanym historią spoza grona fachowców	H1A_K02
K1_K08	Rozwija swoje zainteresowania fachowe, społeczne i kulturalne; jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych i jest przekonany o ich sensie, wartości i potrzebie	H1A_K01 H1A_K05
K1_K09	Jest gotów do umiejętnego i aktywnego propagowania wiedzy historycznej oraz kultury pamięci w środowisku lokalnym	H1A_K03 H1A_K05
K1_K10	Wykazuje niezależność i samodzielność myśli, szanując jednocześnie prawo innych osób do wykazywania tych samych cech	H1A_K02
K1_K11	Jest zdolny do okazywania zrozumienia dla świata wartości i postaw ludzi w różnych okresach i kontekstach historycznych	H1A_K05

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji I stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia pierwszego stopnia, 6 semestrów, liczba punktów ECTS – 180.

III. PRAKTYKA:

Zgodnie z planem studiów, studenci zobligowani są do zrealizowania praktyki zawodowej w wymiarze 4 tygodni (160 godzin). Student może przystąpić do odbywania praktyki nie wcześniej niż po ukończeniu I roku studiów. Rozliczenie praktyki musi nastąpić do końca V semestru.

Cele praktyki:

- wyrobienie podstawowych umiejętności potrzebnych absolwentowi do pełnienia różnych ról w życiu społeczno-politycznym i kulturalnym w skali globalnej i regionalnej,
- kształtowanie odpowiedniego stosunku do zawodu i obowiązków z nimi związanych,
- wyrobienie samodzielnego i krytycznego myślenia oraz rozumienia i analizowania zagadnień społecznych, politycznych, prawnych i ekonomicznych,
- zapoznanie się całokształtem funkcjonowania instytucji, organizacją i podstawowymi przepisami prawnymi regulującymi jej funkcjonowanie (specyfiką danej instytucji, strukturą organizacyjną danej instytucji, całokształtem pracy na danym stanowisku),

- konfrontowanie wiedzy teoretycznej zdobytej na studiach z umiejętnościami praktycznymi,
- kształtowanie poczucia odpowiedzialności za powierzone zadania.

Przykładowe miejsca odbywania praktyki:

- administracja państwowa i samorządowa,
- instytucje i organizacje o zasięgu krajowym i międzynarodowym,
- instytucje edukacyjne, muzealne i kulturalne,
- wydawnictwa i środki masowego przekazu,
- instytucje finansowe,
- instytucje oparte na wolontariacie, zajmujące się problemami społecznymi.

System kontroli:

Zaliczenie praktyk odbywa się na podstawie analizy dokumentacji złożonej przez studenta. Dokumentację stanowi prawidłowo wypełniony dziennik praktyk, w którym wybrana przez studenta instytucja potwierdza rozpoczęcie i zakończenie praktyk, a zakładowy opiekun praktyk wystawia pisemną opinię praktykantowi. W dzienniczku student prowadzi tygodniową kartę pracy, w której rozpisuje każdą przepracowaną godzinę. Ostateczne zaliczenie praktyk odbywa się poprzez dokonanie wpisu do dzienniczka, indeksu oraz karty okresowych osiągnięć studenta. Praktyka stanowi nieodłączną część procesu dydaktycznego studenta i podlega obowiązkowemu zaliczeniu. Zaliczenie praktyki jest warunkiem ukończenia studiów.

Praktyka dla specjalności nauczycielskiej w zakresie historii i wiedzy o społeczeństwie. Zgodnie z planem studiów i wymaganiami określonymi rozporządzeniem ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, studenci studiów I stopnia są zobowiązani do odbycia praktyki zgodnie z modulem kształcenia na danym etapie edukacyjnym lub etapach edukacyjnych. Praktyki powinny być zrealizowane i rozliczone po zakończeniu V semestru studiów, przy czym czas ich realizacji nie może kolidować z zajęciami dydaktycznymi.

W trakcie praktyki następuje kształtowanie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych przez:

1. zapoznanie się ze specyfiką przedszkola, szkoły lub placówki, w której praktyka jest odbywana, w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań opiekuńczo-wychowawczych, sposobu funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji;
2. obserwowanie:
  - a) zorganizowanej i podejmowanej spontanicznie aktywności formalnych i nieformalnych grup uczniów,
  - b) aktywności poszczególnych uczniów, w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
  - c) interakcji dorosły (nauczyciel, wychowawca) – dziecko oraz interakcji między dziećmi i młodzieżą (w tym samym i różnym wieku),
  - d) procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w grupach wychowawczych, ich prawidłowości i zakłóceń,
  - e) czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk oraz prowadzonych przez niego zajęć,
  - f) sposobu integrowania przez opiekuna praktyk różnej działalności, w tym opiekuńczo-wychowawczej, dydaktycznej, pomocowej i terapeutycznej,
  - g) dynamiki grupy, ról pełnionych przez uczestników grupy, zachowania i postaw dzieci i młodzieży,

- h) działań podejmowanych przez opiekuna praktyk na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny w grupie;
3. współdziałanie z opiekunem praktyk w:
    - a) sprawowaniu opieki i nadzoru nad grupą oraz zapewnianiu bezpieczeństwa,
    - b) podejmowaniu działań wychowawczych wynikających z zastanych sytuacji
    - c) prowadzeniu zorganizowanych zajęć wychowawczych
    - d) podejmowaniu działań na rzecz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
  4. pełnienie roli opiekuna-wychowawcy, w szczególności:
    - a) diagnozowanie dynamiki grupy oraz pozycji jednostek w grupie,
    - b) poznawanie uczniów i wychowanków, ich sytuacji społecznej, potrzeb, zainteresowań i zdolności, a także określanie poziomu rozwoju oraz wstępne diagnozowanie dysfunkcji i zaburzeń,
    - c) samodzielne prowadzenie działań opiekuńczo-wychowawczych wobec grupy i poszczególnych uczniów i wychowanków w grupie,
    - d) sprawowanie opieki nad grupą w toku spontanicznej aktywności uczniów i wychowanków,
    - e) organizację i prowadzenie zajęć wychowawczych (w tym zajęć integrujących grupę i działań profilaktycznych) w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze,
    - f) animowanie aktywności grupy i współdziałania jej uczestników, organizowanie pracy uczniów i wychowanków w grupach zadaniowych,
    - g) podejmowanie indywidualnej pracy z uczniami i wychowankami (w tym uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi),
    - h) podejmowanie działań wychowawczych o charakterze interwencyjnym w sytuacjach konfliktu, zagrożenia bezpieczeństwa, naruszania praw innych lub nieprzestrzegania ustalonych zasad,
    - i) sprawowanie opieki nad uczniami i wychowankami poza terenem przedszkola, szkoły lub placówki;
  5. analizę i interpretację zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, w tym:
    - a) prowadzenie dokumentacji praktyki,
    - b) konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką,
    - c) ocenę własnego funkcjonowania w toku realizowania zadań opiekuńczych i wychowawczych (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron),
    - d) ocenę przebiegu prowadzonych działań oraz realizacji zamierzonych celów,
    - e) konsultacje z opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych sytuacji i prowadzonych działań,
    - f) omawianie zgromadzonych doświadczeń w grupie studentów (słuchaczy).

Zaliczenie praktyk odbywa się na podstawie przedłożonej pełnej dokumentacji praktyki (konspekty oraz uzupełniony dzienniczek praktyk) oraz pozytywnej opinii szkolnego opiekuna praktyk.

Efekty kształcenia dla kierunku **Historia**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszarów kształcenia w zakresie: nauk humanistycznych i nauk społecznych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia drugiego stopnia (4 semestry).
4. **Absolwent:** przygotowany jest do podejmowania różnorodnych zawodów i ról społecznych wymagających ogólnych kwalifikacji i umiejętności dynamicznego dostosowywania się do odmiennych zadań zawodowych. Studia historyczne w swym założeniu mają u absolwenta wyrobić krytyczny stosunek do literatury naukowej, do poznawanych faktów oraz wyzwolić umiejętność poprawnego rozumienia i odtwarzania dziejów, m.in. poprzez opanowanie warsztatu pracy historyka. Dzięki studiom historycznym studenci wyrabiają u siebie określone umiejętności, np.: wyszukiwania informacji, panowania nad dużą ilością danych, samodzielności pracy, pisania, dyscypliny, krytycyzmu czy też wrażliwości na odmienności kulturowe. Studia historyczne wdrażają studenta do samodzielnego przygotowywania prac naukowych. Absolwent posiada ogólne wykształcenie humanistyczne oraz wszechstronną wiedzę w zakresie historii Polski i historii powszechnej. Rozumie i umie analizować zjawiska i procesy historyczne w skali globalnej, regionalnej, państwowej i lokalnej. Program studiów przewiduje osiągnięcie przez absolwenta kompetencji językowych zgodnie z kryteriami Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Specjalność nauczycielska daje uprawnienia do nauczania historii w szkole podstawowej, gimnazjum i szkole średniej. Absolwent studiów drugiego stopnia otrzymuje tytuł zawodowy magistra. Jest przygotowany do pracy w placówkach muzealnych, oświatowych, kulturalnych, a także – po ukończeniu specjalności nauczycielskiej – w szkolnictwie. Oferta podjęcia pracy przez absolwenta poszerza się w istotnym zakresie dzięki uczestnictwu w zajęciach specjalizacyjnych w trakcie trwania studiów. Ukończenie studiów daje możliwości zatrudnienia wszędzie tam, gdzie wymagana jest od pracownika sprawność w kontaktach interpersonalnych, umiejętność analitycznego i kreatywnego myślenia w rozwiązywaniu problemów zawodowych, łatwość dostosowywania się do nowych sytuacji i ról zawodowych, umiejętność argumentacji, przekonywania, negocjowania, itp. Absolwent może również podejmować samodzielną działalność gospodarczą i prowadzić ją w wybranej przez siebie dziedzinie. Studenci mają możliwość m.in. wyboru specjalności: archiwistycznej, zarządzania informacją naukową, edytorstwo tekstów, wiedza o Litwie oraz nauczycielskiej w zakresie historii i wiedzy o społeczeństwie. Absolwent specjalności archiwistycznej jest przygotowany do pracy m.in. w archiwach administracyjnych i ogólnych dzięki realizacji zasadniczych przedmiotów archiwalnych oraz zajęć z zakresu zarządzania dokumentacją współczesną i podstaw zarządzania instytucjami i przedsiębiorstwami gospodarczymi. Posiada wiedzę uprawniającą go do pracy w archiwach historycznych i specjalnych oraz podjęcia samodzielnej działalności naukowej. Zajęcia z komputeryzacji archiwów przygotowują słuchacza tej specjalności do wprowadzania systemów informatycznych do archiwów z uwzględnieniem specyfiki polskiego zasobu archiwalnego.

Specjalność zarządzanie informacją naukową umożliwia doskonalenie umiejętności informatycznych w zakresie projektowania, tworzenia i oceny systemów informacyjnych, organizacji informacji w Polsce i na świecie, stosowania narzędzi i procedur do efektywnego organizowania procesu informacji.

Po wyborze specjalności edytorstwo tekstów absolwent będzie mógł pełnić obowiązki redaktora i korektora czy zajmować się formalnym i merytorycznym przygotowaniem tekstu do druku. Specjalność wiedza o Litwie umożliwi zdobycie wszechstronnej wiedzy w zakresie szeroko pojętej historii i kultury Litwy, stąd w treściach programowych występują zagadnienia dotyczące zarówno historii Litwy od czasów najdawniejszych do współczesnych, jak i elementy historii sztuki, kultury oraz literatury litewskiej.

Absolwent legitymuje się gruntowną wiedzą pozwalającą na rozumienie i interpretację procesów historycznych, a także rozszerzone umiejętności, sprawności i wiedzę w zakresie ogólnego wykształcenia humanistycznego oraz przygotowania merytorycznego i warsztatowego do badań historycznych. Posiada wiedzę i umiejętności pozwalające na samodzielne rozwiązywanie problemów zawodowych. Jest przygotowany do wykonywania pracy w wydawnictwach, szkołach objętych systemem oświaty (po ukończeniu specjalności nauczycielskiej – zgodnie ze standardami kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela) oraz kontynuowania nauki na studiach doktoranckich. Zasób uzyskanych umiejętności, sprawności i wiedzy pozwala pełnić absolwentowi rolę animatora badań historycznych oraz popularyzacji tradycji i dziedzictwa kulturowego w środowiskach lokalnych. Absolwent studiów drugiego stopnia uzyskuje uprawnienia do kontynuowania kształcenia na studiach trzeciego stopnia – doktoranckich oraz dalszego kształcenia w ramach studiów podyplomowych.

5. **Objaśnienie oznaczeń:**

- a) K (przed podkreślnikiem) – kierunkowe efekty kształcenia
- b) A – profil ogólnoakademicki
- c) 2 – studia drugiego stopnia
- d) W – kategoria wiedzy
- e) U – kategoria umiejętności
- f) K (po podkreślniku) – kategoria kompetencji społecznych
- g) H2A – efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych dla studiów drugiego stopnia
- h) S2A – efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych dla studiów drugiego stopnia
- i) 01, 02, 03 i kolejne – numer efektu kształcenia

Symbol efektu kierunkowego	Kierunkowe efekty kształcenia dla kierunku studiów historia - po ukończeniu studiów drugiego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarach kształcenia w zakresie nauk humanistycznych i nauk społecznych
WIEDZA		
K2_W01	Posiada pogłębioną, rozszerzoną i uporządkowaną wiedzę z zakresu historii prowadzącą do specjalizacji w wybranych obszarach badań historycznych oraz w obszarach badań studiowanych specjalności, ma pogłębioną wiedzę na temat procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego, w tym w zakresie działań pedagogicznych (dydaktycznych,	H2A_W01 H2A_W02 H2A_W04 H2A_W05

	wychowawczych, opiekuńczych); ma pogłębioną wiedzę w obszarze działań edytorskich; zna akty prawne regulujące działalność archiwów i bibliotek; ma wiedzę na temat struktury i funkcji systemu edukacji - celów, podstaw prawnych, organizacji i funkcjonowania instytucji edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych	
K2_W02	Ma pogłębioną wiedzę o metodach i problemach badań wybranych dziedzin historii, jak: historia polityczna, społeczna, gospodarcza, kultury, regionu, rodziny, itp. oraz o metodach i problemach badań w obszarach studiowanych specjalności, a także w zakresie badań komparatystycznych	H2A_W03 S2A_W01
K2_W03	Opanował na poziomie rozszerzonym terminologię nauk historycznych oraz w zakresie studiowanych specjalności, a także podstawową terminologię nauk humanistycznych i społecznych	H2A_W02 H2A_W03
K2_W04	Ma zaawansowaną, uporządkowaną chronologicznie i tematycznie wiedzę o historii dawnych i współczesnych ziem polskich, państw europejskich oraz pozaeuropejskich	H2A_W04
K2_W05	Zna zagadnienia historii powszechnej na poziomie zaawansowanym w zakresie przynajmniej jednej epoki historycznej związanej ze specjalizacją badawczą	H2A_W04
K2_W06	Wykazuje znajomość historii porównawczej Europy w obszarach polityki, gospodarki, wojskowości, dziedzictwa kulturowego	H2A_W05 S2A_W02
K2_W07	Kojarzy powiązania historii integracji europejskiej z aktualnymi problemami społecznymi, gospodarczymi i politycznymi	H2A_W07 S2A_W02
K2_W08	Rozumie rozwój w czasie zjawisk i procesów dziejowych oraz metodę ich diachronicznego przedstawiania	H2A_W03 H2A_W05
K2_W09	Rozpoznaje relacje i zależności pomiędzy przeszłością a terażniejszością oraz ich wpływ na świadomość oraz tożsamość współczesnych ludzi i społeczeństw	H2A_W03 H2A_W06
K2_W10	Ma pogłębioną wiedzę o specyfice przedmiotowej i metodologicznej nauk historycznych, zna akty prawne regulujące gromadzenie akt, dotyczące prawa autorskiego i o ochronie danych osobowych, zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej	H2A_W03 H2A_W08
K2_W11	Zna różne metody badawcze i narzędzia warsztatu historyka właściwe dla badań nad wybraną epoką historyczną oraz metody i narzędzia właściwe dla warsztatu naukowego w zakresie studiowanych specjalności; ma wiedzę na temat projektowania i prowadzenia badań diagnostycznych w praktyce pedagogicznej, metodyki wykonywanych zadań w obszarze działalności pedagogicznej	H2A_W03 H2A_W07
K2_W12	Posiada pogłębioną wiedzę pozwalającą na przeprowadzenie krytyki zewnętrznej, analizy i interpretacji różnorodnych źródeł w badaniach historycznych, w zakresie edycji źródłowych oraz działaniach pedagogicznych	H2A_W03
K2_W13	Ma pogłębioną wiedzę o źródłach informacji, rozumie ich	H2A_W07

	przydatność w badaniach historycznych, w pracach edytorskich, w działaniach pedagogicznych; zna sposoby zarządzania dokumentacją współczesną, zna kategorie i formy dokumentacji, ma wiedzę o tworzeniu systemów komputerowych do zarządzania dokumentacją	
K2_W14	Definiuje miejsce historii wśród innych nauk, rozumie cele prowadzenia badań historycznych, rozumie i objaśnia pozycję i znaczenie nauk historycznych w obszarze nauk humanistycznych i społecznych	H2A_W06 S2A_W01
K2_W15	Kojarzy powiązania interdyscyplinarne i komparatystyczne historii oraz nauk pokrewnych, a także w zakresie studiowanych specjalności z innymi naukami i obszarami nauk; rozumie zastosowanie metod i narzędzi innych dyscyplin naukowych w pracy historyka oraz w pracy w obszarze studiowanych specjalności	H2A_W05 H2A_W06
K2_W16	Ma poszerzoną wiedzę z zakresu historii historiografii i metodologii historii	H2A_W03
K2_W17	Wie, że badania i debata historyczna są procesem stałym, który niesie ze sobą nieustanne zmiany i rozwój poglądów	H2A_W05 S2A_W07
K2_W18	Opisuje wpływ podłoża narodowego i kulturowego na różne stanowiska reprezentowane w naukach historycznych	H2A_W07 H2A_W06
K2_W19	Zna metody i sposoby tłumaczenia tekstów dotyczących zagadnień historycznych oraz zagadnień w obszarze studiowanych specjalności przynajmniej z jednego języka obcego nowożytnego i tekstów źródłowych w języku właściwym dla badanej dziedziny	H2A_W07 H2A_W09
K2_W20	Orientuje się w działalności i aktualnej ofercie współczesnych instytucji kultury, a zwłaszcza ośrodków upowszechniających i popularyzujących wiedzę historyczną oraz wiedzę z zakresu studiowanych specjalności	H2A_W07 H2A_W10
K2_W21	Posiada pogłębioną wiedzę o metodach upowszechniania wiedzy historycznej oraz wiedzy z zakresu studiowanych specjalności	H2A_W10
UMIEJĘTNOŚCI		
K2_U01	Samodzielnie zdobywa i pogłębia wiedzę oraz doskonali umiejętności na etapie heurezy, a także umiejętności badawcze, edytorskie, pedagogiczne w sposób uporządkowany i systematyczny wykorzystując nowoczesne techniki pozyskiwania, klasyfikowania i analizowania informacji; wykazuje umiejętność samodzielnego podejmowania profesjonalnych działań oraz krytycznej ich oceny; posiada umiejętność poprawnej interpretacji aktów prawnych regulujących działalność instytucji naukowo-badawczych oraz społeczno-oświatowych (archiwów, bibliotek), instytucji edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych	H2A_U01 H2A_U03 S2A_U02
K2_U02	Potrafi scharakteryzować i ocenić wzajemne relacje różnych kierunków badań historycznych uwzględniających kryterium chronologiczne, merytoryczne oraz specjalistyczne, a także kierunków badań w obszarze studiowanych specjalności	H2A_U01 H2A_U02

K2_U03	Formułuje tematy badawcze, stosuje metody i techniki badań w zakresie wybranej dziedziny historii oraz w zakresie studiowanych specjalności, posiada umiejętność wykorzystania w pracy wiedzy dotyczącej praw autorskich i własności intelektualnej; posiada umiejętności diagnostyczne oraz rozwinięte kompetencje komunikacyjne w obszarach działalności pedagogicznej	H2A_U03
K2_U04	Posługuje się teoriami i paradygmatami badawczymi dla opracowania zagadnień i projektów z wybranej dziedziny historii oraz zagadnień i projektów w obszarze studiowanych specjalności	H2A_U04 H2A_U06
K2_U05	Stosuje świadomie terminologię fachową właściwą dla nauk historycznych i pokrewnych oraz terminologię fachową właściwą dla obszarów studiowanych specjalności zarówno w pracy badawczej, edytorskiej, jak i działaniach pedagogicznych oraz w popularyzacji nauk studiowanego kierunku	H2A_U02 H2A_U04
K2_U06	Analizuje, interpretuje i wykorzystuje dla potrzeb własnych badań, prac edytorskich oraz działań pedagogicznych teksty historiograficzne, teksty źródłowe oraz inne nośniki pamięci	H2A_U05
K2_U07	Dobiera świadomie metody i narzędzia badawcze właściwe dla wybranej dziedziny historii oraz dziedzin w obszarach studiowanych specjalności, pozwalające na rozwiązywanie różnorodnych zadań i problemów	H2A_U01 H2A_U05
K2_U08	Systematyzuje informacje dotyczące nauk studiowanego kierunku oraz pokrewnych, wykorzystując bibliografie, pomoce archiwalne i bazy danych, itp.	H2A_U01
K2_U09	Potrafi przeprowadzić pogłębioną krytykę, analizę oraz interpretację źródeł historycznych w zakresie badań historycznych, edycji źródeł, działań pedagogicznych	H2A_U05
K2_U10	Analizuje, interpretuje i prezentuje zebrane informacje w przejrzystej, usystematyzowanej i przemyślanej formie	H2A_U02 H2A_U06
K2_U11	Stosuje różnorodne, nowoczesne metody i techniki prezentacji wyników badań oraz innych działań w obszarze studiowanych specjalności; rozumie ich rolę w komunikacji społecznej	H2A_U07 H2A_U08
K2_U12	Kieruje pracą zespołu lub wykonuje zadania we współpracy z innymi członkami zespołu, w tym również reprezentującymi różne dyscypliny wiedzy oraz różne kręgi kulturowe, potrafi kierować procesami kształcenia i wychowania	H2A_U03 H2A_U07
K2_U13	Wykorzystuje zdobytą wiedzę teoretyczną, kompetencje i doświadczenia badawcze w sposób krytyczny i uzasadnia własne opinie dotyczące ważnych zagadnień społecznych, politycznych oraz innych zagadnień w obszarze studiowanych specjalności	H2A_U06 H2A_U07
K2_U14	Argumentuje i uzasadnia swoje stanowisko w dyskusji naukowej, wykorzystując wiedzę i własne doświadczenia badawcze, jak też poglądy reprezentantów różnych nurtów historiograficznych	H2A_U06
K2_U15	Posiada umiejętność poprawnego pisania w języku ojczystym stosując różnorodne formy pisarstwa historycznego oraz właściwe dla studiowanych	H2A_U08

	specjalności	
K2_U16	Posiada rozwinięte umiejętności w zakresie poprawnego komentowania, opatrywania przypisami oraz przygotowania do publikacji tekstów, zgodnie z kanonami krytyki przyjętymi w wybranej dziedzinie nauk studiowanego kierunku	H2A_U08 H2A_U09
K2_U17	Komunikuje się w języku ojczystym z zastosowaniem profesjonalnej terminologii właściwej dla nauk studiowanego kierunku	H2A_U07 H2A_U09 H2A_U10
K2_U18	Komunikuje się w wybranym języku nowożytnym z zastosowaniem profesjonalnej terminologii właściwej dla nauk studiowanego kierunku	H2A_U07 H2A_U09 H2A_U10 H2A_U11
K2_U19	Tłumaczy, objaśnia i wykorzystuje teksty źródłowe w jednym języku starożytnym lub/i dawnym w badaniach oraz innych działaniach w obszarze studiowanych specjalności	H2A_U09 H2A_U10 H2A_U11
K2_U20	Korzysta z technologii informacyjnej, multimediów i zasobów Internetu w sposób świadomy i krytyczny	H2A_U07
K2_U21	Posiada umiejętność pisania prostych tekstów fachowych z zakresu historii oraz studiowanych specjalności w przynajmniej jednym języku nowożytnym	H2A_U09
K2_U22	Stosuje różnorodne metody upowszechniania wiedzy z zakresu historii oraz wiedzy z zakresu studiowanych specjalności	H2A_U09 H2A_U10
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K2_K01	Dostrzega i formułuje problemy etyczne związane z pracą badawczą, edytorską, pedagogiczną oraz popularyzacją wiedzy historycznej oraz wiedzy z zakresu studiowanych specjalności; ma świadomość przestrzegania zasad etyki zawodowej	H2A_K04 H2A_K06
K2_K02	Uznaje i szanuje odmienne od własnych teorie i poglądy oraz prowadzi polemikę z nimi w sposób etyczny i kulturalny	H2A_K02 H2A_K04
K2_K03	Dąży do obiektywizmu w podejściu do przekazu historycznego, wykazuje odpowiedzialność i odwagę cywilną w sprzeciwianiu się instrumentalizacji wiedzy historycznej przez grupy narodowe, społeczne i polityczne	H2A_K03 H2A_K04
K2_K04	Docenia rolę nauk historycznych i pokrewnych dla kształtowania tożsamości na poziomie lokalnym, regionalnym i narodowym	H2A_K01 H2A_K06
K2_K05	Ma świadomość zakresu swojej wiedzy i umiejętności; rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego; dokonuje oceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności w trakcie realizowania działań zawodowych	H2A_K01 H2A_K02
K2_K06	Docenia, szanuje i jest gotów promować tradycje oraz dziedzictwo historyczne i kulturowe swojego regionu, Polski, oraz Europy	H2A_K05 H2A_K06
K2_K07	Aktywnie uczestniczy w dyskusjach historycznych i aktualnych debatach oraz w przekazywaniu informacji o nich osobom zainteresowanym historią spoza grona fachowców; podejmuje działania pedagogiczne	H2A_K05 S2A_K01

	i wyzwania zawodowe w różnych środowiskach społecznych, jest przekonany o ich sensie, wartości i potrzebie	
K2_K08	Rozwija swoje zainteresowania fachowe, społeczne i kulturalne w obszarach studiowanego kierunku; ma świadomość profesjonalizmu	H2A_K01 H2A_K05
K2_K09	Umiejętnie i aktywnie propaguje wiedzę historyczną i kulturę pamięci w różnych środowiskach oraz wiedzę z zakresu studiowanych specjalności	H2A_K01 H2A_K05
K2_K10	Jest zdolny do okazywania zrozumienia dla świata wartości i postaw ludzi w różnych okresach i kontekstach historycznych	H2A_K05 H2A_K06

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji II stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia drugiego stopnia, 4 semestry, liczba punktów ECTS – 120.

III. PRAKTYKA:

Zgodnie z planem studiów, student zobligowany jest do zrealizowania praktyki zawodowej w wymiarze 4 tygodni (160 godzin). Student może przystąpić do odbywania praktyki nie wcześniej niż po ukończeniu I roku studiów. Rozliczenie praktyki musi nastąpić do końca III semestru.

Cele praktyki:

- wyrobienie podstawowych umiejętności potrzebnych absolwentowi do pełnienia różnych ról w życiu społeczno-politycznym i kulturalnym w skali globalnej i regionalnej,
- kształtowanie odpowiedniego stosunku do zawodu i obowiązków z nimi związanych;
- wyrobienie samodzielnego i krytycznego myślenia oraz rozumienia i analizowania zagadnień społecznych, politycznych, prawnych i ekonomicznych,
- zapoznanie się całokształtem funkcjonowania instytucji, organizacją i podstawowymi przepisami prawnymi regulującymi jej funkcjonowanie (specyfiką danej instytucji, strukturą organizacyjną danej instytucji, całokształtem pracy na danym stanowisku),
- konfrontowanie wiedzy teoretycznej zdobytej na studiach z umiejętnościami praktycznymi,
- kształtowanie poczucia odpowiedzialności za powierzone zadania.

Przykładowe miejsca odbywania praktyki:

- administracja państwowa i samorządowa,
- instytucje i organizacje o zasięgu krajowym i międzynarodowym,
- instytucje edukacyjne, muzealne i kulturalne,
- wydawnictwa i środki masowego przekazu,
- instytucje finansowe,
- instytucje oparte na wolontariacie, zajmujące się problemami społecznymi.

System kontroli.

Zaliczenie praktyk odbywa się na podstawie analizy dokumentacji złożonej przez studenta. Dokumentację stanowi prawidłowo wypełniony dziennik praktyk, w którym wybrana przez studenta instytucja potwierdza rozpoczęcie i zakończenie praktyk, a zakładowy opiekun praktyk wystawia pisemną opinię praktykantowi. W dzienniczku

student prowadzi tygodniową kartę pracy, w której rozpisuje każdą przepracowaną godzinę. Ostateczne zaliczenie praktyk odbywa się poprzez dokonanie wpisu do dzienniczka, indeksu oraz karty okresowych osiągnięć studenta. Praktyka stanowi nieodłączną część procesu dydaktycznego studenta i podlega obowiązkowemu zaliczeniu. Zaliczenie praktyki jest warunkiem ukończenia studiów.

Praktyka dla specjalności nauczycielskiej w zakresie historii.

Zgodnie z planem studiów i wymaganiami określonymi rozporządzeniem ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, studenci studiów II stopnia są zobowiązani do odbycia godzin praktyki zgodnie z modułem kształcenia na danym etapie edukacyjnym lub etapach edukacyjnych. Praktyki powinny być zrealizowane i rozliczone po zakończeniu III semestru studiów, przy czym czas ich realizacji nie może kolidować z zajęciami dydaktycznymi.

Studenci, którzy na studiach pierwszego stopnia rozpoczęli fakultatywną specjalność nauczycielską mogą ją kontynuować. Praktyka jest realizowana zgodnie z modułem kształcenia.

W trakcie praktyki następuje kształtowanie kompetencji dydaktycznych przez:

1. zapoznanie się ze specyfiką szkoły, w której praktyka jest odbywana, w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań dydaktycznych, sposobu funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji;
2. obserwowanie:
  - a) poznanie specyfiki zajęć prowadzonych przez opiekuna praktyk oraz aktywności uczniów,
  - b) toku metodycznego lekcji (zajęć), stosowanych przez nauczyciela metod i form pracy oraz wykorzystywanych pomocy dydaktycznych,
  - c) interakcji dorosły (nauczyciel, wychowawca) – dziecko oraz interakcji między dziećmi lub młodzieżą w toku lekcji (zajęć),
  - d) procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w klasie, ich prawidłowości i zakłóceń
  - e) sposobów aktywizowania i dyscyplinowania uczniów oraz różnicowania poziomu aktywności poszczególnych uczniów,
  - f) sposobu oceniania uczniów,
  - g) sposobu zadawania i kontrolowania pracy domowej,
  - h) dynamiki i klimatu społecznego klasy, ról pełnionych przez uczniów, zachowania i postaw uczniów,
  - i) funkcjonowania i aktywności w czasie lekcji (zajęć) poszczególnych uczniów, z uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych,
  - j) działań podejmowanych przez opiekuna praktyk na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny,
  - k) organizacji przestrzeni w klasie, sposobu jej zagospodarowania (ustawienie mebli, wyposażenie, dekoracje);
3. współdziałanie z opiekunem praktyk w:
  - a) planowaniu i przeprowadzaniu lekcji (zajęć)
  - b) organizowaniu pracy w grupach,
  - c) przygotowywaniu pomocy dydaktycznych,
  - d) wykorzystywaniu środków multimedialnych i technologii informacyjnej w pracy dydaktycznej,
  - e) kontrolowaniu i ocenianiu uczniów,

- f) podejmowaniu działań na rzecz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych,
  - g) organizowaniu przestrzeni klasy,
  - h) podejmowaniu działań w zakresie projektowania i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
4. pełnienie roli nauczyciela, w szczególności:
- a) planowanie lekcji (zajęć), formułowanie celów, dobór metod i form pracy oraz środków dydaktycznych,
  - b) dostosowywanie metod i form pracy do realizowanych treści, etapu edukacyjnego oraz dynamiki grupy uczniowskiej,
  - c) organizację i prowadzenie lekcji (zajęć) w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze,
  - d) wykorzystywanie w toku lekcji (zajęć) środków multimedialnych i technologii informacyjnej,
  - e) dostosowywanie sposobu komunikacji w toku lekcji (zajęć) do poziomu rozwoju uczniów,
  - f) animowanie aktywności poznawczej i współdziałania uczniów, rozwijanie umiejętności samodzielnego zdobywania wiedzy z wykorzystaniem technologii informacyjnej,
  - g) organizację pracy uczniów w grupach zadaniowych,
  - h) dostosowywanie podejmowanych działań do możliwości i ograniczeń uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
  - i) diagnozowanie poziomu wiedzy i umiejętności uczniów,
  - j) podejmowanie indywidualnej pracy dydaktycznej z uczniami (w tym uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi),
  - k) podejmowanie działań wychowawczych w toku pracy dydaktycznej, w miarę pojawiających się problemów, w sytuacjach: zagrożenia bezpieczeństwa, naruszania praw innych, nieprzestrzegania ustalonych zasad,
  - l) podejmowanie współpracy z innymi nauczycielami, wychowawcą klasy, pedagogiem szkolnym, psychologiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami;
5. analizę i interpretację zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, w tym:
- a) prowadzenie dokumentacji praktyki,
  - b) konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką,
  - c) ocenę własnego funkcjonowania w toku wypełniania roli nauczyciela (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron),
  - d) ocenę przebiegu prowadzonych lekcji (zajęć) oraz realizacji zamierzonych celów,
  - e) konsultacje z opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych i prowadzonych lekcji (zajęć),
  - f) omawianie zgromadzonych doświadczeń w grupie studentów (słuchaczy).

Zaliczenie praktyki odbywa się na podstawie przedłożonej pełnej dokumentacji praktyki (konspekty oraz uzupełniony dzienniczek praktyk oraz pozytywnej opinii szkolnego opiekuna praktyk.

Efekty kształcenia dla kierunku **Informatyka**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszaru kształcenia w zakresie nauk technicznych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia pierwszego stopnia – inżynierskie (7 semestrów).
4. **Absolwent:** posiada gruntowną wiedzę w zakresie wykorzystania techniki komputerowej w różnych dziedzinach. Oprócz wiedzy i umiejętności związanych wynikających z profilu technicznego (inżynieria oprogramowania, miernictwo elektroniczne, projektowanie systemów informatycznych, diagnozowanie i serwisowanie urządzeń komputerowych, elementy robotyki i automatyki, bezpieczeństwo systemów komputerowych, technika cyfrowa, projektowanie podzespołów komputerowych, aplikacje WWW), absolwent posiada również wiedzę ogólną w zakresie informatyki (programowanie strukturalne i obiektowe, systemy operacyjne, algorytmy i struktury danych) co umożliwia kontynuowanie nauki na studiach drugiego stopnia. Wiedza absolwenta, jego umiejętności oraz kompetencje są zróżnicowane w zależności od wybranej specjalności: informatyka ogólna, inżynieria systemów informatycznych. Po ukończeniu studiów absolwent otrzymuje tytuł zawodowy inżyniera.
5. **Objaśnienie oznaczeń:**
  - a) K (przed podkreślnikiem) - kierunkowe efekty kształcenia
  - b) A - profil ogólnoakademicki
  - c) 1 - studia pierwszego stopnia
  - d) W - kategoria wiedzy
  - e) U - kategoria umiejętności
  - f) K (po podkreślniku) - kategoria kompetencji społecznych
  - a) InzA - efekty kształcenia prowadzące do uzyskania kompetencji inżynierskich na studiach pierwszego stopnia
  - g) T1A - efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk technicznych dla studiów pierwszego stopnia
  - h) 01, 02, 03 i kolejne - numer efektu kształcenia

Symbol efektu kierunkowego	Kierunkowe efekty kształcenia dla kierunku studiów informatyka- po ukończeniu studiów pierwszego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk technicznych
WIEDZA		
K1_W01	Ma wiedzę w zakresie matematyki, obejmującą algebrę i geometrię, analizę, probabilistykę oraz elementy matematyki dyskretnej i stosowanej, w tym metody matematyczne i metody numeryczne, niezbędne do:	T1A_W01 T1A_W07

	<p>1) opisu i analizy działania programów komputerowych, baz danych, systemów sztucznej inteligencji, przedsięwzięć informatycznych i systemów informatycznych,</p> <p>2) wykorzystania metod analizy statystycznej,</p> <p>3) opisu i analizy działania systemów elektronicznych, w tym systemów zawierających układy programowalne,</p> <p>4) opisu i analizy algorytmów przetwarzania sygnałów, w tym sygnałów dźwięku i obrazu,</p> <p>5) analizy rysunku technicznego i obsługi programów graficznych,</p> <p>6) przetwarzania danych i obliczeń</p>	
K1_W02	Ma wiedzę w zakresie logiki i teorii mnogości, kombinatoryki i teorii grafów oraz języków formalnych	T1A_W01 T1A_W02
K1_W03	Ma wiedzę w zakresie fizyki niezbędną do zrozumienia podstawowych zjawisk fizycznych występujących w elementach i układach elektronicznych i teleinformatycznych	T1A_W01
K1_W04	Zna pojęcie algorytmu i złożoności obliczeniowej, podstawowe instrukcje języka wysokiego poziomu używanego do programowania imperatywnego	T1A_W01 T1A_W03 T1A_W04
K1_W05	Zna podstawy języka technicznego i obsługi programów CAD oraz metody przedstawiania prostych konstrukcji maszynowych	T1A_W02 T1A_W07 InzA_W02 InzA_W05
K1_W06	Ma wiedzę w zakresie paradygmatów programowania, w szczególności metod programowania strukturalnego, obiektowego i deklaratywnego, metod tworzenia i konserwacji złożonych programów komputerowych (konserwacji baz danych)	T1A_W03 T1A_W04 T1A_W06 T1A_W07
K1_W07	Ma uporządkowaną wiedzę w zakresie architektury komputerów, w szczególności warstwy sprzętowej, rozumie logiczne powiązania pomiędzy elementami i zadaniami w komputerze, organizacją działania komputera	T1A_W02 T1A_W04 InzA_W01
K1_W08	Ma wiedzę w zakresie metod optymalizacji i procesów decyzyjnych, programowania liniowego i nieliniowego, a także typowych modeli optymalizacyjnych	T1A_W02
K1_W09	Ma uporządkowaną wiedzę w zakresie metodyki i technik programowania w tym programowania aplikacji i serwisów internetowych	T1A_W02 T1A_W04
K1_W10	Ma wiedzę w zakresie komputerowych systemów sterowania maszyn i urządzeń oraz minimalizacji funkcji sterujących, architektury i technik oprogramowania sterowników, mikrokontrolerów i systemów mikroprocesorowych	T1A_W02 T1A_W04 T1A_W07 InzA_W05
K1_W11	Ma fundamentalną wiedzę w zakresie architektury systemów i sieci komputerowych oraz systemów operacyjnych, niezbędną do instalacji, obsługi i narzędzi informatycznych służących do symulacji i projektowania elementów, układów i systemów elektronicznych i sieci komputerowych w tym zagadnień związanych z bezpieczeństwem sieci	T1A_W02 T1A_W07 InzA_W02 InzA_W05
K1_W12	Ma elementarną wiedzę w zakresie podstaw infrastruktury komunikacji wchodzących w skład sieci teleinformatycznych, w tym sieci bezprzewodowych,	T1A_W02 T1A_W07 InzA_W05

	a także konfigurowania tych urządzeń w sieciach lokalnych	
K1_W13	Ma elementarną wiedzę w zakresie sztucznej inteligencji, reprezentowania wiedzy oraz mechanizmów klasyfikujących	T1A_W03 T1A_W04
K1_W14	Ma elementarną wiedzę w zakresie podstaw sterowania i automatyki oraz problematyki manipulatorów i robotów przemysłowych	T1A_W02
K1_W15	Ma uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę w zakresie algorytmów i struktur danych	T1A_W03 T1A_W04 InzA_W02
K1_W16	Ma uporządkowaną wiedzę w zakresie elementów, układów i systemów elektronicznych, teorii opisu i projektowania układów cyfrowych, obwodów elektrycznych oraz w zakresie teorii sygnałów i metod ich przetwarzania	T1A_W03 T1A_W04
K1_W17	Ma podstawową wiedzę w zakresie metrologii, zna i rozumie metody pomiaru i ekstrakcji podstawowych wielkości charakteryzujących elementy i układy elektroniczne różnego typu	T1A_W03 T1A_W04 T1A_W07 InzA_W02 InzA_W05
K1_W18	Ma wiedzę na temat roli metod numerycznych w rozwiązywaniu najczęściej spotykanych zagadnień matematycznych i zastosowaniu do obrazowania i symulacji komputerowych, a także zna podstawowe algorytmy	T1A_W02 T1A_W04 T1A_W07 InzA_W02
K1_W19	Zna i rozumie podstawy projektowania, tworzenia i zarządzania systemami baz danych	T1A_W04 T1A_W07 InzA_W05
K1_W20	Zna i rozumie pojęcia dotyczące wizualizacji danych na komputerze i organizacji przepływu odpowiednich strumieni informacyjnych, a także uporządkowaną wiedzę na temat metod geometrycznych wykorzystywanych w wizualizacji	T1A_W02 T1A_W04 InzA_W02
K1_W21	Zna i rozumie rolę systemu operacyjnego w pracy komputera, podsystemów i ich mechanizmów, a także zasad bezpieczeństwa systemów komputerowych i poufności danych oraz archiwizacji danych	T1A_W03 InzA_W02 InzA_W05
K1_W22	Orientuje się w obecnym stanie oraz najnowszych trendach rozwojowych informatyki	T1A_W05
K1_W23	Ma elementarną wiedzę na temat cyklu życia urządzeń, obiektów i systemów informatycznych; zna architekturę systemów i modele architektury systemów informatycznych, zna metodyki i narzędzia tworzenia systemów informatycznych w tym język modelowania UML	T1A_W06 InzA_W01
K1_W24	Ma wiedzę z zakresu współczesnej metodologii konstruowania, wdrażania i eksploatacji systemów informatycznych	T1A_W03 T1A_W06 InzA_W01
K1_W25	Ma szczegółową wiedzę związaną z wybranymi zagadnieniami w zakresie informatyki lub zagadnień matematycznych powiązanych z informatyką	T1A_W02 T1A_W04
K1_W26	Ma podstawową wiedzę niezbędną do rozumienia pozatechnicznych uwarunkowań działalności inżynierskiej, w tym zagadnień związanych z zarządzaniem bezpieczeństwem; zna podstawowe zasady bezpieczeństwa i higieny pracy obowiązujące w przemyśle informatycznym	T1A_W08 InzA_W03
K1_W27	Ma elementarną wiedzę w zakresie ochrony własności	T1A_W10

	intelektualnej oraz prawa patentowego	InzA_W03
K1_W28	Ma uporządkowaną wiedzę w zakresie zarządzania projektem informatycznym, w tym zarządzania zakresem, zarządzania jakością, zarządzania czasem, zarządzanie budżetem i prowadzenia działalności gospodarczej	T1A_W09 InzA_W04
K1_W29	Zna ogólne zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości	T1A_W11 InzA_W04
UMIEJĘTNOŚCI		
K1_U01	Potrafi pozyskiwać informacje z literatury, baz danych i innych źródeł; potrafi integrować uzyskane informacje, dokonywać ich interpretacji, a także wyciągać wnioski oraz formułować i uzasadniać opinie	T1A_U01
K1_U02	Potrafi pracować indywidualnie i w zespole; umie oszacować czas potrzebny na realizację zleconego zadania; potrafi opracować i zrealizować harmonogram prac zapewniający dotrzymanie terminów	T1A_U02
K1_U03	Potrafi opracować dokumentację dotyczącą realizacji zadania inżynierskiego i przygotować tekst zawierający omówienie wyników realizacji tego zadania	T1A_U03
K1_U04	Potrafi przygotować i przedstawić krótką prezentację poświęconą wynikom realizacji zadania inżynierskiego	T1A_U03 T1A_U04
K1_U05	Posługuje się językiem angielskim w stopniu wystarczającym do porozumiewania się, a także czytania ze zrozumieniem kart katalogowych, not aplikacyjnych, instrukcji obsługi urządzeń elektronicznych i narzędzi informatycznych oraz podobnych dokumentów	T1A_U01 T1A_U06
K1_U06	Ma umiejętność samokształcenia się, m.in. w celu podnoszenia kompetencji zawodowych	T1A_U05
K1_U07	Potrafi zaprojektować i uzasadnić poprawność działania programu z uwzględnieniem złożoności algorytmów oraz zapisać go w języku wysokiego poziomu	T1A_U08 T1A_U09 InzA_U02
K1_U08	Potrafi zbudować prosty model decyzyjny oraz zinterpretować dane wynikające z programowania matematycznego wykorzystując odpowiednie programy komputerowe	T1A_U09
K1_U09	Potrafi dokonać analizy sygnałów i prostych systemów przetwarzania sygnałów w dziedzinie czasu i częstotliwości, stosując techniki analogowe i cyfrowe oraz odpowiednie narzędzia sprzętowe i programowe	T1A_U08 T1A_U09 InzA_U01 InzA_U02
K1_U10	Potrafi rozpoznać standardowe elementy występujące na rysunkach maszynowych, sporządzić rysunki prostych konstrukcji maszynowych w programie CAD oraz modyfikować istniejące rysunki	T1A_U07 T1A_U09 InzA_U02 InzA_U06
K1_U11	Potrafi posłużyć się właściwie dobranymi środowiskami programistycznymi do projektowania, tworzenia, modyfikacji i zarządzania bazami danych	T1A_U07 InzA_U01 InzA_U02 InzA_U07 T1A_U08
K1_U12	Potrafi posłużyć się właściwie dobranymi metodami do skonstruowania modelu klasyfikującego dla zadanej bazy wiedzy i ocenić jego skuteczność	T1A_U08 T1A_U09 InzA_U02
K1_U13	Potrafi posługiwać się pojęciami z zakresu logiki i teorii mnogości w różnych dziedzinach matematyki i informatyki, wykorzystuje aparat kombinatoryki i teorii grafów, a także	T1A_U01 T1A_U09

	wykorzystuje teorię automatów skończonych do badania poprawności języków formalnych	
K1_U14	Potrafi posługiwać się standardowymi programami biurowymi, oraz specjalistycznymi do tworzenia prezentacji i tekstów matematycznych, informatycznych i inżynierskich, a także wybranymi pakietami wspomagającymi obliczenia, potrafi implementować poznane algorytmy w praktyce obliczeniowej	T1A_U07 T1A_U08 InzA_U02
K1_U15	Potrafi dobrać odpowiedni model statystyczny do analizy danych oraz zaimplementować go w praktyce przy pomocy programów komputerowych	T1A_U07 T1A_U08 T1A_U09 InzA_U02
K1_U16	Potrafi analizować i badać złożoność struktur i baz danych, proponować stosowne procedury i oceniać ich poprawność oraz implementować je w wybranym języku programowania	T1A_U07 T1A_U09 InzA_U02
K1_U17	Potrafi posłużyć się właściwie dobranymi do specyfiki użytkownika metodami i technikami tworzenia systemów informatycznych oraz zaprojektować proces testowania systemu i wdrożenia systemu informatycznego	T1A_U07 T1A_U08 T1A_U09 InzA_U03 InzA_U08
K1_U18	Potrafi zbudować na podstawie podanego schematu, uruchomić oraz przetestować zaprojektowany układ lub prosty system elektroniczny, a także dokonać pomiarów wielkości elektrycznych oraz samodzielnie przeanalizować otrzymane wyniki i usunąć usterki	T1A_U14 T1A_U15 T1A_U16 InzA_U05
K1_U19	Potrafi zaprojektować algorytm sterowania maszyny, urządzenia lub procesu przemysłowego oraz dokonać jego praktycznego zakodowania w języku drabinkowym wykorzystując do tego sterowniki PLC	T1A_U14 T1A_U16 InzA_U08
K1_U20	Potrafi implementować poznane algorytmy w zakresie zagadnień związanych z wizualizacją komputerową	T1A_U14 InzA_U06
K1_U21	Potrafi sformułować specyfikację wymagań i zaprojektować elementy systemów informatycznych z uwzględnieniem zadanych kryteriów użytkowych i ekonomicznych, używając właściwych metod, technik i narzędzi	T1A_U16 T1A_U12 InzA_U04 InzA_U05 InzA_U08
K1_U22	Potrafi opisać budowę i działanie komputerowego systemu sterującego, programuje mikrokontrolery oraz samodzielnie wykrywa i usuwa typowe błędy w ich oprogramowaniu	T1A_U08 T1A_U16
K1_U23	Potrafi identyfikować i scharakteryzować podstawowe elementy systemów komputerowych i urządzeń, identyfikuje typy rozkazów i zasobów komputerowych, zarządza przykładowymi systemami operacyjnymi na poziomie użytkownika i administratora	T1A_U13 InzA_U05
K1_U24	Potrafi dobierać i stosować w praktyce podstawowe elementy i układy automatyki a także posiada podstawowe umiejętności w zakresie programowania i eksploatacji urządzeń robotycznych	T1A_U01 T1A_U16
K1_U25	Potrafi zaplanować proces realizacji prostego systemu informatycznego; potrafi wstępnie oszacować jego koszty	T1A_U12 T1A_U16 InzA_U03 InzA_U04 InzA_U08
K1_U26	Potrafi zaprojektować i wykonać aplikację internetową	T1A_U14

	w różnych środowiskach programistycznych a także przeprowadzić testy	T1A_U15 T1A_U16
K1_U27	Rozpoznaje typ sieci komputerowej i potrafi konfigurować urządzenia komunikacyjne w lokalnych sieciach teleinformatycznych, potrafi administrować siecią komputerową, a także wykorzystuje odpowiednie narzędzia diagnostyczne do rozwiązywania problemów napotykanym w działaniu sieci komputerowych, zarządza bezpieczeństwem sieci	T1A_U08 T1A_U16
K1_U28	Potrafi sformułować algorytm, posługuje się językami programowania oraz odpowiednimi narzędziami informatycznymi do opracowania programów komputerowych sterujących systemem elektronicznym oraz do oprogramowania mikrokontrolerów lub mikroprocesorów sterujących w systemie elektronicznym	T1A_U07 T1A_U09
K1_U29	Potrafi dokonać identyfikacji i sformułować specyfikację prostych zadań inżynierskich o charakterze praktycznym typowych dla studiów informatycznych	T1A_U14
K1_U30	Potrafi — przy formułowaniu i rozwiązywaniu zadań obejmujących projektowanie systemów informatycznych — dostrzegać ich aspekty pozatechniczne, w tym środowiskowe, ekonomiczne i prawne	T1A_U10 InzA_U03
K1_U31	Stosuje zasady bezpieczeństwa i higieny pracy	T1A_U11
K1_U32	Potrafi ocenić przydatność rutynowych metod i narzędzi służących do rozwiązywania prostych zadań inżynierskich, typowych dla informatyki oraz wybierać i stosować właściwe metody i narzędzia	T1A_U15 InzA_U05 InzA_U07
K1_U33	Potrafi – zgodnie z zadaną specyfikacją – zaprojektować oraz zrealizować proste urządzenie, obiekt, system lub proces, typowe dla studiów informatycznych, używając właściwych metod, technik i narzędzi	T1A_U16
K1_U34	Identyfikuje zagrożenia oraz określa podstawowe zasady bezpieczeństwa sprzętu, systemów operacyjnych, sieci komputerowych, zasobów	T1A_U10 T1A_U13 T1A_U15 T1A_U16 InzA_U03 InzA_U05 InzA_U07
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K1_K01	Rozumie potrzebę i zna możliwości ciągłego dokształcania się (studia drugiego i trzeciego stopnia, studia podyplomowe, kursy) - podnoszenia kompetencji zawodowych, osobistych i społecznych	T1A_K01
K1_K02	Ma świadomość ważności i rozumie pozatechniczne aspekty i skutki działalności inżyniera-informatyka, w tym jej wpływ na środowisko, i związaną z tym odpowiedzialność za podejmowane decyzje	T1A_K02 InzA_K01
K_K03	Ma świadomość ważności zachowania w sposób profesjonalny, przestrzegania zasad etyki zawodowej i poszanowania różnorodności poglądów i kultur	T1A_K05
K1_K04	Ma świadomość odpowiedzialności za pracę własną oraz gotowość podporządkowania się zasadom pracy w zespole i ponoszenia odpowiedzialności za wspólnie realizowane zadania	T1A_K03 T1A_K04

K1_K05	Potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy	T1A_K06 InzA_K02
K1_K06	Ma świadomość roli społecznej absolwenta kierunku technicznego, a zwłaszcza rozumie potrzebę formułowania i przekazywania społeczeństwu - m.in. poprzez środki masowego przekazu - informacji i opinii dotyczących osiągnięć informatyki i innych aspektów działalności inżyniera-informatyka; podejmuje starania, aby przekazać takie informacje i opinie w sposób powszechnie zrozumiały	T1A_K07

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji I stopnia wymagane są wszystkie efekty kształcenia właściwe dla danej specjalności.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia pierwszego stopnia, 7 semestrów, liczba punktów ECTS –210.

III. PRAKTYKA:

Studenci odbywają praktykę zawodową 4-tygodniową (160 godzin) w pełnym wymiarze czasu pracy (5 dni w tygodniu po 8 godzin) po zakończeniu zajęć w IV semestrze (czerwiec - wrzesień). Za zaliczenie praktyki student otrzymuje 5 punktów ECTS.

Załącznik 28 do Uchwały Nr 187 Senatu UWM w Olsztynie z dnia 26 marca 2013 roku w sprawie zmiany Uchwały Nr 916 Senatu UWM w Olsztynie z dnia 27 kwietnia 2012 roku w sprawie określenia efektów kształcenia dla poziomów i profili kształcenia na kierunkach prowadzonych w Uniwersytecie

Efekty kształcenia dla kierunku **Informatyka**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek studiów należy do obszaru kształcenia w zakresie nauk technicznych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia drugiego stopnia (4 semestry).
4. **Absolwent:** w zakresie specjalności: techniki multimedialne posiada gruntowną wiedzę w zakresie tworzenia i wykorzystania nowoczesnych technik multimedialnych w różnych dziedzinach. Absolwent o specjalności: projektowanie systemów informatycznych i sieci komputerowych posiada gruntowną wiedzę w zakresie zaawansowanych systemów programowania, systemów komputerowych i informatycznych, zaawansowanych baz danych i aplikacji internetowych. Ponadto absolwent obu specjalności legitymuje się pogłębioną wiedzą ogólną w zakresie informatyki i jej podstaw teoretycznych. Po ukończeniu studiów absolwent uzyskuje tytuł zawodowy magistra inżyniera.
5. **Objaśnienie oznaczeń:**
  - a) K (przed podkreśnikiem) - kierunkowe efekty kształcenia
  - b) A - profil ogólnoakademicki
  - c) 2 - studia drugiego stopnia
  - d) W - kategoria wiedzy
  - e) U - kategoria umiejętności
  - f) K (po podkreśniku) - kategoria kompetencji społecznych
  - g) InzA - efekty kształcenia prowadzące do uzyskania kompetencji inżynierskich na studiach drugiego stopnia
  - h) T2A - efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk technicznych dla studiów drugiego stopnia
  - i) 01, 02, 03 i kolejne - numer efektu kształcenia

Symbol efektu kierunkowego	Kierunkowe efekty kształcenia dla kierunku studiów informatyka - po ukończeniu studiów drugiego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk technicznych
WIEDZA		
K2_W01	Ma poszerzoną i pogłębioną wiedzę w zakresie niektórych działów matematyki, obejmującą elementy matematyki dyskretnej i stosowanej oraz metody optymalizacji, w tym metody matematyczne, niezbędne do: <ol style="list-style-type: none"> 1) modelowania i analizy działania zaawansowanych systemów informatycznych i baz danych, 2) opisu i analizy złożoności algorytmów obliczeniowych, 3) opisu, analizy i syntezy algorytmów przetwarzania sygnałów cyfrowych, w tym specjalizowanych algorytmów przetwarzania obrazu i mowy, 	T2A_W01 T2A_W07

	4) statystycznej analizy danych	
K2_W02	Ma pogłębioną wiedzę związaną z wybranymi zagadnieniami matematyki powiązanych z informatyką	T2A_W02
K2_W03	Ma wiedzę w zakresie biofizyki, obejmującą podstawy percepcji wizualnej i dźwiękowej	T2A_W03
K2_W04	Ma podbudowaną teoretycznie szczegółową wiedzę związaną z wybranymi zagadnieniami z zakresu informatyki	T2A_W04
K2_W05	Ma pogłębioną wiedzę dotyczącą zaawansowanych konstrukcji i technik programowania obiektowego	T2A_W03 T2A_W07 InzA_W01
K2_W06	Ma uporządkowaną wiedzę dotyczącą współczesnych zagadnień związanych z modelowaniem układów i symulacjami komputerowymi	T2A_W04 InzA_W05
K2_W07	Ma uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę w zakresie zasad działania elementów składowych systemu komputerowego, w tym systemu mobilnego, oraz jego parametrów technicznych i funkcjonalnych	T2A_W03 T2A_W06 InzA_W01 InzA_W02 InzA_W05
K2_W08	Ma zaawansowaną wiedzę w zakresie systemów informatycznych wspomagających zarządzanie, kompleksowej informatyzacji organizacji, analizy biznesowej organizacji i procesów biznesowych	T2A_W06 T2A_W08 T2A_W09 InzA_W01 InzA_W03 InzA_W04
K2_W09	Ma wiedzę w zakresie zasad i mechanizmów funkcjonowania systemów rozproszonych oraz sposobu realizacji takich zagadnień jak: komunikacja, synchronizacja, zwielokrotnianie, tolerowanie awarii	T2A_W04 T2A_W03 T2A_W06
K2_W10	Ma wiedzę w zakresie ochrony danych w procesie ich zautomatyzowanego przetwarzania oraz mechanizmów bezpiecznej komunikacji	T2A_W03 T2A_W05
K2_W11	Ma pogłębioną wiedzę w zakresie projektowania zaawansowanych sieci komputerowych oraz systemami ich zarządzania	T2A_W04 T2A_W06 InzA_W02 InzA_W05
K2_W12	Ma pogłębioną i rozszerzoną wiedzę w zakresie systemów baz danych	T2A_W03 T2A_W04 T2A_W07 InzA_W02
K2_W13	Ma pogłębioną wiedzę w zakresie metodyki i technik tworzenia zaawansowanych aplikacji i serwisów internetowych	T2A_W04 T2A_W06 T2A_W07 InzA_W05
K2_W14	Ma pogłębioną i usystematyzowaną wiedzę w zakresie sztucznej inteligencji	T2A_W02 T2A_W04 T2A_W07
K2_W15	Ma wiedzę w zakresie podstawowych koncepcji grafiki trójwymiarowej, a także narzędzi do programowania i modelowania grafiki	T2A_W02 T2A_W03 InzA_W02
K2_W16	Ma usystematyzowaną i pogłębioną wiedzę dotyczącą zaawansowanych metod i technik programowania graficznego, wizualnego i multimedialnego, w tym trójwymiarowej animacji komputerowej	T2A_W04
K2_W17	Ma wiedzę w zakresie zjawisk percepcji informacji wizualnej oraz percepcji dźwięku, a także wybranych rodzajów przetwarzania obrazów	T2A_W01 T2A_W03
K2_W18	Ma pogłębioną wiedzę w zakresie teorii sterowania oraz zagadnień eksploatacji, sterowania i programowania robotów	T2A_W04 InzA_W05

K2_W19	Ma pogłębioną, podbudowaną teoretycznie wiedzę w zakresie teorii sygnałów i metod ich przetwarzania	T2A_W03 T2A_W04 InzA_W02
K2_W20	Ma uporządkowaną wiedzę w zakresie nowoczesnych metod i technik analogowych i cyfrowych oraz algorytmów przetwarzania sygnałów mowy	T2A_W04 T2A_W05
K2_W21	Ma pogłębioną wiedzę w zakresie metod numerycznych i technik numerycznych służących do rozwiązywania różnorodnych problemów w dziedzinie matematyki, a także techniki, medycyny i ekonomii	T2A_W01 T2A_W02 T2A_W04 InzA_W05
K2_W22	Orientuje się w obecnym stanie oraz najnowszych trendach rozwojowych informatyki i nauk pokrewnych	T2A_W05
K_W23	Ma wiedzę niezbędną do rozumienia społecznych, ekonomicznych, prawnych i innych pozatechnicznych uwarunkowań działalności inżynierskiej i informatycznej	T2A_W08 InzA_W03
K2_W24	Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności, przemysłowej i prawa autorskiego oraz konieczność zarządzania zasobami własności intelektualnej; potrafi korzystać z zasobów informacji patentowego	T2A_W10
K2_W25	Zna ogólne zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości, wykorzystującej wiedzę z dziedziny informatyki	T2A_W11 InzA_W04
UMIEJĘTNOŚCI		
K2_U01	Potrafi pozyskiwać informacje z literatury, baz danych i innych źródeł; także w języku angielskim w zakresie informatyki, potrafi integrować uzyskane informacje, dokonywać ich interpretacji i krytycznej oceny, a także wyciągać wnioski oraz formułować i wyczerpująco uzasadniać opinie	T2A_U01 T2A_U06 InzA_U01
K2_U02	Potrafi porozumiewać się przy użyciu różnych technik w środowisku zawodowym oraz innych środowiskach, także w języku angielskim w zakresie informatyki; potrafi pracować indywidualnie i w zespole; umie oszacować czas potrzebny na realizację zleconego zadania; potrafi opracować i zrealizować harmonogram prac zapewniający dotrzymanie terminów	T2A_U02 T2A_U03 T2A_U06 InzA_U03
K2_U03	Potrafi opracować dokumentację dotyczącą realizacji zadania projektowego lub badawczego i przygotować opracowanie zawierające omówienie wyników realizacji tego zadania	T2A_U04
K2_U04	Potrafi przygotować i przedstawić prezentację na temat realizacji zadania projektowego lub badawczego oraz poprowadzić dyskusję dotyczącą przedstawionej prezentacji	T2A_U04
K2_U05	Posługuje się językiem angielskim w stopniu wystarczającym do porozumiewania się, również w sprawach zawodowych, czytania ze zrozumieniem literatury fachowej, a także przygotowania i wygłoszenia krótkiej prezentacji na temat realizacji zadania projektowego lub badawczego	T2A_U04 T2A_U06
K2_U06	Ma umiejętność samokształcenia się, m.in. w celu podnoszenia kompetencji zawodowych	T2A_U05
K2_U07	Posługuje się zaawansowanymi pojęciami algebry i logiki matematycznej w zastosowaniu do problemów informatycznych	T2A_U10

K2_U08	Posiada umiejętności niezbędne w projektowaniu i implementacji systemów i aplikacji rozproszonych wykorzystując w tym celu odpowiednie narzędzia programistyczne	T2A_U07 T2A_U16 T2A_U19
K2_U09	Posiada umiejętności w zakresie tworzenia modułów zintegrowanego systemu informatycznego z wykorzystaniem języków modelowania biznesowego i uwzględnieniem zadanych kryteriów użytkowych i ekonomicznych, używając właściwych metod, technik i narzędzi; analizuje różne modele procesów biznesowych	T2A_U14, T2A_U15 T2A_U17, T2A_U18 T2A_U19, InzA_U02 InzA_U03 InzA_U04, InzA_U06 InzA_U08
K2_U10	Potrafi porównać stopień bezpieczeństwa systemów komputerowych, dobrać zabezpieczenie w zależności od rodzaju zagrożeń	T2A_U07, T2A_U10 T2A_U12, T2A_U15 T2A_U16, T2A_U18 InzA_U03
K2_U11	Wykorzystując odpowiednie oprogramowanie potrafi zaprojektować sieć komputerową, uwzględniając cele biznesowe i techniczne klienta, a także po uruchomieniu sieci zarządza nią	T2A_U10, T2A_U14 T2A_U16, T2A_U17 T2A_U19 InzA_U01, InzA_U05 InzA_U06, InzA_U07 InzA_U08
K2_U12	Potrafi posłużyć się właściwie dobranymi zaawansowanymi środowiskami programistycznymi do projektowania, tworzenia, modyfikacji i zarządzania bazami danych oraz administracji serwerem	T2A_U07, T2A_U09 T2A_U15, T2A_U16 T2A_U18 InzA_U05, InzA_U06 InzA_U08
K2_U13	Potrafi zaprojektować i zaimplementować w wybranym środowisku programistycznym aplikację internetową opartą o rozproszone komponenty usługowe	T2A_U07 T2A_U10 T2A_U18
K2_U14	Potrafi określić wpływ parametrów elementów funkcjonalnych komputera lub systemu mobilnego na szybkość procesów przetwarzania, a także dobrać elementy i podzespoły w zależności od potrzeb użytkownika i postawionego zagadnienia informatycznego	T2A_U10, T2A_U14 T2A_U15, T2A_U16 T2A_U18 InzA_U01, InzA_U04 InzA_U05
K2_U15	Potrafi wykorzystać poznane metody i modele matematyczne do przetwarzania baz wiedzy a także dobrać modele sztucznej inteligencji do zadanych problemów	T2A_U08, T2A_U09 T2A_U18, T2A_U19 InzA_U02
K2_U16	Potrafi posłużyć się właściwie dobranymi metodami i technikami tworzenia aplikacji graficznych oraz modelowania krzywych i powierzchni	T2A_U07, T2A_U10
K2_U17	Potrafi wykorzystać zaawansowane środowiska programistyczne i zaawansowane technologie do stworzenia aplikacji multimedialnych	T2A_U07, T2A_U10
K2_U18	Potrafi posłużyć się wybranymi algorytmami i językami programowania w zakresie pozyskiwania i przetwarzania informacji wizualnej i dźwiękowej, używa nowoczesnych narzędzi programistycznych w tworzeniu interaktywnych aplikacji multimedialnych	T2A_U07, T2A_U08 T2A_U09, T2A_U15
K2_U19	Potrafi dobrać i stosować w praktyce elementy i układy automatyki a także posiada umiejętności konieczne do programowania ii analizy działania robotów	T2A_U08, T2A_U13 T2A_U15, T2A_U16
K2_U20	Potrafi dobrać odpowiedni model statystyczny do analizy danych oraz zaimplementować go w praktyce przy pomocy programów komputerowych	T2A_U08 T2A_U10 InzA_U01, InzA_U02
K2_U21	Potrafi dobrać odpowiedni system przetwarzania sygnału mowy do postawionego zadania informatycznego	T2A_U09, T2A_U10 T2A_U12

	wykorzystując odpowiednie narzędzia sprzętowe i programowe	InzA_U07
K2_U22	Potrafi — przy formułowaniu i rozwiązywaniu zadań informatycznych — integrować wiedzę z zakresu nauk informatycznych i pokrewnych oraz stosować podejście systemowe, uwzględniające także aspekty pozatechniczne	T2A_U10 T2A_U14 InzA_U02, InzA_U03 InzA_U04, InzA_U05
K2_U23	Potrafi formułować i testować hipotezy związane z problemami inżynierskimi i prostymi problemami badawczymi	T2A_U11 InzA_U01
K2_U24	Potrafi ocenić przydatność i możliwość wykorzystania nowych osiągnięć (technik i technologii) w zakresie informatyki	T2A_U12
K2_U25	Ma przygotowanie niezbędne do pracy w środowisku przemysłowym oraz zna zasady bezpieczeństwa związane z tą pracą	T2A_U13
K2_U26	Potrafi ocenić przydatność rutynowych metod i narzędzi służących do rozwiązywania prostych zadań inżynierskich, typowych dla informatyki oraz wybierać i stosować właściwe metody i narzędzia	T2A_U14 InzA_U07
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K2_K01	Rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie, potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób	T2A_K01
K2_K02	Ma świadomość ważności i rozumie pozatechniczne aspekty i skutki działalności w obszarze informatyki, w tym jej wpływu na otoczenie, i związanej z tym odpowiedzialności za podejmowane decyzje	T2A_K02 InzA_K01
K2_K03	Potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role	T2A_K03
K2_K04	Potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania	T2A_K04
K2_K05	Prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu	T2A_K05
K2_K06	Rozumie znaczenie otwartych standardów oraz otwartych technologii	T2A_K02 T2A_K05
K2_K07	Potrafi myśleć i działać w sposób kreatywny i przedsiębiorczy	T2A_K06 InzA_K02
K2_K08	Rozumie potrzebę formułowania i przekazywania społeczeństwu m.in. poprzez środki masowego przekazu - informacji i opinii dotyczących osiągnięć informatyki i innych aspektów działalności inżyniera-informatyka; podejmuje starania, aby przekazać takie informacje i opinie w sposób powszechnie zrozumiały, przedstawiając różne punkty widzenia	T2A_K07

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji II stopnia wymagane są wszystkie efekty kształcenia właściwe dla danej specjalności.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia drugiego stopnia, 4 semestry, liczba punktów ECTS – 120.

III. PRAKTYKA:

Studenci specjalności: techniki multimedialne oraz projektowanie systemów informatycznych i sieci komputerowych odbywają praktykę zawodową 4-tygodniową (160 godzin) w pełnym wymiarze czasu pracy (5 dni w tygodniu po 8 godzin) po zakończeniu zajęć w II semestrze (czerwiec - wrzesień). Za zaliczenie praktyki student otrzymuje 5 punktów ECTS.

Efekty kształcenia dla kierunku **Inżynieria bezpieczeństwa**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszarów kształcenia w zakresie: nauk technicznych i nauk społecznych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia pierwszego stopnia – inżynierskie (7 semestrów).
4. **Absolwent:** nabywa wiedzę obejmującą problematykę bezpieczeństwa w procesie projektowania, wytwarzania i eksploatacji: maszyn, urządzeń, instalacji technicznych, obiektów. Poznaje problematykę bezpieczeństwa dotyczącą: znajomości istnienia i prognozowania możliwych zagrożeń naturalnych i cywilnych oraz ich skutków, a także zapobiegania im. Absolwent posiada umiejętności dokonywania analizy bezpieczeństwa i ryzyka, określania wymagań. Zna zasady projektowania systemów monitorowania zagrożeń związanych z technicznym zabezpieczaniem obiektów oraz wiedzę jak zapewniać bezpieczeństwo środowiska. Posiada umiejętności organizowania i prowadzenia działań ratowniczych, zapobiegających i ograniczających wypadki, awarie i choroby zawodowe. Może pełnić funkcje organizatorskie w zakresie zarządzania bezpieczeństwem, kontrolowania przestrzegania przepisów i zasad bezpieczeństwa, warunków pracy i standardów bezpieczeństwa. Wybierając specjalność: inżynieria systemów bezpieczeństwa po ukończeniu studiów znajdzie zatrudnienie w służbach i administracji publicznej odpowiedzialnych za bezpieczeństwo, gdzie może zajmować się wdrażaniem systemów zarządzania bezpieczeństwem, eksploatacją systemów zarządzania bezpieczeństwem oraz być administratorem systemów zarządzania bezpieczeństwem. Może również podjąć pracę w jednostkach ratownictwa. Wybierając specjalność: bezpieczeństwo pracy zdobywa wiedzę ogólną z zakresu nauk technicznych oraz wiedzę specjalistyczną z zakresu zarządzania bezpieczeństwem, bezpieczeństwa i higieny pracy, bezpieczeństwa maszyn, konstrukcji, urządzeń i instalacji technicznych, antropometrii, ergonomii, fizjologii, w tym obejmującą czynniki zagrożeń występujących w środowisku pracy i metody ich eliminowania lub ograniczania, ocenę ryzyka zawodowego, badania wypadków przy pracy i chorób zawodowych oraz zadania i metody pracy służby bhp, a także niezbędną wiedzę w zakresie prawa pracy, psychologii, organizacji i zarządzania. Absolwent posiada umiejętność: korzystania z nabytej wiedzy, komunikowania się z otoczeniem, aktywnego uczestniczenia w pracy zespołowej. Absolwent umie: oceniać rolę i miejsce człowieka w procesie pracy wraz ze wszystkimi tego konsekwencjami, praktycznie wykorzystywać wiedzę i umiejętności z zakresu psychologii, organizacji, zarządzania i marketingu w działaniach dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy oraz oceniać przebieg procesów produkcyjnych w zakładach pracy w aspekcie zagadnień bezpieczeństwa i higieny pracy. Absolwent wie jak: przeprowadzać kontrole przestrzegania przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, projektować i monitorować stan i warunki bezpieczeństwa, organizować i prowadzić akcje ratownicze, formułować wnioski w zakresie poprawy warunków pracy, oceniać rozwiązania techniczno-organizacyjne pod względem spełniania wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ergonomii, badać okoliczności i przyczyny awarii i wypadków przy pracy, podejmować działania profilaktyczne, prowadzić szkolenia i dokumentację związaną z bezpieczeństwem w organizacji. Absolwent po ukończeniu studiów może podjąć pracę związaną

z funkcjonowaniem systemu bezpieczeństwa, ochrony ludzi i mienia, ochroną zdrowia i życia człowieka w środowisku pracy - w tym w służbie bezpieczeństwa i higieny pracy w małych, średnich i dużych przedsiębiorstwach oraz w organach nadzoru nad warunkami pracy. Jest być przygotowany do pracy w jednostkach badawczych oraz w szkolnictwie. Absolwent jest przygotowany do podjęcia nauki na studiach drugiego stopnia.

5. **Objaśnienie oznaczeń:**

- a) K (przed podkreśnikiem) - kierunkowe efekty kształcenia
- b) A - profil ogólnoakademicki
- c) 1 - studia pierwszego stopnia
- d) W - kategoria wiedzy
- e) U - kategoria umiejętności
- f) K (po podkreśniku) - kategoria kompetencji społecznych
- g) T1A - efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk technicznych dla studiów pierwszego stopnia
- f) S1A - efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych dla studiów pierwszego stopnia
- g) 01, 02, 03 i kolejne - numer efektu kształcenia

Symbol efektu kierunkowego	Kierunkowe efekty kształcenia dla kierunku studiów - inżynieria bezpieczeństwa po ukończeniu studiów pierwszego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarach kształcenia w zakresie nauk technicznych i nauk społecznych
WIEDZA		
K1A_W01	Ma wiedzę z zakresu matematyki, fizyki, chemii, i innych obszarów właściwych dla studiowanego kierunku studiów przydatną do formułowania i rozwiązywania prostych zadań z zakresu inżynierii bezpieczeństwa	T1A_W01
K1A_W02	Ma podstawową wiedzę w zakresie kierunków studiów powiązanych z inżynierią bezpieczeństwa, takich jak: mechanika i budowa maszyn, mechatronika, energetyka	T1A_W02
K1A_W03	Ma uporządkowaną, podbudowaną teoretycznie wiedzę ogólną obejmującą kluczowe zagadnienia z zakresu inżynierii bezpieczeństwa technicznego i cywilnego, analizy ryzyka, ochrony środowiska oraz trwałości i niezawodności	T1A_W03
K1A_W04	Ma szczegółową wiedzę związaną z wybranymi zagadnieniami z zakresu diagnostyki technicznej, metod analizy ryzyka, technicznych systemów zabezpieczeń, ergonomii, oraz zarządzania systemami BHP	T1A_W04
K1A_W05	Ma podstawową wiedzę o trendach rozwojowych z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla inżynierii bezpieczeństwa	T1A_W05
K1A_W06	Ma podstawową wiedzę o cyklu życia urządzeń, obiektów i systemów technicznych	T1A_W06
K1A_W07	Zna podstawowe metody, techniki, narzędzia i materiały stosowane przy rozwiązywaniu prostych zadań inżynierskich z zakresu techniki wytwarzania, nauki o materiałach, mechaniki grafiki inżynierskiej, wytrzymałości materiałów, miernictwa mechatroniki,	T1A_W07

	optymalizacji procesów technologicznych	
K1A_W08	Ma podstawową wiedzę niezbędną do rozumienia społecznych, ekonomicznych, prawnych i innych pozatechnicznych uwarunkowań działalności inżynierskiej	T1A_W08
K1A_W09	Zna ogólne zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości, wykorzystującej wiedzę z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla inżynierii bezpieczeństwa	T1A_W11 S1A_W11
K1A_W10	Ma podstawową wiedzę dotyczącą zarządzania, w tym zarządzania jakością i prowadzenia działalności gospodarczej z wykorzystaniem zasad ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego.	T1A_W09 T1A_W10 S1A_W10
K1A_W11	Zna rodzaje więzi społecznych odpowiadające dziedzinom nauki i dyscyplinom naukowym, właściwym dla inżynierii bezpieczeństwa oraz zna rządzące nimi prawidłowości	S1A_W04
K1A_W12	Ma podstawową wiedzę o człowieku, w szczególności jako podmiocie konstytuującym struktury społeczne i zasady ich funkcjonowania, a także działającym w tych strukturach w aspekcie bezpieczeństwa cywilnego	S1A_W05
K1A_W13	Zna metody i narzędzia, w tym techniki pozyskiwania danych, właściwe dla bezpieczeństwa cywilnego, pozwalające opisywać struktury i instytucje społeczne oraz procesy w nich i między nimi zachodzące	S1A_W06
K1A_W14	Ma wiedzę o normach i regułach (prawnych, organizacyjnych, moralnych, etycznych) organizujących struktury i instytucje odpowiedzialne za bezpieczeństwo techniczne i cywilne	S1A_W07
K1A_W15	Ma wiedzę o procesach zmian struktur i instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo cywilne, o przyczynach, przebiegu, skali i konsekwencjach tych zmian	S1A_W08
UMIEJĘTNOŚCI		
K1A_U01	Potrafi pozyskiwać informacje z literatury, baz danych oraz innych właściwie dobranych źródeł, także w języku angielskim lub innym języku obcym uznawanym za język komunikacji międzynarodowej w zakresie studiowanego kierunku studiów, potrafi integrować uzyskane informacje, dokonywać ich interpretacji, a także wyciągać wnioski oraz formułować i uzasadniać opinie	T1A_U01
K1A_U02	Potrafi porozumiewać się przy użyciu różnych technik w środowisku zawodowym oraz w innych środowiskach	T1A_U02
K1A_U03	Potrafi przygotować w języku polskim i języku obcym, uznawanym za podstawowy dla dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku studiów, dobrze udokumentowane opracowanie problemów z zakresu inżynierii bezpieczeństwa	T1A_U03 S1A_U09
K1A_U04	Potrafi przygotować i przedstawić w języku polskim i języku obcym prezentację ustną, dotyczącą szczegółowych zagadnień z zakresu studiowanego kierunku studiów	T1A_U04
K1A_U05	Ma umiejętność samokształcenia się	T1A_U05

K1A_U06	Ma umiejętności językowe w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla studiowanego kierunku studiów, zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 europejskiego systemu opisu kształcenia językowego	T1A_U06
K1A_U07	Potrafi prawidłowo interpretować zjawiska społeczne (kulturowe, polityczne, prawne, ekonomiczne) w zakresie socjologii, psychologii pracy i etyki zawodowej	S1A_U01
K1A_U08	Potrafi wykorzystać podstawową wiedzę teoretyczną i pozyskiwać dane do analizowania konkretnych procesów i zjawisk społecznych w zakresie oceny ryzyka zawodowego, bhp, fizjologii, socjologii i psychologii pracy oraz antropometrii	S1A_U02
K1A_U09	Potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg konkretnych procesów i zjawisk społecznych w zakresie zarządzania BHP	S1A_U03
K1A_U10	Potrafi prognozować procesy i zjawiska społeczne z wykorzystaniem standardowych metod i narzędzi w zakresie zagrożeń bezpieczeństwa	S1A_U04
K1A_U11	Prawidłowo posługuje się systemami normatywnymi oraz wybranymi normami i regułami (prawnymi, zawodowymi, moralnymi) w celu rozwiązania konkretnego zadania z zakresu jakości i środowiskowym oraz systemów bezpieczeństwa	S1A_U05
K1A_U12	Wykorzystuje zdobytą wiedzę do rozstrzygania dylematów pojawiających się w pracy zawodowej służby bezpieczeństwa i higieny pracy oraz systemów ratownictwa	S1A_U06
K1A_U13	Analizuje rozwiązania konkretnych problemów służby BHP, systemów ratownictwa, systemu zarządzania na wybranym szczeblu administracyjnym i proponuje w tym zakresie odpowiednie rozstrzygnięcia	S1A_U07
K1A_U14	Posiada umiejętność rozumienia i analizowania zjawisk społecznych	S1A_U08
K1A_U15	Potrafi posługiwać się technikami informacyjno-komunikacyjnymi właściwymi do realizacji zadań typowych dla działalności inżynierskiej	T1A_U07
K1A_U16	Potrafi planować i przeprowadzać eksperymenty, w tym pomiary i symulacje komputerowe, interpretować uzyskane wyniki i wyciągać wnioski	T1A_U08
K1A_U17	Potrafi wykorzystać do formułowania i rozwiązywania zadań inżynierskich metody analityczne, symulacyjne oraz eksperymentalne	T1A_U09
K1A_U18	Potrafi – przy formułowaniu i rozwiązywaniu zadań inżynierskich – dostrzegać ich aspekty systemowe i pozatechniczne, w szczególności związane z ryzykiem i zagrożeniami mechanicznymi, chemicznymi i biologicznymi	T1A_U10
K1A_U19	Ma przygotowanie niezbędne do pracy w środowisku przemysłowym oraz zna zasady bezpieczeństwa związane z tą pracą	T1A_U11
K1A_U20	Potrafi dokonać wstępnej analizy ekonomicznej podejmowanych działań inżynierskich	T1A_U12

K1A_U21	Potrafi dokonać krytycznej analizy sposobu funkcjonowania i ocenić – zwłaszcza w powiązaniu z bezpieczeństwem – istniejące rozwiązania techniczne	T1A_U13
K1A_U22	Potrafi dokonać identyfikacji i sformułować specyfikację prostych zadań inżynierskich o charakterze praktycznym z zakresu eksploatacji, diagnostyki, analizy ryzyka, ergonomii oraz zarządzania BHP	T1A_U14
K1A_U23	Potrafi ocenić przydatność rutynowych metod i narzędzi służących do rozwiązania prostego zadania inżynierskiego o charakterze praktycznym z zakresu inżynierii bezpieczeństwa technicznego	T1A_U15
K1A_U24	Potrafi – zgodnie z zadaną specyfikacją – zaprojektować oraz zrealizować proste urządzenie, obiekt, system lub proces, typowe dla systemów bezpieczeństwa technicznego i cywilnego	T1A_U16
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K1A_K01	Rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie, potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób	T1A_K01 S1A_K01
K1A_K02	Ma świadomość ważności i rozumie pozatechnicznych aspektów i skutków działalności inżynierskiej, w tym jej wpływu na środowisko, i związanej z tym odpowiedzialności za podejmowane decyzje	T1A_K02
K1A_K03	Potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role	T1A_K03 S1A_K02
K1A_K04	Potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania	T1A_K04 S1A_K03
K1A_K05	Prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu	T1A_K05 S1A_K04
K1A_K06	Umie uczestniczyć w przygotowaniu projektów społecznych (politycznych, gospodarczych, obywatelskich), uwzględniając aspekty prawne, ekonomiczne i bezpieczeństwa	S1A_K05
K1A_K07	Potrafi uzupełniać i doskonalić nabytą wiedzę i umiejętności	S1A_K06
K1A_K08	Potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy	T1A_K06 S1A_K07
K1A_K09	Ma świadomość roli społecznej absolwenta uczelni technicznej, a zwłaszcza rozumie potrzebę formułowania i przekazywania społeczeństwu, informacji dotyczących osiągnięć techniki i aspektów bezpieczeństwa podejmuje starania, aby przekazać takie informacje i opinie w sposób powszechnie zrozumiały	T1A_K07

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji I stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia pierwszego stopnia, 7 semestrów, liczba punktów ECTS - 210.

III. PRAKTYKA:

Praktyka technologiczna: wymiar praktyki: 160h/ 4 tygodnie.

Okres realizacji: po II semestrze.

Cele i treści kształcenia: uzyskanie podstawowej wiedzy o funkcjonowaniu systemów ratownictwa. W ramach praktyki studenci zapoznają się z procesami wykonawczymi

i informacyjno - decyzyjnymi realizowanymi przez komendy powiatowej i komendy wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej oraz Państwowego Ratownictwa Medycznego.

Studenci zostają zapoznani z:

- przepisami prawnymi dotyczącymi funkcjonowania stanowiska kierownika ratownictwem Państwowej Straży Pożarnej; unormowaniami prawnymi dotyczącymi funkcjonowania Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego,
- organizacją ratownictwa w strukturach Państwowej Straży Pożarnej, Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego,
- organizacją i zasadami działania jednostek ratowniczo - gaśniczych,
- rolą i zasadami koordynatora działań ratunkowych komendy wojewódzkiej i powiatowej Państwowej Straży Pożarnej, rolą i zasadami kierowania zespołu wyjazdowego Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego,
- wyposażeniem technicznym jednostek Państwowej Straży Pożarnej; sprzętem ratowniczym Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego,
- zasadami dysponowania jednostkami Państwowej Straży Pożarnej w akcjach ratowniczo - gaśniczych,
- dokumentacją obowiązującą w codziennej pracy komend Państwowej Straży Pożarnej, i Państwowego Ratownictwa Medycznego.

Praktyka zawodowa: wymiar praktyki: 160h/ 4 tygodnie.

Okres realizacji: po IV semestrze.

Cele i treści kształcenia: praktyczne zapoznanie studenta z działalnością organizacyjno-gospodarczą i innowacyjną przedsiębiorstwa w zakresie rozwiązywania inżynierskich problemów technologiczno-wytwórczych, procesowych oraz inżynierii bezpieczeństwa. Celem jest także przygotowanie studenta do pracy w zespole i pokazaniu mu znaczenia oraz wartości pracy na różnych stanowiskach, przedstawianiu studentowi praktycznych zastosowań wiadomości teoretycznych uzyskanych przez niego w czasie studiów. Praktyka zawodowa daje szansę pokazania się studenta w środowiskach potencjalnych pracodawców i daje możliwość pozyskania tematów prac dyplomowych związanych z praktycznymi ich realizacjami, a w konsekwencji ułatwienie absolwentowi znalezienia miejsca pracy.

Do zadań praktyki zawodowej należy zapoznanie studenta z:

- technologią i organizacją prac wykonawczych,
- funkcjonowaniem oraz zasadami eksploatacji urządzeń realizujących proces technologiczny,
- działalnością z zakresu szeroko rozumianej inżynierii bezpieczeństwa, zabezpieczeń logistycznych, surowcowych, ochrony mienia i monitoringu na wszystkich szczeblach produkcji,
- z pracą w zakładach, w których realizowany jest proces produkcyjny lub naprawczy na elementach metalowych (np. spawanie, obróbka skrawaniem, kształtowanie wyrobów przez gięcie, wyoblanie oraz inne metody wytwarzania wyrobów metalowych).

Efekty kształcenia dla kierunku **Inżynieria chemiczna i procesowa**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze:** kierunek studiów należy do obszaru kształcenia w zakresie nauk technicznych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia pierwszego stopnia – inżynierskie (7 semestrów).
4. **Absolwent:** jest przygotowany do komunikowania się z otoczeniem z wykorzystaniem nowoczesnych środków komunikacji i prezentacji oraz języka specjalistycznego z zakresu inżynierii chemicznej i procesowej, pracy w zespołach multidyscyplinarnych; stosowania zasad odpowiedzialności zawodowej; kształcenia ustawicznego oraz posługiwania się językiem obcym na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy. Specjalność inżynieria przetwórstwa żywności przygotowuje zarówno teoretycznie, jak i praktycznie do projektowania i sprawowania nadzoru nad procesami technologicznymi oraz aparaturą procesową w zakładach przetwórstwa rolno-spożywczego i pokrewnych. Zakres wiedzy ogólnotechnicznej, podstawowych zagadnień ekonomicznych i uregulowań prawnych upoważnia go też do pełnienia funkcji kierowniczych w przedsiębiorstwach przetwórstwa żywności, produkcji pasz itp., a także w biurach projektowych, firmach produkujących maszyny i urządzenia dla przemysłu przetwórczego oraz firmach montażowych. Absolwent jest zorientowany na kreowanie nowej jakości zakładów przetwórczych i dostosowywanie ich do standardów obowiązujących w Unii Europejskiej. Posiada wiedzę w zakresie podstawowych operacji jednostkowych i aparatury procesowej, w tym także coraz częściej stosowanych procesów membranowych. Przy jednoczesnej znajomości zasad przetwarzania i produkcji żywności będzie ona przydatna we wszystkich branżach przemysłu spożywczego, umożliwiając elastyczne podejście przy opracowywaniu nowych (komponowanych) produktów i technologii ich wytwarzania, jak również projektowaniu linii przetwórczych oraz świadomej eksploatacji aparatury. Absolwent posługuje się technologią komputerową w sterowaniu procesami technologicznymi oraz zarządzaniu przedsiębiorstwem. Jest przygotowany do pracy w zespołach interdyscyplinarnych oraz współpracy ze specjalistami z innych dziedzin. Absolwent specjalności inżynieria przetwórstwa żywności posiada dobrą znajomość specyfiki budowy oraz zasad eksploatacji aparatów i urządzeń stosowanych w różnych branżach przetwórstwa rolno-spożywczego i pokrewnych.
5. **Objaśnienie oznaczeń:**
  - a) K (przed podkreślnikiem) - kierunkowe efekty kształcenia
  - b) A - profil ogólnoakademicki
  - c) 1 - studia pierwszego stopnia
  - d) W - kategoria wiedzy
  - e) U - kategoria umiejętności
  - f) K (po podkreślniku) - kategoria kompetencji społecznych
  - g) T1A - efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk technicznych dla studiów pierwszego stopnia
  - h) 01, 02, 03 i kolejne - numer efektu kształcenia

Symbol efektu kierunkowego	Efekty kształcenia dla kierunku studiów inżynieria chemiczna i procesowa - po ukończeniu studiów pierwszego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk technicznych
WIEDZA		
K1_W01	Ma wiedzę w zakresie matematyki – rachunku różniczkowego i całkowego, podstaw modelowania matematycznego, obejmującą algebrę, analizę, probabilistykę oraz elementy matematyki dyskretnej i stosowanej, w tym metody matematyczne i metody numeryczne, zna podstawowe metody analizy statystycznej	T1A_W01
K1_W02	Ma wiedzę w zakresie fizyki, obejmującą mechanikę, termodynamikę, optykę, elektryczność i magnetyzm oraz elementy fizyki jądrowej, w tym wiedzę niezbędną do zrozumienia podstawowych zjawisk fizycznych występujących w operacjach jednostkowych i procesach technologicznych w przemyśle chemicznym i spożywczym	
K1_W03	Ma wiedzę w zakresie chemii ogólnej, nieorganicznej i fizycznej niezbędną do opisu podstawowych typów reakcji, tłumaczenia właściwości związków chemicznych, badania właściwości oraz składu chemicznego substancji nieorganicznych oraz do opisu podstawowych zagadnień termodynamiki i kinetyki chemicznej, rozumienia i opisu zjawisk oraz właściwości roztworów, rozumienia istoty równowagi chemicznej, opisu właściwości i rozpoznawania w otoczeniu układów koloidalnych	
K1_W04	Ma wiedzę w zakresie chemii, biochemii i analizy żywności niezbędną do charakteryzowania budowy cząsteczek i właściwości podstawowych grup związków organicznych, charakteryzowania i objaśniania mechanizmów przemian aminokwasów, peptydów, białek, węglowodanów, lipidów oraz kwasów nukleinowych, opisywania budowy, klasyfikowania oraz objaśniania funkcji enzymów i koenzymów oraz analizowania składu żywności	
K1_W05	Ma elementarną wiedzę w zakresie: zasad wykonywania rysunków technicznych detali i ich zespołów oraz instalacji technologicznych, podstaw budowy maszyn i aparatów dla przemysłu przetwórczego, wykonywania pomiarów parametrów procesowych i interpretacji wyników pomiarów	T1A_W02
K1_W06	Ma elementarną wiedzę w zakresie podstaw budowy algorytmów obliczeniowych, składni i semantyki języka Visual Basic oraz podstaw numerycznych metod obliczeń	
K1_W07	Ma elementarną wiedzę w zakresie: znaczenia elektrotechniki i elementów elektroniki w praktyce przemysłowej, podstawowych zasad technologii chemicznej i niekonwencjonalnych źródeł energii	
K1_W08	Ma elementarną wiedzę w zakresie ogólnej technologii żywności oraz wybranych technologii branżowych	
K1_W09	Posiada elementarną wiedzę na temat podstaw ekologii, budowy, zanieczyszczeń i sposobów eliminacji zanieczyszczeń atmosfery, hydrosfery i litosfery oraz korzystania z metod monitoringu i ochrony środowiska	

K1_W10	Ma elementarną wiedzę w zakresie procedur projektowania chemicznych i spożywczych produktów rynkowych	
K1_W11	Ma uporządkowaną, podbudowaną teoretycznie wiedzę ogólną obejmującą termodynamikę procesową i technikę cieplną w inżynierii chemicznej w zakresie niezbędnym do rozumienia przebiegu operacji jednostkowych	T1A_W03
K1_W12	Ma uporządkowaną, podbudowaną teoretycznie wiedzę ogólną obejmującą podstawy inżynierii reaktorów w zakresie klasyfikacji i charakterystyki reaktorów chemicznych, obliczeniowych metod określania przebiegu reakcji, rzędu, szybkości i ciepła reakcji	
K1_W13	Ma uporządkowaną, podbudowaną teoretycznie wiedzę nt. rozwiązań techniczno-technologicznych przy magazynowaniu i przetwarzaniu materiałów	
K1_W14	Zna i rozumie zagadnienia dotyczące przepływów płynów rzeczywistych w przewodach, aparatach procesowych i przez złoża wypełnień ruchomych oraz nieruchomych, ruchu ciepła w aparatach procesowych warunkach procesu ustalonego oraz istotę procesów dyfuzyjnych, klasyfikację i specyfikę operacji dyfuzyjnych, mechanizmy przenoszenia masy w procesach dyfuzyjnych, obliczenia przebiegu i efektu końcowego operacji dyfuzyjnych	
K1_W15	Zna budowę, działanie, zastosowania i zasady eksploatacji maszyn, urządzeń i elementów instalacji stosowanych w operacjach jednostkowych w przemyśle chemicznym i spożywczym	
K1_W16	Charakteryzuje podstawowe pojęcia reologii technicznej oraz mechaniki cieczy nieniutonowskich oraz potrafi powiązać właściwości cieczy nieniutonowskich z ich strukturą	T1A_W04
K1_W17	Ma pogłębioną wiedzę w zakresie przebiegu operacji jednostkowych i inżynierii reaktorów, zna i rozumie czynniki decydujące o kinetyce operacji jednostkowych; rozróżnia opory i siły napędowe poszczególnych operacji jednostkowych	
K1_W18	Zna i rozumie przemiany zachodzące w produktach żywnościowych podczas operacji technologicznych	
K1_W19	Zna wyposażenie i zasady projektowania oraz kompletowania instalacji procesowych i czynników energetycznych	
K1_W20	Posiada podstawową wiedzę o trendach rozwojowych w obszarze inżynierii i aparatury procesowej w zakresie sterowania i automatyzacji procesów produkcyjnych, wybranych technik rozdziału cieczy i układów niejednorodnych, nowoczesnych technologii oczyszczania ścieków i utylizacji odpadów pochodzenia biologicznego, możliwości wykorzystywania niekonwencjonalnych źródeł energii, możliwości recyklingu i zamykania obiegów wody, możliwości odzysku ciepła w procesach technologicznych	T1A_W05
K1_W21	Ma podstawową wiedzę o cyklu życia maszyn, urządzeń i instalacji procesowych	T1A_W06
K1_W22	Zna i rozumie: zasady bilansowania masy i energii w operacjach jednostkowych i procesach technologicznych, metody obliczeniowe wyznaczania współczynników kinetycznych operacji jednostkowych, sposoby pozyskiwania informacji odnośnie fizykochemicznych właściwości czynników procesowych i mediów energetycznych,	T1A_W07

	wykorzystywane do rozwiązywania prostych zadań inżynierskich z zakresu inżynierii procesowej	
K1_W23	Ma podstawową wiedzę niezbędną do rozumienia społecznych, ekonomicznych, prawnych i innych pozatechnicznych uwarunkowań działalności inżynierskiej w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładzie przemysłowym	T1A_W08
K1_W24	Ma podstawową wiedzę dotyczącą przedsiębiorczości, rozumienia podstaw ekonomicznych działalności firm oraz zarządzania i prowadzenia działalności gospodarczej	T1A_W09 T1A_W11
K1_W25	Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego; umie korzystać z zasobów informacji patentowej przy wyszukiwaniu piśmiennictwa i danych do projektów	T1A_W10
UMIEJĘTNOŚCI		
K1_U01	Potrafi pozyskiwać informacje z literatury, baz danych oraz internetu, także w języku obcym (angielskim), integrować i interpretować uzyskane informacje, a także wyciągać wnioski oraz formułować i uzasadniać opinie	T1A_U01
K1_U02	Potrafi porozumiewać się przy użyciu różnych technik w środowisku zawodowym oraz w innych środowiskach poprzez stosowanie zasad graficznego przedstawiania schematów budowy urządzeń, instalacji procesowych, przebiegu procesu technologicznego, korzystanie z informacji bibliotecznej i internetu	T1A_U02
K1_U03	Potrafi posługiwać się podstawowym oprogramowaniem użytkowym komputerów osobistych do wyszukiwania informacji, redagowania tekstów, wykonywania obliczeń, programowania prostych procedur obliczeniowych, sporządzania rysunków i schematów	
K1_U04	Umie przygotować w języku polskim i obcym poprawnie udokumentowane opracowanie problemów z zakresu inżynierii i aparatury procesowej	T1A_U03
K1_U05	Posiada umiejętność wystąpień ustnych w języku polskim i języku obcym dotyczących zagadnień aparatury i operacji jednostkowych w przemyśle chemicznym i spożywczym	T1A_U04
K1_U06	Ma umiejętność samokształcenia poprzez realizację zadań dydaktycznych wykonywanych samodzielnie	T1A_U05
K1_U07	Ma umiejętności językowe w zakresie inżynierii i aparatury procesowej, zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	T1A_U06
K1_U08	Potrafi posługiwać się technikami informacyjno-komunikacyjnymi przy wykonywaniu schematów i projektów instalacji oraz urządzeń korzystając z komputera i oprogramowania specjalistycznego oraz dostępu do sieci internet	T1A_U07
K1_U09	Potrafi przeprowadzać eksperymenty, pomiary i symulacje komputerowe, interpretować uzyskane wyniki i wyciągać wnioski	T1A_U08
K1_U10	Rozwiązuje zadania inżynierskie metodami analitycznymi, symulacyjnymi i eksperymentalnymi	T1A_U09
K1_U11	Potrafi – przy formułowaniu i rozwiązywaniu zadań inżynierskich dostrzegać ich aspekty systemowe i pozatechniczne	T1A_U10
K1_U12	Ma przygotowanie niezbędne do pracy w środowisku	T1A_U11

	przemysłowym oraz przestrzega zasad bezpieczeństwa związanych z tą pracą	
K1_U13	Potrafi dokonać wstępnej analizy ekonomicznej podejmowanych działań inżynierskich	T1A_U12
K1_U14	Potrafi dokonać krytycznej analizy sposobu funkcjonowania i ocenić istniejące rozwiązania techniczne: urządzenia, obiekty, systemy, procesy linii technologicznych w zakładach produkcyjnych	T1A_U13
K1_U15	Potrafi dokonać identyfikacji i sformułować specyfikację elementów linii technologicznych w zakładach produkcyjnych	T1A_U14
K1_U16	Potrafi ocenić przydatność rutynowych metod i narzędzi służących do rozwiązania prostych zadań inżynierskich w zakresie operacji jednostkowych oraz wybierać właściwe metody i narzędzia	T1A_U15
K1_U17	Potrafi zaprojektować proste urządzenie i/lub operację jednostkową typową dla ciągu technologicznego	T1A_U16
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K1_K01	Rozumie potrzebę i zna możliwości ciągłego doksztalcania się poprzez podejmowanie studiów drugiego stopnia, studiów podyplomowych, kursów podnoszących kwalifikacje i kompetencje zawodowe, osobiste i społeczne	T1A_K01
K1_K02	Ma świadomość znaczenia postępowania w sposób profesjonalny i etyczny	T1A_K02
K1_K03	Ma świadomość konieczności pracy w zespole, odpowiedzialnie realizuje zadania stosownie do pozycji w grupie	T1A_K03
K1_K04	Potrafi kierować kilkuosobowym zespołem stosownie do podjętego zadania	
K1_K05	Potrafi określić priorytety prowadzące do poprawnego rozwiązywania zadań związanych z projektowaniem linii technologicznej, instalacji, urządzenia	T1A_K04
K1_K06	Ma świadomość znaczenia postępowania w sposób profesjonalny, przestrzegania zasad etyki zawodowej	T1A_K05
K1_K07	Ma świadomość zagrożeń wynikających z działalności przedsiębiorczej i konieczności przestrzegania standardów etycznych w działalności biznesowej	T1A_K06
K1_K08	Ma świadomość roli społecznej absolwenta uczelni technicznej, a zwłaszcza rozumie potrzebę formułowania i przekazywania społeczeństwu – m.in. przez środki masowego przekazu – informacji i opinii dotyczących osiągnięć w zakresie przetwórstwa spożywczego: podejmuje starania, aby przekazywać takie informacje i opinie w sposób powszechnie zrozumiały	T1A_K07

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji I stopnia wymagane są wszystkie efekty kształcenia właściwe dla danej specjalności.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia pierwszego stopnia, 7 semestrów, liczba punktów ECTS - 210.

III. PRAKTYKA: 4 tygodnie (160 godzin).

Cele kształcenia: Poznanie i analiza wyposażenia technicznego zakładu produkcyjnego (stan techniczny wyposażenia, jego innowacyjność). Poznanie i analiza działania maszyn, urządzeń i linii produkcyjnych oraz charakterystyka surowców i produktów, ich bilansów, systemów kontroli jakości produkcji, stosowanych norm). Poznanie i analiza

uwarunkowań ekonomicznych działalności zakładu produkcyjnego (podstawowe informacje nt. rentowności i obrotów branży, kosztów funkcjonowania zakładu).

Treści kształcenia: W czasie odbywania praktyki specjalnościowej studenci zapoznają się z realizacją procesu produkcyjnego w jednym z wybranych zakładów przetwórczych przemysłów: spożywczego, fermentacyjnego, chemicznego lub w zakładach produkujących wyposażenie techniczne dla w/w jednostek produkcyjnych. Charakterystyka surowców, półproduktów, wyrobów gotowych, odpadów i ich bilanse. Wyposażenie techniczne i technologiczne zakładu produkcyjnego (maszyny i urządzenia, linie produkcyjne, instalacje rurowe mediów technologicznych i energetycznych). Procesy i operacje jednostkowe zachodzące podczas produkcji żywności, procedury analityczne, oznaczanie jakości surowców i wyrobów. Systemy zarządzania jakością i bezpieczeństwem produkcji żywności w zakładzie, stosowane normy i standardy. Uwarunkowania ekonomiczne działalności zakładu produkcyjnego (rentowność i obroty branży, koszty działalności, możliwość zwiększenia zysku w zakładzie). Społeczne aspekty produkcji w zakładzie (gospodarka odpadami, ściekami, ochrona środowiska, możliwości zatrudnienia w branży).

Efekty kształcenia dla kierunku **Inżynieria środowiska**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszaru kształcenia w zakresie nauk technicznych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia drugiego stopnia (3 semestry).
4. **Absolwent:** jest otwarty na uzyskanie zaawansowanej wiedzy z zakresu nauk matematyczno-przyrodniczych, technicznych oraz specjalistycznej w wybranym fragmencie inżynierii środowiska, nabycia umiejętności rozwiązywania problemów z zakresu inżynierii środowiska, projektowania i eksploatacji obiektów inżynierii środowiska oraz rozumienia znaczenia kształcenia się przez całe życie.
Absolwent II stopnia kierunku Inżynieria środowiska posiada zawansowaną wiedzę z zakresu nauk matematyczno-przyrodniczych i technicznych. Posiada umiejętność koordynowania prac badawczych, rozumie oraz stosuje standardy i podstawowe dokumenty prawne w pracy. Jest przygotowany do kierowania pracą zespołów. Absolwent jest przygotowany do pracy w instytutach naukowych, biurach projektowych, przedsiębiorstwach zajmujących się ochroną atmosfery, zaopatrzeniem w wodę, oczyszczaniem ścieków, obiektach gospodarki komunalnej, w instytucjach prognozujących stan środowiska, potrzeby gospodarki, zajmujących się oceną skutków działalności gospodarczej na środowisko, planowaniem i racjonalne zarządzanie środowiskiem, prognozowaniem zagrożeń i katastrof naturalnych (powodzie, podtopienia, huragany, nawałnice i in.), oceną skutków zagrożeń naturalnych. Absolwent może pogłębiać wiedzę na różnego rodzaju studiach podyplomowych dotyczących zarządzania zasobami oraz kontynuować naukę na studiach trzeciego stopnia.
5. **Objaśnienie oznaczeń:**
  - a) K (przed podkreślnikiem) – kierunkowe efekty kształcenia
  - b) A – profil ogólnoakademicki
  - c) 2 – studia drugiego stopnia
  - d)W – kategoria wiedzy
  - e) U – kategoria umiejętności
  - f) K (po podkreślniku) – kategoria kompetencji społecznych
  - g) 01, 02, 03 i kolejne – numer efektu kształcenia
  - h) T2A – efekty kształcenia w obszarze studiów w zakresie nauk technicznych dla studiów drugiego stopnia

Symbol efektu kierunkowego	Kierunkowe efekty kształcenia dla kierunku inżynieria środowiska – po ukończeniu studiów drugiego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk technicznych
WIEDZA		
K2_W01	Ma rozszerzoną wiedzę z metod opisu	T2A_W01

	i wnioskowania statystycznego w inżynierii środowiska oraz wytycznych technik IT	
K2_W02	Ma pogłębioną wiedzę z zakresu migracji pierwiastków i związków chemicznych jak i obecności substancji szkodliwych i toksycznych	T2A_W01
K2_W03	Ma podbudowę teoretyczną z zakresu zagospodarowania przestrzennego oraz lokalnych planów zagospodarowania przestrzennego	T2A_W01
K2_W04	Ma wiedzę z zakresu projektowania obiektów inżynierii środowiska z uwzględnieniem niezawodności funkcjonowania urządzeń stosowanych w inżynierii środowiska	T2A_W02
K2_W05	Ma ugruntowaną wiedzę z zakresu zasad zrównoważonego rozwoju w działalności zawodowej oraz relacji między produkcją a korzystaniem ze środowiska	T2A_W02 T2A_W08
K2_W06	Ma ugruntowaną wiedzę z zakresu pomiaru i interpretacji danych monitoringowych oraz oceny stanu środowiska zewnętrznego	T2A_W02
K2_W07	Ma rozszerzoną wiedzę z zakresu energii konwencjonalnej i odnawialnej oraz jej roli w rozwoju cywilizacji	T2A_W05 T2A_W08
K2_W08	Ma rozszerzoną wiedzę z zakresu przygotowania dokumentacji inwestycyjnej, zasad organizacji robót instalacyjnych, sporządzania i oceny kosztorysu	T2A_W02 T2A_W08
K2_W09	Ma wiedzę z zakresu doboru technologii minimalizujących antropopresję oraz najlepszych dostępnych technologii w wybranych gałęziach przemysłu	T2A_W03
K2_W10	Ma podbudowę teoretyczną z zakresu technik, narzędzi i materiałów oraz sterowania procesami w inżynierii środowiska	T2A_W06
K2_W11	Ma rozszerzoną wiedzę w zakresie działań związanych z sieciami i instalacjami sanitarnymi, oczyszczaniem wody i ścieków oraz gospodarowaniem odpadami	T2A_W04
K2_W12	Ma rozszerzoną wiedzę z zakresu instalacji i technologii stosowanych przy rozwiązywaniu problemów związanych z zaopatrzeniem w wodę, oczyszczaniem ścieków i gospodarowaniem odpadami	T2A_W07
K2_W13	Ma pogłębioną wiedzę z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego	T2A_W10
K2_W14	Ma ugruntowaną wiedzę z zakresu regulacji prawnych i ekonomicznych w działalności gospodarczej, edukacyjnej, badawczej oraz w zarządzaniu środowiskiem a także zna zasady tworzenia przedsiębiorczości indywidualnej	T2A_W08 T2A_W09 T2A_W11
K2_W15	Zna metodologię przygotowania i napisania pracy naukowej	T2A_W10
K2_W16	Zna podstawowe zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ergonomii	T2A_W08
K2_W17	Ma wiedzę w zakresie problemów aktualnie prezentowanych w obcojęzycznej literaturze kierunkowej	T2A_W05

UMIEJĘTNOŚCI		
K2_U01	Potrafi pozyskiwać informacje z literatury i baz danych, potrafi integrować uzyskane informacje	T2A_U01 T2A_U10
K2_U02	Potrafi pracować indywidualnie i w zespole, kierować małym zespołem w sposób zapewniający realizację zadania	T2A_U02 T2A_U05
K2_U03	Potrafi przygotować i przedstawić prezentację na temat realizacji zadania projektowego lub badawczego oraz przeprowadzić dyskusję	T2A_U04 T2A_U03
K2_U04	Posługuje się językiem obcym w stopniu wystarczającym do zrozumienia literatury fachowej, przygotowania i wygłoszenia krótkiej prezentacji	T2A_U04 T2A_U06 T2A_U03
K2_U05	Umie zastosować ilościowe metody opisu i wnioskowania statystycznego, stosuje programy komputerowe do projektowania oraz obliczeń	T2A_U07
K2_U06	Umie posłużyć się danymi z zakresu chemii środowiska do oceny skutków obecności substancji szkodliwych i toksycznych	T2A_U08
K2_U07	Korzysta z zasad projektowania obiektów inżynierii środowiska z uwzględnieniem niezawodności, identyfikacji zagrożeń i oceny ryzyka związanego z nieprawidłowym funkcjonowaniem obiektów	T2A_U10 T2A_U09
K2_U08	Posługuje się zasadami zrównoważonego rozwoju w działalności zawodowej, formułuje oceny działalności proekologicznych przedsiębiorstw	T2A_U15
K2_U09	Potrafi zaplanować pomiary i przeprowadzić interpretację danych monitoringowych w celu oceny stanu środowiska zewnętrznego	T2A_U09
K2_U10	Formułuje celowość ekonomiczną i środowiskową wykorzystania alternatywnych źródeł energii i technologii proekologicznych	T2A_U10 T2A_U14
K2_U11	Opracowuje dokumentację inwestycyjną prac budowlanych, sporządza kosztorysy oraz plany zagospodarowania przestrzeni	T2A_U13
K2_U12	Umie zastosować proste urządzenia sterujące i kontrolujące procesy inżynierskie w zakresie inżynierii środowiska	T2A_U12 T2A_U19
K2_U13	Potrafi opracować dokumentację wyników realizacji zadania projektowego lub badawczego oraz przygotować opracowanie zawierające omówienie tych wyników w zakresie zaopatrzenia w wodę, oczyszczania ścieków i gospodarowania odpadami	T2A_U04
K2_U14	Umie dobrać technologie minimalizujące antropopresję, w tym analizuje efekty wynikające z działań proekologicznych realizowanych w zakładach przemysłowych	T2A_U10 T2A_U17 T2A_U19
K2_U15	Projektuje układy i systemy stosowane w inżynierii środowiska	T2A_U11 T2A_U16 T2A_U18 T2A_U19
K2_U16	Posługuje się językiem obcym do opisu technik i technologii w zakresie inżynierii środowiska	T2A_U06
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K2_K01	Potrafi myśleć i działać w sposób kreatywny	T2A_K02

	i przedsiębiorczy	T2A_K03 T2A_K04 T2A_K06
K2_K02	Rozumie potrzebę formułowania i przekazywania społeczeństwu zasad zrównoważonego korzystania ze środowiska, w tym znaczenia inżynierii środowiska	T2A_K07 T2A_K05
K2_K03	Rozumie potrzebę uczenia się, inspirowania i przekazywania wiedzy innym	T2A_K01

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji II stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia drugiego stopnia, 3 semestry, liczba punktów ECTS – 90.

III. PRAKTYKI: Zamierzonym efektem praktyki jest poszerzenie i ugruntowanie wiedzy, umiejętności, kompetencji społecznych związanych z funkcjonowaniem instalacji komunalnych, gospodarki wodociągowo-kanalizacyjnej, zakładów gospodarki odpadami, obszarów chronionych oraz instytutów badawczych działających na rzecz ochrony środowiska. W planie studiów praktyka realizowana jest w wymiarze 160 godzin – 6 punktów ECTS.

Efekty kształcenia dla kierunku **Matematyka**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszaru kształcenia w zakresie nauk ścisłych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia pierwszego stopnia – licencjackie (6 semestrów).
4. **Absolwent:** jest wykształconym matematykiem zdolnym do udziału w rozwijaniu matematyki i jej stosowania w innych gałęziach wiedzy i w praktyce. Stanowi dobrą kadrę zarówno dla banków, firm o profilu finansowym i ubezpieczeniowym, jak i nauczycieli matematyki, i informatyki dla szkolnictwa podstawowego. Jest przygotowany do podjęcia studiów drugiego stopnia. Po ukończeniu studiów otrzymuje tytuł zawodowy licencjata.
5. **Objaśnienie oznaczeń:**
  - a) K (przed podkreślnikiem) - kierunkowe efekty kształcenia
  - b) A - profil ogólnoakademicki
  - c) 1 - studia pierwszego stopnia
  - d) W - kategoria wiedzy
  - e) U - kategoria umiejętności
  - f) K (po podkreślniku) - kategoria kompetencji społecznych
  - g) X1A - efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk ścisłych dla studiów pierwszego stopnia
  - h) 01, 02, 03 i kolejne - numer efektu kształcenia
  - i) NO1), NO2)..., NO7) - ogólne efekty zawarte w standardach kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela
  - j) NS1)a), NS1)b),..., NS1)m) - szczegółowe efekty w zakresie wiedzy zawarte w standardach kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela
  - k) NS2)a), NS2)b),..., NS2)o) - szczegółowe efekty w zakresie umiejętności zawarte w standardach kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela
  - l) NS3)a), NS3)b),..., NS3)g) - szczegółowe efekty w zakresie kompetencji społecznych zawarte w standardach kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela
  - m) NS5)a), NS5)b) - szczegółowe efekty w zakresie technologii informacyjnej zawarte w standardach kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela
  - n) NS6)a), NS6)b) - szczegółowe efekty w zakresie technologii informacyjnej zawarte w standardach kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu

- o) NS7) - nauczyciela
 - szczegółowy efekt w zakresie technologii
 informacyjnej zawarty w standardach kształcenia
 przygotowującego do wykonywania zawodu
 nauczyciela

Symbol efektu kierunkowego	Kierunkowe efekty kształcenia dla kierunku studiów matematyka- po ukończeniu studiów pierwszego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk ścisłych oraz w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela
WIEDZA		
K1_W01	Rozumie cywilizacyjne znaczenie matematyki i jej zastosowań	X1A_W01
K1_W02	Dobrze rozumie rolę i znaczenie dowodu w matematyce, a także pojęcie istotności założeń	X1A_W03
K1_W03	Rozumie budowę teorii matematycznych, potrafi użyć formalizmu matematycznego do budowy i analizy prostych modeli matematycznych w innych dziedzinach nauk	X1A_W02 X1A_W03
K1_W04	Zna podstawowe twierdzenia z poznanych działów matematyki	X1A_W01 X1A_W03
K1_W05	Zna podstawowe przykłady zarówno ilustrujące konkretne pojęcia matematyczne, jak i pozwalające obalić błędne hipotezy lub nieuprawnione rozumowania	X1A_W03
K1_W06	Zna wybrane pojęcia i metody logiki matematycznej, teorii mnogości i matematyki dyskretnej zawarte w podstawach innych dyscyplin matematyki	X1A_W01
K1_W07	Zna podstawy rachunku różniczkowego i całkowego funkcji jednej i wielu zmiennych, a także wykorzystywane w nim inne gałęzie matematyki, ze szczególnym uwzględnieniem algebry liniowej i topologii	X1A_W01
K1_W08	Zna podstawy technik obliczeniowych i programowania, wspomagających pracę matematyka i rozumie ich ograniczenia	X1A_W04 X1A_W05
K1_W09	Zna na poziomie podstawowym co najmniej jeden pakiet oprogramowania, służący do obliczeń symbolicznych	X1A_W05
K1_W10	Zna co najmniej jeden język obcy na poziomie średniozaawansowanym (B2)	X1A_U10
K1_W11	Zna podstawowe zasady bezpieczeństwa i higieny pracy	X1A_W06, NS1)k)
K1_W12	Zna prawo oświatowe, w szczególności podstawy programowe z matematyki i zajęć komputerowych	S1A_W09 NS1)b), NS1)g)
K1_W13	Zna warsztat pracy nauczyciela na drugim etapie edukacyjnym	H1A_W04 NO3), NS1)f)
K1_W14	Ma wiedzę z zakresu dydaktyk szczegółowych matematyki i zajęć komputerowych	X1A_W05 NO2)
K1_W15	Ma wiedzę na temat rozwoju człowieka, procesów komunikowania się oraz podstaw wychowania i kształcenia na drugim etapie edukacyjnym	H1A_W05 S1A_W05 NO1)
UMIEJĘTNOŚCI		
K1_U01	Potrafi w sposób zrozumiały, w mowie i na piśmie,	X1A_U01

	przedstawiać poprawne rozumowania matematyczne, formułować twierdzenia i definicje	X1A_U06
K1_U02	Posługuje się rachunkiem zdań i kwantyfikatorów, potrafi poprawnie używać kwantyfikatorów także w języku potocznym	X1A_U01
K1_U03	Umie prowadzić łatwe i średnio trudne dowody metodą indukcji zupełnej, potrafi definiować funkcje i relacje rekurencyjne	X1A_U01
K1_U04	Umie stosować system logiki klasycznej do formalizacji teorii matematycznych	X1A_U01
K1_U05	Potrafi tworzyć nowe obiekty drogą konstruowania przestrzeni ilorazowych lub produktów kartezjańskich	X1A_U01
K1_U06	Posługuje się językiem teorii mnogości, interpretując zagadnienia z różnych obszarów matematyki	X1A_U01
K1_U07	Rozumie zagadnienia związane z różnymi rodzajami nieskończoności oraz porządków w zbiorach	X1A_U01
K1_U08	Umie operować pojęciem liczby rzeczywistej, zna przykłady liczb niewymiernych i przestępnych	X1A_U01
K1_U09	Potrafi definiować funkcje, także z wykorzystaniem przejść granicznych i opisywać ich własności	X1A_U01 X1A_U02
K1_U10	Posługuje się w różnych kontekstach pojęciem zbieżności i granicy, potrafi - na prostym i średnim poziomie trudności - obliczać granice ciągów i funkcji, badać zbieżność bezwzględną i warunkową szeregów	X1A_U01 X1A_U02
K1_U11	Potrafi interpretować i wyjaśniać zależności funkcyjne, ujęte w postaci wzorów, tabel, wykresów, schematów i stosować je w zagadnieniach praktycznych	X1A_U01 X1A_U02 X1A_U03
K1_U12	Umie wykorzystać twierdzenia i metody rachunku różniczkowego funkcji jednej i wielu zmiennych w zagadnieniach związanych z optymalizacją, poszukiwaniem ekstremów lokalnych i globalnych oraz badaniem przebiegu funkcji, podając precyzyjne i ścisłe uzasadnienia poprawności swoich rozumowań	X1A_U01 X1A_U02 X1A_U03
K1_U13	Posługuje się definicją całki funkcji jednej i wielu zmiennych rzeczywistych, potrafi wyjaśnić analityczny i geometryczny sens tego pojęcia	X1A_U01 X1A_U02 X1A_U03
K1_U14	Umie całkować funkcje jednej i wielu zmiennych przez części i przez podstawienie, umie zamieniać kolejność całkowania, potrafi wyrażać pola powierzchni gładkich i objętości jako odpowiednie całki	X1A_U01 X1A_U02 X1A_U03
K1_U15	Potrafi wykorzystywać narzędzia i metody numeryczne do rozwiązywania wybranych zagadnień rachunku różniczkowego i całkowego, w tym także bazujących na jego zastosowaniach	X1A_U02 X1A_U04
K1_U16	Posługuje się pojęciem przestrzeni liniowej, wektora, przekształcenia liniowego, macierzy	X1A_U01
K1_U17	Dostrzega obecność struktur algebraicznych (grupy, pierścienia, ciała, przestrzeni liniowej) w różnych zagadnieniach matematycznych, niekoniecznie powiązanych bezpośrednio z algebrą	X1A_U01
K1_U18	Umie obliczać wyznaczniki i zna ich własności; potrafi podać geometryczną interpretację wyznacznika i rozumie jej związek z analizą matematyczną	X1A_U01
K1_U19	Rozwiązuje układy równań liniowych o stałych	X1A_U01

	współczynnikach, potrafi posłużyć się geometryczną interpretacją rozwiązań	
K1_U20	Znajduje macierze przekształceń liniowych w różnych bazach, oblicza wartości własne i wektory własne macierzy, potrafi wyjaśnić sens geometryczny tych pojęć	X1A_U01
K1_U21	Sprowadza macierze do postaci kanonicznej; potrafi zastosować tę umiejętność do rozwiązywania równań różniczkowych liniowych o stałych współczynnikach	X1A_U01
K1_U22	Potrafi zinterpretować układ równań różniczkowych zwyczajnych w języku geometrycznym, stosując pojęcie pola wektorowego i przestrzeni fazowej	X1A_U01
K1_U23	Rozpoznaje i określa najważniejsze własności topologiczne podzbiorów przestrzeni euklidesowej i przestrzeni metrycznych	X1A_U01
K1_U24	Umie wykorzystywać własności topologiczne zbiorów i funkcji do rozwiązywania zadań o charakterze jakościowym	X1A_U01
K1_U25	Rozpoznaje problemy, w tym zagadnienia praktyczne, które można rozwiązać algorytmicznie; potrafi dokonać specyfikacji takiego problemu	X1A_U04
K1_U26	Umie ułożyć i analizować algorytm zgodny ze specyfikacją i zapisać go w wybranym języku programowania	X1A_U04
K1_U27	Potrafi skompilować, uruchomić i testować napisany samodzielnie program komputerowy	X1A_U04
K1_U28	Umie wykorzystywać programy komputerowe w zakresie analizy danych	X1A_U04
K1_U29	Umie modelować i rozwiązywać problemy dyskretne	X1A_U01
K1_U30	Posługuje się pojęciem przestrzeni probabilistycznej, potrafi zbudować i przeanalizować model matematyczny eksperymentu losowego	X1A_U01
K1_U31	Potrafi podać różne przykłady dyskretnych i ciągłych rozkładów prawdopodobieństwa i omówić wybrane eksperymenty losowe oraz modele matematyczne, w jakich te rozkłady występują, zna zastosowania praktyczne podstawowych rozkładów	X1A_U01
K1_U32	Umie stosować wzór na prawdopodobieństwo całkowite i wzór Bayesa	X1A_U01
K1_U33	Potrafi wyznaczyć parametry rozkładu zmiennej losowej o rozkładzie dyskretnym i ciągłym, potrafi wykorzystać twierdzenia graniczne i prawa wielkich liczb do szacowania prawdopodobieństw	X1A_U01
K1_U34	Umie posłużyć się statystycznymi charakterystykami populacji i ich odpowiednikami próbkowymi	X1A_U02
K1_U35	Umie prowadzić proste wnioski statystyczne, także z wykorzystaniem narzędzi komputerowych	X1A_U01 X1A_U04
K1_U36	Potrafi mówić o zagadnieniach matematycznych oraz informatycznych zrozumiałym, potocznym językiem	X1A_U06 X1A_U09
K1_U37	Doskonali warsztat pracy nauczyciela na drugim etapie edukacyjnym	NS2)h), NS2)o)
K1_U38	Umie pracować z uczniem o specjalnych i specyficznych potrzebach edukacyjnych na drugim etapie edukacyjnym	NS2)a), NS2)e), NS2)f), NS2)k)
K1_U39	Potrafi diagnozować, oceniać i analizować pracę własną, szkoły i uczniów na drugim etapie edukacyjnym	NS2)c), NS2)e), NS2)n)

K1_U40	Potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii i pedagogiki do analizowania i interpretowania określonego rodzaju sytuacji i zdarzeń pedagogicznych oraz dobierania strategii realizowania działań praktycznych na drugim etapie edukacyjnym	NO3), NS2)b)
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K1_K01	Zna ograniczenia własnej wiedzy i rozumie potrzebę dalszego kształcenia	X1A_K01 X1A_U07
K1_K02	Potrafi precyzyjnie formułować pytania, służące pogłębieniu własnego zrozumienia danego tematu lub odnalezieniu brakujących elementów rozumowania	X1A_K01 X1A_K02 X1A_U09
K1_K03	Potrafi pracować zespołowo, rozumie konieczność systematycznej pracy nad wszelkimi projektami, które mają długofalowy charakter	X1A_K02, NS2)m)
K1_K04	Rozumie i docenia znaczenie uczciwości intelektualnej w działaniach własnych i innych osób, postępuje etycznie	X1A_K03 X1A_K04
K1_K05	Rozumie potrzebę popularnego przedstawiania laikom wybranych osiągnięć matematyki wyższej oraz jej zastosowań w informatyce	X1A_K05
K1_K06	Potrafi samodzielnie wyszukiwać informacje w literaturze, portalach oraz platformach edukacyjnych, także w językach obcych	X1A_K01 X1A_U08
K1_K07	Potrafi formułować opinie na temat podstawowych zagadnień matematycznych	X1A_K06
K1_K08	Ma świadomość roli zawodu nauczyciela, przestrzega zasad etyki zawodowej nauczyciela oraz respektuje zasady prawa autorskiego	NO6), NS1)m), NS2)l), NS3)d)
K1_K09	Przejawia gotowość działania na rzecz interesów ucznia oraz potrafi efektywnie komunikować się z uczniami, ich rodzicami (opiekunami) i innymi nauczycielami	NO5), NS2)f), NS2)i)
K1_K10	Posiada umiejętności pozwalające na realizację działań wychowawczych i opiekuńczych	NO7), NS3)c)

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji I stopnia wymagane są następujące efekty kształcenia:

- Studenci specjalności: matematyka stosowana: K_W1 – K_W11, K_U1 – K_U36, K_K01 – K_K07,
- Studenci specjalności nauczycielskiej w zakresie matematyki i informatyki: wszystkie efekty wymienione w powyższej tabeli.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia pierwszego stopnia, 6 semestrów, liczba punktów ECTS – 180 na specjalności: matematyka stosowana i 180 na specjalności nauczycielskiej w zakresie matematyki i informatyki.

III. PRAKTYKA:

Studenci specjalności: matematyka stosowana odbywają praktykę 4-tygodniową w pełnym wymiarze czasu pracy (5 dni w tygodniu po 8 godzin) po zakończeniu zajęć w 6. semestrze (maj/czerwiec). Miejscem praktyki są np. firmy ubezpieczeniowe, handlowe, banki, zakłady przemysłowe i inne instytucje, gdzie studenci mogą sprawdzić swe umiejętności i przydatność wiedzy teoretycznej, jakie nabyli podczas studiów. Szczegółowe zadania dotyczące realizacji praktyki, to: stosowanie i weryfikacja w praktyce posiadanej wiedzy teoretycznej uzyskanej podczas trzech lat nauki, wykazywanie zainteresowania systemem pracy obowiązującym w firmie, systematyczne

uczestniczenie w pracach zgodnie z harmonogramem ustalonym przez kierownictwo firmy, stosowanie odpowiednich narzędzi informatycznych zgodnie z wiedzą nabytą na Uczelni, zapoznanie się ze specjalistycznym oprogramowaniem stosowanym w danej firmie, dbanie i odpowiedzialność za powierzony sprzęt, bezwzględne przestrzeganie tajemnicy służbowej obowiązującej w firmie, stosowanie wszystkich zaleceń i wykonywanie poleceń kierownictwa firmy lub innych osób odpowiedzialnych za realizację praktyki.

Studenci specjalności nauczycielskiej realizują praktykę w rozbiciu na praktykę psychologiczno-pedagogiczną, praktykę obserwacyjno-asystencką, praktykę śródroczną i praktykę pedagogiczną - ciągłą. Ta ostatnia jest realizowana po zakończeniu IV semestru w szkole podstawowej przez 4 tygodnie (wrzesień), a poprzednie – w ciągu okresu zajęć dydaktycznych na drugim roku w tzw. szkołach ćwiczeń. Liczba godzin punktów ECTS i czas trwania praktyk są zgodne ze standardami określonymi w rozporządzeniu ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Efekty kształcenia dla kierunku **Matematyka**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszaru kształcenia w zakresie nauk ścisłych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia drugiego stopnia (4 semestry).
4. **Absolwent:** jest wykształconym matematykiem zdolnym do udziału w rozwijaniu matematyki i jej stosowania w innych gałęziach wiedzy i w praktyce. Stanowi wyspecjalizowaną kadrę zarówno dla banków, firm, instytucji o profilu finansowym, matematyczno-ekonomicznym i ubezpieczeniowym, jak i nauczycieli matematyki dla szkolnictwa poziomu gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych. Absolwent jest przygotowany do podjęcia studiów trzeciego stopnia. Po ukończeniu studiów otrzymuje tytuł zawodowy magistra.
5. **Objaśnienie oznaczeń:**
  - a) K (przed podkreślnikiem) - kierunkowe efekty kształcenia
  - b) A - profil ogólnoakademicki
  - c) 2 - studia drugiego stopnia
  - d) W - kategoria wiedzy
  - e) U - kategoria umiejętności
  - f) K (po podkreślniku) - kategoria kompetencji społecznych
  - g) X2A - efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk ścisłych dla studiów drugiego stopnia
  - h) 01, 02, 03 i kolejne - numer efektu kształcenia
  - i) NO1), NO2)..., NO7) - ogólne efekty zawarte w standardach kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela
  - j) NS1)a), NS1)b),..., NS1)m) - szczegółowe efekty w zakresie wiedzy zawarte w standardach kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela
  - k) NS2)a), NS2)b),..., NS2)o) - szczegółowe efekty w zakresie umiejętności zawarte w standardach kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela
  - l) NS3)a), NS3)b),..., NS3)g) - szczegółowe efekty w zakresie kompetencji społecznych zawarte w standardach kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela
  - m) NS5)a), NS5)b) - szczegółowe efekty w zakresie technologii informacyjnej zawarte

- n) NS6)a), NS6)b) - w standardach kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela
- szczególne efekty w zakresie technologii informacyjnej zawarte w standardach kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela
- o) NS7) - szczególny efekt w zakresie technologii informacyjnej zawarty w standardach kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela

Symbol efektu kierunkowego	Kierunkowe efekty kształcenia dla kierunku studiów matematyka- po ukończeniu studiów drugiego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk ścisłych oraz w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela
WIEDZA		
K2_W01	Posiada pogłębioną wiedzę z zakresu podstawowych działów matematyki	X2A_W01
K2_W02	Dobrze rozumie rolę i znaczenie konstrukcji rozumowań matematycznych	X2A_W01 X2A_W03
K2_W03	Zna najważniejsze twierdzenia i hipotezy z głównych działów matematyki	X2A_W01 X2A_W06
K2_W04	Ma pogłębioną wiedzę w wybranej dziedzinie matematyki teoretycznej lub stosowanej	X2A_W02
K2_W05	Ma pogłębioną wiedzę w wybranej dziedzinie matematyki: 1) zna większość klasycznych definicji i twierdzeń oraz ich dowody	X2A_W02
K2_W06	2) jest w stanie rozumieć sformułowania zagadnień pozostających na etapie badań	X2A_W02 X2A_W06
K2_W07	3) zna powiązania zagadnień wybranej dziedziny z innymi działami matematyki teoretycznej i stosowanej	X2A_W02
K2_W08	Zna zaawansowane techniki obliczeniowe, wspomagające pracę matematyka i rozumie ich ograniczenia	X2A_W03 X2A_W04 X2A_W05
K2_W09	Zna podstawy modelowania stochastycznego w matematyce finansowej i aktuarialnej lub w naukach przyrodniczych, w szczególności fizyce, chemii lub biologii	X2A_W03 X2A_W04
K2_W10	Zna metody numeryczne stosowane do znajdowania przybliżonych rozwiązań zagadnień matematycznych (na przykład równań różniczkowych) stawianych przez dziedziny stosowane (np. technologie przemysłowe, zarządzanie, itp.)	X2A_W03 X2A_W04
K2_W11	Zna matematyczne podstawy teorii informacji, teorii algorytmów i kryptografii oraz ich praktyczne zastosowania m.in. w programowaniu i szeroko rozumianej informatyce	X2A_W03 X2A_W04
K2_W12	Zna dobrze co najmniej jeden pakiet oprogramowania,	X2A_W04

	służący do obliczeń symbolicznych i jeden pakiet do statystycznej obróbki danych	X2A_W05
K2_W13	Zna język angielski na poziomie średniozaawansowanym (B2) oraz inny język obcy na poziomie wystarczającym do czytania literatury fachowej	X2A_W06 X2A_U10
K2_W14	Zna zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w stopniu wystarczającym do samodzielnej pracy w zawodzie matematyka oraz nauczyciela matematyki i informatyki	X2A_W07, NS1)k)
K2_W15	Zna prawo oświatowe, w szczególności podstawy programowe z matematyki i informatyki	H2A_W04 NS1)b), NS1)g)
K2_W16	Zna warsztat pracy nauczyciela na trzecim i czwartym etapie edukacyjnym	S2A_W03 NO3), NS1)f)
K2_W17	Ma wiedzę z zakresu dydaktyk szczegółowych matematyki i informatyki	X2A_W02 NO2)
K2_W18	Ma wiedzę na temat rozwoju człowieka, procesów komunikowania się oraz podstaw wychowania i kształcenia na trzecim i czwartym etapie edukacyjnym	H2A_W05, S2A_W08 NO1)
UMIEJĘTNOŚCI		
K2_U01	Posiada umiejętności konstruowania rozumowań matematycznych: dowodzenia twierdzeń, jak i obalania hipotez poprzez konstrukcje i dobór kontrprzykładów	X2A_U01 X2A_U02 X2A_U05
K2_U02	Posiada umiejętności wyrażania treści matematycznych w mowie i na piśmie, w tekstach matematycznych o różnym charakterze	X2A_U03 X2A_U05
K2_U03	Posiada umiejętność sprawdzania poprawności wnioskowań w budowaniu dowodów formalnych	X2A_U01 X2A_U02
K2_U04	W zagadnieniach matematycznych dostrzega struktury formalne związane z podstawowymi działami matematyki i rozumie znaczenie ich własność	X2A_U03
K2_U05	Swobodnie posługuje się narzędziami analizy, w tym rachunkiem różniczkowym i całkowym (w szczególności całką krzywoliniową i powierzchniową), elementami analizy zespolonej i fourierowskiej	X2A_U01
K2_U06	Orientuje się w metodach rozwiązywania klasycznych równań różniczkowych zwyczajnych i cząstkowych, potrafi stosować je w typowych zagadnieniach praktycznych	X2A_U01
K2_U07	Zna konstrukcję miary i całki Lebesgue'a; potrafi stosować pojęcia teorii miary w typowych zagadnieniach teoretycznych i praktycznych	X2A_U01
K2_U08	Posiada umiejętności rozpoznawania struktur topologicznych w obiektach matematycznych występujących np. w geometrii lub analizie matematycznej; potrafi wykorzystać podstawowe własności topologiczne zbiorów, funkcji i przekształceń	X2A_U01
K2_U09	Posługuje się językiem oraz metodami analizy funkcjonalnej w zagadnieniach analizy matematycznej i jej zastosowaniach, w szczególności wykorzystuje własności klasycznych przestrzeni Banacha i Hilberta	X2A_U01
K2_U10	Potrafi stosować metody algebraiczne (z naciskiem na algebrę liniową) w rozwiązywaniu problemów z różnych działów matematyki i zadań praktycznych	X2A_U01
K2_U11	Zna podstawowe rozkłady probabilistyczne i ich własności, potrafi je stosować w zagadnieniach praktycznych	X2A_U01
K2_U12	Orientuje się w podstawach statystyki (zagadnienia	X2A_U01

	estymacji i testowanie hipotez) oraz w podstawach statystycznej obróbki danych	
K2_U13	Umie, na poziomie zaawansowanym i obejmującym matematykę współczesną, stosować oraz przedstawiać w mowie i na piśmie, metody co najmniej jednej wybranej gałęzi matematyki: analizy matematycznej i analizy funkcjonalnej, teorii równań różniczkowych i układów dynamicznych, algebry i teorii liczb, geometrii i topologii, rachunku prawdopodobieństwa i statystyki, matematyki dyskretnej i teorii grafów, logiki i teorii mnogości	X2A_U01 X2A_U02 X2A_U05
K2_U14	W wybranej dziedzinie potrafi przeprowadzać dowody, w których stosuje w razie potrzeby również narzędzia z innych działów matematyki	X2A_U01 X2A_U02
K2_U15	Potrafi określić swoje zainteresowania i je rozwijać; w szczególności jest w stanie nawiązać kontakt ze specjalistami w swojej dziedzinie, np. Rozumieć ich wykłady przeznaczone dla młodych matematyków	X2A_U06 X2A_U08 X2A_U09
K2_U16	Potrafi konstruować modele matematyczne, wykorzystywane w konkretnych zaawansowanych zastosowaniach matematyki	X2A_U02 X2A_U04 X2A_U06
K2_U17	Rozpoznaje struktury matematyczne (np. algebraiczne, geometryczne) w teoriach fizycznych	X2A_U02 X2A_U04 X2A_U06
K2_U18	Potrafi stosować procesy stochastyczne jako narzędzie do modelowania zjawisk i analizy ich ewolucji	X2A_U02 X2A_U04 X2A_U06
K2_U19	Rozumie matematyczne podstawy analizy algorytmów i procesów obliczeniowych	X2A_U02 X2A_U04 X2A_U06
K2_U20	Potrafi konstruować algorytmy o dobrych własnościach numerycznych, służące do rozwiązywania typowych i nietypowych problemów matematycznych	X2A_U02 X2A_U04 X2A_U06
K2_U21	Umie stosować metody komputerowo wspomaganego dowodzenia twierdzeń oraz logicznego wspomaganie weryfikacji i specyfikacji programów	X2A_U02 X2A_U04 X2A_U06
K2_U22	Doskonali warsztat pracy nauczyciela na trzecim i czwartym etapie edukacyjnym	NS2)h), NS2)o)
K2_U23	Umie pracować z uczniem o specjalnych i specyficznych potrzebach edukacyjnych na trzecim i czwartym etapie edukacyjnym	NS2)a), NS2)e), NS2)f), NS2)k)
K2_U24	Potrafi diagnozować, oceniać i analizować pracę własną, szkoły i uczniów na trzecim i czwartym etapie edukacyjnym	NS2)c), NS2)e), NS2)n)
K2_U25	Potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii i pedagogiki do analizowania i interpretowania określonego rodzaju sytuacji i zdarzeń pedagogicznych oraz dobierania strategii realizowania działań praktycznych na trzecim i czwartym etapie edukacyjnym	NO3), NS2)b)
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K2_K01	Zna ograniczenia własnej wiedzy i rozumie potrzebę dalszego kształcenia	X2A_K01 X2A_U07
K2_K02	Potrafi precyzyjnie formułować pytania, służące pogłębieniu własnego zrozumienia danego tematu lub odnalezieniu brakujących elementów rozumowania	X2A_K01 X2A_K02
K2_K03	Potrafi pracować zespołowo; rozumie konieczność	X2A_K02

	systematycznej pracy nad wszelkimi projektami, które mają długofalowy charakter	X2A_K05 X2A_K06 NS2)m)
K2_K04	Rozumie i docenia znaczenie uczciwości intelektualnej w działaniach własnych i innych osób; postępuje etycznie	X2A_K03 X2A_K04
K2_K05	Rozumie potrzebę popularnego przedstawiania laikom wybranych osiągnięć matematyki wyższej oraz jej zastosowań w informatyce	X2A_K05 X2A_K06 X2A_U06
K2_K06	Potrafi samodzielnie wyszukiwać informacje w literaturze, portalach oraz platformach edukacyjnych, także w językach obcych	X2A_K01
K2_K07	Potrafi formułować opinie na temat podstawowych zagadnień matematycznych	X2A_K06
K2_K08	Ma świadomość roli zawodu nauczyciela, przestrzega zasad etyki zawodowej nauczyciela oraz respektuje zasady prawa autorskiego	NO6), NS1)m), NS2)l), NS3)d)
K2_K09	Przejawia gotowość działania na rzecz interesów ucznia oraz potrafi efektywnie komunikować się z uczniami, ich rodzicami (opiekunami) i innymi nauczycielami	NO5), NS2)f), NS2)i)
K2_K10	Posiada umiejętności pozwalające na realizację działań wychowawczych i opiekuńczych	NO7), NS3)c)

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji II stopnia wymagane są następujące efekty kształcenia;

- Studenci specjalności: matematyka stosowana: K_W1 – K_W14, K_U1 – K_U21, K_K01 – K_K07,
- Studenci specjalności nauczanie matematyki: wszystkie efekty wymienione w powyższej tabeli.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia drugiego stopnia, 4 semestry, liczba punktów ECTS – 120 na specjalności: matematyka stosowana i 120 na specjalności: nauczanie matematyki.

III. PRAKTYKA:

Studenci specjalności: matematyka stosowana odbywają praktykę 4-tygodniową w pełnym wymiarze czasu pracy (5 dni w tygodniu po 8 godzin) po zakończeniu zajęć w 4. semestrze (maj/czerwiec). Miejscem praktyki są np. firmy ubezpieczeniowe, handlowe, banki, zakłady przemysłowe i inne instytucje, gdzie studenci mogą sprawdzić swe umiejętności i przydatność wiedzy teoretycznej, jakie nabyli podczas studiów. Szczegółowe zadania dotyczące realizacji praktyki, to: stosowanie i weryfikacja w praktyce posiadanej wiedzy teoretycznej uzyskanej podczas trzech lat nauki, wykazywanie zainteresowania systemem pracy obowiązującym w firmie, systematyczne uczestniczenie w pracach zgodnie z harmonogramem ustalonym przez kierownictwo firmy, stosowanie odpowiednich narzędzi informatycznych zgodnie z wiedzą nabytą na Uczelni, zapoznanie się ze specjalistycznym oprogramowaniem stosowanym w danej firmie, dbanie i odpowiedzialność za powierzony sprzęt, bezwzględne przestrzeganie tajemnicy służbowej obowiązującej w firmie, stosowanie wszystkich zaleceń i wykonywanie poleceń kierownictwa firmy lub innych osób odpowiedzialnych za realizację praktyki.

Studenci specjalności: nauczanie matematyki posiadają umiejętności i kompetencje z tego zakresu odpowiednie dla studiów pierwszego stopnia. Realizują praktykę w rozbiciu na praktykę psychologiczno-pedagogiczną, praktykę śródroczną i praktykę pedagogiczną ciągłą odpowiednią dla III (gimnazjum) i IV (szkoła ponadgimnazjalna)

etapu edukacyjnego. Ta ostatnia jest realizowana po zakończeniu II semestru w gimnazjum i szkole ponadgimnazjalnej przez 4 tygodnie (wrzesień), a poprzednie – w ciągu okresu zajęć dydaktycznych na drugim roku w tzw. szkołach ćwiczeń. Liczba godzin, punktów ECTS i czas trwania praktyk są zgodne ze standardami „nauczycielskimi”. Osoby realizujące dodatkowo moduł IV Nauczanie informatyki, realizują dodatkowe godziny praktyki zgodnie ze standardami określonymi w rozporządzeniu ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Efekty kształcenia dla kierunku **Mechanika i budowa maszyn**

1. **Umieszczenie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszaru kształcenia w zakresie nauk technicznych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia pierwszego stopnia – inżynierskie (7 semestrów).
4. **Absolwent:** uzyskuje wszechstronną wiedzę z zakresu technologii, konstrukcji i eksploatacji maszyn, obejmującą nie tylko podstawy teoretyczne i wiedzę fachową, ale również umiejętności wykorzystania nowoczesnych technik komputerowych w projektowaniu i produkcji. Ponadto program studiów umożliwia zdobycie wiedzy z zakresu nauk ekonomicznych, organizacji i zarządzania, ekologii. Studia na tym kierunku zapewniają wykształcenie specjalistów dla nowoczesnego przemysłu maszynowego. Szeroki zakres wiedzy zdobytej przez absolwentów kierunku otwiera możliwości podjęcia pracy zawodowej w przedsiębiorstwach zajmujących się wytwarzaniem i eksploatacją maszyn, w jednostkach projektowych, konstrukcyjnych i technologicznych - także związanych z automatyzacją procesów technologicznych, jednostkach odbioru technicznego produktów i materiałów. Absolwent zna język obcy na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy oraz powinien posiadać umiejętności posługiwania się językiem specjalistycznym z zakresu kierunku i specjalności studiów.
5. **Objaśnienie oznaczeń:**
  - a) K (przed podkreśnikiem) - kierunkowe efekty kształcenia
  - b) A - profil ogólnoakademicki
  - c) 1 - studia pierwszego stopnia
  - d) W - kategoria wiedzy
  - e) U - kategoria umiejętności
  - f) K (po podkreśniku) - kategoria kompetencji społecznych
  - g) T1A - efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk technicznych dla studiów pierwszego stopnia
  - h) 01, 02, 03 i kolejne - numer efektu kształcenia

Symbol efektu kierunkowego	Kierunkowe efekty kształcenia dla kierunku studiów mechanika i budowa maszyn po ukończeniu studiów pierwszego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk technicznych
WIEDZA		
K1A_W01	Ma wiedzę z matematyki pozwalającą na formowanie i rozwiązywanie typowych zadań i problemów z zakresu mechaniki, technologii i eksploatacji	T1A_W01
K1A_W02	Ma wiedzę z fizyki, obejmującą podstawy mechaniki,	T1A_W01

	termodynamiki, optyki, elektryczności i magnetyzmu, fizyki jądrowej, fizyki ciała stałego i elementy fizyki kwantowej, w tym wiedzę potrzebną do zrozumienia, opisu i wykorzystania zjawisk fizycznych przy projektowaniu wytwarzaniu i eksploatacji układów mechanicznych	T1A_W02
K1A_W03	Ma elementy wiedzy w zakresie chemii potrzebne do rozumienia i opisu zjawisk występujących przy wytwarzaniu i eksploatacji elementów maszyn	T1A_W01
K1A_W04	Ma wiedzę z zakresu układów automatycznego sterowania w maszynach i urządzeniach	T1A_W02
K1A_W05	Zna zasady grafiki inżynierskiej, ma elementarną wiedzę w zakresie zasad projektowania części maszyn i konstrukcji mechanicznych, zna narzędzia komputerowego wspomaganie projektowania	T1A_W02 T1A_W04 T1A_W07
K1A_W06	Ma uporządkowaną, podbudowaną teoretycznie wiedzę w zakresie statyki układów ciał sztywnych oraz kinematyki i dynamiki ciała sztywnego, a także ma podstawową wiedzę w zakresie drgań i hałasu	T1A_W03
K1A_W07	Ma wiedzę w zakresie analizy wytrzymałościowej podstawowych konstrukcji mechanicznych	T1A_W03
K1A_W08	Ma elementarną wiedzę w zakresie mechaniki płynów i termodynamiki technicznej wymaganą dla rozumienia budowy i eksploatacji urządzeń mechanicznych	T1A_W02 T1A_W03
K1A_W09	Ma elementarną wiedzę w zakresie elektrotechniki, elektroniki i automatyki i mechatroniki	T1A_W02
K1A_W10	Ma podstawową wiedzę z zakresu technik wytwarzania, inżynierii powierzchni i nieniszczących metod oceny jakości.	T1A_W05 T1A_W07
K1A_W11	Ma szczegółową wiedzę związaną z wybranymi zagadnieniami z zakresu budowy maszyn, obsługi, diagnozowania stanu technicznego, technologii napraw i bezpiecznego użytkowania	T1A_W04 T1A_W06
K1A_W12	Ma wiedzę z zakresu komputerowo wspomaganie projektowania, wytwarzania i eksploatacji maszyn i urządzeń mechanicznych	T1A_W02 T1A_W04 T1A_W06
K1A_W13	Ma podstawową wiedzę w zakresie metrologii, zna i rozumie metody pomiaru podstawowych wielkości charakterystycznych dla budowy maszyn, zna metody obliczeniowe i narzędzia informatyczne niezbędne do analizy wyników eksperymentu	T1A_W03 T1A_W04 T1A_W07
K1A_W14	Ma wiedzę w zakresie materiałów inżynierskich, technologii kształtowania, obróbki, badań właściwości, zna obowiązujące normy i standardy	T1A_W02 T1A_W07
K1A_W15	Ma podstawową wiedzę o trendach rozwojowych w zakresie, projektowania, wytwarzania, budowy i eksploatacji maszyn	T1A_W05
K1A_W16	Ma podstawową wiedzę o degradacji materiałów konstrukcyjnych, o cyklu życia maszyn i urządzeń mechanicznych	T1A_W06
K1A_W17	Zna podstawowe metody techniki i narzędzia wymagane dla rozwiązywaniu prostych zadań inżynierskich z zakresu budowy, technologii wytwarzania i eksploatacji maszyn	T1A_W07

K1A_W18	Ma podstawową wiedzę humanistyczną, społeczną i prawną umożliwiającą rozumienie zjawisk i procesów społecznych, ekonomicznych, prawnych, ekologicznych i innych pozatechnicznych uwarunkowań działalności inżynierskiej	T1A_W08
K1A_W19	Ma podstawową wiedzę dotyczącą zarządzania, w tym zarządzania jakością, logistyki i prowadzenia działalności gospodarczej	T1A_W09
K1A_W20	Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego; potrafi korzystać z zasobów informacji patentowej	T1A_W10
K1A_W21	Zna ogólne zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości, wykorzystującej wiedzę z zakresu projektowania części maszyn oraz budowy, wytwarzania i eksploatacji maszyn i urządzeń	T1A_W11
K1A_W22	Ma elementarną wiedzę w zakresie ochrony własności intelektualnej oraz prawa patentowego	T1A_W10
K1A_W23	Ma elementarną wiedzę w zakresie metod numerycznych stosowanych w symulacjach i analizie układów mechanicznych, a także w procesie projektowania, wytwarzania i eksploatacji maszyn	T1A_W02 T1A_W07
UMIEJĘTNOŚCI		
K1A_U01	Potrafi pozyskiwać informacje z literatury fachowej, baz danych i innych źródeł, także w języku obcym; potrafi integrować uzyskane informacje, dokonywać ich interpretacji, a także wyciągać wnioski oraz formułować i uzasadniać opinie	T1A_U01
K1A_U02	Potrafi porozumiewać się przy użyciu różnych technik w środowisku zawodowym oraz w innych środowiskach	T1A_U02
K1A_U03	Potrafi przygotować w języku polskim i języku obcym opracowanie problemów z zakresu podstawowych zagadnień inżynierskich	T1A_U03
K1A_U04	Potrafi przygotować i przedstawić w języku polskim i języku obcym prezentację ustną, dotyczącą szczegółowych zagadnień inżynierskich	T1A_U04
K1A_U05	Ma umiejętność samokształcenia się	T1A_U05
K1A_U06	Ma umiejętności językowe w obszarze nauk technicznych, ze szczególnym uwzględnieniem mechaniki i budowy maszyn, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	T1A_U06
K1A_U07	Potrafi posługiwać się technikami informacyjno-komunikacyjnymi właściwymi do realizacji zadań z zakresu projektowania wytwarzania i eksploatacji maszyn	T1A_U07
K1A_U08	Potrafi planować i przeprowadzać eksperymenty, w tym pomiary i symulacje komputerowe, interpretować uzyskane wyniki i wyciągać wnioski	T1A_U08
K1A_U09	Potrafi wykorzystać do formułowania i rozwiązywania zadań inżynierskich metody analityczne, symulacyjne oraz eksperymentalne	T1A_U09
K1A_U10	Potrafi - przy formułowaniu i rozwiązywaniu zadań inżynierskich - dostrzegać ich aspekty systemowe i pozatechniczne	T1A_U10
K1A_U11	Ma przygotowanie niezbędne do pracy w środowisku przemysłowym oraz zna zasady bezpieczeństwa związane	T1A_U11

	z tą pracą	
K1A_U12	Potrafi dokonać wstępnej analizy ekonomicznej oraz ocenić przyczyny i skutki procesów społecznych i ekonomicznych w podejmowanych działaniach inżynierskich w zakresie projektowania, wytwarzania i eksploatacji maszyn	T1A_U12
K1A_U13	Potrafi posługiwać się komputerowymi metodami mechaniki przy rozwiązywaniu zadań inżynierskich z zakresu projektowania, wytwarzania i eksploatacji maszyn	T1A_U07 T1A_U09
K1A_U14	Potrafi posługiwać się aparaturą pomiarową i metodami szacowania błędów pomiaru	T1A_U14 T1A_U15
K1A_U15	Potrafi dokonać krytycznej analizy sposobu funkcjonowania i ocenić istniejące rozwiązania techniczne, urządzenia, obiekty, systemy, procesy i usługi w zakresie budowy, wytwarzania i eksploatacji maszyn	T1A_U13
K1A_U16	Potrafi dokonać identyfikacji i sformułować specyfikację prostych zadań inżynierskich o charakterze praktycznym w zakresie projektowania, wytwarzania i eksploatacji maszyn	T1A_U14
K1A_U17	Potrafi ocenić przydatność rutynowych metod i narzędzi służących do rozwiązania prostego zadania inżynierskiego o charakterze praktycznym w zakresie projektowania, wytwarzania i eksploatacji maszyn oraz wybrać i zastosować właściwą metodę i narzędzia	T1A_U15
K1A_U18	Potrafi - zgodnie z zadaną specyfikacją - zaprojektować oraz zrealizować proste urządzenie, obiekt, system lub proces, typowe dla procesu projektowania, wytwarzania i eksploatacji maszyn, używając właściwych metod, technik i narzędzi	T1A_U16
K1A_U19	Potrafi dobrać odpowiednie materiały inżynierskie, dla zapewnienia poprawnej eksploatacji maszyny	T1A_U13 T1A_U14 T1A_U16
K1A_U20	Potrafi korzystać z odpowiednich baz danych w procesie projektowania, wytwarzania i eksploatacji maszyn	T1A_U01 T1A_U16
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K1A_K01	Rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie, potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób	T1A_K01 T1A_K02
K1A_K02	Rozumie pozatechniczne aspekty działalności inżyniera-mechanika, między innymi ich konsekwencje społeczne oraz wpływ na stan środowiska	T1A_K02
K1A_K03	Ma świadomość odpowiedzialności związanej z decyzjami, podejmowanymi w ramach działalności inżynierskiej, szczególnie w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób oraz ochrony środowiska	T1A_K02
K1A_K04	Potrafi współpracować i działać w grupie, przyjmując w niej różne role. Rozumie ważność działań zespołowych i potrafi brać odpowiedzialność za wyniki wspólnych działań	T1A_K03
K1A_K05	Umie analizować zadania, przydzielone do realizacji, pod kątem określenia priorytetów, służących maksymalnej efektywności wykonania zadania, oraz wszechstronnych skutków jego realizacji	T1A_K04 T1A_K02
K1A_K06	Ma świadomość ważności postępowania profesjonalnego, przestrzegania zasad etyki zawodowej oraz poszanowania różnorodności poglądów i kultur	T1A_K05

K1A_K07	Potrafi wykazywać się przedsiębiorczością i pomysłowością w działaniu związanym z realizacją zadań zawodowych	T1A_K06
K1A_K08	Rozumie społeczną rolę inżyniera oraz bierze udział w przekazywaniu społeczeństwu wiarygodnych informacji i opinii dotyczących osiągnięć techniki i innych jej aspektów, szczególnie w zakresie mechaniki, budowy i eksploatacji maszyn	T1A_K07

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji I stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia pierwszego stopnia, 7 semestrów, liczba punktów ECTS – 210.

III. PRAKTYKI:

Praktyka I warsztatowa (technologiczna)

Okres realizacji: po II sem. (w trakcie wakacji lub roku akademickiego) 4-tyg. (40h/tyg.) - 160h.

Praktyka II - zawodowa (projektowa)

Okres realizacji: po IV sem. (w trakcie wakacji lub roku akademickiego) 3-tyg. (40h/tyg.) - 120h.

Cele kształcenia:

- zdobycie podstawowego praktycznego doświadczenia warsztatowego, prawidłowy sposób wykorzystywania maszyn i urządzeń warsztatowych do wytwarzania elementów i konstrukcji maszyn,
- zdobycie podstawowego doświadczenia z zakresu budowy, eksploatacji maszyn i pojazdów, ich konstrukcji, projektowania, kosztorysowania, kontroli jakości i technologii napraw.

Treści kształcenia:

- udział w produkcji, naprawach i remontach pojazdów, maszyn i urządzeń,
- bezpośredni udział w projektowaniu, produkcji, kontroli jakości naprawach i remontach pojazdów, maszyn, urządzeń, linii technologicznych.

Efekty kształcenia dla kierunku **Mechanika i budowa maszyn**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia** - kierunek należy do obszaru kształcenia w zakresie nauk technicznych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia drugiego stopnia (3 semestry).
4. **Absolwent** - studia zapewniają wykształcenie odpowiadające potrzebom nowoczesnego przemysłu. Oparte są na gruntownej wiedzy z zakresu budowy maszyn, technologii procesów obróbki oraz komputerowo wspomaganego projektowania i wytwarzania. Absolwent posiada przygotowanie w zakresie technologii informatycznych, komputerowego wspomaganie prac inżynierskich oraz proekologicznych technologii materiałowych. Jest również przygotowany do podjęcia studiów trzeciego stopnia (doktoranckich) oraz studiów podyplomowych. Absolwent, poza wiedzą i umiejętnościami zdobytymi w zakresie przedmiotów standardowych zostaje wyposażony w zaawansowaną wiedzę specjalistyczną charakterystyczną dla wybranej specjalności. Podczas studiów ma do wyboru jedną z trzech specjalności: inżynierskie zastosowanie komputerów w budowie maszyn, eksploatacja i diagnostyka pojazdów i maszyn lub transport drogowy. Zakres specjalności determinuje przygotowanie absolwenta do pracy:
  - eksploatacja i diagnostyka pojazdów i maszyn jako: inżyniera utrzymania ruchu maszyn w różnego rodzaju przedsiębiorstwach przemysłowych i transporcie, specjalistę eksploatacji pojazdów i maszyn, projektanta urządzeń technicznych z uwzględnieniem zasad logistyki, eksploatacji i diagnostyki, inżyniera zarządzania dowolnymi systemami działania, które eksploatują maszyny i urządzenia techniczne, właściciela przedsiębiorstw technicznych zajmujących się utrzymaniem i naprawą pojazdów i maszyn,
  - inżynierskie zastosowania komputerów jako; inżyniera racjonalnie wykorzystującego nowoczesne systemy CAD/CAM/CAE w projektowaniu, wytwarzaniu i eksploatacji maszyn i urządzeń technicznych, technologa i specjalistę zarządzania produkcją w nowoczesnych przedsiębiorstwach. Uzyskane umiejętności pozwolą absolwentowi na rozwiązywanie problemów inżynierskich również poprzez tworzenie własnego oprogramowania na bazie metod numerycznej mechaniki konstrukcji.
5. **Objaśnienie oznaczeń:**

a) K (przed podkreśnikiem)	-	kierunkowe efekty kształcenia
b) A	-	profil ogólnoakademicki
c) 2	-	studia drugiego stopnia
d) W	-	kategoria wiedzy
e) U	-	kategoria umiejętności
f) K (po podkreśniku)	-	kategoria kompetencji społecznych
g) T2A,	-	efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk technicznych dla studiów drugiego stopnia
h) 01, 02, 03 i kolejne	-	numer efektu kształcenia

Symbol efektu kierunkowego	Kierunkowe efekty kształcenia dla kierunku studiów - mechanika i budowa maszyn po ukończeniu studiów drugiego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk technicznych
WIEDZA		
K2A_W01	Ma poszerzoną wiedzę z matematyki pozwalającą na formowanie i rozwiązywanie typowych zadań i problemów z zakresu mechaniki, technologii i eksploatacji	T2A_W01 T2A_W02 T2A_W07
K2A_W02	Ma ugruntowaną wiedzę z mechaniki analitycznej i drgań	T2A_W02 T2A_W04
K2A_W03	Ma podstawową wiedzę w zakresie modelowania konstrukcji i jej obliczeń za pomocą metod numerycznych, zna ograniczenia, sposoby weryfikacji i obszar zastosowań tej metody	T2A_W02 T2A_W03 T2A_W07
K2A_W04	Ma pogłębioną wiedzę o współczesnych materiałach inżynierskich stosowanych w budowie maszyn, badaniach ich właściwości, doborze oraz trendach rozwojowych	T2A_W03 T2A_W04
K2A_W05	Ma pogłębioną wiedzę w zakresie konstruowania maszyn z wykorzystaniem wspomagania komputerowego	T2A_W03 T2A_W04
K2A_W06	Ma poszerzoną wiedzę z zakresu zintegrowanych systemów wytwarzania i organizacji procesów produkcyjnych	T2A_W03 T2A_W09
K2A_W07	Ma ugruntowaną i poszerzoną wiedzę związaną z wybranymi problemami funkcjonowania budowy, obsługi, diagnozowania stanu technicznego, technologii napraw	T2A_W02 T2A_W03 T2A_W04
K2A_W08	Ma poszerzoną wiedzę o trendach rozwojowych w zakresie, projektowania, wytwarzania, budowy i eksploatacji pojazdów i maszyn	T2A_W05
K2A_W09	Ma poszerzoną wiedzę o cyklu życia urządzeń mechanicznych i pojazdów samochodowych	T2A_W06
K2A_W10	Zna metody, techniki, narzędzia stosowane do rozwiązywania zadań inżynierskich typowych dla realizowanej specjalności	T2A_W07
K2A_W11	Ma rozszerzoną wiedzę niezbędną do rozumienia społecznych, ekonomicznych, prawnych, ekologicznych i innych pozatechnicznych uwarunkowań działalności inżynierskiej	T2A_W08
K2A_W12	Ma ugruntowaną wiedzę dotyczącą zarządzania, w tym zarządzania jakością, logistyki i prowadzenia działalności gospodarczej	T2A_W09
K2A_W13	Zna zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości, wykorzystującej wiedzę z zakresu realizowanej specjalności	T2A_W11
K2A_W14	Ma ugruntowaną wiedzę w zakresie ochrony własności intelektualnej oraz prawa patentowego	T2A_W10
K2A_W15	Ma specjalistyczną wiedzę w zakresie metod numerycznych stosowanych w symulacjach i analizie układów mechanicznych, a także w procesie projektowania, wytwarzania i eksploatacji pojazdów i maszyn	T2A_W01 T2A_W02 T2A_W07
UMIĘJĘTNOŚCI		
K2A_U01	Wykazuje biegłość w pozyskiwaniu informacji z literatury fachowej, baz danych i innych źródeł, także w języku obcym; potrafi integrować uzyskane informacje, dokonywać ich interpretacji, a także wyciągać wnioski oraz formułować	T2A_U01

	i uzasadniać opinie	
K2A_U02	Sprawnie porozumiewa się przy użyciu różnych technik w środowisku zawodowym oraz w innych środowiskach	T2A_U02
K2A_U03	Sprawnie przygotowuje w języku polskim i języku obcym opracowania problemów z zakresu ogólnych zagadnień inżynierskich	T2A_U03
K2A_U04	Ma doświadczenie w przygotowaniu i przedstawianiu w języku polskim i języku obcym opracowań problemów z zakresu szczegółowych zagadnień inżynierskich	T2A_U04
K2A_U05	Ma umiejętność samokształcenia się	T2A_U05
K2A_U06	Ma umiejętności językowe w obszarze nauk technicznych, ze szczególnym uwzględnieniem mechaniki i budowy maszyn, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	T2A_U06
K2A_U07	Sprawnie posługuje się technikami informacyjno-komunikacyjnymi właściwymi do realizacji zadań inżynierskich	T2A_U07
K2A_U08	Sprawnie planuje i przeprowadza eksperymenty, w tym pomiary i symulacje komputerowe, interpretować uzyskane wyniki i wyciągać wnioski	T2A_U08
K2A_U09	Sprawnie wykorzystuje do formułowania i rozwiązywania zadań inżynierskich umiejętnie dobrane metody analityczne, symulacyjne oraz eksperymentalne	T2A_U09
K2A_U10	Dostrzega przy formułowaniu i rozwiązywaniu zadań inżynierskich aspekty systemowe i pozatechniczne	T2A_U10
K2A_U11	Ma dobre przygotowanie do pracy w przemyśle oraz zna zasady bezpieczeństwa związane z tą pracą	T2A_U13
K2A_U12	Prowadzi analizy ekonomiczne podejmowanych działań inżynierskich	T2A_U14
K2A_U13	Sprawnie posługuje się metodami i programami komputerowymi w prowadzonych działaniach inżynierskich	T2A_U07 T2A_U08 T2A_U09
K2A_U14	Sprawnie posługuje się aparaturą pomiarową i metodami szacowania błędów pomiaru	T2A_U08 T2A_U09
K2A_U15	Krytycznie analizuje i ocenia sposoby funkcjonowania rozwiązań technicznych, urządzeń, obiektów, systemów, procesów i usługi typowych dla realizowanej specjalności	T2A_U17 T2A_U18
K2A_U16	Identyfikuje i opisuje problemy inżynierskie w zakresie realizowanej specjalności, potrafi je rozwiązywać i ulepszać	T2A_U16 T2A_U17 T2A_U18
K2A_U17	Ocenić przydatność metod i narzędzi służących do rozwiązania zadań inżynierskich typowych dla realizowanej specjalności	T2A_U18
K2A_U18	Projektuje i usprawnia urządzenia, obiekty, systemy lub procesy, typowe dla realizowanej specjalności	T2A_U15 T2A_U16 T2A_U19
K2A_U19	Dobra odpowiednie materiały inżynierskie, dla zapewnienia poprawnej eksploatacji maszyny	T2A_U01 T2A_U16
K2A_U20	Zna i korzysta z różnych baz danych w procesie projektowania, wytwarzania i eksploatacji maszyn	T2A_U01 T2A_U16
K2A_U21	Potrafi formułować i testować hipotezy związane z problemami inżynierskimi i prostymi problemami badawczymi z zakresu mechaniki i budowy maszyn	T2A_U11
K2A_U22	Potrafi oceniać przydatność i możliwość wykorzystania	T2A_U12

	nowych technik i technologii w zakresie mechaniki i budowy maszyn	
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K2A_K01	Ma świadomość potrzeby uzupełniania wiedzy specjalistycznej przez całe życie, potrafi dobierać właściwe źródła wiedzy i metody uczenia dla siebie i innych osób	T2A_K01 T2A_K03
K2A_K02	Rozumie pozatechniczne aspekty działalności inżyniera-mechanika i menadżera, między innymi ich konsekwencje społeczne oraz wpływ na stan środowiska	T2A_K02
K2A_K03	Ma świadomość odpowiedzialności związanej z decyzjami, podejmowanymi w ramach działalności inżynierskiej i menadżerskiej, szczególnie w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób oraz ochrony środowiska	T2A_K02
K2A_K04	Potrafi współpracować, kierować grupą i inspirować innych do wspólnych działań	T2A_K03 T2A_K06
K2A_K05	Rozumie ważność działań zespołowych, potrafi brać odpowiedzialność za wyniki wspólnych działań	T2A_K02
K2A_K06	Umie wszechstronnie analizować i efektywnie realizować przydzielone zadania	T2A_K02 T2A_K04
K2A_K07	Ma świadomość ważności postępowania profesjonalnego, przestrzegania zasad etyki zawodowej oraz poszanowania różnorodności poglądów i kultur	T2A_K05
K2A_K08	Potrafi wykazywać się przedsiębiorczością i pomysłowością w działaniu związanym z realizacją zadań zawodowych	T2A_K06
K2A_K09	Rozumie społeczną rolę inżyniera oraz bierze udział w przekazywaniu społeczeństwu wiarygodnych informacji i opinii dotyczących osiągnięć techniki i innych jej aspektów, szczególnie w zakresie mechaniki i budowy maszyn	T2A_K07

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji II stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia pierwszego stopnia, 3 semestry, liczba punktów ECTS – 90.

III. PRAKTYKA:

Praktyka kierunkowa 4-tyg. (40h/tyg.) - 160h; po II sem.

Cele i treści kształcenia:

W ramach praktyki kierunkowej student zapoznaje się z charakterystyką zakładu przemysłowego, transportowego lub diagnostycznego właściwego dla realizowanej specjalności. Poznaje: strukturę organizacyjną zakładu, strukturę organizacyjną utrzymania ruchu, asortyment produkcji, stosowane technologie, urządzenia produkcyjne, urządzenia diagnostyczne. Wraz z technologami, konstruktorami lub diagnostami prowadzi analizę procesu produkcyjnego elementów maszyn, specyfikę systemów diagnostycznych i napraw. Zgłębia w sposób praktyczny wspomagane komputerowo procesy projektowania, wytwarzania, eksploatacji i diagnostyki. Stosownie do posiadanej specjalności poznaje organizację działu utrzymania ruchu, stacji diagnostycznej, stanowisk kontrolno-pomiarowych, działu napraw i działu kontroli jakości. Wraz z kadrami zakładu uczestniczy w tworzeniu i analizie dokumentacji konstrukcyjno-wytwórczej z wykorzystaniem komputerowe wspomaganie prac inżynierskich. Zapoznaje się z obiegiem dokumentacji warsztatowo-technologicznej.

Efekty kształcenia dla kierunku **Mechatronika**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszaru kształcenia w zakresie nauk technicznych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia pierwszego stopnia – inżynierskie (7 semestrów).
4. **Absolwent:** otrzymuje szeroką wiedzę z zakresu nauk ogólnych, podstawowych i dyscyplin kierunkowych w dziedzinach: mechanika, elektronika i elektrotechnika, informatyka, inżynieria sterowania, robotyka, automatyka i analiza sygnałów. Ponadto zdobywa wiedzę specjalistyczną związaną z integracją systemów mechatronicznych ze strukturą zarówno pojazdów, maszyn roboczych, rolniczych i leśnych oraz z urządzeniami inteligentnego budynku, AGD, urządzeniami technicznymi stosowanymi w medycynie oraz w procesach produkcyjnych. Duży nacisk położony jest na wirtualne prototypowanie oraz komputerowe wspomaganie projektowania mechatronicznego, języki obiektowe, modelowanie procesów, teorię ruchu maszyn i dynamiki systemów. Zdobyta wiedza umożliwi przyszłemu inżynierowi podjęcie pracy w dużych koncernach, w przedsiębiorstwach przemysłu samochodowego, kolejowego, maszynowego, w jednostkach projektowych, badawczo-naukowych, jednostkach technicznej obsługi rolnictwa i leśnictwa, w szpitalach a także w średnich i małych przedsiębiorstwach.
5. **Objaśnienie oznaczeń:**
  - a) K (przed podkreśnikiem) - kierunkowe efekty kształcenia
  - b) A - profil ogólnoakademicki
  - c) I - studia pierwszego stopnia
  - d) W - kategoria wiedzy
  - e) U - kategoria umiejętności
  - f) K (po podkreśniku) - kategoria kompetencji społecznych
  - g) T1A - efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk technicznych dla studiów pierwszego stopnia
  - h) 01, 02, 03 i kolejne - numer efektu kształcenia

Symbol efektu kierunkowego	Kierunkowe efekty kształcenia dla kierunku studiów mechatronika - po ukończeniu studiów pierwszego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk technicznych
WIEDZA		
K1A_W01	Ma wiedzę w zakresie matematyki obejmującą elementy algebry, analizy matematycznej, probabilistyki i statystyki, w tym metody matematyczne niezbędne do: analizy zagadnień mechaniki ciągłej i dyskretnej, wytrzymałości i termodynamiki; analizy obwodów elektrycznych analogowych i cyfrowych; analizy algorytmów przetwarzania sygnałów; analizy	T1A_W01

	przetwarzania informacji w programowaniu i sterowaniu	
K1A_W02	Ma wiedzę w zakresie fizyki, obejmującą mechanikę, termodynamikę, optykę, elektryczność i magnetyzm, fizykę ciała stałego, w tym wiedzę niezbędną do zrozumienia podstawowych zjawisk fizycznych w systemach i układach mechatronicznych oraz w ich otoczeniu	T1A_W01
K1A_W03	Ma elementarną wiedzę w zakresie materiałów stosowanych w urządzeniach mechatronicznych	T1A_W02 T1A_W07
K1A_W04	Ma podstawową wiedzę w zakresie architektury komputerów, w szczególności dotycząca warstwy sprzętowej	T1A_W02 T1A_W03
K1A_W05	Ma elementarną wiedzę w zakresie architektury systemów i sieci komputerowych oraz systemów operacyjnych, niezbędna do instalacji, obsługi i utrzymania narzędzi informatycznych służących do symulacji i projektowania układów, systemów i urządzeń mechatronicznych	T1A_W02 T1A_W07
K1A_W06	Ma wiedzę w zakresie metod i technik programowania (języki niskiego i wysokiego poziomu)	T1A_W02 T1A_W04 T1A_W07
K1A_W07	Ma uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę w zakresie podstaw automatyki i robotyki, teorii sterowania oraz technologii MEMS, potrzebna do analizy i implementacji układów mechatronicznych	T1A_W03
K1A_W08	Ma szczegółową, podbudowaną teoretycznie wiedzę w zakresie elektroniki, elektrotechniki i elektroenergetyki potrzebna do projektowania i analizy urządzeń mechatronicznych	T1A_W03
K1A_W09	Zna problemy diagnostyki, kontroli i pomiarów układów mechatronicznych w zakresie wybranej specjalności	T1A_W04
K1A_W10	Ma podstawową wiedzę w zakresie konstrukcji maszyn, wytrzymałości, zagadnień cieplnych, mechaniki ciągłej i dyskretniej, konieczna do analizy prostych zagadnień inżynierskich	T1A_W02 T1A_W03
K1A_W11	Ma szczegółową wiedzę związaną ze zjawiskami strukturalnymi zachodzącymi w urządzeniach mechatronicznych pod wpływem oddziaływania energii	T1A_W04
K1A_W12	Ma uporządkowaną, podbudowaną teoretycznie wiedzę w zakresie istoty działania oraz budowy złożonych, zintegrowanych układów mechaniczno - elektroniczno - informatycznych oraz w zakresie wdrażania innowacyjnych rozwiązań mechatronicznych	T1A_W03 T1A_W04
K1A_W13	Ma uporządkowaną, podbudowaną teoretycznie wiedzę w zakresie metrologii; zna i rozumie metody pomiaru i ekstrakcji podstawowych wielkości charakteryzujących elementy wchodzące w skład układów mechatronicznych; zna metody obliczeniowe i narzędzia informatyczne niezbędne do analizy wyników pomiarów; zna metody oceny niepewności pomiaru	T1A_W03 T1A_W04 T1A_W07
K1A_W14	Zdobywa szczegółową i uporządkowaną wiedzę związaną z wybranymi zagadnieniami mechatronicznymi	T1A_W03 T1A_W04
K1A_W15	Ma podstawową wiedzę w zakresie projektowania i wytwarzania prostych urządzeń mechatronicznych	T1A_W02 T1A_W07
K1A_W16	Zna perspektywy rozwoju dziedzin nauki związanych z mechatroniką ,tzn. mechaniki, informatyki i elektroniki oraz zagadnień powiązanych w zakresie układów makro, mikro	T1A_W05

	i nano; ma wiedzę w zakresie postępującej integracji tych dziedzin nauki i możliwości dalszego rozwoju mechatroniki jako samodzielnej dyscypliny	
K1A_W17	Potrafi opisać najnowsze trendy rozwojowe stosowane w takich dziedzinach jak: mechanika, elektronika i elektrotechnika, informatyka, inżynieria sterowania, robotyka, automatyka	T1A_W05 T1A_W06
K1A_W18	Ma elementarną wiedzę na temat cyklu życia urządzeń i systemów mechatronicznych	T1A_W06
K1A_W19	Ma szczegółową wiedzę związaną z projektowaniem, konstruowaniem i działaniem mechatronicznych układów w zakresie wybranej specjalności	T1A_W04
K1A_W20	Ma podstawową wiedzę niezbędną do rozumienia pozatechnicznych uwarunkowań działalności inżynierskiej	T1A_W08
K1A_W21	Dobiera odpowiednie metody, techniki, narzędzia i materiały stosowane przy rozwiązywaniu problemów technicznych	T1A_W07
K1A_W22	Zna podstawowe zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz role ergonomii w środowisku pracy	T1A_W08
K1A_W23	Nabywa wiedzę z zakresu ochrony środowiska związaną z eksploatacją urządzeń technicznych	T1A_W08
K1A_W24	Ma elementarną wiedzę humanistyczną, społeczną i prawną, umożliwiającą zrozumienie zjawisk i procesów społecznych w zakresie zarządzania i organizacji pracy	T1A_W09
K1A_W25	Może podjąć pracę przy obsłudze skomplikowanych urządzeń w firmach państwowych i prywatnych a także prowadzić własną działalność gospodarczą	T1A_W09
K1A_W26	Ma elementarną wiedzę w zakresie ochrony własności intelektualnej oraz prawa patentowego	T1A_W10
K1A_W27	Zna ogólne zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości	T1A_W11
UMIĘJĘTNOŚCI		
K1A_U01	Korzysta z odpowiednich źródeł w celu uzyskania informacji technicznych, opracowania ich (np. prezentacje) i właściwego zinterpretowania; zarówno w języku polskim jak i w angielskim	T1A_U01 T1A_U03 T1A_U04
K1A_U02	Potrafi posługiwać się różnymi technikami komunikacji w środowisku zawodowym i w innych środowiskach	T1A_U02
K1A_U03	Potrafi przygotować dokumentację w języku polskim i w języku angielskim dotyczącą realizacji zadania inżynierskiego i przygotować informacje zawierającą omówienie wyników realizacji tego zadania oraz sporządzić raport udokumentowany odpowiednimi przypisami literaturowymi	T1A_U03
K1A_U04	Potrafi samodzielnie znaleźć literaturę przedmiotu i z niej skorzystać oraz potrafi przyswoić wiedzę z zakresu podanego przez prowadzącego w ramach samokształcenia	T1A_U05
K1A_U05	Jest przygotowany do podjęcia studiów drugiego stopnia	T1A_U05
K1A_U06	Potrafi graficznie przedstawić projekt inżynierski z zakresu mechaniki, konstrukcji maszyn, elektroniki cyfrowej i analogowej; potrafi odwzorować i wymiarować elementy maszyn, układy elektroniczne z zastosowaniem komputerowego wspomaganie projektowania maszyn CAD	T1A_U07
K1A_U07	Potrafi zastosować programy wspomagające obliczenia inżynierskie, szczególnie w zakresie wybranej specjalności	T1A_U07

K1A_U08	Potrafi opracować prosty program sterujący pracy urządzenia mechatronicznego	T1A_U07 T1A_U16
K1A_U09	Potrafi zastosować program symulacji komputerowej z zakresu wybranych zagadnień mechatroniki na poziomie inżynierskim; potrafi przygotować dane i zinterpretować wyniki uzyskane na drodze symulacji komputerowej	T1A_U08 T1A_U16
K1A_U10	Potrafi przeprowadzić eksperyment diagnostyczny pozwalający na ocenę prawidłowości działania układu mechatronicznego w zakresie wybranej specjalności	T1A_U08
K1A_U11	Potrafi ocenić działanie składowych elementów układu mechatronicznego tj. elementów mechanicznych, elektroniki i programu sterującego, zwłaszcza w zakresie wybranej specjalności	T1A_U08 T1A_U09
K1A_U12	Potrafi opisać matematycznie zjawiska fizyczne występujące w zagadnieniach inżynierskich mechatronicznych oraz rozwiązać metodami analitycznymi lub symulacyjnymi	T1A_U09
K1A_U13	Potrafi ocenić przyczyny i skutki procesów społecznych, ekonomicznych w działaniach inżynierskich	T1A_U10
K1A_U14	Podjmuje racjonalne decyzje w zakresie zarządzania i budowy struktur organizacyjnych w środowisku pracy	T1A_U10
K1A_U15	Stosuje zasady BHP w środowisku pracy, potrafi zorganizować prace w sposób bezpieczny dla siebie i zespołu	T1A_U11
K1A_U16	Potrafi dokonać wstępnej analizy ekonomicznej opracowanego projektu technicznego z zakresu mechatroniki uwzględniającego koszt materiałów, energii i nakładu pracy dla wyrobu	T1A_U12
K1A_U17	Potrafi samodzielnie rozwiązywania problemy techniczne z zakresu projektowania, wytwarzania, bezpieczeństwa, eksploatacji i sterowania mechatronicznego	T1A_U08 T1A_U09 T1A_U10
K1A_U18	Potrafi ocenić istniejące rozwiązania układów mechatronicznych, mechanicznych elektronicznych i sterujących, ich funkcjonowanie, przydatność i możliwość zastosowania dla konkretnego systemu	T1A_U13
K1A_U19	Potrafi przeanalizować działanie układu lub systemu technicznego oraz możliwość zastosowania elementów mechatronicznych dla poprawy i optymalizacji jego działania	T1A_U13
K1A_U20	Potrafi określić parametry i cechy pożądane elementów mechatronicznych i opracować technologie wytwarzania prostego układu mechatronicznego.	T1A_U14 T1A_U16
K1A_U21	Potrafi prawidłowo dobrać metodę obliczeniową, język programowania, metodę symulacyjną lub bezpośrednią interwencje w działający wadliwie system	T1A_U15
K1A_U22	Potrafi zaplanować i nadzorować zadania obsługowe urządzeń mechatronicznych dla zapewnienia ich niezawodnej eksploatacji	T1A_U16
K1A_U23	Potrafi wdrażać zasady projektowania, modelowania, wytwarzania, testowania a szczególnie sterowania różnego typu materiałami inteligentnymi; używając właściwych technik, metod i narzędzi	T1A_U13 T1A_U15 T1A_U16
K1A_U24	Potrafi zaprojektować, zbudować, uruchomić oraz przetestować prosty system mechatroniczny	T1A_U16
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K1A_K01	Rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie, potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób	T1A_K01

K1A_K02	Postępuje zgodnie z zasadami etyki przy rozwiązywaniu problemów związanych z wykonywaniem zawodu	T1A_K02 T1A_K05
K1A_K03	Potrafi współpracować w grupie określając priorytety służące realizacji zadania	T1A_K03 T1A_K04
K1A_K04	Potrafi pracować w zespole w roli osoby inspirującej, lidera grupy lub członka grupy	T1A_K03
K1A_K05	Potrafi określić cele ekonomiczne i podejmować nowe wyzwania projektowe i biznesowe w zakresie urządzeń technicznych, w szczególności mechatronicznych	T1A_K04 T1A_K06
K1A_K06	Ma świadomość dotyczącą swojej roli wykształconego inżyniera mechatronika w lokalnym społeczeństwie, w szczególności dotycząca propagacji nowoczesnych rozwiązań mechatronicznych, ich wpływu na polepszenie jakości życia mieszkańców regionu oraz jakości i konkurencyjności ich pracy; potrafi zdobyta wiedzę, informacje i opinie sformułować i przekazać w sposób zrozumiały dla przeciętnego obywatela	T1A_K07

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji I stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia pierwszego stopnia, 7 semestrów, liczba punktów ECTS - 210.

III. PRAKTYKA: wymiar praktyki: minimum 160 godzin (max. 40 godzin tygodniowo i max. 8 godzin dziennie).

Okres realizacji: po IV semestrze.

Celem praktyki jest poznanie prac wykonywanych przez inżynierów mechatroników ze szczególnym uwzględnieniem wybranej specjalności samochodowej albo przemysłowej.

Treści kształcenia: podstawy prawa pracy dla wszystkich studentów, diagnozowanie i naprawy mechatronicznych układów pojazdów i maszyn roboczych lub diagnostyka, naprawy oraz programowanie maszyn i urządzeń produkcyjnych.

Efekty kształcenia dla kierunku **Nauki o rodzinie**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszarów kształcenia w zakresie: nauk humanistycznych i nauk społecznych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia pierwszego stopnia – licencjackie (6 semestrów).
4. **Absolwent:** po ukończeniu studiów absolwent może (w zależności od wybranej specjalności):
  - udzielać pomocy osobom starszym, niepełnosprawnym oraz przewlekle i nieuleczalnie chorym, a także członkom ich rodzin,
  - inicjować oraz wspierać działalność rodzin i społeczności lokalnych w zakresie tworzenia, promowania i upowszechniania rodzinnych projektów kulturalnych, artystycznych czy też edukacyjnych,
  - kontynuować kształcenie na studiach drugiego stopnia.Celem kształcenia na specjalności mediacja rodzinna jest przygotowanie studentów do pracy w charakterze:
  - a) kuratora sądowego dla dorosłych, kuratora rodzinnego, mediatora (placówki wymiaru sprawiedliwości - po ukończeniu studiów magisterskich);
  - b) asystenta rodziny zatrudnianego przez gminy lub ośrodki pomocy społecznej:
    - do jego zadań należy prowadzenie poradnictwa i edukacji dla rodzin będących w trudnej sytuacji życiowej, udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w uzyskaniu zatrudnienia, podnoszeniu kwalifikacji zawodowych oraz zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
    - liczba rodzin, z którymi asystent rodziny może prowadzić pracę jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, łącznie nie może jednak przekroczyć 20 rodzin,
    - asystent rodziny pełni odmienną funkcję od pracownika socjalnego, ich praca zawodowa nie może być łączona (zadanie pracownika socjalnego polega m.in. na systematycznej penetracji środowisk zagrożonych wykluczeniem i udzielanie im odpowiedniego wsparcia, natomiast asystent rodziny pracuje z rodzinami do czasu osiągnięcia przez rodzinę umiejętności samodzielnego, prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych),
    - na wniosek asystenta rodziny może być powołany zespół interdyscyplinarny (asystent rodziny i pracownik socjalny oraz w zależności od sytuacji rodziny: pedagog szkolny, przedstawiciel Policji, kurator sądowy, inne osoby, których udział w zespole jest uzasadniony sytuacją rodziny).
  - c) referenta ds. pomocy społecznej (organy administracji rządowej, jednostki samorządu terytorialnego, placówki *Caritas*, placówki opiekuńczo-wychowawcze),

d) specjaliści /pełnomocnika/ ds. rodziny (Urząd Wojewódzki, Urząd Marszałkowski, Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy, Urząd Miasta, instytucje pozarządowe),

e) doradcy, konsultanta (poradnie małżeńskie i rodzinne);

Absolwent może być zatrudniony jako menadżer lub animator kultury (świetlice środowiskowe, ośrodki animacji kultury), pracownik instytucji profilaktyki społecznej (świetlice i domy wsparcia dla dzieci i młodzieży), asystent rodziny, specjalista i/lub pełnomocnik ds. rodziny (Urząd Wojewódzki, Urząd Marszałkowski, Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy, Urząd Miasta, Instytucje pozarządowe), doradca lub konsultant (poradnie małżeńskie i rodzinne). Absolwent jest przygotowany do kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia.

5. Objasnienie oznaczeń

- a) K1 (przed podkreślnikiem) - kierunkowe efekty kształcenia
- b) A - profil ogólnoakademicki
- c) 1 - studia pierwszego stopnia
- d) W - kategoria wiedzy
- e) U - kategoria umiejętności
- f) K (po podkreślniku) - kategoria kompetencji społecznych
- g) H1 - efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych dla studiów pierwszego stopnia
- h) S1 - efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych dla studiów pierwszego stopnia
- i) 01, 02, 03 i kolejne - numer efektu kształcenia
- j) * - dotyczy specjalności mediacja rodzinna
- k) ** - dotyczy specjalności asystent/opiekun osoby starszej

Symbol efektu kierunkowego	Efekty kształcenia dla kierunku nauki o rodzinie - po ukończeniu studiów pierwszego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarach kształcenia w zakresie nauk humanistycznych i nauk społecznych
WIEDZA		
K1_W01	Wyjaśnia przepisy i zalecenia dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy przy komputerze	H1A_W08
K1_W02	Tłumaczy prawne i etyczne Kmy korzystania z technologii informacyjnej	H1A_W08
K1_W03	Tłumaczy procedury instalacji i konfiguracji urządzeń zewnętrznego komputera, tablicy interaktywnej oraz zasady tworzenia i edycji dokumentów pakietu Microsoft Office	S1A_W06
K1_W04	Przedstawia podstawową wiedzę filozoficzną, pedagogiczną i socjologiczną	H1A_W03
K1_W05	Bada oddziaływanie kultury na wychowanie	S1A_W05

K1_W06	Prezentuje podstawową wiedzę z zakresu funkcjonowania człowieka w sferze biologicznej, intelektualnej, emocjonalnej, społecznej i duchowej, w wymiarze indywidualnym oraz w interakcji z innymi	H1A_W04 S1A_W06
K1_W07	Przedstawia podstawowe mechanizmy patofizjologiczne	H1A_W04
K1_W08	Charakteryzuje profilaktykę chorób układu krążenia, otyłości oraz chorób tytoniozależnych	H1A_W04
K1_W09	Charakteryzuje diagnozę psychopedagogiczną	H1A_W07
K1_W10	Opisuje zaburzenia i dysfunkcje występujące u dzieci i młodzieży	S1A_W06
K1_W11	Rozpoznaje charakterystyczne dla różnych zawodów problemy i dylematy etyczne	S1A_W05
K1_W12	Przedstawia podstawowe instrumenty pracy doradcy zawodowego	S1A_W07
K1_W13	Opisuje fizjologię płodności oraz jej współczesne uwarunkowania i zagrożenia	H1A_W04
K1_W14	Prezentuje współczesne metody wspomagania płodności a także metody antykoncepcyjne i płynące z nich zagrożenia	H1A_W06
K1_W15	Opisuje uwarunkowania skutecznego porozumiewania się oraz tworzenia więzi z drugim człowiekiem takie, jak: oddzielanie emocji, uczuć i intuicji od faktów, logicznego myślenia, obiektywnej krytyki i myślenia kreatywnego	H1A_W04 S1A_W05
K1_W16	Charakteryzuje mowę ciała rozmówcy i prezentuje, jak jak samemu się nią posługiwać	H1A_W09
K1_W17	Przedstawia kreatywne sposoby rozwiązywania problemów związanych z komunikacją interpersonalną	H1A_W09 S1A_W05
K1_W18	Ocenia złożone sytuacje rodzinne w wielokulturowym świecie	S1A_W08 S1A_W09
K1_W19	Wyjaśnia, czym jest małżeństwo i rodzina chrześcijańska	S1A_W05
K1_W20	Wyjaśnia, co powoduje zaistnienie małżeństwa kanonicznego, a co sprawia jego nieważność	S1A_W04
K1_W21	Tłumaczy, czym jest małżeństwo konkordatowe, jakie są skutki takiego małżeństwa oraz jakie są warunki zawarcia małżeństwa mieszanego	S1A_W07
K1_W22	Streszcza przepisy kodeksowe prawa kanonicznego związane z rodziną (np. pojęcie „dziecko”, pozycja kanoniczna osób fizycznych, zadania rodziców w dziedzinie wychowania i uświęcania potomstwa, uprawnienia dziecka w prawie procesowym i karnym kanonicznym	S1A_W03 S1A_W04 S1A_W05
K1_W23	Przedstawia zasady racjonalnego odżywiania	H1A_W04
K1_W24	Przedstawia zalecenia profilaktyki żywieniowej chorób dietozależnych oraz specyficzne zalecenia żywieniowe dla różnych grup ludności	H1A_W04
K1_W25	Streszcza wiedzę teoretyczną dotyczącą podstawowych pojęć z dziedziny makro i mikroekonomii	S1A_W02 S1A_W03

K1_W26	Wyjaśnia wybrane instytucje prawa karnego części ogólnej oraz poszczególne typy przestępstw, instytucje prawa karnego-wykonawczego, rodzinnego i ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, a zwłaszcza przepisy dotyczące systemu kar i środków probacyjnych, środków wychowawczych i poprawczych, władzy rodzicielskiej, alimentacji, rodzin zastępczych, itp.	S1A_W07 S1A_W10
K1_W27	Charakteryzuje organizację i funkcjonowanie instytucji resortu sprawiedliwości (zespoły kuratorskie, sądy rejonowe, okręgowe, prokuratura)	S1A_W07
K1_W28	Wyjaśnia biologiczne i psychologiczne podstawy seksualności człowieka, psychofizjologię seksualności, pojęcia: normy w zachowaniach seksualnych, dysfunkcje i zaburzenia seksualne oraz metody diagnostyczne	H1A_W05
K1_W29	Wyjaśnia nowoczesną profilaktykę zintegrowaną (problemową)	S1A_W05 S1A_W06
K1_W30	Rozpoznaje czynniki ryzyka i wpływ oddziaływania społecznego na stopień rozwoju człowieka	S1A_W05
K1_W31	Streszcza najważniejsze koncepcje psychologiczne w pomaganiu ofiarom przemocy	H1A_W04 S1A_W07
K1_W32	Przedstawia strategie radzenia sobie w sytuacji przemocy	S1A_W07
K1_W33	Znajduje rozwiązania prawne służące pomaganiu ofiarom przemocy	S1A_W08
K1_W34	Wyjaśnia tradycje i zwyczaje rodzinne występujące w roku liturgicznym Kościoła rzymsko-katolickiego	H1A_W04
K1_W35	Wskazuje właściwości i cele ruchów religijnych	S1A_W07
K1_W36	Podaje różnice między sektami i ruchami religijnymi	H1A_W04
K1_W37	Tłumaczy podstawowe zaganiaenia dotyczące więzi i relacji w rodzinie (rodzina jako podstawowe środowisko życia, funkcje rodziny, pełnione w rodzinie role)	S1A_W09
K1_W38	Opisuje strukturę i proces wychowania w rodzinie (rodzina jako środowisko wychowawcze, postawy rodzicielskie, style wychowania, atmosfera wychowawcza w rodzinie, świadomość i kultura wychowawcza rodziców, kultura duchowa i materialna rodziny)	H1A_W06 S1A_W08
K1_W39	Charakteryzuje przemiany dokonujące się we współczesnych środowiskach i instytucjach wychowawczych	H1A_W06 S1A_W08
K1_W40	Wymienia podstawowe zasady współpracy z podmiotami wspomagającymi rodzinę w procesie wychowania (Kościół, szkoła, rodzina – korelacja i dialog)	S1A_W09
K1_W41	Streszcza problematykę kryminologii i kryminalistyki	S1A_W06 S1A_W07
K1_W42	Omawia metodologię pisania pracy dyplomowej	H1A_W06
K1_W43*	Opisuje zjawiska aktualnego zagrożenia rozwoju dzieci i młodzieży oraz inne groźne zachowania społeczne	S1A_W08
K1_W44*	Opowiada o podstawowych typach zaburzeń społecznych: uzależnieniu, przemocy, niedostosowaniu społecznym	S1A_W04
K1_W45*	Definiuje zasadnicze problemy chorego w opiece paliatywnej i hospicyjnej	H1A_W04

K1_W46*	Opisuje naturę, dynamikę i główne źródła kryzysu psychologicznego oraz typowe formy jego występowania	H1A_W04
K1_W47*	Przedstawia główne modele i procedury interwencji kryzysowej	S1A_W05
K1_W48*	Charakteryzuje podstawowe metody stosowane we współczesnej socjoterapii	S1A_W06
K1_W49*	Opisuje psychologiczne mechanizmy uzależnienia i współzależnienia	H1A_W03
K1_W50*	Wymienia różne klasyfikacje rodzaje niepełnosprawności	S1A_W05
K1_W51*	Charakteryzuje podstawowe metody wykorzystywane w obszarze pracy socjalnej i resocjalizacyjnej	S1A_W04
K1_W52*	Wyjaśnia przyczyny sytuacji konfliktowych	S1A_W05
K1_W53*	Wymienia adekwatne style i techniki negocjacji	H1A_W09
K1_W54*	Określa warunki skutecznej interwencji od strony podmiotu pomagającego	H1A_W07
K1_W55*	Wymienia podstawowe zasady prowadzenia rozmowy i udzielania wsparcia	H1A_W07
K1_W56*	Opowiada o różnych formach terapii zajęciowej	H1A_W07
K1_W57*	Wymienia potrzeby animacyjne w określonych środowiskach	S1A_W05
K1_W58*	Przedstawia informacje dotyczące zadań animatora w poszczególnych grupach społecznych	H1A_W10
K1_W59*	Wyjaśnia podstawowe uregulowania prawne dotyczące animowania kultury	H1A_W09
K1_W60*	Wyjaśnia mechanizmy, cele, podstawy legislacyjne, określające zasady funkcjonowania Funduszy Strukturalnych UE	S1A_W09
K1_W61*	Charakteryzuje krajowe i unijne dokumenty w celu pozyskiwania aktualnych informacji o możliwościach pozyskania wsparcia na realizację projektów ze szczególnym uwzględnieniem Europejskiego Funduszu Społecznego i programów operacyjnych na najbliższe lata	S1A_W09
K1_W62*	Opisuje specyfikę metodologiczną bioetyki oraz jej różne definicje	H1A_W07
K1_W63*	Rozpoznaje stosunek do życia, w szczególności do życia ludzkiego, różnych koncepcji i postaw światopoglądowych	H1A_W03
K1_W64*	Streszcza podstawowe zasady bioetyczne w kontekście konkretnych sytuacji problemowych	H1A_W03;
K1_W65*	Wyjaśnia podstawowe dokumenty bioetyczne (międzynarodowe, europejskie, kościelne)	H1A_W06
K1_W66*	Charakteryzuje elementy ekonomii i organizacji gospodarstwa domowego	S1A_W03
K1_W67*	Identyfikuje czyny karalne, wykroczenia, występki i zbrodnie	S1A_W07
K1_W68*	Wyjaśnia różnice w zakresie odpowiedzialności osób dorosłych i nieletnich	S1A_W07
K1_W69*	Rozpoznaje zachowania patologiczne w rodzinie	S1A_W07
K1_W70*	Wyjaśnia regulacje prawne w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej	S1A_W07

K1_W71*	Charakteryzuje problemy w pełnieniu ról społecznych, bezrobocia, uzależnienia, chorób psychicznych	S1A_W07
K1_W72*	Opisuje problemy destrukcyjnych zachowań dziecka i rodziców	S1A_W08
K1_W73*	Wskazuje na nieprawidłowe postawy rodzicielskie	S1A_W08
K1_W74*	Charakteryzuje problemy wychowawcze	S1A_W07
K1_W75*	Przedstawia edukację zdrowotną	S1A_W07
K1_W76*	Przedstawia problemy związane z pielęgnacją niemowląt i dzieci	S1A_W05
K1_W77*	Wskazuje na problemy wynikające z opieki nad niepełnosprawnym dzieckiem	S1A_W07
K1_W78*	Charakteryzuje problematykę interwencji kryzysowej w rodzinie	S1A_W05
K1_W79*	Podaje zadania i uprawnienia asystenta rodziny	S1A_W09
K1_W80*	Opisuje metodykę pracy asystenta rodziny	S1A_W09
K1_W81*	Opisuje zasady etyki pracy asystenta rodziny	S1A_W07
K1_W82*	Tłumaczy zasady komunikacji interpersonalnej	S1A_W09
K1_W83*	Przedstawia systemy funkcjonowania instytucji prowadzącej pracę z rodziną	S1A_W09
K1_W84*	Opisuje metody mediacji w rodzinie	S1A_W05
K1_W85*	Charakteryzuje zagadnienia dotyczące uprawnień w zakresie wsparcia osób niepełnosprawnych	S1A_W05
K1_W86**	Wyjaśnia znaczenie umiejętności organizacji czasu wolnego dla rozwoju sprawności psychofizycznych	S1A_W05
K1_W87**	Charakteryzuje główne sposoby oddziaływania za pomocą arteterapii, teatroterapii, muzykoterapii, biblioterapii, choreoterapii, itd.	H1A_W10
K1_W88**	Określa zdrowotne następstwa błędów żywieniowych	S1A_W05
K1_W89**	Definiuje optymalny program żywienia osób starszych	S1A_W05
K1_W90**	Omawia miejsce i znaczenie ludzi starszych w rodzinie i wspólnocie lokalnej,	S1A_W04
K1_W91**	Charakteryzuje podstawowe zasady etyczne w pracy opiekuna osoby starszej	S1A_W07 H1A_W03
K1_W92**	Wyciąga podstawowe zasady prawidłowej komunikacji werbalnej i niewerbalnej z osobami niedosłyszącymi i niedowidzącymi	H1A_W09
K1_W93**	Ukazuje walory Internetu i technologii informatycznych w codziennym funkcjonowaniu człowieka starszego	S1A_W06
K1_W94**	Opisuje rolę i zadania opiekuna osoby starszej	S1A_W04
K1_W95**	Wyjaśnia terminologię z zakresu pomocy społecznej	S1A_W03 H1A_W03
K1_W96**	Wyciąga zasady opieki paliatywnej	S1A_W07

K1_W97**	Charakteryzuje ból somatyczny, psychiczny i duchowy	S1A_W05
K1_W98**	Określa rolę państwa i innych podmiotów w kształtowaniu ochrony zdrowia i pomocy społecznej	S1A_W07
K1_W99**	Charakteryzuje świadczenia emerytalne, rentowe i zdrowotne	S1A_W07
K1_W100**	Przedstawia jednostki chorobowe najczęściej występujące w wieku starszym	H1A_W04
K1_W101**	Opisuje zmiany fizjologiczne związane ze starzeniem się w poszczególnych układach: krążenia, oddechowym, trawiennym, moczowo-płciowym, hormonalnym, kostno-stawowym	S1A_W05 H1A_W04
K1_W102**	Opisuje proces starzenia się człowieka i jego uwarunkowania	S1A_W05
K1_W103**	Wymienia style życia osób starszych	S1A_W04
K1_W104**	Wylicza zasady właściwego pielęgnowania osób starszych	S1A_W05
K1_W105**	Streszcza przepisy dotyczące wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych	H1A_W05
K1_W106**	Charakteryzuje elementy religijności osób w starszym wieku,	H1A_W04
K1_W107**	Wyjaśnia religijny i duchowy wymiar choroby, cierpienia i śmierci	H1A_W05
K1_W108**	Opisuje specyfikę pielęgnowania osób starszych i niepełnosprawnych	S1A_W06
K1_W109**	Wymienia przyczyny powstawania wad postawy u osób starszych	H1A_W04
UMIEJĘTNOŚCI		
K1_U01	Przygotowuje zagadnienia językowe wybranego nowożytnego języka obcego w zakresie nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla nauk o rodzinie, zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	H1A_U08 H1A_U09
K1_U02	Tłumaczy słownictwo wybranego nowożytnego języka obcego w zakresie nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla nauk o rodzinie, zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	H1A_U08 H1A_U09
K1_U03	Demonstruje instalowanie i konfigurowanie urządzeń peryferyjnych komputera	H1A_U02
K1_U04	Tworzy dokumenty w programach pakietu Microsoft Office	H1A_U02
K1_U05	Analizuje teksty filozoficzne	H1A_U06
K1_U06	Krytycznie analizuje określone propozycje wychowawcze	S1A_U03;
K1_U07	Przygotowuje harmonogram pracy wychowawczej z wychowankiem	S1A_U05
K1_U08	Analizuje zachowania ludzkie w ramach wybranych nurtów psychologii	S1A_U01
K1_U09	Ocenia procesy emocjonalno-wolitywne	S1A_U03
K1_U10	Wskazuje możliwości przezwyciężenia różnorodnych trudności w procesie kształtowania przez człowieka dojrzałej osobowości	S1A_U07

K1_U11	Diagnostuje środowisko wychowawcze (rodzinę, szkołę)	S1A_U03 S1A_U04
K1_U12	Przygotowuje się do rozmowy kwalifikacyjnej, autoprezentacji, testów rekrutacyjnych	H1A_U08 H1A_U09
K1_U13	Opracowuje indywidualny plan działania zawodowego	H1A_U03
K1_U14	Rozpoznaje fazy płodności i niepłodności	H1A_U01
K1_U15	Interpretuje karty cyklu płodności	H1A_U01
K1_U16	Analizuje określone metody wspomagania płodności	S1A_U07
K1_U17	Znajduje punkty styczne i różnice między współczesnym a biblijnym modelem małżeństwa i rodziny	H1A_U01
K1_U18	Wyprowadza wnioski na podstawie określonych praw dziecka i praw oraz obowiązków rodziców	S1A_U02 S1A_U07
K1_U19	Dyskutuje o wadach i przeszkodach małżeńskich	S1A_U05
K1_U20	Analizuje możliwości pomocy stronom i dzieciom z małżeństw rozbitych, poprzez pokierowanie postępowaniem małżonków w celu uzyskania pomocy prawnej	H1A_U01
K1_U21	Dobiera normy żywienia odpowiednio do wieku, płci, aktywności fizycznej i cech biometrycznych	H1A_U01
K1_U22	Ocenia sposób żywienia i stan odżywienia	H1A_U01
K1_U23	Wyprowadza wnioski na podstawie najważniejszych danych ekonomicznych w celu oceny sytuacji gospodarczej oraz kierunków i trendów w niej występujących	S1A_U01
K1_U24	Ocenia podstawowe zjawiska i procesy ekonomiczne	S1A_U04
K1_U25	Diagnostuje zaburzenia seksualne, dysfunkcje, dewiacje i zaburzenia tożsamości płciowej	H1A_U01
K1_U26	Diagnostuje kryteria profilaktyki problemowej	S1A_U07
K1_U27	Udziela pierwszej pomocy w sytuacji pojawienia się problemu używania środków psychoaktywnych w rodzinie	H1A_U01 S1A_U07
K1_U28	Organizuje uzależnionym pomoc w odpowiednich placówkach specjalistycznych	S1A_U07
K1_U29	Ustala motywy lub przyczyny przemocy	S1A_U01
K1_U30	Projektuje własne działania w sytuacji pomagania ofierze przemocy	S1A_U05
K1_U31	Dyskutuje o procesach wewnątrzrodzinnych, takich jak: zasady wyboru współmałżonka, czynniki decydujące o jakości związku małżeńskiego, role rodzajowe i rodzicielskie, etapy życia rodzinnego, kształtowanie osobowości dzieci w rodzinie	S1A_U03
K1_U32	Analizuje zachowania ludzkie w aspekcie potencjalności charakteryzujących dany etap rozwojowy jednostki	H1A_U01
K1_U33	Analizuje symbole i znaki związane z liturgią roku kościelnego oraz domową liturgią	S1A_U01
K1_U34	Organizuje liturgię domową	S1A_U02
K1_U35	Przygotowuje testy socjologiczne, które mają na celu zbadanie sytuacji małżeństwa i rodziny	S1A_U02 S1A_U03

K1_U36	Formułuje tezy w ramach teologii moralnej odnośnie do religijnych podstaw życia rodzinnego	H1A_U10
K1_U37	Opracowuje różne formy instytucjonalnej pomocy małżeństwu i rodzinie	H1A_U03 S1A_U07
K1_U38	Diagnostuje i rozwiązuje problemy wychowawcze w rodzinie	S1A_U05
K1_U39	Udziela wstępnej pomocy pedagogicznej i psychologicznej w celu profilaktyki i prawidłowego rozwoju rodziny	S1A_U07
K1_U40	Organizuje działalność profilaktyczną i resocjalizacyjną na podstawie wiedzy z zakresu kryminologii i kryminalistyki	S1A_U05
K1_U41	Redaguje tekst pracy magisterskiej	H1A_U08
K1_U42*	Poprawnie przeprowadza wywiad środowiskowy	S1A_U01
K1_U43*	Prognozuje zjawiska potencjalnego zagrożenia rozwoju dzieci i młodzieży	S1A_U04
K1_U44*	Rozpoznaje osoby w kryzysie	H1A_U02
K1_U45*	Ocenia stan osoby w kryzysie	H1A_U02
K1_U46*	Samodzielnie bada potrzeby konkretnych osób z niepełnosprawnością intelektualną, ruchową, komunikacyjną, funkcjonowania społecznego, itp.	S1A_U01
K1_U47*	Samodzielnie układa plan skutecznej pomocy w rozwiązywaniu typowych problemów egzystencjalnych osób z niepełnosprawnością intelektualną, ruchową, komunikacyjną, funkcjonowania społecznego, itp.	S1A_U02
K1_U48*	Nawiązuje kontakty interpersonalne z osobami niepełnosprawnymi przy zastosowaniu metod właściwych dla różnych form terapii zajęciowej	S1A_U06
K1_U49*	Udziela podstawowej pomocy socjoterapeutycznej	S1A_U06
K1_U50*	Wykorzystując odpowiednią formę poradnictwa (dialogowanego, dyrektywnego lub liberalnego), udziela porady dotyczącej problematyki małżeńskiej i rodzinnej w zakresie podstawowym	S1A_U06 S1A_U07
K1_U51*	Organizuje działalność animacyjną	S1A_U07
K1_U52*	Ocenia sposoby radzenia sobie w sytuacjach konfliktowych (przemoc domowy, agresywny klient, sprawca przemocy)	S1A_U06
K1_U53*	Projektuje właściwe reagowanie w sytuacjach kryzysowych (interwencja wobec osób zagrożonych samobójstwem, interwencja w sytuacji kataklizmów i katastrof, interwencja w sytuacji utraty i żałoby)	S1A_U07
K1_U54*	Skutecznie przeprowadza proces negocjacji w różnych sytuacjach życiowych	S1A_U07 S1A_U11
K1_U55*	Organizuje różnorodne formy pomocy społecznej	S1A_U07
K1_U56*	Kieruje potrzebujących do odpowiednich organizacji pomocowych	S1A_U06
K1_U57*	Opracowuje strategie współpracy w zespole specjalistów z różnych dziedzin (pedagogika, prawo, psychologia, medycyna, etyka, religia)	H1A_U07

K1_U58*	Testuje propozycje działania w sytuacji silnego stresu (na miarę posiadanych predyspozycji osobowościowych)	S1A_U06
K1_U59*	Przygotowuje wniosek projektu w ramach funduszy i programów UE	H1A_U08
K1_U60*	Ocenia działalność organizacji pozarządowych na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz środowisk charakteryzujących się trudnym dostępem do edukacji	H1A_U05
K1_U61*	Przygotowuje plan współpracy z instytucjami i organizacjami samorządowymi, zajmującymi się problematyką resocjalizacji, readaptacji i pomocy osobom objętych działaniami sądu	S1A_U07
K1_U62*	Ustala kryteria kompetentnej i skutecznej pomocy (literatura, specjaliści) w sprawach należących do zadań pracownika socjalnego	S1A_U07
K1_U63*	Rozpoznaje typy argumentacji bioetycznej	S1A_U06
K1_U64*	Analizuje własne możliwości i ograniczenia w wykonywaniu zadań asystenta rodziny	H1A_U03
K1_U65*	Analizuje i interpretuje treści przepisów prawnych, kodeksowych i pozakodeksowych	S1A_U02 S1A_U07
K1_U66*	Umiejętnie korzysta z instytucji prawa rodzinnego w sytuacjach niespornych oraz w konfliktowych, w tym wynikających z rozpadu małżeństwa	S1A_U02 S1A_U07
K1_U67*	Organizuje działalność profilaktyczną i resocjalizacyjną	S1A_U07
K1_U68*	Analizuje potrzeby i problemy rodziny	S1A_U02
K1_U69*	Doskonali umiejętności opiekuńczo-wychowawcze rodziny, radzenia sobie w sytuacjach stwarzających trudności wychowawcze oraz w wypełnianiu ról społecznych	S1A_U05
K1_U70**	Analizuje potrzeby osoby starszej w planowaniu i organizacji czasu wolnego	H1A_U01 S1A_U03
K1_U71**	Opracowuje dla osoby starszej program samodoskonalenia	H1A_U02
K1_U72**	Dobiera normy żywienia odpowiednio do wieku, płci, aktywności fizycznej i cech biometrycznych	H1A_U04
K1_U73**	Planuje działania na rzecz poszanowanie godności osób w starszym wieku	S1A_U03 S1A_U04
K1_U74**	Rozpoznaje dylematy etyczne występujące w pracy z podopiecznym	S1A_U06
K1_U75**	Wykorzystuje różne sposoby komunikacji niewerbalnej	H1A_U07
K1_U76**	Poprawnie interpretuje komunikaty niewerbalne	S1A_U03
K1_U77**	Potrafi poprowadzić kurs z podstaw korzystania z komputera	H1A_U01
K1_U78**	Skutecznie motywuje osoby starsze do korzystania z przeglądarki internetowej, komunikatorów, poczty e-mail, obsługi konta bankowego, itd.	H1A_U02
K1_U79**	Rozpoznaje sytuację społeczną i nieprawidłowości w psychospołecznym funkcjonowaniu osoby starszej	S1A_U01 H1A_U01
K1_U80**	Stosuje metody i techniki pracy adekwatne do sytuacji podopiecznego	H1A_U04
K1_U81**	Rozpoznaje potrzeby chorego w okresie terminalnym oraz jego rodziny	S1A_U03 S1A_U06

K1_U82**	Ocenia możliwości poprawy jakości życia chorych u kresu życia	S1A_U07 H1A_U06
K1_U83**	Ocenia działalność instytucji i organizacji działających na rzecz osób starszych w zakresie ochrony zdrowia i pomocy społecznej	S1A_U08 S1A_U03
K1_U84**	Rozpoznaje podstawowe problemy zdrowotne u osób w wieku starszym	H1A_U01
K1_U85**	Analizuje na poziomie podstawowym odrębność przebiegu wybranych chorób osób starszych	H1A_U02
K1_U86**	Ocenia możliwości aktywnego udziału osób starszych w życiu społecznym	S1A_U07 H1A_U01
K1_U87**	Analizuje potrzeby (w tym edukacyjne) ludzi starszych	S1A_U08
K1_U88**	Projektuje zindywidualizowany tryb pielęgnacji osoby w starszym wieku	S1A_U07 H1A_U01
K1_U89**	Ocenia sprawność fizyczną, intelektualną i stan emocjonalny podopiecznego	H1A_U02
K1_U90**	Pomaga osobom starszym odkryć ich miejsce i znaczenie w świecie i Kościele	S1A_U05
K1_U91**	Planuje poprawne wykonywanie ćwiczeń wskazanych w określonych jednostkach chorobowych	S1A_U07
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K1_K01	Jest otwarty na nawiązywanie kontaktów i współpracę z zagranicznymi instytucjami wspierającymi rodzinę	H1A_K02
K1_K02	W sposób odpowiedzialny korzysta z technologii informacyjnych, mając na uwadze normy prawne i etyczne	S1A_K06
K1_K03	Zachowuje ostrożność i krytycyzm w wyrażaniu opinii	H1A_K01
K1_K04	Przewiduje konsekwencje określonych wyborów moralnych	H1A_K01
K1_K05	Zachowuje otwartość na wiedzę i doświadczenia innych w kwestiach wychowania	S1A_K01
K1_K06	Jest zorientowany na rozumienie siebie i innych w interakcjach międzyludzkich i procesach grupowych	H1A_K02
K1_K07	Rekomenduje wobec różnych instytucji społecznych potrzebę kształtowania zachowań prozdrowotnych jako metodę polityki zdrowotnej	S1A_K05
K1_K08	Jest zorientowany na realizowanie różnorodnych programów profilaktycznych	S1A_K05
K1_K09	Podejmuje wyzwania związane z pracą wychowawczo-opiekuńczą	H1A_K02
K1_K10	Wykazuje odpowiedzialność za dzieci i młodzież, zwłaszcza z rodzin i środowisk dysfunkcyjnych	H1A_K02
K1_K11	Angażuje się w poszukiwania przez kandydatów indywidualnego rozwiązania zawodowego oraz rozwijania przez nich umiejętności podejmowania decyzji i ponoszenia konsekwencji własnego wyboru	H1A_K03
K1_K12	Inspiruje, nacechowane odpowiedzialnością i roztropnością, działania na rzecz dobra dzieci	H1A_K02
K1_K13	Zachowuje postawę otwartości na problemy związane z płodnością oraz przejawia chęć pomocy innym	H1A_K02 H1A_K04
K1_K14	Umiejętnie i świadomie tworzy więzi międzyludzkie i panuje nad nimi	H1A_K02
K1_K15	Poddaje krytyce samego siebie, swoje mocne i słabe strony	H1A_K02

K1_K16	Posługuje się mową ciała i odczytuje ją w relacjach z drugim człowiekiem	H1A_K02
K1_K17	Oddziela podczas rozmowy emocje i odczucia od faktów i liczb	H1A_K02
K1_K18	Zachowuje otwartość na inne kultury	H1A_K06
K1_K19	Podejmuje wyzwania związane z pracą w szeroko pojętych środowiskach dotkniętych lub zagrożonych patologią, zwłaszcza przemocą i alkoholizmem, w jednostkach penitencjarnych, placówkach pomocy rodzinie i zespołach kuratorskich	S1A_K05
K1_K20	Podejmuje się oceny, terapii, edukacji i promocji zdrowia seksualnego człowieka	H1A_K05
K1_K21	W środowisku społecznym, w którym jest obecny lub pracuje, dąży do rozwiązania istniejących problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych przez dzieci i młodzież	S1A_K05
K1_K22	Samodzielnie porusza się w zakresach kompetencyjnych instytucji, organizacji i służb pomagających rodzinom uwikłanym w przemoc	S1A_K05
K1_K23	Wykazuje empatię i gotowość pomagania	S1A_K02
K1_K24	Dąży do zniwelowania w określonych środowiskach szkód wyrządzanych przez sekty	H1A_K05
K1_K25	Jest zorientowany na promocję chrześcijańskiego modelu rodziny	H1A_K05
K1_K26	Pracuje samodzielnie w charakterze doradcy rodzinnego, specjalisty do spraw rodziny, pracownika w placówkach pomocy i opieki społecznej oraz strukturach społecznych, konsultanta poradni małżeńskich i rodzinnych, nauczyciela zajęć edukacyjnych w zakresie przygotowania dzieci i młodzieży do życia małżeńskiego i rodzinnego (po zrealizowaniu programu przygotowania do zawodu nauczyciela określonego odrębnymi standardami)	H1A_K02
K1_K27	Podejmuje wyzwania związane z pracą w rodzinnych poradniach specjalistycznych, placówkach oświatowo-wychowawczych, placówkach opiekuńczo-rehabilitacyjnych, placówkach pomocy społecznej, agendach samorządowych, organizacjach pozarządowych, instytucjach profilaktyki społecznej oraz parafialnym poradnictwie rodzinnym	S1A_K05
K1_K28*	Wykazuje kreatywność w animowaniu i organizowaniu pomocy społecznej	H1A_K02
K1_K29*	Twórczo i z empatią angażuje się w rozwiązywanie problemów drugiego człowieka, znajdującego się w trudnej sytuacji życiowej (choroba terminalna, żałoba, niepełnosprawność, uzależnienie, współuzależnienie)	H1A_K02
K1_K30*	Podejmuje działania zmierzające do życiowego usamodzielnienia się osób i rodzin	S1A_K02
K1_K31*	Kieruje pracą zespołu ds. programów i projektów pomocowych	S1A_K05
K1_K32*	Przewiduje sposoby radzenia sobie z własnymi kryzysami i pokonywania trudności w rozwoju osobistym i zawodowym	H1A_K04

K1_K33*	dyskutuje w grupie o sposobach wspierania środowiska zawodowego w działaniach rozwojowych, realizowanych przy pomocy Funduszy Strukturalnych UE	S1A_K05
K1_K34*	Angażuje się w przełamywanie barier osobistych i społecznych w obszarze opieki paliatywnej, hospicyjnej, pracy resocjalizacyjnej, terapii zajęciowej	S1A_K02
K1_K35*	Inicjuje działania społeczne	H1A_K02
K1_K36*	Aktywizuje różne grupy społeczne do udziału w kreacji współczesnej kultury	H1A_K02
K1_K37*	Uczestniczy w realizowaniu programów profilaktycznych w placówkach wychowawczych i oświatowych, poradniach rodzinnych, itp.	H1A_K02
K1_K38*	Promuje postawy obywatelskie ukierunkowane na współdziałanie na rzecz dobra wspólnego i solidarności	H1A_K05
K1_K39*	Szanuje ludzkie życie, szczególnie u jego początku i kresu, i godność człowieka	S1A_K05
K1_K40*	Reaguje na zjawisko przemocy w rodzinie i popiera inicjatywy społeczne mające na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	S1A_K04
K1_K41*	Przyczynia się do propagowania wzorca rodziny właściwego dla kultury chrześcijańskiej	S1A_K04
K1_K42*	Wspiera formułę małżeństwa określoną w porządku prawa polskiego, w tym w Konstytucji RP oraz wspiera ochronę praw dziecka i rodziny	S1A_K04
K1_K43*	Demonstruje brak akceptacji dla wszystkich zachowań stanowiących naruszenie lub obejście prawa i przewiduje konsekwencje zachowań niezgodnych z prawem	S1A_K04
K1_K44*	Przyczynia się do wzrostu świadomości prawnej w swoim otoczeniu, a zwłaszcza w miejscu pracy	S1A_K04
K1_K45*	Pomaga w funkcjonowaniu rodziny w środowisku lokalnym	S1A_K05
K1_K46*	Organizuje czas wolny dzieciom i młodzieży	S1A_K06
K1_K47*	Umiejętnie przygotowuje i sporządza plan pracy z rodziną	S1A_K06
K1_K48*	Organizuje wspomaganie rozwoju dziecka z problemami emocjonalnymi i zaburzeniami zachowania	S1A_K06
K1_K49*	Współpracuje jako asystent rodziny z rodzinami oraz służbami wspierającymi rodzinę	S1A_K05
K1_K50**	Współpracuje z instytucjami działającymi na rzecz organizacji czasu wolnego w środowisku lokalnym	H1A_K02
K1_K51**	Stosuje zasady prawidłowego odżywiania	H1A_K03
K1_K52**	Potrafi wystąpić w roli rzecznika praw i interesów osób starszych	H1A_K04
K1_K53**	Zachęca osoby w starszym wieku do korzystania ze współczesnych zdobyczy techniki	H1A_K01
K1_K54**	Podjejuje współpracę z pracownikiem socjalnym i innymi specjalistami	H1A_K02 S1A_K02
K1_K55**	Współpracuje z placówkami opieki paliatywno-hospicyjnej	S1A_K05

K1_K56**	Udziela porady i profesjonalnej pomocy podopiecznemu i jego rodzinie lub opiekunom w zakresie uzyskania niezbędnej pomocy instytucjonalnej i pozainstytucjonalnej w obszarze usług medycznych i świadczeń socjalnych	S1A_K02 S1A_K05
K1_K57**	Koordynuje i realizuje program opieki nad człowiekiem starszym, ukierunkowany na zmniejszenie istniejących ograniczeń spowodowanych chorobami przewlekłymi i zmianami psychofizycznymi	H1A_K03 S1A_K05
K1_K58**	Współpracuje w realizacji projektów społecznych preferujących udział osób starszych	H1A_K06 S1A_K05
K1_K59**	Jest odpowiedzialny za jakość sprawowanej opieki nad osobami starszymi	H1A_K04
K1_K60**	Udziela wsparcia duchowego osobom starszym	H1A_K02
K1_K61**	Wspomaga proces rehabilitacji leczniczej, zawodowej, społecznej i psychologicznej	H1A_K02

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji I stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia pierwszego stopnia, 6 semestrów, liczba punktów ECTS - 180.

III. PRAKTYKA:

Studenci odbywają kuratorskie i sądowe praktyki zawodowe w Sądach Rejonowych i Okręgowych. Wskazówki Prezesów Sądów są cennym elementem przy podejmowaniu inicjatyw programowych. Wydział Teologii współpracuje także z Miejskimi Ośrodkami Pomocy Społecznej i Gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej w celu właściwego przygotowania studentów do przyszłej pracy zawodowej w ramach odbywanych tam praktyk. Nawiązał również współpracę z Miejskim Zespołem Profilaktyki i Terapii uzależnień w Olsztynie oraz Zespołem Interwencji Kryzysowej. Pracownicy tych instytucji prowadzą zajęcia dydaktyczne ze studentami.

Praktyka sądowa (kuratorska) przewidziana jest w planie studiów i programie kształcenia na studiach pierwszego stopnia kierunku: nauki o rodzinie i podlega obowiązkowemu zaliczeniu. Realizowana jest na II roku studiów. Miejscem praktyki są sądy rejonowe lub zespoły kuratorskie właściwe z uwagi na miejsce zamieszkania studentów lub miejsce odbywania studiów. Praktyka trwa 2 tygodnie (40 godzin). Czas odbywania praktyki może być rozłożony na dłuższy okres, zapewniający realizację 40 godzin.

Celem praktyki sądowej (kuratorskiej) jest bezpośrednio zapoznanie studentów ze specyfiką spraw rozpoznawanych w Wydziale Karnym oraz Wydziale Rodzinnym i Nieletnich, zwłaszcza spraw z zakresu przemocy w rodzinie, niealimentacji, spraw dotyczących władzy rodzicielskiej oraz postępowania w sprawach nieletnich; zapoznanie studentów z organizacją Służby Kuratorskiej i specyfiką pracy kuratorów sądowych dla dorosłych, kuratorów rodzinnych; uczestniczenie w wykonywanych przez kuratora czynnościach zawodowych. Ideą praktyki w powyższym zakresie jest nabycie przez studentów umiejętności wykorzystania wiedzy teoretycznej w praktyce.

W toku praktyki student doskonali umiejętność organizacji pracy własnej i zespołowej, efektywnego zarządzania czasem a także kształtować sumienność i odpowiedzialność za powierzone zadania. Praktyka powinna przyczynić się do pogłębienia świadomości prawnego - społecznej studentów i przygotować ich do etycznego wykonywania zawodu.

Praktyka w placówkach pomocy społecznej przewidziana jest w planie studiów i programie kształcenia na studiach pierwszego stopnia kierunku: nauki o rodzinie i podlega

obowiązkowemu zaliczeniu. Praktyka służy weryfikacji wiedzy teoretycznej nabytej w toku studiów. Praktyka realizowana jest na I roku studiów.

Miejscem praktyki są Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie, Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej, Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej lub inne instytucje realizujące zadania w zakresie pomocy społecznej, właściwe z uwagi na miejsce zamieszkania studentów lub miejsce odbywania studiów. Praktyka trwa 2 tygodnie (80 godzin). Czas odbywania praktyki może być rozłożony na dłuższy okres, zapewniający realizację 80 godzin.

Celem praktyki w placówkach pomocy społecznej jest zapoznanie studentów z organizacją i strukturą Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Miejskiego i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz specyfiki pracy innych instytucji współpracujących z PCPR, M/GOPS, z problemami rodziny w wymiarze społecznym, ze specyfiką pracy socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem problemów rodziny i ich członków (diagnoza sytuacji rodzinnej). Ideą praktyki w placówkach pomocy społecznej w powyższym zakresie jest nabycie przez studentów umiejętności wykorzystania wiedzy teoretycznej w praktyce, poznanie podstawowych narzędzi i instrumentów pomocy rodzinie oraz pogłębienie wiedzy o podstawowych problemach rodzin.

W toku praktyki student doskonali umiejętność organizacji pracy własnej i zespołowej, efektywnego zarządzania czasem a także kształtować sumienność i odpowiedzialność za powierzone zadania. Powinien uczestniczyć w zadaniach instytucji, w której odbywa praktykę - w granicach dopuszczalnych przepisami - a w szczególności:

- a) w pracach administracyjnych pracowników,
- b) w wywiadach środowiskowych,
- c) w czynnościach wykonywanych w środowisku rodzinnym.

Efekty kształcenia dla kierunku **Nauki o rodzinie**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszarów kształcenia w zakresie: nauk humanistycznych i nauk społecznych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia drugiego stopnia (4 semestry).
4. **Absolwent:** Po ukończeniu studiów absolwent jest przygotowany do podjęcia pracy (w zależności od wybranej specjalności):
  - w charakterze guwernantki/guwnera oraz edukatora domowego,
  - profesjonalnie edukować i wychowywać własne oraz cudze dzieci,
  - w charakterze nauczyciela przedmiotu wiedza o społeczeństwie (gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne) lub wychowanie do życia w rodzinie (gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne),
  - w charakterze doradcy i konsultanta w poradniach małżeńskich oraz rodzinnych;
  - w instytucjach upowszechniania kultury (redakcje massmediów, muzea, teatry, kina),
  - w instytucjach oświatowych i kulturalnych,
  - w agencjach reklamowych,
  - w agencjach public relations,
  - w samorządach lokalnych,
  - w organizacjach pozarządowych,
  - w agendach pomocowych,
  - w instytucjach turystycznych oraz informacyjnych,
  - kontynuować kształcenie na studiach trzeciego stopnia (doktoranckich).

Ponadto absolwent specjalności „wiedza o społeczeństwie” uzyskuje przygotowanie pedagogiczne - uprawnienia nauczycielskie. Może być zatrudniony jako nauczyciel przedmiotu: wiedza o społeczeństwie i przygotowanie do życia w rodzinie (gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne), jako asystent rodzin oraz doradca/konsultant poradni małżeńskich i rodzinnych.

Absolwent specjalności „profesjonalna opieka i edukacja dziecka” posiada uprawnienia do pracy w charakterze guwernantki/ guwnera, edukatora domowego oraz legitymuje się wiedzą i kompetencjami w zakresie profesjonalnej edukacji i wychowania dziecka. Po ukończeniu studiów absolwent może podjąć pracę w charakterze guwernantki/guwnera oraz edukatora domowego oraz kontynuować kształcenie na studiach trzeciego stopnia (doktoranckich).

Celem kształcenia w zakresie specjalności „organizacja sfery kultury” jest przygotowanie studentów do rozpoznawania i analizowania zjawisk kultury w najważniejszych jej wymiarach, zarówno w skali globalnej, jak i regionalnej. Absolwent kierunku organizacja sfery kultury:

- 1) posiada pogłębioną wiedzę na temat głównych zasad leżących u podstaw organizacji i zarządzania współczesnymi instytucjami kultury,

- 2) potrafi przygotować i upowszechniać przekazy audiowizualne i medialne dla celów edukacyjnych, poznawczych i artystycznych,
- 3) posiada umiejętności niezbędne do pracy w roli animatora kultury, organizatora życia kulturalnego, menadżera w instytucjach kultury,
- 4) może kontynuować kształcenie na studiach trzeciego stopnia (doktoranckich).

Po ukończeniu studiów absolwent może podjąć pracę w instytucjach upowszechniania kultury (redakcjach mass mediów, muzeach, teatrach, kinach), instytucjach oświatowych, kulturalnych, agencjach reklamowych, agencjach public relations, samorządach lokalnych, organizacjach pozarządowych, agendach pomocowych, instytucjach turystycznych i informacyjnych oraz w charakterze: doradcy, konsultanta poradni małżeńskich i rodzinnych.

5. **Objaśnienia oznaczeń:**

a) K (przed podkreślnikiem)	-	kierunkowe efekty kształcenia
b) A	-	profil ogólnoakademicki
c) 2	-	studia drugiego stopnia
d) W	-	kategoria wiedzy
e) U	-	kategoria umiejętności
f) K (po podkreślniku)	-	kategoria kompetencji społecznych
g) H2	-	efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych dla studiów drugiego stopnia
h) S2	-	efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych dla studiów drugiego stopnia
i) 01, 02, 03 i kolejne	-	numer efektu kształcenia
j) *	-	dotyczy specjalności nauczycielskiej w zakresie wiedzy o społeczeństwie
k) **	-	dotyczy specjalności profesjonalna opieka i edukacja dziecka
l) ***	-	dotyczy specjalności organizacja sfery kultury

Symbol efektu kierunkowego	Efekty kształcenia dla kierunku nauki o rodzinie - po ukończeniu studiów drugiego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarach kształcenia w zakresie nauk humanistycznych i nauk społecznych
WIEDZA		
K2_W01	Streszcza realistyczno-filozoficzną koncepcję człowieka	H2A_W03
K2_W02	Wyjaśnia wieloaspektowość człowieka jako podstawę wielu koncepcji człowieka oraz trudności stworzenia tzw. Antropologii integralnej	H2A_W04
K2_W03	Definiuje podstawowe pojęcia z zakresu psychologii społecznej	H2A_W03
K2_W04	Opisuje metody stosowane w psychologii społecznej	H2A_W03 S2A_W07
K2_W05	Opowiada o historii psychologii społecznej w Polsce	H2A_W05

K2_W06	Charakteryzuje koncepcje psychologiczne w psychologii społecznej	H2A_W03
K2_W07	Opowiada o percepcji społecznej	H2A_W03
K2_W08	Wyjaśnia podstawową problematykę logiczną	H2A_W03
K2_W09	Charakteryzuje teorie atrybucji	H2A_W04 H2A_W02
K2_W10	Omawia zagadnienie postaw	S2A_W03
K2_W11	Opisuje zachowania asertywne	S2A_W04
K2_W12	Charakteryzuje zachowania agresywne	S2A_W08
K2_W13	Opowiada o uprzedzeniach	S2A_W07
K2_W14	Streszcza wiedzę na temat grup odniesienia i przywództwa grupowego	S2A_W02
K2_W15	Wyjaśnia style kierowania grupą	S2A_W07
K2_W16	Opisuje strukturę ludności Polski wg cech demograficznych	S2A_W06
K2_W17	Tłumaczy istotę procesów demograficznych, ich wpływ na stan i strukturę społeczeństwa	S2A_W08
K2_W18	Wyjaśnia powiązania demografii z innymi dziedzinami nauki	S2A_W01
K2_W19	Opisuje główne nurty i teorie demograficzne	S2A_W02
K2_W20	Streszcza sposoby gromadzenia danych demograficznych	S2A_W06
K2_W21	Tłumaczy tendencje w zakresie procesów starzenia się społeczeństw, przyczyny i skutki ruchu naturalnego i przestrzennego	S2A_W08
K2_W22	Wyjaśnia dynamikę grupy	H2A_W02 S2A_W08
K2_W23	Definiuje altruizm	S2A_W03 H2A_W03
K2_W24	Definiuje środki komunikacji społecznej	H2A_W02 H2A_W03
K2_W25	Charakteryzuje prasę, radio, telewizję, Internet jako środki komunikacji społecznej	S2A_W04
K2_W26	Omawia znaczenie opinii publicznej we współczesnym świecie	S2A_W07
K2_W27	Opisuje funkcje mediów w państwie demokratycznym i niedemokratycznym	S2A_W02
K2_W28	Przedstawia najważniejsze media w Polsce i na świecie	H2A_W04
K2_W29	Charakteryzuje wybrane media lokalne	S2A_W03
K2_W30	Wyjaśnia, jakimi zasadami powinny się kierować media	H2A_W06 S2A_W07
K2_W31	Definiuje termin „metody pracy z grupą”	H2A_W02 S2A_W07

K2_W32	Wylicza kryteria doboru metod w pracy z grupą	H2A_W04
K2_W33	Opowiada o różnych klasyfikacjach metod pracy z grupą	H2A_W04
K2_W34	Charakteryzuje metody aktywizujące grupę	H2A_W04
K2_W35	Opisuje funkcje metod aktywizujących w pracy z grupą	H2A_W04 S2A_W07
K2_W36	Przedstawia metody problemowe, poszukujące i dyskusyjne w pracy	H2A_W04
K2_W37	Omawia metodologię pisania pracy magisterskiej	H2A_W03
K2_W38*	Opisuje biologiczne mechanizmy zachowań i procesy poznawcze człowieka	H2A_W02 H2A_W04
K2_W39*	Wyjaśnia rozwój osobowości i jej zaburzenia	H2A_W02 H2A_W04
K2_W40*	Wskazuje źródła różnic indywidualnych	H2A_W02 H2A_W04
K2_W41*	Wymienia biologiczne i społeczne czynniki rozwoju człowieka	H2A_W02 H2A_W04
K2_W42*	Opisuje psychologiczne koncepcje człowieka	H2A_W02 H2A_W04
K2_W43*	Charakteryzuje sylwetkę dziecka w wieku poniemowlęcym, przedszkolnym i szkolnym	H2A_W04 S2A_W04
K2_W44*	Przedstawia prawidłowe i zaburzone zachowania dziecka w domu i w szkole, od narodzin do momentu zakończenia adolescencji	H2A_W04 S2A_W04
K2_W45*	Wyjaśnia zależności między wychowaniem a rozwojem	H2A_W04
K2_W46*	Definiuje zasady, metody i formy pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej	H2A_W04 S2A_W07
K2_W47*	Charakteryzuje pracę opiekuńczo-wychowawczą z uczniami w szkole	H2A_W04 S2A_W07
K2_W48*	Definiuje współpracę przedszkola i szkoły z rodzicami	H2A_W04 S2A_W02
K2_W49*	Definiuje zasady, metody i formy pracy dydaktyczno-wychowawczej w szkole	H2A_W04 S2A_W07
K2_W50*	Opisuje proces poznawania uczniów	H2A_W04
K2_W51*	Przedstawia proces nauczania-uczenia się	H2A_W04
K2_W52*	Charakteryzuje proces adaptacji dziecka w szkole	H2A_W04 S2A_W06
K2_W53*	Wyjaśnia pojęcie dojrzałości szkolnej	H2A_W04
K2_W54*	Opisuje system oświaty w Polsce	H2A_W04
K2_W55*	Przedstawia klasę szkolną jako środowisko edukacyjne	H2A_W04
K2_W56*	Omawia progi edukacyjne	H2A_W03

K2_W57*	Przedstawia zasady bezpieczeństwa w szkole	H2A_W10
K2_W58*	Identyfikuje potrzeby edukacyjne uczniów szczególnie uzdolnionych i niepełnosprawnych	H2A_W04
K2_W59*	Wymienia formy kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i szczególnie uzdolnionych	H2A_W04 S2A_W06
K2_W60*	Opisuje współpracę rodzica ucznia, ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, ze specjalistami pracującymi z uczniem	H2A_W04 S2A_W06
K2_W61*	Wymienia style komunikowania się uczniów i nauczycieli	H2A_W04
K2_W62*	Opisuje bariery komunikacyjne w klasie	H2A_W04
K2_W63*	Przedstawia fizyczne aspekty komunikacji werbalnej	H2A_W04
K2_W64*	Wskazuje genezę ustroju politycznego i konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej	H2A_W04
K2_W65*	Charakteryzuje kompetencje parlamentu, prezydenta i rządu	H2A_W04 S2A_W07
K2_W66*	Charakteryzuje system partyjny	S2A_W09
K2_W67*	Tłumaczy strategię oddziaływań psycho- i socjotechnicznych w mediach w kontekście osiągania celów politycznych	H2A_W01
K2_W68*	Charakteryzuje istotę dyskursu publicznego, form i kryteriów klasyfikacji myśli politycznej	S2A_W01
K2_W69*	Przedstawia podstawowe elementy programów politycznych partii socjaldemokratycznych, liberalnych, chadeckich, konserwatywnych i skrajnej prawicy	S2A_W09 S2A_W08
K2_W70*	Przedstawia strukturę samorządu terytorialnego i omawia jego zadania	S2A_W03
K2_W71*	Opisuje historię polskiego prawa karnego	H2A_W04 S2A_W07
K2_W72*	Wymienia etapy procesu karnego i cywilnego	H2A_W04 S2A_W07
K2_W73*	Przedstawia historię i strukturę polskiego wymiaru sprawiedliwości	S2A_W02
K2_W74*	Omawia konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej	S2A_W05
K2_W75*	Wyjaśnia rolę i funkcję zasady państwa prawa dla funkcjonowania ustroju politycznego RP	H2A_W04 S2A_W07
K2_W76*	Wskazuje sposób ochrony uprawnień podmiotów prawa	H2A_W04
K2_W77*	Omawia konstytucyjną zasadę państwa prawa, jej miejsce i funkcję w ustroju politycznym Rzeczypospolitej Polskiej, a także pryncypia, które leżą u podstaw zasady państwa prawa	H2A_W08
K2_W78*	Tłumaczy sposób ochrony uprawnień podmiotów prawa	H2A_W07
K2_W79*	Tłumaczy zależność prawa polskiego i międzynarodowego	H2A_W04 S2A_W07
K2_W80*	Wymienia różne doktryny polityczne	H2A_W04

K2_W81*	Przedstawia genezę europejskich tendencji zjednoczeniowych	S2A_W08 S2A_W07
K2_W82*	Opisuje koncepcje integracji europejskiej	S2A_W05
K2_W83*	Przedstawia dokumenty dotyczące jednoczenia się Europy	S2A_W09
K2_W84*	Omawia doktryny polityczne i formy ustrojowe państw we współczesnej Europie	H2A_W07 S2A_W01
K2_W85*	Przedstawia proces integracji Polski z Unią Europejską	S2A_W09 S2A_W08
K2_W86*	Charakteryzuje wybrane traktaty europejskie	H2A_W07 S2A_W08
K2_W87*	Przedstawia formy ustrojowe państw we współczesnej Europie	H2A_W04 S2A_W07
K2_W88*	Opisuje reżim polityczny w poszczególnych państwach Europy	H2A_W04 S2A_W07
K2_W89*	Charakteryzuje politykę regionalną Unii Europejskiej, instrumenty jej kreowania	H2A_W06 S2A_W02
K2_W90*	Wyjaśnia rolę instytucji międzynarodowych	H2A_W04 S2A_W02
K2_W91*	Wyjaśnia sposoby działalności wybranych instytucji międzynarodowych	H2A_W04 S2A_W07
K2_W92*	Wymienia instytucje Unii Europejskiej i zakres ich kompetencji	H2A_W07 S2A_W09
K2_W93*	Definiuje własnymi słowami podstawowe terminy z zakresu pedeutologii	H2A_W02
K2_W94*	Omawia genezę pedeutologii	H2A_W02
K2_W95*	Opisuje ewolucję funkcji zawodowych nauczyciela	H2A_W02 H2A_W04
K2_W96*	Charakteryzuje społeczne i osobowościowe uwarunkowania ujęcia osoby nauczyciela	S2A_W04 S2A_W05
K2_W97*	Charakteryzuje współczesne orientacje w edukacji nauczycielskiej i w kształceniu nauczycieli	H2A_W01
K2_W98*	Wyjaśnia terminy: „kompetencje nauczyciela”, „style nauczania”, „wiedza osobista”, „osobiste teorie pedagogiczne”, „refleksyjność nauczyciela”, „kreatywność nauczyciela”, „profesjonalizm nauczyciela”	H2A_W02
K2_W99*	Charakteryzuje kompetencje współczesnego nauczyciela	S2A_W04 S2A_W05
K2_W100*	Omawia koncepcje dotyczące osobistych teorii pedagogicznych nauczyciela	S2A_W05
K2_W101*	Omawia syndrom wypalenia zawodowego nauczyciela	S2A_W05
K2_W102*	Wylicza rodzaje konfliktów w interakcjach nauczyciel – uczeń, nauczyciel – grupa uczniów	S2A_W04
K2_W103*	Opisuje konstruktywne style i sposoby rozwiązywania konfliktów w szkole	S2A_W04 S2A_W05

K2_W104*	Opisuje rodzaje kreatywności i refleksyjności nauczyciela	S2A_W05
K2_W105*	Omawia etapy rozwoju zawodowego nauczyciela	S2A_W05
K2_W106*	Omawia prawidłowe nawyki posługiwania się narządem mowy	H2A_W04
K2_W107*	Przedstawia proces nauczania-uczenia się	H2A_W04
K2_W108*	Wymienia podstawowe techniki diagnostyczne w pedagogice	H2A_W02 H2A_W04
K2_W109*	Wskazuje zasady dotyczące diagnozy psychopedagogicznej, środowiska wychowawczego rodziny i szkoły, poradnictwa pedagogicznego i postępowania terapeutycznego	H2A_W04 S2A_W06
K2_W110*	Omawia zaburzenia i dysfunkcje występujące u dzieci i młodzieży	H2A_W04 S2A_W06
K2_W111*	Charakteryzuje proces diagnozy i terapii pedagogicznej	H2A_W04
K2_W112*	Omawia metody stosowane w terapii pedagogicznej	H2A_W04
K2_W113*	Definiuje miejsce dydaktyki wśród innych dyscyplin pedagogicznych	H2A_W02 H2A_W04
K2_W114*	Wyjaśnia rolę i miejsce szkoły wśród instytucji wspomagających rozwój jednostki i społeczeństwa	H2A_W04 S2A_W03
K2_W115*	Wskazuje wymagania ogólne i szczegółowe przedmiotu wiedza o społeczeństwie na III i IV etapie edukacyjnym w zakresie podstawowym i rozszerzonym	S2A_W01
K2_W116*	Opisuje różne formy samokształcenia w twórczych pracach domowych	H2A_W07
K2_W117*	Omawia rodzaje technik informacyjnych	H2A_W04
K2_W118*	Charakteryzuje arkusze kalkulacyjne, bazy danych, grafikę prezentacyjną i programy do tworzenia prezentacji multimedialnych	H2A_W04
K2_W119*	Opisuje działanie tablicy interaktywnej	H2A_W04
K2_W120*	Wyjaśnia możliwości wykorzystania komputera i internetu na lekcji wos i pdźwr	H2A_W01
K2_W121*	Wyjaśnia zasady tworzenia projektów edukacyjnych z wykorzystaniem technologii informacyjnej	H2A_W02
K2_W122*	Charakteryzuje poradnictwo edukacyjno-zawodowe	H2A_W02
K2_W123*	Charakteryzuje strukturę, cele i treści wybranych programów i podręczników wos i pdźwr	S2A_W01
K2_W124*	Omawia warsztat pracy nauczyciela	S2A_W06
K2_W125*	Definiuje miejsce przedmiotu wos w programie nauczania szkoły gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej	H2A_W04 S2A_W07
K2_W126*	Charakteryzuje formy pracy, metody i zasady nauczania wos i wdźwr w szkole gimnazjalnej oraz ponadgimnazjalnej	H2A_W04 S2A_W06
K2_W127*	Wyjaśnia rolę ucznia i nauczyciela w nauczaniu wos i wdźwr w szkole gimnazjalnej oraz ponadgimnazjalnej	H2A_W04 S2A_W07

K2_W128*	Omawia standardy wymagań egzaminacyjnych z wos	H2A_W03
K2_W129*	Omawia schemat scenariusza zajęć wos i wdźwr	S2A_W06
K2_W130*	Charakteryzuje podstawowe zasady, metody i formy nauczania-uczenia się wos i wdźwr	H2A_W03 S2A_W06
K2_W131*	Charakteryzuje na przykładach środki dydaktyczne stosowane w nauczaniu wos i pdźwr	H2A_W07 S2A_W06
K2_W132*	Opisuje etapy planowania działalności edukacyjnej w nauczaniu wos i wdźwr	H2A_W07
K2_W133*	Omawia sposoby oceniania i kontroli osiągnięć edukacyjnych w toku lekcji wos i wdźwr	H2A_W03
K2_W134*	Wylicza i scharakteryzuje na przykładach rodzaje pracy domowej	H2A_W03
K2_W135*	Omawia na przykładach korelację w edukacji szkolnej	H2A_W05
K2_W136*	Charakteryzuje funkcje ewaluacji i autoewaluacji w pracy nauczyciela wos i pdźwr	H2A_W07 S2A_W05
K2_W137*	Wskazuje na możliwości realizowania projektów edukacyjnych w gimnazjum i szkołach ponadgimnazjalnych	H2A_W02
K2_W138*	Wymienia rodzaje niepłodności żeńskiej i męskiej	H2A_W04 S2A_W06
K2_W139*	Opisuje sposoby diagnozowania i metod leczenia bezpłodności	H2A_W04 S2A_W06
K2_W140*	Omawia wpływ niepłodności na jakość życia ludzkiego i kondycję moralną	H2A_W04 S2A_W06
K2_W141*	Wskazuje na następstwa braku profesjonalnego leczenia niepłodności	H2A_W04 S2A_W06
K2_W142*	Omawia sposoby pomocy bliskim i rodzinom w sytuacjach związanych z prokreacją	H2A_W02 H2A_W04
K2_W143*	Opisuje psychologiczne, społeczne oraz prawne aspekty prokreacji w Polsce na świecie	H2A_W04
K2_W144*	Wymienia metody antykoncepcyjne i skutki ich działania	H2A_W04 S2A_W06
K2_W145*	Wyjaśnia, jak człowiek staje się obywatelem w sensie formalnym	H2A_W04 S2A_W07
K2_W146*	Wymienia demokratyczne procedury i zasady obowiązujące w prawie polskim	H2A_W04 S2A_W07
K2_W147*	Omawia ordynację wyborczą	S2A_W05
K2_W148*	Wskazuje genezę i strukturę prawa Unii Europejskiej	H2A_W04 S2A_W07
K2_W149*	Opisuje bogactwo kultury grecko-rzymskiej i jej oddziaływania w dziedzinie sztuki, kultury i prawa	H2A_W04 S2A_W05
K2_W150*	Wyjaśnia wpływ chrześcijaństwa na kształt społeczny i polityczny Europy	H2A_W04 S2A_W07
K2_W151**	Charakteryzuje biomedyczne podstawy rozwoju dziecka	S2A_W05

K2_W152**	Wymienia czynniki wpływające na przebieg rozwoju człowieka	S2A_W05 S2A_W04
K2_W153**	Wyjaśnia pojęcia: zdrowie fizyczne i psychiczne	S2A_W05
K2_W154**	Omawia koncepcje zdrowia psychicznego	S2A_W05
K2_W155**	Opisuje genezę zaburzeń rozwoju i funkcjonowania człowieka	S2A_W05
K2_W156**	Określa normy i patologie w zachowaniu ludzkim	S2A_W05
K2_W157**	Wymienia klasyfikacje zaburzeń psychicznych według podziału zawartego w ICD-10	S2A_W05
K2_W158**	Charakteryzuje zaburzenia psychiczne	S2A_W05
K2_W159**	Omawia potrzeby żywieniowe organizmu człowieka	S2A_W05
K2_W160**	Przedstawia współzależność odżywiania i zdrowia człowieka	S2A_W05 H2A_W04
K2_W161**	Omawia zasady racjonalnego odżywiania się	S2A_W05
K2_W162**	Wylicza typowe błędy Polaków w odżywianiu się	S2A_W05
K2_W163**	Przedstawia podstawowe zasady opieki nad dzieckiem w okresie niemowlęcym	S2A_W05
K2_W164**	Charakteryzuje opiekę nad dzieckiem w okresie wczesnego dzieciństwa	S2A_W05
K2_W165**	Omawia metody pracy opiekuńczo-wychowawczej	S2A_W05
K2_W166**	Opisuje pierwszą pomoc przedmedyczną	S2A_W05
K2_W167**	Omawia zasady dialogu z dzieckiem	S2A_W05 S2A_W06
K2_W168**	Wylicza błędy w dialogu rodzica z dzieckiem	S2A_W05
K2_W169**	Opisuje specyfikę dialogu opiekuna z dzieckiem	S2A_W05
K2_W170**	Wylicza zaburzenia zachowania u dzieci	S2A_W05
K2_W171**	Opisuje metody diagnozowania zaburzeń zachowania u dzieci	S2A_W06 H2A_W07
K2_W172**	Omawia zapobieganie zaburzeniom zachowania u dzieci	S2A_W06 S2A_W07
K2_W173**	Opisuje metody nauczania dziecka języka obcego	S2A_W05
K2_W174**	Charakteryzuje podstawy gry na instrumentach klawiszowych	S2A_W05
K2_W175**	Wylicza etapy nauki gry na gitarze	S2A_W05
K2_W176**	Charakteryzuje współczesną literaturę dziecięcą	H2A_W03 H2A_W07
K2_W177**	Opisuje rolę literatury w wychowaniu dziecka	S2A_W05
K2_W178**	Podaje przykłady literatury dziecięcej	S2A_W05 H2A_W03

K2_W179**	Wymienia twórcze gry i zabawy edukacyjne	S2A_W05
K2_W180**	Charakteryzuje twórcze gry i zabawy dziecięce	S2A_W05
K2_W181**	Podaje przykłady zastosowania twórczych gier i zabaw w wychowaniu dziecka	S2A_W05
K2_W182**	Omawia zadania edukacji plastycznej i technicznej w wychowaniu dziecka	S2A_W05
K2_W183**	Wylicza formy oraz metody edukacji plastycznej i technicznej	S2A_W05
K2_W184**	Charakteryzuje metody edukacji plastycznej i technicznej dziecka	S2A_W05
K2_W185**	Opisuje zajęcia taneczne dla dziecka	S2A_W05
K2_W186**	Omawia strategie nauczania tańca towarzyskiego i współczesnego	S2A_W05
K2_W187**	Charakteryzuje styl i kulturę języka polskiego	H2A_W03 H2A_W09
K2_W188**	Rozpoznaje błędy językowe, potoczne formy wypowiedzi oraz zapożyczenia językowe i gwarę	H2A_W03 H2A_W07
K2_W189**	Charakteryzuje style funkcjonalne i środki stylistyczne w mediach	H2A_W03 H2A_W09
K2_W190**	Podaje zasady poprawności językowej	H2A_W09
K2_W191**	Przedstawia normy postępowania opiekunki dziecka	S2A_W07
K2_W192**	Charakteryzuje głównych przedstawicieli oraz twórczość poszczególnych epok muzycznych	H2A_W01 S2A_W05
K2_W193**	Przedstawia podstawowe zasady notacji muzycznej i podstawowe reguły konstrukcji dzieła muzycznego	H2A_W03 H2A_W04
K2_W194**	Prezentuje ogólny zarys historii kina oraz klasyczne teorie filmu	H2A_W04
K2_W195**	Wskazuje podstawowe elementy struktury dzieła filmowego (rodzaje montażu, dźwięku i czasu filmowego)	H2A_W07 H2A_W04
K2_W196**	Wyjaśnia podstawowe pojęcia z zakresu wiedzy o teatrze	H2A_W02
K2_W197**	Definiuje typy teatru i konwencje teatralne	H2A_W03
K2_W198**	Omawia modę jako zjawisko społeczne	H2A_W04 S2A_W08
K2_W199**	Wylicza czynniki warunkujące tendencje w modzie damskiej i męskiej na sezon wiosna, lato, jesień, zima oraz w modzie wieczorowej, dziecięcej, młodzieżowej	H2A_W05 H2A_W07
K2_W200**	Opisuje sposoby organizacji czasu wolnego w życiu dzieci, młodzieży i dorosłych	H2A_W04
K2_W201**	Przedstawia rolę rekreacji i turystyki w życiu człowieka	H2A_W04
K2_W202**	Porządkuje informacje z zakresu geografii i krajoznawstwa	H2A_W04
K2_W203***	Charakteryzuje głównych przedstawicieli oraz twórczość poszczególnych epok muzycznych	H2A_W01 S2A_W05
K2_W204***	Przedstawia podstawowe zasady notacji muzycznej i podstawowe reguły konstrukcji dzieła muzycznego	H2A_W03

K2_W205***	Prezentuje ogólny zarys historii kina oraz klasyczne teorie filmu	H2A_W04
K2_W206***	Wskazuje podstawowe elementy struktury dzieła filmowego (rodzaje montażu, dźwięku i czasu filmowego)	H2A_W04
K2_W207***	Wyjaśnia rolę fotografii w przestrzeni sztuki oraz jako narzędzie zapisu obrazu rzeczywistości społecznej	H2A_W05 S2A_W05
K2_W208***	Przedstawia podstawowe pojęcia i terminy z teorii obrazu i zasady fotografii (głębia ostrości, ekspozycja, kompozycja, tekstura, światło, kolorystyka, itp.)	H2A_W02
K2_W209***	Prezentuje główne zasady reklamy i marketingu w aspekcie ekonomii, psychologii, teorii komunikacji, kulturoznawstwa, językoznawstwa, estetyki, zagadnień prawnych i etycznych	H2A_W05
K2_W210***	Przedstawia w zarysie zagadnienia z zakresu języka reklamy, grafiki komputerowej, psychologii, wzornictwa przemysłowego, patentu i prawa autorskiego	H2A_W08
K2_W211***	Wskazuje źródła finansowania projektów w kulturze,	S2A_W07
K2_W212***	Przedstawia zasady zarządzania instytucjami kultury i finansowania działalności kulturalnej	H2A_W10
K2_W213***	Przedstawia metody i procedury pozyskiwania środków finansowych na organizację przedsięwzięć kulturalnych	S2A_W07
K2_W214***	Definiuje podstawowe zagadnienia z dziedziny muzealnictwa i wystawiennictwa	H2A_W01 H2A_W10
K2_W215***	Charakteryzuje rolę muzeów w aspekcie wystawienniczym, kolekcjonerskim i edukacyjnym	H2A_W03
K2_W216***	Opisuje aspekty estetyczne i funkcjonalne wystawiennictwa	H2A_W03
K2_W217***	Wyjaśnia terminologię dotyczącą ikonografii	H2A_W02
K2_W218***	Opisuje podstawowe metody interpretacji dzieł sztuki	H2A_W07
K2_W219***	Charakteryzuje warianty przedstawieniowe poszczególnych tematów ikonograficznych	H2A_W05
K2_W220***	Wymienia najważniejsze kierunki i nurty w sztuce współczesnej	H2A_W03 H2A_W04
K2_W221***	Charakteryzują krytykę artystyczną Clementa Greenberga i Rosalind Krauss	H2A_W06
K2_W222***	Wyjaśnia ewolucje pojęcia artysty, obrazu, publiczności, wystawy i galerii	H2A_W02
K2_W223***	Prezentuje współczesne organizacje marszandów, czasopisma oraz serwisy internetowe dotyczące rynku sztuki	S2A_W05 S2A_W08
K2_W224***	Prezentuje podstawowe informacje dotyczące widowisk i przedstawień kulturowych	H2A_W03
K2_W225***	Opisuje performatywność działań kulturowych	H2A_W04
K2_W226***	Wyjaśnia podstawowe pojęcia z zakresu wiedzy o teatrze	H2A_W02
K2_W227***	Definiuje typy teatru i konwencje teatralne	H2A_W03
K2_W228***	Omawia zasady oraz prawne aspekty organizacji imprezy masowej	S2A_W07
K2_W229***	Określa predyspozycje wymagane do pełnienia roli wodzireja i konferansjera imprez masowych	H2A_W03

K2_W230***	Opisuje zasady zarządzania instytucjami kultury	H2A_W10 S2A_W03
K2_W231***	Charakteryzuje sylwetkę animatora (cechy osobowościowe i umiejętności)	H2A_W03
K2_W232***	Przedstawia zasady prowadzenia zajęć z zespołami artystycznymi	H2A_W04
K2_W233***	Omawia rolę edukacji regionalnej w propagowaniu idei regionalizmu	S2A_W05 S2A_W07
K2_W234***	Wyjaśnia problem przekraczania barier kulturowych	S2A_W05
K2_W235***	Przedstawia rolę rozwoju nauki i przemian społecznych w budowaniu kultury europejskiej	H2A_W04 H2A_W07
K2_W236***	Prezentuje wiedzę odnoszącą się do wybranych doktryn społeczno-politycznych w dziejach Europy, wykorzystując poglądy filozoficzne, ekonomiczne i uwarunkowania polityczne	H2A_W05
K2_W237***	Opisuje sposoby organizacji czasu wolnego w życiu dzieci, młodzieży i dorosłych	H2A_W04
K2_W238***	Porządkuje główne dyskursy, kontrowersje i opozycje w teoriach kultury	H2A_W01 H2A_W03
K2_W239***	Opisuje fazy rozwojowe koncepcji kultury w naukach humanistycznych	H2A_W02 H2A_W03
K2_W240***	Wymienia ośrodki i szkoły badawcze zajmujące się kulturą	H2A_W02 H2A_W06
K2_W241***	Wyjaśnia na poziomie podstawowym funkcjonowanie zjawisk artystycznych	H2A_W04
K2_W242***	Ilustruje podstawowe zagadnienia artystyczne na przykładach z zakresu architektury, rzeźby i malarstwa	H2A_W04
K2_W243***	Wymienia charakterystyczne cechy poszczególnych kierunków artystycznych i ich przedstawicieli	H2A_W07 H2A_W02
K2_W244***	Prezentuje czynniki wpływające na proces komunikacji społecznej	H2A_W04
K2_W245***	Przedstawia zachowania i zwyczaje komunikacyjne w powiązaniu z innymi dziedzinami nauki	H2A_W05
K2_W246***	Wyjaśnia zasady komunikacji werbalnej i niewerbalnej	H2A_W07 H2A_W04
K2_W247***	Prezentuje tendencje rozwojowe współczesnej polszczyzny	H2A_W09
K2_W248***	Charakteryzuje wybrane aspekty z zakresu szeroko rozumianej kultury języka	H2A_W09
K2_W249***	Przedstawia rolę rekreacji i turystyki w życiu człowieka	H2A_W04
K2_W250***	Porządkuje informacje z zakresu geografii i krajoznawstwa	H2A_W04
K2_W251***	Omawia modę jako zjawisko społeczne	H2A_W04; S2A_W08
K2_W252***	Wylicza czynniki warunkujące tendencje w modzie damskiej i męskiej na sezon wiosna, lato, jesień, zima oraz w modzie wieczorowej, dziecięcej, młodzieżowej	H2A_W05
K2_W253***	Opisuje zajęcia taneczne dla dziecka	S2A_W05
K2_W254***	Omawia strategie nauczania tańca towarzyskiego i współczesnego	S2A_W05

K2_W255***	Wymienia twórcze gry i zabawy edukacyjne	S2A_W05
K2_W256***	Charakteryzuje twórcze gry i zabawy dziecięce	S2A_W05
K2_W257***	Podaje przykłady zastosowania twórczych gier i zabaw w wychowaniu dziecka	S2A_W05
UMIEJĘTNOŚCI		
K2_U01	Ocenia koncepcje człowieka w aspekcie ich zakresu i poprawności metodologicznej	H2A_U03
K2_U02	Rozpoznaje zachowania asertywne	S2A_U01
K2_U03	Podjęcie dyskusję w zakresie pojedynczych zagadnień problemowych	H2A_U07
K2_U04	Poprawnie i logicznie formułuje wypowiedzi	H2A_U06
K2_U05	Samodzielnie myśli	H2A_U06
K2_U06	Rozpoznaje błędy logiczne	H2A_U05
K2_U07	Stosuje reguły racjonalnej dyskusji	H2A_U10
K2_U08	Oceniania logiczną poprawność wypowiedzi i przytaczanych argumentów	H2A_U07
K2_U09	Wskazuje elementy wspólne i odmienne w różnych koncepcjach antropologicznych	H2A_U03
K2_U10	Samodzielnie wykonuje podstawowe czynności badawcze	H2A_U02
K2_U11	Odpowiednio wykorzystuje dostępny warsztat i materiał badawczy	H2A_U01
K2_U12	Organizuje badanie dynamiki grupy	S2A_U03
K2_U13	Analizuje zachowania ludzkie w kategoriach uprzedzeń	S2A_U02
K2_U14	Bada system przywództwa grupowego	S2A_U03
K2_U15	Odróżnia różne metody pracy z grupą	S2A_U03
K2_U16	Wykrywa różnice w stylach kierowania grupą	H2A_U01 S2A_U01
K2_U17	Ocenia sytuację demograficzną i główne prawidłowości zmian demograficznych na podstawie materiałów źródłowych i metod statystycznych	S2A_U03
K2_U18	Dokonuje oceny postaw społecznych	S2A_U01
K2_U19	Projektuje strategie przeciwdziałania agresji w grupie rówieśniczej	S2A_U06
K2_U20	Analizuje socjologiczno-społeczne aspekty funkcjonowania grup odniesienia	S2A_U03
K2_U21	Ocenia zjawisko przywództwa grupowego	S2A_U03
K2_U22	Przygotowuje harmonogram promocji programów radiowych i telewizyjnych	S2A_U06
K2_U23	Dokonuje oceny wybranych portali internetowych	H2A_U02 S2A_U03

K2_U24	Projektuje promocję mediów lokalnych	S2A_U06
K2_U25	Ocenia współczesne media (radio, telewizję, Internet, prasę)	H2A_U01 S2A_U03
K2_U26	Dyskutuje o czynnikach warunkujących zastosowanie metod pracy z grupą	H2A_U06 S2A_U02
K2_U27	Interpretuje informacje zawarte w mediach	H2A_U05
K2_U28	Krytycznie ocenia współczesną literaturę dotyczącą aktywizacji grupy	H2A_U05
K2_U29	Ustala kryteria wyboru programów radiowych i telewizyjnych	H2A_U06
K2_U30	Dyskutuje o opiniotwórczej roli Internetu	H2A_U06
K2_U31	Ocenia metody pracy z grupą	H2A_U06 S2A_U02
K2_U32	Ustala kryteria doboru metod w pracy z grupą	S2A_U02
K2_U33	Planuje zajęcia aktywizujące z różnymi grupami	S2A_U04
K2_U34	Przygotowuje harmonogram pracy z grupą	S2A_U04
K2_U35	Ocenia zasoby Internetu z punktu widzenia rzetelności i wiarygodności informacyjnej	S2A_U02
K2_U36	Krytycznie odbiera treści zawarte w Internecie	H2A_U01
K2_U37	Konstruuje plan pracy magisterskiej	H2A_U09
K2_U38	Redaguje tekst pracy magisterskiej	H2A_U09
K2_U39*	Rozpoznaje poszczególne procesy poznawcze człowieka oraz źródła różnic indywidualnych i rodzaje osobowości	H2A_U06 H2A_U10
K2_U40*	Rozpoznaje przejawy niepełnosprawności fizycznej i intelektualnej	H2A_U06 S2A_U05
K2_U41*	Rozpoznaje prawidłowe i zaburzone formy zachowania dziecka w rodzinie i w szkole	H2A_U06 S2A_U03
K2_U42*	Rozpoznaje zasady, metody i formy pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej	H2A_U06 H2A_U10
K2_U43*	Organizuje pracę opiekuńczo-wychowawczą z dziećmi w szkole	H2A_U06 S2A_U07
K2_U44*	Analizuje stopień adaptacji dziecka w szkole	H2A_U06 S2A_U03
K2_U45*	Projektuje techniki poznawania uczniów	H2A_U05 S2A_U09
K2_U46*	Projektuje program współpracy szkoły z rodzicami	H2A_U04 H2A_U09
K2_U47*	Projektuje działania edukacyjne w kontekście specjalnych potrzeb edukacyjnych oraz szczególnych uzdolnień uczniów	H2A_U06 S2A_U07
K2_U48*	Proponuje odpowiednie metody i techniki nauczania, w celu poprawy wyników nauczania	H2A_U06 S2A_U07

K2_U49*	Analizuje style komunikowania się uczniów i nauczycieli	H2A_U06 S2A_U03
K2_U50*	Analizuje prawidłowe i zaburzone formy posługiwania się narządem mowy	H2A_U06 S2A_U03
K2_U51*	Ocenia kompetencje parlamentu, prezydenta i rządu	H2A_U06 H2A_U10
K2_U52*	Rozpoznaje działanie wymiaru sprawiedliwości, systemu partyjnego, samorządu i instytucji państwowych	H2A_U06 H2A_U10
K2_U53*	Analizuje zasady systemu prawnego Rzeczypospolitej Polskiej	H2A_U01
K2_U54*	Porównuje doktryny polityczne do oceny rzeczywistości politycznej	H2A_U02
K2_U55*	Dokonuje analizy świadectw myśli politycznej i jej ewolucji	H2A_U01 H2A_U02
K2_U56*	Rozpoznaje funkcje przynależne władzy ustawodawczej, wykonawczej i sądowniczej	H2A_U01
K2_U57*	Analizuje regulacje prawne dotyczące organizowania wyborów	H2A_U01
K2_U58*	Analizuje założenia i ocenia efektywność różnych koncepcji politycznych	H2A_U01
K2_U59*	Poddaje krytyce politykę wewnętrzną i zagraniczną	H2A_U01 H2A_U05
K2_U60*	Wykazuje się umiejętnością charakteryzowania ugrupowań i partii politycznych	H2A_U01
K2_U61*	Ocenia obowiązywalność prawa międzynarodowego na terenie Rzeczypospolitej Polskiej	H2A_U01
K2_U62*	Analizuje konstytucyjne zasady odnoszące się do systemu prawnego Rzeczypospolitej Polskiej	H2A_U01
K2_U63*	Rozpoznaje stosowanie zasady państwa prawa w ustroju politycznym RP i sposoby ochrony uprawnień podmiotów prawa	H2A_U06 H2A_U10
K2_U64*	Rozpoznaje sposoby działalności wybranych instytucji międzynarodowych	H2A_U06 H2A_U10
K2_U65*	Klasyfikuje państwa europejskie według formy i systemu rządów, ustroju terytorialnego i reżimu politycznego	H2A_U01
K2_U66*	Poddaje krytyce dokumenty krajowe oraz Unii Europejskiej, w tym zapisy strategii lizbońskiej	H2A_U01 H2A_U05
K2_U67*	Proponuje sposoby rozwoju refleksyjności i kreatywności nauczyciela	H2A_U03 H2A_U02
K2_U68*	Projektuje zadania na poszczególne etapy rozwoju zawodowego nauczyciela	H2A_U03 H2A_U02
K2_U69*	Testuje sposoby rozwijania własnej kreatywności w pracy dydaktycznej	H2A_U02
K2_U70*	Projektuje postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne	H2A_U06 S2A_U03
K2_U71*	Analizuje proces nauczania – uczenia się	H2A_U01

K2_U72*	Analizuje dokumenty oświatowe	H2A_U01
K2_U73*	Analizuje narzędzia pomiaru kompetencji uczniów	H2A_U05
K2_U74*	Przygotowuje prezentację multimedialną	S2A_U05 H2A_U03
K2_U75*	Demonstruje działanie arkuszy kalkulacyjnych, baz danych i grafiki prezentacyjnej	S2A_U05
K2_U76*	Projektuje pomoce dydaktyczne z wykorzystaniem technologii informacyjnej	H2A_U03
K2_U77*	Poddaje krytyce wiedzę o społeczeństwie oraz o nauczaniu i wychowaniu, zdobytą z różnorodnych źródeł	S2A_U06
K2_U78*	Konstruuje scenariusze lekcji wos i wdźwr	S2A_U07
K2_U79*	Proponuje sposoby oceny efektów pracy ucznia i jego dalszego rozwoju podczas nauczania wos i wdźwr w szkole gimnazjalnej oraz ponadgimnazjalnej	H2A_U06 S2A_U05
K2_U80*	Projektuje proces nauczania wos w szkole gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej	H2A_U06 S2A_U05
K2_U81*	Projektuje zajęcia pozalekcyjne z wos	S2A_U07
K2_U82*	Ocenia wartość dydaktyczną proponowanych podręczników i pomocy dydaktycznych do nauczania wos i wdźwr	H2A_U01
K2_U83*	Projektuje zajęcia edukacyjne z wos i wdźwr (na określony temat) z zastosowaniem form, metod i środków dydaktycznych wielostronnie aktywizujących uczniów	H2A_U03
K2_U84*	Umiejętnie posługuje się technologiami informacyjnymi i innymi środkami dydaktycznymi w procesie nauczania wos i wdźwr – w zależności od celów i treści nauczania, grupy uczniów, dostępnych pomocy multimedialnych	H2A_U01
K2_U85*	Planuje i realizuje w sposób twórczy zajęcia lekcyjne z wos i wdźwr zgodnie z zasadą wielostronnego aktywizowania uczniów	S2A_U02 S2A_U04
K2_U86*	Wykrywa przyczyny trudności z poczęciem dziecka, rodzaje bezpłodności oraz techniki wspomaganego rozrodu	H2A_U06 S2A_U05
K2_U87*	Wskazuje praktyczne zalecenia w sprawie rozwiązania określonych problemów związanych z niepłodnością	H2A_U06 S2A_U07
K2_U88*	Rozpoznaje biomedyczne i psychospołeczne uwarunkowania płodności i niepłodności człowieka dorosłego	H2A_U06 S2A_U05
K2_U89*	Rozpoznaje poszczególne etapy cyklu na podstawie kart cyklu	H2A_U06 S2A_U05
K2_U90*	Rozpoznaje czynniki warunkujące płodność mężczyzn i kobiet, przyczyny trudności poczęcia dziecka oraz rodzaje pomocy	H2A_U06 H2A_U10
K2_U91*	Ocenia działanie podstawowych instytucji prawnych w Polsce	H2A_U06 H2A_U10
K2_U92*	Analizuje sposoby korzystania z demokratycznych praw przez obywatela RP	H2A_U06 S2A_U08

K2_U93*	Ocenia funkcjonowanie struktur demokratycznych RP i UE	H2A_U06 H2A_U10
K2_U94*	Rozpoznaje przejawy zastosowania prawa Unii Europejskiej	H2A_U06 H2A_U10
K2_U95*	Wykrywa rolę religii i nauki w rozwoju cywilizacji europejskiej	H2A_U06 H2A_U03
K2_U96**	Planuje zajęcia rozwojowe dla dziecka	S2A_U02 H2A-U04
K2_U97**	Analizuje czynniki wpływające na rozwój człowieka	S2A_U03 H2A_U01
K2_U98**	Ocenia koncepcje zdrowia psychicznego	S2A_U03 H2A_U01
K2_U99**	Kwestionuje style żywieniowe propagowane w kulturze „instant”	S2A_U03
K2_U100**	Planuje żywienie dziecka	S2A_U02 S2A_U04
K2_U101**	Przygotowuje dzienny jadłospis dziecka	S2A_U02
K2_U102**	Porównuje zajęcia techniczne i plastyczne organizowane dla dzieci	S2A_U03 S2A_U05
K2_U103**	Ocenia gry i zabawy edukacyjne	S2A_U02 S2A_U03
K2_U104**	Planuje zachowanie osoby dorosłej w sytuacji zagrożenia życia dziecka	S2A_U06
K2_U105**	Ustala zasady współdziałania rodziców z opiekunką	S2A_U05 S2A_U06
K2_U106**	Dokonuje syntezy metod diagnozowania zaburzeń dziecka	S2A_U02
K2_U107**	Przygotowuje harmonogram nauki gry na instrumentach klawiszowych	S2A_U04 S2A_U06
K2_U108**	Demonstruje na instrumentach klawiszowych grę prostych utworów muzycznych	S2A_U06
K2_U109**	Przygotowuje harmonogram nauki gry na gitarze	S2A_U06
K2_U110**	Samodzielnie tworzy proste utwory muzyczne	S2A_U06 H2A_U05
K2_U111**	Demonstruje grę na gitarze piosenek dziecięcych	S2A_U06
K2_U112**	Samodzielnie analizuje trudne sytuacje wychowawcze w rodzinie	S2A_U01 S2A_U02
K2_U113**	Planuje zajęcia taneczne dla dziecka	S2A_U07 H2A_U05
K2_U114**	Testuje sposoby prowadzenia dialogu wychowawczego z dzieckiem	S2A_U02 S2A_U06
K2_U115**	Projektuje współpracę opiekunki z rodzicami	S2A_U06 S2A_U07
K2_U116**	Ocenia współczesne style wychowania dziecka	H2A_U01 S2A_U03
K2_U117**	Przygotowuje krótki montaż słowno-muzyczny dla dzieci	H2A_U08 H2A_U09
K2_U118**	Konstruuje pomoce plastyczne do zajęć z dzieckiem	S2A_U06

K2_U119**	Ustala kryteria doboru metod wychowawczych w sytuacji zaburzeń zachowania dziecka	S2A_U06 S2A_U07
K2_U120**	Przeprowadza diagnozę potrzeb edukacyjnych dziecka	H2A_U05 S2A_U06
K2_U121**	Rozpoznaje poszczególne style i gatunki muzyczne	H2A_U01 H2A_U05
K2_U122**	Dokonuje oceny utworów muzycznych wedle podstawowych kryteriów estetyki muzycznej	H2A_U01 H2A_U08
K2_U123**	Rozpoznaje kulturowe uwarunkowania twórczości muzycznej i praktyk wykonawczych	H2A_U01
K2_U124**	Rozpoznaje stylistykę kina autorskiego oraz kina gatunków	H2A_U01
K2_U125**	Interpretuje dzieło filmowe wykorzystując podstawową terminologię filmoznawczą	H2A_U01
K2_U126**	Organizuje przedstawienie teatralne	H2A_U05
K2_U127**	Rekomenduje określone konwencje teatralne w pracy z dziećmi, młodzieżą i osobami dorosłymi	H2A_U05
K2_U128**	Projektuje indywidualny sposób wyrażania siebie poprzez formę ubioru	H2A_U05
K2_U129**	Weryfikuje informacje potrzebne do projektowania czasu wolnego w rodzinie, szkole, w ramach działalności instytucji oświatowych, kulturalnych, turystycznych, itp.	H2A_U02
K2_U130**	Opracowuje sposoby organizacji czasu wolnego, posługując się umiejętnością integrowania wiedzy z różnych dyscyplin humanistycznych	H2A_U04
K2_U131**	Analizuje rolę turystyki jako branży usługowej w oparciu o umiejętności badawcze, obejmujące wnioskowanie i syntezę różnych poglądów	H2A_U02
K2_U132**	Łączy wiedzę na temat turystyki z innymi dyscyplinami naukowymi	H2A_U04
K2_U133**	Poddaje krytyce rodzaje wypoczynku w oparciu o własne poglądy i poglądy innych autorów	H2A_U06
K2_U134***	Rozpoznaje poszczególne style i gatunki muzyczne	H2A_U05
K2_U135***	Dokonuje oceny utworów muzycznych wedle podstawowych kryteriów estetyki muzycznej	H2A_U08
K2_U136***	Rozpoznaje kulturowe uwarunkowania twórczości muzycznej i praktyk wykonawczych	H2A_U01
K2_U137***	Rozpoznaje stylistykę kina autorskiego oraz kina gatunków	H2A_U01
K2_U138***	Interpretuje dzieło filmowe wykorzystując podstawową terminologię filmoznawczą	H2A_U05
K2_U139***	Świadomie i samodzielnie posługuję się fotografią w przestrzeni sztuki, nauk społecznych i reklamy	S2A_U06
K2_U140***	Wykonuje fotografię korzystając z zaawansowanych funkcji aparatu fotograficznego (ogniskowa, preselekcja czasu, preselekcja przysłony, itd.) i programów komputerowych do cyfrowej obróbki zdjęć	S2A_U06
K2_U141***	Przygotowuje własny projekt kampanii reklamowej, wykorzystując różne formy komunikatów perswazyjnych	S2A_U05 S2A_U06
K2_U142***	Posiada zdolność do udziału w wystąpieniach publicznych i autoprezentacji	S2A_U02 H2A_U10

K2_U143***	Korzysta z różnorodnych modeli komunikacji wizualnej	S2A_U02
K2_U144***	Przygotowuje projekt finansowania na polu kultury z uwzględnieniem jej specyfiki i różnych jej obszarów	S2A_U06 S2A_U07
K2_U145***	Określa nakłady inwestycyjne oraz koszty różnorodnych przedsięwzięć kulturalnych	S2A_U02 S2A_U06
K2_U146***	Poddaje krytyce konwencje prezentacji sztuki	H2A_U05
K2_U147***	Analizuje treści obrazów	H2A_U05
K2_U148**	Zestawia określone przedstawienia ikonograficzne z wybranymi wydarzeniami historycznymi	H2A_U01 H2A_U04
K2_U149***	Porównuje znaczenie symbolu w różnych przedstawieniach ikonograficznych	H2A_U02
K2_U150***	Ustala kryteria promocji sztuki współczesnej	S2A_U07
K2_U151***	Poddaje krytyce mechanizmy promocji sztuki współczesnej	H2A_U05
K2_U152***	Analizuje działalność artystyczną wybranych twórców	H2A_U05
K2_U153***	Przygotowuje scenariusz ceremoniału, zawodów sportowych, pochodów karnawałowych, spektakli teatralnych i tanecznych	H2A_U10 S2A_U07
K2_U154***	Przygotowuje schemat widowiska kulturowego (np. happening, performance)	S2A_U06 S2A_U07
K2_U155***	Organizuje przedstawienie teatralne	H2A_U04 S2A_U07
K2_U156***	Rekomenduje określone konwencje teatralne w pracy z dziećmi, młodzieżą i osobami dorosłymi	H2A_U06 S2A_U03
K2_U157***	Analizuje źródła potencjalnych zagrożeń dla imprezy masowej	S2A_U02 S2A_U04
K2_U158***	Proponuje alternatywne scenariusze dotyczące imprez masowych	S2A_U02 S2A_U07
K2_U159***	Analizuje potrzeby oświatowe, kulturalne i rozrywkowe różnych grup społecznych	S2A_U03 S2A_U08
K2_U160***	Konstruuje harmonogram spotkania poświęconego wielokulturowości	S2A_U06 S2A_U07
K2_U161***	Tworzy program promocji kultury regionalnej	S2A_U01 S2A_U04
K2_U162***	Proponuje formy dialogu między przedstawicielami różnych kultur	S2A_U05
K2_U163***	Analizuje źródła i cechy kultury europejskiej	H2A_U01
K2_U164***	Weryfikuje informacje potrzebne do projektowania czasu wolnego w rodzinie, szkole, w ramach działalności instytucji oświatowych, kulturalnych, turystycznych, itp.	H2A_U02
K2_U165***	Opracowuje sposoby organizacji czasu wolnego, posługując się umiejętnością integrowania wiedzy z różnych dyscyplin humanistycznych	H2A_U04
K2_U166***	Używa terminów i pojęć z zakresu współczesnej teorii kultury, rozwiązując problemy społeczne	H2A_U02
K2_U167***	Rozwija zdolność afirmacji współczesnych tendencji kulturowych w celu określenia ich znaczeń oraz oddziaływania społecznego	H2A_U05

K2_U168***	Łączy wybrane dzieła artystyczne z określonym okresem historyczno-artystycznym	H2A_U02
K2_U169***	Przeprowadza krytyczną analizę wybranych nurtów w sztuce stosując oryginalne podejście, uwzględniające nowe osiągnięcia humanistyki	H2A_U05
K2_U170***	Ustala kryteria dialogu interkulturowego z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych	H2A_U08
K2_U171***	Rozwija etykietę językową i retorykę, zwłaszcza w przypadku przygotowania wystąpień ustnych	H2A_U10 S2A_U10
K2_U172***	Ocenia zjawiska językowe (w tym język mediów) z kognitywnego punktu widzenia	H2A_U07
K2_U173***	Analizuje rolę turystyki jako branży usługowej w oparciu o umiejętności badawcze, obejmujące wnioskowanie i syntezę różnych poglądów	H2A_U02
K2_U174***	Łączy wiedzę na temat turystyki z innymi dyscyplinami naukowymi	H2A_U04
K2_U175***	Poddaje krytyce rodzaje wypoczynku w oparciu o własne poglądy i poglądy innych autorów	H2A_U06
K2_U176***	Projektuje indywidualny sposób wyrażania siebie poprzez formę ubioru	S2A_U07
K2_U177***	Planuje zajęcia taneczne dla dziecka	S2A_U07
K2_U178***	Porównuje zajęcia taneczne i plastyczne organizowane dla dzieci	S2A_U03 S2A_U05
K2_U179***	Ocenia współczesne gry i zabawy edukacyjne	S2A_U02 S2A_U03
K2_U180***	Przygotowuje krótki montaż słowno-muzyczny dla dzieci	H2A_U08 H2A_U09
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K2_K01	Nawiązuje kontakty z zagranicznymi instytucjami wspierającymi promocję godności człowieka	S2A_K05
K2_K02	Szanuje ludzkie życie, szczególnie u jego początku i kresu i godność człowieka	S2A_K05
K2_K03	Wykazuje kreatywność w pracy z grupą	H2A_K02
K2_K04	Angażuje się w przeciwdziałanie uprzedzeniom społecznym	H2A_K02
K2_K05	Rozwija asertywność	H2A_K01
K2_K06	Angażuje się w pracę w zespole	H2A_K02
K2_K07	Promuje postawy i zachowania społeczne	H2A_K02
K2_K08	Angażuje się w promocję mediów lokalnych	H2A_K05
K2_K09	Troszczy się o dynamikę grupy	S2A_K02
K2_K10	Wykazuje kreatywność i zdolność do pracy w środkach komunikacji społecznej	H2A_K05
K2_K11	Wykazuje odpowiedzialną postawę wobec życia człowieka	H2A_K03
K2_K12	Angażuje się w przygotowanie projektów społecznych	S2A_K05

K2_K13	Aktywnie uczestniczy w działaniach na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego regionu i Europy	S2A_K05
K2_K14	W środowisku społecznym, w którym funkcjonuje promuje prawa człowieka	H2A_K06
K2_K15	Wykazuje odpowiedzialność i otwartość na pomoc w rozwiązywaniu problemów społecznych	H2A_K01
K2_K16	Inspiruje innych do korzystania z mediów katolickich	S2A_K01
K2_K17	Przestrzega ustaleń poczynionych w grupie	H2A_K02
K2_K18	Pracuje odpowiedzialnie w zespole	H2A_K02
K2_K19	Prawidłowo rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu	H2A_K04
K2_K20	Określa odpowiednie priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania	H2A_K03
K2_K21	Inspiruje innych do uczenia się przez całe życie	H2A_K01 S2A_K01
K2_K22	Aktywnie uczestniczy w działaniach na rzecz promocji odpowiedzialnego korzystania ze środków komunikacji społecznej	H2A_K02
K2_K23	Interesuje się aktualnymi wydarzeniami społecznymi i politycznymi	H2A_K06
K2_K24	Samodzielnie i krytycznie uzupełnia wiedzę i umiejętności, rozszerzając je o wymiar interdyscyplinarny	S2A_K07
K2_K25*	Dyskutuje o funkcjonowaniu człowieka w środowisku	H2A_K04 S2A_K04
K2_K26*	Przewiduje zachowania dzieci w zależności od czynników środowiskowych, w rodzinie i w szkole	H2A_K04 S2A_K04
K2_K27*	Dyskutuje na temat zasad, metod i form pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej	H2A_K04 S2A_K04
K2_K28*	Dyskutuje na temat zasad, metod i form pracy dydaktyczno-wychowawczej w szkole	H2A_K04 S2A_K04
K2_K29*	Organizuje proces adaptacji dziecka w szkole	H2A_K04 S2A_K04
K2_K30*	Inicjuje wśród uczniów pozytywne nastawienie do wprowadzania zmian w procesie kształcenia	S2A_K03
K2_K31*	Dyskutuje o formach kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i szczególnie uzdolnionych	H2A_K04 S2A_K01
K2_K32*	Dyskutuje o procesach komunikowania się w klasie i barierach tych procesów	H2A_K04 S2A_K04
K2_K33*	Dyskutuje o przyczynach prawidłowych i zaburzonych form posługiwania się narządem mowy	H2A_K04 S2A_K04
K2_K34*	Wykazuje kreatywność w pracy zespołowej zespołowym	H2A_K02 S2A_K02
K2_K35*	Dzieli się zdobytą wiedzą w działaniu zespołowym	H2A_K02 S2A_K02
K2_K36*	Dyskutuje o działaniu wymiaru sprawiedliwości, systemu partyjnego, samorządu i instytucji państwowych	H2A_K04 S2A_K04

K2_K37*	Rekomenduje stosowanie zasady państwa prawa w ustroju politycznym RP	H2A_K04 S2A_K04
K2_K38*	Szanuje różkodne punkty widzenia, determinowane odmiennym podłożem politycznym i światopoglądowym	S2A_K05
K2_K39*	Akceptuje wyższość demokracji nad totalitaryzmem i autorytaryzmem	H2A_K03 S2A_K03
K2_K40*	Dyskutuje w zespole o przydatności reprezentatywnych opinii, poglądów i programów politycznych	H2A_K02 S2A_K02
K2_K41*	Kształtuje postawę współodpowiedzialności w kreowaniu życia społecznego oraz sceny politycznej	H2A_K05 S2A_K07
K2_K42*	Przewiduje sposoby ochrony uprawnień podmiotów prawa	H2A_K04 S2A_K04
K2_K43*	Dyskutuje o reżimach politycznych państw europejskich	H2A_K04 S2A_K04
K2_K44*	Rekomenduje sposoby działalności wybranych instytucji międzynarodowych	H2A_K04 S2A_K04
K2_K45*	Współpracuje w zespole, stosując podstawowe zasady komunikowania się,	H2A_K02 S2A_K02
K2_K46*	Sprawnie wykorzystuje zdobytą wiedzę w praktyce – w toku współpracy z innymi nauczycielami w zakresie korelacji z edukacją szkolną oraz opracowania i realizacji szkolnego programu wychowawczego	H2A_K04 S2A_K05
K2_K47*	Wykorzystuje wiedzę z zakresu pedeutologii podczas praktyk przedmiotowo-metodycznych w szkole	S2A_K06
K2_K48*	Efektywnie korzysta ze zdobytej wiedzy podczas planowania awansu zawodowego w szkole	H2A_K01 S2A_K01
K2_K49*	Podejmuje pracę nad sobą celem rozwijania w sobie refleksyjności, kreatywności, postawy prospołecznej	H2A_K01 S2A_K01
K2_K50*	Dbą o dalsze osobiste doskonalenie zawodowe i zdobywanie wyższych stopni awansu zawodowego	H2A_K04 S2A_K01
K2_K51*	Szanuje cudze poglądy i sądy w zakresie korzystania z różnych rozwiązań metodycznych	H2A_K03 S2A_K05
K2_K52*	Troszczy się o wszechstronny rozwój, niezbędny do bycia nie tylko nauczycielem, ale także wychowawcą	H2A_K01 S2A_K01
K2_K53*	Podejmuje refleksję wobec różnych rozwiązań metodycznych	S2A_K06
K2_K54*	Ocenia osiągnięcia szkolne uczniów, a także skuteczność własnych działań wychowawczych i dydaktycznych	H2A_K04 S2A_K01
K2_K55*	Angażuje się w prace instytucji zajmujących się diagnozą zaburzeń i dysfunkcji występujących u dzieci i młodzieży	H2A_K02 S2A_K04
K2_K56*	Odpowiedzialnie pracuje w zespole zespołowym	H2A_K02 S2A_K02
K2_K57*	Pracuje samodzielnie przy tworzeniu prezentacji multimedialnych	H2A_K04 S2A_K04
K2_K58*	Dyskutuje o tworzeniu bardziej efektywnego procesu nauczania wos i pdzwr w szkole gimnazjalnej oraz ponadgimnazjalnej	H2A_K04 S2A_K01

K2_K59*	Formułuje postulaty dotyczące analizy i oceny własnej pracy dydaktyczno-wychowawczej nauczyciela podczas nauczania wos i pdźwr w szkole gimnazjalnej oraz ponadgimnazjalnej	H2A_K04 S2A_K01
K2_K60*	Angażuje się w pracę z młodzieżą na lekcjach wiedzy o społeczeństwie	H2A_K02 S2A_K02
K2_K61*	Formułuje postulaty dotyczące analizy i oceny własnej pracy dydaktyczno-wychowawczej nauczyciela podczas nauczania wos i pdźwr w szkole gimnazjalnej oraz ponadgimnazjalnej	H2A_K04 S2A_K01
K2_K62*	Skutecznie porozumiewa się z dyrekcją szkoły i z nauczycielami w zakresie metodyki nauczania-uczenia się przedmiotu wiedza o społeczeństwie i wychowanie do życia w rodzinie	H2A_K02 S2A_K02
K2_K63*	Dyskutuje w zakresie pojedynczych zagadnień problemowych dotyczących bezpłodności	H2A_K04 S2A_K04
K2_K64*	Dyskutuje o znajomości metod diagnozowania płodności (npr) i znaczeniu ich stosowania dla zdrowia kobiety i rodziny	H2A_K04 S2A_K04
K2_K65*	Dyskutuje o prawidłowych postawach wobec prokreacji i życia człowieka	H2A_K04 S2A_K04
K2_K66*	Dyskutuje o kształcie prawa polskiego w kontekście historycznym	H2A_K04 S2A_K04
K2_K67*	Dyskutuje o zasadach demokratycznych na szczeblu państwowym i lokalnym	H2A_K04 S2A_K04
K2_K68*	Angażuje się w działania społeczno-polityczne w środowisku lokalnym	H2A_K05 S2A_K07
K2_K69*	Współpracuje z instytucjami rządowymi, społecznymi i edukacyjnymi w regionie	H2A_K05 S2A_K07
K2_K70*	Angażuje się w wybory lokalne, krajowe i europejskie	H2A_K02
K2_K71*	Wykazuje odpowiedzialność za europejskie dziedzictwo kulturalne	H2A_K05 S2A_K05
K2_K72**	Wykazuje gotowość do współdziałania w grupie	S2A_K02
K2_K73**	Negocjuje zasady pracy w grupie	S2A_K02
K2_K74**	Akceptuje zasady pracy w grupie	S2A_K02
K2_K75**	Przestrzega zasad ustalonych w grupie	S2A_K02
K2_K76**	Aktywnie słucha uczestników zajęć	S2A_K02
K2_K77**	Kieruje pracą zespołu	S2A_K02
K2_K78**	Troszczy się o poszanowanie godności dziecka	S2A_K03
K2_K79**	Podjmuje dialog z rodzicami dziecka	S2A_K02
K2_K80**	Angażuje się w inicjatywy społeczno-kulturalne w regionie	H2A_K05 S2A_K05
K2_K81**	Wykazuje zainteresowanie samokształceniem	S2A_K01 S2A_K06

K2_K82**	Przyjmuje odpowiedzialność za jakość edukacji dziecka	S2A_K04
K2_K83**	Przestrzega ustaleń poczynionych z rodzicami dziecka	S2A_K03
K2_K84**	Współpracuje z rodzicami dziecka, którym opiekuje się	S2A_K02 S2A_K04
K2_K85**	Wykazuje kreatywność w opiece nad dzieckiem	S2A_K01 S2A_K06
K2_K86**	Interesuje się nowymi metodami pracy opiekuńczo-wychowawczej	S2A_K01 S2A_K06
K2_K87**	Prawidłowo rozstrzyga dylematy wychowawcze	S2A_K04
K2_K88**	Podjmuje doskonalenie zawodowe	S2A_K01 S2A_K06
K2_K89**	Stosuje indywidualne działania pedagogiczne w odniesieniu do dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych	S2A_K03 S2A_K04
K2_K90**	Uznaje prawo rodziców do integralnego wychowania dziecka	S2A_K03
K2_K91**	Wspiera rodziców w integralnym wychowaniu dziecka	S2A_K02 S2A_K04
K2_K92**	Interesuje się aktualnymi wydarzeniami kulturalnymi oraz nowymi formami wyrazu artystycznego i zjawiskami w sztuce	H2A_K06
K2_K93**	Wspiera działania związane z organizacją życia muzycznego i upowszechniania kultury muzycznej	H2A_K02
K2_K94**	Angażuje się w ubieranie dziecka w sposób odpowiedni do wieku i sytuacji	H2A_K06 S2A_K07
K2_K95**	Zachowuje otwartość na zmianę stylu organizacji czasu wolnego	H2A_K01 H2A_K04
K2_K96***	Wspiera działania związane z organizacją życia muzycznego i upowszechniania kultury	H2A_K02
K2_K97***	Aktywnie uczestniczy w działaniach na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego regionu i kraju	H2A_K05
K2_K98***	Jest świadomy odpowiedzialności za konieczność materialnej troski o dziedzictwo kulturowe	H2A_K05
K2_K99***	Systematycznie uczestniczy w życiu kulturalnym (interesuje się aktualnymi wydarzeniami kulturalnymi, nowatorskimi formami wyrazu artystycznego, nowymi zjawiskami w sztuce)	H2A_K06
K2_K100***	Angażuje się w działalność wystawienniczą w instytucjach upowszechniania kultury	H2A_K05
K2_K101***	Popularyzuje muzea i instytucje wystawiennicze w środkach społecznej komunikacji oraz agencjach <i>public relations</i>	S2A_K07
K2_K102***	Potrafi inspirować refleksję na temat na temat roli i znaczenia symboliki i treści obrazu w instytucjach upowszechniania kultury	H2A_K01
K2_K103***	Przewiduje dynamikę rozwoju rynku artystycznego	H2A_K03
K2_K104***	Kieruje pracą zespołu animującego widowisko kulturowe w samorządowych instytucjach upowszechniania kultury	S2A_K02
K2_K105***	Angażuje się w promocje widowisk kulturowych w agencjach informacyjnych w środkach społecznej komunikacji oraz agencjach <i>public relations</i>	S2A_K02

K2_K106***	Chętnie podejmuje się roli wodzireja o konferansjera imprez masowych	S2A_K02
K2_K107***	Angażuje się w promocję na rzecz bezpieczeństwa i porządku publicznego w związku z organizacją imprez masowych	S2A_K05
K2_K108***	Zakłada i organizuje sekcje i koła zainteresowań (np. kursy językowe, projekcje filmowe, odczyty, wystawy, przeglądy, galerie, stowarzyszenia twórczości amatorskiej, koła miłośników kultury i sztuki)	S2A_K07
K2_K109***	Współpracuje z przedstawicielami różnych kultur i „małych ojczyzn”	H2A_K06
K2_K110***	Animuje pracę w zespole zajmującym się promocją kultury regionalnej	H2A_K03
K2_K111***	Wykazuje odpowiedzialność za spuściznę należącą do dziedzictwa kulturowego Europy	H2A_K02
K2_K112***	Zachowuje otwartość na zmianę stylu organizacji czasu wolnego	H2A_K01
K2_K113***	Rekomenduje literaturę dotyczącą współczesnych nauk o kulturze w instytucjach upowszechniania kultury (redakcjach mass mediów, muzeach, teatrach, kinach)	H2A_K01
K2_K114***	Angażuje się w działania na rzecz promocji dzieł sztuki w instytucjach upowszechniania kultury (redakcjach mass mediów, muzeach, teatrach, kinach), instytucjach oświatowych, kulturalnych, agencjach <i>public relations</i> , samorządach lokalnych, organizacjach pozarządowych, instytucjach turystycznych i informacyjnych	H2A_K02
K2_K115***	Angażuje się w projekty międzykulturowe w instytucjach upowszechniania kultury (redakcjach mass mediów, muzeach, teatrach, kinach), instytucjach oświatowych, kulturalnych, samorządach lokalnych, organizacjach pozarządowych oraz agendach pomocowych	H2A_K02
K2_K116***	Podejmuje się chętnie organizacji wypoczynku dla różnych grup wiekowych w instytucjach turystycznych i informacyjnych, samorządach lokalnych, organizacjach pozarządowych, instytucjach oświatowych i kulturalnych	H2A_K02
K2_K117***	Angażuje się w promocję odpowiedniego ubioru w zależności od wieku, sytuacji, pełnionej roli społecznej, wykonywanego zawodu	H2A_K06 S2A_K07
K2_K118***	Wykazuje kreatywność w opiece nad dzieckiem	S2A_K01 S2A_K06
K2_K119***	Podejmuje doskonalenie zawodowe	S2A_K01 S2A_K06
K2_K120***	Stosuje indywidualne działania pedagogiczne w odniesieniu do dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych	S2A_K03 S2A_K04

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji II stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia drugiego stopnia, 4 semestry, liczba punktów ECTS - 120.

III. PRAKTYKA:

Praktyka pedagogiczna:

Praktyka pedagogiczna, w wymiarze 30 godzin, realizowana jest w przedszkolu, szkole podstawowej, gimnazjum lub szkole ponadgimnazjalnej, w semestrze określonym w planie studiów, równoległe z zajęciami dydaktycznymi w uczelni.

Celem praktyki pedagogicznej wprowadzającej jest kształtowanie kompetencji opiekuńczo wychowawczych oraz integracja zdobywanych umiejętności z procesem kształcenia. W trakcie realizacji tej części praktyki student podejmuje różnorodne formy aktywności, ale nie prowadzi samodzielnie zajęć.

Zakres praktyki:

1. Zapoznanie się ze specyfiką przedszkola lub szkoły, w której praktyka jest odbywana, w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań opiekuńczo-wychowawczych, sposobu funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji.
2. Obserwowanie:
  - a) zorganizowanej i podejmowanej spontanicznie aktywności formalnych i nieformalnych grup uczniów,
  - b) aktywności poszczególnych uczniów, w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
  - c) interakcji dorosły (nauczyciel, wychowawca) – uczeń oraz interakcji między dziećmi i młodzieżą (w tym samym i różnym wieku),
  - d) procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w grupach wychowawczych, ich prawidłowości i zakłóceń,
  - e) czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk oraz prowadzonych przez niego zajęć,
  - f) sposobu integrowania przez opiekuna praktyk różnej działalności, w tym opiekuńczo-wychowawczej, dydaktycznej, pomocowej i terapeutycznej,
  - g) dynamiki grupy, ról pełnionych przez uczestników grupy, zachowania i postaw dzieci i młodzieży,
  - h) działań podejmowanych przez opiekuna praktyk na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny w grupie.
3. Współdziałanie z opiekunem praktyk w:
  - a) sprawowaniu opieki i nadzoru nad grupą oraz zapewnianiu bezpieczeństwa,
  - b) podejmowaniu działań wychowawczych wynikających z zastanych sytuacji,
  - c) prowadzeniu zorganizowanych zajęć wychowawczych,
  - d) podejmowaniu działań na rzecz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
4. Pełnienie roli opiekuna-wychowawcy, w szczególności:
  - a) diagnozowanie dynamiki grupy oraz pozycji jednostek w grupie,
  - b) poznawanie uczniów i wychowanków, ich sytuacji społecznej, potrzeb, zainteresowań i zdolności, a także określanie poziomu rozwoju oraz wstępne diagnozowanie dysfunkcji i zaburzeń,
  - c) samodzielne prowadzenie działań opiekuńczo-wychowawczych wobec grupy i poszczególnych uczniów i wychowanków w grupie.
  - d) sprawowanie opieki nad grupą w toku spontanicznej aktywności uczniów i wychowanków,
  - e) organizację i prowadzenie zajęć wychowawczych (w tym zajęć integrujących grupę i działań profilaktycznych) w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze),
  - f) animowanie aktywności grupy i współdziałania jej uczestników, organizowanie pracy uczniów i wychowanków w grupach zadaniowych,
  - g) podejmowanie indywidualnej pracy z uczniami i wychowankami (w tym uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi),
  - h) podejmowanie działań wychowawczych o charakterze interwencyjnym w sytuacjach konfliktu, zagrożenia bezpieczeństwa, naruszania praw innych lub nieprzestrzegania ustalonych zasad,

- i) sprawowanie opieki nad uczniami i wychowankami poza terenem przedszkola, szkoły lub placówki.
5. Analiza i interpretacja zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, w tym:
- a) prowadzenie dokumentacji praktyki,
  - b) konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką,
  - c) ocena własnego funkcjonowania w toku realizowania zadań opiekuńczych i wychowawczych (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron),
  - d) ocena przebiegu prowadzonych działań oraz realizacji zamierzonych celów,
  - e) konsultacje z opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych sytuacji i przeprowadzanych działań,
  - f) omawianie zgromadzonych doświadczeń w grupie studentów.

Praktyka dydaktyczna:

Praktyka dydaktyczna w wymiarze 120 godzin (przygotowanie do nauczania pierwszego przedmiotu) i 60 godzin (przygotowanie do nauczania drugiego przedmiotu/prowadzenia zajęć) realizowana jest w przedszkolu, szkole podstawowej, gimnazjum lub szkole ponadgimnazjalnej, w semestrach określonych w planie studiów, równoległe z zajęciami dydaktycznymi w uczelni.

Celem praktyki dydaktycznej jest kształtowanie kompetencji dydaktycznych oraz integracja zdobywanych umiejętności z procesem kształcenia. W trakcie realizacji praktyki student podejmuje różnorodne formy aktywności oraz prowadzi samodzielnie zajęcia dydaktyczne.

Zakres praktyki:

1. Zapoznanie się ze specyfiką szkoły, w której praktyka jest odbywana, w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań dydaktycznych, sposobu funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji.
2. Obserwowanie:
  - a) czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk w toku prowadzonych przez niego lekcji (zajęć) oraz aktywności uczniów,
  - b) toku metodycznego lekcji (zajęć), stosowanych przez nauczyciela metod i form pracy oraz wykorzystywanych pomocy dydaktycznych,
  - c) interakcji dorosły (nauczyciel, wychowawca) –uczeń oraz interakcji między dziećmi lub młodzieżą w toku lekcji,
  - d) procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w klasie, ich prawidłowości i zakłóceń,
  - e) sposobów aktywizowania i dyscyplinowania uczniów oraz różnicowania poziomu aktywności poszczególnych uczniów,
  - f) sposobu oceniania uczniów,
  - g) sposobu zadawania i kontrolowania pracy domowej,
  - h) dynamiki i klimatu społecznego klasy, ról pełnionych przez uczniów, zachowania i postaw uczniów,
  - i) funkcjonowania i aktywności w czasie lekcji (zajęć) poszczególnych uczniów, z uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych,
  - j) działań podejmowanych przez opiekuna praktyk na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny,
  - k) organizacji przestrzeni w klasie, sposobu jej zagospodarowania (ustawienie mebli, wyposażenie, dekoracje).
3. Współdziałanie z opiekunem praktyk w:

- a) planowaniu i przeprowadzeniu lekcji,
  - b) organizowaniu pracy w grupach,
  - c) przygotowywaniu pomocy dydaktycznych,
  - d) wykorzystywaniu środków multimedialnych i technologii informacyjnej w pracy dydaktycznej,
  - e) kontrolowaniu i ocenianiu uczniów,
  - f) podejmowaniu działań na rzecz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych,
  - g) organizowaniu przestrzeni klasy,
  - h) podejmowaniu działań w zakresie projektowania i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
4. Pełnienie roli nauczyciela, w szczególności:
- a) planowanie lekcji (zajęć), formułowanie celów, dobór metod i form pracy oraz środków dydaktycznych,
  - b) dostosowywanie metod i form pracy do realizowanych treści, etapu edukacyjnego oraz dynamiki grupy uczniowskiej,
  - c) organizację i prowadzenie lekcji (zajęć) w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze,
  - d) wykorzystywanie w toku lekcji (zajęć) środków multimedialnych i technologii informacyjnej,
  - e) dostosowywanie sposobu komunikacji w toku lekcji (zajęć) do poziomu rozwoju uczniów,
  - f) animowanie aktywności poznawczej i współdziałania uczniów, rozwijanie umiejętności samodzielnego zdobywania wiedzy z wykorzystaniem technologii informacyjnej,
  - g) organizację pracy uczniów w grupach zadaniowych,
  - h) dostosowywanie podejmowanych działań do możliwości i ograniczeń uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
  - i) diagnozowanie poziomu wiedzy i umiejętności uczniów,
  - j) podejmowanie indywidualnej pracy dydaktycznej z uczniami (w tym uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi),
  - k) podejmowanie działań wychowawczych w toku pracy dydaktycznej, w miarę pojawiających się problemów, w sytuacjach: zagrożenia bezpieczeństwa, naruszania praw innych, nieprzestrzegania ustalonych zasad,
  - l) podejmowanie współpracy z innymi nauczycielami, wychowawcą klasy, pedagogiem szkolnym, psychologiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami.
5. Analiza i interpretacja zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, w tym:
- a) prowadzenie dokumentacji praktyki,
  - b) konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką
  - c) ocena własnego funkcjonowania w toku wypełniania roli nauczyciela (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron),
  - d) ocena przebiegu prowadzonych lekcji (zajęć) oraz realizacja zamierzonych celów,
  - e) konsultacje z opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych i prowadzonych lekcji (zajęć),
  - f) omawianie zgromadzonych doświadczeń w grupie studentów.

Efekty kształcenia dla kierunku *Ochrona środowiska*
(Wydział Nauk o Środowisku)

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszaru kształcenia w zakresie nauk przyrodniczych; nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych; nauk technicznych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia drugiego stopnia (3 semestry).
4. **Absolwent:** jest otwarty na wdrażanie zasad zrównoważonego rozwoju w praktyce zawodowej. Zna i stosuje zaawansowane techniki i technologie w ochronie środowiska oraz sposoby ochrony i odnowy zasobów naturalnych. Identyfikuje zagrożenia wynikające z zanieczyszczenia wód powierzchniowych, zna metody rekultywacji zbiorników wodnych, a także systemy zaopatrzenia i gospodarowania wodą. Posiada pogłębioną wiedzę w zakresie toksykologii, planowania przestrzennego, polityki ekologicznej oraz technologii informatycznych. Stosownie do wybranej specjalności wykazuje biegłość w zakresie funkcjonowania i obliczania ujęć wody, systemów kanalizacyjnych oraz oczyszczalni ścieków, zasad ochrony ekosystemów wodnych i lądowych, stosowania technik molekularnym oceny jakości środowiska oraz funkcjonowania obiektów inżynierskich, zna technologie bioprzetwarzania ścieków i odpadów. Posiada wiedzę z zakresu zarządzania środowiskiem oraz posługuje się aktualnie obowiązującymi aktami prawnymi dotyczącymi ochrony środowiska. Potrafi samodzielnie rozwiązywać problemy związane z planowaniem, projektowaniem i kontrolą procesów technologicznych, nadzorem i eksploatacją urządzeń i instalacji do oczyszczania wody i ścieków oraz unieszkodliwiania i zagospodarowywania odpadów miejskich i przemysłowych. Porozumiewa się w sprawach ochrony środowiska z innymi specjalistami oraz organizuje pracę grup i zespołów. Zna systemy kontroli stanu czystości środowiska. Potrafi ocenić wpływ inwestycji na środowisko. Zna i stosuje zaawansowane techniki i narzędzia badawcze oraz metody analityczne i symulacyjne. Umie interpretować dane empiryczne i formułować na ich podstawie wnioski. Ma wyrobiony nawyk ustawicznego kształcenia się i rozwoju zawodowego.

Absolwent może znaleźć zatrudnienie w:

- specjalistycznych laboratoriach stosujących techniki i procedury molekularne,
- specjalistycznych laboratoriach toksykologicznych,
- instytucjach kontroli i oceny stanu środowiska, a zwłaszcza w jednostkach Państwowej Inspekcji Sanitarnej i Państwowej Inspekcji Środowiska przy organizacji i planowaniu pomiarów, przetwarzaniu i analizowaniu wyników pomiarów,
- instytucjach zajmujących się projektowaniem systemów ochrony środowiska, monitoringiem stanu zanieczyszczenia środowiska, doradztwem technicznym, organizacyjnym, ekonomicznym i prawnym w obszarze ochrony wód i środowiska lądowego zgodnie z wymaganiami Dyrektyw UE (Ramowej Wodnej, Siedliskowej, ds. Strategii Morskiej, Informacji Przestrzennej INSPIRE),
- w podmiotach (firmach konsultingowych i eksperckich) zajmujących się opracowywaniem Ocen Oddziaływania na Środowisko, w tym Strategicznych Ocen

Oddziaływania na Środowisko, a także dokumentacją przyrodniczą, opiniami i ekspertyzami związanymi z gospodarowaniem środowiskiem,

- w firmach projektowych, eksploatacyjnych, wykonawczych, przedsiębiorstwach gospodarki komunalnej,
- w organach administracji państwowej i samorządowej, służbach nadzoru sanitarnego i ochrony środowiska,
- jednostkach naukowo-badawczych.

Absolwent może pogłębiać wiedzę na różnego rodzaju studiach podyplomowych dotyczących zarządzania zasobami oraz kontynuować naukę na studiach trzeciego stopnia.

5. Objaśnienie oznaczeń:

a) K (przed podkręślnikiem)	– kierunkowe efekty kształcenia
b) A	– profil ogólnoakademicki
c) 2	– studia drugiego stopnia
d) W	– kategoria wiedzy
e) U	– kategoria umiejętności
f) K (po podkreślniku)	– kategoria kompetencji społecznych
g) 01, 02, 03 i kolejne	– numer efektu kształcenia
h) P2A	– efekty kształcenia w obszarze studiów w zakresie nauk przyrodniczych dla studiów drugiego stopnia
i) R2A	– efekty kształcenia w obszarze studiów w zakresie nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych dla studiów drugiego stopnia
j) T2A	– efekty kształcenia w obszarze studiów w zakresie nauk technicznych dla studiów drugiego stopnia
k) InzA	– efekty kształcenia dla kwalifikacji drugiego stopnia związanych z kompetencjami inżynierskimi

Symbol efektu kierunkowego	Kierunkowe efekty kształcenia dla kierunku ochrona środowiska – po ukończeniu studiów drugiego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia dla obszarów kształcenia w zakresie nauk przyrodniczych; nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych; nauk technicznych oraz kompetencji inżynierskich
WIEDZA		
K2_W01	M rozszerzoną i pogłębioną wiedzę z zakresu nauk podstawowych przydatną do formułowania i rozwiązywania zadań z zakresu ochrony środowiska	P2A_W01; P2A_W03; R2A_W01; R2A_W03; R2A_W05; T2A_W01; T2A_W03
K2_W02	Objaśnia mechanizmy reakcji organizmów żywych na stresy w środowisku naturalnym i technicznym	P2A_W01; R2A_W04; T2A_W02
K2_W03	Posiada wiedzę statystyczną na temat stawiania hipotez, analizy wyników i wnioskowania	P2A_W06; T2A_W01

K2_W04	Rozróżnia mechanizmy oraz procedury administracyjne i finansowe w ochronie środowiska	P2A_W08; R2A_W02; T2A_W08
K2_W05	Ma uporządkowaną, podbudowaną teoretycznie wiedzę szczegółową obejmującą podstawowe zagadnienia z zakresu ochrony środowiska	P2A_W04; R2A_W06; T2A_W03; T2A_W04; T2A_W05
K2_W06	Charakteryzuje zasady ochrony ekosystemów wodnych i lądowych oraz identyfikuje ich zagrożenia	P2A_W04; P2A_W05; P2A_W06; R2A_W04; R2A_W06; T2A_W04
K2_W07	Zna ogólne zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości wykorzystującej wiedzę z zakresu ochrony środowiska	P2A_W11; R2A_W09; T2A_W11
K2_W08	Zna podstawowe zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ergonomii	P2A_W09; T2A_W08
K2_W09	Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz konieczność zarządzania zasobami własności intelektualnej	P2A_W10; R2A_W08; T2A_W10
K2_W10	Zna metody uzyskania informacji naukowych w tym z zakresu wykorzystania narzędzi informatycznych do modelowania przebiegu zjawisk i procesów w środowisku naturalnym i technicznym	P2A_W06; R2A_W04; R2A_W05; T2A_W04
K2_W11	Zna metodologie przygotowania i pisanie pracy naukowej	P2A_W07; T2A_W10
K2_W12	Ma wiedzę w zakresie problemów prezentowanych w obcojęzycznej literaturze kierunkowej	P2A_W05; R2A_W01; T2A_W05
K2_W13	Ma podstawową wiedzę o cyklu życia urządzeń, obiektów i systemów technicznych	T2A_W06; InzA_W01
K2_W14	Zna typowe metody, techniki, technologie stosowane przy rozwiązywaniu zadań inżynierskich	T2A_W07; InzA_W02; InzA_W05
K2_W15	Ma wiedzę o trendach rozwojowych i najistotniejszych osiągnięciach z zakresu technologii i biotechnologii wykorzystywanych w ochronie i odnowie środowiska.	P2A_W05; R2A_W05; T2A_W05; InzA_W02
K2_W16	Ma podstawową wiedzę niezbędną do rozumienia społecznych, ekonomicznych, prawnych i innych pozatechnicznych uwarunkowań działalności inżynierskiej	T2A_W08; InzA_W03
K2_W17	Ma podstawową wiedzę dotyczącą zarządzania, w tym zarządzania jakością, i prowadzenia działalności gospodarczej	T2A_W09; InzA_W04
UMIEJĘTNOŚCI		
K2_U01	Stosuje metody statystyczne, techniki oraz narzędzia informatyczne do opisu i interpretacji zjawisk i na tej podstawie formułuje odpowiednie wnioski	P2A_U05; P2A_U06; R2A_U01; R2A_U03; T2A_U02; T2A_U08; InzA_U01
K2_U02	Stosuje zaawansowane techniki i narzędzia badawcze oraz metody analityczne i symulacyjne	P2A_U01; T2A_U09; InzA_U02
K2_U03	Wykorzystuje literaturę naukową z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla studiowanego kierunku studiów,	P2A_U02; R2A_U08; R2A_U09; R2A_U10; T2A_U01; T2A_U02;

	w języku polskim i w języku obcym	T2A_U03; T2A_U04
K2_U04	Planuje i wykonuje zadania badawcze lub ekspertyzy pod kierunkiem opiekuna naukowego	P2A_U04; T2A_U08; T2A_U11; InzA_U01
K2_U05	Przygotowuje wystąpienia z wykorzystaniem różnych środków komunikacji werbalnej	P2A_U08; R2A_U09; T2A_U04
K2_U06	Umie napisać doniesienie, pracę naukową w języku polskim i obcym na podstawie własnych wyników badań naukowych	P2A_U09; R2A_U08; T2A_U03
K2_U07	Analizuje informacje, formułuje sądy na podstawie danych pochodzących z różnych źródeł zwłaszcza elektronicznych	P2A_U03; P2A_U07; R2A_U04; R2A_U07; T2A_U01
K2_U08	Ma udokumentowaną znajomość języka na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	P2A_U12; R2A_U10; T2A_U06
K2_U09	Planuje własną karierę zawodową lub naukową	P2A_U11; T2A_U05
K2_U10	Analizuje ekonomiczne aspekty podejmowanych działań inżynierskich	T2A_U14; InzA_U04
K2_U11	Przy formułowaniu i rozwiązywaniu zadań inżynierskich integruje wiedzę z zakresu nauk przyrodniczych i technicznych	T2A_U10; T2A_U15; InzA_U03
K2_U12	Analizuje sposoby funkcjonowania i ocenia istniejące rozwiązania techniczne, w szczególności urządzenia, obiekty, systemy, procesy, usługi	T2A_U08; T2A_U10; T2A_U15; T2A_U17; T2A_U19
K2_U13	Potrafi zgodnie z zadaną specyfikacją uwzględniającą aspekty pozatechniczne zaprojektować urządzenie, obiekt, system lub proces	T2A_U19; InzA_U08
K2_U14	Ocenia przydatność metod i narzędzi służących do rozwiązania prostego zadania inżynierskiego o charakterze praktycznym, charakterystycznego dla studiowanego kierunku studiów	R2A_U07; T2A_U18; InzA_U07
K2_U15	Potrafi zaproponować ulepszenie istniejących rozwiązań technicznych	T2A_U16
K2_U16	Ma przygotowanie niezbędne do podjęcia pracy zawodowej i zna zasady bezpieczeństwa związane z pracą	T2A_U13
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K2_K01	Rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie, systematycznie aktualizuje wiedzę i zna jej praktyczne zastosowania; ma świadomość osiągnięć i innych aspektów działalności inżynierskiej, przekazuje te informacje w sposób zrozumiały	P2A_K01; P2A_K05; P2A_K07; R2A_K01; R2A_K07; T2A_K01; T2A_K07
K2_K02	Współdziała i pracuje w grupie, przyjmując w niej różne role	P2A_K02; R2A_K02; T2A_K03
K2_K03	Określa priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania	P2A_K03; R2A_K03; T2A_K04
K2_K04	Identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu, jest kreatywny w proponowaniu rozwiązań inżynierskich	P2A_K04; R2A_K04; T2A_K05; T2A_K06; InzA_K01
K2_K05	Zna działania ograniczające ryzyka i przewiduje skutki działalności w zakresie środowiska naturalnego i technicznego	R2A_K06; T2A_K02
K2_K06	Potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy	P2A_K08; R2A_K08; T2A_K06; InzA_K02

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji II stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia stacjonarne drugiego stopnia, 3 semestry, liczba punktów ECTS – 90.

III. PRAKTYKI:

Zamierzonym efektem praktyki na II stopniu kształcenia jest poszerzenie i ugruntowanie wiedzy, umiejętności, kompetencji społecznych związanych z funkcjonowaniem administracji w zakresie ochrony środowiska, instalacji komunalnych, gospodarki wodno – ściekowej w zakładach przemysłowych, zakładów gospodarki odpadami, obszarów chronionych oraz instytutów badawczych działających na rzecz ochrony środowiska. W planie studiów praktyka w wymiarze 160 godzin - 6 punktów ECTS.

Efekty kształcenia dla kierunku **Pedagogika**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszarów kształcenia w zakresie: nauk humanistycznych i nauk społecznych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia pierwszego stopnia – licencjackie (6 semestrów).
4. **Absolwent:** dysponuje rzetelnym przygotowaniem teoretycznym o charakterze interdyscyplinarnym zorientowanym na zdobytą specjalizację zawodową, posiada kompetencje poznawcze, metodyczne, badawcze (diagnostyczne) oraz praktyczne, m.in. w zakresie pedagogiki oraz niezbędnych w pracy zasad, metod oraz środków pracy, rozwiązywania problemów opieki, kształcenia, a także doskonalenia oraz rozwijania form pracy w tym zakresie. Absolwent posiada przygotowanie pedagogiczne. Może podjąć pracę w różnych instytucjach edukacyjnych, opiekuńczych i kulturalnych oraz placówkach sieci pomocy społecznej. W założeniach programowych absolwent po odbyciu studiów pierwszego stopnia dysponuje szerokim wachlarzem wiedzy pedagogicznej i umiejętności praktycznych. Absolwent jest przygotowany do podjęcia studiów drugiego stopnia oraz studiów podyplomowych.
5. **Objaśnienie oznaczeń:**
  - a) K (przed podkreśnikiem) - kierunkowe efekty kształcenia
  - b) A - profil ogólnoakademicki
  - c) 1 - studia pierwszego stopnia
  - d) W - kategoria wiedzy
  - e) U - kategoria umiejętności
  - f) K (po podkreśniku) - kategoria kompetencji społecznych
  - g) H1A - efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych dla studiów pierwszego stopnia
  - h) S1A - efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych dla studiów pierwszego stopnia
  - i) 01, 02, 03 i kolejne - numer efektu kształcenia

Symbol efektu kierunkowego	Efekty kształcenia dla kierunku studiów pedagogika - po ukończeniu studiów pierwszego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarach kształcenia w zakresie nauk humanistycznych i nauk społecznych
WIEDZA		
K1_W01	Zna elementarną terminologię używaną w pedagogice i rozumie jej źródła oraz zastosowania w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych	H1A_W02 H1A_W03
K1_W02	Ma elementarną wiedzę o miejscu pedagogiki w systemie	H1A_W05

	nauk oraz o jej przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami naukowymi	H1A_W03
K1_W03	Ma uporządkowaną wiedzę na temat wychowania i kształcenia, jego filozoficznych, społeczno-kulturowych, historycznych, biologicznych, psychologicznych i medycznych podstaw	H1A_W05
K1_W04	Zna wybrane koncepcje człowieka: filozoficzne, psychologiczne i społeczne stanowiące teoretyczne podstawy działalności pedagogicznej	H1A_W05 S1A_W05
K1_W05	Ma podstawową wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia zarówno w aspekcie biologicznym, jak i psychologicznym oraz społecznym	H1A_W04 S1A_W05
K1_W06	Ma podstawową wiedzę o rodzajach więzi społecznych i o rządzących nimi prawidłowościach	S1A_W04
K1_W07	Ma elementarną wiedzę o różnych rodzajach struktur społecznych i instytucjach życia społecznego oraz zachodzących między nimi relacjach	S1A_W02 S1A_W03
K1_W08	Ma elementarną wiedzę dotyczącą procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego, ich prawidłowości i zakłóceń	S1A_W05 S1A_W09
K1_W09	Zna podstawowe teorie dotyczące wychowania, uczenia się i nauczania, rozumie różnorodne uwarunkowania tych procesów	H1A_W04
K1_W10	Ma podstawową, uporządkowaną wiedzę o różnych środowiskach wychowawczych, ich specyfice i procesach w nich zachodzących	S1A_W03 S1A_W08 S1A_W02
K1_W11	Zna najważniejsze tradycyjne i współczesne nurty i systemy pedagogiczne, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania	H1A_W06
K1_W12	Ma elementarną wiedzę o projektowaniu i prowadzeniu badań w pedagogice, a w szczególności o problemach badawczych, metodach, technikach i narzędziach badawczych, zna podstawowe tradycje paradygmatyczne badań społecznych, z których wywodzą się poszczególne metody	S1A_W06
K1_W13	Ma elementarną, uporządkowaną wiedzę na temat różnych subdyscyplin pedagogiki, obejmującą terminologię, teorię i metodykę	H1A_W04
K1_W14	Ma podstawową wiedzę o strukturze i funkcjach systemu edukacji; celach, podstawach prawnych, organizacji i funkcjonowaniu różnych instytucji edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, terapeutycznych, kulturalnych i pomocowych	S1A_W09
K1_W15	Ma podstawową wiedzę o uczestnikach działalności edukacyjnej, wychowawczej, opiekuńczej, kulturalnej i pomocowej	S1A_W04
K1_W16	Ma elementarną wiedzę o metodyce wykonywania typowych zadań, normach, procedurach stosowanych w różnych obszarach działalności pedagogicznej	H1A_W04
K1_W17	Ma elementarną wiedzę o bezpieczeństwie i higienie pracy w instytucjach edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych i pomocowych	---
K1_W18	Ma elementarną wiedzę na temat projektowania ścieżki własnego rozwoju	---
K1_W19	Ma uporządkowaną wiedzę na temat zasad i norm etycznych	S1A_W07

UMIEJĘTNOŚCI		
K1_U01	Potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych, analizuje ich powiązania z różnymi obszarami działalności pedagogicznej	S1A_U01 S1A_U08
K1_U02	Potrafi wykorzystywać podstawową wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizowania i interpretowania problemów edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych i pomocowych, a także motywów i wzorów ludzkich zachowań	S1A_U02 S1A_U01 S1A_U06 H1A_U04
K1_U03	Potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania motywów i wzorów ludzkich zachowań, diagnozowania i prognozowania sytuacji oraz analizowania strategii działań praktycznych w odniesieniu do różnych kontekstów działalności pedagogicznej	H1A_U04 H1A_U06 S1A_U03 S1A_U08
K1_U04	Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności, korzystając z różnych źródeł (w języku rodzimym i obcym) i nowoczesnych technologii (ICT)	H1A_U01 H1A_U03 H1A_U10
K1_U05	Posiada elementarne umiejętności badawcze pozwalające na analizowanie przykładów badań oraz konstruowanie i prowadzenie prostych badań pedagogicznych; potrafi sformułować wnioski, opracować i zaprezentować wyniki (z wykorzystaniem ICT) oraz wskazywać kierunki dalszych badań	H1A_U02 H1A_U04 S1A_U01 S1A_U02
K1_U06	Potrafi w sposób precyzyjny i spójny wypowiadać się w mowie i na piśmie, na tematy dotyczące wybranych zagadnień pedagogicznych; z wykorzystaniem różnych ujęć teoretycznych, korzystając zarówno z dorobku pedagogiki, jak i innych dyscyplin	H1A_U01 H1A_U06 H1A_U11 H1A_U12
K1_U07	Ma rozwinięte umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej, potrafi używać języka specjalistycznego i porozumiewać się w sposób precyzyjny i spójny przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie pedagogiki, jak i z odbiorcami spoza grona specjalistów	H1A_U07
K1_U08	Posiada umiejętność prezentowania własnych pomysłów, wątpliwości i sugestii, popierając je argumentacją w kontekście wybranych perspektyw teoretycznych, poglądów różnych autorów	H1A_U06
K1_U09	Potrafi ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań związanych z różnymi sferami działalności pedagogicznej	S1A_U06 S1A_U07
K1_U10	Potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania, interpretowania oraz projektowania strategii działań pedagogicznych; potrafi generować rozwiązania konkretnych problemów pedagogicznych i prognozować przebieg ich rozwiązywania oraz przewidywać skutki planowanych działań	S1A_U04
K1_U11	Potrafi animować prace nad rozwojem uczestników procesów pedagogicznych oraz wspierać ich samodzielność w zdobywaniu wiedzy, a także inspirować do działań na rzecz uczenia się przez całe życie	S1A_U06
K1_U12	Potrafi posługiwać się zasadami i normami etycznymi	S1A_U05

	w podejmowanej działalności, dostrzega i analizuje dylematy etyczne; przewiduje skutki konkretnych działań pedagogicznych	S1A_U06
K1_U13	Potrafi pracować w zespole pełniąc różne role; umie przyjmować i wyznaczać zadania, ma elementarne umiejętności organizacyjne pozwalające na realizację celów związanych z projektowaniem i podejmowaniem działań profesjonalnych	H1A_U05
K1_U14	Potrafi dokonać analizy własnych działań i wskazać ewentualne obszary wymagające modyfikacji w przyszłym działaniu	S1A_U06
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K1_K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	H1A_K01 H1A_K04 S1A_K02
K1_K02	Docenia znaczenie nauk pedagogicznych dla utrzymania i rozwoju prawidłowych więzi w środowiskach społecznych i odnosi zdobytą wiedzę do projektowania działań zawodowych	---
K1_K03	Ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych w środowisku społecznym; jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych; wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie pedagogiki	S1A_K07
K1_K04	Ma przekonanie o wadze zachowania się w sposób profesjonalny, refleksji na tematy etyczne i przestrzegania zasad etyki zawodowej	S1A_K04 S1A_K06 H1A_K04
K1_K05	Dostrzega i formułuje problemy moralne i dylematy etyczne związane z własną i cudzą pracą, poszukuje optymalnych rozwiązań, postępuje zgodnie z zasadami etyki	H1A_K04 S1A_K04
K1_K06	Jest świadomy istnienia etycznego wymiaru w badaniach naukowych	S1A_K04 H1A_K04
K1_K07	Jest przygotowany do aktywnego uczestnictwa w grupach, organizacjach i instytucjach realizujących działania pedagogiczne i zdolny do porozumiewania się z osobami będącymi i niebędącymi specjalistami w danej dziedzinie	S1A_K02 H1A_K02
K1_K08	Odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy, projektuje i wykonuje działania pedagogiczne	S1A_K03 S1A_K05

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji I stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia pierwszego stopnia, 6 semestrów, liczba punktów ECTS – 180.

III. PRAKTYKA:

- Praktyka śródroczna,
- Praktyki ciągłe – pedagogiczne i zawodowe.

Efekty kształcenia dla kierunku **Pedagogika**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszarów kształcenia w zakresie: nauk humanistycznych i nauk społecznych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia drugiego stopnia (4 semestry).
4. **Absolwent:** dysponuje rzetelnym przygotowaniem teoretycznym o charakterze interdyscyplinarnym zorientowanym na zdobytą specjalizację zawodową, posiada kompetencje poznawcze, metodyczne, badawcze (diagnostyczne) oraz praktyczne. Dysponuje wiedzą ogólnopedagogiczną, socjologiczną i psychologiczną niezbędną do zrozumienia społeczno-kulturowego kontekstu edukacji i pracy opiekuńczej, wychowawczej i dydaktycznej oraz konstruowania własnego rozwoju zawodowego. Otrzymuje gruntowne przygotowanie merytoryczne i metodyczne. Absolwent posiada przygotowanie pedagogiczne. Absolwent może podjąć pracę w różnych instytucjach edukacyjnych, opiekuńczych i kulturalnych oraz placówkach sieci pomocy społecznej. Absolwent ma prawo ubiegania się o przyjęcie na studia trzeciego stopnia (doktoranckie).
5. **Objaśnienie oznaczeń:**
  - a) K (przed podkreśnikiem) - kierunkowe efekty kształcenia
  - b) A - profil ogólnoakademicki
  - c) 2 - studia drugiego stopnia
  - d) W - kategoria wiedzy
  - e) U - kategoria umiejętności
  - f) K (po podkreśniku) - kategoria kompetencji społecznych
  - g) H2A - efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych dla studiów drugiego stopnia
  - h) S2A - efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych dla studiów drugiego stopnia
  - i) 01, 02, 03 i kolejne - numer efektu kształcenia

Symbol efektu kierunkowego	Efekty kształcenia dla kierunku studiów pedagogika - po ukończeniu studiów drugiego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarach kształcenia w zakresie nauk humanistycznych i nauk społecznych
WIEDZA		
K2_W01	Zna terminologię używaną w pedagogice oraz jej zastosowanie w dyscyplinach pokrewnych na poziomie rozszerzonym	H2A_W02 H2A_W03
K2_W02	Ma pogłębioną i rozszerzoną wiedzę o źródłach i miejscu pedagogiki w systemie nauk oraz o jej przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami nauk	H2A_W03 H2A_W05
K2_W03	Ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę o współczesnych	H2A_W06

	kierunkach rozwoju pedagogiki, jej nurtach i systemach pedagogicznych, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania	
K2_W04	Ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę na temat specyfiki przedmiotowej i metodologicznej pedagogiki (zna główne szkoły, orientacje badawcze, strategie i metody badań stosowanych w naukach społecznych i humanistycznych; zna mapę stanowisk i podejść metodologicznych; rozumie postulat wieloparadygmatyczności prowadzenia badań w pedagogice)	H2A_W03 S2A_W06
K2_W05	Ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę na temat subdyscyplin i specjalizacji pedagogiki, obejmującą terminologię, teorię i metodykę	H2A_W04
K2_W06	Ma pogłębioną wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia zarówno w aspekcie biologicznym, jak i psychologicznym oraz społecznym	H2A_W04 S2A_W05
K2_W07	Ma pogłębioną wiedzę o rodzajach więzi społecznych i o rządzących nimi prawidłowościach istotnych z punktu widzenia procesów edukacyjnych	S2A_W03 S2A_W04 S2A_W08 S2A_W09
K2_W08	Ma rozszerzoną wiedzę o różnych rodzajach struktur społecznych i instytucjach życia społecznego oraz zachodzących między nimi relacjach istotnych z punktu widzenia procesów edukacyjnych	S2A_W02 S2A_W03 S2A_W07
K2_W09	Ma uporządkowaną wiedzę o kulturowych uwarunkowaniach procesów edukacyjnych	S2A_W03 S2A_W05
K2_W10	Ma uporządkowaną wiedzę o celach, organizacji i funkcjonowaniu instytucji edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych, pomocowych i terapeutycznych, pogłębioną w wybranych zakresach	S2A_W02 S2A_W03 S2A_W07
K2_W11	Ma pogłębioną i rozszerzoną wiedzę na temat biologicznych, psychologicznych, społecznych, filozoficznych podstaw kształcenia i wychowania; rozumie istotę funkcjonalności i dysfunkcjonalności, harmonii i dysharmonii, normy i patologii	H2A_W05
K2_W12	Ma uporządkowaną wiedzę na temat teorii wychowania, uczenia się i nauczania oraz innych procesów edukacyjnych	H2A_W03 H2A_W06
K2_W13	Ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę o różnych środowiskach wychowawczych, ich specyfice i procesach w nich zachodzących	S2A_W01 S2A_W08
K2_W14	Ma uporządkowaną wiedzę o strukturze i funkcjach systemu edukacji, zna wybrane systemy edukacyjne innych krajów	S2A_W09
K2_W15	Ma uporządkowaną wiedzę o uczestnikach działalności edukacyjnej, wychowawczej, opiekuńczej, kulturalnej, pomocowej i terapeutycznej, pogłębioną w wybranych zakresach	S2A_W04
K2_W16	Ma uporządkowaną wiedzę na temat zasad i norm etycznych oraz etyki zawodowej	S2A_W07
UMIEJĘTNOŚCI		
K2_U01	Posiada pogłębione umiejętności obserwowania, wyszukiwania i przetwarzania informacji na temat zjawisk społecznych rozmaitej natury, przy użyciu różnych źródeł oraz interpretowania ich z punktu widzenia problemów edukacyjnych	S2A_U01 H2A_U01
K2_U02	Potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną	S2A_U02

	z zakresu pedagogiki oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizy złożonych problemów edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych, pomocowych i terapeutycznych, a także diagnozowania i projektowania działań praktycznych	H2A_U01
K2_U03	Potrafi sprawnie porozumiewać się przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie pedagogiki, jak i z odbiorcami spoza grona specjalistów, korzystając z nowoczesnych rozwiązań technologicznych	H2A_U08
K2_U04	Potrafi w sposób klarowny, spójny i precyzyjny wypowiadać się w mowie i na piśmie, posiada umiejętność konstruowania rozbudowanych ustnych i pisemnych uzasadnień na tematy dotyczące różnych zagadnień pedagogicznych z wykorzystaniem różnych ujęć teoretycznych, korzystając zarówno z dorobku pedagogiki, jak i innych dyscyplin naukowych	S2A_U09 S2A_U10 H2A_U06 H2A_U11 H2A_U12
K2_U05	Posiada pogłębione umiejętności prezentowania własnych pomysłów, wątpliwości i sugestii, popierania ich rozbudowaną argumentacją w kontekście wybranych perspektyw teoretycznych, poglądów różnych autorów, kierując się przy tym zasadami etycznymi	S2A_U02 S2A_U03 S2A_U05 H2A_U06
K2_U06	Posiada rozwinięte umiejętności badawcze: rozróżnia orientacje w metodologii badań pedagogicznych, formułuje problemy badawcze, dobiera adekwatne metody, techniki i konstruuje narzędzia badawcze; opracowuje, prezentuje i interpretuje wyniki badań, wyciąga wnioski, wskazuje kierunki dalszych badań, w obrębie wybranej subdyscypliny pedagogiki	S2A_U02 S2A_U03 S2A_U08 H2A_U02 H2A_U03
K2_U07	Ma pogłębione umiejętności obserwowania, diagnozowania, racjonalnego oceniania złożonych sytuacji edukacyjnych oraz analizowania motywów i wzorów ludzkich zachowań	S2A_U01 S2A_U03
K2_U08	Potrafi sprawnie posługiwać się wybranymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania podejmowanych działań praktycznych	H2A_U02 S2A_U06
K2_U09	Potrafi generować oryginalne rozwiązania złożonych problemów pedagogicznych i prognozować przebieg ich rozwiązywania oraz przewidywać skutki planowanych działań w określonych obszarach praktycznych	S2A_U04 S2A_U07
K2_U10	Potrafi wybrać i zastosować właściwy dla danej działalności pedagogicznej sposób postępowania, potrafi dobierać środki i metody pracy w celu efektywnego wykonania pojawiających się zadań zawodowych	S2A_U04 S2A_U07
K2_U11	Potrafi twórczo animować prace nad własnym rozwojem oraz rozwojem uczestników procesów edukacyjno-wychowawczych oraz wspierać ich samodzielność w zdobywaniu wiedzy, a także inspirować do działań na rzecz uczenia się przez całe życie	---
K2_U12	Potrafi pracować w zespole; umie wyznaczać oraz przyjmować wspólne cele działania; potrafi przyjąć rolę lidera w zespole	H2A_U05
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K2_K01	Ma pogłębioną świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego	H2A_K01 S2A_K06

	i zawodowego	
K2_K02	Jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych i osobistych, wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w podejmowaniu indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie pedagogiki, angażuje się we współpracę	H2A_K02 S2A_K01 S2A_K04
K2_K03	Docenia znaczenie nauk pedagogicznych dla rozwoju jednostki i prawidłowych więzi w środowiskach społecznych, ma pozytywne nastawienie do nabywania wiedzy z zakresu studiowanej dyscypliny naukowej i budowania warsztatu pracy pedagoga	H2A_K01
K2_K04	Utożsamia się z wartościami, celami i zadaniami realizowanymi w praktyce pedagogicznej, odznacza się rozważą, dojrzałością i zaangażowaniem w projektowaniu, planowaniu i realizowaniu działań pedagogicznych	S2A_K04 S2A_K05
K2_K05	Jest przekonany o konieczności i doniosłości zachowania się w sposób profesjonalny i przestrzegania zasad etyki zawodowej, dostrzega i formułuje problemy moralne i dylematy etyczne związane z własną i cudzą pracą; poszukuje optymalnych rozwiązań i możliwości korygowania nieprawidłowych działań pedagogicznych	S2A_K04 H2A_K04
K2_K06	Odznacza się odpowiedzialnością za własne przygotowanie do pracy, podejmowane decyzje i prowadzone działania oraz ich skutki, czuje się odpowiedzialny wobec ludzi, dla których dobra stara się działać, wyraża taką postawę w środowisku specjalistów i pośrednio modeluje to podejście wśród innych	S2A_K05 S2A_K07
K2_K07	Jest wrażliwy na problemy edukacyjne, gotowy do komunikowania się i współpracy z otoczeniem, w tym z osobami niebędącymi specjalistami w danej dziedzinie, oraz do aktywnego uczestnictwa w grupach i organizacjach realizujących działania pedagogiczne	S2A_K02 H2A_K02
K2_K08	Ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy i świata	S2A_K04 H2A_K05

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji II stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia drugiego stopnia, 4 semestry, liczba punktów ECTS – 120.

III. PRAKTYKA:

- praktyka śródroczna (w tym zajęcia hospitacyjno-praktyczne),
- praktyka ciągła – pedagogiczna i zawodowa.

Efekty kształcenia dla kierunku **Pedagogika specjalna**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszarów kształcenia w zakresie: nauk humanistycznych i nauk społecznych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia pierwszego stopnia – licencjackie (6 semestrów).
4. **Absolwent:** Absolwent dysponuje rzetelnym przygotowaniem teoretycznym o charakterze interdyscyplinarnym, zorientowanym na zdobytą specjalność zawodową, przygotowującą do diagnozowania, rehabilitacji, edukacji i resocjalizacji dzieci, młodzieży i dorosłych. Absolwent charakteryzuje się kompetencjami specjalistycznymi oraz cechami osobowymi niezbędnymi do pracy z osobami potrzebującymi wsparcia. Absolwent posiada przygotowanie pedagogiczne.
5. **Objaśnienie oznaczeń:**
  - a) K (przed podkreśnikiem) - kierunkowe efekty kształcenia
  - b) A - profil ogólnoakademicki
  - c) 1 - studia pierwszego stopnia
  - d) W - kategoria wiedzy
  - e) U - kategoria umiejętności
  - f) K (po podkreśniku) - kategoria kompetencji społecznych
  - g) H1A - efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych dla studiów pierwszego stopnia
  - h) S1A - efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych dla studiów pierwszego stopnia
  - i) 01, 02, 03 i kolejne - numer efektu kształcenia

Symbol efektu kierunkowego	Efekty kształcenia dla kierunku studiów pedagogika specjalna – po ukończeniu studiów pierwszego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarach kształcenia w zakresie nauk humanistycznych i nauk społecznych
WIEDZA		
K1_W01	Zna elementarną terminologię używaną w pedagogice i pedagogice specjalnej rozumie jej źródła oraz zastosowania w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych	H1A_W02 H1A_W03 H1A_W04
K1_W02	Ma elementarną wiedzę o miejscu pedagogiki specjalnej w systemie nauk oraz o jej przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami naukowymi, ma elementarną wiedzę na temat subdyscyplin pedagogiki specjalnej	H1A_W01 H1A_W05 H1A_W03 S1A_W01

K1_W03	Ma uporządkowaną wiedzę na temat wychowania i kształcenia, jego filozoficznych, społeczno-kulturowych, historycznych, biologicznych, psychologicznych i medycznych podstaw	H1A_W04 H1A_W05
K1_W04	Zna wybrane koncepcje człowieka: filozoficzne, psychologiczne i społeczne stanowiące teoretyczne podstawy działalności pedagogicznej	H1A_W05 S1A_W05
K1_W05	Ma podstawową wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia zarówno w aspekcie biologicznym, medycznym, psychologicznym oraz społecznym	H1A_W04 S1A_W05
K1_W06	Posiada wiedzę o nieprawidłowościach i patologiach rozwoju człowieka i jego funkcjonowaniu w różnych okresach życia, zna etiologię niepełnosprawności i jej związek z symptomatologią	H1A_W03 H1A_W04 H1A_W06
K1_W07	Posiada wiedzę o potrzebach osób niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie, możliwościach rehabilitacyjnych i terapeutycznych oraz resocjalizacyjnych, posiada wiedzę na temat regulacji prawnych wspierających rozwój i sytuację życiową człowieka niepełnosprawnego i niedostosowanego społecznie	H1A_W03 H1A_W04 H1A_W05
K1_W08	Posiada podstawy wiedzy dydaktycznej niezbędnej dla kształcenia dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, zna uwarunkowania wsparcia i pracy z rodzinami osób niepełnosprawnych	H1A_W03 H1A_W04
K1_W09	Ma podstawową wiedzę o rodzajach więzi społecznych i o rządzących nimi prawidłowościach, posiada wiedzę o procesie integracji społecznej osób niepełnosprawnych, oraz funkcjonowania osób z zaburzeniami w procesie socjalizacji, zna obszary i aspekty normalizacji środowiska człowieka niepełnosprawnego	S1A_W04 H1A_W04
K1_W10	Ma elementarną wiedzę o różnych rodzajach struktur społecznych i instytucjach życia społecznego oraz zachodzących między nimi relacjach	S1A_W02 S1A_W03
K1_W11	Ma elementarną wiedzę dotyczącą procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego, ich prawidłowości i zakłóceń, zna specyfikę komunikowania się osób z różnymi formami i stopniami niepełnosprawności	H1A_W09 S1A_W05 S1A_W09
K1_W12	Zna podstawowe teorie dotyczące wychowania, uczenia się i nauczania, rozumie różnorodne uwarunkowania tych procesów	H1A_W04
K1_W13	Ma podstawową, uporządkowaną wiedzę o różnych środowiskach wychowawczych, ich specyfice i procesach w nich zachodzących	S1A_W02 S1A_W03 S1A_W08
K1_W14	Ma podstawową wiedzę na temat działalności instytucji edukacyjnych, wychowawczych, rehabilitacyjnych, opiekuńczych i resocjalizacyjnych oraz o wielowymiarowości	H1A_W03 H1A_W04 S1A_W02

	funkcjonowania w nich człowieka	S1A_W03 S1A_W07
K1_W15	Zna najważniejsze tradycyjne i współczesne nurty i systemy pedagogiczne, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania	H1A_W06 S1A_W01 S1A_W08 S1A_W09
K1_W16	Ma elementarną wiedzę o projektowaniu i prowadzeniu badań w pedagogice, a w szczególności o problemach, metodach, technikach i narzędziach badawczych; zna podstawowe tradycje paradygmatyczne badań społecznych, z których wywodzą się poszczególne metody, zna specyfikę badań w środowisku osób niepełnosprawnych, zagrożonych demoralizacją i przestępczością oraz przebywających w instytucjach resocjalizacyjnych	H1A_W03 S1A_W01 S1A_W06
K1_W17	Ma podstawową wiedzę o strukturze i funkcjach systemu edukacji, w tym edukacji specjalnej i integracyjnej, celach, podstawach prawnych, organizacji i funkcjonowaniu różnych specjalnych i integracyjnych instytucji edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, terapeutycznych, kulturalnych, pomocowych i resocjalizacyjnych	S1A_W07 S1A_W09
K1_W18	Ma podstawową wiedzę o osobach uczestniczących w działalności edukacyjnej, wychowawczej, opiekuńczej, kulturalnej i pomocowej	S1A_W04 S1A_W05
K1_W19	Ma elementarną wiedzę o metodyce wykonywania typowych zadań, normach, procedurach stosowanych w różnych obszarach działalności pedagogiki specjalnej	H1A_W04 S1A_W07
K1_W20	Ma elementarną wiedzę o bezpieczeństwie i higienie pracy w instytucjach edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych i pomocowych, rehabilitacyjnych i resocjalizacyjnych	S1A_W07
K1_W21	Ma uporządkowaną wiedzę na temat zasad i norm etycznych, w tym w pracy z człowiekiem niepełnosprawnym i społecznie niedostosowanym	S1A_W07
K1_W22	Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady dotyczące prawa autorskiego	H1A_W08 S1A_W10
UMIEJĘTNOŚCI		
K1_U01	Potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych, analizuje ich powiązania z różnymi obszarami działalności pedagogicznej	S1A_U01 S1A_U08
K1_U02	Potrafi wykorzystywać podstawową wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki specjalnej oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizowania i interpretowania problemów życia osób niepełnosprawnych i niedostosowanych społecznie, w tym problemów edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych i pomocowych, a także motywów i wzorów ludzkich zachowań	S1A_U02 S1A_U01 S1A_U06 H1A_U04

K1_U03	Potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania motywów i wzorów ludzkich zachowań, potrafi diagnozować sytuacje wykluczające i integrujące osobę niepełnosprawną i niedostosowaną społecznie, potrafi analizować działania normalizacyjne i integracyjne w środowisku	H1A_U04 H1A_U06 S1A_U03 S1A_U08
K1_U04	Potrafi opracować niezbędne działania (edukacyjne, rehabilitacyjne, resocjalizacyjne) na podstawie wiedzy o różnych typach niepełnosprawności oraz sposobach funkcjonowania osób nimi dotkniętych, jak również na podstawie wiedzy o mechanizmach zaburzeń społecznego funkcjonowania człowieka	S1A_U01 S1A_U02 S1A_U03
K1_U05	Potrafi posługiwać się podstawową/elementarną wiedzą psychologiczną w rozwiązywaniu problemów pedagogicznych, rozpoznaje różne przejawy zaburzeń psychicznych, potrafi korzystać z diagnozy /analizować diagnozę/ psychologiczną dla potrzeb nauczania, wychowania, rehabilitacji i resocjalizacji	S1A_U02 S1A_U03 S1A_U06 S1A_U07
K1_U06	Potrafi przeprowadzić celową obserwację, rozpoznać i wyjaśnić sytuacje dydaktyczne i wychowawcze związane z procesem kształcenia osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz przejawiającymi zaburzenia zachowania; umie samodzielnie poprowadzić zajęcia (edukacyjne, terapeutyczne, wychowawcze, reedukacyjne, resocjalizacyjne); potrafi rozpoznawać potrzeby podopiecznych i udzielać im wsparcia	H1A_U01
K1_U07	Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności, korzystając z różnych źródeł (w języku rodzimym i obcym) i nowoczesnych technologii (ICT)	H1A_U01 H1A_U03 H1A_U10
K1_U08	Posiada elementarne umiejętności badawcze pozwalające na analizowanie przykładów badań oraz konstruowanie i prowadzenie prostych badań pedagogicznych; potrafi sformułować wnioski, opracować i zaprezentować wyniki (z wykorzystaniem ICT) oraz wskazywać kierunki dalszych badań	H1A_U02 H1A_U04 S1A_U01 S1A_U02
K1_U09	Potrafi w sposób precyzyjny i spójny wypowiadać się w mowie i na piśmie, na tematy dotyczące wybranych zagadnień pedagogicznych; z wykorzystaniem różnych ujęć teoretycznych, korzystając zarówno z dorobku pedagogiki specjalnej, jak i innych dyscyplin pokrewnych	H1A_U06 S1A_U09 S1A_U10 S1A_U11
K1_U10	Ma rozwinięte umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej, potrafi używać języka specjalistycznego i porozumiewać się w sposób precyzyjny i spójny przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie pedagogiki specjalnej, jak i z odbiorcami spoza grona specjalistów, potrafi porozumiewać się z osobami niepełnosprawnymi /podopiecznymi i ich rodzicami /rodzinami	H1A_U07 S1A_U09 S1A_U10

K1_U11	Posiada umiejętność prezentowania własnych pomysłów, wątpliwości i sugestii, popierając je argumentacją w kontekście wybranych perspektyw teoretycznych, poglądów różnych autorów	H1A_U06 S1A_U06 S1A_U09 S1A_U10
K1_U12	Potrafi ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań związanych z różnymi sferami działalności pedagogicznej, w tym zadań rehabilitacyjnych i terapeutycznych	S1A_U06 S1A_U07
K1_U13	Potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania, interpretowania oraz projektowania strategii działań pedagogicznych; potrafi generować rozwiązania konkretnych problemów pedagogicznych i prognozować przebieg ich rozwiązywania oraz przewidywać skutki planowanych działań	H1A_U04 H1A_U06 S1A_U04
K1_U14	Potrafi animować prace nad rozwojem uczestników procesów pedagogicznych (edukacyjnych, rehabilitacyjnych, wychowawczych i resocjalizacyjnych) oraz wspierać ich samodzielność w zdobywaniu wiedzy, a także inspirować do działań na rzecz uczenia się przez całe życie	S1A_U06 S1A_U07 S1A_U08
K1_U15	Potrafi posługiwać się zasadami i normami etycznymi w podejmowanej działalności, dostrzega i analizuje dylematy etyczne; przewiduje skutki konkretnych działań pedagogicznych	S1A_U05 S1A_U06
K1_U16	Potrafi pracować w zespole pełniąc różne role; umie przyjmować i wyznaczać zadania, ma elementarne umiejętności organizacyjne pozwalające na realizację celów związanych z projektowaniem i podejmowaniem działań profesjonalnych	H1A_U05
K1_U17	Potrafi dokonać analizy własnych działań i wskazać ewentualne obszary wymagające modyfikacji w przyszłym działaniu	S1A_U06
K1_U18	Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i projektować ścieżki własnego rozwoju, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego	H1A_U03
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K1_K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	H1A_K01 H1A_K04 S1A_K02
K1_K02	Docenia znaczenie nauk społecznych i humanistycznych dla utrzymania i rozwoju prawidłowych więzi w środowiskach społecznych i odnosi zdobytą wiedzę do projektowania działań zawodowych	H1A_K04
K1_K03	Ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych w środowisku społecznym; jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych; wykazuje	S1A_K07

	aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie pedagogiki specjalnej	
K1_K04	Uznaje autonomię i podmiotowość wychowanka/ucznia/podopiecznego w podejmowanych działaniach edukacyjnych, wychowawczych, rehabilitacyjnych i resocjalizacyjnych; docenia znaczenie procesów normalizacyjnych w środowisku osób niepełnosprawnych	H1A_K04
K1_K05	Ma przekonanie o wadze zachowania się w sposób profesjonalny, refleksji na tematy etyczne i przestrzegania zasad etyki zawodowej	S1A_K04 S1A_K06 H1A_K04
K1_K06	Dostrzega i formułuje problemy moralne i dylematy etyczne związane z własną i cudzą pracą, poszukuje optymalnych rozwiązań, postępuje zgodnie z zasadami etyki	H1A_K04 S1A_K04
K1_K07	Jest świadomy istnienia etycznego wymiaru w badaniach naukowych	S1A_K04 H1A_K04
K1_K08	Jest przygotowany do aktywnego uczestnictwa w grupach, organizacjach i instytucjach realizujących działania z zakresu pedagogiki specjalnej i zdolny do porozumiewania się z osobami będącymi i niebędącymi specjalistami w danej dziedzinie	S1A_K02 H1A_K02
K1_K09	Odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy, projektuje i wykonuje działania pedagogiczne	S1A_K03 S1A_K05

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji I stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia pierwszego stopnia, 6 semestrów, liczba punktów ECTS – 180.

III. PRAKTYKA:

- Praktyka pedagogiczna śródroczna,
- Praktyka ciągła – pedagogiczna.

Efekty kształcenia dla kierunku **Politologia**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszarów kształcenia w zakresie: nauk społecznych i nauk humanistycznych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia pierwszego stopnia – licencjackie (6 semestrów).
4. **Absolwent:** posiada ogólną wiedzę pozwalającą na zrozumienie zjawisk i procesów politycznych zachodzących w skali globalnej, regionalnej, państwowej i lokalnej, a także umożliwiającą analizowanie zależności między funkcjonowaniem instytucji politycznych, społeczeństw i jednostek ludzkich. Zna historyczne uwarunkowania oraz współczesne mechanizmy działania systemów politycznych. Posiada umiejętności korzystania ze zdobytej wiedzy w pracy zawodowej i życiu z zachowaniem zasad etycznych. Umie rozwiązywać proste problemy zawodowe, uczestniczyć w pracy zespołowej, kierować zespołami ludzkimi wykonującymi zadania zlecone, komunikować się z otoczeniem, zbierać, hierarchizować, przetwarzać i przekazywać informacje. Zna język obcy na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy oraz umieć posługiwać się językiem specjalistycznym niezbędnym do wykonywania zawodu. Jest przygotowany do pracy w administracji rządowej i samorządowej, organach partii politycznych, organizacjach gospodarczych i społecznych, instytucjach i organizacjach międzynarodowych, a także w mediach. Jest przygotowany do podjęcia studiów drugiego stopnia.
5. **Objaśnienie oznaczeń:**
  - a) K (przed podkreśnikiem) - kierunkowe efekty kształcenia
  - b) A - profil ogólnoakademicki
  - c) 1 - studia pierwszego stopnia
  - d) W - kategoria wiedzy
  - e) U - kategoria umiejętności
  - f) K (po podkreśniku) - kategoria kompetencji społecznych
  - e) S1A - efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych dla studiów pierwszego stopnia
  - f) H1A - efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych dla studiów pierwszego stopnia
  - g) 01, 02, 03 i kolejne - numer efektu kształcenia

Symbol efektu kierunkowego	Efekty kształcenia na kierunku studiów politologia - po zakończeniu studiów pierwszego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych i nauk humanistycznych
WIEDZA		
K1_W01	Posiada wiedzę z perspektywy historycznej o współczesnej roli człowieka w życiu społecznym oraz o jego interakcjach z najbliższym otoczeniem społecznym	S1A_W01 S1A_W03 S1A_W04
K1_W02	Zna warunki i formy uczestnictwa w życiu społecznym na różnych jego poziomach	S1A_W07
K1_W03	Ma wiedzę na temat historycznych, ekonomicznych, społecznych i kulturowych uwarunkowań życia politycznego	S1A_W01
K1_W04	Posiada wiedzę na temat wspólnot lokalnych i ich organizacji politycznej	S1A_W01
K1_W05	Ma wiedzę o strukturach politycznych, ekonomicznych i kulturowych	S1A_W01
K1_W06	Posiada wiedzę w wymiarze polskim, europejskim i światowym o państwie, władzy, polityce, administracji oraz prawie, także o zasadach funkcjonowania systemu politycznego oraz innych organizacji i instytucji społeczno-politycznych	S1A_W02
K1_W07	Posiada wiedzę z perspektywy historycznej i współczesnej w wymiarze polskim oraz europejskim i światowym o demokracji, społeczeństwie obywatelskim i kulturze politycznej	S1A_W02 S1A_W04
K1_W08	Dysponuje wiedzą o istocie dyskursu politycznego	S1A_W07
K1_W09	Ma wiedzę o nurtach w myśli politycznej	S1A_W08
K1_W10	Zna i rozumie różne koncepcje polityki	S1A_W06 S1A_W07
K1_W11	Zna kierunki badań politologicznych oraz relacje z badaniami w innych naukach społecznych	S1A_W05
K1_W12	Ma wiedzę o normach politycznych i prawnych	S1A_W06
K1_W13	Zna i rozumie procesy zmian struktur i instytucji politycznych	S1A_W04 S1A_W07
K1_W14	Zna i rozumie mechanizmy rządzenia i podejmowania decyzji politycznych	S1A_W07
K1_W15	Ma wiedzę na temat roli mediów w warunkach społeczeństwa informacyjnego	S1A_W01 S1A_W08
Moduł – Marketing i przywództwo polityczne		
K1_W16	Ma podstawową wiedzę o relacjach społecznych oraz efektywnej komunikacji interpersonalnej mającej na celu kreowanie wizerunku osób aktywnie uczestniczących w polityce	S1A_W05
K1_W17	Ma wiedzę na temat więzi społecznych i prawidłowości rządzących procesami komunikacji w sferze publicznej	S1A_W02 S1A_W06
K1_W18	Ma podstawową wiedzę o przywódcach politycznych, jako podmiotach konstytuujących funkcjonowanie struktur społecznych i wpływających na procesy polityczne i uwarunkowania społeczne	S1A_W05 S1A_W08
K1_W19	Ma podstawową wiedzę na temat elit politycznych i rozumie zasady oraz rolę ich funkcjonowania w strukturach społecznych	S1A_W05
K1_W20	Zna i rozumie procesy warunkujące wyłanianie	S1A_W05

	i funkcjonowanie przywódców politycznych, a także ma wiedzę o prawidłowościach i konsekwencjach ich działań	S1A_W08
K1_W21	Ma podstawową wiedzę o współczesnej scenie politycznej i zależnościach determinujących wzajemne relacje podmiotów politycznych	S1A_W03 S1A_W08
	Moduł – samorząd i polityka lokalna	
K1_W22	Ma podstawową wiedzę na temat koncepcji społeczeństwa obywatelskiego oraz funkcjonowania demokracji na poziomie lokalnym	S1A_W02
K1_W23	Zna metody i narzędzia pozwalające na analizę i opis procesów zachodzących wewnątrz oraz między grupami społecznymi	S1A_W06
K1_W24	Ma wiedzę o regułach i prawidłowościach rządzących procesami wyborów samorządowych w Polsce i na świecie	S1A_W07
K1_W25	Zna i rozumie procesy związane z polityką regionalną, ich ekonomicznymi uwarunkowaniami oraz ma wiedzę na temat zasad rządzących przedsiębiorczością	S1A_W02 S1A_W11
K1_W26	Ma wiedzę na temat relacji między jednostkami samorządu terytorialnego w skali międzynarodowej i międzykulturowej	S1A_W03
K1_W27	Posiada wiedzę na temat uwarunkowań ekonomicznych funkcjonowania samorządów i elementach wpływających na ich finanse	S1A_W02
	Moduł – Polityka międzynarodowa i europejska	
K1_W28	Zna i rozumie uwarunkowania prawne i polityczne procesów politycznych kształtujących politykę międzynarodową oraz bezpieczeństwa w Europie i na świecie	S1A_W03 S1A_W09
K1_W29	Posiada wiedzę na temat struktur i instytucji oraz relacji między nimi w skali międzynarodowej, a także procesach zachodzących w ich obrębie.	S1A_W02 S1A_W08
K1_W30	Ma wiedzę o normach i regułach determinujących prawo międzynarodowe publiczne, w tym źródła i sposoby działania odpowiednich instytucji	S1A_W07
K1_W31	Posiada wiedzę na temat uregulowań prawnych i instytucji zajmujących się prawami człowieka w skali międzynarodowej	S1A_W07
K1_W32	Ma wiedzę na temat uwarunkowań instytucjonalnych i osobowych współpracy transgranicznej w skali międzynarodowej oraz międzykulturowej	S1A_W03
K1_W33	Ma podstawową wiedzę o zagadnieniach związanych z problematyką bezpieczeństwa w skali międzynarodowej oraz zna i rozumie przyczyny i przebieg związanych z tym procesów	S1A_W03 S1A_W08
K1_W34	Zna podstawową terminologię filozoficzną w języku polskim, ma uporządkowaną znajomość i rozumie główne kierunki w obrębie subdyscyplin filozoficznych, zna idee i argumenty wybranych klasycznych autorów filozoficznych na podstawie lektury ich pism	H1A_W02 H1A_W03 H1A_W04
K1_W35	Dysponuje wiedzą o istocie dyskursu politycznego	S1A_W07
K1_W 36	Ma wiedzę o nurtach w myśli politycznej; zna i rozumie różne koncepcje polityki	S1A_W08 S1A_W06 S1A_W07
UMIEJĘTNOŚCI		
K1_U01	Potrafi analizować i wyjaśniać zachowania człowieka i grup społecznych w życiu publicznym	S1A_U01 S1A_U08
K1_U02	Umie analizować i wyjaśniać mechanizmy funkcjonowania wspólnot lokalnych i organizacji politycznych. Zdaje sobie sprawę z podmiotowej roli człowieka w różnych strukturach	S1A_U02

	społecznych	
K1_U03	Potrafi badać i wyjaśniać rolę struktur społecznych, ekonomicznych i kulturowych we współczesnym państwie i świecie	S1A_U03
K1_U04	Umie określić rolę państwa, jego instytucji i polityki w życiu społeczeństwa. Potrafi także wyjaśniać kompetencje instytucji społeczno-politycznych	S1A_U01
K1_U05	Potrafi wskazać i wyjaśniać zasady oraz wartości demokratycznego państwa, a także społeczeństwa obywatelskiego. Umie ocenić kulturowy dorobek człowieka, ze szczególnym uwzględnieniem kultury politycznej	S1A_U09
K1_U06	Umie w adekwatnym dla siebie zakresie uczestniczyć w życiu publicznym	S1A_U06
K1_U07	Potrafi aktywnie i świadomie uczestniczyć w dyskursie publicznym	S1A_U06
K1_U08	Potrafi wykorzystać metody i techniki badawcze do opisu i analizy zjawisk politycznych	S1A_U06 S1A_U10
K1_U09	Umie wskazać założenia różnych koncepcji polityki oraz ocenić ich efektywność	S1A_U02
K1_U10	Dostrzega relacje między polityką a zjawiskami i procesami historycznymi, ekonomicznymi, społecznymi oraz kulturowymi	S1A_U09
K1_U11	Posługuje się systemem aksjonormatywnym oraz konkretnymi regułami i normami. Potrafi także wykorzystać wskazania doktryn społeczno-politycznych do poznania i oceny rzeczywistości politycznej	S1A_U05
K1_U12	Potrafi dostrzec i ocenić społeczne oczekiwania dotyczące ewolucji roli instytucji społeczno-politycznych oraz zagrożenia dla porządku prawnego, społecznego oraz politycznego	S1A_U04 S1A_U08 S1A_U10
K1_U13	Posiada umiejętność prognozowania zjawisk politycznych na poziomie ogólnym oraz zagrożeń funkcjonującego porządku prawnego, społecznego i politycznego	S1A_U08 S1A_U10
K1_U14	Umie analizować i oceniać proces rządzenia i podejmowania decyzji oraz dostrzegać ich konsekwencje	S1A_U06 S1A_U07 S1A_U08
K1_U15	Potrafi wskazać różnice między różnymi nurtami w myśli politycznej i dostrzegać ich obecność w praktyce	S1A_U08
K1_U16	Potrafi analizować i oceniać treści przekazu medialnego, umie wykorzystywać taki przekaz w działalności publicznej	S1A_U06
K1_U17	Ujawnia wady i błędy logiczne wypowiedzi ustnych i pisemnych oraz określa wpływ tych wad i błędów na perswazyjność argumentów	H1A_U02
K1_U18	Potrafi formułować w mowie i na piśmie złożone problemy filozoficzne, stawia tezy i krytycznie je komentuje	H1A_U03
K1_U19	Stawia i bada hipotezy dotyczące normatywnego ugruntowania różnych instytucji społecznych oraz normatywnych uwarunkowań różnych zjawisk społecznych	H1A_U03
	Moduł – Marketing i przywództwo polityczne	
K1_U20	Potrafi wykorzystać elementarną wiedzę teoretyczną oraz analizuje i prognozuje procesy polityczne w celu efektywnego kreowania wizerunku aktorów politycznych	S1A_U02 S1A_U07
K1_U21	Prawidłowo potrafi stosować podstawową wiedzę teoretyczną i zdobywać dane do analizy procesu komunikowania publicznego	S1A_U02 S1A_U04
K1_U22	Potrafi odpowiednio interpretować i analizować zjawiska	S1A_U01

	społeczne, rozumie ich istotę oraz potrafi umiejętnie przygotować wystąpienie ustne wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych	S1A_U10
K1_U23	Posiada umiejętność analizowania zjawisk społecznych w kontekście teorii elit politycznych oraz prawidłowo przygotowuje wystąpienia ustane dotyczące szczegółowych zagadnień w tym zakresie	S1A_U07 S1A_U10
K1_U24	Potrafi dokonać analizy zjawisk społecznych oraz przedstawić w wystąpieniu ustnym odpowiednie przyczyny i rozstrzygnięcia, a także alternatywny rozwój procesów politycznych	S1A_U03 S1A_U10
K1_U25	Potrafi odpowiednio analizować źródła i przebieg wybranych procesów i zjawisk społecznych w kontekście przemian na współczesnej scenie politycznej oraz prognozować procesy decyzyjne	S1A_U03 S1A_U04
	Moduł – samorząd i polityka lokalna	
K1_U26	Potrafi analizować procesy i zjawiska zachodzące w społeczeństwie oraz interpretować te zjawiska w sposób prawidłowy, jest również w stanie podjąć się prognozowania skutków zachodzących zjawisk.	S1A_U01 S1A_U02 S1A_U04
K1_U27	Potrafi prawidłowo interpretować zjawiska zachodzące w społecznościach lokalnych, jak również jest w stanie właściwie analizować przyczyny i skutki konkretnych zachowań	S1A_U01 S1A_U03
K1_U28	Zna zasady prawne oraz reguły przyjęte dla przeprowadzania wyborów samorządowych w Polsce oraz potrafi wykorzystać tę wiedzę w praktyce	S1A_U05 S1A_U06
K1_U29	Potrafi prawidłowo interpretować zjawiska polityczne i gospodarcze jak również pozyskiwać i właściwie wykorzystywać w analizie zdobyte dane	S1A_U01 S1A_U02
K1_U30	Potrafi właściwie wykorzystać wiedzę teoretyczną, wie jak pozyskiwać dane do analizowania konkretnych zjawisk gospodarczych zachodzących w przestrzeni lokalnej i regionalnej	S1A_U02
K1_U31	Potrafi prawidłowo wykorzystać wiedzę teoretyczną, aby dokonać analizy i prognozy zjawisk zachodzących w gospodarce	S1A_U02 S1A_U04
	Moduł – Polityka międzynarodowa i europejska	
K1_U32	Potrafi odpowiednio interpretować zjawiska, zwłaszcza przyczyny i przebieg procesów związanych z przemianami polityki międzynarodowej i bezpieczeństwa w Europie i na świecie	S1A_U03 S1A_U07
K1_U33	Potrafi adekwatnie analizować źródła i przebieg konkretnych procesów zachodzących w środowisku stosunków międzynarodowych oraz prognozować je z wykorzystaniem odpowiednich metod i narzędzi badawczych	S1A_U03 S1A_U04
K1_U34	Prawidłowo posługuje i dobiera normy prawne celem rozwiązania konkretnych zadań odnosząc je do instytucji i sytuacji związanych z prawem międzynarodowym publicznym	S1A_U05
K1_U35	Potrafi prawidłowo wykorzystać elementarną wiedzę teoretyczną celem analizy wybranych zjawisk związanych z prawami człowieka	S1A_U02 S1A_U05
K1_U36	Potrafi właściwie analizować i postrzegać znaczenie i rolę euroregionów i współpracy transgranicznej w kontekście zachodzących zjawisk kulturowych, politycznych i gospodarczych	S1A_U03

K1_U37	Potrafi odpowiednio dokonać analizy przyczyn i przebiegu współczesnych problemów bezpieczeństwa międzynarodowego wraz z prognozowaniem wiążących się z tym zagadaniem procesów społecznych w świetle przemian prawnych, politycznych i kulturowych	S1A_U03 S1A_U04
K1_U38	Słucha ze zrozumieniem prezentacji idei i argumentów filozoficznych, czyta i interpretuje tekst filozoficzny, formułuje problemy filozoficzne, stawia tezy oraz artykułuje własne poglądy w sprawach społecznych i światopoglądowych, potrafi aktywnie i świadomie uczestniczyć w dyskursie publicznym	H1A_U04 H1A_U03 H1A_U05 H1A_U07 H1A_U08 H1A_U09 S1A_U06
K1_U39	Potrafi aktywnie i świadomie uczestniczyć w dyskursie publicznym, ujawnia wady i błędy logiczne wypowiedzi ustnych i pisemnych oraz określa wpływ tych wad i błędów na perswazyjność argumentów, potrafi analizować i oceniać treści przekazu medialnego, umie wykorzystać taki przekaz w działalności publicznej	S1A_U06
K1_U 40	Umie wskazać założenia różnych koncepcji polityki oraz ocenić ich efektywność; potrafi wskazać różnice między różnymi nurtami w myśli politycznej i dostrzegać ich obecność w praktyce, posługuje się systemem aksjonormatywnym oraz konkretnymi regułami i normami, potrafi wykorzystać wskazania doktryn społeczno-politycznych do poznania i oceny rzeczywistości politycznej	S1A_U02 S1A_U08 S1A_U05
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K1_K01	Jest przygotowany do aktywnego uczestniczenia w życiu publicznym, także w zespołach realizujących cele społeczne, polityczne i obywatelskie	S1A_K01
K1_K02	Jest przygotowany do uczestnictwa w budowaniu zinstytucjonalizowanych form aktywności obywatelskiej	S1A_K02
K1_K03	W komunikowaniu się z otoczeniem wykorzystuje wiedzę z zakresu nauk o polityce	S1A_K03
K1_K04	Jest przygotowany do pracy w organizacjach i instytucjach publicznych, w tym organach administracji publicznej, partiach politycznych oraz innych organizacjach krajowych i międzynarodowych	S1A_K04
K1_K05	Ma świadomość znaczenia zachowania się w sposób profesjonalny i etyczny w pracy zawodowej oraz działalności publicznej	S1A_K06
K1_K06	Umie i szanuje różnice w punktach widzenia, determinowanych odmiennym podłożem politycznym, kulturowym i społecznym	S1A_K01 S1A_K03
K1_K07	Jest przygotowany do monitorowania i stosowania procedur ewaluacyjnych w sferze publicznej	S1A_K07
K1_K08	Jest przygotowany do kierowania małymi zespołami ludzkimi	S1A_K07
K1_K09	Ma potrzebę dalszego uzupełniania wiedzy oraz doskonalenia i poszerzania umiejętności	S1A_K05
K1_K10	Efektywnie organizuje własną pracę i krytycznie ocenia jej stopień zaawansowania	S1A_K06 S1A_K07
K1_K11	Ma świadomość znaczenia refleksji humanistycznej dla kształtowania się więzi społecznych oraz politycznych	S1A_K07
Moduł – Marketing i przywództwo polityczne		
K1_K12	Potrafi zorganizować i prowadzić współdziałania w grupie, przydzielać cele i zadania odpowiednie dla przyjętych	S1A_K01 S1A_K02

	priorytetów działania	
K1_K13	Potrafi adekwatnie wskazać priorytety służące zrealizowaniu zadań w zakresie procesów komunikowania w sferze publicznej	S1A_K03
K1_K14	Potrafi organizować pracę w grupie i przydzielać w niej określone role i zadania, a także rozumie istotę podziału takich zadań dla efektywnego działania	S1A_K02 S1A_K03
K1_K15	Efektywnie określa cele i zadania w stosunku do własnej osoby oraz współpracowników, właściwie identyfikuje teoretyczne aspekty związane z funkcjonowaniem elit politycznych	S1A_K02 S1A_K03
K1_K16	Potrafi identyfikować i przypisywać role społeczne w grupie oraz odnaleźć się w wypełnianiu tychże ról, a także rozumie problematykę związaną z aktywnością przywódców politycznych	S1A_K02
K1_K17	Potrafi samodzielnie uzupełniać i doskonalić zdobytą wiedzę i umiejętności analityczne w zakresie procesów zachodzących na scenie politycznej	S1A_K06
	Moduł – samorząd i polityka lokalna	
K1_K18	Potrafi współpracować w grupie oraz przyjmować różne role społeczne. Wie, w jaki sposób określić priorytety działania grupy bądź jednostki, a także działać w sposób przedsiębiorczy	S1A_K02 S1A_K02 S1A_K07
K1_K19	Właściwie rozpoznaje rolę poszczególnych grup społecznych oraz potrafi podjąć współpracę w ich ramach, jak również określić i przydzielić priorytety w wykonywanych zadaniach	S1A_K02 S1A_K03
K1_K20	Potrafi współpracować w grupie oraz uczestniczyć w przygotowaniu projektów politycznych. Potrafi uzupełnić i doskonalić nabytą wiedzę	S1A_K02 S1A_K05 S1A_K06
K1_K21	Umie uzupełnić nabytą wiedzę oraz prawidłowo identyfikuje problemy współpracy trans granicznej związane z jej realizacją	S1A_K04 S1A_K06
K1_K22	Rozumie potrzebę doskonalenia nabytych umiejętności, jak również jest w stanie sam doskonalić nabytą wiedzę. Potrafi działać w sposób kreatywny i przedsiębiorczy odnośnie finansowych uwarunkowań funkcjonowania samorządów	S1A_K01 S1A_K06 S1A_K07
K1_K23	Jest w stanie uczestniczyć w przygotowaniu projektów gospodarczych i politycznych. Potrafi współpracować w grupie, jak również określać priorytety i działania związane z ich realizacją	S1A_K02 S1A_K03 S1A_K05
	Moduł – Polityka międzynarodowa i europejska	
K1_K24	Ma świadomość potrzeby współpracy w grupie dla zapewnienia bezpieczeństwa w przestrzeni europejskiej	S1A_K02 S1A_K03
K1_K25	Umie rozpoznawać i wprowadzać zasady związane ze współpracą grupową oraz projektami związanymi z kooperacją między instytucjami politycznymi	S1A_K02 S1A_K05
K1_K26	Umie identyfikować i stosować odpowiednie normy prawne i przygotowywać rozstrzygnięcia konkretnych problemów	S1A_K03 S1A_K05
K1_K27	Potrafi wskazywać i używać adekwatnych Km prawnych związanych z prawami człowieka i proponować rozwiązania wybranych problemów	S1A_K03 S1A_K05
K1_K28	Rozumie problematykę i znaczenie współpracy transgranicznej dla rozwoju społecznego oraz potrafi realizować projekty z nią związane	S1A_K03 S1A_K05
K1_K29	Zna i rozumie zagrożenia związane z bezpieczeństwem międzynarodowym i potrafi je zarówno identyfikować, jak i rozstrzygać	S1A_K03 S1A_K04
K1_K30	Ma świadomość znaczenia europejskiego dziedzictwa	H1A_K04

	filozoficznego dla rozumienia wydarzeń społecznych i kulturalnych	
K1_K31	Ma potrzebę dalszego uzupełniania wiedzy oraz doskonalenia i poszerzania umiejętności; ma świadomość znaczenia zachowania się w sposób profesjonalny i etyczny w pracy zawodowej oraz działalności publicznej	S1A_K05 S1A_K06
K1_K 32	Ma świadomość znaczenia refleksji humanistycznej dla kształtowania się więzi społecznych	H1A_K04

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji I stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia pierwszego stopnia, 6 semestrów, liczba punktów ECTS – 180.

III. PRAKTYKA:

Praktyka trwa 4 tygodnie i jest realizowana w instytucjach, m.in.: biurach poselskich, jednostkach samorządu terytorialnego – różnych szczebli, instytucjach związanych z mass-mediami, w organizacjach i instytucjach realizujących zadania polityki społecznej, w biurach rzeczników prasowych, itp.

Załącznik 44 do Uchwały Nr 187 Senatu UWM w Olsztynie z dnia 26 marca 2013 roku w sprawie zmiany Uchwały Nr 916 Senatu UWM w Olsztynie z dnia 27 kwietnia 2012 roku w sprawie określenia efektów kształcenia dla poziomów i profili kształcenia na kierunkach prowadzonych w Uniwersytecie

Efekty kształcenia dla kierunku **Politologia**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszarów kształcenia w zakresie: nauk humanistycznych i nauk społecznych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia drugiego stopnia (4 semestry).
4. **Absolwent:** charakteryzuje się wiedzą i umiejętnościami pozwalającymi rozumieć zjawiska i procesy polityczne i społeczne zachodzące w skali globalnej, regionalnej, państwowej i lokalnej. Posiada wszechstronną wiedzę z zakresu problematyki systemów politycznych, umiejętnością dokonywania analiz i decyzji politycznych, a także zjawiska procesów zachodzących w życiu publicznym. Zna zasady i podstawy funkcjonowania samorządu terytorialnego i administracji publicznej. Posiada wszechstronną wiedzę z zakresu stosunków międzynarodowych, integracji europejskiej, mediów oraz marketingu politycznego. Studia politologiczne przygotowują do pracy w administracji publicznej jej różnych instytucjach, działach i urzędach. Studenci mogą wybrać kształcenie specjalnościowe w zakresach: rozwiązywania konfliktów politycznych i społecznych, międzynarodowych stosunków politycznych i gospodarczych (oferta w języku polskim i języku angielskim), marketingu politycznego i mediów, samorządu terytorialnego. Ukończenie studiów politologicznych daje także możliwość pracy w samorządzie terytorialnym. Wielu absolwentów znajduje zatrudnienie m.in. w Policji, Straży Granicznej oraz służbie celnej. Ważne obszary zatrudnienia politologa to organy partii politycznych, a także organizacje społeczne, instytucje gospodarcze, firmy konsultingowe oraz szkolnictwo. Absolwent może ukończyć kurs i otrzymać uprawnienia do nauczania wiedzy o społeczeństwie we wszystkich typach szkół.
5. **Objaśnienie oznaczeń:**
  - a) K (przed podkreśnikiem) - kierunkowe efekty kształcenia
  - b) A - profil ogólnoakademicki
  - c) 2 - studia drugiego stopnia
  - d) W - kategoria wiedzy
  - e) U - kategoria umiejętności
  - f) K (po podkreśniku) - kategoria kompetencji społecznych
  - e) S2A - efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych dla studiów drugiego stopnia
  - f) H2A - efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych dla studiów drugiego stopnia
  - g) 01, 02, 03 i kolejne - numer efektu kształcenia

Symbol efektu kierunkowego	Efekty kształcenia na kierunku studiów politologia - po zakończeniu studiów drugiego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarach kształcenia w zakresie nauk humanistycznych i nauk społecznych
WIEDZA		
K2_W01	Zna istotę polityki z perspektywy różnych teorii i doktryn	S2A_W01
K2_W02	Zna mechanizmy funkcjonowania władzy politycznej	S2A_W02 S2A_W07
K2_W03	Ma wiedzę na temat polityk szczegółowych na poziomie lokalnym, regionalnym, państwowym, unijnym i międzynarodowym	S2A_W06
K2_W04	Ma wiedzę na temat współczesnych zagrożeń i wyzwań stojących przed polityką z perspektywy krajowej i międzynarodowej	S2A_W07
K2_W05	Zna mechanizmy partycypacji politycznej w perspektywie historycznej i współczesnej	S2A_W02 S2A_W04
K2_W06	Zna i rozumie mechanizmy społecznej percepcji polityki	S2A_W04
K2_W07	Zna istotę i znaczenie relacji między mediami masowymi z sferą polityki	S2A_W05
K2_W08	Ma wiedzę na temat mechanizmów funkcjonowania Unii Europejskiej i innych organizacji międzynarodowych	S2A_W08
K2_W09	Ma wiedzę na temat mechanizmów funkcjonowania współczesnych systemów politycznych	S2A_W03 S2A_W06
K2_W10	Ma wiedzę na temat ruchów politycznych i grup nacisku	S2A_W04
K2_W11	Ma wiedzę z zakresu filozofii i etyki polityki	S2A_W08
K2_W12	Zna teoretyczno-metodologiczne nurty w badaniach politologicznych	S2A_W05
K2_W13	Posiada wiedzę o relacjach między organizacjami i instytucjami politycznymi w skali krajowej i międzynarodowej	S2A_W03
K2_W14	Zna wybrane koncepcje człowieka: filozoficzne, psychologiczne i społeczne stanowiące teoretyczne podstawy działalności społeczno-politycznej	S2A_W04 H2A_WO2 H2A_WO3 H2A_WO3
K2_W15	Ma wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia zarówno w aspekcie biologicznym, jak i psychologicznym oraz społecznym	S2A_W04 S2A_W06
K2_W16	Ma rozszerzoną wiedzę o rodzajach więzi społecznych i o rządzących nimi prawidłowościach	S2A_W03 S2A_W08
K2_W17	Ma rozszerzoną wiedzę o różnych rodzajach struktur społecznych i instytucjach życia społecznego oraz zachodzących między nimi relacjach	S2A_W01 S2A_W03 S2A_W08
K2_W18	Ma wiedzę dotyczącą procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego, ich prawidłowości i zakłóceń	S2A_W04 S2A_W07
UMIEJĘTNOŚCI		
K2_U01	Potrafi opisać i ocenić życie polityczne z perspektywy różnych ujęć teoretycznych i doktrynalnych	S2A_U01
K2_U02	Ma umiejętności rozpoznawania złożoności mechanizmów władzy politycznej	S2A_U01 S2A_U02
K2_U03	Umie określać istotę poszczególnych polityk szczegółowych oraz relacje między nimi na różnych poziomach decydowania	S2A_U03

	politycznego	
K2_U04	Umie identyfikować realne i potencjalne zagrożenia występujące w sferze politycznej	S2A_U04
K2_U05	Umie wyjaśniać istotę mechanizmów partycypacji politycznej, rozumie jej znaczenie dla kształtowania społeczeństwa obywatelskiego i demokratycznej kultury politycznej	S2A_U01 S2A_U06 S2A_U08 S2A_U09
K2_U06	Potrafi wskazać mechanizmy percepcji politycznej i ocenić ich efektywność	S2A_U03
K2_U07	Umie analizować wyniki badania opinii publicznej i wykorzystać ich rezultaty do kształtowania postaw politycznych	S2A_U03
K2_U08	Potrafi wykorzystać zasady i instrumenty komunikowania politycznego w działalności publicznej	S2A_U09
K2_U09	Potrafi analizować mechanizmy integracji europejskiej, interpretować prawo europejskie i ocenić efektywność procesów integracyjnych	S2A_U04 S2A_U06
K2_U10	Umie wskazywać determinanty ewolucji systemów politycznych	S2A_U03 S2A_U06
K2_U11	Umie ocenić role i znaczenie ruchów politycznych i grup nacisku	S2A_U08
K2_U12	Jest świadomy aksjologicznych determinantów zachowań w życiu publicznym, ma umiejętność ukazywania przydatności podejścia teoretycznego w analizie procesów społecznych	S2A_U05 S2A_U07
K2_U13	Posiada rozwinięte umiejętności badawcze: rozróżnia orientacje w metodologii badań politologicznych, formułuje problemy badawcze, dobiera adekwatne metody, techniki i konstruuje narzędzia badawcze; opracowuje, prezentuje i interpretuje wyniki badań, wyciąga wnioski, wskazuje kierunki dalszych badań, w obrębie wybranej subdyscypliny politologii	S2A_U02 S2A_U07 S2A_U08 S2A_U10
K2_U14	Rozpoznaje relacje między organizacjami i instytucjami politycznymi w skali krajowej i międzynarodowej	S2A_U04
K2_U15	Potrafi w sposób klarowny, spójny i precyzyjny wypowiadać się w mowie i na piśmie, posiada umiejętność konstruowania rozbudowanych ustnych i pisemnych uzasadnień na tematy dotyczące różnych zagadnień politologicznych z wykorzystaniem różnych ujęć teoretycznych, korzystając zarówno z dorobku politologii, jak i innych dyscyplin naukowych	S2A_U09 S2A_U10 H2A_U02
K2_U16	Posiada pogłębione umiejętności prezentowania własnych pomysłów, wątpliwości i sugestii, popierania ich rozbudowaną argumentacją w kontekście wybranych perspektyw teoretycznych, poglądów różnych autorów, kierując się przy tym zasadami etycznymi	S2A_U02 S2A_U03 S2A_U05
K2_U17	Ma pogłębione umiejętności obserwowania, diagnozowania, racjonalnego oceniania złożonych sytuacji społeczno-politycznych oraz analizowania motywów i wzorów ludzkich zachowań	S2A_U01 S2A_U03
K2_U18	Potrafi generować oryginalne rozwiązania złożonych problemów społeczno-politycznych i prognozować przebieg ich rozwiązywania oraz przewidywać skutki planowanych działań w określonych obszarach praktycznych	S2A_U04 S2A_U07
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K2_K01	Jest przygotowany do aktywnego udziału w życiu politycznym	S2A_K01

	społeczeństwa obywatelskiego na różnych poziomach partycypacji oraz potrafi przewidywać skutki swojej aktywności	S2A_K04
K2_K02	Jest zdolny do zdefiniowania własnych kompetencji określających miejsce i rolę na rynku pracy	S2A_K07
K2_K03	Jest przygotowany do zarządzania informacją w sferze publicznej na wszystkich poziomach organizacyjnych	S2A_K03
K2_K04	Jest przygotowany do wykonywania funkcji organizatora życia obywatelskiego w różnych środowiskach i na różnych szczeblach struktury społeczeństwa	S2A_K04
K2_K05	Wykorzystując techniki negocjacyjne potrafi kierować zespołami realizującymi projekty obywatelskie oraz proponować ich kształt prawny i organizacyjny	S2A_K02
K2_K06	Ma świadomość znaczenia zachowywania się w sposób profesjonalny i etyczny. Posiada umiejętność aktywnego propagowania takich postaw	S2A_K06
K2_K07	Potrafi samodzielnie i krytycznie uzupełniać wiedzę i umiejętności poszerzone o wymiar interdyscyplinarny	S2A_K05
K2_K08	Odnacza się odpowiedzialnością za własne przygotowanie do pracy, podejmowane decyzje i prowadzone działania oraz ich skutki, czuje się odpowiedzialny wobec ludzi, dla których dobra stara się działać, wyraża taką postawę w środowisku specjalistów i pośrednio modeluje to podejście wśród innych	S2A_K05 S2A_K07
K2_K09	Ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy i świata	S2A_K04
K2_K10	Ma pogłębioną świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego	S2A_K06

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji II stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia pierwszego stopnia, 4 semestrów, liczba punktów ECTS – 120.

III. PRAKTYKA:

Praktyka trwa 4 tygodnie.

Efekty kształcenia dla kierunku **Praca socjalna**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszarów kształcenia w zakresie: nauk humanistycznych i nauk społecznych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia pierwszego stopnia – licencjackie (6 semestrów).
4. **Absolwent:** dysponuje pogłębioną wiedzą z zakresu pracy socjalnej, budowaną w oparciu o kontekst interdyscyplinarny (podstawy filozofii, socjologii, psychologii, polityki społecznej). Absolwent nabywa kompetencje niezbędne do rozumienia i interpretacji procesów pomocy, integracji i aktywizacji społecznej jednostek i grup wykluczanych lub narażonych na wykluczenie w zmieniających się warunkach oraz umiejętności profesjonalne niezbędne do wykonywania specjalistycznych działań pomocowych w instytucjach pomocy społecznej, a w szczególności:
  - prawidłowego nawiązywania kontaktów interpersonalnych oraz rozpoznawania sytuacji osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej,
  - określania celów pomocy i analizowania uwarunkowań trudnych sytuacji osób i grup objętych pomocą,
  - planowania form pomocy oraz stosowania skutecznych metod i technik pracy socjalnej,
  - podejmowania współpracy między instytucjami i profesjonalistami, celem skutecznego udzielania pomocy,
  - monitorowania i dokonywania ewaluacji podejmowanych działań,
  - projektowania działań socjalnych,
  - doskonalenia organizacji własnej pracy,
  - popularyzowania celów pomocy i pracy socjalnej,
  - przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu,
  - stosowania zasad etyki zawodowej.Absolwent jest przygotowany do zawodu pracownika socjalnego podejmującego działania profesjonalne w instytucjach sieci pomocy społecznej lub innych organizacjach o charakterze pomocowym, może też pracować jako asystent rodziny, pracownik socjalny współpracujący z rodzinami zastępczymi, w placówkach opiekuńczo-wychowawczych każdego typu, w domach pomocy społecznej dla dzieci, w ośrodkach wsparcia dla rodzin i dzieci, organizacjach pozarządowych wspierających dzieci i rodziny w środowiskach lokalnych lub pracownik socjalny, opiekun czy asystent osoby starszej w domach pomocy społecznej lub innych ośrodkach wsparcia dla osób dorosłych i starszych.
5. **Objaśnienie oznaczeń:**

a) K (przed podkreślnikiem)	-	kierunkowe efekty kształcenia
b) A	-	profil ogólnoakademicki
c) 1	-	studia pierwszego stopnia
d) W	-	kategoria wiedzy
e) U	-	kategoria umiejętności
f) K (po podkreślniku)	-	kategoria kompetencji społecznych
g) H1A	-	efekty kształcenia w obszarze kształcenia w

- f) S1A - zakresie nauk humanistycznych dla studiów pierwszego stopnia
 efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych dla studiów pierwszego stopnia
- g) 01, 02, 03 i kolejne - numer efektu kształcenia

Symbol efektu kierunkowego	Efekty kształcenia dla kierunku studiów praca socjalna - po ukończeniu studiów pierwszego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarach kształcenia w zakresie nauk humanistycznych i nauk społecznych
WIEDZA		
K1_W01	Zna elementarną terminologię używaną w pracy socjalnej i rozumie jej źródła oraz zastosowania w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych	H1A_W02 H1A_W03
K1_W02	Ma elementarną wiedzę o miejscu pracy socjalnej w systemie nauk humanistyczno-społecznych oraz o jej przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami naukowymi	H1A_W05 S1A_W01 H1A_W03
K1_W03	Ma uporządkowaną wiedzę na temat pracy socjalnej jako dziedziny działalności społecznej, jej historycznych, politycznych, ekonomicznych i społeczno-kulturowych podstaw	H1A_W05
K1_W04	Zna wybrane koncepcje człowieka: filozoficzne, psychologiczne i społeczne stanowiące teoretyczne podstawy działania socjalno-wychowawczego	H1A_W05 S1A_W05
K1_W05	Ma podstawową wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia zarówno w aspekcie biologicznym, jak i psychologicznym oraz społecznym	H1A_W04 S1A_W05
K1_W06	Ma podstawową wiedzę o rodzajach więzi społecznych i o rządzących nimi prawidłowościach	S1A_W04
K1_W07	Ma elementarną wiedzę o różnych rodzajach i relacjach struktur systemu pomocy społecznej i instytucjach życia społecznego w skali krajowej, międzynarodowej i/lub międzykulturowej	S1A_W02 S1A_W03
K1_W08	Ma elementarną wiedzę dotyczącą procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego, ich prawidłowości i zakłóceń	S1A_W05 S1A_W09
K1_W09	Zna podstawowe teorie dotyczące procesu pomocy, wsparcia, integracji, aktywizacji, wykluczenia i rozumie różnorodne uwarunkowania tych procesów	H1A_W04 S1A_W04 S1A_W05
K1_W10	Ma podstawową, uporządkowaną wiedzę o różnych kwestiach społecznych, ich specyfice i uwarunkowaniach społeczno-ekonomicznych	S1A_W03 S1A_W08 S1A_W02
K1_W11	Zna najważniejsze tradycyjne i współczesne nurty pracy	H1A_W06

	socjalnej, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania	S1A_W02 S1A_W09
K1_W12	Ma elementarną wiedzę o projektowaniu i prowadzeniu badań w polu pracy socjalnej, a w szczególności o problemach badawczych, metodach, technikach i narzędziach badawczych, zna podstawowe tradycje paradygmatyczne badań społecznych, z których wywodzą się poszczególne metody	S1A_W06
K1_W13	Ma elementarną, uporządkowaną wiedzę na temat różnych dziedzin działania pomocowego, obejmującą terminologię, teorię i metodykę pracy socjalnej oraz zasady projektowania	H1A_W04
K1_W14	Ma podstawową wiedzę o strukturze i funkcjach systemu pomocy społecznej; celach, podstawach prawnych, organizacji i funkcjonowaniu różnych instytucji socjalnych, opiekuńczo-wychowawczych, terapeutycznych, kulturalnych i pomocowych	S1A_W09 S1A_W02
K1_W15	Ma podstawową wiedzę o uczestnikach działalności socjalno-wychowawczej, opiekuńczej, kulturalnej i pomocowej	S1A_W04 S1A_W05
K1_W16	Ma elementarną wiedzę o metodyce wykonywania typowych zadań, normach, procedurach stosowanych w różnych obszarach działalności społecznej	H1A_W04 S1A_W04
K1_W17	Ma elementarną wiedzę o bezpieczeństwie i higienie pracy w instytucjach socjalnych, opiekuńczo-wychowawczych, kulturalnych i pomocowych	S1A_W07
K1_W18	Ma uporządkowaną wiedzę na temat zasad i norm etycznych w zawodzie pracownika socjalnego	S1A_W07
K1_W19	Ma uporządkowaną wiedzę z polityki społecznej oraz o jej przedmiotowych i instytucjonalnych powiązaniach z pracą socjalną	S1A_W07
UMIEJĘTNOŚCI		
K1_U01	Potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych; analizuje ich powiązania z różnymi obszarami działalności społecznej	S1A_U01 S1A_U08
K1_U02	Potrafi wykorzystywać podstawową wiedzę teoretyczną z zakresu pracy socjalnej oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizowania i interpretowania problemów społecznych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych i pomocowych, a także motywów i wzorów ludzkich zachowań	S1A_U02 S1A_U01 S1A_U06 H1A_U04
K1_U03	Potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania motywów i wzorów ludzkich zachowań, diagnozowania i prognozowania sytuacji oraz analizowania strategii działań praktycznych w odniesieniu do różnych kontekstów działalności	H1A_U04 H1A_U06 S1A_U03 S1A_U08

	społecznej	
K1_U04	Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności, korzystając z różnych źródeł (w języku rodzimym i obcym) i nowoczesnych technologii (ICT)	H1A_U01 H1A_U03 H1A_U10
K1_U05	Posiada elementarne umiejętności badawcze pozwalające na analizowanie przykładów badań oraz konstruowanie i prowadzenie prostych badań w polu pracy socjalnej, potrafi sformułować wnioski, opracować i zaprezentować wyniki (z wykorzystaniem ICT) oraz wskazywać kierunki dalszych badań	H1A_U02 H1A_U04 S1A_U01 S1A_U02
K1_U06	Potrafi w sposób precyzyjny i spójny wypowiadać się w mowie i na piśmie, na tematy dotyczące wybranych zagadnień z obszaru pracy socjalnej; z wykorzystaniem różnych ujęć teoretycznych, korzystając zarówno z dorobku pracy socjalnej, jak i innych dyscyplin	H1A_U01 H1A_U06 H1A_U08 H1A_U09 S1A_U09 S1A_U10
K1_U07	Ma rozwinięte umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej, potrafi używać języka specjalistycznego i porozumiewać się w sposób precyzyjny i spójny przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie pracy socjalnej, jak i z odbiorcami spoza grona specjalistów	H1A_U07
K1_U08	Posiada umiejętność prezentowania własnych pomysłów, wątpliwości i sugestii, popierając je argumentacją w kontekście wybranych perspektyw teoretycznych, poglądów różnych autorów	H1A_U06
K1_U09	Potrafi ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań związanych z różnymi sferami działalności społecznej	S1A_U06 S1A_U07
K1_U10	Potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania, interpretowania oraz projektowania strategii działań społecznych; potrafi generować rozwiązania konkretnych problemów socjalnych i społecznych, prognozować przebieg ich rozwiązywania oraz przewidywać skutki planowanych działań	S1A_U04
K1_U11	Potrafi animować prace nad rozwojem uczestników działalności socjalno-wychowawczej, opiekuńczej, kulturalnej i pomocowej oraz wspierać ich samodzielność w zdobywaniu wiedzy, a także inspirować do działań na rzecz uczenia się przez całe życie	S1A_U06
K1_U12	Potrafi posługiwać się zasadami i normami etycznymi w podejmowanej działalności, dostrzega i analizuje dylematy etyczne; przewiduje skutki konkretnych działań społecznych	S1A_U05 S1A_U06
K1_U13	Potrafi pracować w zespole pełniąc różne role; umie przyjmować i wyznaczać zadania, ma elementarne	H1A_U05

	umiejętności organizacyjne pozwalające na realizację celów związanych z projektowaniem i podejmowaniem działań profesjonalnych	
K1_U14	Potrafi dokonać analizy własnych działań i wskazać ewentualne obszary wymagające modyfikacji w przyszłym działaniu	S1A_U06
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K1_K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	H1A_K01 H1A_K04 S1A_K01
K1_K02	Docenia znaczenie nauk społecznych dla utrzymania i rozwoju prawidłowych więzi w środowiskach społecznych i odnosi zdobytą wiedzę do projektowania działań zawodowych w polu pracy socjalnej	S1A_K03
K1_K03	Ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pomocowych, socjalno-wychowawczych, opiekuńczych i kulturalnych w środowisku społecznym; jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych; wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie pracy socjalnej	S1A_K07 S1A_K05 S1A_K02
K1_K04	Ma przekonanie o wadze zachowania się w sposób profesjonalny, refleksji na tematy etyczne i przestrzegania zasad etyki zawodowej pracownika socjalnego	S1A_K04 S1A_K06 H1A_K04
K1_K05	Dostrzega i formułuje problemy moralne i dylematy etyczne związane z własną i cudzą pracą, poszukuje optymalnych rozwiązań, postępuje zgodnie z zasadami etyki	H1A_K04 S1A_K04
K1_K06	Jest świadomy istnienia etycznego wymiaru w badaniach naukowych	S1A_K04 H1A_K04
K1_K07	Jest przygotowany do aktywnego uczestnictwa w grupach, organizacjach i instytucjach realizujących działania pomocowe, socjalno-wychowawcze, opiekuńcze i kulturalne i zdolny do porozumiewania się z osobami będącymi i niebędącymi specjalistami w danej dziedzinie	S1A_K02 H1A_K02
K1_K08	Odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy, projektuje i wykonuje działania społeczne	S1A_K03 S1A_K05

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji I stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia pierwszego stopnia, 6 semestrów, liczba punktów ECTS – 180.

III. PRAKTYKA:

Wymiar: 320 godzin - praktyk śródrocznych i ciągłych, zajęć hospitacyjno-praktycznych oraz wolontariatu w placówkach sieci pomocy społecznej.

Efekty kształcenia dla kierunku **Prawo**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszaru kształcenia w zakresie nauk społecznych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia jednolite magisterskie (10 semestrów).
4. **Absolwent:** jest przygotowany do podjęcia różnych rodzajów aplikacji koniecznych do wykonywania zawodów prawniczych, a także do pełnienia funkcji we wszystkich instytucjach lub organizacjach publicznych i niepublicznych wymagających posiadania wiedzy prawniczej. Umie komunikować się interpersonalnie oraz porozumiewać się w procesie podejmowania decyzji prawnych oraz występowania w roli negocjatora lub mediatora w sytuacjach, w których prawo obowiązujące wskazuje mediację jako zalecany sposób rozstrzygania sporów prawnych. Absolwent jest przygotowany do wykonywania wszystkich zawodów prawniczych w Polsce oraz innych państwach Unii Europejskiej. Do tego przygotowujący jest poprzez system szkół prawa włoskiego, hiszpańskiego, francuskiego.
5. **Objaśnienie oznaczeń:**
  - a) K – kierunkowe efekty kształcenia dla kierunku prawo
  - b) A – profil ogólnoakademicki
  - c) W – kategoria wiedzy
  - d) U – kategoria umiejętności
  - e) K (po podkreślniku) – kategoria kompetencji społecznych
  - f) S1A, S2A – efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych dla studiów pierwszego i drugiego stopnia
  - g) 01, 02, 03 i kolejne – numer efektu kształcenia

Symbol efektu kierunkowego	Kierunkowe efekty kształcenia na kierunku studiów prawo - po ukończeniu studiów jednolitych magisterskich absolwent:	Symbol efektu kształcenia dla obszaru kształcenia w zakresie nauk społecznych
WIEDZA		
K_W01	Ma rozszerzoną i pogłębioną wiedzę o charakterze nauk prawnych, ich miejscu w systemie nauk oraz relacjach względem innych nauk	S2A_W01 S1A_W05 S2A_W05
K_W02	Zna metody i narzędzia, w tym techniki pozyskiwania danych właściwe dla nauk prawnych, metody badawcze stosowane w naukach prawnych	S2A_W06
K_W03	Zna i rozumie pojęcia i zasady z zakresu prawa własności intelektualnej oraz rozumie konieczność należytej ochrony własności intelektualnej	S2A_W10
K_W04	Ma podstawową wiedzę o człowieku jako podmiocie struktur społecznych	S1A_W05
K_W05	Ma wiedzę o podstawowych zasadach instytucjonalnych	S1A_W03

	funkcjonowania struktur społecznych w państwie oraz powiązaniach instytucjonalnych między tymi strukturami	
K_W06	Ma wiedzę o podstawowych zasadach instytucjonalnych funkcjonowania ponadpaństwowych struktur społecznych, oraz powiązaniach instytucjonalnych między tymi strukturami oraz między nimi a strukturami państwowymi	S1A_W03
K_W07	Ma pogłębioną wiedzę o poglądach na temat struktur państwowych i międzynarodowych oraz wybranych instytucji społecznych, jak również wiedzę o poglądach dotyczących rodzajów pozainstytucjonalnych więzi społecznych w ramach owych struktur i instytucji	S2A_W09 S1A_W09
K_W08	Ma pogłębioną wiedzę o historycznej ewolucji poglądów na temat struktur państwowych, międzynarodowych oraz wybranych instytucji społecznych (w szczególności wiedzę o poglądach dotyczących struktur panowania i władzy) oraz ich możliwych oddziaływaniach na przeobrażenia pojmowania zasad i reguł prawnych organizujących struktury państwowe i międzynarodowe	S2A_W09
K_W09	Ma wiedzę o wydarzeniach uchodzących za źródła przeobrażeń struktur państwowych i międzynarodowych, przyczynach tych wydarzeń, ich przebiegu, skali i konsekwencjach politycznych, społecznych i ekonomicznych oraz rzeczywistych oddziaływaniach tych skutków na przeobrażenia zasad i reguł prawnych organizujących struktury państwowe i międzynarodowe	S1A_W08
K_W10	Ma wiedzę o zasadach i regułach moralnych, ich roli i znaczeniu w strukturach i instytucjach społecznych, źródłach, naturze i przeobrażeniach	S1A_W07
K_W11	Ma wiedzę o poglądach dotyczących natury, treści, funkcji, źródeł oraz zmian w pojmowaniu zasad i reguł moralnych	S1A_W07
K_W12	Zna i rozumie procesy ekonomiczne, zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości	S1A_W06 S1AW_08 S1AW_11
K_W13	Ma pogłębioną wiedzę o poglądach na genezę prawa, a zmianach w pojmowaniu prawa i jego systematyki	S2A_W03 S2A_W04
K_W14	Ma rozszerzoną i pogłębioną wiedzę z zakresu prawniczych dyscyplin ogólnych, w tym zna w rozszerzonym zakresie pojęcia z zakresu tych dyscyplin	S2A_W05 S2A_W06 S2A_W07 S2A_W09
K_W15	Ma pogłębioną wiedzę o systemie władzy w Polsce, o poszczególnych organach władzy ze szczególnym uwzględnieniem władzy ustawodawczej i sędziowskiej i wybranych aspektów praktyki ich funkcjonowania, ma pogłębioną wiedzę o źródłach polskiego prawa, regulacjach dotyczących jego zmian i tworzenia	S2A_W02 S2A_W03 S2A_W05 S2A_W07
K_W16	Zna w pogłębionym zakresie rodzaje powiązań wewnątrzsystemowych w polskim systemie prawa oraz powiązania tego systemu z prawem Unii Europejskiej oraz systemem prawa międzynarodowego	S2A_W03
K_W17	Zna i rozumie terminologię właściwą dla poszczególnych dyscyplin prawa	S2A_W04
K_W18	Zna i rozumie podstawową terminologię prawniczą w wybranym języku obcym	S1A_W04
K_W19	Zna zasady ponoszenia odpowiedzialności prawnej za	S1A_W07

	działania niezgodne z prawem oraz rozumie specyfikę tej odpowiedzialności	
K_W20	Ma pogłębioną wiedzę o prawach i obowiązkach obywatela w demokratycznym państwie prawnym oraz o zasadach ochrony prawnej obywateli	S2A_W04
K_W21	Ma rozszerzoną i pogłębioną wiedzę o instytucjach prawa administracyjnego i podatkowego (prawa administracyjnego materialnego oraz postępowania administracyjnego i odpowiednio prawa podatkowego i postępowania podatkowego)	S2A_W06 S2A_W07 S2A_W08 S2A_W09
K_W22	Ma rozszerzoną i pogłębioną wiedzę o instytucjach prawa prywatnego (prawa cywilnego, postępowania cywilnego, prawa handlowego)	S2A_W06 S2A_W07 S2A_W08 S2A_W09
K_W23	Ma rozszerzoną i pogłębioną wiedzę o instytucjach prawa pracy	S2A_W06 S2A_W07 S2A_W08 S2A_W09
K_W24	Ma rozszerzoną i pogłębioną wiedzę o instytucjach prawa karnego (prawa karnego materialnego, postępowania karnego, prawa karnego wykonawczego, prawa wykroczeń)	S2A_W06 S2A_W07 S2A_W08 S2A_W09
K_W25	Ma rozszerzoną i pogłębioną wiedzę o zasadach prawa finansowego i gospodarki finansowej państwa oraz samorządów	S2A_W06 S2A_W07 S2A_W08 S2A_W09
K_W26	Ma rozszerzoną i pogłębioną wiedzę o systemie prawa europejskiego oraz prawa międzynarodowego, w tym wybranych instytucji tych systemów	S2A_W06 S2A_W07 S2A_W08 S2A_W09
UMIEJĘTNOŚCI		
K_U01	Potrafi prawidłowo posługiwać się językiem prawnym i prawniczym, w tym wybranym obcym językiem prawniczym	S1A_U01 S1A_U05 S1A_U10 S2A_U11
K_U02	Prawidłowo stosuje instytucje z zakresu poszczególnych dziedzin prawa	S2A_U02
K_U03	Potrafi prawidłowo interpretować tekst prawny oraz trafnie wyjaśniać istotne w tym procesie relacje między elementami systemu prawa krajowego jak również w układzie międzysystemowym	S2A_U01
K_U04	Potrafi samodzielnie rozwiązywać problemy prawne	S2A_U06 S2A_U07
K_U05	Potrafi dokonać samodzielnej analizy przyczyn i przebiegu zmian zachodzących w prawie oraz krytycznie zanalizować wybrane regulacje wykorzystując metody badawcze stosowane w naukach prawnych	S2A_U02 S2A_U03 S2A_U08
K_U06	Potrafi prognozować zmiany w prawie, wykorzystując zdobytą wiedzę	S1A_U04
K_U07	Potrafi sporządzać podstawowe w obrocie prawnym i jego praktyce dokumenty, w tym pisma procesowe, opinie prawne	S2A_U05 S2A_U09
K_U08	Posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych dotyczących zagadnień z zakresu prawa oraz ich	S1A_U02 S1A_U05

	prezentacji tych zagadnień	S1A_U10
K_U09	Dostrzega i potrafi odnieść się do relacji między zjawiskami prawnymi a zjawiskami ekonomicznymi, politycznymi, społecznymi i kulturowymi	S2A_U01 S2A_U03 S2A_U08
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_K01	Ma świadomość zakresu zdobytej wiedzy i nabytych umiejętności oraz rozumie ich ograniczenia jak również wynikłą z tego potrzebę uczenia się przez całe życie, rozwijania i pogłębiania zdobytych wiedzy i umiejętności jak i poszerzania zainteresowań zawodowych	S2A_K01 S2A_K06
K_K02	Jest otwarty na różne problemy, których rozwiązanie wymaga samodzielności myślenia angażującego zdobytą wiedzę i umiejętności oraz potrafi kreatywnie poszukiwać optymalnych rozwiązań tych problemów, jest gotowy do podejmowania nowych doświadczeń zawodowych	S2A_K03 S2A_K04 S2A_K05 S2A_K07
K_K03	Rozumie konieczność przestrzegania norm etycznych w pracy zawodowej i działalności publicznej	S2A_K04 S2A_K03
K_K04	Jest kompetentny w zakresie współpracy, w tym komunikacji, argumentacji i organizacji pracy w zróżnicowanym otoczeniu społecznym, zachowując otwartość na poglądy innych	S2A_K02 S2A_K03 S2A_K05 S2A_K07

I. WYMAGANIA OGÓLNE

Do uzyskania kwalifikacji II stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia jednolite magisterskie, 10 semestrów, liczba punktów ECTS – 300.

III. PRAKTYKI:

Celem praktyk jest przede wszystkim umożliwienie studentom zwiększenia swojej atrakcyjności jako przyszłych pracowników poprzez uzyskanie doświadczenia zawodowego. Odbycie praktyk powinno również dać studentom możliwość zapoznania się z pracą zawodową. Praktykodawcom praktyki dają możliwość wyboru przyszłych kandydatów do pracy lub stażu.

Praktyki mają charakter praktyk obowiązkowych i odbywają się zgodnie z planem studiów – po VI semestrze. Studenci mają obowiązek odbycia praktyk w wymiarze 4 tygodni, co, przy zastosowaniu odpowiednich regulacji dotyczących ogólnego czasu pracy, daje 160 h. Praktyki realizowane są w sądach, organach administracji rządowej i samorządowej, kancelariach adwokackich, radcowskich, notarialnych oraz działach prawnych przedsiębiorstw. W trakcie praktyk student zapoznaje się z zasadami funkcjonowania praktykodawcy a także bierze udział w realizacji zadań wyznaczonych przez podmiot, u którego odbywa praktyki.

Kontrola odbywania praktyk realizowana jest poprzez wizyty u wybranych podmiotów a także poprzez kontrole dokumentów, jakie sporządza odbywający praktykę wraz z praktykodawcą.

Praktyki zaliczane są na podstawie przedłożonych przez studenta dokumentów:

- dzienniczka praktyk lub innego dokumentu potwierdzającego okres odbywanej praktyki oraz realizację zadań przez studenta,
- opinii opiekuna praktyk z ramienia praktykodawcy.

Efekty kształcenia dla kierunku **Rolnictwo**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszaru kształcenia w zakresie nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia pierwszego stopnia – inżynierskie (7 semestrów).
4. **Absolwent:** jest specjalistą w zakresie technologii produkcji rolniczej, zwłaszcza roślinnej oraz posiada praktyczne przygotowanie do samodzielnego prowadzenia gospodarstwa rolnego, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Posiada podstawową wiedzę biologiczno-chemiczną i ekologiczną, znajomość ekonomiki, organizacji i zarządzania produkcją oraz funkcjonowania infrastruktury rolniczej. Jest przygotowany do podjęcia pracy w administracji rolnej, usługach i doradztwie rolniczym. Zna język obcy na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy oraz umie posługiwać się językiem specjalistycznym z zakresu rolnictwa. Jest przygotowany do pracy w administracji rządowej i samorządowej związanej z rolnictwem, doradztwie rolniczym, przedsiębiorstwach zajmujących się skupem i obrotem produktów roślinnych, a także do prowadzenia gospodarstw rolniczych posiadających dział ogrodnictwa i produkcji zwierzęcej. Absolwent jest przygotowany do podjęcia studiów drugiego stopnia. Studenci na studiach drugiego stopnia mogą wybrać zakres specjalności: agroturystyka, konsulting ekonomiczno-rolniczy, rolnictwo precyzyjne.
5. **Objaśnienie oznaczeń:**
  - a) K (przed podkreślnikiem) – kierunkowe efekty kształcenia
  - b) A – profil ogólnoakademicki
  - c) 1 – studia pierwszego stopnia
  - d) W – kategoria wiedzy
  - e) U – kategoria umiejętności
  - f) K (po podkreślniku) – kategoria kompetencji społecznych
  - g) R1A_ – efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych dla studiów pierwszego stopnia
  - h) InzA – efekty kształcenia dla kwalifikacji pierwszego stopnia związane z kompetencjami inżynierskimi
  - i) 01, 02, 03 i kolejne – numer efektu kształcenia

Symbol efektu kierunkowego	Efekty kształcenia dla kierunku studiów rolnictwo - po ukończeniu studiów pierwszego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych oraz kompetencji inżynierskich
WIEDZA		
K1A_W01	Posiada podstawową wiedzę z zakresu chemii nieorganicznej, organicznej i biochemii, zna podstawowe pojęcia fizyczne	R1A_W01
K1A_W02	Prezentuje podstawową wiedzę z zakresu budowy, biologii, morfologii, systematyki i taksonomii roślin	R1A_W01
K1A_W03	Zna podstawowe metody badań statystycznych, a także wybrane zagadnienia analizy matematycznej istotne z punktu widzenia opisu procesów zachodzących w przyrodzie	R1A_W01
K1A_W04	Opisuje genetyczne i biochemiczne podłoże i przebieg procesów życiowych w oparciu o znajomość klasyfikacji, budowy, występowania, funkcji i przemian głównych składników żywego organizmu	R1A_W01
K1A_W05	Charakteryzuje podstawowe terminy, kategorie i procesy ekonomiczne w skali mikro oraz makroekonomicznej, a także zasady funkcjonowania rynków i kształtowania się równowagi makroekonomicznej	R1A_W02 InzA_W03
K1A_W06	Zna podstawowe formy organizacyjno-prawne przedsiębiorstw oraz zasady prowadzenia działalności gospodarczej uwzględniające metody i dokumenty stosowane w zakresie organizacji i ekonomiki przedsiębiorstwa	R1A_W02 InzA_W03 InzA_W04
K1A_W07	Prezentuje elementarną wiedzę humanistyczną, społeczną i prawną, umożliwiającą zrozumienie zjawisk i procesów społecznych	R1A_W02 InzA_W03
K1A_W08	Wie na czym polegają procesy glebotwórcze i wyjaśnia ich wpływ na środowisko, zna kryteria systematyzowania gleb	R1A_W03
K1A_W09	Ma podstawową wiedzę w zakresie funkcjonowania organizmów roślinnych i zwierzęcych, ich budowy, rozwoju, rozmnażania, występowania oraz znaczenia biologicznego i gospodarczego	R1A_W04
K1A_W10	Posiada wiedzę dotyczącą eksploatacji maszyn rolniczych, a także nadzorowania procesów eksploatacyjnych występujących w rolnictwie	R1A_W03 R1A_W04 InzA_W01 InzA_W05
K1A_W11	Charakteryzuje najważniejsze gatunki roślin uprawnych pod względem biologiczno-rolniczym, zna ich znaczenie gospodarcze i wymagania siedliskowe, zna zasady i sposoby uprawy roli i siewu, ma wiedzę z zakresu gospodarki płodozmianowej	R1A_W04 R1A_W05 InzA_W05
K1A_W12	Zna geoinformatyczne systemy obsługi gospodarstwa oraz technologie produkcji głównych grup roślin z uwzględnieniem zasad gospodarki rynkowej i ochrony środowiska, monitoruje procesy wzrostu i rozwoju roślin	R1A_W04 R1A_W05 InzA_W04 InzA_W05

K1A_W13	Posiada podstawową wiedzę na temat agrofagów roślin uprawnych i sposobów ich ograniczania, ma wiedzę o współzależnościach zachodzących w agrofitocenozie w warunkach zróżnicowań siedliskowych i agrotechnicznych, zna podstawowy sprzęt techniczny do aplikacji środków ochrony roślin, zna zasady działania i użytkowania opryskiwaczy	R1A_W04 R1A_W05 R1A_W06 InzA_W01 InzA_W02
K1A_W14	Omawia podstawowe kryteria systematyki mikroorganizmów oraz ich cechy morfologiczne, fizjologiczne, biochemiczne, a także sposoby rozmnażania, charakteryzuje znaczenie mikroorganizmów w produkcji rolniczej i w środowisku	R1A_W03 R1A_W04 R1A_W06
K1A_W15	Zna zasady żywienia roślin uprawnych oraz wpływ makro- i mikroelementów na prawidłowy ich wzrost, rozwój i jakość, ma wiedzę na temat praw nawozowych, rozpoznaje nawozy mineralne, naturalne i organiczne oraz zna wymagania roślin co do ich stosowania	R1A_W03 R1A_W04 R1A_W06 InzA_W02 InzA_W05
K1A_W16	Posiada podstawową wiedzę dotyczącą środków ochrony roślin, regulatorów wzrostu i biostymulatorów oraz ich stosowania	R1A_W03 R1A_W04 R1A_W06 InzA_W05
K1A_W17	Charakteryzuje surowce paszowe oraz technologie ich produkcji, konserwowania, uszlachetniania i metody oceny jakości	R1A_W03 R1A_W05 InzA_W04 InzA_W05
K1A_W18	Ma podstawową wiedzę z zakresu biologii molekularnej oraz genetycznych uwarunkowań funkcjonowania organizmów żywych w środowisku, mechanizmów ich zmienności i możliwości jej wykorzystania w celu poprawy jakości życia człowieka	R1A_W04 R1A_W05 R1A_W06 InzA_W05
K1A_W19	Zna metody hodowli twórczej i zachowawczej, ma ogólną wiedzę dotyczącą specyfiki technologii produkcji, uszlachetniania oraz kwalifikacji materiału siewnego roślin rolniczych, zna ogólne zasady organizacji i funkcjonowania sektora hodowlano-nasiennego, oceny i rejestracji odmian oraz ich prawnej ochrony	R1A_W05, R1A_W08 InzA_W03 InzA_W04 InzA_W05
K1A_W20	Zna podstawowe metody regulacji zasobów wodnych w środowisku oraz ich wpływ na uprawę roślin, kształtowanie środowiska i bioróżnorodność	R1A_W05 R1A_W06 R1A_W07 InzA_W02
K1A_W21	Posiada wiedzę na temat funkcjonowania ekosystemu i wpływu rolnictwa na środowisko przyrodnicze oraz zna zasady rolnictwa i ogrodnictwa ekologicznego	R1A_W06 R1A_W07 InzA_W03
K1A_W22	Charakteryzuje najważniejsze gatunki roślin zbiorowisk trawiastych, zna przyrodnicze i gospodarcze funkcje użytków zielonych oraz zasady ich racjonalnego użytkowania	R1A_W04 R1A_W06 R1A_W07 InzA_W05
K1A_W23	Modeluje jakość przez dobór czynników agrotechnicznych, zna procesy biochemiczno-fizjologiczne zachodzące w płodach rolnych podczas przechowywania i ich wpływ na jakość surowców żywnościowych	R1A_W04 R1A_W09 InzA_W04 InzA_W05
K1A_W24	Zna elementy technologii produkcji podstawowych ziemiopłodów, ma wiedzę z zakresu planowania	R1A_W07 R1A_W08

	produkcji, ekonomicznej oceny zakładanych efektów produkcyjnych oraz możliwości współfinansowania projektów ze środków UE	R1A_W09 InzA_W04 InzA_W05
K1A_W25	Ma podstawową wiedzę z zakresu przedsiębiorczości, organizacji, zarządzania oraz marketingu, niezbędną w podejmowaniu i prowadzeniu działalności rolniczej i pozarolniczej	R1A_W09 InzA_W03 InzA_W04
K1A_W26	Objaśnia mechanizmy funkcjonowania polityki strukturalnej w zakresie rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich, rozróżnia fundusze strukturalne, wskazuje instrumenty wsparcia rolnictwa i obszarów wiejskich	R1A_W07 R1A_W08 R1A_W09 InzA_W03
K1A_W27	Ma elementarną wiedzę z zakresu prawa własności intelektualnej i przemysłowej oraz źródeł informacji patentowej	R1A_W08
UMIEJĘTNOŚCI		
K1A_U01	Korzysta z dostępnych źródeł i form informacji z zachowaniem praw własności intelektualnej, w celu rozwiązania konkretnego problemu lub zadania	R1A_U01
K1A_U02	Prezentuje opracowane materiały, własne stanowisko i poglądy z wykorzystaniem różnych form przekazu	R1A_U02
K1A_U03	Korzysta z podstawowych możliwości programów komputerowych w zakresie zbierania danych, obliczeń, interpretacji oraz prezentacji wyników	R1A_U03 InzA_U02
K1A_U04	Realizuje pod kierunkiem opiekuna proste zadanie badawcze, projektowe lub eksperyment naukowy z zakresu rolnictwa, kończące się zinterpretowaniem wyników oraz sformułowaniem poprawnych wniosków	R1A_U04 InzA_U03 InzA_U08
K1A_U05	Posiada umiejętność matematycznego opisu przebiegu analizowanego zjawiska lub procesu oraz analizy i interpretacji skonstruowanych modeli matematycznych	R1A_U04 InzA_U02 InzA_U06
K1A_U06	Wykorzystuje podstawowe metody i techniki laboratoryjne w analizie jakościowej i ilościowej, w pomiarach podstawowych wielkości fizycznych oraz w badaniach mikroskopowych i mikrobiologicznych	R1A_U05 InzA_U01 InzA_U02
K1A_U07	Analizuje podstawowe mechanizmy dziedziczenia cech na poziomie osobniczym, potrafi wykorzystać techniki molekularne w rolnictwie	R1A_U05
K1A_U08	Analizuje podstawowe prawa ekonomiczne i procesy gospodarcze zachodzące w gospodarce krajowej i światowej w celu dokonania elementarnej oceny stanu koniunktury gospodarczej	R1A_U05 InzA_U04
K1A_U09	Analizuje działalność przedsiębiorstwa ze szczególnym uwzględnieniem środków produkcji, zasobów ludzkich i finansowych oraz kosztów produkcji	R1A_U05 InzA_U04
K1A_U10	Posługuje się podstawowymi przyrządami pomiarowymi, urządzeniami i maszynami stosowanymi w produkcji rolniczej, aktualizuje i weryfikuje dane w ramach geoinformatycznych systemów obsługi gospodarstwa	R1A_U06 InzA_U06
K1A_U11	Ocenia uprawy rolnicze w różnych fazach wzrostu i posiada umiejętności dokonywania korekt w technologiach ich uprawy	R1A_U05 R1A_U06 InzA_U07 InzA_U08

K1A_U12	Ocenia stopień zagrożenia roślin przez agrofagi, potrafi zastosować odpowiednie metody ich zwalczania z uwzględnieniem warunków meteorologicznych, stopnia zagrożenia i oddziaływania na środowisko	R1A_U05 R1A_U06 R1A_U07 InzA_U05 InzA_U07 InzA_U08
K1A_U13	Sporządza bilanse nawozowe w różnych systemach nawożenia i projektuje rozwiązania w zakresie uzupełnienia niedoborów składników pokarmowych w glebach i roślinach oraz regulacji odczynu gleby, ocenia wpływ nawożenia na ilość i jakość plonu	R1A_U05 R1A_U06 R1A_U07 InzA_U05 InzA_U08
K1A_U14	Ocenia potrzeby melioracji użytków rolnych, potrafi wykonać obliczenia i projekt z zakresu melioracji	R1A_U05 R1A_U06 R1A_U07 InzA_U07 InzA_U08
K1A_U15	Potrafi wykorzystać środki ochrony roślin, regulatory wzrostu i biostymulatory w produkcji roślinnej, posiada zdolność przewidywania konsekwencji niewłaściwych postępowania w tym zakresie, z punktu widzenia plonowania roślin, zdrowia ludzi i zwierząt oraz stanu środowiska	R1A_U05 R1A_U06 R1A_U07 InzA_U03 InzA_U07
K1A_U16	Ustala kryteria wyboru systemu gospodarowania na użytkach zielonych w zależności od specyfiki siedliska i zasad dobrej praktyki rolniczej, posiada umiejętność urządzania i pielęgnowania trawników oraz uprawy traw rabatowych	R1A_U05 R1A_U06 R1A_U07 InzA_U08
K1A_U17	Potrafi projektować zabiegi związane z ochroną upraw rolniczych, dobiera środki ochrony roślin, sprzęt techniczny i określa parametry pracy opryskiwaczy	R1A_U05 R1A_U06 R1A_U07 InzA_U03 InzA_U07 InzA_U08
K1A_U18	Posiada umiejętność projektowania, zarządzania i sterowania procesem produkcyjnym w gospodarstwie lub przedsiębiorstwie rolnym	R1A_U06 R1A_U07 InzA_U04
K1A_U19	Sporządza wnioski o dofinansowanie działań w obszarze rolnictwa w ramach dostępnych programów wsparcia	R1A_U06 R1A_U07 InzA_U04
K1A_U20	Posiada zdolność oceny sytuacji dotyczącej rozwoju obszarów wiejskich i rolnictwa w skali lokalnej	R1A_U06 R1A_U07
K1A_U21	Ocenia potrzebę przeprowadzenia analiz chemicznych wód, roślin i gleb, oblicza i interpretuje proste wskaźniki dla zespołów organizmów występujących w agroekosystemie, dostrzega związki między składowymi agroekosystemów a produkcją w systemie ekologicznym	R1A_U06 R1A_U07 InzA_U05 InzA_U06
K1A_U22	Dobiera metody przechowalnicze w zależności od specyfiki płodów rolnych	R1A_U06 InzA_U08
K1A_U23	Przygotowuje sprawozdania, prace projektowe, referaty oraz inne typowe prace pisemne, dotyczące szczegółowych zagadnień związanych z realizowanym kierunkiem studiów, w tym również prace w języku obcym lub wymagające wykorzystania języka obcego oraz obcojęzycznych źródeł	R1A_U08

K1A_U24	Opracowuje pracę dyplomową inżynierską, w której streszczenie w języku obcym jest obligatoryjne	R1A_U08 InzA_U01
K1A_U25	Przygotowuje wystąpienia i prezentacje ustne dotyczące szczegółowych zagadnień, w tym również z wykorzystaniem języka obcego oraz obcojęzycznych źródeł	R1A_U09
K1A_U26	Posługuje się jednym ze współczesnych języków obcych na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy, z wykorzystaniem słownictwa z zakresu kierunku studiów	R1A_U10
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K1A_K01	Ma świadomość potrzeby uczenia się przez całe życie w kontekście zmieniających się potrzeb rynku pracy oraz panującej na nim konkurencji	R1A_K01
K1A_K02	Wykazuje gotowość do rzeczowej i merytorycznej dyskusji, umożliwiającej osiągnięcie wspólnego stanowiska	R1A_K02
K1A_K03	Jest zdolny do pracy samodzielnej i w zespole oraz kierowania zespołami ludzkimi w zakresie wyznaczania i kontroli zadań realizowanych w ramach zaplanowanych, rutynowych prac	R1A_K02 R1A_K03
K1A_K04	Dostrzega i rozstrzyga podstawowe dylematy natury genetycznej, hodowlanej, produkcyjnej, środowiskowej i ekonomicznej związane z organizacją oraz prowadzeniem szeroko rozumianej produkcji żywności	R1A_K04 InzA_K01
K1A_K05	Postępuje zgodnie z podstawowymi zasadami etyki w zakresie wykorzystania zasobów świata ożywionego w produkcji żywności	R1A_K05 InzA_K01
K1A_K06	Prezentuje postawę proekologiczną i odpowiedzialność za otaczający go świat ożywiony na różnych poziomach jego organizacji, ma świadomość ryzyka związanego ze stosowaniem czynników chemicznych, fizycznych i biologicznych	R1A_K05 R1A_K06 InzA_K01
K1A_K07	Jest w stanie ocenić najważniejsze rolnicze oraz pozarolnicze skutki działań związanych z produkcją i przetwórstwem surowców pochodzenia roślinnego	R1A_K06 InzA_K01
K1A_K08	Ma świadomość konieczności przestrzegania zasad higieny i bezpieczeństwa pracy	R1A_K06
K1A_K09	Jest zorientowany na ciągłe podnoszenie kwalifikacji zawodowych, umożliwiających aktywne uczestniczenie w życiu gospodarczym i społecznym	R1A_K07
K1A_K10	Prezentuje perspektywiczne i przedsiębiorcze myślenie w kontekście wykorzystania zdobytych informacji i umiejętności w działaniach związanych z przyszłą pracą zawodową	R1A_K08 InzA_K02

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji I stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia pierwszego stopnia, 7 semestrów, liczba punktów ECTS - 210.

III. PRAKTYKA:

Praktyka kierunkowa, poświęcona jest nabyciu praktycznych umiejętności z zakresu studiowanego kierunku. Student nabywa także szereg kompetencji społecznych pracując w zespołach ludzkich. Czas trwania praktyki 6 tygodni.

Efekty kształcenia dla kierunku **Rybacktwo**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszaru kształcenia w zakresie nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia drugiego stopnia (3 semestry).
4. **Absolwent:** jest otwarty na specjalistyczną wiedzę z zakresu technik, technologii i urządzeń stosowanych w akwakulturze ryb oraz bezkręgowców słodkowodnych i morskich. Zna zasady zrównoważonej eksploatacji naturalnych populacji ryb, stosowania czynnych (zarybienia, reintrodukcje, zabiegi biomanipulacyjne, rekultywacja zbiorników wodnych itp.) i biernych metod ochrony ichtiofauny. Potrafi wybrać model zagospodarowania danego akwenu (z dominacją połowów gospodarczych, wędkarskich lub model mieszany) i sporządzić fachowy operat rybacki. Ma pogłębioną wiedzę na temat ekonomiki przemysłowych metod chowu i eksploatacji ryb z zachowaniem poszanowania prawa wodnego, rybackiego i ochrony środowiska, ze szczególnych uwzględnieniem przepisów prawnych Unii Europejskiej. Posiada poszerzoną znajomość języka obcego oraz dobrą znajomość technik komputerowych, stosowanych w praktyce i nauce rybackiej. Jest wszechstronnie przygotowany do planowania, projektowania i kontroli procesów technologicznych, nadzoru oraz eksploatacji maszyn i urządzeń, wykorzystywanych w gospodarce rybackiej. Potrafi ocenić wpływ rybactwa na środowisko. Umie rozwiązywać problemy gospodarki rybackiej. Zna wszechstronnie funkcje i zakres obowiązków ichtiologa w gospodarstwach rybackich o zróżnicowanym profilu produkcyjnym (gospodarstwa jeziorowe, stawowe, stosujące intensywne metody chowu ryb w obiegach recyrkulacyjnych, sadzach śródlądowych i morskich oraz wylęgarniach ryb). Absolwent ma wyrobiony nawyk ustawicznego kształcenia się i rozwoju zawodowego. Absolwenci znajdują zatrudnienie jako ichtiolodzy w gospodarstwach jeziorowych, produkcyjnych (stawowych), ośrodkach zarybieniowych, Polskim Związku Wędkarskim oraz jako inspektorzy nadzoru rybackiego w jednostkach administracji państwowej i samorządowej. Mogą prowadzić specjalistyczne hodowle egzotycznych ryb akwaryjnych, prowadzić handel detaliczny i hurtowy rybami ozdobnymi. Absolwenci są przygotowani do podjęcia pracy w podmiotach i stowarzyszeniach o profilu rybacko-wędkarskim, firmach związanych z przemysłem wędkarskim, instytucjach zajmujących się pozyskiwaniem środków z UE oraz pracy naukowej w placówkach badawczo-rozwojowych. Są aktywni zawodowo nie tylko w obszarach, związanych z szeroko rozumianą działalnością rolniczą, ale również rekreacyjnym użytkowaniem wód. Absolwent może pogłębiać wiedzę na różnego rodzaju studiach podyplomowych oraz kontynuować naukę na studiach trzeciego stopnia.
5. **Objaśnienie oznaczeń:**
  - a) K (przed podkreślnikiem) – kierunkowe efekty kształcenia
  - b) A – profil ogólnoakademicki
  - c) 2 – studia drugiego stopnia
  - d) W – kategoria wiedzy
  - e) U – kategoria umiejętności
  - f) K (po podkreślniku) – kategoria kompetencji społecznych

g) 01, 02, 03 i kolejne
h) R2A

– numer efektu kształcenia
– efekty kształcenia w obszarze studiów w zakresie nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych dla studiów drugiego stopnia

i) InzA

– efekty kształcenia dla kwalifikacji drugiego stopnia związanych z kompetencjami inżynierskimi

Symbol efektu kierunkowego	Kierunkowe efekty kształcenia dla kierunku rybactwo – po ukończeniu studiów drugiego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia dla obszaru kształcenia w zakresie nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych oraz kompetencji inżynierskich
WIEDZA		
K2_W01	Ma rozszerzoną wiedzę w zakresie planowania i prowadzenia doświadczeń oraz metod statystycznych do opracowywania i interpretacji uzyskanych wyników	R2A_W01 InzA_W02
K2_W02	Zna terminy, pojęcia w języku obcym nowożytnym w zakresie rybactwa i ochrony środowiska oraz dobiera literaturę związaną ze studiowaną specjalnością	R2A_W02
K2_W03	Definiuje strategie marketingowe, zna technologie informacyjne stosowane jako narzędzia w marketingu, zna system, organizację i kontrolę zbytu produktów rybactwa i akwakultury	R2A_W02 InzA_W03
K2_W04	Ma wiedzę związaną z prawodawstwem i rozwiązaniami w zakresie rybactwa i ochrony środowiska w państwach członkowskich Unii Europejskiej	R2A_W02
K2_W05	Charakteryzuje i wskazuje odpowiednie technologie, techniki oraz związane z nimi procedury w chowie i hodowli organizmów wodnych	R2A_W05 InzA_W01 InzA_W05
K2_W06	Ma pogłębioną wiedzę na temat budowy i zastosowania przyrządów pomiarowych, maszyn i urządzeń wykorzystywanych w rybactwie	R2A_W05 InzA_W01 InzA_W05
K2_W07	Charakteryzuje rolę ichtiofauny na obszarach chronionych, metody ochrony i restytucji gatunków ryb, zna zasady planów ochrony ichtiofauny	R2A_W06
K2_W08	Wskazuje rolę zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich w globalnej strategii ochrony środowiska naturalnego	R2A_W07
K2_W09	Zna i rozumie pojęcia i zasady ochrony własności przemysłowej oraz prawa autorskiego, potrafi korzystać z zasobów informacji patentowej	R2A_W08
K2_W10	Wskazuje znaczenie i kierunki poszukiwania źródeł finansowania przedsięwzięć w sektorze rybackim	R2A_W09

K2_W11	Rozróżnia i dobiera metody z zakresu zarządzania i planowania w działalności rybackiej	R2A_W02; InzA_W03; InzA_W04
K2_W12	Identyfikuje zagrożenia środowiskowe oraz sanitarne wpływające na bezpieczeństwo zdrowotne organizmów wodnych	R2A_W06
K2_W13	Zna zasady tworzenia i rozwoju form przedsiębiorczości indywidualnej w sektorze rybackim; dobiera biznes plany, proponuje rozwiązania strategiczne w zakresie zarządzania podmiotami prowadzącymi działalność rybacką	R2A_W09 InzA_W04
K2_W14	Identyfikuje i opisuje przyczyny degradacji wód powierzchniowych oraz objaśnia wpływ różnych systemów chowu i hodowli organizmów wodnych na jakość środowiska przyrodniczego	R2A_W03
K2_W15	Ma pogłębioną wiedzę dotyczącą procesów i technologii oczyszczania ścieków poprodukcyjnych oraz wykorzystania niekonwencjonalnych źródeł energii w działalności rybackiej	R2A_W03 InzA_W01
K2_W16	Zna zróżnicowanie i właściwości mikroorganizmów występujących w hodowli organizmów wodnych, ma wiedzę dotyczącą ich wykorzystania do oczyszczania ścieków i zagospodarowania osadów	R2A_W04 InzA_W01 InzA_W02
K2_W17	Zna procesy związane z rozwojem ontogenetycznym-organizmów wodnych	R2A_W04 InzA_W05
K2_W18	Ma pogłębioną wiedzę odnośnie populacji organizmów w ekosystemach wodnych oraz zna sposoby gospodarowania nimi w warunkach naturalnych i hodowlanych	R2A_W04
K2_W19	Posiada wiedzę faktograficzną pozwalającą na proponowanie rozwiązań i przygotowywanie charakterystyk z wykorzystaniem geoinformacji oraz rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów przy pomocy technik i technologii SIP	R2A_W05 InzA_W01 InzA_W02
K2_W20	Potrafi dobrać odpowiednie metody i systemy chowu oraz hodowli organizmów wodnych sprzyjające kształtowaniu środowiska przyrodniczego	R2A_W05 InzA_W05
K2_W21	Ma wiedzę na temat funkcjonowania i zasad zarządzania obiektów rekreacyjnych i hobbystycznych związanych ze środowiskiem wodnym, służących poprawie jakości życia człowieka	R2A_W05 InzA_W01 InzA_W05
K2_W22	Ma wiedzę z zakresu nowoczesnych metod oceny bioróżnorodności gatunkowej ekosystemów wodnych	R2A_W06 InzA_W01 InzA_W05
K2_W23	Zna zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w obiektach prowadzących działalność rybacką	R2A_W08
UMIEJĘTNOŚCI		
K2_U01	Korzysta z dostępnych źródeł i form informacji, w języku polskim i obcym języku nowożytnym, z zachowaniem praw własności intelektualnej w celu rozwiązania konkretnego problemu lub	R2A_U01

	zadania	
K2_U02	Prezentuje opracowane materiały, własne stanowisko i poglądy z wykorzystaniem różnych form przekazu; potrafi prowadzić rzeczową i merytoryczną dyskusję umożliwiającą wypracowanie wspólnego stanowiska	R2A_U02
K2_U03	Posługuje się poszerzoną terminologią i nomenklaturą stosowaną w dyscyplinie rybactwo i naukach pokrewnych	R2A_U02
K2_U04	Korzysta umiejętnie z odpowiednich technik i programów komputerowych w zakresie zbierania danych, obliczeń, interpretacji oraz prezentacji wyników	R2A_U03 InzA_U01 InzA_U02
K2_U05	Samodzielnie planuje przebieg doświadczenia z zakresu rybactwa i dziedzin pokrewnych, stosuje właściwe testy i procedury statystyczne do analizy i interpretacji uzyskanych rezultatów	R2A_U04 InzA_U01 InzA_U02
K2_U06	Przeprowadza pogłębioną analizę możliwości produkcyjnych środowiska z uwzględnieniem optymalnych technik, technologii oraz dobrostanu ryb w chowie i hodowli	R2A_U05 InzA_U03
K2_U07	Planuje działalność przedsiębiorstwa rybackiego uwzględniając istniejące narzędzia informatyczne, aktualną sytuację makroekonomiczną, polityczną i Kmy prawne odnoszące się do działalności rybackiej, układa biznesplan i strategię marketingową	R2A_U05 InzA_U04
K2_U08	Potrafi tworzyć i rozwijać różne formy przedsiębiorczości indywidualnej w rybactwie i innych formach działalności mające na celu poprawę jakości życia człowieka	R2A_U06
K2_U09	Analizuje i ocenia korzyści oraz zagrożenia płynące z podejmowanych działań mających na celu rozwiązanie zaistniałych problemów w działalności rybackiej; potrafi je analizować i podejmować zrównoważone decyzje	R2A_U07
K2_U10	Umiejętnie przygotowuje raporty, wnioski, sprawozdania, pracę magisterską i inne dokumenty w zakresie rybactwa i nauk pokrewnych w formie pisemnej w języku polskim i obcym nowożytnym, dotyczące zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	R2A_U08 InzA_U01
K2_U11	Posiada pogłębioną umiejętność przygotowania wystąpień ustnych, w języku polskim i języku obcym, dotyczących zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	R2A_U09
K2_U12	Analizuje wybrane zagrożenia biologiczne i abiotyczne w działalności rybackiej, wdraża działania profilaktyczne i ochronne, stosuje zasady współpracy ze służbami inspekcji weterynaryjnej	R2A_U05 InzA_U03
K2_U13	Planuje chów i hodowlę organizmów wodnych z zastosowaniem optymalnych technik	R2A_U05 InzA_U03

	i technologii; analizuje i rozwiązuje problemy zrównoważonej gospodarki rybackiej z uwzględnieniem różnych form ochrony środowiska	InzA_U07 InzA_U08
K2_U14	Przeprowadza pogłębioną analizę składu pokarmu i zapotrzebowania pokarmowego ryb i organizmów wodnych, rozwiązuje standardowe problemy dotyczące ich żywienia	R2A_U05 InzA_U02
K2_U15	Wskazuje i ocenia problemy natury inżynierskiej w działalności rybackiej; posiada praktyczną umiejętność ich skutecznych rozwiązań	R2A_U07 InzA_U05 InzA_U06 InzA_U08
K2_U16	Stosuje zasady zawarte w kodeksie dobrych praktyk rybackich	R2A_U06
K2_U17	Posługuje się jednym ze współczesnych języków obcych na poziomie biegłości B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, z wykorzystaniem specjalistycznego słownictwa z zakresu rybactwa i nauk pokrewnych	R2A_U10
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K2_K01	Rozumie potrzebę i aktywnie dąży do ciągłego pogłębiania wiedzy	R2A_K01
K2_K02	Jest w stanie pracować zespołowo, pełniąc różne funkcje w zakresie wykonywania, wyznaczania i kontroli zadań w działalności rybackiej	R2A_K02
K2_K03	Potrafi obiektywnie i merytorycznie wskazywać i wartościować priorytety umożliwiające realizację określonych celów i zadań wynikających z działalności rybackiej	R2A_K03 InzA_K01
K2_K04	Dostrzega oraz trafnie diagnozuje dylematy współczesnego rybactwa oraz wykazuje kreatywność w dążeniu do racjonalnego i prawidłowego ich rozwiązania	R2A_K04 InzA_K01
K2_K05	Rozumie i zdaje sobie sprawę z odpowiedzialności społecznej, zawodowej i etycznej związanej z rybactwem i akwakulturą oraz ich wpływem na środowisko i dobrostan ryb	R2A_K05 InzA_K01
K2_K06	Ma świadomość zagrożeń i/lub potencjalnie negatywnych skutków chowu i hodowli ryb oraz innych organizmów wodnych dla środowiska naturalnego, jak również zna działania ograniczające ryzyko wynikające z działalności rybackiej	R2A_K06 InzA_K01
K2_K07	Docenia potrzebę ukierunkowanego doksztalcenia się, wykazuje aktywność w dążeniu do doskonalenia swoich umiejętności i ciągłego podnoszenia kwalifikacji w zawodzie ichtiologa	R2A_K07
K2_K08	Jest otwarty na wszelkie inicjatywy i innowacje technologiczne podnoszące efektywność i opłacalność (rentowność) produkcji rybackiej	R2A_K08 InzA_K02

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji II stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia drugiego stopnia, 3 semestry, liczba punktów ECTS – 90.

III. PRAKTYKI:

Podstawowym celem praktyki jest poszerzenie i ugruntowanie wiedzy praktycznej, zdobytej podczas pierwszego stopnia studiów w wybranym zakresie rybactwa. Studenci odbywają praktyki w gospodarstwach rybackich prywatnych, spółdzielczych, należących do Polskiego Związku Wędkarskiego lub w doświadczalnych ośrodkach badawczych. W planie studiów praktyka trwa 160 godzin – liczba pkt. ECTS 6 i jest realizowana po 1 semestrze studiów.

Efekty kształcenia dla kierunku **Socjologia**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszarów kształcenia w zakresie: nauk humanistycznych i nauk społecznych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia pierwszego stopnia – licencjackie (6 semestrów).
4. **Absolwent:** posiada niezbędną wiedzę z zakresu socjologii poszerzoną o podstawy nauk społecznych. Zdobyte umiejętności umie wykorzystać w pracy zawodowej z zachowaniem zasad etycznych i prawnych. Wszechstronna, ogólna i specjalistyczna wiedza, uzyskana w trakcie studiów licencjackich, umożliwi absolwentowi podejmowanie prac badawczych i analitycznych w obszarze problemów społecznych, występujących w różnych regionach kraju, a także opracowywanie i wdrażanie programów (w tym unijnych), skierowanych do konkretnych społeczności lokalnych, mniejszości oraz innych grup społecznych. Absolwent jest przygotowany do pracy w instytucjach publicznych, prywatnych i non profit. Jest przygotowany do podjęcia studiów drugiego stopnia. Umie podejmować:
  - prace badawcze w zakresie diagnozy problemów społeczno-ekonomicznych społeczności lokalnej,
  - badania opinii publicznej,
  - współpracę z instytucjami administracji państwowej i samorządowej,
  - analizy obejmujące różne aspekty współpracy transgranicznej,
  - współdziałanie z mniejszościami etnicznymi, grupami podlegającymi procesowi wykluczenia społecznego i marginalizacji,
  - działanie w zakresie reklamy i public relations.Absolwent może podjąć pracę w:
  - administracji państwowej i samorządowej,
  - organizacjach pozarządowych,
  - fundacjach i w obszarze działalności charytatywnej,
  - stowarzyszeniach mniejszości etnicznych, narodowych, emigrantów, uchodźców.
5. **Objaśnienie oznaczeń:**

a) K (przed podkreśnikiem)	-	kierunkowe efekty kształcenia
b) A	-	profil ogólnoakademicki
c) 1	-	studia pierwszego stopnia
d) W	-	kategoria wiedzy
e) U	-	kategoria umiejętności
f) K (po podkreśniku)	-	kategoria kompetencji społecznych
g) H1A	-	efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych dla studiów pierwszego stopnia
h) S1A	-	efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych dla studiów pierwszego stopnia
i) 01, 02, 03 i kolejne	-	numer efektu kształcenia

Symbol efektu kierunkowego	Efekty kształcenia dla kierunku studiów socjologia - po ukończeniu studiów pierwszego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarach kształcenia w zakresie nauk humanistycznych i nauk społecznych
WIEDZA		
K1_W01	Ma elementarną wiedzę o miejscu socjologii w systemie nauk oraz o jej przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami naukowymi	S1A_W01 H1A_W06
K1_W02	Rozumie rolę refleksji socjologicznej w analizowaniu i kształtowaniu kultury życia publicznego	S1A_W04
K1_W03	Ma systematyczną wiedzę o procesach wytwarzania i utrzymania ładu społecznego oraz socjalizacji, a także dysfunkcjach w przebiegu tych procesów	S1A_W04 S1A_W07
K1_W04	Ma uporządkowaną wiedzę na temat różnych rodzajów struktur społecznych i instytucji życia społecznego oraz ich wzajemnych powiązań	S1A_W02
K1_W05	Ma podstawową wiedzę teoretyczną na temat więzi społecznych oraz ich przemian we współczesnym społeczeństwie	S1A_W04
K1_W06	Ma podstawową wiedzę na temat historii myśli społecznej i socjologicznej	S1A_W04
K1_W07	Zna podstawowe współczesne teorie socjologiczne	S1A_W09
K1_W08	Zna reguły komunikacji społecznej i interpersonalnej, identyfikuje główne czynniki mogące zakłócać tę komunikację	S1A_W05
K1_W09	Ma elementarną wiedzę o etnicznym, kulturowym i religijnym zróżnicowaniu współczesnej Polski i Europy	S1A_W08 S1A_W03
K1_W10	Zna główne metody i techniki badawcze, a także podejścia badawcze we współczesnej socjologii	S1A_W06
K1_W11	Ma podstawową wiedzę w dziedzinie statystyki, zna podstawowe pojęcia i metody	S1A_W06
K1_W12	Ma uporządkowaną wiedzę na temat kluczowych subdyscyplin socjologicznych, analizowanych w ich obrębie problemów badawczych i wykorzystywanych koncepcji teoretycznych	S1A_W01 S1A_W04
K1_W13	Zna strukturę demograficzną i podstawowe trendy demograficzne współczesnej Polski oraz rozumie ich społeczno-polityczne uwarunkowania i konsekwencje	S1A_W02 S1A_W05
K1_W14	Zna główne kierunki polityki społecznej i rozumie ich wpływ na funkcjonowanie społeczeństwa i państwa	S1A_W02
K1_W15	Zna podstawowe dylematy etyczne związane z zawodem socjologa	S1A_W10
UMIĘJĘTNOŚCI		
K1_U01	Posiada umiejętność interpretacji głównych zjawisk społecznych z perspektywy socjologicznej	S1A_U01
K1_U02	Potrafi wykorzystać koncepcje i metody badań socjologicznych w analizie wybranych problemów społecznych	S1A_U02
K1_U03	Rekonstruuje główne tezy autorów tekstów socjologicznych o niewielkim i średnim poziomie trudności	S1A_U07

K1_U04	Potrafi skonstruować proste narzędzie badawcze, wykorzystać je w praktyce badawczej i zinterpretować uzyskane przy jego wykorzystaniu wyniki	S1A_U03 S1A_U04
K1_U05	Potrafi zastosować w praktyce pakiet obliczeniowy SPSS	S1A_U04
K1_U06	Posiada umiejętność przygotowania wypowiedzi pisemnej dotyczącej wybranego zagadnienia socjologicznego, w oparciu o rzetelną bibliografię (teksty źródłowe, encyklopedie, słowniki, podręczniki)	S1A_U09 H1A_U01
K1_U07	Potrafi w jasny i spójny sposób przedstawić wybrany problem społeczny lub badawczy przy wykorzystaniu technik multimedialnych	S1A_U10 H1A_U07 H1A_U09
K1_U08	Potrafi interpretować zjawiska społeczne z perspektywy głównych paradygmatów teoretycznych w socjologii	S1A_U01 S1A_U03
K1_U09	Posiada podstawowe umiejętności organizacyjne, pozwalające na pracę w zespole, podział zadań i udział we wspólnych projektach	S1A_U07
K1_U10	Posiada umiejętność udziału w merytorycznej dyskusji z wykorzystaniem krytycznych argumentów z zakresu swej dyscypliny	S1A_U07 S1A_U08 H1A_U06
K1_U11	Dostrzega społeczno-polityczne uwarunkowania i konsekwencje głównych problemów społecznych, diagnozuje ich przyczyny i proponuje częściowe rozwiązania	S1A_U07
K1_U12	Potrafi samodzielnie wyszukiwać, selekcjonować i twórczo wykorzystywać informacje z różnych źródeł	S1A_U02
K1_U13	Wykazuje poszanowanie dla praw autorskich, właściwie korzysta ze źródeł zastanych	S1A_U06
K1_U14	Uzasadnia wybór strategii spośród dostępnych alternatyw w rozwiązywaniu problemów społecznych i badawczych	S1A_U06 S1A_U07
K1_U15	Przewiduje konsekwencje swoich wyborów etycznych, obywatelskich i badawczych	S1A_U06
K1_U16	Potrafi rozstrzygać podstawowe dylematy etyczne związane z zawodem socjologa	S1A_U06
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K1_K01	Jest świadomy etycznego wymiaru badań socjologicznych, szanuje prywatność i podmiotowość respondentów	S1A_K04
K1_K02	Umie opanować stres i inne emocje związane z wystąpieniami publicznymi, zachowuje się w sposób stabilny i zrównoważony	S1A_K05
K1_K03	Posiada umiejętność zrozumiałego wyrażania się na płaszczyźnie werbalnej i niewerbalnej, umie dostosować sposób mówienia do audytorium i sytuacji społecznej	S1A_K05
K1_K04	Twórczo wykorzystuje możliwości, jakie stwarzają nowe media, i umie połączyć je z tradycyjnymi formami bezpośredniej interakcji	S1A_K06
K1_K05	Rozumie potrzebę stałego doskonalenia się, wykazuje gotowość do nabywania nowych umiejętności i kompetencji	S1A_K01
K1_K06	Wykazuje umiejętność mediacji w sporach, konfliktach, debatach, jest otwarty na krytykę i rzeczowe argumenty	S1A_K02 S1A_K03
K1_K07	Posiada podstawowe umiejętności interpersonalne, umie	S1A_K05

	nawiązywać i podtrzymać kontakty międzyludzkie, rozumie znaczenie wizerunku w życiu publicznym	
K1_K08	Jest przygotowany do inicjowania i animowania wspólnych przedsięwzięć społecznych i badawczych	S1A_K02 S1A_K05
K1_K09	Wykazuje gotowość zrozumienia odmiennych postaw, wartości i stanowisk	S1A_K02 H1A_K05

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji I stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia pierwszego stopnia, 6 semestrów, liczba punktów ECTS – 180.

III. PRAKTYKA:

Wymiar praktyki: 160 godz. (I rok sem. II – 80 godz. i II rok, sem. 4 – 80 godz.) w instytucjach administracji państwowej i samorządowej, instytucjach społecznych i gospodarczych.

Efekty kształcenia dla kierunku **Stosunki międzynarodowe**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszarów kształcenia w zakresie nauk humanistycznych i nauk społecznych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia pierwszego stopnia – licencjackie (6 semestrów).
4. **Absolwent:** jest przygotowany do podejmowania różnych zawodów i ról społecznych wymagających ogólnych kwalifikacji oraz umiejętności dynamicznego dostosowywania się do odmiennych zadań zawodowych. Studia w swym założeniu mają u absolwenta wyrobić krytyczny stosunek do literatury naukowej, do poznawanych faktów oraz wyzwolić umiejętność poprawnego rozumienia i odtwarzania uzyskanej wiedzy m.in. poprzez opanowanie warsztatu pracy. Absolwent posiada umiejętność, np.: wyszukiwania informacji, panowania nad dużą ilością danych, samodzielności pracy, pisanie, dyscypliny, krytycyzmu czy też wrażliwości na odmienności kulturowe. Studia wdrażają studenta do samodzielnego przygotowywania prac naukowych. Program studiów kształtowany wielowariantowo, dostosowany jest do standardów europejskich. Absolwent posiada kompetencje językowe zgodnie z kryteriami Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz wiedzę i umiejętności potrzebne do pełnienia różnych ról w życiu społeczno-politycznym i kulturalnym w sytuacji postępującej integracji w skali globalnej i regionalnej, szczególnie w Europie. Posiada także wiedzę o procesach zachodzących na świecie oraz z zakresu nauk ekonomicznych, społecznych, prawnych i politycznych, umożliwiającą poznanie oraz rozumienie mechanizmów funkcjonowania stosunków międzynarodowych i gospodarki światowej. Absolwent uzyskuje tytuł zawodowy licencjata i jest przygotowany do podjęcia studiów drugiego stopnia. Ukończenie studiów daje możliwości zatrudnienia wszędzie tam, gdzie wymagana jest od pracownika sprawność w kontaktach interpersonalnych, umiejętność analitycznego i kreatywnego myślenia w rozwiązywaniu problemów zawodowych, łatwość dostosowywania się do nowych sytuacji i ról zawodowych, umiejętność argumentacji, przekonywania, negocjowania itp. Absolwent może również podejmować samodzielną działalność gospodarczą i prowadzić ją w wybranej przez siebie dziedzinie. Dzięki interdyscyplinarnemu wykształceniu może znaleźć zatrudnienie w: organach administracji rządowej i samorządowej, organizacjach i instytucjach międzynarodowych lub krajowych współpracujących z zagranicą, w przedsiębiorstwach i organach samorządowych rozwijających współpracę międzynarodową, placówkach kulturalnych, wydawnictwach, środkach masowego przekazu.
5. **Objaśnienie oznaczeń:**
  - a) K (przed podkreślnikiem) – kierunkowe efekty kształcenia
  - b) A – profil ogólnoakademicki
  - c) 1 – studia pierwszego stopnia
  - d) W – kategoria wiedzy
  - e) U – kategoria umiejętności
  - f) K (po podkreślniku) – kategoria kompetencji społecznych
  - g) H1A – efekty kształcenia w obszarze kształcenia w

- h) S1A – zakresie nauk humanistycznych dla studiów pierwszego stopnia efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych dla studiów pierwszego stopnia
- i) 01, 02, 03 i kolejne – numer efektu kształcenia

Symbol efektu kierunkowego	Kierunkowe efekty kształcenia dla kierunku studiów stosunki międzynarodowe - po ukończeniu studiów pierwszego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarach kształcenia w zakresie nauk humanistycznych i nauk społecznych
WIEDZA		
K1_W01	Zna różne kierunki badań z perspektywy historycznej, jak: historia polityczna, społeczna, gospodarcza, kultury, rodziny, itp.	H1A_W01
K1_W02	Opanował fachową terminologię z zakresu studiowanego kierunku, jak też podstawową terminologię nauk humanistycznych i społecznych	H1A_W02 S1A_W01
K1_W03	Ma zaawansowaną oraz uporządkowaną chronologicznie i tematycznie wiedzę w aspekcie historycznym, ekonomicznym, społecznym i kulturowych uwarunkowań życia politycznego; rozumie podstawowe kategorie ekonomiczne, opis i interpretacje zjawisk ekonomicznych i procesów gospodarczych; zdaje sobie sprawę z istoty procesów demograficznych	H1A_W03
K1_W04	Posiada wiedzę w wymiarze polskim, europejskim i światowym o państwie, władzy, polityce, administracji oraz prawie, a także o zasadach funkcjonowania systemu politycznego oraz innych organizacji i instytucji społeczno-politycznych; ma wiedzę o normach politycznych i prawnych; zna pojęcia i terminologię z zakresu prawa; ma zaawansowaną, uporządkowaną wiedzę na temat istoty i natury państwa oraz jego ewolucji	H1A_W04 S1A_W02
K1_W05	Wykazuje znajomość historii porównawczej Europy; dziejów politycznych, ekonomicznych i społecznych narodów Europy oraz wspólnot religijnych ją zamieszkujących; rozumie zagadnienia z zakresu geografii politycznej i ekonomicznej	H1A_W04
K1_W06	Kojarzy powiązania historii integracji europejskiej z aktualnymi problemami społecznymi, gospodarczymi i politycznymi; posiada wiedzę o relacjach między organizacjami i instytucjami politycznymi w skali krajowej i międzynarodowej	H1A_W05 S1A_W02
K1_W07	Posiada wiedzę z perspektywy historycznej i współczesnej w wymiarze polskim oraz europejskim i światowym o demokracji, społeczeństwie obywatelskim i kulturze politycznej	H1A_W06 S1A_W06
K1_W08	Rozpoznaje relacje i zależności pomiędzy przeszłością a aktualnymi wydarzeniami także w aspekcie upowszechniania wiedzy	H1A_W08 H1A_W10
K1_W09	Ma podstawową wiedzę o specyfice przedmiotowej i metodologicznej nauk humanistycznych i społecznych	H1A_W01 H1A_W02 S1A_W01

K1_W10	Zna podstawowe metody badawcze i narzędzia warsztatu oraz podstawowe metody upowszechniania wiedzy studiowanego kierunku	H1A_W07 H1A_W08
K1_W11	Posiada podstawową wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację źródeł naukowych oraz innych wytworów cywilizacji właściwych dla studiowanego kierunku studiów	H1A_W07
K1_W12	Zdaje sobie sprawę z różnorodności źródeł informacji, zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego	H1A_W08
K1_W13	Definiuje miejsce studiowanego kierunku jako dyscypliny naukowej wśród innych nauk, rozumie cele prowadzenia badań naukowych, rozumie i objaśnia pozycję i znaczenie studiowanego kierunku w obszarze nauk humanistycznych i społecznych	H1A_W05 S1A_W09
K1_W14	Tłumaczy powiązania interdyscyplinarne studiowanego kierunku i nauk pokrewnych w innych naukach i obszarach nauk, dostrzega i rozumie obecność elementów innych dyscyplin naukowych w pracy zawodowej	H1A_W06 S1A_W01
K1_W15	Wie, że badania i debaty naukowe są procesem stałym, który niesie ze sobą nieustanne zmiany i rozwój poglądów	H1A_W06
K1_W16	Wie o istnieniu w nauce różnych punktów widzenia, determinowanych różnym podłożem narodowym i kulturowym	H1A_W05 S1A_W07
K1_W17	Rozpoznaje i zna różnice w ujęciach historiograficznych w różnych okresach czasu i kontekstach	H1A_W03
K1_W18	Tłumaczy podstawową terminologię fachową w przynajmniej jednym języku nowożytnym	H1A_W07 H1A_W09
K1_W19	Orientuje się w działalności i aktualnej ofercie współcześnie działających instytucji kultury, a zwłaszcza ośrodków upowszechniających i popularyzujących wiedzę	H1A_W10
K1_W20	Ma wiedzę na temat roli mediów w warunkach społeczeństwa informacyjnego	H1A_W10 S1A_W08
UMIĘJĘTNOŚCI		
K1_U01	Samodzielnie zdobywa i utrwała wiedzę w sposób uporządkowany i systematyczny przy zastosowaniu nowoczesnych technik pozyskiwania, klasyfikowania i analizowania informacji, zgodnie ze wskazówkami opiekuna naukowego	H1A_U01 H1A_U03
K1_U02	Potrafi wskazać, udowodnić i omówić wzajemne relacje różnych kierunków badań naukowych, jak: historia polityczna, społeczna, gospodarcza, kultury, rodziny, itp.	H1A_U01 H1A_U02
K1_U03	Opanował i stosuje podstawowe umiejętności badawcze korzystając z zaleceń i wskazówek opiekuna naukowego.	H1A_U03
K1_U04	Potrafi posłużyć się w stopniu podstawowym teoriami i paradygmatami badawczymi	H1A_U04 H1A_U06
K1_U05	Definiuje, objaśnia i stosuje poprawnie w mowie i w piśmie podstawowe terminy fachowe właściwe dla studiowanego kierunku studiów oraz bierze udział w ich popularyzacji	H1A_U04 S1A_U04
K1_U06	Rozpoznaje, wykorzystuje i analizuje teksty źródłowe oraz inne wytwory cywilizacji przydatne w pracy i warsztacie studiowanego kierunku; streszcza, zapisuje i kataloguje uzyskane tą drogą informacje	H1A_U05
K1_U07	Stosuje podstawowe elementy warsztatu badań dobierając metody i narzędzia właściwe dla wybranego problemu	H1A_U01 H1A_U05

K1_U08	Prowadzi krytyczną analizę źródeł i interpretuje je stosując podstawowe metody badawcze	H1A_U05
K1_U09	Wyszukuje i systematyzuje informacje dotyczące nauk historycznych i politycznych oraz pokrewnych, korzystając z bibliografii, baz danych, mediów, itp.	H1A_U01 H1A_U02
K1_U10	Wykorzystuje i analizuje zebrane informacje w celu opracowania i prezentacji wyników kwerendy	H1A_U06
K1_U11	Prezentuje efekty swojej pracy w przejrzystej, usystematyzowanej i przemyślanej formie z zastosowaniem różnorodnych, nowoczesnych metod i technik, dostosowanych do odpowiedniej dziedziny nauk	H1A_U07 H1A_U08
K1_U12	Pracuje w zespole, rozwiązując proste problemy z zakresu badań i prezentacji ich wyników, stosując opracowane dla zespołu instrukcje i procedury	H1A_U07
K1_U13	Wykorzystując zdobyte w toku studiów kompetencje formułuje własne opinie dotyczące ważnych zagadnień społecznych, politycznych, itp. w sposób krytyczny i obiektywny	H1A_U06
K1_U14	Formułuje tezy i argumentuje z wykorzystaniem poglądów różnych autorów prac w zakresie znanej mu literatury fachowej	H1A_U06
K1_U15	Posiada umiejętność pisania w języku ojczystym z poprawnym zastosowaniem różnorodnych form pisarstwa	H1A_U08
K1_U16	Poprawnie redaguje, komentuje i opatruje przypisami przygotowywane teksty, zgodnie z kanonami przyjętymi w różnych dziedzinach nauk	H1A_U08
K1_U17	Komunikuje się w języku ojczystym z zastosowaniem profesjonalnej terminologii właściwej dla nauk humanistycznych, społecznych i pokrewnych	H1A_U07 H1A_U09
K1_U18	Komunikuje się w wybranym języku nowożytnym z zastosowaniem profesjonalnej terminologii właściwej dla nauk humanistycznych, społecznych i pokrewnych	H1A_U07 H1A_U09 H1A_U10
K1_U19	Korzysta z technologii informacyjnej, multimediów i zasobów Internetu; potrafi oceniać i opracowywać potrzebne materiały	H1A_U07
K1_U20	Posiada podstawowe umiejętności z zakresu metod upowszechniania wiedzy	H1A_U09
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K1_K01	Rozumie konieczność przestrzegania norm etycznych w pracy zawodowej oraz działalności publicznej	H1A_K04 H1A_K06
K1_K02	Uznaje i szanuje różnice punktów widzenia determinowane różnym podłożem narodowym i kulturowym	H1A_K04
K1_K03	Wykazuje odpowiedzialność i odwagę cywilną w przedstawianiu zgodnego z aktualnym stanem wiedzy obrazu dziejów i w sprzeciwianiu się instrumentalizacji nauki przez grupy narodowe, społeczne, religijne i polityczne	H1A_K03 H1A_K06
K1_K04	Docenia rolę nauk humanistycznych i pokrewnych w kształtowaniu więzi społecznych na poziomie lokalnym i ponadlokalnym	H1A_K06
K1_K05	Ma świadomość zakresu swojej wiedzy oraz umiejętności warsztatowych w obszarze studiowanego kierunku i specjalności oraz rozumie potrzebę dalszego, ciągłego rozwoju kompetencji personalnych, społecznych	H1A_K01 H1A_K02

	i fachowych, przygotowujących do aktywnego uczestnictwa w życiu publicznym	
K1_K06	Docenia, szanuje i jest gotów promować tradycje oraz dziedzictwo historyczne i kulturowe Polski, swojego regionu i Europy	H1A_K05 H1A_K06
K1_K07	Podjmuje próby uczestnictwa w dyskusjach i przekazywania informacji osobom zainteresowanym spoza grona fachowców	H1A_K02
K1_K08	Rozwija swoje zainteresowania zawodowe, społeczne i kulturalne	H1A_K01 H1A_K05
K1_K09	Jest gotów do umiejętnego i aktywnego propagowania wiedzy i kultury pamięci w środowisku lokalnym i europejskim	H1A_K03 H1A_K05
K1_K10	Wykazuje niezależność i samodzielność myśli, szanując jednocześnie prawo innych osób do wykazywania tych samych cech	H1A_K02
K1_K11	Jest zdolny do okazywania zrozumienia dla świata wartości i postaw ludzi w różnych okresach i kontekstach historycznych, politycznych i społecznych	H1A_K05

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji I stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia pierwszego stopnia, 6 semestrów, liczba punktów ECTS – 180.

III. PRAKTYKA:

Zgodnie z planem kształcenia, studenci są zobligowani do zrealizowania praktyki zawodowej w wymiarze 4 tygodni (160 godzin). Student może przystąpić do odbywania praktyki nie wcześniej niż po ukończeniu I roku studiów. Rozliczenie praktyki musi nastąpić do końca V semestru.

Cele praktyki:

- wyrobienie podstawowych umiejętności potrzebnych absolwentowi do pełnienia różnych ról w życiu społeczno-politycznym i kulturalnym w skali globalnej i regionalnej,
- kształtowanie odpowiedniego stosunku do zawodu i obowiązków z nimi związanych,
- wyrobienie samodzielnego i krytycznego myślenia oraz rozumienia i analizowania zagadnień społecznych, politycznych, prawnych i ekonomicznych,
- zapoznanie się całokształtem funkcjonowania instytucji, organizacją i podstawowymi przepisami prawnymi regulującymi jej funkcjonowanie (specyfiką danej instytucji, strukturą organizacyjną danej instytucji, całokształtem pracy na danym stanowisku),
- konfrontowanie wiedzy teoretycznej zdobytej na studiach z umiejętnościami praktycznymi,
- kształtowanie poczucia odpowiedzialności za powierzone zadania.

Przykładowe miejsca odbywania praktyki:

- administracja państwowa i samorządowa,
- instytucje i organizacje o zasięgu krajowym i międzynarodowym,
- instytucje edukacyjne, muzealne i kulturalne,
- wydawnictwa i środki masowego przekazu,
- instytucje finansowe,
- instytucje oparte na wolontariacie, zajmujące się problemami społecznymi.

System kontroli polega, m.in. na przygotowaniu umowy dotyczącej organizacji praktyk, którą student zobowiązany jest przedłożyć Kierunkowemu Opiekunowi Praktyk lub Kierownikowi Ośrodka Kształcenia Metodycznego. Zaliczenie praktyk odbywa się w trakcie indywidualnego spotkania z Kierunkowym Opiekunem Praktyk, podczas którego dokonywana jest analiza dokumentacji złożonej przez studenta. Dokumentację stanowi prawidłowo wypełniony dziennik praktyk, w którym wybrana przez studenta instytucja potwierdza rozpoczęcie i zakończenie praktyk, a zakładowy opiekun praktyk wystawia pisemną opinię praktykantowi. W dzienniczku student prowadzi tygodniową kartę pracy, w której rozpisuje każdą przepracowaną godzinę. Ostateczne zaliczenie praktyk odbywa się poprzez dokonanie wpisu do dzienniczka, indeksu oraz karty okresowych osiągnięć studenta. Praktyka stanowi nieodłączną część procesu dydaktycznego studenta i podlega obowiązkowemu zaliczeniu. Zaliczenie praktyki jest warunkiem ukończenia studiów.

Efekty kształcenia dla kierunku **Stosunki międzynarodowe**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszarów kształcenia w zakresie: nauk humanistycznych i nauk społecznych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia drugiego stopnia (4 semestry).
4. **Absolwent:** jest przygotowany do podejmowania różnych zawodów i ról społecznych wymagających ogólnych kwalifikacji i umiejętności dynamicznego dostosowywania się do odmiennych zadań zawodowych. Studia mają ukształtować krytyczny stosunek do literatury naukowej, do poznawanych faktów oraz wyzwolić umiejętność poprawnego rozumienia i odtwarzania uzyskanej wiedzy, m.in. poprzez opanowanie warsztatu pracy. Podczas studiów studenci wyrabiają u siebie określone umiejętności, np.: wyszukiwania informacji, panowania nad dużą ilością danych, samodzielności pracy, pisania, dyscypliny, krytycyzmu czy też wrażliwości na odmienności kulturowe. Studia wdrażają studenta do samodzielnego przygotowywania prac naukowych. Absolwent posiada kompetencje językowe zgodnie z kryteriami Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Uzupełnieniem programu kształcenia jest blok przedmiotów do wyboru w formie wykładów monograficznych oraz przedmiotów do wyboru, których tematyczna różnorodność pozwala studentowi na planowanie ścieżki własnego rozwoju intelektualnego oraz poszerzanie zainteresowań. Absolwent posiada wiedzę i umiejętności potrzebne do pełnienia różnych ról w życiu społeczno-politycznym i kulturalnym w sytuacji postępującej integracji w skali globalnej i regionalnej, szczególnie w Europie. Posiada również wiedzę o procesach zachodzących na świecie oraz wiedzę z zakresu nauk ekonomicznych, społecznych, prawnych i politycznych umożliwiającą poznanie oraz rozumienie mechanizmów funkcjonowania stosunków międzynarodowych oraz gospodarki światowej.

Absolwent dzięki interdyscyplinarnemu wykształceniu jest przygotowany do pracy jako:

- menadżer i animator sfery kultury i dziedzictwa kulturowego w instytucjach Unii Europejskiej, innych strukturach międzynarodowych, organach administracji rządowej i jednostkach samorządu terytorialnego współpracujących z zagranicą, placówkach zagranicznych (ambasadach, konsulatach, biurach sfery kultury), instytucjach pozarządowych podejmujących działalność międzynarodową, miastach partnerskich,
- doradca/konsultant w zakresie tworzenia, promowania i upowszechniania projektów kulturalnych, artystycznych i edukacyjnych instytucjach europejskich, organach administracji państwowej i samorządowej,
- pracownik agencji public relations oraz agencji reklamowych, turystycznych i informacyjnych, a także wydawniczych.

Ukończenie studiów daje możliwości zatrudnienia wszędzie tam, gdzie wymagana jest od pracownika sprawność w kontaktach interpersonalnych, umiejętność analitycznego i kreatywnego myślenia w rozwiązywaniu problemów zawodowych, łatwość dostosowywania się do nowych sytuacji i ról zawodowych, umiejętność argumentacji, przekonywania, negocjowania itp. Absolwent może również podejmować samodzielną działalność gospodarczą i prowadzić ją w wybranej przez siebie dziedzinie.

Absolwent jest przygotowany do kontynuowania kształcenia na studiach trzeciego stopnia – doktoranckich oraz dalszego kształcenia w ramach studiów podyplomowych.

5. **Objaśnienie oznaczeń:**

- a) K (przed podkreślnikiem) – kierunkowe efekty kształcenia
- b) A – profil ogólnoakademicki
- c) 2 – studia drugiego stopnia
- d) W – kategoria wiedzy
- e) U – kategoria umiejętności
- f) K (po podkreślniku) – kategoria kompetencji społecznych
- g) H2A – efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych dla studiów drugiego stopnia
- h) S2A – efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych dla studiów drugiego stopnia
- i) 01, 02, 03 i kolejne – numer efektu kształcenia

Symbol efektu kierunkowego	Kierunkowe efekty kształcenia dla kierunku studiów stosunki międzynarodowe - po ukończeniu studiów drugiego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarach kształcenia w zakresie nauk humanistycznych i nauk społecznych
WIEDZA		
K2_W01	Ma rozszerzoną wiedzę o różnych kierunkach badań oraz obszarach studiowanych specjalności z perspektywy historycznej, jak: historia polityczna, społeczna, gospodarcza, kultury, rodziny, itp. Posiada rozszerzoną i uporządkowaną wiedzę w zakresie podmiotów oraz działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych, opiekuńczych).	H2A_W01
K2_W02	Opanował fachową terminologię z zakresu studiowanego kierunku i obszarów studiowanych specjalności, jak też podstawową terminologię nauk humanistycznych i społecznych	H2A_W02 S2A_W01
K2_W03	Ma zaawansowaną, uporządkowaną chronologicznie i tematycznie wiedzę w aspekcie historycznym, ekonomicznym, społecznym i kulturowych uwarunkowań życia politycznego oraz o metodach i problemach badań w obszarach studiowanych specjalności	H2A_W03
K2_W04	Posiada zaawansowaną wiedzę w wymiarze polskim, europejskim i światowym o państwie, władzy, polityce, administracji oraz prawie, a także o zasadach funkcjonowania systemu politycznego oraz innych organizacji i instytucji społeczno-politycznych	H2A_W04 S2A_W02
K2_W05	Wykazuje pogłębioną znajomość historii porównawczej Europy w obszarach polityki, gospodarki, wojskowości, dziedzictwa kulturowego	H2A_W04
K2_W06	Kojarzy powiązania historii integracji europejskiej z aktualnymi problemami społecznymi, gospodarczymi i politycznymi	H2A_W05 S2A_W02
K2_W07	Posiada pogłębioną wiedzę z perspektywy historycznej i współczesnej w wymiarze polskim oraz europejskim	H2A_W06 S2A_W06

	i światowym o demokracji, społeczeństwie obywatelskim i kulturze politycznej	
K2_W08	Zna i rozumie relacje i zależności pomiędzy przeszłością a aktualnymi wydarzeniami, także w aspekcie upowszechniania wiedzy	H2A_W08 H2A_W10
K2_W09	Ma rozszerzoną wiedzę o specyfice przedmiotowej i metodologicznej nauk historycznych i społecznych; zna akty prawne występujące w obrębie specyfiki obszarów studiowanych specjalności	H2A_W01 H2A_W02 S2A_W01
K2_W10	Zna ogólne metody badawcze oraz narzędzia i metody upowszechniania wiedzy studiowanego kierunku i w zakresie studiowanych specjalności	H2A_W07 H2A_W08
K2_W11	Posiada wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację źródeł historycznych oraz innych wytworów cywilizacji właściwych dla studiowanego kierunku studiów	H2A_W07
K2_W12	Zdaje sobie sprawę z różnorodności źródeł informacji, rozumie ich przydatność w pracach edytorskich, w działaniach pedagogicznych; zna i rozumie pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego; prawa o ochronie danych osobowych	H2A_W08
K2_W13	Definiuje miejsce historii wśród innych nauk, rozumie cele prowadzenia badań historycznych, rozumie i objaśnia pozycję i znaczenie nauk historycznych w obszarze nauk humanistycznych i społecznych	H2A_W05 S2A_W09
K2_W14	Tłumaczy powiązania interdyscyplinarne historii oraz nauk politycznych i pokrewnych z innymi naukami i obszarami nauk, w tym także studiowanych specjalności; dostrzega i rozumie obecność elementów innych dyscyplin naukowych w pracy zawodowej	H2A_W06 S2A_W01
K2_W15	Wie, że badania oraz debaty historyczna i polityczna są procesem stałym oraz niosą ze sobą nieustanne zmiany i rozwój poglądów	H2A_W06
K2_W16	Wie o istnieniu w nauce różnych punktów widzenia, determinowanych różnym podłożem narodowym i kulturowym	H2A_W05 S2A_W07
K2_W17	Rozpoznaje i zna różnice w ujęciach historiograficznych w różnych okresach czasu i kontekstach	H2A_W03
K2_W18	Tłumaczy terminologię fachową, w tym także zagadnień w obszarach studiowanych specjalności, w przynajmniej jednym języku nowożytnym	H2A_W07 H2A_W09
K2_W19	Orientuje się w działalności i aktualnej ofercie współcześnie działających instytucji kultury, a zwłaszcza ośrodków upowszechniających i popularyzujących wiedzę z zakresu studiowanych specjalności	H2A_W10
K2_W20	Ma pogłębioną wiedzę na temat roli mediów w warunkach społeczeństwa informacyjnego	H2A_W10 S2A_W08
UMIEJĘTNOŚCI		
K2_U01	Samodzielnie zdobywa i utrwala wiedzę w sposób uporządkowany i systematyczny przy zastosowaniu nowoczesnych technik pozyskiwania, klasyfikowania i analizowania informacji, zgodnie ze wskazówkami opiekuna naukowego	H2A_U01 H2A_U03
K2_U02	Potrafi wskazać, udowodnić i omówić wzajemne relacje różnych kierunków badań historycznych i politologicznych,	H2A_U01 H2A_U02

	jak historia polityczna, społeczna, gospodarcza, kultury, itp. oraz kierunków badań w obszarze studiowanych specjalności	
K2_U03	Umie samodzielnie zdobywać wiedzę i poszerzać umiejętności badawcze i pedagogiczne oraz podejmować autonomiczne działania zmierzające do rozwijania zdolności i kierowania własną karierą zawodową	H2A_U03
K2_U04	Potrafi posłużyć się w stopniu większym niż podstawowym teoriami i paradygmatami badawczymi w obrębie studiowanego kierunku i specjalności	H2A_U04 H2A_U06
K2_U05	Definiuje, objaśnia i stosuje poprawnie w mowie i w piśmie terminy fachowe właściwe dla studiowanego kierunku i specjalności oraz bierze udział w ich popularyzacji	H2A_U04 S2A_U04
K2_U06	Rozpoznaje, wykorzystuje i analizuje teksty źródłowe oraz inne wytwory cywilizacji przydatne w pracy i warsztacie studiowanego kierunku, streszcza, zapisuje i kataloguje uzyskane tą drogą informacje; posiada umiejętność wykorzystania w pracy wiedzy dotyczącej praw autorskich i własności intelektualnej	H2A_U05
K2_U07	Posiada umiejętność gromadzenia warsztatu badań dobierając metody i narzędzia właściwe dla wybranego problemu	H2A_U01 H2A_U05
K2_U08	Prowadzi krytyczną analizę źródeł i interpretuje je stosując odpowiednie metody badawcze	H2A_U05
K2_U09	Wyszukuje i systematyzuje informacje dotyczące nauk historycznych i politycznych oraz pokrewnych, korzystając z bibliografii, baz danych, mediów, itp.	H2A_U01 H2A_U02
K2_U10	Wykorzystuje i analizuje zebrane informacje w celu opracowania i prezentacji wyników kwerendy	H2A_U06
K2_U11	Prezentuje efekty swojej pracy w przejrzystej, usystematyzowanej i przemyślanej formie z zastosowaniem różnorodnych, nowoczesnych metod i technik, dostosowanych do odpowiedniej dziedziny nauk oraz studiowanego kierunku i w obrębie studiowanych specjalności	H2A_U07 H2A_U08
K2_U12	Pracuje w zespole, rozwiązując proste problemy z zakresu badań i prezentacji ich wyników, stosując opracowane dla zespołu instrukcje i procedury	H2A_U07
K2_U13	Wykorzystując zdobyte w toku studiów kompetencje formułuje w sposób krytyczny i obiektywny własne opinie dotyczące ważnych zagadnień społecznych, politycznych, itp.	H2A_U06
K2_U14	Formułuje tezy i argumentuje z wykorzystaniem poglądów różnych autorów prac w zakresie znanej mu literatury fachowej	H2A_U06 H2A_U11
K2_U15	Posiada umiejętność pisania w języku ojczystym z poprawnym zastosowaniem różnorodnych form pisarstwa	H2A_U08
K2_U16	Poprawnie redaguje, komentuje i opatruje przypisami przygotowywane teksty, zgodnie z kanonami przyjętymi w różnych dziedzinach nauk dostosowanymi do studiowanego kierunku i specjalności	H2A_U08
K2_U17	Komunikuje się w języku ojczystym z zastosowaniem profesjonalnej terminologii właściwej dla nauk studiowanego kierunku	H2A_U07 H2A_U09

K2_U18	Komunikuje się w wybranym języku nowożytnym z zastosowaniem profesjonalnej terminologii właściwej dla studiowanego kierunku studiów	H2A_U07 H2A_U09 H2A_U10 H2A_U11
K2_U19	Korzysta z technologii informacyjnej, multimediów i zasobów Internetu, potrafi oceniać i opracowywać potrzebne materiały w zakresie studiowanego kierunku i specjalności	H2A_U07 H2A_U11
K2_U20	Posiada podstawowe umiejętności z zakresu metod upowszechniania wiedzy studiowanego kierunku i specjalności	H2A_U09
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K2_K01	Rozumie konieczność przestrzegania norm etycznych w pracy zawodowej oraz działalności publicznej	H2A_K04 H2A_K06
K2_K02	Uznaje i szanuje różnice punktów widzenia determinowane różnym podłożem narodowym i kulturowym; dąży do obiektywizmu w podejściu do przekazu historycznego, wykazuje odpowiedzialność i odwagę cywilną w sprzeciwianiu się instrumentalizacji wiedzy w zakresie studiowanej specjalności przez grupy narodowe, społeczne i polityczne	H2A_K04
K2_K03	Wykazuje odpowiedzialność i odwagę cywilną w przedstawianiu zgodnego z aktualnym stanem wiedzy obrazu dziejów i w sprzeciwianiu się instrumentalizacji historii przez grupy narodowe, społeczne, religijne i polityczne	H2A_K03 H2A_K06
K2_K04	Docenia rolę nauk historycznych, politycznych i pokrewnych dla kształtowania więzi społecznych na poziomie lokalnym i ponadlokalnym	H2A_K06
K2_K05	Ma świadomość zakresu swojej wiedzy oraz umiejętności warsztatowych i rozumie potrzebę dalszego, ciągłego rozwoju kompetencji personalnych, społecznych i fachowych przygotowujących do aktywnego uczestnictwa w życiu publicznym	H2A_K01 H2A_K02
K2_K06	Docenia, szanuje i jest gotów promować tradycje oraz dziedzictwo historyczne i kulturowe Polski, swojego regionu i Europy	H2A_K05 H2A_K06
K2_K07	Podejmuje próby uczestnictwa w dyskusjach i przekazywania informacji osobom zainteresowanym spoza grona fachowców	H2A_K02
K2_K08	Rozwija swoje zainteresowania zawodowe, społeczne i kulturalne	H2A_K01 H2A_K05
K2_K09	Jest gotów do umiejętnego i aktywnego propagowania wiedzy i kultury pamięci w środowisku lokalnym	H2A_K03 H2A_K05
K2_K10	Wykazuje niezależność i samodzielność myśli, szanując jednocześnie prawo innych osób do wykazywania tych samych cech; potrafi pracować w grupie, przyjmując w niej różne role	H2A_K02
K2_K11	Jest zdolny do okazywania zrozumienia dla świata wartości i postaw ludzi w różnych okresach i kontekstach historycznych, politycznych i społecznych	H2A_K05

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji II stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia drugiego stopnia, 4 semestry, liczba punktów ECTS – 120.

III. PRAKTYKA:

Zgodnie z planem kształcenia studenci zobligowani są do zrealizowania praktyki zawodowej w wymiarze 4 tygodni (160 godzin). Student może przystąpić do odbywania praktyki nie wcześniej niż po ukończeniu I roku studiów. Rozliczenie praktyki musi nastąpić do końca IV semestru.

Cele praktyki:

- wyrobienie podstawowych umiejętności potrzebnych absolwentowi do pełnienia różnych ról w życiu społeczno-politycznym i kulturalnym w skali globalnej i regionalnej,
- kształtowanie odpowiedniego stosunku do zawodu i obowiązków z nimi związanych,
- wyrobienie samodzielnego i krytycznego myślenia oraz rozumienia i analizowania zagadnień społecznych, politycznych, prawnych i ekonomicznych,
- zapoznanie się całokształtem funkcjonowania instytucji, organizacją i podstawowymi przepisami prawnymi regulującymi jej funkcjonowanie (specyfiką danej instytucji, strukturą organizacyjną, całokształtem pracy na danym stanowisku),
- konfrontowanie wiedzy teoretycznej zdobytej na studiach z umiejętnościami praktycznymi,
- kształtowanie poczucia odpowiedzialności za powierzone zadania.

Przykładowe miejsca odbywania praktyki:

- administracja państwowa i samorządowa,
- instytucje i organizacje o zasięgu krajowym i międzynarodowym,
- instytucje edukacyjne, muzealne i kulturalne,
- wydawnictwa i środki masowego przekazu,
- instytucje finansowe,
- instytucje oparte na wolontariacie, zajmujące się problemami społecznymi.

System kontroli.

Praktyki odbywają się pod opieką wskazanego przez dyrektora Instytutu opiekuna praktykanta, który organizuje, obserwuje i ocenia pracę studentów według ustalonych kryteriów. System kontroli polega również na przygotowaniu umowy dotyczącej organizacji praktyk, którą student historii zobowiązany jest przedłożyć Kierunkowemu Opiekunowi Praktyk lub Kierownikowi Ośrodka Kształcenia Metodycznego.

Zaliczenie praktyk odbywa się w trakcie indywidualnego spotkania z Kierunkowym Opiekunem Praktyk, podczas którego dokonywana jest analiza dokumentacji złożonej przez studenta. Dokumentację stanowi prawidłowo wypełniony dziennik praktyk, w którym wybrana przez studenta instytucja potwierdza rozpoczęcie i zakończenie praktyk, a zakładowy opiekun praktyk wystawia pisemną opinię praktykantowi. W dzienniczku student prowadzi tygodniową kartę pracę, w której rozpisuje każdą przepracowaną godzinę. Ostateczne zaliczenie praktyk odbywa się poprzez dokonanie wpisu do dzienniczka, indeksu oraz karty egzaminacyjnej. Praktyka stanowi nieodłączną część procesu dydaktycznego studenta i podlega obowiązkowemu zaliczeniu. Zaliczenie praktyki jest warunkiem ukończenia studiów.

Efekty kształcenia dla kierunku **Technika rolnicza i leśna**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszaru kształcenia w zakresie nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia stopnia pierwszego – inżynierskie (7 semestrów).
4. **Absolwent:** posiada gruntowną wiedzę w zakresie przede wszystkim nauk ogólnych, podstawowych i dyscyplin kierunkowych: technicznych, rolniczych, leśnych i spożywczych, wzbogaconą umiejętnościami z zakresu zastosowania informatyki, zarządzania zespołami ludzkimi, sterowania procesami. Potrafi formułować i rozwiązywać współczesne i przyszłościowe problemy techniki wykorzystywane w procesie produkcji płodów rolnych oraz w procesie przechowywania i mechanizacji produkcji zwierzęcej. Jest przygotowywany z zakresu stosowania nowych technologii przetwarzania energii z konwencjonalnych i niekonwencjonalnych źródeł. Zdobyta wiedza umożliwia dostrzeżenie wpływu stosowanych technik i technologii na szeroko rozumiane środowisko naturalne. Zdobyte umiejętności w zakresie eksploatacji obiektów technicznych, a także nadzorowania procesów oraz systemów produkcyjnych i eksploatacyjnych występujących w rolnictwie może wykorzystać w przemyśle rolno-spożywczym i leśnictwie. Absolwent posiada także szeroką wiedzę techniczną, uzupełnioną wiadomościami z dziedziny rolnictwa, leśnictwa i ekologii, która zapewnia mu nabycie umiejętności rozwiązywania współczesnych i przewidywanych w przyszłości problemów z zakresu techniki wykorzystywanej w procesie produkcji płodów rolnych, czystych pod względem ekologicznym i ekonomicznie uzasadnionych, w procesie ich przetwarzania oraz utrzymywania. Jest przygotowany do wdrażania produkcji biopaliw, gazów palnych z biomasy oraz stosowania energetycznych wiatraków, turbin wodnych, kolektorów słonecznych i pomp ciepła. Może prowadzić własne przedsięwzięcia związane z agrobiznesem. Może podjąć pracę w zakładach produkcyjnych, związanych z przemysłem leśnym i w sektorze energetycznym, stacjach obsługi i warsztatach naprawczych maszyn rolniczych. Ponadto dzięki praktykom zawodowym, absolwent posiada praktyczne umiejętności i będzie merytorycznie przygotowany do pracy w przedsiębiorstwach i firmach branży rolno-spożywczej i w leśnictwie.
5. **Objaśnienie oznaczeń:**
  - a) K (przed podkreśnikiem) - kierunkowe efekty kształcenia
  - b) A - profil ogólnoakademicki
  - c) 1 - studia pierwszego stopnia
  - d) W - kategoria wiedzy
  - e) U - kategoria umiejętności
  - f) K (po podkreśniku) - kategoria kompetencji społecznych
  - g) R1A - efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych dla studiów pierwszego stopnia

- h) InzA - efekty kształcenia prowadzące do uzyskania kompetencji inżynierskich dla studiów pierwszego stopnia
- i) 01, 02, 03 i kolejne - numer efektu kształcenia

Symbol efektu kierunkowego	Kierunkowe efekty kształcenia dla kierunku studiów technika rolnicza i leśna - po ukończeniu studiów pierwszego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych oraz kompetencji inżynierskich
WIEDZA		
K1A_W01	Ma wiedzę z zakresu matematyki i fizyki niezbędną do prawidłowego rozumienia podstawowych zjawisk fizycznych w inżynierii rolniczej	R1A_W01
K1A_W02	Ma podstawową wiedzę z chemii i biologii pozwalającą na właściwe rozumienie przebiegu procesów życiowych zachodzących w płodach rolnych oraz w surowcach spożywczych	R1A_W01 R1A_W04
K1A_W03	Ma podstawową wiedzę nt. wybranych działów fizyki - zwłaszcza w zakresie mechaniki - oraz wytrzymałości materiałów	R1A_W01 InzA_W01
K1A_W04	Zna zasady projektowania i konstruowania maszyn i ich elementów z wykorzystaniem właściwych materiałów konstrukcyjnych i komputerowych technik projektowania	R1A_W03 InzA_W01 InzA_W02
K1A_W05	Ma wiedzę nt. zastosowania elektrotechniki, automatyki i mechatroniki w sterowaniu procesami przetwórstwa rolno-spożywczego	R1A_W01 R1A_W03 R1A_W04 InzA_W02
K1A_W06	Ma wiedzę nt. budowy i eksploatacji maszyn wykorzystywanych w rolnictwie, ogrodnictwie, leśnictwie i przemyśle spożywczym	R1A_W04 R1A_W05 R1A_W06 R1A_W09 InzA_W01 InzA_W04
K1A_W07	Ma podstawową wiedzę dotyczącą zasad produkcji rolniczej i leśnej oraz technologii precyzyjnych w rolnictwie	R1A_W03 R1A_W04 InzA_W01 InzA_W02
K1A_W08	Zna podstawy technologii przetwórstwa rolno-spożywczego	R1A_W03 R1A_W04 InzA_W01 InzA_W02
K1A_W09	Ma wiedzę nt. techniki cieplnej oraz technologii suszenia płodów rolnych	R1A_W05 InzA_W02
K1A_W10	Ma rozszerzoną wiedzę nt. techniki ochrony roślin	R1A_W04 R1A_W05 R1A_W06 InzA_W02
K1A_W11	Ma podstawową wiedzę nt. źródeł i technologii pozyskiwania energii odnawialnej	R1A_W03 R1A_W04 R1A_W05

		R1A_W06 InzA_W02
K1A_W12	Ma podstawową wiedzę nt. mechanizacji prac w architekturze krajobrazu	R1A_W05 R1A_W06 R1A_W07 InzA_W02
K1A_W13	Ma podstawową wiedzę humanistyczną, ekonomiczną, prawną i społeczną konieczną do właściwego rozumienia i realizowania zadań inżynierskich w zakresie techniki rolniczej i leśnej i innych pozatechnicznych uwarunkowań działalności inżynierskiej	R1A_W02 R1A_W08 InzA_W03 InzA_W04
K1A_W14	Zna zasady przygotowywania prac własnych, w tym dyplomowej inżynierskiej, z poszanowaniem praw autorskich innych osób	R1A_W02 R1A_W08 InzA_W02
K1A_W15	Ma podstawową wiedzę dotyczącą zarządzania i logistyki, w tym zarządzania jakością i bezpieczeństwem	InzA_W03 InzA_W04
K1A_W16	Ma podstawową wiedzę na temat ochrony środowiska, w tym recyklingu	R1A_W06 InzA_W02
K1A_W17	Ma podstawową wiedzę na temat użytkowania i utrzymania maszyn	R1A_W05 InzA_W02
K1A_W18	Ma podstawową wiedzę nt. inżynierii produkcji polowej, ogrodniczej i leśnej	R1A_W05 InzA_W02 InzA_W05
K1A_W19	Ma podstawową wiedzę nt. inżynierii przetwórstwa spożywczego	R1A_W05 InzA_W02 InzA_W05
K1A_W20	Ma podstawową wiedzę na temat funkcjonowania pojazdów rolniczych i leśnych	R1A_W01 R1A_W05 InzA_W02
K1A_W21	Ma podstawową wiedzę na temat funkcjonowania maszyn i urządzeń rolniczych, leśnych i przetwórstwa spożywczego	R1A_W04 R1A_W05 InzA_W02
K1A_W22	Ma podstawową wiedzę z zakresu modelowania i optymalizacji systemów agrotechnicznych i przetwórstwa spożywczego	R1A_W01 R1A_W05 InzA_W02
K1A_W23	Ma wiedzę w zakresie zastosowań technologii informacyjnych w inżynierii rolniczej	R1A_W01 R1A_W05 InzA_W02 InzA_W05
K1A_W24	Ma podstawową wiedzę z zakresu metodyki prowadzenia badań naukowych, przygotowywania opracowań naukowych i opracowywania prezentacji	R1A_W02 R1A_W04
K1A_W25	Ma podstawową wiedzę z zakresu inżynierii procesów stosowanych w przemyśle rolno-spożywczym	R1A_W02 R1A_W05 InzA_W02 InzA_W05
K1A_W26	Zna podstawy agrobiznesu, zarządzania, rachunkowości oraz ogólne zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości	R1A_W02 InzA_W03 InzA_W04
K1A_W27	Ma podstawową wiedzę z zakresu metod opracowywania i interpretacji wyników eksperymentów	R1A_W02
UMIEJĘTNOŚCI		
K1A_U01	Potrafi pozyskiwać informacje z literatury, baz danych oraz innych źródeł, także w języku obcym uznawanym za	R1A_U01

	język komunikacji międzynarodowej w dyscyplinie inżynieria rolnicza	
K1A_U02	Potrafi porozumiewać się przy użyciu różnych technik w środowisku zawodowym oraz w innych środowiskach wykorzystując znajomość pojęć i słownictwa z zakresu techniki rolniczej i leśnej	R1A_U02
K1A_U03	Posiada umiejętność pisania sprawozdań i publikacji naukowych w języku polskim oraz krótkich doniesień naukowych w języku obcym na podstawie własnych badań	R1A_U02 R1A_U08 R1A_U09 R1A_U10
K1A_U04	Posiada umiejętność przygotowywania wystąpień ustnych w języku polskim i języku obcym, dotyczących zagadnień z zakresu techniki rolniczej i leśnej oraz przetwórstwa spożywczego	R1A_U02 R1A_U09
K1A_U05	Potrafi posługiwać się technikami informacyjno-komunikacyjnymi do pozyskiwania i przetwarzania informacji związanych z działalnością inżynierską w zakresie techniki rolniczej i leśnej	R1A_U03
K1A_U06	Potrafi planować i przeprowadzać eksperymenty, w tym pomiary i symulacje komputerowe, interpretować uzyskane wyniki, potrafi wykorzystać do formułowania i rozwiązywania zadań inżynierskich metody analityczne, symulacyjne i eksperymentalne	R1A_U03 R1A_U05 InzA_U01 InzA_U02 InzA_U06 InzA_U07
K1A_U07	Potrafi - przy formułowaniu i rozwiązywaniu zadań z obszaru techniki rolniczej i leśnej – identyfikować i analizować zjawiska wpływające na jakość żywności i stan środowiska	R1A_U05 InzA_U03
K1A_U08	Potrafi wykorzystać metody i narzędzia służące do rozwiązania zadania inżynierskiego, charakterystycznego dla produkcji rolnej, leśnej i przetwórstwa żywności, w tym dostrzec ograniczenia tych metod i narzędzi	R1A_U04 R1A_U06 InzA_U07
K1A_U09	Potrafi - zgodnie z zadaną specyfikacją - zaprojektować proste urządzenie, obiekt, system lub proces, związane z techniką rolniczą, leśną i przetwórstwem żywności oraz zrealizować ten projekt - przynajmniej w części - używając właściwych metod, technik i narzędzi	R1A_U04 R1A_U06 InzA_U08
K1A_U10	Potrafi dostrzec wady i zalet dotyczące podejmowanych działań mających na celu rozwiązanie prostych zagadnień inżynierskich	R1A_U07 InzA_U05
K1A_U11	Ma umiejętności językowe typowe dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego w zakresie komunikacji dotyczącej techniki rolniczej i leśnej	R1A_U10
K1A_U12	Potrafi projektować i konstruować maszyny rolnicze i ich elementy z wykorzystaniem właściwych materiałów konstrukcyjnych i komputerowych technik projektowania	R1A_U01 R1A_U02 R1A_U03 R1A_U04 InzA_U05 InzA_U06 InzA_U07 InzA_U08
K1A_U13	Potrafi dokonać wstępnej analizy ekonomicznej oraz ocenić przyczyny i skutki procesów społecznych	InzA_U04

	i ekonomicznych podejmowanych działań i uzyskanych rozwiązań zagadnień inżynierskich	
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K1A_K01	Rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie, w tym samokształcenia zawodowego i samodoskonalenia w innych aspektach życia i pracy zawodowej	R1A_K01 R1A_K07
K1A_K02	Potrafi pracować w grupie, przyjmując w niej różne role	R1A_K02
K1A_K03	Potrafi określać priorytety podczas realizacji różnego typu zadań przyjmować odpowiedzialność za efekty pracy własnej i zespołu	R1A_K02 R1A_K03
K1A_K04	Potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy	R1A_K08 InzA_K02
K1A_K05	Posiada świadomość znaczenia społecznej, zawodowej i etycznej odpowiedzialności za prawidłowe wykorzystanie techniki rolniczej i leśnej do produkcji zdrowej żywności i jej wpływu na środowisko naturalne i rozwój obszarów wiejskich	R1A_K05 InzA_K01
K1A_K06	Wykazuje znajomość działań zmierzających do ograniczenia ryzyka i przewidywania skutków działalności w zakresie szeroko rozumianego rolnictwa i środowiska oraz prawidłowo rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu	R1A_K04 R1A_K06

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji I stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia pierwszego stopnia trwają 7 semestrów, liczba punktów ECTS – 210.

III. PRAKTYKA:

Student zobowiązany jest do odbycia w trakcie studiów dwóch praktyk:

- warsztatowej (technologicznej) – trwającej min. 4 tygodnie(160 godzin),
- zawodowej (projektowej) – trwającej min. 4 tygodnie(160 godzin).

Wymienione wyżej praktyki student zobowiązany jest zrealizować odpowiednio:

- praktyka warsztatowa – po I roku studiów (w trakcie wakacji lub roku akademickiego),
- praktyka zawodowa – po II roku studiów (w trakcie wakacji lub roku akademickiego).

Cele praktyk:

- zdobycie podstawowego praktycznego doświadczenia warsztatowego, prawidłowy sposób wykorzystywania maszyn i urządzeń warsztatowych do wytwarzania elementów i konstrukcji maszyn,
- zdobycie podstawowego doświadczenia z zakresu budowy, eksploatacji maszyn i pojazdów, ich konstrukcji, projektowania, kosztorysowania, kontroli jakości i technologii napraw.

Treści kształcenia:

- udział w produkcji, naprawach i remontach pojazdów, maszyn i urządzeń,
- bezpośredni udział w projektowaniu, produkcji, kontroli jakości naprawach i remontach pojazdów, maszyn, urządzeń, linii technologicznych.

Efekty kształcenia dla kierunku **Technika rolnicza i leśna**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszaru kształcenia w zakresie nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia stopnia drugiego (3 semestry).
4. **Absolwent:** posiada szeroką wiedzę techniczną, uzupełnioną wiadomościami z dziedziny rolnictwa, leśnictwa i ekologii, która zapewnia mu nabycie umiejętności rozwiązywania współczesnych i przewidywanych w przyszłości problemów z zakresu techniki wykorzystywanej w procesie produkcji płodów rolnych, czystych pod względem ekologicznym i ekonomicznie uzasadnionych, w procesie ich przetwarzania oraz utrzymywania. Jest przygotowany do wdrażania produkcji biopaliw, gazów palnych z biomasy oraz stosowania energetycznych wiatraków, turbin wodnych, kolektorów słonecznych i pomp ciepła. Może prowadzić własne przedsięwzięcia związane z agrobiznesem. Może podjąć pracę w zakładach produkcyjnych, związanych z przemysłem leśnym i w sektorze energetycznym, stacjach obsługi i warsztatach naprawczych maszyn rolniczych. Ponadto dzięki praktykom zawodowym, absolwent nabywa praktyczne umiejętności i będzie merytorycznie przygotowany do pracy w przedsiębiorstwach i firmach branży rolno-spożywczej i w leśnictwie. W trakcie studiów studenci mają do wyboru trzy specjalności:
  - energetyka i odnawialne źródła energii z zakresem kształcenia: energetyka rolnicza, elektroenergetyka, niekonwencjonalne źródła energii, projektowanie urządzeń energetycznych, eksploatacja urządzeń energetycznych,
  - mechatronika w rolnictwie z zakresem kształcenia: podstawy i algorytmy przetwarzania sygnałów, układy mikroprocesorowe, komputerowe systemy pomiarowe, komputerowe układy sterowania, mechatronika maszyn rolniczych i leśnych,
  - maszyny rolnicze i przemysłu spożywczego z zakresem kształcenia: teoria i konstrukcja maszyn rolniczych, użytkowanie maszyn ogrodniczych, maszyny i urządzenia przemysłu paszowego, projektowanie linii technologicznych, przetwórstwo owoców i warzyw.
5. **Objaśnienie oznaczeń:**
  - a) K (przed podkreśnikiem) - kierunkowe efekty kształcenia
  - b) A - profil ogólnoakademicki
  - c) 2 - studia drugiego stopnia
  - d) W - kategoria wiedzy
  - e) U - kategoria umiejętności
  - f) K (po podkreśniku) - kategoria kompetencji społecznych
  - g) R2A - efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych dla studiów drugiego stopnia
  - h) InzA - efekty kształcenia prowadzące do uzyskania kompetencji inżynierskich dla studiów drugiego stopnia
  - i) 01, 02, 03 i kolejne - numer efektu kształcenia

Symbol efektu kierunkowego	Kierunkowe efekty kształcenia na kierunku studiów - technika rolnicza i leśna po ukończeniu studiów drugiego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych
WIEDZA		
K2A_W01	Ma poszerzoną wiedzę w zakresie matematyki, statystyki i fizyki konieczną do formułowania i rozwiązywania złożonych zadań inżynierskich w zakresie techniki w produkcji rolnej oraz przetwórstwa żywności	R2A_W01
K2A_W02	Zna zaawansowane techniki informacyjne przydatne do sterowania i zarządzania produkcją rolniczą	R2A_W05
K2A_W03	Zna podstawowy skład chemiczny, metody oceny jakości głównych plonów rolniczych i leśnych oraz procesy ich czyszczenia i sortowania	R2A_W01 R2A_W04 InzA_W01
K2A_W04	Ma pogłębioną wiedzę dotyczącą właściwości fizycznych wybranych grup produktów rolnych i żywności	R2A_W01 R2A_W03 InzA_W01 InzA_W02
K2A_W05	Ma pogłębioną wiedzę nt. inżynierii produkcji polowej, ogrodniczej i leśnej	R2A_W05 InzA_W02 InzA_W05
K2A_W06	Ma pogłębioną wiedzę nt. inżynierii produkcji zwierzęcej	R2A_W05 InzA_W01 InzA_W04 InzA_W05
K2A_W07	Ma pogłębioną wiedzę nt. inżynierii przetwórstwa spożywczego	R2A_W05 InzA_W01 InzA_W02 InzA_W05
K2A_W08	Zna i rozumie wybrane pozatechniczne (społeczne, ekonomiczne, prawne, środowiskowe) uwarunkowania działalności inżynierskiej	R2A_W02 R2A_W06 InzA_W01 InzA_W02 InzA_W05
K2A_W09	Ma pogłębioną wiedzę nt. źródeł energii, elektroenergetyki i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych	R2A_W05 R2A_W06 InzA_W02
K2A_W10	Zna zasady optymalizacji systemów agrotechnicznych z wykorzystaniem układów mechatronicznych i inżynierii systemów	R2A_W05 InzA_W02
K2A_W11	Zna zasady planowania infrastruktury technicznej obszarów wiejskich i użytkowania maszyn rolniczych	R2A_W07 InzA_W02
K2A_W12	Ma zaawansowaną wiedzę w zakresie zastosowań aplikacji komputerowych w inżynierii rolniczej	R2A_W05 InzA_W02

K2A_W13	Zna podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego; umie korzystać z zasobów informacji patentowej	R2A_W08 InzA_W03 InzA_W04
K2A_W14	Zna podstawowe zasady procesów odnowy i analizy ryzyka	R2A_W05 R2A_W07 InzA_W02
K2A_W15	Zna szczegółowe zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości w zakresie aplikacji wiedzy nt. techniki rolniczej i leśnej	R2A_W09 InzA_W03 InzA_W04
K2A_W16	Ma wiedzę z zakresu metodyki prowadzenia badań naukowych i przygotowywania opracowań naukowych	R2A_W02 InzA_W02
UMIEJĘTNOŚCI		
K2A_U01	Potrafi pozyskiwać informacje z literatury, baz danych oraz innych źródeł, także w języku obcym uznawanym za język komunikacji międzynarodowej w dyscyplinie inżynieria rolnicza; potrafi dokonywać syntezy uzyskanych informacji, dokonywać ich interpretacji, a także wyciągać wnioski oraz formułować i uzasadniać opinie	R2A_U01
K2A_U02	Potrafi biegle porozumiewać się przy użyciu różnych technik w środowisku zawodowym oraz w innych środowiskach, także w języku obcym wykorzystując znajomość pojęć i słownictwa z zakresu techniki rolniczej i leśnej	R2A_U02
K2A_U03	Posiada umiejętność pisania sprawozdań i publikacji naukowych w języku polskim oraz krótkich doniesień naukowych w języku obcym na podstawie własnych badań	R2A_U08
K2A_U04	Posiada umiejętność przygotowywania wystąpień ustnych w języku polskim i języku obcym, dotyczących zagadnień z zakresu techniki rolniczej i leśnej oraz przetwórstwa spożywczego	R2A_U02 R2A_U09
K2A_U05	Potrafi posługiwać się technikami informacyjno-komunikacyjnymi do pozyskiwania i przetwarzania informacji związanych z działalnością inżynierską w zakresie techniki rolniczej i leśnej	R2A_U03
K2A_U06	Potrafi planować i przeprowadzać eksperymenty, w tym pomiary i symulacje komputerowe, interpretować uzyskane wyniki i wyciągać wnioski; potrafi wykorzystać do formułowania i rozwiązywania zadań inżynierskich metody analityczne, symulacyjne i eksperymentalne	R2A_U03 R2A_U05 InzA_U01 InzA_U02 InzA_U06 InzA_U07
K2A_U07	Potrafi - przy formułowaniu i rozwiązywaniu zadań z obszaru techniki rolniczej i leśnej - dokonywać syntezy wiedzy z różnych dziedzin i dyscyplin oraz zastosować podejście systemowe, uwzględniające także aspekty pozatechniczne	R2A_U05 InzA_U03
K2A_U08	Potrafi ocenić przydatność i możliwość wykorzystania nowych osiągnięć (technik	R2A_U06 InzA_U07

	i technologii) w zakresie produkcji rolnej, leśnej i przetwórstwa żywności	
K2A_U09	Potrafi dokonać identyfikacji i sformułować specyfikację złożonych zadań w zakresie produkcji rolnej, leśnej i przetwórstwa żywności, uwzględniając ich aspekty pozatechniczne	R2A_U06 InzA_U08
K2A_U10	Potrafi ocenić przydatność metod i narzędzi służących do rozwiązania zadania inżynierskiego, charakterystycznego dla produkcji rolnej, leśnej i przetwórstwa żywności, w tym dostrzec ograniczenia tych metod i narzędzi	R2A_U04 R2A_U06 InzA_U05
K2A_U11	Potrafi - zgodnie z zadaną specyfikacją, uwzględniając aspekty pozatechniczne - zaprojektować złożone urządzenie, obiekt, system lub proces, związane z techniką rolniczą, leśną i przetwórstwem żywności, oraz zrealizować ten projekt - przynajmniej w części - używając właściwych metod, technik i narzędzi, jeśli trzeba - przystosowując do tego celu istniejące lub opracowując nowe narzędzia	R2A_U04 R2A_U06
K2A_U12	Potrafi dokonać krytycznej analizy sposobu funkcjonowania i ocenić - zwłaszcza w powiązaniu z reprezentowaną dyscypliną obejmującą technikę rolniczą i leśną - istniejące rozwiązania: maszyny, urządzenia, obiekty, systemy, procesy, usługi itp.	R2A_U05 R2A_U07 InzA_U05 InzA_U06 InzA_U07 InzA_U08
K2A_U13	Ma umiejętności językowe typowe dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego w zakresie komunikacji dotyczącej techniki rolniczej i leśnej	R2A_U10 InzA_U04
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K2A_K01	Rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie, w tym samokształcenia zawodowego i samodoskonalenia w innych aspektach życia i pracy zawodowej	R2A_K01 R2A_K07
K2A_K02	Potrafi pracować w grupie, przyjmując w niej różne role, w tym kierować małym zespołem, określać priorytety i przyjmować odpowiedzialność za efekty pracy własnej i zespołu	R2A_K01 R2A_K02
K2A_K03	Potrafi określać priorytety podczas realizacji różnego typu zadań i przyjmować odpowiedzialność za efekty pracy własnej i zespołu	R2A_K02 R2A_K03
K2A_K04	Potrafi myśleć i działać w sposób kreatywny i przedsiębiorczy	R2A_K08 InzA_K02
K2A_K05	Posiada świadomość znaczenia społecznej, zawodowej i etycznej odpowiedzialności za prawidłowe wykorzystanie techniki rolniczej i leśnej do produkcji zdrowej żywności i wpływu tej techniki na środowisko naturalne i rozwój obszarów wiejskich	R2A_K05 InzA_K01

K2A_K06	Wykazuje znajomość działań zmierzających do ograniczenia ryzyka i przewidywania skutków działalności w zakresie szeroko rozumianego rolnictwa i środowiska oraz prawidłowo rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu	R2A_K04 R2A_K06
---------	---	--------------------

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji II stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia drugiego stopnia, 3 semestry, liczba punktów ECTS – 90.

III. PRAKTYKI:

Praktyka kierunkowa 4-tyg. (40h/tyg.) – 160 godz. po II semestrze.

Cele i treści kształcenia.

W ramach praktyki kierunkowej student zapoznaje się z charakterystyką przedsiębiorstwa prowadzącego produkcję w zakresie przetwórstwa rolno-spożywczego lub zakładania lasów i pozyskiwania drewna. Student poznaje strukturę organizacyjną zakładu, strukturę logistyczną, asortyment produkcji, stosowane technologie, urządzenia produkcyjne, urządzenia diagnostyczne.

Celem praktyk jest zapoznanie studenta z zawodem, który może być w przyszłości przez niego wykonywany. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez realizację jego elementów którymi są:

- aspekt wychowawczy, polegający na przygotowaniu studenta do pracy w zespole i pokazaniu mu znaczenia oraz wartości pracy na różnych stanowiskach,
- aspekt poznawczy, polegający na przedstawieniu studentowi praktycznych zastosowań wiadomości teoretycznych uzyskanych przez niego w czasie studiów: obejmuje on również możliwość weryfikacji nabytych umiejętności oraz zapoznanie się z metodami stosowanymi w praktyce,
- aspekt społeczny, tj. ukazanie studentowi jego miejsca i roli w gospodarce i społeczeństwie kraju,
- aspekt promocyjny daje szansę zaistnienia studenta w środowiskach potencjalnych pracodawców i przekonania ich o odpowiednim przygotowaniu do wykonywania zawodu.

Niniejsze praktyki powinny umożliwić studentowi pozyskania tematów prac dyplomowych związanych z praktycznymi realizacjami, a w konsekwencji ułatwienie absolwentowi znalezienia miejsca pracy.

Efekty kształcenia dla kierunku **Technologia żywności i żywienie człowieka**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze:** kierunek należy do obszaru kształcenia w zakresie nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia pierwszego stopnia – inżynierskie (7 semestrów).
4. **Absolwent:** cechuje go uniwersalność i różnorodność posiadanej wiedzy, umiejętności oraz kwalifikacji społecznych. Umiejscowienie kierunku w obszarze nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych oraz dodatkowo „nakładka inżynierska” sprawiają, że absolwenci studiów pierwszego stopnia – inżynierskich uzyskują wiedzę o charakterze typowo praktyczno – aplikacyjnym, nie tylko w zakresie nauk technologicznych i żywieniowych, ale także technicznych i ekonomicznych. Absolwent zdobywa wiedzę, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne rozumienia przemian zachodzących w składnikach żywności podczas przechowywania i procesów produkcyjnych, przeprowadzania sensorycznej, fizykochemicznej i mikrobiologicznej analizy żywności; rozumienia uwarunkowań bezpiecznej produkcji żywności, przeprowadzania toksykologicznej analizy żywności; projektowania technologicznego zakładów przemysłu spożywczego; rozumienia podstaw funkcjonowania układu pokarmowego i współtowarzyszących, rozumienia zasad racjonalnego żywienia człowieka; wykorzystania surowców do produkcji żywności, wykorzystania metod utrwalania żywności, doboru operacji oraz procesów jednostkowych w technologii żywności; a także rozumienia i stosowania podstawowych zasad ekonomii, organizacji i zarządzania w przemyśle żywnościowym oraz kreowania przedsiębiorczości osobistej. Uzyskiwane kompetencje społeczne pozwalają na odgrywanie właściwej roli w życiu społecznym i gospodarczym. Aplikacyjny charakter studiów na kierunku technologia żywności i żywienie człowieka wynika również z efektów kształcenia osiągniętych w ramach zajęć prowadzonych w laboratoriach i pracowniach (halach) technologicznych, a także w trakcie odbywanych zajęć terenowych oraz praktyk zawodowych. Wykształcenie ogólne i podstawowe pozwala dodatkowo na wyrobienie umiejętności i nabycie kompetencji w zakresie: opisu matematycznego zjawisk fizycznych i procesów przetwarzania żywności, pomiaru podstawowych wielkości fizycznych i analizy zjawisk fizycznych, rozumienia procesów chemicznych i biochemicznych zachodzących w żywności i organizmie, rozpoznawania zagrożeń dla środowiska przyrodniczego oraz podejmowania działań na rzecz szeroko rozumianej ochrony środowiska przyrodniczego, w tym szczególnie w kontekście produkcji żywności.
5. **Objaśnienie oznaczeń:**
  - a) K (przed podkreślnikiem) - kierunkowe efekty kształcenia
  - b) A - profil ogólnoakademicki
  - c) I - studia pierwszego stopnia
  - d) W - kategoria wiedzy
  - e) U - kategoria umiejętności
  - f) K (po podkreślniku) - kategoria kompetencji społecznych

- g) R1A - efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych dla studiów pierwszego stopnia
- h) InzA - efekty kształcenia prowadzące do uzyskania kompetencji inżynierskich na studiach pierwszego stopnia
- i) 01, 02, 03 i kolejne - numer efektu kształcenia

Symbol efektu kierunkowego	Efekty kształcenia dla kierunku studiów technologia żywności i żywienie człowieka - po ukończeniu studiów pierwszego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych
WIEDZA		
K1_W01	Opisuje budowę materii, rodzaje wiązań chemicznych i podstawowe procesy chemiczne oraz fizykochemiczne zachodzące w materii nieorganicznej	R1A_W01 InzA_W02
K1_W02	Ma wiedzę z zakresu chemii organicznej, biochemii i chemii żywności na temat budowy i właściwości podstawowych grup związków organicznych: cech fizykochemicznych, biochemicznych oraz funkcji technologicznych i żywieniowych	R1A_W01 InzA_W02 InzA_W05
K1_W03	Ma wiedzę z zakresu matematyki pozwalającą na analizę, modelowanie i projektowanie zjawisk podczas produkcji i przechowywania żywności oraz analizę modeli żywieniowych	R1A_W01 InzA_W02
K1_W04	Zna podstawowe zjawiska z zakresu mechaniki, hydrodynamiki, termodynamiki, elektrodynamiki i optyki oraz metody wyznaczania wielkości fizycznych wykorzystywanych w technologii żywności i ocenie stanu odżywienia	R1A_W01 InzA_W02
K1_W05	Definiuje podstawowe terminy, kategorie i procesy ekonomiczne w skali mikro- i makroekonomicznej oraz z zakresu ekonomiki przedsiębiorstwa żywnościowego	R1A_W02 R1A_W07 InzA_W03
K1_W06	Zna budowę bilansu finansowego, typy operacji bilansowych oraz funkcjonowanie i zastosowanie kont księgowych	R1A_W02 InzA_W03
K1_W07	Zna hierarchię poziomów organizacji życia, funkcjonowanie ekosystemu, proces sukcesji, warunki osiągania względnej równowagi biocenoz, hipotezy odnoszące się do znaczenia różnorodności gatunkowej dla funkcjonowania ekosystemów	R1A_W01 R1A_W03 R1A_W07 InzA_W01
K1_W08	Definiuje podstawowe pojęcia, zakres i zadania higieny produkcji i toksykologii żywności, toksykologię substancji chemicznych występujących w środowisku i w żywności oraz ich biotransformację w organizmie żywym	R1A_W03 R1A_W06 InzA_W01 InzA_W05
K1_W09	Ma wiedzę z zakresu najważniejszych fizycznych i fizykochemicznych przemian surowców spożywczych; wykonywania podstawowych obliczeń	R1A_W03 R1A_W04 InzA_W01

	procesowych związanych z bilansowaniem strumieni masy i energii oraz kinetyki procesów	InzA_W02
K1_W10	Charakteryzuje drobnoustroje występujące w żywności, kryteria higieny procesu i bezpieczeństwa żywności, metody ich oznaczania oraz ich pozytywne i negatywne oddziaływania na składniki żywności	R1A_W04 R1A_W06 InzA_W02
K1_W11	Charakteryzuje żywność jako źródło składników pokarmowych, rolę składników pokarmowych w organizmie człowieka, skutki ich niedoborów lub nadmiarów oraz zasady planowania jadłospisów w żywieniu zbiorowym oraz zasady racjonalnego odżywiania	R1A_W04 InzA_W01
K1_W12	Charakteryzuje przemiany biologiczne, fizyczne, chemiczne i enzymatyczne podczas przechowywania surowców i produktów spożywczych i ich wpływ na gospodarkę przechowalniczą i magazynową	R1A_W03 R1A_W04 InzA_W01
K1_W13	Zna rozwiązania techniczne i technologiczne stosowane w przechowalnictwie i przetwórstwie surowców i żywności oraz potrafi zaproponować linię produkcyjną lub przechowalniczą	R1A_W05 InzA_W02 InzA_W05
K1_W14	Charakteryzuje, stosownie do studiowanej specjalności, elementy środowiska produkcji zapewniające wysokie standardy higieny i ich znaczenie w produkcji bezpiecznej żywności w aspekcie żywieniowo-zdrowotnym	R1A_W05 InzA_W05
K1_W15	Definiuje antropopresję, jej formy, wpływ na funkcjonowanie składowych ekosystemu, mechanizm działania multistresu (indeksu czynników środowiska) na podsystem producentów i konsumentów	R1A_W01 R1A_W03 R1A_W06 R1A_W07
K1_W16	Zna podstawowe zasady dobrych obyczajów w nauce, prawa autorskiego, informacji patentowej, etykiety i sztuki dyplomacji, bezpieczeństwa i higieny pracy, ergonomii pracy i produktu oraz wybrane pozatechniczne aspekty funkcjonowania społeczeństwa	R1A_W02 R1A_W08 InzA_W03
K1_W17	Zna czynniki kształtujące przedsiębiorczość osobistą, wybrane techniki zarządzania czasem, skutecznego komunikowania się i negocjacji, podstawowe techniki i narzędzia związane z zakładaniem i prowadzeniem działalności gospodarczej	R1A_W02 R1A_W07 R1A_W09 InzA_W03 InzA_W04
K1_W18	Ma ogólne wiadomości o procesie inwestycyjnym, cyklu życia obiektów i systemów oraz ogólnych zasadach projektowania zakładów przemysłu spożywczego	R1A_W03 InzA_W03
K1_W19	Zna zasady inżynierii procesowej, źródła strat ciśnienia w instalacjach procesowych, znaczenie liczb kryterialnych w obliczeniach inżynierskich, charakter ruchu płynu i mechanizmy przenoszenia ciepła oraz masy, specyfikę poszczególnych operacji jednostkowych, klasyfikuje operacji jednostkowych na podstawie zmienności parametrów procesu w czasie oraz ze względu na charakter siły napędowej	R1A_W03
K1_W20	Zna podstawowe zasady budowy i właściwości	R1A_W04

	podstawowych materiałów konstrukcyjnych, budowy maszyn i urządzeń stosowanych w przemyśle spożywczym, zasad wykonywania pomiarów przemysłowych, a także podstawowe zasady rysunku technicznego	InzA_W05
K1_W21	Zna podstawowe techniki analizy chemicznej, instrumentalnej i sensorycznej do oceny jakości i świeżości żywności oraz metody stosowane do oznaczania podstawowych składników żywnościowych (białek, cukrowców, tłuszczów, witamin i związków mineralnych)	R1A_W05
K1_W22	Zna istotę procesu planowania w przedsiębiorstwie, rodzaje planów, typy struktur organizacyjnych, metody i techniki organizatorskie, różnice pomiędzy kierowaniem a przewodem, typami osobowości kierowników, stosowanymi stylami kierowania; istotę wybranych technik zarządzania projektem oraz jakościowych i ilościowych metod zarządzania	R1A_W05 InzA_W04 InzA_W05
K1_W23	Zna elementy składowe dobrych praktyk rolniczych (GAP), laboratoryjnych (GLP) oraz produkcyjnych i higienicznych (GMP/GHP), podstawowe koncepcje zarządzania jakością, zasady i etapy HACCP w produkcji i obrocie żywnością oraz podstawowe znormalizowane systemy zarządzania jakością i bezpieczeństwem żywności	R1A_W05 InzA_W04
UMIEJĘTNOŚCI		
K1_U01	Potrafi korzystać z różnych źródeł wiedzy (branżowych, naukowych, krajowych i zagranicznych baz danych, podręczników, stron www., itp.) do tworzenia własnych prac autorskich, z zachowaniem praw własności intelektualnej	R1A_U01 R1A_U03
K1_U02	Opracowuje i prezentuje z użyciem technik komputerowych oraz graficznej prezentacji wyniki badań własnych i innych autorów	R1A_U02 InzA_U01 InzA_U02
K1_U03	Umiejętnie korzysta z podstawowych aktów prawnych związanych z żywnością i żywieniem człowieka	R1A_U02 InzA_U03
K1_U04	Stosuje technologie informatyczne do rozwiązywania podstawowych zadań inżynierskich, w tym obliczeniach statystycznych na wielkościach zmierzonych z szacowaniem ich niepewności oraz przy opracowaniu modeli statystycznych, testowaniu hipotez badawczych związanych z produkcją żywności i żywieniem człowieka	R1A_U03 R1A_U04 InzA_U02
K1_U05	Potrafi zaplanować i przeprowadzić pod kierunkiem opiekuna proste doświadczenia, ich analizę matematyczną i statystyczną oraz formułować poprawne wnioski	R1A_U04 InzA_U01 InzA_U02
K1_U06	Określa zagrożenia dla środowiska przyrodniczego, działania na rzecz ochrony środowiska naturalnego oraz związek między środowiskiem a jakością surowców w kontekście produkcji żywności i żywienia człowieka	R1A_U05 InzA_U03
K1_U07	Wskazuje procesy jednostkowe przydatne w opracowaniu optymalnych założeń do projektowania linii technologicznych w przemyśle spożywczym oraz	R1A_U05 InzA_U06

	opracowuje (zgodnie z realizowaną specjalnością) część technologiczną dokumentacji projektowej zakładu przemysłu spożywczego	InzA_U08
K1_U08	Przewiduje, stosownie do studiowanej specjalności, zmiany cech fizykochemicznych składników surowców i żywności podczas wytwarzania, pakowania, przechowywania, dystrybucji oraz monitorowania jakości produktów żywnościowych	R1A_U05
K1_U09	Ma umiejętność identyfikacji i szacowania zagrożeń oraz doboru środków kontroli bezpieczeństwa żywności, monitorowania i wdrażania działań korygujących w aspekcie jakości i bezpieczeństwa żywności	R1A_U05 InzA_U08
K1_U10	Opracowuje plany optymalizacji finansowej procesu produkcyjnego dla wybranego przedsiębiorstwa, kalkulacje kosztów działalności produkcyjnej przedsiębiorstwa na podstawie przeprowadzonego rachunku opłacalności przedsięwzięć rozwojowych	R1A_U05 InzA_U03 InzA_U04
K1_U11	Potrafi zaprojektować, stosownie do studiowanej specjalności, wyposażenie w środki techniczne (urządzenia, aparaturę) dla określonej branży przemysłu spożywczego oraz określić sposób weryfikacji poprawności proponowanego rozwiązania	R1A_U06 InzA_U06 InzA_U08
K1_U12	Analizuje skład chemiczny, właściwości sensoryczne i fizykochemiczne surowców i żywności z wykorzystaniem urządzeń i aparatów typowych dla przemysłu spożywczego i laboratoriów kontroli jakości	R1A_U06
K1_U13	Dobiera metody i techniki wprowadzania na rynek nowych produktów spożywczych z umiejętnym, kompleksowym i interaktywnym spojrzeniem na zagadnienia jakości żywności i żywienia, bezpieczeństwa żywności oraz zdrowia	R1A_U05 R1A_U06 InzA_U05
K1_U14	Określa wady i zalety rozwiązań typowych oraz ich innowacji z zakresu żywienia człowieka, pozyskiwania surowców, ich przechowywania i przetwórstwa, magazynowania i dystrybucji wyrobów gotowych z uwzględnieniem ich pozatechnicznych aspektów	R1A_U07 InzA_U04 InzA_U05 InzA_U06 InzA_U07
K1_U15	Projektuje struktury i podstawowe elementy dokumentacji systemów zarządzania jakością i bezpieczeństwem żywności z uwzględnieniem analizy procesów produkcji i obrotu środkami spożywczymi	R1A_U06 InzA_U03
K1_U16	Formułuje i przedstawia krytyczną analizę surowców, materiałów, urządzeń i technologii stosowanych w produkcji, pakowaniu, przechowywaniu, monitoringu jakości i obrocie żywnością	R1A_U05 InzA_U05 InzA_U07
K1_U17	Potrafi ocenić istniejące rozwiązania w zakresie żywienia człowieka technologii przechowywania i przetwórstwa surowców pochodzenia roślinnego i zwierzęcego oraz proponuje innowacje w tym zakresie	R1A_U05 InzA_U05 InzA_U07
K1_U18	Sporządza prace pisemne o strukturze typowej dla tego typu opracowań (sprawozdania, projekty, referaty, pracę inżynierską) konfrontując swoje przemyślenia i wyniki własnej pracy z informacjami teoretycznymi oraz	R1A_U08

	wynikami publikowanymi przez innych autorów	
K1_U19	Przygotowuje wystąpienia i prezentacje ustne dotyczące zagadnień związanych z kierunkiem studiów, w tym wykorzystuje znajomość specjalistycznego języka obcego (najczęściej angielskiego) do przygotowania krótkich wystąpień ustnych	R1A_U09
K1_U20	Posługuje się jednym ze współczesnych języków obcych na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy, z wykorzystaniem słownictwa z zakresu kierunku studiów	R1A_U10
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K1_K01	Ma świadomość i rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie, samodoskonalenia i podnoszenia kwalifikacji zawodowych w kontekście ciągłego rozwoju wiedzy zakresu żywienia człowieka technologicznej i zmieniającego się rynku pracy	R1A_K01 R1A_K07
K1_K02	Pracuje w zespołach i przyjmuje w nich różne role ze świadomością odpowiedzialności i konsekwencji za własne i zespołowe działanie	R1A_K02
K1_K03	Aktywnie uczestniczy w dyskusji oraz zachowuje otwartość na poglądy innych osób	R1A_K02
K1_K04	Posiada zdolność do kierowania zespołem biorącym udział w procesie podejmowania krytycznych decyzji i ich uzasadnienia w realizacji różnych zadań związanych z tworzeniem założeń projektowych, technologicznych oraz realizacji procesu produkcyjnego	R1A_K03
K1_K05	Ma świadomość konieczności poszanowania praw autorskich oraz twórczej roli własnej osoby w przygotowaniu różnego typu prac własnych	R1A_K03
K1_K06	Prezentuje aktywną postawę wobec problemów decyzyjnych oraz potrzeby organizowania i integrowania pracy w zespole w celu zwiększenia efektywności działań (grupy studenckiej, pracowników przedsiębiorstwa, itp.)	R1A_K04
K1_K07	Ma świadomość znaczenia społecznej, zawodowej i etycznej odpowiedzialności za rolę prawidłowego żywienia szeroko rozumiane środowisko produkcji, wartość odżywczą i prozdrowotną oraz bezpieczeństwo produkowanej żywności	R1A_K05 InzA_K01
K1_K08	Dbą o porządek na stanowisku pracy oraz ma świadomość konieczności przestrzegania zasad bezpieczeństwa i higieny pracy (BHP) w działaniach związanych z żywieniem i produkcją żywności	R1A_K05
K1_K09	Ma świadomość znaczenia stanu środowiska przyrodniczego dla zachowania bioróżnorodności oraz zdrowia człowieka, a także postaw proekologicznych i etycznych kadry inżynierskiej i znaczenia środowiskowych uwarunkowań w żywieniu człowieka, produkcji żywności wysokiej jakości	R1A_K06 InzA_K01
K1_K10	Jest świadomy konieczności działań perspektywicznych i przedsiębiorczych kadry inżynierskiej związanej z żywieniem człowieka, produkcją żywności	R1A_K08 InzA_K02

	i wykorzystywania w tym celu najnowszych zdobyczy nauki i praktyki przemysłowe	
--	--	--

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji I stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia pierwszego stopnia, 7 semestrów, liczba punktów ECTS – 210.

III. PRAKTYKA:

Wymiar praktyki: 4 tygodnie (160 godzin).

Cele kształcenia: Poznanie i analiza zasobów technicznych zakładu przemysłowego lub laboratorium, linii technologicznej lub stosowanych procedur analitycznych, uwarunkowań ekonomicznych działalności zakładu przemysłowego lub laboratorium, społecznych aspektów produkcji w zakładzie przemysłowym lub laboratorium.

Treści kształcenia: Charakterystyka surowców, półproduktów, wyrobów gotowych, odpadów i ich bilanse. Zasoby techniczne zakładu lub laboratorium (linie produkcyjne, maszyny i urządzenia, wyposażenie laboratorium). Procesy i operacje jednostkowe mające miejsce podczas produkcji żywności, procedury analityczne oznaczania jakości surowców i wyrobów. Systemy zarządzania jakością i bezpieczeństwem żywności w zakładzie, stosowane normy i standardy. Uwarunkowania ekonomiczne działalności zakładu przemysłowego lub laboratorium (rentowność i obroty branży, koszty działalności, możliwość zwiększenia zysku w zakładzie). Społeczne aspekty produkcji w zakładzie przemysłowym lub laboratorium (gospodarka odpadami, ściekami, ochrona środowiska).

Efekty kształcenia dla kierunku **Technologia żywności i żywienie człowieka**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze:** kierunek należy do obszaru kształcenia w zakresie nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia drugiego stopnia (3 semestry).
4. **Absolwent:** na podstawach teoretycznych studiów pierwszego stopnia i z umiejętnością posługiwania się komplementarną wiedzą z chemii, matematyki, fizyki, biochemii, mikrobiologii i ekologii, uzyskuje pogłębioną wiedzę z zakresu nauk technicznych, technologicznych, ekonomicznych i żywienia człowieka. Absolwent jest wysokiej klasy specjalistą w zakresie przetwarzania, utrwalania, przechowywania żywności i kontroli jej jakości. Jest przygotowany do twórczej pracy na stanowiskach inżynierskich i menedżerskich w przedsiębiorstwach przetwórstwa spożywczego, w zakładach zajmujących się pozyskiwaniem, przechowywaniem i dystrybucją żywności oraz żywieniem człowieka. Potrafi zorganizować i optymalizować produkcję włącznie z doborem maszyn i urządzeń oraz przeprowadzić jej ekonomiczną kalkulację. Posiada znajomość zasad marketingu, prawa żywnościowego oraz prawidłowego żywienia człowieka. Posiada kwalifikacje z zakresu organizacji i zarządzania produkcją w przedsiębiorstwach przemysłu spożywczego. Posiada pogłębioną wiedzę z zakresu zintegrowanych systemów zarządzania jakością i statystycznego sterowania procesami. Zna przynajmniej jeden język obcy w stopniu umożliwiającym porozumiewanie się i korzystanie z literatury specjalistycznej oraz posiadają wiedzę z zakresu metodologii prowadzenia badań naukowych, posługiwania się komputerem i pracy ze specjalistycznym oprogramowaniem.

Studia specjalnościowe realizowane na drugim stopniu umożliwiają rozszerzenie wiedzy kierunkowej o treści ściśle związane z: technologią żywności (z możliwością dalszej specjalizacji w zależności od miejsca realizacji pracy dyplomowej), żywieniem człowieka, inżynierią przetwórstwa żywności. Absolwent jest przygotowany do kontynuacji nauki na studiach trzeciego stopnia (doktoranckich).

5. **Objaśnienie oznaczeń:**

a) K (przed podkreślnikiem)	-	kierunkowe efekty kształcenia
b) A	-	profil ogólnoakademicki
c) 2	-	studia drugiego stopnia
d) W	-	kategoria wiedzy
e) U	-	kategoria umiejętności
f) K (po podkreślniku)	-	kategoria kompetencji społecznych
g) R2A	-	efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych dla studiów drugiego stopnia
h) InzA	-	efekty kształcenia prowadzące do uzyskania kompetencji inżynierskich na studiach drugiego stopnia
i) 01, 02, 03 i kolejne	-	numer efektu kształcenia

Symbol efektu kierunkowego	Efekty kształcenia dla kierunku studiów technologia żywności i żywienie człowieka - po ukończeniu studiów drugiego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych
WIEDZA		
K2_W01	Ma wiedzę w zakresie statystyki, informatyki i teorii eksperymentu, niezbędną do rozwiązywania problemów związanych z przetwarzaniem i analizą danych za pomocą technik informatycznych; formułowania wyniku pomiaru z uwzględnieniem niepewności, modelowania równań regresji, testowania hipotez oraz probabilistycznego formułowania wniosków	R2A_W01
K2_W02	Ma wiedzę nt. struktury i funkcji enzymów oraz wpływu modyfikacji enzymu na jego aktywność, a także doboru metod izolowania, oczyszczania i immobilizacji enzymów w dziedzinie przetwórstwa żywności i żywienia człowieka	R2A_W01 InzA_W01
K2_W03	Ma podstawową wiedzę nt. rodzin białek, budowy fragmentów biologicznie aktywnych w białkach, m.in. epitopów liniowych i konformacyjnych oraz nt. możliwości technologicznego oddziaływania na strukturę epitopów lub ich inaktywację oraz wykorzystania w żywieniu człowieka	R2A_W01 InzA_W01
K2_W04	Definiuje podstawowe pojęcia i zagadnienia dotyczące polityki wyżywienia ludności, cele polityki żywnościowej państwa oraz wyzwania w zakresie wyżywienia i demografii	R2A_W02 InzA_W03
K2_W05	Ma zaawansowaną wiedzę ekonomiczną, która pozwala na tworzenie wizji i strategii firmy	R2A_W02 InzA_W03
K2_W06	Definiuje podstawowe elementy strukturalne konkurencyjności przedsiębiorstwa oraz sposoby budowania konkurencyjności współczesnych przedsiębiorstw	R2A_W02 InzA_W03
K2_W07	Objasnia teoretyczne podstawy statystycznej kontroli jakości i statystycznego sterowania procesami oraz zasady stosowania planów badania i narzędzi SSP	R2A_W02 InzA_W04
K2_W08	Definiuje pojęcia związane z systemami zarządzania jakością, bezpieczeństwem żywności, środowiska oraz BHP oraz wymagania zawarte w standardach dotyczących systemów zarządzania	R2A_W02 InzA_W04
K2_W09	Posiada rozszerzoną wiedzę na temat technicznych i procesowych uwarunkowań produkcji żywności oraz trendów w zastosowaniu nowych technologii w utrwalaniu żywności i doskonaleniu jej jakości w aspekcie żywienia człowieka i zdrowia społecznego	R2A_W03 InzA_W02 InzA_W05
K2_W10	Posiada rozszerzoną wiedzę na temat własności fizycznych i funkcjonalnych żywności, metod ich pomiaru oraz ich powiązania z procesem technologicznym oraz wymaganiami dotyczącymi żywienia człowieka	R2A_W03 InzA_W01 InzA_W02 InzA_W05
K2_W11	Wymienia czynniki determinujące sposób odżywiania się populacji w różnych regionach świata w relacji do	R2A_W04

	występowania przewlekłych chorób niezakaźnych	
K2_W12	Charakteryzuje żywieniowe i pozażywieniowe czynniki ryzyka rozwoju chorób dietozależnych	
K2_W13	Wymienia korzyści i zalety diet alternatywnych oraz sposoby uzupełniania niedoborów składników odżywczych na poziomie jednostki i społeczeństwa/populacji	
K2_W14	Opisuje możliwości i cele profilaktyki żywieniowej dotyczące aktualnych i przewidywanych problemów w aspekcie zdrowia społecznego	
K2_W15	Wymienia powody stosowania dodatków funkcjonalnych do żywności, a także mechanizmy rynkowe dotyczące wysoko przetworzonych produktów spożywczych, m.in. GMO w dziedzinie przetwórstwa żywności i żywienia człowieka	
K2_W16	Identyfikuje procesy i etapy niezbędne do wprowadzenia nowego produktu na rynek oraz czynniki determinujące sukces bądź porażkę produktu wprowadzanego na rynek	R2A_W05 R2A_W06
K2_W17	Proponuje dobór specyficznych enzymów i warunków środowiska do celowych modyfikacji białek, węglowodanów i tłuszczu, a także procesy technologiczne służące produkcji żywności hipoałergicznej i poprawie jakości żywienia	R2A_W05 R2A_W06
K2_W18	Posiada wiedzę o najnowszych trendach w produkcji surowców oraz o innowacjach technologicznych i technicznych w produkcji żywności i żywieniu człowieka	R2A_W05 R2A_W06
K2_W19	Zna ogólne zasady znakowania żywności w oparciu o prawo żywnościowe	R2A_W05 R2A_W06
K2_W20	Zna podstawowe zasady dobrych obyczajów w nauce, prawa autorskiego, informacji patentowej, etykiety i sztuki dyplomacji, bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ergonomii pracy i produktu	R2A_W08
UMIEJĘTNOŚCI		
K2_U01	Wyszukuje, twórczo analizuje i podsumowuje wiedzę z dostępnych źródeł (podręczniki, czasopisma branżowe i naukowe, Internet, itp. – również materiały obcojęzyczne)	R2A_U01
K2_U02	Analizuje strukturę i funkcje biologicznie aktywnych związków w żywności i żywieniu człowieka	
K2_U03	Opracowuje matematycznie i statystycznie wyniki badań własnych i innych autorów	R2A_U02
K2_U04	Stosuje oprogramowanie komputerowe do opracowania i prezentacji wyników badań	R2A_U03
K2_U05	Planuje, przeprowadza i analizuje wyniki prostych eksperymentów laboratoryjnych z zastosowaniem poznanych na wcześniejszych modułach metod, technik i procedur analitycznych w dziedzinie przetwórstwa żywności i żywienia człowieka	R2A_U04 InzA_U01
K2_U06	Projektuje zintegrowany system zarządzania oraz przeprowadza audit wewnętrzny systemu zarządzania	R2A_U04 InzA_U02
K2_U07	Stosuje narzędzia SKJ i SPC do wszechstronnej analizy problemów technologicznych	InzA_U05

K2_U08	Analizuje podstawowe problemy produkcyjne, ekonomiczne i społeczne współczesnej polityki żywnościowej z uwzględnieniem bezpieczeństwa żywnościowego i zdrowia człowieka	R2A_U05 InzA_U03 InzA_U04
K2_U09	Przeprowadza zaawansowaną analizę ekonomiczną działalności firmy, m.in. projektuje strategię konkurencji przedsiębiorstw, ocenia ich pozycje konkurencyjne oraz tworzy scenariusze przyszłości	
K2_U10	Dobiera wyposażenie techniczne instalacji i elementy linii procesowych zgodne z trendami i innowacjami w poszczególnych branżach przemysłu spożywczego	R2A_U06 InzA_U06
K2_U11	Rozwija umiejętność kompleksowego i interaktywnego spojrzenia na zagadnienia jakości żywienia, bezpieczeństwa żywności i żywienia, zdrowia oraz metody biooceny żywności	R2A_U06 InzA_U06 InzA_U07
K2_U12	Proponuje i projektuje nowe rodzaje żywności, suplementów i potraw z wykorzystaniem najnowszych trendów w żywieniu człowieka produkcji surowców, technik i technologii ich przetwórstwa oraz preferencji konsumenckich	R2A_U06 InzA_U05 InzA_U08
K2_U13	Przygotowuje koncepcję nowych produktów z uwzględnieniem trendów rynku, aspektów żywieniowo-zdrowotnych oraz preferencji konsumenckich	R2A_U07 InzA_U05 InzA_U08
K2_U14	Projektuje strategię konkurencji przedsiębiorstw przemysłu spożywczego	R2A_U07 InzA_U08
K2_U15	Sporządza prace pisemne w postaci sprawozdań, seminariów, projektów i pracy dyplomowej o strukturze typowej dla tego typu utworów	R2A_U08
K2_U16	Sporządza krótkie prace pisemne z wykorzystaniem specjalistycznego języka obcego	
K2_U17	Wykorzystuje znajomość specjalistycznego języka obcego (najczęściej angielskiego) do przygotowania krótkich wystąpień ustnych	R2A_U09
K2_U18	Znajomość języka obcego wykorzystuje do zapoznawania się z wiedzą specjalistyczną dostępną w postaci publikacji, instrukcji, patentów i aktów prawnych oraz tworzenia prac pisemnych i wystąpień ustnych z wykorzystaniem słownictwa typowego dla kierunku technologia żywności i żywienie człowieka	R2A_U10
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K2_K01	Rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie oraz podnoszenia kompetencji zawodowych, osobistych i społecznych	R2A_K01 R2A_K07
K2_K02	Organizuje pracę lub podział zadań na stanowisku badawczym przy planowaniu i realizacji doświadczeń, projektów, seminariów	R2A_K02 InzA_K02
K2_K03	Ma świadomość zasad pracy w zespole i ponoszenia odpowiedzialności za wspólnie realizowane zadania	
K2_K04	Aktywnie uczestniczy w dyskusji z zachowaniem otwartości na poglądy innych osób	
K2_K05	Ma świadomość konieczności stosowania zasad dobrych obyczajów w nauce, poszanowania praw autorskich oraz twórczej roli własnej osoby w przygotowaniu różnego typu prac własnych	R2A_K03

K2_K06	Dostrzega problemy związane z prawidłową organizacją i realizacją pracy (zarówno badawczej jak i w przemyśle)	R2A_K04
K2_K07	Wykazuje zaangażowanie w przygotowaniu i realizacji auditów	
K2_K08	Ma świadomość możliwości wpływania na działalność firmy i jakość produkowanej żywności poprzez potrzeby żywieniowe określonych grup ludności rozwiązania surowcowe, techniczne i technologiczne	
K2_K09	Ma świadomość znaczenia społecznej, zawodowej i etycznej odpowiedzialności za poprawę jakości żywienia poprzez odpowiednią wartość odżywczą i prozdrowotną produkowanej żywności oraz zagrożeń wynikających z globalizacji produkcji	R2A_K05 R2A_K06 InzA_K01
K2_K10	Ma świadomość konieczności rzetelnego i właściwego znakowania żywności w zakresie wartości odżywczej i oświadczeń zdrowotnych	R2A_K05 R2A_K06

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji II stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia drugiego stopnia, 3 semestry, liczba punktów ECTS – 90.

III. PRAKTYKA:

Wymiar praktyki: 4 tygodnie (160 godzin)

Cele kształcenia: Krytyczna analiza zasobów technicznych zakładu przemysłowego lub laboratorium, linii technologicznej lub stosowanych procedur analitycznych, uwarunkowań ekonomicznych działalności zakładu przemysłowego lub laboratorium, społecznych aspektów produkcji w zakładzie przemysłowym lub laboratorium.

Treści kształcenia: Charakterystyka wybranych surowców, półproduktów, wyrobów gotowych, operacji jednostkowych lub działu produkcyjnego. Zasoby techniczne wybranego działu w zakładzie lub laboratorium (linie produkcyjne, maszyny i urządzenia, wyposażenie laboratorium). Wybrane procesy i operacje jednostkowe mające miejsce podczas produkcji i oceny żywności. Systemy zarządzania jakością i bezpieczeństwem żywności w zakładzie, stosowane normy i standardy. Funkcjonalność układu pomieszczeń w zakładzie z uwzględnieniem pomieszczeń produkcyjnych, socjalnych i dróg komunikacji. Gospodarka odpadami, ściekami i produktami ubocznymi w zakładzie przemysłowym.

Efekty kształcenia dla kierunku **Towaroznawstwo**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze:** kierunek należy do obszarów kształcenia w zakresie: nauk społecznych i nauk przyrodniczych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia pierwszego stopnia – inżynierskie (7 semestrów).
4. **Absolwent:** cechuje go uniwersalność i różnorodność posiadanej wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. Umiejscowienie kierunku w obszarze nauk przyrodniczych i nauk społecznych oraz dodatkowo „nakładką inżynierską” sprawiają, że absolwent studiów pierwszego stopnia – inżynierskich uzyskuje wiedzę o charakterze typowo praktyczno - aplikacyjnym.

Absolwent: posiada niezbędną wiedzę i umiejętności do zrozumienia podstawowych zjawisk i procesów społecznych, przyrodniczych oraz ekonomicznych zachodzących w poszczególnych fazach cyklu życia towarów, oddziaływania produktu i procesu technologicznego na środowisko, zarządzania jakością, zasadach funkcjonowania europejskiego i krajowego prawa żywnościowego oraz systemach zapewnienia bezpieczeństwa żywności, o normach i regulacjach (prawnych, organizacyjnych, moralnych, etycznych) organizujących struktury i instytucje społeczne oraz formy indywidualnej przedsiębiorczości, zasad ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego, a także potrafią: prawidłowo wykorzystać i ocenić przydatność rutynowych metod, technik, narzędzi i materiałów do rozwiązywania zadań inżynierskich; ocenić autentyczność produktu lub wykryć jego zafałszowanie (na podstawie) za pomocą właściwości fizyko-chemicznych, zaprojektować wyrób, system lub proces produkcji żywności i artykułów przemysłowych, właściwie analizować przyczyny i przebieg procesów społecznych i zjawisk przyrodniczych oraz wykorzystać zdobytą wiedzę do rozstrzygania dylematów w pracy zawodowej. Uzyskiwane kompetencje społeczne umożliwiają absolwentom w pracy zawodowej: aktywnie uczestniczyć w pracy grupowej oraz kierować zespołami ludzkimi, myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy, określać priorytety służące realizacji określonego zadania, radzić sobie w rozstrzygnięciu dylematów oraz ponoszenia odpowiedzialności za podejmowane decyzje. Wykształcenie ogólne i podstawowe pozwala dodatkowo na wyrobienie umiejętności i kompetencji w zakresie: matematycznego opisu zjawisk fizycznych i procesów chemicznych, rozumienia zjawisk i procesów biochemicznych oraz przemian mikrobiologicznych występujących w życiu codziennym, doboru materiałów do zastosowań technicznych, czytania rysunków i schematów maszyn, urządzeń, układów technicznych i technologicznych oraz przygotowania opisu ich budowy i zasady działania, a także identyfikacji i oceny zastosowanych surowców i produktów, analizy porównawczej produktów przemysłowych i żywności, statystycznego opisu danych doświadczalnych; doboru rodzaju i materiału opakowania do ochrony produktów; określenia metod i warunków przechowywania i składowania towarów, rozumienia istoty zagrożeń środowiskowych.

5. **Objaśnienia oznaczeń**

- a) K (przed podkreślnikiem) - kierunkowe efekty kształcenia

- b) A - profil ogólnoakademicki
- c) 1 - studia pierwszego stopnia
- d) W - kategoria wiedzy
- e) U - kategoria umiejętności
- f) K (po podkreślniku) - kategoria kompetencji społecznych
- g) S1A - efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych dla studiów pierwszego stopnia
- h) InzA - efekty kształcenia prowadzące do uzyskania kompetencji inżynierskich na studiach pierwszego stopnia
- i) P1A - efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk przyrodniczych dla studiów pierwszego stopnia
- j) 01, 02, 03 i kolejne - numer efektu kształcenia

Symbol efektu kierunkowego	Efekty kształcenia dla kierunku studiów towaroznawstwo - po ukończeniu studiów pierwszego stopnia absolwent:	Symbol efektów kształcenia dla obszarów kształcenia w zakresie nauk społecznych i nauk przyrodniczych
WIEDZA		
K1_W01	Ma podstawową wiedzę o charakterze nauk społecznych, nauk przyrodniczych i obszaru inżynierskiego realizowanych w ramach kierunku towaroznawstwo, niezbędną do zrozumienia podstawowych zjawisk i procesów społecznych i przyrodniczych, ich miejscu w systemie nauk i relacjach z innymi naukami	S1A_W01 P1A_W04 P1A_W08 InzA_W01
K1_W02	Rozumie podstawowe zjawiska i procesy zachodzące w poszczególnych fazach cyklu życia towarów	P1A_W01 InzA_W01
K1_W03	Ma podstawową wiedzę o różnych rodzajach struktur i instytucji społecznych w szczególności ich istotnych elementach oraz relacjach między nimi w skali krajowej, międzynarodowej i międzykulturowej	S1A_W02 S1A_W03 InzA_W03
K1_W04	Formułuje uwarunkowania procesów gospodarczych, charakteryzuje różne modele rynku i objaśnia ich funkcjonowanie	S1A_W02 InzA_W03
K1_W05	Zna i rozumie zasady funkcjonowania europejskiego i krajowego prawa żywnościowego oraz systemu zapewnienia bezpieczeństwa i jakości żywności	S1A_W02 InzA_W04
K1_W06	Opisuje rynek żywności pochodzenia roślinnego i zwierzęcego, artykułów przemysłowych i masowych oraz sposoby ich pozyskiwania	S1A_W02 InzA_W01
K1_W07	Zna rodzaje więzi społecznych odpowiadające dziedzinom nauki i dyscyplinom naukowym, właściwym dla kierunku towaroznawstwo oraz zna rządzące nimi prawidłowości	S1A_W04
K1_W08	Ma podstawową wiedzę o człowieku, w szczególności jako podmiocie konstytuującym struktury społeczne i zasady ich funkcjonowania, a także działającym w tych strukturach	S1A_W05
K1_W09	Zna metody i narzędzia, w tym techniki	S1A_W06

	pozyskiwania danych właściwe dla kierunku towaroznawstwo oraz zna podstawowe metody, techniki, narzędzia i materiały stosowane przy rozwiązywaniu prostych zadań inżynierskich związanych z reprezentowaną dyscypliną inżynierską	InzA_W02 InzA_W05
K1_W10	Ma wiedzę ogólną z zakresu matematyki, fizyki, chemii, biochemii, mikrobiologii, statystyki, informatyki i innych obszarów związanych z kierunkiem towaroznawstwo niezbędną dla rozumienia i interpretowania podstawowych zjawisk i procesów przyrodniczych oraz do formułowania i rozwiązywania prostych zadań z zakresu towaroznawstwa	P1A_W02 P1A_W03 P1A_W06 P1A_W07
K1_W11	Ma podstawową wiedzę o trendach rozwojowych z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla kierunku towaroznawstwo i stosowanych w nich innowacyjnych metodach badawczych	P1A_W05
K1_W12	Posiada wiedzę na temat podstawowych zasady bezpieczeństwa, higieny pracy oraz ergonomii	P1A_W09 InzA_W03
K1_W13	Ma wiedzę o normach i regułach (prawnych, organizatorskich, moralnych, etycznych) organizujących struktury i instytucje społeczne i rządzących nimi prawidłowościami oraz o ich źródłach, naturze, zmianach i sposobie działania	S1A_W07 InzA_W03
K1_W14	Ma wiedzę o procesach zmian struktur i instytucji społecznych oraz ich elementów, o przyczynach, przebiegu, skali i konsekwencjach zmian oraz o ewolucji poglądów na temat struktur i instytucji społecznych	S1A_W08 S1A_W09 InzA_W03
K1_W15	Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego	S1A_W10 P1A_W10 InzA_W04
K1_W16	Zna ogólne zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości, wykorzystującej wiedzę z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla studiowanego kierunku	S1A_W11 P1A_W11
UMIEJĘTNOŚCI		
K1_U01	Potrafi prawidłowo wykorzystywać metody i urządzenia oraz pozyskiwać dane do analizowania procesów i zjawisk zachodzących w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla kierunku towaroznawstwo	S1A_U01 P1A_U01 InzA_U08
K1_U02	Potrafi samodzielnie pozyskiwać i wykorzystywać podstawową wiedzę teoretyczną do analizowania konkretnych procesów i zjawisk, wykorzystując dostępne źródła informacji, w tym źródła elektroniczne, w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla kierunku towaroznawstwo	S1A_U02 P1A_U02 P1A_U03 P1A_U11
K1_U03	Opracowuje wyniki analiz, podstawowe miary statystyczne, tworzenie tabel, wykresów oraz potrafi interpretować uzyskane wyniki badań, formułuje wnioski z doświadczeń	S1A_U05 P1A_U05 InzA_U01
K1_U04	Potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg konkretnych procesów i zjawisk społecznych (kulturowych, politycznych, prawnych, gospodarczych)	S1A_U03

	w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin, właściwych dla kierunku towaroznawstwo	
K1_U05	Potrafi wykorzystać do formułowania i rozwiązywania zadań inżynierskich metody analityczne, symulacyjne i eksperymentalne właściwe dla kierunku towaroznawstwo i widzieć ich aspekty systemowe i pozatechniczne	P1A_U04 InzA_U02 InzA_U06
K1_U06	Potrafi prognozować procesy i zjawiska społeczne m.in. prawne i ekonomiczne z wykorzystaniem standardowych metod i narzędzi w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin, właściwych dla kierunku towaroznawstwo	S1A_U04 InzA_U03 InzA_U08
K1_U07	Prawidłowo posługuje się systemami normatywnymi oraz wybranymi normami i regulacjami (prawnymi, zawodowymi, moralnymi) w celu rozwiązania konkretnego zadania z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla kierunku towaroznawstwo	S1A_U05 InzA_U04 InzA_U08
K1_U08	Przeprowadza obserwacje i wykonuje w terenie oraz laboratorium proste pomiary właściwe dla kierunku towaroznawstwo	P1A_U06 InzA_U01
K1_U09	Wykorzystuje zdobytą wiedzę do rozstrzygnięcia dylematów pojawiających się w pracy zawodowej oraz analizuje proponowane rozwiązania	S1A_U06 S1A_U07 InzA_U05 InzA_U07
K1_U10	Posiada umiejętność rozumienia i analizowania zjawisk społecznych i przyrodniczych	S1A_U08 P1A_U07
K1_U13	Posiada umiejętność przygotowania typowych prac pisemnych w języku polskim i języku obcym, uznawanym za podstawowy dla dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla kierunku towaroznawstwo, dotyczących zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	S1A_U09 P1A_U09
K1_U14	Posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych, w języku polskim i języku obcym, w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla kierunku towaroznawstwo, dotyczących zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	S1A_U10 P1A_U10 P1A_U08
K1_U15	Posługuje się językiem obcym w stopniu wystarczającym do czytania i rozumienia tekstów z zakresu towaroznawstwa oraz dziedzin i dyscyplin pokrewnych	S1A_U11 P1A_U12
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K1_K01	Rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie	S1A_K01 P1A_K01 P1A_K05 P1A_K07
K1_K02	Potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role, ma świadomość odpowiedzialności za pracę i bezpieczeństwo własne i zespołu	S1A_K02 S1A_K05 P1A_K02 P1A_K06
K1_K03	Prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu, w tym jej wpływu na środowisko i związanej z tym odpowiedzialności za	S1A_K04 P1A_K04 InzA_K01

	podjęmowane decyzje	
K1_K04	Potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania	S1A_K03 P1A_K03
K1_K05	Ma świadomość znaczenia społecznej, zawodowej, karnej i etycznej odpowiedzialności związanej z wykonywaniem zawodu	S1A_K03
K1_K06	Potrafi doskonalić i uzupełniać nabytą wiedzę i umiejętności	S1A_K06
K1_K07	Potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy	S1A_K07 P1A_K08 InzA_K02

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji I stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia pierwszego stopnia, 7 semestrów, liczba punktów ECTS – 210.

III. PRAKTYKA:

Wymiar praktyki: 4 tygodnie (160 godzin).

Cele kształcenia: Poznanie i krytyczna analiza zasobów technicznych firmy. Poznanie i krytyczna analiza linii technologicznej, stosowanych procedur analitycznych lub procedur kontrolnych w firmie. Poznanie i krytyczna analiza uwarunkowań ekonomicznych działalności firmy. Poznanie i krytyczna analiza społecznych i prawnych aspektów działalności firmy.

Treści kształcenia: Charakterystyka surowców, półproduktów, wyrobów gotowych, odpadów i ich bilanse. Charakterystyka zakresu działalności firmy, rodzaju i celu wykonywanych badań, kontroli (lub rodzaju produkcji). Zasoby techniczne firmy (linie produkcyjne, maszyny i urządzenia, wyposażenie laboratorium i inne). Procesy i operacje jednostkowe mające miejsce podczas produkcji żywności lub procedury analityczne i metody badań bądź procedury kontrolne. Systemy zarządzania jakością i bezpieczeństwem żywności w zakładzie, stosowane normy i standardy. Lub systemy jakości, standardy i normy obowiązujące w laboratorium lub przy kontroli celnej i innej. Uwarunkowania ekonomiczne działalności firmy (rentowność i obroty branży, koszty działalności, możliwość zwiększenia zysku w zakładzie). Społeczne i prawne aspekty działalności firmy (gospodarka odpadami, ściekami, ochrona środowiska, możliwości zatrudnienia w branży, jakość i bezpieczeństwo produktów).

Efekty kształcenia dla kierunku **Towaroznawstwo**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze:** kierunek należy do obszarów kształcenia w zakresie: nauk społecznych i nauk przyrodniczych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia drugiego stopnia (3 semestry).
4. **Absolwent:** posiada rozszerzoną i pogłębioną wiedzę, umiejętności i kompetencje z zakresu: towaroznawstwa szczegółowego, kształtowania, ochrony i oceny jakości, bezpieczeństwa zdrowotnego produktu, zarządzania produktem oraz diagnozowania roli i pozycji produktu na rynkach konsumpcyjnych i przemysłowych. Cechuje go umiejętność oceny wpływu surowców i procesu technologicznego na jakość produktu, wykorzystywania zjawisk fizycznych, procesów chemicznych i biologicznych oraz parametrów technicznych w kształtowaniu jakości produktu, planowania, wdrażania i stosowania rachunku kosztów jakości, projektowania i doskonalenia systemów zarządzania jakością poprzez wykorzystanie dostępnych metod i technik, stosowania podejścia procesowego. Ponadto, zdobyta na drugim stopniu wiedza daje umiejętność integrowania systemów zarządzania, sterowania procesem z zastosowaniem metod statystycznych, opracowania i identyfikacji charakterystyk produktu, oceny wartości rynkowej produktu, analizy zintegrowanego cyklu trwania produktu, stosowania narzędzi analizy ekonomicznej w procesie decyzyjnym w przedsiębiorstwie, zwłaszcza w kształtowaniu popytu i podaży.
5. **Oznaczenie objaśnień:**
  - a) K (przed podkreślnikiem) - kierunkowe efekty kształcenia
  - b) A - profil ogólnoakademicki
  - c) 2 - studia drugiego stopnia
  - d) W - kategoria wiedzy
  - e) U - kategoria umiejętności
  - f) K (po podkreślniku) - kategoria kompetencji społecznych
  - g) S2A - efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych dla studiów drugiego stopnia
  - h) InzA - efekty kształcenia prowadzące do uzyskania kompetencji inżynierskich na studiach drugiego stopnia
  - i) P2A - efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk przyrodniczych dla studiów drugiego stopnia
  - j) 01, 02, 03 i kolejne - numer efektu kształcenia

Symbol efektu kierunkowego	Efekty kształcenia dla kierunku studiów towaroznawstwo - po ukończeniu studiów drugiego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia dla obszarów kształcenia w zakresie nauk społecznych i nauk przyrodniczych

WIEDZA		
K2_W01	Ma rozszerzoną wiedzę o charakterze nauk społecznych i przyrodniczych realizowanych w ramach kierunku towaroznawstwo, niezbędną do zrozumienia więzi społecznych oraz zjawisk i procesów przyrodniczych, ich miejscu w systemie nauk i relacjach z innymi naukami	S2A_W01 S2A_W04 P2A_W03 P2A_W04 InzA_W01
K2_W02	Ma rozszerzoną wiedzę o różnych rodzajach struktur i instytucji społecznych, umożliwiającą realizację projektów naukowych i aplikacyjnych w zakresie towaroznawstwa, w tym ekonomii, zarządzania, polityki gospodarczej, marketingu i pozyskiwania funduszy	S2A_W02 P2A_W08 InzA_W03
K2_W03	Ma pogłębioną wiedzę z zakresu dziedzin nauk i dyscyplin naukowych, właściwych dla kierunku towaroznawstwo, umożliwiającą dostrzeganie związków, zależności i prawidłowości w przyrodzie, strukturach i instytucjach społecznych lub wybranych kręgach kulturowych	S2A_W03 S2A_W04 P2A_W04 InzA_W01
K2_W04	Ma rozszerzoną wiedzę o kompetencjach człowieka jako podmiotu tworzącego struktury i instytucje społeczne, ekonomiczne, zarządzające, ekologiczne i prawne oraz jego aktywności w tych strukturach, a także pogłębioną wiedzę w odniesieniu do przyrodniczych i społecznych obszarów aktywności człowieka	S2A_W05 P2A_W09
K2_W05	Zna w sposób pogłębiony wybrane metody i narzędzia badawcze służące do opisu i modelowania zjawisk, procesów oraz identyfikacji rządzących nimi prawidłowości w zakresie dziedzin i dyscyplin nauk w ramach kierunku towaroznawstwo, m.in., metody ilościowe i jakościowe, techniki pozyskiwania danych	S2A_W06 P2A_W02 P2A_W04 P2A_W07 InzA_W02 InzA_W05
K2_W06	Ma pogłębioną wiedzę o kierunkach rozwoju z zakresu zarządzania, w tym zarządzania jakością, środowiskiem, bhp oraz towaroznawstwa spożywczego i przemysłowego, a także ekonomicznych, ekologicznych i prawnych uwarunkowań działalności towaroznawczej	S2A_W08 P2A_W01 InzA_W03 InzA_W04
K2_W07	Zna i rozumie prawidłowości rządzące procesami zmian zachodzącymi w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla kierunku towaroznawstwo, w tym kształtowania jakości wyrobów, czynników środowiskowych wpływających na jakość, sposobów pomiaru oraz zarządzania jakością i bezpieczeństwem	S2A_W08 P2A_W01 P2A_W04
K2_W08	Ma pogłębioną wiedzę o poglądach na temat problemów z zakresu towaroznawstwa, aktualnie dyskutowanych w literaturze kierunkowej oraz o ich historycznej ewolucji	S2A_W09 P2A_W05
K2_W09	Ma wiedzę w zakresie statystyki niezbędną do opisu i prognozowania przebiegu zjawisk oraz procesów przyrodniczych, właściwych dla kierunku towaroznawstwo, w tym miernictwa, statystycznego sterowania procesami, analizy danych ankietowych, a także wykorzystuje specjalistyczne narzędzia informatyczne	S2A_W06 P2A_W06 InzA_W05
K2_W10	Ma rozszerzoną wiedzę z zakresu towaroznawstwa na temat zagrożeń środowiskowych i alergenów występujących w żywności w odniesieniu do	S2A_W07 S2A_W09 P2A_W04

	obowiązujących systemów norm i zasad postępowania	
K2_W11	Zna podstawowe zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ergonomii	P2A_W09
K2_W12	Ma pogłębioną wiedzę na temat wybranych systemów Km i reguł (prawnych, organizacyjnych, zawodowych, moralnych, etycznych, ekologicznych) związanych z produkcją wyrobów i zarządzaniem we wszystkich obszarach organizacji społecznych i przedsiębiorstw oraz o ich źródłach, naturze, zmianach i sposobach działania	S2A_W07 InzA_W03
K2_W13	Zna i rozumie podstawowe pojęcia z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego niezbędnej do tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości oraz potrafi korzystać z zasobów informacji patentowej	S2A_W10 P2A_W10
K2_W14	Zna ogólne zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości, obejmujące cykl życia produktu, pozwalające propagować i wdrażać działania zarządcze w aspekcie oddziaływania na środowisko naturalne, jego zasoby oraz współpracować z innymi instytucjami społecznymi	S2A_W11 P2A_W11
UMIEJĘTNOŚCI		
K2_U01	Potrafi prawidłowo interpretować procesy i wyjaśniać zjawiska społeczne i przyrodnicze w zakresie ekonomii, zarządzania, prawa i towaroznawstwa oraz wzajemne relacje między tymi zjawiskami	S2A_U01 P2A_U06 P2A_U07
K2_U02	Potrafi biegle wykorzystać literaturę naukową, właściwą dla kierunku towaroznawstwo, w języku polskim oraz czyta ze zrozumieniem skomplikowane teksty naukowe z zakresu towaroznawstwa w języku angielskim	S2A_U06 P2A_U02
K2_U03	Potrafi pozyskiwać i wykorzystać wiedzę teoretyczną do opisu, analizowania i interpretowania przyczyn i przebiegu procesów i zjawisk w zakresie towaroznawstwa oraz innych zintegrowanych z nim nauk z obszaru społecznego i przyrodniczego	S2A_U02 P2A_U03 P2A_U07
K2_U04	Potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg procesów i zjawisk – charakterystycznych dla towaroznawstwa - formułować własne opinie na ich temat oraz stawiać proste hipotezy badawcze i je weryfikować, wykorzystując umiejętności z zakresu matematyki i statystyki	S2A_U03 P2A_U05 P2A_U06 P2A_U07 InzA_U02
K2_U05	Potrafi dobierać krytycznie dane pochodzące z różnych źródeł literaturowych oraz metody analiz i narzędzia badawcze	S2A_U02 P2A_U01 P2A_U03
K2_U06	Potrafi prognozować i modelować złożone procesy charakterystyczne dla kierunku towaroznawstwo z zastosowaniem metod analizy instrumentalnej, technik statystycznych i narzędzi badawczo-informatycznych służących do opisu zjawisk i analizy danych z zakresu kierunku towaroznawstwo	S2A_U04 P2A_U05 InzA_U02 InzA_U06
K2_U07	Planuje i wykonuje samodzielnie zadania badawcze, eksperymenty lub ekspertyzy pod kierunkiem opiekuna naukowego w zakresie towaroznawstwa	S2A_U07 P2A_U04 InzA_U01

K2_U08	potrafi posługiwać się systemami normatywnymi, normami i regułami (prawnymi, zawodowymi, etycznymi) w celu rozwiązania konkretnych problemów, właściwych dla kierunku towaroznawstwa	S2A_U05 InzA_U03 InzA_U07
K2_U09	Wykazuje umiejętności formułowania uzasadnionych sądów na podstawie danych pochodzących z różnych źródeł z zakresu towaroznawstwa i nauk pokrewnych	S2A_U02 P2A_U07 InzA_U03 InzA_U07
K2_U10	Posiada umiejętności wykorzystania zdobytej w różnych formach i zakresach wiedzy towaroznawczej, rozszerzoną o krytyczną analizę skuteczności i przydatności stosowanej wiedzy	S2A_U06 P2A_U03 InzA_U07
K2_U11	Posiada umiejętność samodzielnego proponowania rozwiązań problemu i jego rozstrzygnięcia na podstawie danych z pomiarów, eksperymentów, badań laboratoryjnych i konsumenckich oraz dyskusji ze specjalistami w zakresie towaroznawstwa i nauk pokrewnych	S2A_U07 InzA_U05
K2_U12	Posiada umiejętność rozumienia i analizowania zjawisk charakterystycznych dla towaroznawstwa, w zakresie ekonomii, zarządzania, prawa, oceny towaroznawczej, rozszerzoną o umiejętność pogłębionej teoretycznie oceny tych zjawisk w wybranych obszarach, z zastosowaniem metody badawczej	S2A_U08 InzA_U04 InzA_U05
K2_U13	Potrafi – zgodnie z zadaną specyfikacją – zaprojektować i zrealizować wyrób, system lub proces typowy dla towaroznawstwa, używając właściwych metod, technik i narzędzi niezbędnych do ich realizacji i analizy laboratoryjnej, statystycznej i ekonomicznej	S2A_U03 S2A_U05 S2A_U07 P2A_U04 P2A_U05 P2A_U06 InzA_U08
K2_U14	Posiada pogłębioną umiejętność przygotowania różnych prac pisemnych w języku polskim i języku obcym, uznawanym za podstawowy dla kierunku towaroznawstwo, z wykorzystaniem wiedzy teoretycznej z różnych źródeł i narzędzi informatycznych	S2A_U02 S2A_U09 P2A_U07
K2_U15	Potrafi przygotować i przedstawić w języku polskim i angielskim prezentację ustną, dotyczącą szczegółowych zagadnień z zakresu towaroznawstwa, z wykorzystaniem różnych środków komunikacji werbalnej oraz różnych źródeł literaturowych	S2A_U02 S2A_U10 P2A_U02 P2A_U07 P2A_U08 P2A_U10
K2_U16	Wykazuje umiejętność przygotowania prac pisemnych w języku polskim w formie sprawozdań, seminariów, projektów i pracy dyplomowej o strukturze typowej dla tego typu utworów oraz krótkie doniesienia naukowe w języku obcym na podstawie własnych badań naukowych	S2A_U03 S2A_U09 P2A_U05 P2A_U09
K2_U17	Wykorzystuje zdobytą wiedzę do rozstrzygania dylematów pojawiających się w pracy zawodowej w zakresie ekonomii, zarządzania, towaroznawstwa	S2A_U01 P2A_U06 P2A_U07
K2_U18	Samodzielnie planuje własną karierę zawodową lub naukową w środowiskach zaangażowanych w proces kształtowania i oceny jakości towarów	P2A_U11

K2_U19	Ma umiejętności językowe właściwe dla kierunku towaroznawstwo, zgodnie z wymogami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	S2A_U11 P2A_U12
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K2_K01	Rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie oraz potrafi uzupełniać i doskonalić nabytą wiedzę i umiejętności a także potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób	S2A_K01 P2A_K01 P2A_K08
K2_K02	Organizuje pracę zespołu lub podział zadań w zespole, pracuje w grupie przyjmując w niej różne role, ma świadomość odpowiedzialności za pracę i bezpieczeństwo własne i zespołu	S2A_K02 P2A_K02 InzA_K02
K2_K03	Ma świadomość konieczności stosowania zasad dobrych obyczajów w nauce i pracy zawodowej, poszanowania praw człowieka i praw autorskich oraz twórczej roli własnej osoby w przygotowaniu różnego rodzaju projektów i prac	S2A_K03 P2A_K03
K2_K04	Dostrzega problemy związane z prawidłową organizacją i realizacją pracy indywidualnej i zespołowej w przyszłej pracy zawodowej	S2A_K04 P2A_K04 InzA_K01
K2_K05	Uczestniczy w przygotowaniu projektów z zakresu towaroznawstwa, ekonomii, marketingu, zarządzania, w tym zarządzania jakością, pozyskiwania funduszy i potrafi przewidywać wielokierunkowe skutki społeczne swojej działalności	S2A_K05 P2A_K05 InzA_K01
K2_K06	Potrafi wyznaczyć kierunki własnego rozwoju osobistego i zawodowego oraz podejmuje próbę ich realizacji	S2A_K06 P2A_K06
K2_K07	Potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy, wykazuje świadomość znaczenia profesjonalnego sposobu pełnienia powierzonych mu funkcji i realizowanych zadań	S2A_K07 P2A_K07 InzA_K02

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji II stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia drugiego stopnia, 3 semestry, liczba punktów ECTS – 90.

III. PRAKTYKA:

Wymiar praktyki: 4 tygodnie (160 godzin).

Cele kształcenia: Pogłębienie wiedzy o zasobach technicznych firmy oraz ich krytyczna analiza. Pogłębienie wiedzy o linii technologicznej, stosowanych procedurach analitycznych lub procedurach kontrolnych w firmie i ich krytyczna analiza. Pogłębienie wiedzy o uwarunkowaniach ekonomicznych działalności firmy i ich krytyczna analiza. Pogłębienie wiedzy o społecznych i prawnych aspektach działania firmy i ich krytyczna analiza.

Treści kształcenia: Charakterystyka surowców, półproduktów, wyrobów gotowych, odpadów i ich bilanse. Charakterystyka zakresu działalności firmy, rodzaju i celu wykonywanych badań, kontroli (lub rodzaju produkcji). Zasoby techniczne firmy (linie produkcyjne, maszyny i urządzenia, wyposażenie laboratorium i inne). Procesy i operacje jednostkowe mające miejsce podczas produkcji żywności lub procedury analityczne i metody badań bądź procedury kontrolne. Systemy zarządzania jakością

i bezpieczeństwem żywności w zakładzie, stosowane normy i standardy lub systemy jakości, standardy i normy obowiązujące w laboratorium lub przy kontroli celnej i innej. Uwarunkowania ekonomiczne działalności firmy (rentowność i obroty branży, koszty działalności, możliwość zwiększenia zysku w zakładzie). Społeczne i prawne aspekty działalności firmy (gospodarka odpadami, ściekami, ochrona środowiska, możliwości zatrudnienia w branży, jakość i bezpieczeństwo produktów).

Efekty kształcenia dla kierunku **Zarządzanie**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszaru kształcenia w zakresie nauk społecznych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia pierwszego stopnia – licencjackie (6 semestrów).
4. **Absolwent:** posiada wszechstronną wiedzę z zakresu teorii zarządzania oraz rozwiązywania problemów współczesnych przedsiębiorstw w aspektach organizacyjnym, prawnym, finansowym, psychologicznym i społecznym. Absolwent potrafi identyfikować oraz interpretować problemy współczesnej gospodarki, zarówno w skali lokalnej, krajowej, jak i światowej. Jest przygotowany do kierowania pracami zespołów ludzkich, przewidywania przyszłych stanów i procesów oraz symulowania ich wpływu na efekty kierowanego zespołu. Potrafi tworzyć i realizować strategię, przeprowadzać badania marketingowe, zarządzać czynnikami produkcji oraz dokonywać analiz finansowych. Posiada umiejętność prowadzenia negocjacji, rozwiązywania konfliktów i współpracy z partnerami przedsiębiorstwa. Absolwent posiada niezbędną wiedzę i umiejętności do prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Nauka języków obcych pozwala na swobodne funkcjonowanie w europejskiej (globalnej) przestrzeni społeczno-gospodarczej. W trakcie studiów kształtowana jest etyczna i społeczna odpowiedzialność zawodowa. Absolwent jest przygotowany do kontynuacji kształcenia na różnych specjalnościach studiów drugiego stopnia. Absolwent jest przygotowany do podejmowania decyzji gospodarczych w sferze organizacji, marketingu, finansów i inwestycji, może pracować na stanowiskach kierowniczych, analitycznych i operacyjnych w przedsiębiorstwach, instytucjach finansowych i jednostkach administracji gospodarczej, może prowadzić samodzielną działalność gospodarczą oraz świadczyć usługi doradcze i konsultingowe.
5. **Objaśnienie oznaczeń:**
  - a) K (przed podkreśnikiem) - kierunkowe efekty kształcenia
  - b) A - profil ogólnoakademicki
  - c) 1 - studia pierwszego stopnia
  - d) W - kategoria wiedzy
  - e) U - kategoria umiejętności
  - f) K (po podkreśniku) - kategoria kompetencji społecznych
  - g) S1A - efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych dla studiów pierwszego stopnia
  - h) 01, 02, 03 i kolejne - numer efektu kształcenia

Symbol efektu kierunkowego	Kierunkowe efekty kształcenia dla kierunku studiów zarządzanie - po ukończeniu studiów pierwszego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych
----------------------------	---	--

WIEDZA		
K1A_W01	Ma podstawową wiedzę w zakresie teorii zarządzania oraz istoty, uwarunkowań i praw procesu decyzyjnego	S1A_W01
K1A_W02	Ma podstawową wiedzę o miejscu i roli nauk o zarządzaniu w systemie nauk oraz ich powiązaniach z innymi obszarami nauki	S1A_W01
K1A_W03	Ma podstawową wiedzę dotyczącą kluczowych pojęć i mechanizmów ekonomicznych na poziomie mikro-, mezo- i makroekonomii	S1A_W01
K1A_W04	Ma uporządkowaną wiedzę dotyczącą funkcjonowania organizacji oraz ich roli w gospodarce i życiu społecznym	S1A_W01
K1A_W05	Zna etapy cyklu organizacyjnego oraz współczesne koncepcje racjonalnego zarządzania różnymi zasobami organizacji	S1A_W01
K1A_W06	Ma elementarną wiedzę z zakresu zarządzania strategicznego i operacyjnego oraz marketingu	S1A_W01
K1A_W07	Zna różne rodzaje organizacji oraz najważniejsze elementy ich otoczenia	S1A_W02
K1A_W08	Zna rolę i cele państwa, instytucji publicznych i prywatnych oraz instytucji międzynarodowych w kreowaniu warunków, zasad oraz możliwości rozwoju działalności gospodarczej i sprawności organizacyjnej różnych struktur i organizacji społecznych w wymiarze regionalnym, krajowym i międzynarodowym	S1A_W02
K1A_W09	Ma podstawową wiedzę na temat wzrostu i rozwoju gospodarki w warunkach integracji gospodarczej i globalizacji oraz instrumentów polityki gospodarczej państwa wspierającej te procesy	S1A_W02
K1A_W10	Ma podstawową wiedzę dotyczącą mechanizmu rynkowego, teorii cen oraz konsumenta i jego zachowań rynkowych we współczesnej gospodarce	S1A_W02 S1A_W04 S1A_W07
K1A_W11	Ma podstawową wiedzę na temat uwarunkowań i mechanizmów konkurowania na rynkach krajowych i międzynarodowych	S1A_W03
K1A_W12	Zna rodzaje więzi organizacyjnych, rządzące nimi prawidłowości i ich oddziaływanie na zjawiska społeczne we współczesnych organizacjach	S1A_W04
K1A_W13	Ma podstawową wiedzę dotyczącą procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego	S1A_W04
K1A_W14	Zna główne formy i kierunki ludzkiej aktywności (umysłowej i fizycznej) oraz rolę kapitału ludzkiego w doskonaleniu organizacji w warunkach konkurencji i postępu cywilizacyjnego	S1A_W05
K1A_W15	Zna podstawowe metody z zakresu matematyki i statystyki wykorzystywane w badaniu i prognozowaniu zjawisk w organizacji i jej otoczeniu	S1A_W06
K1A_W16	Ma wiedzę z zakresu analizy ekonomicznej i planowania gospodarczego oraz zasad rachunkowości i ich wykorzystania w zarządzaniu	S1A_W06
K1A_W17	Zna podstawowe normy i reguły prawne, organizacyjne, finansowe i etyczne dotyczące funkcjonowania organizacji o różnych strukturach i formach organizacyjno-prawnych	S1A_W07
K1A_W18	Ma podstawową wiedzę na temat zarządzania zmianą w organizacji	S1A_W08
K1A_W19	Ma elementarną wiedzę dotyczącą metod doskonalenia organizacji i innowacji	S1A_W08
K1A_W20	Ma podstawową wiedzę o przyczynach, charakterystyce i przebiegu etapów cyklu rozwoju rynków i życia produktów	S1A_W08

K1A_W21	Ma elementarną wiedzę o podstawowych nurtach teoretycznych w zarządzaniu i ich historycznej ewolucji	S1A_W09
K1A_W22	Zna podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej, prawa autorskiego oraz norm etycznych	S1A_W10
K1A_W23	Zna podstawowe formy i metody prowadzenia własnej działalności gospodarczej	S1A_W11
UMIEJĘTNOŚCI		
K1A_U01	Interpretuje mechanizmy funkcjonowania gospodarki oraz typowe problemy z zakresu zarządzania i marketingu	S1A_U01
K1A_U02	Potrafi pozyskiwać, analizować i interpretować dane ilościowe i jakościowe w celu oceny procesów ekonomiczno-społecznych	S1A_U02
K1A_U03	Analizuje i interpretuje podstawowe zjawiska przyczynowo-skutkowe w gospodarce i różnych obszarach życia społecznego	S1A_U03
K1A_U04	Wykorzystuje standardowe narzędzia analizy ilościowej i jakościowej do prognozowania zjawisk ekonomiczno-społecznych	S1A_U04
K1A_U05	Prawidłowo posługuje się odpowiednimi normami i regułami prawnymi, zawodowymi i moralnymi w celu rozwiązania konkretnych problemów menedżerskich	S1A_U05
K1A_U06	Umie przyjmować i wyznaczać zadania w zespole, ma elementarne umiejętności organizacyjne pozwalające na realizację celów związanych z projektowaniem i podejmowaniem działań profesjonalnych	S1A_U05
K1A_U07	Wykorzystuje zdobytą wiedzę do rozstrzygania dylematów pojawiających się w pracy zawodowej menedżera	S1A_U06
K1A_U08	Potrafi analizować rozwiązania konkretnych problemów natury ekonomiczno-społecznej i proponuje w tym zakresie odpowiednie rozwiązania	S1A_U07
K1A_U09	Posiada umiejętność racjonalnego myślenia i wnioskowania oraz analizowania zjawisk społecznych i gospodarczych	S1A_U08
K1A_U10	Posiada umiejętność przygotowania opracowań pisemnych z zakresu zarządzania	S1A_U09
K1A_U11	Posiada umiejętność przygotowania elementów opracowania naukowego w języku obcym	S1A_U09
K1A_U12	Potrafi przygotować wystąpienia ustne w zakresie nauk ekonomicznych	S1A_U10
K1A_U13	Ma umiejętności językowe w zakresie nauk ekonomicznych, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	S1A_U11
K1A_U14	Posiada elementarne umiejętności badawcze pozwalające na analizowanie przykładów badań oraz konstruowanie i prowadzenie prostych badań ekonomicznych	S1A_U01 S1A_U02
K1A_U15	Potrafi dokonać analizy własnych działań i wskazać ewentualne obszary wymagające modyfikacji w przyszłym działaniu	S1A_U06
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K1A_K01	Rozumie potrzebę systematycznego śledzenia sytuacji na rynku pracy i podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych	S1A_K01
K1A_K02	Ma świadomość dynamicznych zmian w gospodarce krajowej i globalnej, wobec czego rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie	S1A_K01
K1A_K03	Potrafi aktywnie uczestniczyć w grupie opracowującej projekty gospodarcze i społeczne, jest zdolny do porozumiewania się z osobami będącymi i niebędącymi specjalistami w dziedzinie zarządzania	S1A_K02

K1A_K04	W sposób sprawny i skuteczny planuje, organizuje, koordynuje i kontroluje określone zadania i projekty	S1A_K03
K1A_K05	Prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z ograniczonością zasobów i skłonnością do ryzyka, które są podstawą decyzji menedżerskich	S1A_K04
K1A_K06	Potrafi uczestniczyć w przygotowaniu projektów gospodarczych uwzględniając aspekty ekonomiczne, prawne i polityczne	S1A_K05
K1A_K07	W oparciu o uzyskaną wiedzę i umiejętności w obszarze gromadzenia i analizy danych, potrafi doskonalić i uzupełniać swoje dotychczasowe kompetencje	S1A_K06
K1A_K08	Potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy	S1A_K07
K1A_K09	Jest świadomy istnienia etycznego wymiaru w badaniach naukowych i praktyce gospodarczej	S1A_K04
K1A_K10	Odpowiedzialnie i kompleksowo przygotowuje się do pracy, projektuje i wykonuje działania menedżera	S1A_K03 S1A_K05

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji I stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia pierwszego stopnia, 6 semestrów, liczba punktów ECTS - 180.

III. PRAKTYKA:

1. Wymiar praktyki: praktyka kierunkowa - 20 dni roboczych.
2. Okres realizacji: po III semestrze, przed rozpoczęciem III roku studiów.
3. Cele praktyki kierunkowej:
  - rozszerzenie wiedzy oraz kształtowanie umiejętności jej praktycznego wykorzystania,
  - kształtowanie umiejętności analitycznych, organizacyjnych, interpersonalnych, negocjacyjnych, umiejętności pracy zespołowej itp.,
  - kształtowanie samodzielności i odpowiedzialności w zakresie powierzonych zadań,
  - poznanie praktycznych warunków prowadzenia działalności gospodarczej,
  - nabycie umiejętności dokumentowania działań przedsiębiorstwa (instytucji), w tym umiejętności dokumentowania czasu pracy i jego rozliczania,
  - pozyskanie materiałów do prac dyplomowych i zajęć projektowych (jeśli istnieje taka możliwość),
  - rozpoznanie własnych szans na rynku pracy,
  - aktywizacja zawodowa studentów - zainicjowanie lub rozszerzenie kontaktów zawodowych.
4. Treści kształcenia:
  - zapoznanie się z organizacją firmy (instytucji), w której realizowana jest praktyka,
  - zapoznanie się ze specyfiką działalności firmy (instytucji), jej sytuacją finansową oraz otoczeniem ekonomicznym,
  - poznanie działalności operacyjnej firmy: działów produkcyjnych i usługowych, gospodarki zapasami oraz zarządzania jakością,
  - poznanie prowadzonego w firmie (instytucji) systemu rachunkowości oraz jego przydatności do celów decyzyjnych i fiskalnych,
  - poznanie organizacji procesów produkcyjnych, organizacji pracy wykonawczej i kierowniczej występującej w firmie (instytucji),
  - zapoznanie się z metodami i zasadami zarządzania firmą (instytucją).

Efekty kształcenia dla kierunku **Zarządzanie**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszaru kształcenia w zakresie nauk społecznych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia drugiego stopnia (4 semestry).
4. **Absolwent:** posiada wszechstronną rozszerzoną wiedzę z zakresu teorii zarządzania oraz rozwiązywania problemów współczesnych przedsiębiorstw w aspektach organizacyjnym, prawnym, finansowym, psychologicznym i społecznym. Absolwent potrafi identyfikować oraz interpretować problemy współczesnej gospodarki, zarówno w skali lokalnej, krajowej, jak i światowej. Jest przygotowany do kierowania pracami zespołów ludzkich, przewidywania przyszłych stanów i procesów oraz symulowania ich wpływu na efekty kierowanego zespołu. Potrafi tworzyć i realizować strategię, przeprowadzać badania marketingowe, zarządzać czynnikami produkcji oraz dokonywać analiz finansowych. Posiada umiejętność prowadzenia negocjacji, rozwiązywania konfliktów i współpracy z partnerami przedsiębiorstwa. Absolwent posiada rozszerzoną wiedzę specjalistyczną oraz niezbędną wiedzę i umiejętności do prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Nauka języków obcych pozwala na swobodne funkcjonowanie w europejskiej (globalnej) przestrzeni społeczno-gospodarczej. W trakcie studiów kształtowana jest etyczna i społeczna odpowiedzialność zawodowa. Absolwent jest przygotowany do pracy naukowo-badawczej oraz do kontynuacji kształcenia w różnych formach, w tym na studiach doktoranckich. Jest przygotowany do podejmowania decyzji gospodarczych w sferze organizacji, marketingu, finansów i inwestycji, może pracować na stanowiskach kierowniczych, analitycznych i operacyjnych w przedsiębiorstwach, instytucjach finansowych i jednostkach administracji gospodarczej, może prowadzić samodzielną działalność gospodarczą oraz świadczyć usługi doradcze i konsultingowe.
5. **Objaśnienie oznaczeń:**
  - a) K (przed podkreśnikiem) - kierunkowe efekty kształcenia
  - b) A - profil ogólnoakademicki
  - c) 2 - studia drugiego stopnia
  - d) W - kategoria wiedzy
  - e) U - kategoria umiejętności
  - f) K (po podkreśniku) - kategoria kompetencji społecznych
  - g) SP2A - efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych dla studiów drugiego stopnia
  - h) 01, 02, 03 i kolejne - numer efektu kształcenia

Symbol efektu kierunkowego	Kierunkowe efekty kształcenia dla kierunku studiów zarządzanie - po ukończeniu studiów drugiego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych
WIEDZA		
K2A_W01	Ma rozszerzoną wiedzę w zakresie teorii zarządzania oraz istoty,	S2A_W01

	uwarunkowań i praw procesu decyzyjnego	
K2A_W02	Ma rozszerzoną wiedzę o miejscu i roli nauk o zarządzaniu w systemie nauk oraz ich powiązaniach z innymi obszarami nauki	S2A_W01
K2A_W03	Ma rozszerzoną wiedzę dotyczącą kluczowych pojęć i mechanizmów ekonomicznych na poziomie mikro-, mezo- i makroekonomii	S2A_W01
K2A_W04	Ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę dotyczącą funkcjonowania organizacji oraz ich roli w gospodarce i życiu społecznym	S2A_W01
K2A_W05	Zna w sposób pogłębiony etapy cyklu organizacyjnego oraz współczesne koncepcje racjonalnego zarządzania różnymi zasobami organizacji	S2A_W01
K2A_W06	Ma rozszerzoną wiedzę z zakresu zarządzania strategicznego i operacyjnego oraz marketingu	S2A_W01
K2A_W07	Zna w sposób pogłębiony różne rodzaje organizacji oraz najważniejsze elementy ich otoczenia	S2A_W02
K2A_W08	Zna w sposób pogłębiony rolę i cele państwa, instytucji publicznych i prywatnych oraz instytucji międzynarodowych w kreowaniu warunków, zasad oraz możliwości rozwoju działalności gospodarczej i sprawności organizacyjnej różnych struktur i organizacji społecznych w wymiarze regionalnym, krajowym i międzynarodowym	S2A_W02
K2A_W09	Ma poszerzoną wiedzę na temat wzrostu i rozwoju gospodarki w warunkach integracji gospodarczej i globalizacji oraz instrumentów polityki gospodarczej państwa wspierającej te procesy	S2A_W02
K2A_W10	Ma pogłębioną wiedzę dotyczącą mechanizmu rynkowego, teorii cen oraz konsumenta i jego zachowań rynkowych we współczesnej gospodarce	S2A_W02 S2A_W04 S2A_W07
K2A_W11	Ma pogłębioną wiedzę na temat uwarunkowań i mechanizmów konkurowania na rynkach krajowych i międzynarodowych	S2A_W03
K2A_W12	Zna w sposób pogłębiony rodzaje więzi organizacyjnych, rządzące nimi prawidłowości i ich oddziaływanie na zjawiska społeczne we współczesnych organizacjach	S2A_W04
K2A_W13	Ma pogłębioną wiedzę dotyczącą procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego	S2A_W04
K2A_W14	Zna w sposób pogłębiony główne formy i kierunki ludzkiej aktywności (umysłowej i fizycznej) oraz rolę kapitału ludzkiego w doskonaleniu organizacji w warunkach konkurencji i postępu cywilizacyjnego	S2A_W05
K2A_W15	Zna w sposób pogłębiony podstawowe metody z zakresu matematyki i statystyki wykorzystywane w badaniu i prognozowaniu zjawisk w organizacji i jej otoczeniu	S2A_W06
K2A_W16	Ma pogłębioną wiedzę z zakresu analizy ekonomicznej i planowania gospodarczego oraz wykorzystania instrumentów rachunkowości w zarządzaniu	S2A_W06
K2A_W17	Zna w sposób pogłębiony podstawowe normy i reguły prawne, organizacyjne, finansowe i etyczne dotyczące funkcjonowania organizacji o różnych strukturach i formach organizacyjno-prawnych	S2A_W07
K2A_W18	Ma pogłębioną wiedzę na temat zarządzania zmianą w organizacji	S2A_W08
K2A_W19	Ma pogłębioną wiedzę dotyczącą metod doskonalenia organizacji i innowacji	S2A_W08
K2A_W20	Ma pogłębioną wiedzę o przyczynach, charakterystyce i przebiegu	S2A_W08

	etapów cykli rozwoju rynków i życia produktów	
K2A_W21	Ma pogłębioną wiedzę o podstawowych nurtach teoretycznych w zarządzaniu i ich historycznej ewolucji	S2A_W09
K2A_W22	Zna podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej, prawa autorskiego oraz norm etycznych	S2A_W10
K2A_W23	Zna podstawowe formy i metody prowadzenia własnej działalności gospodarczej	S2A_W11
K2A_W24	Ma rozszerzoną wiedzę o zarządzaniu w zakresie studiowanej specjalności	S2A_W03 S2A_W05
UMIEJĘTNOŚCI		
K2A_U01	Prawidłowo interpretuje mechanizmy funkcjonowania gospodarki oraz typowe problemy z zakresu zarządzania i marketingu	S2A_U01
K2A_U02	Potrafi pozyskiwać i dobierać krytycznie dane i metody analiz, analizować i interpretować dane ilościowe i jakościowe w celu oceny procesów ekonomiczno-społecznych oraz formułować własne opinie w tym zakresie	S2A_U02
K2A_U03	Analizuje i interpretuje podstawowe zjawiska przyczynowo-skutkowe w gospodarce i różnych obszarach życia społecznego, potrafi formułować własne opinie w tym zakresie oraz stawiać proste hipotezy badawcze i je weryfikować	S2A_U03
K2A_U04	Wykorzystuje zaawansowane narzędzia analizy ilościowej i jakościowej do prognozowania i modelowania zjawisk ekonomiczno-społecznych	S2A_U04
K2A_U05	Sprawnie posługuje się odpowiednimi normami i regułami prawnymi, zawodowymi i moralnymi w celu rozwiązania konkretnych problemów menedżerskich	S2A_U05
K2A_U06	Umie przyjmować i wyznaczać zadania w zespole, ma elementarne umiejętności organizacyjne pozwalające na realizację celów związanych z projektowaniem i podejmowaniem działań profesjonalnych	S2A_U05
K2A_U07	Wykorzystuje zdobytą wiedzę do rozstrzygania dylematów pojawiających się w pracy zawodowej menedżera, krytycznie analizuje skuteczność i przydatność stosowanej wiedzy	S2A_U06
K2A_U08	Identyfikuje, analizuje i rozwiązuje problemy decyzyjne z wykorzystaniem systemu informacji ekonomicznej przedsiębiorstwa	S2A_U07
K2A_U09	Posiada umiejętność rozumienia i analizowania zjawisk społecznych i gospodarczych, z uwzględnieniem pogłębionych teoretycznie ocen wybranych obszarów z zastosowaniem metody badawczej	S2A_U08
K2A_U10	Posiada pogłębioną umiejętność przygotowania opracowań pisemnych z zakresu zarządzania	S2A_U09
K2A_U11	Posiada pogłębioną umiejętność przygotowania elementów opracowania naukowego w języku obcym	S2A_U09
K2A_U12	Posiada pogłębioną umiejętność przygotowania wystąpień ustnych w zakresie nauk ekonomicznych	S2A_U10
K2A_U13	Ma umiejętności językowe w zakresie nauk ekonomicznych, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	S2A_U11
K2A_U14	Posiada umiejętności badawcze pozwalające na analizowanie przykładów badań oraz konstruowanie i prowadzenie badań ekonomicznych	S2A_U01 S2A_U02 S2A_U08
K2A_U15	Potrafi dokonać pogłębionej analizy własnych działań i wskazać ewentualne obszary wymagające modyfikacji w przyszłym działaniu	S2A_U06

K2A_U16	Ma umiejętność doskonalenia się w zakresie studiowanej specjalności	S2A_U06 S2A_U07
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K2A_K01	Rozumie potrzebę systematycznego śledzenia sytuacji na rynku pracy i podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych	S2A_K01
K2A_K02	Ma świadomość dynamicznych zmian w gospodarce krajowej i globalnej, wobec czego rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie oraz potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób	S2A_K01
K2A_K03	Potrafi aktywnie uczestniczyć w grupie opracowującej projekty gospodarcze i społeczne, jest zdolny do porozumiewania się z osobami będącymi i niebędącymi specjalistami w dziedzinie zarządzania	S2A_K02
K2A_K04	W sposób sprawny i skuteczny planuje, organizuje, koordynuje i kontroluje określone zadania i projekty	S2A_K03
K2A_K05	Prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z ograniczonością zasobów i skłonnością do ryzyka, które są podstawą decyzji menedżerskich	S2A_K04
K2A_K06	Potrafi uczestniczyć w przygotowaniu projektów gospodarczych uwzględniając aspekty ekonomiczne, prawne i polityczne, potrafi przewidywać skutki swojej działalności	S2A_K05
K2A_K07	W oparciu o uzyskaną wiedzę i umiejętności w obszarze gromadzenia i analizy danych potrafi doskonalić i uzupełniać swoje dotychczasowe kompetencje rozszerzone o wymiar interdyscyplinarny	S2A_K06
K2A_K08	Potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy	S2A_K07
K2A_K09	Jest świadomy istnienia etycznego wymiaru w badaniach naukowych i praktyce gospodarczej	S2A_K04
K2A_K10	Odpowiedzialnie i kompleksowo przygotowuje się do pracy, szczegółowo projektuje i wykonuje działania menedżera	S2A_K03 S2A_K05

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji II stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia drugiego stopnia, 4 semestry, liczba punktów ECTS - 120.

III. PRAKTYKA:

1. Wymiar praktyki: praktyka dyplomowa - 20 dni roboczych.
2. Okres realizacji: po I semestrze, przed rozpoczęciem II roku studiów.
3. Cele praktyki dyplomowej:
  - rozszerzenie wiedzy oraz kształtowanie umiejętności jej praktycznego wykorzystania,
  - kształtowanie umiejętności analitycznych, organizacyjnych, interpersonalnych, negocjacyjnych, umiejętności pracy zespołowej itp.,
  - kształtowanie samodzielności i odpowiedzialności w zakresie powierzonych zadań,
  - doskonalenie metod pracy naukowej,
  - realizacja badań własnych dyplomanta,
  - zestawienie i analiza wyników badań,
  - doskonalenie umiejętności dyskusji naukowej,
  - aktywizacja naukowa i zawodowa studentów - zainicjowanie lub rozszerzenie kontaktów naukowych i zawodowych.
4. Treści kształcenia:
  - metody badań naukowych w zakresie zarządzania,
  - szczegółowe treści kształcenia wyznacza opiekun praktyki - opiekun pracy dyplomowej.

Efekty kształcenia dla kierunku **Zarządzanie i inżynieria produkcji**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszarów kształcenia w zakresie: nauk społecznych i nauk technicznych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia pierwszego stopnia – inżynierskie (7 semestrów).
4. **Absolwent:** posiada wiedzę w zakresie inżynierii produkcji oraz nauk ekonomicznych i o zarządzaniu. Absolwent posiada umiejętności menedżerskie oraz umiejętności realizacji zadań z zakresu inżynierii produkcji, w tym: projektowania nowych i nadzorowania istniejących procesów i systemów produkcyjnych i eksploatacyjnych, nadzorowania obiektów i systemów zarządzania, doboru i szkolenia personelu, zarządzania kosztami, finansami i kapitałem, zarządzania przedsiębiorstwem, marketingu, logistyki, zarządzania inwestycjami rzeczowymi, formułowania zadań z zakresu technologii, zarządzania i finansów, transferu technologii i innowacyjności. Absolwent jest przygotowany do zarządzania procesami produkcyjnymi, organizowania i zarządzania personelem oraz koordynowania prac zespołów pracowniczych, udziału w realizacji i wdrażaniu prac badawczych i rozwojowych, zwłaszcza dotyczących innowacji technologicznych i organizacyjnych oraz udziału w pracach dotyczących doradztwa technicznego i organizacyjnego w inżynierii wytwarzania. Absolwent zna język obcy na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy. Jest przygotowany do podjęcia studiów drugiego stopnia. Absolwent jest przygotowany do pracy w małych, średnich i dużych przedsiębiorstwach wykorzystujących inżynierię produkcji, jednostkach projektowych i doradczych zajmujących się inżynierią produkcji, jednostkach gospodarczych oraz administracyjnych, w których wymagana jest wiedza techniczna, ekonomiczna i informatyczna oraz umiejętności organizacyjne.
5. **Objaśnienie oznaczeń:**
  - a) K (przed podkreśnikiem) - kierunkowe efekty kształcenia
  - b) A - profil ogólnoakademicki
  - c) 1 - studia pierwszego stopnia
  - d) W - kategoria wiedzy
  - e) U - kategoria umiejętności
  - f) K (po podkreśniku) - kategoria kompetencji społecznych
  - g) S1A - efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych dla studiów pierwszego stopnia
  - h) T1A - efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk technicznych dla studiów pierwszego stopnia
  - i) 01, 02, 03 i kolejne - numer efektu kształcenia

Symbol efektu kierunkowego	Kierunkowe efekty kształcenia dla kierunku studiów zarządzanie i inżynieria produkcji - po ukończeniu studiów pierwszego stopnia absolwent:	Symbol efektu kształcenia w obszarach kształcenia w zakresie nauk społecznych i nauk technicznych
WIEDZA		
K1A_W01	Ma uporządkowaną, podbudowaną teoretycznie wiedzę ogólną w zakresie zarządzania i inżynierii produkcji oraz istoty, uwarunkowań i praw procesu decyzyjnego	S1A_W01 T1A_W03
K1A_W02	Ma wiedzę z zakresu matematyki i statystyki, fizyki i innych obszarów nauki przydatną do formułowania i rozwiązywania prostych zadań z zakresu zarządzania i inżynierii produkcji	S1A_W06 T1A_W01
K1A_W03	Ma podstawową wiedzę o miejscu i roli nauk o zarządzaniu i inżynierii produkcji w systemie nauk oraz kierunkach ich rozwoju i powiązaniach z innymi obszarami nauki	S1A_W01 S1A_W09 T1A_W02 T1A_W05
K1A_W04	Ma podstawową wiedzę dotyczącą kluczowych pojęć i mechanizmów ekonomicznych na poziomie mikro-, mezo- i makroekonomii oraz uwarunkowań konkurencji na rynkach krajowych i międzynarodowych	S1A_W01 S1A_W03
K1A_W05	Zna podstawowe metody, techniki, narzędzia i materiały stosowane przy rozwiązywaniu prostych zadań inżynierskich z zakresu produkcji	T1A_W07 InzA_W02
K1A_W06	Zna typowe technologie inżynierskie w zakresie procesów produkcji	InzA_W05
K1A_W07	Ma uporządkowaną wiedzę dotyczącą funkcjonowania podmiotów produkcyjnych oraz ich roli w gospodarce	S1A_W01
K1A_W08	Zna etapy cyklu organizacyjnego, cykli życia produktów, urządzeń, obiektów i systemów technicznych oraz współczesne koncepcje racjonalnego zarządzania różnymi czynnikami produkcji	S1A_W01 T1A_W06 InzA_W01
K1A_W09	Ma elementarną wiedzę z zakresu zarządzania strategicznego i operacyjnego oraz marketingu	S1A_W01 T1A_W09 InzA_W04
K1A_W10	Ma podstawową wiedzę niezbędną do rozumienia społecznych, Ekonomiczno-finansowych, prawnych oraz innych pozatechnicznych uwarunkowań działalności inżynierskiej i funkcjonowania sfery badawczo-rozwojowej	S1A_W02 T1A_W08 InzA_W03
K1A_W11	Ma elementarną wiedzę o roli państwa w gospodarce oraz możliwościach wykorzystania polityki gospodarczej w różnych obszarach zarządzania produkcją	S1A_W02 T1A_W08 InzA_W03
K1A_W12	Ma podstawową wiedzę dotyczącą mechanizmu rynkowego, teorii cen oraz konsumenta i jego zachowań rynkowych we współczesnej gospodarce	S1A_W02 S1A_W04 S1A_W07
K1A_W13	Ma podstawową wiedzę dotyczącą procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego, zna rodzaje i uwarunkowania więzi organizacyjnych	S1A_W04
K1A_W14	Zna główne formy i kierunki ludzkiej aktywności (umysłowej i fizycznej) oraz rolę kapitału ludzkiego w doskonaleniu organizacji produkcji i działaniach innowacyjnych	S1A_W05
K1A_W15	Ma wiedzę z zakresu analizy ekonomicznej i planowania gospodarczego oraz stosowania zasad rachunkowości	S1A_W06

	w zarządzaniu produkcją	
K1A_W16	Zna podstawowe normy i reguły prawne, organizacyjne, finansowe i etyczne dotyczące funkcjonowania podmiotów produkcyjnych	S1A_W07
K1A_W17	Ma podstawową wiedzę na temat zarządzania jakością oraz metod doskonalenia organizacji i innowacji	S1A_W08 T1A_W09 InzA_W04
K1A_W18	Zna podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej, prawa autorskiego oraz norm etycznych, wie jak korzystać z zasobów informacji patentowej	S1A_W10 T1A_W10
K1A_W19	Zna podstawowe formy i metody prowadzenia własnej działalności gospodarczej wykorzystującej wiedzę z zakresu zarządzania i inżynierii produkcji	S1A_W11 T1A_W09 T1A_W11 InzA_W04
K1A_W20	Ma szczegółową wiedzę związaną z zarządzaniem sferą badawczo-rozwojowej oraz procesem innowacyjnym, a także technicznymi i środowiskowymi podstawami innowacji	T1A_W04
UMIĘJĘTNOŚCI		
K1A_U01	Rozumie, analizuje i interpretuje mechanizmy funkcjonowania gospodarki oraz typowe problemy z zakresu zarządzania i inżynierii produkcji	S1A_U01 S1A_U03 S1A_U08
K1A_U02	W zakresie zarządzania i inżynierii produkcji potrafi pozyskiwać informacje z literatury, baz danych oraz innych właściwie dobranych źródeł (także w języku obcym), potrafi kompilować uzyskane informacje, dokonywać ich interpretacji, a także wyciągać wnioski oraz formułować i uzasadniać opinie	S1A_U02 T1A_U01
K1A_U03	Wykorzystuje standardowe narzędzia analizy ilościowej i jakościowej do oceny i prognozowania zjawisk ekonomiczno-społecznych oraz działań inżynierskich w zakresie procesów produkcji	S1A_U04 S1A_U06 S1A_U07 T1A_U12 InzA_U04
K1A_U04	Prawidłowo posługuje się odpowiednimi normami i regułami prawnymi, zawodowymi i etycznymi w celu rozwiązania konkretnych problemów menedżerskich	S1A_U05
K1A_U05	Umie przyjmować i wyznaczać zadania w zespole, ma elementarne umiejętności organizacyjne pozwalające na realizację celów związanych z projektowaniem i podejmowaniem działań produkcyjnych oraz określaniem źródeł ich finansowania	S1A_U05
K1A_U06	Posiada umiejętność przygotowania opracowań pisemnych z zakresu zarządzania i inżynierii produkcji	S1A_U09 T1A_U03
K1A_U07	Posiada umiejętność przygotowania elementów opracowania naukowego w języku obcym	S1A_U09 T1A_U03
K1A_U08	Potrafi przygotować i przedstawić w języku polskim i języku obcym prezentację ustną, dotyczącą zagadnień z zakresu zarządzania i inżynierii produkcji	S1A_U10 T1A_U04
K1A_U09	Ma umiejętności językowe w zakresie zarządzania i inżynierii produkcji, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	S1A_U11 T1A_U06
K1A_U10	Posiada elementarne umiejętności badawcze pozwalające na analizowanie przykładów badań oraz konstruowanie i prowadzenie prostych badań z zakresu zarządzania i inżynierii produkcji	S1A_U01 S1A_U02
K1A_U11	Ma umiejętność samokształcenia się	T1A_U05

K1A_U12	Potrafi posługiwać się technikami informacyjno-komunikacyjnymi właściwymi do realizacji zadań typowych dla działalności inżynierskiej w zakresie procesów produkcji	T1A_U02 T1A_U07
K1A_U13	Potrafi planować i przeprowadzać eksperymenty, w tym pomiary i symulacje komputerowe, interpretować uzyskane wyniki i wyciągać wnioski	T1A_U08 InzA_U01
K1A_U14	Potrafi wykorzystać do formułowania i rozwiązywania zadań inżynierskich metody analityczne, symulacyjne oraz eksperymentalne typowe dla procesów produkcji	T1A_U09 InzA_U02
K1A_U15	Potrafi - przy formułowaniu i rozwiązywaniu zadań inżynierskich z zakresu procesu produkcji - dostrzegać ich aspekty systemowe i pozatechniczne	T1A_U10 InzA_U03
K1A_U16	Ma przygotowanie niezbędne do pracy w środowisku przemysłowym (produkcyjnym) oraz zna zasady bezpieczeństwa związane z tą pracą	T1A_U11
K1A_U17	Potrafi dokonać krytycznej analizy sposobu funkcjonowania i ocenić istniejące rozwiązania techniczne, w szczególności urządzenia, obiekty, systemy, procesy, usługi	T1A_U13 InzA_U05
K1A_U18	Potrafi dokonać identyfikacji i sformułować specyfikację prostych zadań inżynierskich o charakterze praktycznym, charakterystycznych dla inżynierii produkcji	T1A_U14 InzA_U06
K1A_U19	Potrafi ocenić przydatność rutynowych metod i narzędzi służących do rozwiązania prostego zadania inżynierskiego o charakterze praktycznym, charakterystycznego dla procesów produkcji oraz wybrać i zastosować właściwą metodę i narzędzia	T1A_U15 InzA_U07
K1A_U20	Potrafi - zgodnie z zadaną specyfikacją - zaprojektować oraz zrealizować proste urządzenie, obiekt, system lub proces, typowe dla produkcji, używając właściwych metod, technik i narzędzi	T1A_U16 InzA_U08
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K1A_K01	Ma świadomość dynamicznych zmian w gospodarce krajowej i globalnej, wobec czego rozumie potrzebę doskonalenia i uzupełniania kompetencji przez całe życie, potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób	S1A_K01 S1A_K06 T1A_K01
K1A_K02	Ma świadomość ważności i rozumie pozatechniczne aspekty i skutki działalności inżynierskiej, w tym jej wpływu na środowisko i związanej z tym odpowiedzialności za podejmowane decyzje	T1A_K02 InzA_K01
K1A_K03	Potrafi aktywnie uczestniczyć w grupie opracowującej projekty gospodarcze i techniczne, jest zdolny do porozumiewania się z osobami będącymi i niebędącymi specjalistami w dziedzinie zarządzania i inżynierii produkcji	S1A_K02 T1A_K03
K1A_K04	W sposób sprawny i skuteczny planuje, organizuje, koordynuje i kontroluje określone zadania i projekty	S1A_K03 T1A_K03
K1A_K05	Prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu menedżera produkcji	S1A_K04 T1A_K05
K1A_K06	Potrafi uczestniczyć w przygotowaniu projektów gospodarczych uwzględniając aspekty ekonomiczne, prawne i polityczne	S1A_K05
K1A_K07	Potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy	S1A_K07 T1A_K06 InzA_K02
K1A_K08	Odpowiedzialnie i kompleksowo przygotowuje się do pracy, projektuje i wykonuje działania menedżera produkcji z uwzględnieniem zasad etyki	S1A_K03 S1A_K04 S1A_K05
K1A_K09	Potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji	T1A_K04

	określonego przez siebie lub innych zadania	
K1A_K10	Rozumie potrzebę formułowania i przekazywania społeczeństwu, w szczególności poprzez środki masowego przekazu, informacji i opinii dotyczących osiągnięć techniki w zakresie procesów produkcji i innych aspektów działalności inżynierskiej, podejmuje starania, aby przekazywać takie informacje i opinie w sposób powszechnie zrozumiały	T1A_K07

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji I stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia pierwszego stopnia, 7 semestrów, liczba punktów ECTS - 210.

III. PRAKTYKA:

1. Wymiar praktyki: praktyka kierunkowa - 20 dni roboczych.
2. Okres realizacji: po III semestrze, przed rozpoczęciem III roku studiów.
3. Cele praktyki kierunkowej:
  - rozszerzenie wiedzy oraz kształtowanie umiejętności jej praktycznego wykorzystania,
  - kształtowanie umiejętności inżynierskich, analitycznych, organizacyjnych, interpersonalnych, negocjacyjnych, umiejętności pracy zespołowej itp.,
  - kształtowanie samodzielności i odpowiedzialności w zakresie powierzonych zadań,
  - poznanie praktycznych warunków produkcji i prowadzenia działalności gospodarczej,
  - nabycie umiejętności dokumentowania działań przedsiębiorstwa (instytucji), w tym umiejętności dokumentowania czasu pracy i jego rozliczania,
  - pozyskanie materiałów do prac dyplomowych i zajęć projektowych (jeśli istnieje taka możliwość),
  - rozpoznanie własnych szans na rynku pracy,
  - aktywizacja zawodowa studentów - zainicjowanie lub rozszerzenie kontaktów zawodowych.
4. Treści kształcenia:
  - zapoznanie się z organizacją firmy (instytucji), w której realizowana jest praktyka,
  - zapoznanie się ze specyfiką działalności produkcyjnej firmy (instytucji), jej sytuacją finansową oraz otoczeniem ekonomicznym,
  - poznanie działalności operacyjnej firmy: działów produkcyjnych i usługowych, gospodarki zapasami oraz zarządzania jakością,
  - doskonalenie umiejętności inżynierskich,
  - poznanie prowadzonego w firmie (instytucji) systemu ewidencji danych oraz jego przydatności do celów decyzyjnych,
  - poznanie organizacji procesów produkcyjnych, organizacji pracy wykonawczej i kierowniczej występującej w firmie (instytucji),
  - zapoznanie się z metodami i zasadami zarządzania procesami produkcji.

Efekty kształcenia dla kierunku **Zootechnika**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszaru kształcenia w zakresie nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia pierwszego stopnia - inżynierskie (7 semestrów).
4. **Absolwent:** po ukończeniu studiów absolwent posiada wiedzę ogólną z zakresu nauk podstawowych, umożliwiającą interpretowanie zjawisk i procesów zachodzących w środowisku przyrodniczym. Zna podstawowe metody, narzędzia, techniki i technologie, pozwalające kształtować środowisko przyrodnicze, ze szczególnym uwzględnieniem potencjału biologicznego zwierząt, w celu poprawy jakości życia człowieka. Wykorzystuje podstawowe metody, narzędzia, techniki i technologie, pozwalające kształtować środowisko przyrodnicze, ze szczególnym uwzględnieniem potencjału biologicznego zwierząt, w celu poprawy jakości życia człowieka. Wykazuje umiejętności wyszukiwania, analizy, zrozumienia i wykorzystywania różnych form informacji w procesie doskonalenia zawodowych umiejętności inżynierskich w zakresie hodowli, chowu i użytkowania zwierząt. Posługuje się językiem obcym na poziomie B2, umożliwiającym korzystanie z literatury fachowej oraz nawiązywanie bezpośrednich kontaktów zawodowych. Ma świadomość znaczenia zawodowej i etycznej odpowiedzialności za produkcję zdrowej żywności, dobrostan zwierząt oraz kształtowanie i stan środowiska naturalnego. Przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz praw własności intelektualnej. Jest zorientowany na ciągłe podnoszenie kwalifikacji zawodowych, umożliwiających aktywne uczestniczenie w życiu gospodarczym i społecznym.
5. **Objaśnienie oznaczeń:**
  - a) K (przed podkreśnikiem) - kierunkowe efekty kształcenia
  - b) A - profil ogólnoakademicki
  - c) 1 - studia pierwszego stopnia
  - d) W - kategoria wiedzy
  - e) U - kategoria umiejętności
  - f) K (po podkreśniku) - kategoria kompetencji społecznych
  - g) R1A - efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych dla studiów pierwszego stopnia
  - f) InzA - efekty kształcenia dla kwalifikacji pierwszego stopnia związane z kompetencjami inżynierskimi
  - g) 01, 02, 03 i kolejne - numer efektu kształcenia

Symbol efektu kierunkowego	Efekty kształcenia dla kierunku studiów zootechnika - po ukończeniu studiów pierwszego stopnia:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych oraz kompetencji inżynierskich
WIEDZA		
K1_W01	Zna podstawową terminologię i nomenklaturę oraz pojęcia, teorie i prawa z zakresu chemii ogólnej, analitycznej, organicznej i nieorganicznej	R1A_W01
K1_W02	Zna podstawowe zasady, reguły, teorie i prawa istotne z punktu widzenia interpretacji procesów fizycznych zachodzących w żywych organizmach oraz działanie biologiczne wybranych czynników fizycznych	R1A_W01
K1_W03	Zna podstawowe metody statystyki matematycznej i rachunku prawdopodobieństwa wykorzystywane w badaniu populacji zwierząt będących przedmiotem hodowli, chowu, i użytkowania	R1A_W01 InzA_W02
K1_W04	Zna biochemiczne podłoże i przebieg najważniejszych procesów życiowych w oparciu o znajomość klasyfikacji, budowy, występowania, funkcji i przemian głównych składników żywego organizmu	R1A_W01
K1_W05	Zna podstawowe terminy, kategorie i procesy ekonomiczne w skali mikro oraz makroekonomicznej, a także zasady funkcjonowania rynków i kształtowania się równowagi makroekonomicznej	R1A_W02 InzA_W03
K1_W06	Zna podstawowe pojęcia, metody i dokumenty stosowane w zakresie organizacji i ekonomiki gospodarstwa rolniczego	R1A_W02 InzA_W03 InzA_W04
K1_W07	Ma wiedzę z zakresu ogólnej charakterystyki towaroznawczej surowców i produktów pochodzenia zwierzęcego	R1A_W02 R1A_W03 InzA_W03
K1_W08	Prezentuje elementarną wiedzę z zakresu nauk społecznych	R1A_W02 InzA_W03
K1_W09	Ma wiedzę o naturalnych czynnikach kształtujących rolniczą przestrzeń produkcyjną	R1A_W03
K1_W10	Charakteryzuje surowce paszowe pochodzenia roślinnego i zwierzęcego, a także technologie ich produkcji, konserwowania, uszlachetniania, metody oceny wartości odżywczej oraz znaczenie w żywieniu zwierząt, wykorzystując ukierunkowaną wiedzę zdobytą w ramach specjalności	R1A_W03 R1A_W05 InzA_W02 InzA_W05
K1_W11	Zna podstawowe rośliny uprawne i roślinność użytków zielonych oraz ich przydatność paszową, wymagania ekologiczne i agrotechniczne	R1A_W03 R1A_W04
K1_W12	Zna podstawowe kryteria systematyki wirusów, bakterii i grzybów oraz ich cechy morfologiczne, fizjologiczne, biochemiczne, a także sposoby rozmnażania i ekologię	R1A_W03 R1A_W04
K1_W13	Ma wiedzę na temat znaczenia drobnoustrojów w środowisku naturalnym i w produkcji zwierzęcej, a także o kryteriach i metodach oceny jakości mikrobiologicznej surowców i	R1A_W03 R1A_W04 InzA_W02

	produktów pochodzenia zwierzęcego oraz pasz	
K1_W14	Ma podstawową wiedzę z zakresu systematyki i taksonomii roślin oraz zwierząt bezkręgowych i kręgowych w zakresie opisu faktograficznego oraz rekonstrukcji filogenetycznej, a także ich budowy, rozwoju, rozmnażania, występowania oraz znaczenia biologicznego i gospodarczego	R1A_W03 R1A_W04
K1_W15	Rozpoznaje i opisuje podstawowe gatunki, rasy i typy użytkowe zwierząt będących przedmiotem hodowli, chowu i użytkowania oraz technologie ich odchowu i użytkowania, wykorzystując ukierunkowaną wiedzę zdobytą w ramach specjalności	R1A_W03 R1A_W05 InzA_W05
K1_W16	Dysponuje ogólną wiedzą z zakresu organizacji układów ekologicznych, a także struktury i funkcjonowania wybranych ekosystemów	R1A_W03 R1A_W06
K1_W17	Zna zasady i systemy żywienia (w ujęciu fizjologicznym oraz żywieniowym) zwierząt będących przedmiotem hodowli, chowu i użytkowania, uwzględniające ukierunkowaną wiedzę zdobytą w ramach specjalności	R1A_W04 R1A_W05 InzA_W05
K1_W18	Ma wiedzę z zakresu wymagań pokarmowych i praw żywienia roślin oraz ich nawożenia	R1A_W04 InzA_W02 InzA_W05
K1_W19	Zna mechanizmy podstawowych procesów fizjologicznych roślin i zwierząt na różnych poziomach organizacji biologicznej oraz związku między funkcjonowaniem organizmów a środowiskiem ich życia	R1A_W04
K1_W20	Zna podstawowe mechanizmy dziedziczenia cech u zwierząt	R1A_W04
K1_W21	Wykazuje znajomość technologii uprawy roli i roślin pól uprawnych oraz użytków zielonych w aspekcie agrotechnicznym oraz gospodarczym (uwzględniającym wartość paszową roślin)	R1A_W05 InzA_W02 InzA_W05
K1_W22	Zna budowę i zastosowanie podstawowych przyrządów pomiarowych, maszyn, urządzeń oraz obiektów technicznych wykorzystywanych w produkcji zwierzęcej, w tym poznanych w ramach specjalności	R1A_W05 InzA_W01 InzA_W02
K1_W23	Wykazuje znajomość biologicznych podstaw regulacji oraz metod synchronizacji i stymulacji funkcji rozrodczych zwierząt gospodarskich	R1A_W05 InzA_W02
K1_W24	Zna podstawowe zagadnienia z zakresu higieny zwierząt, profilaktyki zootechnicznej i dobrostanu zwierząt oraz metod jego kształtowania, poszerzone o ukierunkowaną wiedzę zdobytą w ramach specjalności	R1A_W05 InzA_W02
K1_W25	Zna metody oceny wartości hodowlanej i użytkowej zwierząt oraz metody pracy hodowlanej	R1A_W05 InzA_W02
K1_W26	Prezentuje podstawową wiedzę na temat form ochrony przyrody, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów wiejskich oraz wybranych aspektów prawnych ochrony środowiska przyrodniczego	R1A_W06 InzA_W03
K1_W27	Wykazuje ogólną wiedzę na temat czynników wpływających na funkcjonowanie obszarów wiejskich oraz możliwości ich rozwoju	R1A_W07
K1_W28	Ma elementarną wiedzę z zakresu prawa własności intelektualnej i przemysłowej oraz źródeł informacji patentowej	R1A_W08 InzA_W03
K1_W29	Ma podstawową wiedzę z zakresu przedsiębiorczości,	R1A_W09

	zarządzania (w tym również zarządzania jakością) i marketingu, niezbędną w podejmowaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej, w tym związanej z sektorem rolnym	InzA_W03 InzA_W04
UMIEJĘTNOŚCI		
K1_U01	Korzysta z dostępnych źródeł i form informacji z zachowaniem praw własności intelektualnej, w celu rozwiązania konkretnego problemu lub zadania z zakresu studiowanego kierunku studiów	R1A_U01 InzA_U01 InzA_U07
K1_U02	Prezentuje opracowane materiały, własne stanowisko i poglądy z wykorzystaniem różnych form przekazu, dotyczące studiowanego kierunku studiów	R1A_U02
K1_U03	Korzysta z podstawowych programów komputerowych w zakresie zbierania danych, obliczeń, interpretacji oraz prezentacji wyników	R1A_U03 InzA_U01 InzA_U07
K1_U04	Realizuje pod kierunkiem opiekuna proste zadanie badawcze, projektowe lub eksperyment naukowy z zakresu kierunku studiów, kończące się zinterpretowaniem wyników oraz sformułowaniem poprawnych wniosków	R1A_U04 InzA_U01 InzA_U02 InzA_U06 InzA_U07 InzA_U08
K1_U05	Wykorzystuje podstawowe metody i techniki laboratoryjne w analizie jakościowej i ilościowej, w pomiarach podstawowych wielkości fizycznych oraz w badaniach mikroskopowych i mikrobiologicznych	R1A_U05 InzA_U02 InzA_U07
K1_U06	Analizuje podstawowe zależności między organizacją struktury i procesami fizjologicznymi roślin oraz zwierząt na różnych poziomach organizacji biologicznej, a także znaczenie i wykorzystanie tych procesów w produkcji roślinnej i zwierzęcej	R1A_U05
K1_U07	Ocenia w zakresie podstawowym prawidłowość przebiegu czynności najważniejszych narządów i ich układów w zdrowym organizmie zwierzęcym oraz zachowanie się zwierząt w różnych warunkach środowiska naturalnego i stworzonego przez człowieka, wykorzystując ukierunkowaną wiedzę zdobytą w ramach specjalności	R1A_U05
K1_U08	Analizuje podstawowe mechanizmy dziedziczenia cech na poziomie molekularnym i osobniczym	R1A_U05
K1_U09	Potrafi wykorzystać znajomość podstawowych praw ekonomicznych i procesów gospodarczych w celu dokonania elementarnej oceny koniunktury gospodarczej	R1A_U05 InzA_U04
K1_U10	Analizuje działalność gospodarstwa rolniczego ze szczególnym uwzględnieniem środków produkcji, zasobów ludzkich i finansowych oraz kosztów produkcji	R1A_U05 InzA_U04
K1_U11	Analizuje zależności między abiotycznymi i biotycznymi elementami ekosystemu oraz formy przystosowania gatunków do środowiska i zajmowanych siedlisk	R1A_U05
K1_U12	Opracowuje podstawowe założenia biznesplanu i planu marketingowego	R1A_U06 InzA_U02 InzA_U03 InzA_U04
K1_U13	Planuje nawożenie w gospodarstwie w oparciu o znajomość wymagań pokarmowych roślin i zasobność gleb	R1A_U06 InzA_U06 InzA_U08
K1_U14	Posługuje się podstawowymi przyrządami pomiarowymi,	R1A_U06

	urządzeniami i maszynami stosowanymi w produkcji zwierzęcej, w tym poznanymi w ramach specjalności	InzA_U07
K1_U15	Układa dawki pokarmowe dla zwierząt będących przedmiotem hodowli, chowu i użytkowania, z wykorzystaniem ukierunkowanej wiedzy i umiejętności zdobytych w ramach specjalności	R1A_U06 InzA_U05 InzA_U06 InzA_U07 InzA_U08
K1_U16	Wskazuje elementarne rozwiązania umożliwiające zwiększenie efektywności hodowli, chowu i użytkowania zwierząt, a także poprawy jakości surowców pochodzenia zwierzęcego na drodze genetycznej oraz poprzez optymalizację czynników środowiskowych i technologii produkcji, wykorzystując ukierunkowaną wiedzę i umiejętności zdobyte w ramach specjalności	R1A_U06 InzA_U05 InzA_U06
K1_U17	Wskazuje korzyści wynikające z wykorzystania podstawowych metod i technik regulacji, synchronizacji i stymulacji funkcji rozrodczych zwierząt	R1A_U06 InzA_U07
K1_U18	Ocenia warunki zoohigieniczne środowiska hodowlanego oraz dobrostan zwierząt, traktowane jako elementy profilaktyki zootechnicznej, wykorzystując ukierunkowaną wiedzę i umiejętności zdobyte w ramach specjalności	R1A_U06 InzA_U02 InzA_U03 InzA_U05 InzA_U06 InzA_U07
K1_U19	Ocenia podstawowe parametry jakości surowców i produktów pochodzenia zwierzęcego oraz surowców paszowych i pasz	R1A_U06 InzA_U02 InzA_U07
K1_U20	Wykorzystuje podstawowe metody monitoringu i oceny zagrożeń środowiska, w tym związanych z produkcją zwierzęcą	R1A_U06 InzA_U02 InzA_U03 InzA_U07
K1_U21	Wyszukuje wady i zalety stosowanych oraz proponowanych rozwiązań o różnym poziomie złożoności (systemy, procesy, technologie), związanych z hodowlą, chowem i użytkowaniem zwierząt, w zakresie ich efektywności oraz oddziaływania na dobrostan zwierząt, jakość surowców zwierzęcych i środowisko, wykorzystując ukierunkowaną wiedzę i umiejętności zdobyte w ramach specjalności	R1A_U07 InzA_U03 InzA_U05
K1_U22	Przygotowuje sprawozdania, prace projektowe, referaty oraz inne typowe prace pisemne, dotyczące szczegółowych zagadnień związanych z realizowanym kierunkiem studiów, w tym również prace wymagające wykorzystania języka obcego oraz obcojęzycznych źródeł	R1A_U08
K1_U23	Opracowuje pracę dyplomową inżynierską	R1A_U08 InzA_U02 InzA_U03 InzA_U05 InzA_U06 InzA_U07
K1_U24	Przygotowuje wystąpienia i prezentacje ustne dotyczące szczegółowych zagadnień, w tym również z wykorzystaniem języka obcego oraz obcojęzycznych źródeł	R1A_U09
K1_U25	Posługuje się jednym ze współczesnych języków obcych na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy, z wykorzystaniem	R1A_U10

	słownictwa z zakresu kierunku studiów	
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K1_K01	Ma świadomość potrzeby uczenia się przez całe życie	R1A_K01 InzA_K02
K1_K02	Wykazuje gotowość do rzeczowej i merytorycznej dyskusji, umożliwiającej osiągnięcie wspólnego stanowiska	R1A_K02
K1_K03	Jest zdolny do pracy samodzielnej i w zespole oraz kierowania zespołami ludzkimi w zakresie wyznaczania i kontroli zadań realizowanych w ramach zaplanowanych, rutynowych prac	R1A_K02 R1A_K03
K1_K04	Dostrzega i rozstrzyga podstawowe dylematy natury genetycznej, hodowlanej, produkcyjnej, środowiskowej i ekonomicznej związane z hodowlą, chowem oraz użytkowaniem zwierząt	R1A_K04
K1_K05	Rozumie potrzebę przestrzegania podstawowych zasad etyki w zakresie hodowli, chowu i użytkowania zwierząt oraz produkcji żywności i wykorzystania zasobów przyrody	R1A_K05 InzA_K01
K1_K06	Prezentuje postawę proekologiczną i odpowiedzialności za otaczający go świat ożywiony na różnych poziomach jego organizacji, wynikającą ze świadomości ryzyka związanego ze stosowaniem czynników fizycznych, chemicznych i biologicznych	R1A_K05 R1A_K06 InzA_K01
K1_K07	Jest w stanie przewidzieć i ocenić najważniejsze rolnicze oraz pozarolnicze skutki działań związanych z hodowlą, chowem i użytkowaniem zwierząt, a także produkcją surowców pochodzenia zwierzęcego	R1A_K06 InzA_K01
K1_K08	Ma świadomość konieczności przestrzegania zasad higieny i bezpieczeństwa pracy	R1A_K06
K1_K09	Jest zorientowany na ciągłe podnoszenie kwalifikacji zawodowych	R1A_K07 InzA_K02
K1_K10	Prezentuje perspektywiczne i przedsiębiorcze myślenie w kontekście wykorzystania zdobytych informacji i umiejętności w działaniach związanych z przyszłą pracą zawodową	R1A_K08 InzA_K02

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji I stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia pierwszego stopnia, 7 semestrów, liczba punktów ECTS - 210.

III. PRAKTYKA:

Studenci zobowiązani są do odbycia praktyki zawodowej w łącznym wymiarze 8 tygodni. Studentom studiów stacjonarnych w ramach praktyki kierunkowej rozliczana jest obowiązkowa 5-dniowa praktyka śródsemestralna, realizowana w laboratoriach analitycznych i zwierzęcych Wydziału Bioinżynierii Zwierząt.

Praktyka zawodowa realizowana jest w okresie wakacyjnym w formie praktyki kierunkowej i specjalnościowej. Studenci realizują praktykę kierunkową w wymiarze 6 tygodni, a następnie praktykę specjalnościową w wymiarze 2 tygodni, które wydzielone są z praktyki kierunkowej. Program praktyki kierunkowej uwzględnia co najmniej 2 gatunki zwierząt.

Celem praktyki kierunkowej jest zapoznanie studenta z:

- strukturą organizacyjną gospodarstwa,
- działami produkcji zwierzęcej oraz obiektami zootechnicznymi, w których prowadzony jest chów i hodowla zwierząt,
- działami produkcji roślinnej, szczególnie pod kątem bazy paszowej,

- działem ekonomicznym,
- organizacją procesów produkcyjnych,
- zarządzaniem i kierowaniem gospodarstwem i przedsiębiorstwem,
- problematyką społeczno-gospodarczą gospodarstwa, przedsiębiorstwa oraz regionu.

Celem praktyki specjalnościowej jest nabycie praktycznych umiejętności zawodowych zgodnych z wybraną specjalnością.

Efekty kształcenia dla kierunku **Zootechnika**

1. **Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:** kierunek należy do obszaru kształcenia w zakresie nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych.
2. **Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
3. **Stopień kształcenia i czas trwania studiów:** studia drugiego stopnia (3 semestry).
4. **Absolwent:** po ukończeniu studiów absolwent posiada zaawansowaną - w stosunku do studiów pierwszego stopnia - wiedzę umożliwiającą świadome, racjonalne i efektywne wykorzystywanie metod, narzędzi, technik i technologii w kształtowaniu potencjału biologicznego zwierząt oraz jakości surowców i produktów pochodzenia zwierzęcego. Wykazuje umiejętności wyszukiwania, krytycznej analizy, twórczego przetwarzania i wykorzystywania różnych form informacji w procesie doskonalenia zawodowych umiejętności w zakresie szeroko rozumianej hodowli, chowu i użytkowania zwierząt, a także produkcji pasz oraz surowców i produktów pochodzenia zwierzęcego. Posiada zaawansowane - w stosunku do studiów pierwszego stopnia - umiejętności, umożliwiające świadome, racjonalne i efektywne wykorzystywanie metod, narzędzi, technik i technologii w kształtowaniu potencjału biologicznego zwierząt oraz jakości surowców i produktów pochodzenia zwierzęcego. Posługuje się językiem obcym na poziomie B2+ umożliwiającym korzystanie z literatury fachowej oraz nawiązywanie bezpośrednich kontaktów zawodowych. Ma świadomość znaczenia zawodowej i etycznej odpowiedzialności za produkcję zdrowej żywności, dobrostan zwierząt oraz kształtowanie i stan środowiska naturalnego. Przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz praw własności intelektualnej. Jest zorientowany na ciągłe podnoszenie kwalifikacji, umożliwiających aktywne uczestniczenie w życiu gospodarczym i społecznym.
5. **Objaśnienie oznaczeń:**
  - a) K (przed podkreśnikiem) - kierunkowe efekty kształcenia
  - b) A - profil ogólnoakademicki
  - c) 2 - studia drugiego stopnia
  - d) W - kategoria wiedzy
  - e) U - kategoria umiejętności
  - f) K (po podkreśniku) - kategoria kompetencji społecznych
  - g) R2A - efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych dla studiów drugiego stopnia
  - h) InzA - efekty kształcenia dla kwalifikacji drugiego stopnia związane z kompetencjami inżynierskimi
  - i) 01, 02, 03 i kolejne - numer efektu kształcenia

Symbol efektu kierunkowego	Efekty kształcenia dla kierunku studiów zootechnika - po ukończeniu studiów drugiego stopnia:	Symbol efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych oraz kompetencji inżynierskich
WIEDZA		
K2_W01	Ma wiedzę z zakresu organizacji i funkcjonowania genomu zwierzęcego	R2A_W01
K2_W02	Prezentuje zaawansowaną wiedzę na temat metod statystyki matematycznej, ze szczególnym uwzględnieniem metod wykorzystywanych w doświadczeniach zootechnicznych	R2A_W01
K2_W03	Posiada wiedzę umożliwiającą interpretację wyników przeprowadzanych badań laboratoryjnych (analiz ilościowych i jakościowych), rozwijaną w ramach specjalności	R2A_W01
K2_W04	Zna podstawowe metody i techniki ekonomicznej analizy oraz oceny funkcjonowania i sprawności rynków rolno-żywnościowych	R2A_W02 InzA_W03 InzA_W04
K2_W05	Ma wiedzę z zakresu regulacji prawnych, przedsiębiorczości i zarządzania, niezbędną w podejmowaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej	R2A_W02 R2A_W09 InzA_W03 InzA_W04
K2_W06	Ma ogólną wiedzę na temat problematyki związanej z antropogenicznym przekształcaniem środowiska naturalnego, konsekwencji tych procesów dla ekosystemów oraz zachowania bioróżnorodności, a także o sposobach oceny stopnia zanieczyszczenia środowiska i metodach przeciwdziałania jego degradacji i ochrony	R2A_W03 R2A_W06 InzA_W03
K2_W07	Zna systemy hodowli, chowu i użytkowania zwierząt, w tym sprzyjające kształtowaniu krajobrazu i środowiska przyrodniczego	R2A_W03 InzA_W05
K2_W08	Dysponuje wiedzą o genetycznych i środowiskowych uwarunkowaniach zmienności wybranych cech użytkowych oraz chorób zwierząt będących przedmiotem hodowli, chowu i użytkowania, rozwijaną w ramach specjalności	R2A_W04
K2_W09	Ma wiedzę z zakresu właściwości, oceny, obrotu, przetwórstwa, metod utrwalania i przechowywania surowców pochodzenia zwierzęcego oraz wykorzystywanych w ich produkcji, rozwijaną w ramach specjalności	R2A_W03 R2A_W05 InzA_W05
K2_W10	Zna ogólne założenia metodyczne badań eksperymentalnych, ze szczególnym uwzględnieniem metodyki badań zootechnicznych, w tym zasad planowania doświadczeń i doboru do nich zwierząt, a także prowadzenia, modelowania, organizacji i nadzoru nad przebiegiem doświadczeń	R2A_W05 InzA_W02
K2_W11	Zna specyfikę i metody pracy hodowlanej w dużych i małych populacjach oraz przy różnych kierunkach	R2A_W05

	użytkowania zwierząt, a także następstwa prowadzenia pracy hodowlanej	
K2_W12	Zna czynniki determinujące postęp hodowlany, podstawowe składowe programów hodowlanych, metody konstruowania programów hodowlanych i wyboru cech doskonałych oraz podstawowe czynniki wpływające na strukturę programów hodowlanych	R2A_W05 InzA_W02
K2_W13	Ma wiedzę z zakresu podstawowych metod stosowanych w rozrodzie zwierząt, pozwalających na zasadnicze zwiększenie wykorzystania potencjału genetycznego samca oraz podniesienie wartości rozrodczej samicy, rozwijaną w ramach specjalności	R2A_W05 InzA_W02
K2_W14	Zna zastosowanie specjalistycznych przyrządów pomiarowych, maszyn i urządzeń w działalności związanej z hodowlą, chowem i użytkowaniem zwierząt oraz przetwórstwem surowców pochodzenia zwierzęcego, w tym poznanych w ramach specjalności	R2A_W05 InzA_W01
K2_W15	Ma wiedzę z zakresu specjalistycznych metod, technik, systemów i technologii wykorzystywanych w szeroko rozumianej hodowli, chowie i użytkowaniu zwierząt oraz produkcji i przetwórstwie surowców pochodzenia zwierzęcego, pogłębianą w ramach specjalności	R2A_W05 InzA_W05
K2_W16	Wskazuje miejsce i rolę zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich (uwzględniającego produkcję zwierzęcą) w globalnej strategii ochrony środowiska naturalnego	R2A_W06 R2A_W07
K2_W17	Zna aktualne zasady funkcjonowania polityki rolnej i strukturalnej kraju i UE oraz procesy innowacyjne w rolnictwie, a także narzędzia sterowania nimi	R2A_W07 InzA_W03
K2_W18	Wskazuje znaczenie i kierunki poszukiwania źródeł finansowania oraz innych form wspierania przedsięwzięć w rolnictwie i jego otoczeniu	R2A_W07 InzA_W03 InzA_W04
K2_W19	Ma podstawową wiedzę z zakresu prawa własności intelektualnej i przemysłowej, zarządzania zasobami własności intelektualnej oraz źródeł informacji patentowej	R2A_W08 InzA_W03
UMIEJĘTNOŚCI		
K2_U01	Gromadzi, poddaje krytycznej analizie oraz w sposób twórczy przetwarza (z zachowaniem praw własności intelektualnej) różne formy informacji, w celu rozwiązania konkretnego problemu lub zadania z zakresu studiowanego kierunku studiów	R2A_U01 InzA_U01 InzA_U07
K2_U02	Prezentuje opracowane materiały, własne stanowisko i poglądy z wykorzystaniem różnych form przekazu, dotyczące studiowanego kierunku studiów	R2A_U02
K2_U03	Świadomie wykorzystuje nowoczesne technologie informatyczne w zakresie zbierania danych, obliczeń, symulacji, interpretacji oraz prezentacji wyników	R2A_U03 InzA_U01 InzA_U07
K2_U04	Planuje i realizuje zadanie badawcze, projektowe lub	R2A_U04

	eksperyment naukowy z zakresu kierunku studiów, które prowadzą do uzyskania odpowiedzi na postawione pytania i kończą się sformułowaniem poprawnych wniosków	InzA_U01; InzA_U02 InzA_U06; InzA_U07 InzA_U08
K2_U05	Opracowuje statystycznie układy doświadczalne i ocenia prawdopodobieństwo istotności zjawisk	R2A_U04 InzA_U01; InzA_U07
K2_U06	Interpretuje podstawowe mechanizmy dziedziczenia cech na poziomie molekularnym i osobniczym	R2A_U05
K2_U07	Analizuje wpływ technik, procesów i technologii związanych z szeroko rozumianą hodowlą, chowem i użytkowaniem zwierząt oraz przetwórstwem surowców zwierzęcych na ich efektywność, jakość produktu i środowisko naturalne, wykorzystując ukierunkowaną wiedzę i umiejętności z zakresu specjalności	R2A_U05 InzA_U05
K2_U08	Interpretuje wyniki ekonomicznej analizy funkcjonowania i sprawności rynków rolniczożywnościowych w kontekście prowadzonej działalności	R2A_U05 InzA_U04
K2_U09	Wykorzystuje zaawansowane metody i techniki w badaniach laboratoryjnych, w tym specyficzne dla specjalności	R2A_U05 InzA_U02 InzA_U07
K2_U10	Opracowuje założenia programu hodowlanego dla wybranego gatunku i kierunku użytkowania zwierząt	R2A_U06 InzA_U06; InzA_U08
K2_U11	Planuje podstawowe procesy technologiczne związane z hodowlą, chowem i użytkowaniem zwierząt oraz przetwórstwem surowców pochodzenia zwierzęcego, wykorzystując ukierunkowaną wiedzę i umiejętności z zakresu specjalności	R2A_U06 InzA_U06 InzA_U08
K2_U12	Wskazuje rozwiązania uwzględniające czynniki genetyczne i środowiskowe, a także techniki, systemy i technologie produkcji, umożliwiające zwiększenie efektywności i opłacalności hodowli, chowu i użytkowania zwierząt, poprawę jakości surowców i produktów pochodzenia zwierzęcego oraz dobrostanu zwierząt, wykorzystując ukierunkowaną wiedzę i umiejętności z zakresu specjalności	R2A_U06 InzA_U05 InzA_U06
K2_U13	Proponuje alternatywne, w stosunku do tradycyjnych, metody, techniki, systemy i technologie w hodowli, chowie i użytkowaniu zwierząt	R2A_U06 InzA_U03 InzA_U05 InzA_U06
K2_U14	Analizuje i ocenia zagrożenia wpływające na bezpieczeństwo zdrowotne zwierząt, surowców i produktów pochodzenia zwierzęcego oraz przedstawia możliwości zapobiegania tym zagrożeniom, wykorzystując ukierunkowaną wiedzę i umiejętności z zakresu specjalności	R2A_U06 InzA_U02 InzA_U03 InzA_U05 InzA_U06 InzA_U07
K2_U15	Potrafi zarządzać chowem zwierząt w różnych uwarunkowaniach środowiskowych z uwzględnieniem obsady, wymagań, dobrostanu i potencjału genetycznego zwierząt	R2A_U06 InzA_U03 InzA_U06
K2_U16	Ocenia wady, zalety i oryginalność stosowanych	R2A_U07

	oraz proponowanych przez siebie rozwiązań o różnym poziomie złożoności (metody, systemy, procesy, technologie), związanych z hodowlą, chowem i użytkowaniem zwierząt, w zakresie ich efektywności oraz oddziaływania na dobrostan zwierząt, jakość surowców zwierzęcych oraz środowisko, wykorzystując ukierunkowaną wiedzę i umiejętności z zakresu specjalności	InzA_U03 InzA_U05
K2_U17	Przygotowuje sprawozdania, prace projektowe, referaty oraz inne prace pisemne, dotyczące szczegółowych zagadnień związanych z realizowanym kierunkiem studiów, w tym również prace wymagające wykorzystania języka obcego oraz obcojęzycznych źródeł	R2A_U08
K2_U18	Opracowuje pracę dyplomową magisterską, której obowiązkowym elementem jest streszczenie w języku obcym	R 2A_U08 InzA_U01; InzA_U02 InzA_U03; InzA_U05 InzA_U06; InzA_U07
K2_U19	Przygotowuje zaawansowane wystąpienia i prezentacje ustne dotyczące szczegółowych zagadnień związanych z realizowanym kierunkiem studiów, w tym również z wykorzystaniem języka obcego oraz obcojęzycznych źródeł	R2A_U09
K2_U20	Posługuje się jednym ze współczesnych języków obcych na poziomie biegłości B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy, z wykorzystaniem specjalistycznego słownictwa z zakresu kierunku studiów	R2A_U10
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K2_K01	Ma świadomość potrzeby uczenia się przez całe życie	R2A_K01 InzA_K02
K2_K02	Potrafi inspirować, w oparciu o posiadaną wiedzę i umiejętności, proces uczenia się innych osób	R 2A_K01
K2_K03	Wykazuje gotowość do rzeczowej i merytorycznej dyskusji, umożliwiającej osiągnięcie wspólnego stanowiska	R2A_K02
K2_K04	Jest zdolny do pracy samodzielnej i w zespole oraz kierowania zespołami ludzkimi w zakresie wyznaczania i kontroli zadań	R2A_K02 R2A_K03
K2_K05	Dostrzega i rozstrzyga podstawowe dylematy natury genetycznej, hodowlanej, produkcyjnej, środowiskowej i ekonomicznej związane z hodowlą, chowem oraz użytkowaniem zwierząt	R 2A_K04
K2_K06	Rozumie potrzebę przestrzegania podstawowych zasad etyki w zakresie hodowli, chowu i użytkowania zwierząt oraz produkcji żywności i wykorzystania zasobów przyrody	R2A_K05 InzA_K01
K2_K07	Prezentuje postawę proekologiczną i odpowiedzialności za otaczający go świat ożywiony na różnych poziomach jego organizacji, wynikającą ze świadomości ryzyka związanego ze stosowaniem czynników fizycznych, chemicznych i biologicznych	R2A_K05 R2A_K06 InzA_K01
K2_K08	Jest w stanie przewidzieć i ocenić najważniejsze	R2A_K06

	rolnicze oraz pozarolnicze skutki działań związanych z hodowlą, chowem i użytkowaniem zwierząt, produkcją surowców pochodzenia zwierzęcego, a także działalnością badawczą	InzA_K01
K2_K09	Widzi możliwości oraz zasadność podejmowania działań zmierzających do ograniczenia zagrożeń związanych z intensyfikacją szeroko rozumianej produkcji zwierzęcej	R2A_K06 InzA_K01
K2_K10	Jest zorientowany na ciągłe podnoszenie kwalifikacji zawodowych, w tym specjalistycznych	R2A_K07 InzA_K02
K2_K11	Prezentuje perspektywiczne i przedsiębiorcze myślenie w kontekście wykorzystania zdobytych informacji i umiejętności w działaniach związanych z przyszłą pracą zawodową	R2A_K08 InzA_K02

I. WYMAGANIA OGÓLNE:

Do uzyskania kwalifikacji II stopnia wymagane są wszystkie powyższe efekty kształcenia.

II. STRUKTURA STUDIÓW:

Studia drugiego stopnia, 3 semestry, liczba punktów ECTS - 90.

III. PRAKTYKA:

Studenci zobowiązani są do odbycia praktyki zawodowej w łącznym wymiarze 4 tygodni. Przedmiot praktyki powinien odpowiadać charakterowi studiów na kierunku oraz być związany z realizowanym przez studenta kształceniem specjalnościowym.

Celem praktyki jest:

- poznanie zasad funkcjonowania różnych podmiotów i instytucji oraz poznanie specyfiki pracy na różnych stanowiskach,
- poszerzenie wiedzy z zakresu studiowanego kierunku i specjalności,
- zdobycie praktycznej znajomości zagadnień związanych z wybraną specjalnością,
- rozwijanie umiejętności wykorzystania wiedzy teoretycznej w warunkach produkcyjnych,
- przygotowanie do samodzielnej pracy i uzmysłowienie odpowiedzialności za powierzone zadania,
- kształtowanie umiejętności niezbędnych w realizacji pracy dyplomowej, m.in. analitycznych, organizacyjnych, pracy zespołowej,
- poznanie własnych możliwości na rynku pracy,
- nawiązanie kontaktów zawodowych, umożliwiających wykorzystanie ich w momencie poszukiwania pracy (aktywizacja studenta na rynku pracy),
- identyfikacja z zawodem.

